T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

İSMAİL HİKMET ERTAYLAN'IN *BÎNAMAZIN OTUZ ÜÇ GECESİ* ADLI ESERİNİN YENİ YAZIYA AKTARIMI VE TAHLİLİ

Ayça YILMAZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Serap Aslan Cobutoğlu

Çankırı - 2021

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

İSMAİL HİKMET ERTAYLAN'IN *BÎNAMAZIN OTUZ ÜÇ GECESİ* ADLI ESERİNİN YENİ YAZIYA AKTARIMI VE TAHLİLİ

Ayça YILMAZ
ORCID NO: 0000-0002-3085-8425

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Serap Aslan Cobutoğlu

Çankırı - 2021

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ ii
TEZ KABUL VE ONAY iii
ÖZET vi
ABSTRACT vii
KISALTMALAR viii

1. GİRİŞ 1

2. BÖLÜM: BÎNAMAZIN OTUZ ÜÇ GECESİ ADLI ESERİN YENİ YAZIYA AKTARIMI 8

3. BÖLÜM: BÎNAMAZIN OTUZ ÜÇ GECESİ ADLI ESERİN TAHLİLİ 206
3.1. ESERİN YAZARI 206
3.2. ESERİN KİMLİĞİ 207
3.3. ESERİN ÖZETİ 208
3.4. ESERİN OLAY ÖRGÜSÜ 210
3.5. ESERİN TEMASI 211
3.6. ESERİN ŞAHIS KADROSU 211
3.7. ZAMAN 219
3.8. MEKÂN 220
3.9. ANLATIM ÖZELLİKLERİ İLE DİL VE ÜSLÛP 227

4. SONUÇ 230

KAYNAKÇA 232
ÖZGEÇMİŞ 235
EKLER 236

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım *"İsmail Hikmet Ertaylan'ın Bînamazın Otuz Üç Gecesi Adlı Eserinin Yeni Yazıya Aktarımı Ve Tahlili"* adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

06 /07 / 2021

Ayça YILMAZ

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

*[**AYÇA YILMAZ**]* tarafından hazırlanan *[İsmail Hikmet Ertaylan'ın Bînamaz'ın Otuz Üç Gecesi Adlı Eserinin Yeni Yazıya Aktarımı Ve Tahlili]* başlıklı bu çalışma, *[07/07/2021]* tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *oybirliğiyle* başarılı bulunarak jürimiz tarafından *[Türk Dili ve Edebiyatı]* Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman	: Dr. Öğr. Üyesi Serap Aslan COBUTOĞLU	İmza:
Üye	: Doç. Dr. M. Onur HASDEDEOĞLU	İmza:
Üye	: Dr. Öğr. Üyesi Betül ÖZTOPRAK	İmza:

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../..../ 201.. tarih ve ..... sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Coşkun POLAT

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Geçmişten bugüne pek çok yazar ve şairin yetiştiği, sağlam ve köklü tarihimiz içerisinde, Türk Edebiyatı önemli eserleri bünyesinde barındırmıştır. Edebiyatımızda kendinden söz ettirmiş dönemlerden biri de Milli Edebiyat ve Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'dır. Bu dönem içerisinde sayısı azımsanmayacak ölçüde şiir, hikâye, roman türünde eserler kaleme alınmıştır. Dönemin yazar ve şairleri verdikleri eserlerle Türk edebiyatının gelişiminde önemli rol oynamışlarıdır.

Çoğunlukla edebiyat tarihçisi olarak bilinen *İsmail Hikmet Ertaylan* (1889-1967), Cumhuriyet döneminde, edebiyat tarihi, eski Türk edebiyatı metinleri, inceleme ve biyografi alanlarında pek çok çalışma yapmıştır. Bunun yanı sıra yazar, Milli edebiyat döneminde nesir türünde de eserler vermiş bir şahsiyettir. *Vuslat-ı Memnûa' (1324/ 1908)* adlı eser, yazarın millî roman niteliğindeki eseridir. Bununla birlikte yazarın iki adet hikâye türünde eseri bulunmaktadır. *Bînamazın Otuz Üç Gecesi (1337/ 1921)* adlı eser, yazarın *"Suat Fahir"* müstear ismiyle kaleme aldığı hikâyelerinden ilkidir. Diğer hikâye kitabı ise 1924 yılında yayımladığı *Ateş Olur da Yakmaz mı?'*dır. Yazarın hikâye çalışmaları bugüne değin yeni yazıya aktarılarak, yayımlanmamış ve haklarında kapsamlı bir çalışma yapılmamıştır. Biz de bu veriden hareketle *Bînamazın Otuz Üç Gecesi (1337/1921)* adlı eserini günümüz Türkçesine aktarmayı; böylece yazarın edebiyat tarihçisi vasfının yanı sıra hikâyeci kimliğini de ön plana çıkarmayı amaçladık.

Çalışmamızda öncelikle *Bînamazın Otuz Üç Gecesi (1337/1921)* adlı eseri yeni yazıya aktardık. Yeni yazıya aktarım sürecinde metnin daha anlaşılabilir olması açısından sayfa altında Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin anlamlarına yer verdik. Fakat aynı kelimelerin geçtiği her yerde açıklama vermeyip yaklaşık üç dört sayfa uzaklaşma aralığını dikkate aldık. Ayrıca metnin orijinal haline sadık kalmak suretiyle yanlış kullanılmış olan noktalama işaretlerinde düzeltmeler yaptık.

Ardından klasik metin tahlili yöntemlerinden yararlanarak eserin muhteva, yapı, dil ve üslup açısından incelemesini yaptık. Dolayısıyla eserin hangi yöntem ve tekniklerden yararlanılarak yazıldığı konusunda ve bu tekniklerin nasıl ve ne amaçla kullanıldığı hususunda tespitlerde bulunmaya çalıştık. Sonuç bölümünde

çalışmamızın genel bir değerlendirmesini yaptık. Ayrıca eserin orijinal nüshasını da ekledik.

Bînamazın Otuz Üç Gecesi adlı eserin yeni yazıya aktarılıp incelenmesiyle, daha önce üzerinde çalışılmamış bir araştırma yapmayı hedefledik. Eserin *Binbir Gece Masalları* adlı eseri çağrıştırır nitelikte olması nedeniyle yeni eser ortaya koyacak yazarların bu tür eserlerden haberdar olmasını amaç edindik. Böylece eski harfleri bilmeyen araştırmacıların, adı geçen eserden yararlanma imkânı bulacağı kanaatindeyiz.

Öte yandan, çalışmamızın akademik hayata ve Türklük bilimine katkı sunması bağlamında, edebiyat tarihçisi olarak bilinen *İsmail Hikmet*'in hikâyeci kimliği ile de tanınmasına katkı sağlayacağını ümit ediyoruz.

Bu çalışma süresince bilgi ve tecrübelerini esirgemeyen danışman hocam *Dr. Öğr. Üyesi Serap ASLAN COBUTOĞLU*'na ve öğretim hayatım boyunca bana destek olan bütün hocalarıma şükranlarımı belirtmek istiyorum.

Eğitim hayatım süresince maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme saygılarımı; varlığıyla bana huzur veren, çalışma azmimi sağlayan oğlum *Enes Kağan*'a sonsuz sevgilerimi sunuyorum.

05/07/ 2021

Ayça YILMAZ

ÖZET

Tezin Başlığı : İsmail Hikmet Ertaylan'ın *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* Adlı Eserinin Yeni Yazıya Aktarımı Ve Tahlili

Tezin Yazarı : Ayça YILMAZ

Danışman : Dr. Öğr.Üyesi Serap ASLAN COBUTOĞLU

Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Tezin Türü : Yüksek Lisans

Kabul Tarihi :

Edebiyat tarihçisi olarak bilinen İsmail Hikmet Ertaylan'ın hikâye türünde eserleri de bulunmaktadır. Yazar, *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* adlı eserini, "Suad Fahir" müstear ismiyle 1337/ 1921 yılında yayımlamıştır. Diğer hikâye kitabı, *Ateş Olur da Yakmaz mı ?* (İst. 1340/1341) adını taşır.

Bu çalışmada *Bînamazın Otuz Üç Gecesi*, Latin harflerine aktarılıp incelenmek suretiyle yazarın hikâyeci kimliğinin de ön plana çıkarılması amaçlanmıştır. Eser, Doğu klasiklerinden *Binbir Gece Masalları* adlı eseri çağrıştırır özelliklere sahip olması yönüyle dikkat çekicidir. Bu bağlamda çalışmamız, yeni eser ortaya koyacak modern yazarların eski örneklere ulaşmasını ve bu tür eserlerden haberdar olmasını sağlayacaktır.

Çalışmaya konu olan eser, transkripsiyon yapılmadan doğrudan yeni yazıya aktarılmış; ardından da yapı, içerik, dil ve üslup bakımından incelenmiştir. İhtiyaç duyan okur için bilinmeyen kelimelerin anlamları, metin altında dipnot şeklinde verilmiştir. Son bölümde ise eserin orijinal nüshasına da yer verilmiştir. Bu suretle isteyen okurun asıl metinle de buluşması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Edebiyatı, İsmail Hikmet Ertaylan, Hikâye

ABSTRACT

Title of the Thesis **:** Transfer of İsmail Hikmet Ertaylan's *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* to the New Alphabet and Its Analysis

Author of the Thesis : Ayça YILMAZ

Supervisor **:** Doctor Lecturer Serap ASLAN COBUTOĞLU

Department **:** Turkish Language and Literature

Thesis Type **:** Master's Thesis

Date **:**

İsmail Hikmet ERTAYLAN, known as a literary historian, also has works in the form of stories. The author published *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* under the nom de guerre "Suad Fahir" in 1337/1921. The other story book is titled *Ateş Olur da Yakmaz mı?* (Ist. 1340/1341).

In this study, it is aimed to highlight the storyteller identity of the author by examining the *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* by transferring it to Latin letters. The work is remarkable in that it has features that evoke the work called *Binbir Gece Masalları*, one of the Eastern classics. In this context, our study will enable modern authors who will produce new works to reach old examples and to be aware of such works.

The work subject to the study was directly transferred to the new article without transcription; then it was examined in terms of structure, content, language and style. The meanings of unknown words for the reader in need are given as footnotes under the text. In the last part, the original copy of the work is also included. In this way, it is aimed that the interested reader can see the original text

Keywords **:** Turkish Literature, İsmail Hikmet Ertaylan, Story

KISALTMALAR

a.g.e Adı geçen eser

C. Cilt

Hzl. Hazırlayan

s. Sayfa

S. Sayı

1. GİRİŞ

Hikâye; genel tanımıyla, yaşanmış ve yaşanması mümkün olan olayların kısa bir plan çerçevesinde anlatıldığı edebi metinlerdir.

Türk edebiyatında masal, tiyatro, roman gibi nesir türleri içerisinde hikâye türünde verilmiş eserler de mevcuttur. İslâmiyet öncesi Türk edebiyatında hikâye terimi için "sav", "ötkünç", "ötükünç" ve "ötük" terimleri kullanılmıştır. İslâmi dönem Türk edebiyatında ise masal, efsane, destan, latife, menkıbe ve kıssa türü "hikâye" terimiyle isimlendirilmeye başlanmıştır.[1]

Türk edebiyatında roman ve hikâye Batı'da olduğu gibi tarihsel, sosyal ve ekonomik şartların tesiriyle gelişmemiş olup; Batı edebiyatına ait örneklerin tercüme edilmesiyle ithal edilmiştir.[2] Bu sebeple Türk edebiyatında "hikâye" ve "roman" kavramları meşrutiyet dönemine kadar gerçek anlamına erişememiştir. İsmail Çetişli roman ve hikâye terimlerinin mukayesesini şu şekilde yapmaktadır:

> *"Roman, hikâyeden daha uzun hacimde, kişi, yer, ve zamana bağlı kalınarak nesir tarzında kurgulanmış olayların hikâye edilmesidir."*[3]

Dolayısıyla hikâye, Türk edebiyatında sözü geçen diğer nesir türleriyle karıştırılmış; müstakil bir tür hâline gelmesi uzun bir döneme yayılmıştır. Bu bakımdan hikâye türünün dönemsel gelişim süreci hakkında kısaca bilgi vermek yerinde olacaktır.

Oğuz Kağan Destanı (M.Ö. 209-174), Tanzimat öncesi Türk edebiyatı içerisinde hikâye türünün ilk örneği kabul edilmektedir. *Oğuz Kağan Destanı*'nı takip eden diğer örnekler, *Köroğlu, Alpamiş, Manas Destanı*, Budist Türklerine ait hikâyeler ve *Dede Korkut Hikâyeleri'*dir.[4] 10. ve 19. yüzyıl arasında İslâm medeniyeti tesiri altında gelişmiş olan masalların, halk hikâyelerinin, meddah hikâyelerinin,

---

[1] Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemi*, Akçağ Yayınları, Ankara 2015, s. 36.
[2] Berna Moran, *Türk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış 1*, İletişim Yayınları İstanbul 2019, s. 9-11.
[3] İsmail Çetişli, *Edebiyat Sanatı ve Bilimi*, Akçağ Yayınları Ankara 2014, s. 67.
[4] İnci Enginün, *Yeni Türk Edebiyatı Tanzimat'tan Cumhuriyet'e (1839-1923)*, Dergâh Yayınları, İstanbul 2015, s. 165.

mesnevilerin, Arapça ve Farsça'dan tercüme edilmiş eserlerin sayısı da oldukça zengindir.[5]

Tanzimat Fermanı'nın (1839) ilân edilmesiyle siyasal ve sosyal alanda Batı'ya özgü yeniliklerin takip edilmesi sanat ortamına da yansımıştır. Tanzimat Fermanı'nın yayınlanmasından yirmi yıl sonra özel gazetelerin çıkarılması neticesinde Türk edebiyatının yönü Batı'ya dönmüştür. Bu sebeple gazetelerde pek çok tercüme eserler yayınlanmıştır. Bu faaliyetler neticesinde makale, deneme, eleştiri, Batı tarzı tiyatro, roman gibi nesir türlerinin yanı sıra, hikâye de bir tür olarak Türk edebiyatında yerini almaya başlamıştır.[6]

Bu hususta en etkili çalışmalar daha önce sözü geçen tercüme faaliyetleridir. *Temaşa-ı Dünya, Cefâkâr u Cefâkeş (1871-1872), Son Serac'ın Sergüzeşti (1860), Telemak (1806-1876), Les Miserables (1879-1880), Hikâye-i Robenson (1816-1907), Atala (1869), Graziella (1871), Monte Cristo (1873), Mes Prisons (1874), Taaşşuk-ı Tereze ve Cozeb (1874), Topal Şeytan (1872), Gulliveri'in Seyahatnamesi (1872), Paul ve Virgine (1873), Manon Lescaut (1879), La Dame Aux Câmélias (1879-1880), Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi (1880), Nouvelle Héloise (1882)* ilk tercüme faaliyetlerinden bazılarıdır.[7]

Tercüme faaliyetlerinin ardından, ilk telif hikâye örnekleri verilmeye başlanmıştır. Ahmet Mithat Efendi'nin *Kıssadan Hisse (1870*) ve *Letâif-i Rivayât (1870-1895)* serisi, Emin Nihat'ın *Müsâmeretnâme (1871*) adlı eserleri ilk telif hikâyelere örnektir. Nitekim bu dönemde "hikâye" kavramı tam olarak belirlenmiş değildir. Sözü geçen ilk hikâye örnekleri daha çok "sergüzeşt" kelimesiyle dile getirilmiştir.[8]

Tanzimat edebiyatı hikâyeleri konusunu çoğunlukla günlük hayattan alan romantik metinlerdir. Eserlerdeki en önemli tema, esaret kavramıdır. Bu eserlerle halkı eğitmeye çalışan yazarlar, siyasi, dini, ahlaki ve felsefi fikirlerini okuyucuya aktarmayı amaçlamışlardır. Eserlerde tesadüflere ve ilk görüşte aşk mevzularına sıkça rastlanmaktadır. Bu dönemin eserlerinde romantizm, realizm ve natüralizmin

[5] Çetişli, *a.g.e.,* s. 36-64.
[6] Öztürk Emiroğlu, *Türkiye'de Edebiyat Toplulukları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2016, s. 24.
[7] Enginün, *a.g.e.,* s. 172-183.
[8] Âlim Kahraman, *Modern Türk Hikâyesi, Kavram, Gelişim Seyri, Tematik ve Karşılaştırmalı Okumalar*, Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul 2015, s. 32.

tesiri görülmektedir. Dönemin başlıca hikâye yazarları; Ahmet Mithat, Emin Nihat, Şemsettin Sami, Namık Kemal, Sâmipaşazâde Sezai, Mehmet Murat, Recaizâde Mahmut Ekrem ve Nâbizâde Nazım'dır.[9]

Bu yazarlar arasında Sâmipaşazâde Sezai'nin *Küçük Şeyler (1892)* adlı eseri hikâye türünün gelişimi açısından önemli bir yere sahiptir. Zira çağdaş Türk hikâyeciliğinin ilk modern örneği kabul edilmektedir. Âlim Kahraman, *Küçük Şeyler (1892)* adlı eserin önemini ve Servet-i Fünûn edebiyatına etkisini aşağıdaki sözlerle açıklamaktadır:

> *"[...] Sami Paşazade Sezai'nin (1860-1936) Küçük Şeyler adlı eseri, birçok araştırmacı tarafından, Türk edebiyatında modern anlamda kısa hikâyenin başlangıcı kabul edilmiştir. [...] Bir gözleme dayanması, söz diziminde kendinden önceki Tanzimat yazarlarının etkisinden kurtularak Fransızca'nın etkisiyle oluşmaya başlayan yeni bir üslubun kendini hissettirmesi, onu kendinden önceki hikâyelerden ayırmış, düz yazıda Servet-i Fünun yazarlarının kılavuzu durumuna getirmiştir."*[10]

Dolayısıyla Servet-i Fünûn dönemi (Edebiyat-ı Cedide), Tanzimat dönemi hikâyeciliğinde ilerleme kaydedilmiş bir zaman dilimidir. Zira bu dönem yazarları, kendilerinden önce hikâyecilik alanında hayata geçirilmiş belli birikim ve tecrübeye sahiptirler. Bu dönemde, Halit Ziya Uşaklıgil, *Bir Muhtıranın Son Yaprakları (1887)* adlı eseriyle hikâye türüne uzun bir soluk getirmiştir. Yazar yaklaşık 150 adet kısa ve uzun hikâye örneklerini kaleme almıştır.[11] Kenan Akyüz'ün Halit Ziya Uşaklıgil'in Türk hikâyeciliğine katkısı hususundaki sözleri bu konuyu açıklar niteliktedir.

> *"Halid Ziya, hikâye (büyük ve küçük) tarzında da bol denemeler yaptı. İlk hikâyeleri olan Bir Muhtıranın Son Yaprakları ile Bir İzdivacın Târih-i Muaşakası (1886), aynı zamanda Ahmet Mithat'ın halk ve meddah hikâyelerinin tekniğinden ayrılamamış olan hikâyelerinden sonra, avrupaî tarzda yazılmış örneklerdir."*[12]

---

[9] Cevdet Kudret, *Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman*, Kapı Yayınları, İstanbul 2016, s. 32-35.
[10] Kahraman, *a.g.e.*, s. 36-37.
[11] İsmail Çetişli, *Halit Ziya Uşaklıgil*, Şule Yayınları, İstanbul 2000, s. 125.
[12] Kenan Akyüz, *Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri*, İnkılap Yayınları, İstanbul 1995, s. 117.

Halit Ziya Uşaklıgil, çok sayıda verdiği hikâye örneklerinin yanı sıra *Hikâye (İstanbul/ 1307/1891)* adlı çalışmasıyla da bir tür olarak hikâyeciliğe katkıda bulunmuştur.

Aynı dönemde hikâye alanında eser veren şahsiyetlerden başlıcaları; Mehmet Rauf, Hüseyin Cahit Yalçın, Müftüoğlu Ahmet Hikmet ve Safvetî Ziya'dır. Bu dönem eserleri, konusunu gerçek hayatta yaşanan ya da yaşanabilecek olaylardan alan metinlerdir. Zira dönemin yazarları realizm ve naturalizm akımlarının tesirinde kalmıştır. Avrupa edebiyatının tekniği eserlere sirayet ederken, vakalar yerli özellikler göstermektedir.[13] Mehmet Rauf aşk temalı basit eserler vermiştir. Ahmet Hikmet Müftüoğlu, *Haristan ve Gülistan (1901)* adlı eserinde Servet-i Fünûn topluluğunun genelinde görülen tema ve üslubun dışına çıkmamıştır. Yazar, milli yönü ağırlıklı hikâyelerini *Çağlayanlar (1922)*'da toplamıştır. Hüseyin Cahit Yalçın ise Servet-i Fünûn sanatçılarının üslubunu ve fikirlerini hikâyelerine yansıtan yazarlardandır. Halit Ziya'nın eserlerinde görülen realist hayat sahneleriyle benzerlik gösterir. *Hayat-ı Muhayyel (1897) ve Hayat-ı Hakikiye Sahneleri (1910)* yazarın bu dönemde verdiği eserlerdendir.[14] Servet-i Fünûn ve Milli edebiyat dönemi içerisinde hiçbir edebi ekole bağlı kalmamış yazarlardan Hüseyin Rahmi Gürpınar, popüler türde eserler vermiştir. Hikâyeleri konu bakımından zengin, genellikle tek olaya dayanan, stabil fikre sahip ve gereksiz ayrıntıların yer almadığı metinlerdir. Konu, üslup ve karakterler açısından romanlarıyla benzerlik gösterir.[15]

Milli edebiyat dönemi (1908-1923) olarak adlandırılan Mütareke yıllarında çok sayıda edebi metin kaleme alınmıştır. Bu edebi metinler arasında hikâye türünde de azımsanmayacak miktarda eserler verilmiştir. Dolayısıyla Milli edebiyat dönemi, Türk hikâye örneklerinin hem sayısal hem de kurgusal açıdan gelişim gösterdiği verimli bir zaman dilimidir. Bu dönemde eser veren Ömer Seyfettin modern Türk hikâyesi açısından önemli bir şahsiyettir. Yazar, Mauppassant tarzında kaleme aldığı hikâyeleriyle kendinden sonra gelen yazarları ve okuyucu kitlesini etkilemiştir.

---

[13] Kudret, *a.g.e.,* s. 143.
[14] İnci Enginün, Zeynep Kerman, *Yeni Türk Edebiyatı Metinleri-2 Hikâye (1860-1923),* Dergâh Yayınları, İstanbul 2011, s. 18-19.
[15] Ayşe Demir, "Başlangıcından Cumhuriyet'e kadar Ana Çizgileriyle Türk Hikâyesi" *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi,* C. 4, S. 7, 2006, s. 99-128.

Ömer Seyfettin, hikâyecilik alanındaki ilk örneklerini *Genç Kalemler* dergisinde vermiştir. Yazar, özellikle Balkanlar'da görev yaptığı dönem şahit olduğu olayları eserlerine yansıtmıştır. Böylece eserlerinde milli temanın ön plana çıkmasını sağlamıştır. Ayrıca eserlerinde konuşma diline yer vermiştir. Ömer Seyfettin'in verdiği eserler, Türk hikâyeciliği açısından en önemli dönüm noktalarından biridir. Kenan Akyüz'ün aşağıdaki sözleri Türk hikâyeciliğinin, Ömer Seyfettin'e kadar geçirdiği gelişim sürecini özetler niteliktedir:

> *"Batılı teknikteki küçük hikâye, Tanzimat devrinin sonlarında başlamış ve Servet-i Fünun devrinde gelişmiş olmakla beraber, Ömer Seyfeddin kadar, bir yazarın kendisine tek başına bağlandığı bir edebî tür durumuna gelememişti. […] Türk edebiyatında hikâyeciliği meslek haline getiren ilk yazar Ömer Seyfeddin'dir. Hikâye yazarlığının ayrı ve cazip bir edebî çalışma sahası olduğunu bütün açıklığı ile ortaya koyan odur."*[16]

Dolayısıyla, Ömer Seyfettin'in Türk edebiyatında hikâyeyi müstakil bir tür hâline getirdiği söylenebilir. Yazarın, 1911-1971 yılları arasında edebiyat dünyasına kazandırdığı pek çok uzun ve kısa hikâye örnekleri mevcuttur. "Nakarat, Bomba, Beyaz Lale, Primo Türk Çocuğu, Topuz, Pembe İncili Kaftan, Başını Vermeyen Şehit, Kütük, Ferman, Kızılelma Neresi?, And, Kaşağı, İlk Namaz, Falaka, Yalnız Efe, Forsa, Çanakkale'den Sonra, Vire, Fon Sadrişyan'ın Oğlu, Piç, Mehdi, Hürriyet Bayrakları, Tuhaf Bir Zulüm" yazarın en tanınmış eserlerinden bazılarıdır. Bu eserlerden, "Beyaz Lale, Mehdi, Hürriyet Bayrakları, Piç, Nakarat ve Tuhaf Bir Zulüm" Balkan Savaşları'nda yaşanan tutsaklık dönemini anlatan gerçekçi metinlerdir.[17] Aynı dönemde, Halide Edib Adıvar, Kadri Karaosmanoğlu, Refik Halit Karay, Ercüment Ekrem Talu, Salâhattin Enis, Osman Cemal Kaygılı, F. Celâleddin (Fahri Celal Göktulga), Reşat Nuri Güntekin, Peyami Safa da milli temanın ön planda olduğu eserler vermişlerdir. Bu yazarlar arasında Refik Halit Karay *Memleket Hikâyeleri'*nde Anadolu insanını anlatmıştır. Yazar, kara mizah ve siyasi hicvi başarılı bir şekilde eserlerine uygulamıştır. Memduh Şevket Esendal, Halikarnas

[16] Akyüz, *a.g.e.*, s. 187.
[17] Cengiz Karataş, *II. Meşrutiyet Dönemi Fikir Hareketleri ve Türk Edebiyatına Yansımaları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2014, s. 238.

Balıkçısı (Cevat Şakir Kabaağaçlı), Midhat Cemal Kuntay, Sermet Muhtar Alus, Abdülhak Şinasi Hisar ve Mahmut Yesari ise Cumhuriyet döneminde hikâye türünde eserler vermiş fakat dil, üslup ve sanat anlayışı bakımından Milli Edebiyat dönemine bağlı kalmış yazarlardan bazılarıdır.[18]

Dolayısıyla Milli edebiyat devrinin, usta yazarların elinde hikâye türünün birikim sağladığı bir dönem olduğu görülmektedir. Cumhuriyet dönemi ise hikâye türünde eserlerin, hem sayı bakımından hem de tema çeşitliliği açısından zengin olduğu ve hâlen gelişme gösterdiği dinamik bir zamandır.

Çalışmanın bu bölümünde Cumhuriyet döneminde hikâye türünde eser veren yazarların isimlerini listelenmiştir. Bu hususta İnci Enginün'ün yazarların doğum tarihlerine göre yaptığı tasnife bağlı kalınmıştır.[19] Bu şahsiyetler şunlardır: Memduh Şevket Esendal, Halikarnas Balıkçısı (Cevat Şakir Kabaağaçlı), Fahri Celal Göktulga, Hakkı Kâmil Beşe, Nahit Sırrı Örik, Kenan Hulusi Koray, Sait Faik Abasıyanık, Mahmut Özay, Samet Ağaoğlu, Ziya Osman Saba, Orhan Hançerlioğlu, Haldun Taner, Ahmet Hamdi Tanpınar, Kemal Tahir, Orhan Kemal, Tarık Buğra, Kemal Bilbaşar, Samim Kocagöz, Talip Apaydın, Aziz Nesin, Nihal Atsız, M. Necati Sepetçioğlu, Erol Toy, Sabahattin Kudret Aksal, Cengiz Dağcı, Necati Cumalı, Yusuf Atılgan, Yaşar Kemal (Göğçeli), Zeyyat Selimoğlu, Vüs'at O. Bener, Oktay Akbal, Atillâ İlhan, Nezihe Meriç, Şemsettin Ünlü, Adalet Ağaoğlu, Hikmet Erhan Bener, Bilge Karasu, Muzaffer Buyrukçu, Dursun Akçam, Tarık Dursun K., Leylâ Erbil, Ayhan Bozfırat, Selçuk Baran, Orhan Duru, Tahsin Yücel, Bekir Yıldız, Tektaş Ağaoğlu, Oğuz Atay, Demirtaş Ceyhun, Demir Özlü, Füruzan, Erdal Öz, Ferit Edgü, Sevgi Soysal, Şevket Bulut, Afet Muhteremoğlu, Ülkü Tamer, Osman Şahin, Ayla Kutlu, Emine Işınsu, Rasim Özdenören, Tomris Uyar, Melisa Gürpınar, Nursel Duruel, Aysel Özakın, Sevinç Çokum, Tezer Özlü, Alev Alatlı, Pınar Kür, Sabahat Emir, Necati Tosuner, İnci Aral, Nazlı Eray, Mustafa Kutlu, Burhan Günel, Erendüz Atasu, Feyza Hepçilingirler, Mehmet Eroğlu, Selim İleri, Ahmet Altan, Nedim Gürsel, Mahir Öztaş, Feride Çiçekoğlu, Cemil Kavukçu, Orhan Pamuk, Zeynep Aliye, Ayşe Kilimci, Ahmet Yurdakul, Murathan Mungan, Buket Uzuner, Semra

[18] Kudret, *a.g.e.*, s. 336-337.
[19] İnci Enginün, *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, Dergâh Yayınları, İstanbul 2007, s. 314-415.

Özdamar, Latife Tekin, Nazan Bekiroğlu, Jale Sancak, İhsan Oktay Anar, Ahmet Ümit, Cihan Aktaş, Sadık Yalsızuçanlar, Kürşat Başar, Müge İplikçi, Elif Şafak.
İsmail Hikmet Ertaylan (1889-1967) da Türk edebiyatı içerisinde (1908- 1924 yılları arasında) hikâye türünde eserler vermiş şahsiyetlerden biridir. Bu eserlerden ilki *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* (1337/1921) adlı eserdir. Bu çalışmanın birinci bölümünde *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* adlı eser Osmanlı Türkçesinden günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde klasik metin tahlili yöntemlerinden yararlanılarak eser muhteva, yapı, dil ve üslup açısından tahlil edilmiştir. Sonuç bölümünde çalışmanın genel bir değerlendirmesi yapılmış olup eserin orijinal nüshasına da yer verilmiştir.

Bînamazın Otuz Üç Gecesi adlı eser hakkında yapılmış herhangi bir çalışmanın olmaması, üzerinde çalışma yapılmasını gerektiren önemli nedenlerden biridir. Diğer önemli husus ise yazarın edebiyat tarihçisi vasfının yanı sıra hikâyeci kimliğinin de ön plana çıkarılmak istenmesidir. Ayrıca eserin otuz üç geceye bölünmüş uzun ve kısa hikâyelerden oluşması eski halk hikâyeleri ile benzerlik göstermektedir. Çerçeve hikâye tekniği kullanılmış olması dolayısıyla da *Binbir Gece Masalları*'nı çağrıştırır niteliktedir. Bu bakımdan eski ve yeni hikâye türleri hakkında yeni eser ortaya koyacak yazarların bu tür eserlerden haberdar olması hedeflenmiştir.

2. BÖLÜM:
BÎNAMAZIN OTUZ ÜÇ GECESİ
ADLI ESERİN YENİ YAZIYA AKTARIMI

BÎNAMAZIN OTUZ ÜÇ GECESİ

MUHARRİRİ :
Suad FAHİR

Tâb'ı ve Nâşiri :
Cağaloğlunda [Orhanniyye Matbaası]

1337
(1921)

İfâde[20]

"Bînamaz"ı karilere takdim etmeyi ilk vazife-i ictimaiye[21] telakki[22] ediyorum. Ak sakallarını titreterek kıpırdayan dudaklarından tehlil[23] ve dua eksik olmayan bu nurâni ihtiyar iri taneli tesbihini buruşuk parmakları arasında çevire çevire meclisimizin en şuh, en hoppa, en başı ve eteği açık hikâyelerini, sergüzeştlerimizi[24] afüvkâr[25] bir huşû[26] ile dinler, meclisimizin en şuh, en açık saçık hikâyelerini onun lisanından işitmek bizi hem güldürür, hem hayrete düşürür. Yaş itibariyle hepimizin ihtiyarı olan Bînamaz gönül itibariyle hepimizin gencidir. Onu akşamları söyletmek bizim için hakiki bir ziyafet olur. Bînamaz'ın mahalledeki unvanı Dede Efendi'dir. Mecliste arkadaşları iki unvanı birleştirerek "Bînamaz Dede" demeyi bu ihtiyar gence yahut bu kocamaz ihtiyara pek muvâfık[27] bulmuşlardır.

Bu kadar sıkı fıkı olan dostluğumuza rağmen kendisine Bînamaz unvanının ne münâsebetle[28] verildiğini söyletmek kabil[29] olmadı. Ne zaman bu sual irâd[30] olunsa "Zamanı var, zamanı var." der geçerdi. Son zamanlarda Bînamaz Dede ramazan günlerini kendisine hasretmemizi[31] teklif etti.

– Size sergüzeştlerimden bir kısmını anlatayım. Henüz çocukluğumdan gençliğe tırmandığım senelerdeki sergüzeştlerimden bir ay üç günlüğünü yani otuz ramazan üç bayram gecesini…" dedi. Bu vaat[32] hepimizi memnun etmişti. Bînamaz Dede'ye değil otuz üç gecemizi, otuz üç senemizi hasredebilirdik.

İşte bu sevgili ihtiyarın kim bilir ne kadar gülünç vakayla dolu olan sergüzeştlerini dinledikçe kârîlerimizi[33] de hissedar etmek için günü gününe yetiştirmeye çalışacağız. Bakalım onun hikâyesindeki zevk-i ruhu verebilecek miyiz? (S.F)

---

[20] ifâde: anlatma, anlatış
[21] vazife-i ictimaiye: sosyal görev
[22] telakki (et-): kabul etmek
[23] tehlil: "Lâ- Îlâhe illallâh" sözünü tekrarlama
[24] sergüzeşt: serüven
[25] afüvkâr: merhametli
[26] huşû: 1. gönül alçaklığı 2. Tanrı huzurunda boyun eğme
[27] muvâfık: uygun
[28] münâsebet: uygunluk, ilgi
[29] kâbil: mümkün, olabilir
[30] irâd (ol-): söylemek
[31] hasr (et-): zaman ayırmak
[32] va'd: vaat, söz
[33] kârî: okuyucu

BİRİNCİ GECE

Resm-i Küşad[34]

Nurilerde toplanmıştık:

İftar sofrası kalkmış, kahveler içiliyor, reçellerin tadından, güllacın fındığından, yemeklerin lezzetinden bahis olunuyor. Eski ramazanlarla şimdiki ramazanlar, eski iftarlarla şimdiki iftarlar, eski insanlarla şimdiki insanlar mukayese ediliyor, sigara dumanları ağır ağır geniş halkalar teşkil ederek büyük odanın yaldızlı tavanına doğru yükseliyordu. Bir ara derin bir sükût oldu, herkes farkına varmaksızın dalmış, midelerinin ağırlığı sinirleri uyuşturmuştu.

Rıza (Bir kahkaha salıvererek) – Bir Yahudi daha öldü, dedi. Hep gülüştük…

Bînamaz (Çubuğunu fosurdatarak) – Vaktidir kaldıralım, cevabıyla hikâyesine hazırlandı. Hepimiz canlanmıştık.

Köşesine doğruldu, çubuğunun ateşini tazeledi, kehribar tespihini bileğine geçirdi, sakalının kıvrımlarına parmaklarını geçirerek taradı.

– Size kısaca bir tercüme-i halimi yapayım :

– Babama Tarakçı Ali Efendi derlerdi. Taramadık kadın saçı, okşamadık güzel başı bırakmamış. Meşhurdur, ismini duymayan, şahsını bilmeyen yoktu… Delikanlılığında o kadar yakışıklı, o kadar güzelmiş ki mahallede peşine düşmeyen kalmamış.

Rıza (Atıldı.) – Erkek mi? Kadın mı? Gülüştük.

Bînamaz (Hiç bozmadan) - Bilemiyorum galiba her ikisi de… Hayatta olaydı seni de boş çıkarmazdı. Kahkaha koptu. Nuri zile basarak “Birer kahve daha…” dedi.

[34] resm-i küşad: açılış töreni

Bînamaz devam etti.

– Ben babamı tanıdığım zaman bir et bir deri kalmış, yatağa düşmüştü. Büyük ninem kanatları yanmış, yıpranmış, ihtiyar bir pervane gibi bu gittikçe sönen, gittikçe eriyen incecik mumun etrafında dönüştürüp duruyordu. Bu hal bir iki ay devam etti. Beni bir gün akrabadan birinin evine gönderdiler, avdetimde evde büyük ninemden başka kimseyi görmedim. Annemi hiç tanımıyorum. Ailenin birçok esrarı arasında bu sır da gömülüp gidiyor. Zaten bizim ev bir Bektaşi Tekkesi'dir. Esrar esrar üstüne (Kahkahalar)… Ben bu tekkenin en küçük müridiydim. Küçüklüğüme rağmen bütün irade benim elimdeydi. Büyük ninem olanca muhabbetini, olanca şefkatini bana, anasız babasız kalan bu yetime hasretmişti. (İçini çekerek) Evet anamı, babamı elimden alan tâli[35] bütün cihanı bana vermişti. Birçok yaramazlıklarımla beraber hayatımın yedi senesini daha bu ihtiyar, dindar, mütevekkil büyük ninemin dizleri dibinde geçirdim. Büyük ninem ihtiyarlığına rağmen dinçti. Zaten kadın değneğe düştükten sonra korkma derler. (Gülüşülür.) Artık on beş yaşıma girmiş, rüştiyeyi de bitirmiştim. Buraları tafsil[36] etmeyeceğim. Hayatımın asıl canlı cihetleri on yedi yaşımdan sonra başlıyor. İki sene boş gezdim. Hastalanmıştım. Büyük ninem mektebe göndermiyordu. "Aman evde otur, üşürsün, Allah esirgesin sonra ben ne yaparım." diyordu. Fakat on yedi yaşıma girmiş olan ben bir daracık evde ne yapardım. Mamafih kendime zararsız bir meşguliyet bulmuştum.

Evimizin iki tarafında iki komşumuz vardı. İkisi de büyük ninem kadar yaşlı, büyük ninem kadar hayr-hâh[37]… Hele birini çok severdim. Saraylı Hanım derlerdi. Yeşil oyalı başörtüsü, buruşuk pembe yanaklarıyla yaprakları solmuş, sararmış, bumburuşuk olmuş bir Amasya elmasını andıran o kadıncağıza karşı büyük bir hürmetim vardı, hele benimle oynamak için getirdiği torunu Leyla, beni mecnun ederdi.

Öteki komşumuz da iyi bir kadındı. Yalnız o biraz fazla kibirli, biraz da tazeydi, yüksekçe, biraz da yan giydiği hotozu, salkım küpeleri, elmas broşuyla mahallenin

[35] tâli: baht, talih
[36] tafsil (et-): bir şeyi bütün ayrıntıları ile açıklamak
[37] hayr-hâh: herkesin iyiliğini isteyen, iyiliksever (kimse)

en zenginlerinden sayılırdı. Benim canımı çeken onun ne küpeleri, ne broşu, ne de hotozuydu. Hala tesadüf edince yüreğimi oynatan, heyecanlara düşüren kızıydı.

İşte o zamanlar benim mahalledeki arkadaşlarımın en sadıkları, en samimileri bu iki kızcağızdı.

Leyla da benim gibi öksüzdü, onunla çok iyi uyuşmuştuk fakat Fahire öyle değildi. O biraz çekingen, biraz da ağırdı. Ben Leyla' ya kafiye olsun diye ona yosma demiştim.

Onu görünce "Gel benim yosmam bakayım." derdim. Kızcağız saçlarının ucuna kadar kızarır, biraz da kızardı. O bunu belli etmek istemezdi. Fakat ben pek iyi sezerdim. Leyla ile hemen gecemiz gündüzümüz beraber geçerdi. Fakat, evet, fakat yosma biraz seyrek gelir yanımda az oturur çünkü biraz fazla kalsa hotozlar, küpeler, broşlar gözlerimi kamaştırır, "Seni çapkın seni, kızımı baştan çıkaracaksın." tehdidi kulaklarımı çekerdi. "Bu kızımı baştan çıkaracaksın." sözü benim zihnimden çıkmaz olmuştu.

Baştan çıkarmak… Baştan çıkarmak… Bu tabiri biraz güç anlıyordum.

Bir gün büyük nineme sordum. "Kuzum nine, baştan çıkarmak ne demek?"
Büyük ninem tespihini çekiyor, buruşuk dudaklarından huşu[38] ve ubûdiyetle[39] dökülen duaları tespihinin tanelerine bağlayarak Huzur-u Kibriya'ya[40] gönderiyordu.

Sualimi tekrar ettim. Büyük ninem vaziyetini değiştirmeyip duasında devam ediyordu.

O kadar tekrar ettim, o kadar ısrar ettim ki, kadıncağız tahammül edemedi. Yüksek sesle :

-La havle ve lâ kuvvete illâ billah, dedi.

[38] huşû: varlığının farkında olamayacak derecede kendini karşısında bulunduğu şeyin heybet ve câzibesine kaptırma
[39] ubûdiyet: kulluk, kulluğun gereklerini daha dikkatli bir şekilde yerine getirme, ileri derecede ibâdet ve kulluk etme
[40] Huzûr-ı Kibriyâ: Allah'ın huzuru

Ben derin derin düşünmeye başladım. Bir daha büyükanneme bu suali îrad[41] etmedim. Fakat ondan daha tecrübelisini bulmakta da gecikmedim. Leylacığım sağ olsun onun kulağı deliktir. Elbette o bu sözlerin tefsirini duymuştur. Ona sorarım dedim. Filhakîka[42] sordum ve öğrendim.

Baştan çıkarmak, kandırmak demekmiş. İşte on yedi senelik hayatımdan mekteplerde öğrenemediğim bir tabiri, bir genç, evet kendimden daha genç bir kızdan öğrenmiştim. O dakika Hazret-i Ali'nin o büyük sözünü hatırladım.

"Bir harf zâid[43] öğretenin kulu kölesi olurum." demiyor muydu? Ben de o dakikadan itibaren Leyla' nın kulu kölesi oldum. Yalnız Leyla'nın değil bütün cins-i nefîs-i Havva'nın[44] kulu kölesi oldum.

Kendi kendime düşündüm, şu bizim evi bir ictimagaha[45] kalb etsem[46], güzel bir de isim koysam, bu kızların, bu güzel perilerin sohbetinden, mülâtafatından[47] istifade etsem, dedim. Bütün gayem bu oldu. Bir gün fikrimi Leyla' ya açtım, derhal kabul etti. Zaten mecnunun bir sözünü iki etmek Leyla'nın elinden gelmezdi. Beraber düşündük. Birçok isimler saydık. Hiçbiri hoşumuza gitmiyordu. Nihayet "Kızlar Mahfili" nde karar kıldık. Mahfilde her gece yeni bir eğlence tertip edilecek, azadan biri eğlencenin kahramanı olacaktı. O günden itibaren hazırlık başladı.

Her sabah erkenden mahfile can atan Leyla ile baş başa düşünüyor, tertibata bir şekil vermeye çalışıyorduk. Evvela âzâya[48] bir kisve[49] aradık. Bulmakta çok gecikmemiştik.

– Benim geceliklerim var. Onları giyeriz. Beyaz saffet ve nezahet alametidir, dedim.

---

[41] îrad (et-): söylemek
[42] filhakîka: gerçekten, hakîkatte, doğrusu
[43] zâid: sonradan eklenen, ilâve edilen, artan, fazlalık
[44] cins-i nefîs-i Havva: Havva'nın çok güzel cinsi
[45] ictimagah: toplantı yeri
[46] kalb (et-): dönüştürmek, değiştirmek
[47] mülâtafat: şakalaşmalar, latîfe etmeler
[48] âzâ: 1. herhangi bir kuruluş, birlik, komisyon vb.ne bağlı olan kimse, üye. 2. organ. 3. bir bütünün parçaları
[49] kisve: bir sınıfa, bir mesleğe mahsus olan veya belli bir yerde giyilen özel kıyâfet

Leyla el çırparak kabul etti. Beyaz libas kabul edilmişti. Mahfile giren hususi odada soyunacak, libasını giyecek, içtima odasına geçecekti. Orada âdâb-ı mahsûsa[50] dairesinde bir şehrâyin[51] başlayacaktı. Sıra ile aza ayinde yapacağı vazifeyi ifa edecekti. Leyla "Sen reis olacaksın fakat sen de bizim gibi kız kıyafetine gireceksin. Ben sana saç bulurum." demişti. Ben de Leyla'yı üzmezdim. Derhal kabul ettim. Ramazanın birinci gecesi resm-i küşadımızı[52] yapmaya karar verdik. Çok bir şey kalmamıştı. Şabânın sonlarındaydık.

Son günler pek hararetli geçti. Ben mahfilin tanzimiyle meşguldüm. Minderleri hazırlıyor, kandilleri, şamdanları sildiriyor, temizletiyor, gecelikleri ütületiyor, şurupları, şerbet bardaklarını tepsilere dizdiriyordum. O hazırlıktaki keyfi anlatamam.

Yevm-i şekk[53] gelmişti. Akşam ezanı okunmak üzereydi. Büyük ninem küçük minderine oturmuş, baş örtüsünü örtmüş, tespihini almış, ölmüşlerin ruhuna "Yasin" okuyordu.

Kapı çalındı. Ben koştum. Karşıma gülerek Leyla çıktı.

– Müjde, müjde, dedi, sana on tane âzâ buldum. Yarın akşam hepsi gelecek. Hazır mısın, dedi.

– Hazırım, gel sen de gör, diye Leyla'yı kolundan tutunca, uçururcasına mahfile attım.

Her şeyi birer birer gösterdim. Sıra geceliklere gelince, Leyla:

– Hah, iyi hatırıma geldi. Gel seni giydireyim, saçlarını getirdim, dedi.
Sevincimden söyleyeceğimi şaşırmıştım. Titrek boğuk bir sesle:

[50] âdâb-ı mahsûsa: özel heyet kuralları
[51] şehrâyin: bayramlarda ve diğer önemli günlerde bir şehrin bayraklar ve ışıklarla süslenmesi şeklindeki şenlik, gösterişli şenlik, donanma
[52] resm-i küşad: açılış töreni
[53] yevm-i şekk: ramazan ayının ispat edilemeyen günü

– Soyunalım, soyunalım. Sen de soyun Leyla, sen de soyun, dedim.

Yandaki odaya geçtik. Leyla hem soyunuyor hem de koynuna yerleştirmiş olduğu saçları ve siyah kurdeleleri çıkarıyordu. Üç, beş dakika sonra ikimiz de birer gecelik entarisiyle kalmıştık. Çıplak ayaklarımızla halıların üstünde yürüyerek asıl büyük odaya, mahfile geçtik. Leyla bir îtinâ-i mahsus ile saçları başıma taktı. Alnımın üzerinden siyah kurdeleyle bağladı. Etraftan bir altın çağlayanı gibi demet demet saçlar omuzlarımdan aşağı döküldü.

İlk defa girdiğim bu kıyafet, beni teshir etmişti. Ne yaptığımı, ne yapmak istediğimi bilemiyordum. Leyla sevincinden ellerini çırpıyor:

– O kadar yakıştı ki, o kadar yakıştı ki, diyordu. Aynaya yaklaştım. Akşamın sisleri aynanın bütün cilasını silmiş, durgun, esmer, bir su sathı gibi gölgeli bir hale koymuştu.

– Leyla şu kandillerden birini yak, dedim.

Kandilin titrek ziyası, odanın boşluklarını hafif hafif aydınlatırken, Leyla'nın gözleri gözlerime ilişti. Titredim. Her gün yanımda gördüğüm Leyla, bütün bütün değişmiş, bir Havva olmuştu. Aklımı, metanetimi tamamıyla yağma etmişti. Bütün bütün şaşırdım.

Beyaz, çıplak ayaklarıyla yaklaşan Leyla:

– Şöyle dur, kurdeleni düzelteyim, diye kollarını kaldırdı. Eğilen başım, açık göğsüne değdi. Tatlı bir ılıklık yüzümü okşuyordu.

Dîdelerin[54] kendilerinden geçtiklerini, üzerlerine bir hal geldiğini işitmiştim. İşte o zaman halin ne demek olduğunu anladım. Yavaş yavaş bana da esrar, münkesif[55]

[54] dîde: göz
[55] münkesif: tutulmuş

oluyor. Yavaş yavaş ben de eriyordum. Fakat ermekten mi ermemekten mi bilmem. (Gülüşmeler) Bînamaz sustu.

– Ey sonra, sedalarına rağmen Bînamaz, bir ateş istedi. Kahveler de gelmişti. Nuri, merakla:

– Dinliyoruz, dedi.

Rıza'nın "Çabuk söyle, Leyla'yı baştan çıkardın mı?" suali üzerine bir kahkaha tufanı koptu. Bînamaz lakaydâne[56] çubuğunu tazeleyerek :

-Aceleniz nedir? Çileyi dolduran benim. Size ne oluyor. Bırakın bir az nefes alayım. Biraz kendime geleyim. Bak, hala dağınık, ipek saçları, gül gül yanakları, parlak gözleri, açık göğsü, çıplak ayaklarıyla Leyla'yı kollarım arasında görüyor; titriyorum. Hâlâ o hal üzerimden gitmiyor.

Biri: – Tevekkeli[57] sana "Dede" demiyorlar. (Gülüşmeler)

Bînamaz: – Siz benim doldurduğum çileleri dolduraydınız, şüphesiz nasip alır, murada ererdiniz. (Gülüşmeler)

Kahveler içildi. Bînamaz Dede, çubuğuna istediği vaziyeti vererek köşesine çekildi. Hepimiz canla hatta biraz da heyecanla hikâyenin sonunu bekliyorduk. Bînamaz hafif öksürdükten sonra başladı.

– Ertesi akşamdı.

(Hep birden) – Yok… Yok, sonra ne oldu? Sonra ne oldu?
Bînamaz (Lâkaydâne) – Ertesi akşam…

[56] lâkaydâne: kayıtsız, ilgisiz olarak
[57] tevekkeli: boş yere, boşuna, amaçsız, nedensiz, rastgele

Arkadaşların artan ısrarına karşı Bînamaz – Niçin zorluyorsunuz? Israr fâş edilmez[58]. Her şeyin zamanı var. Evlatlar siz daha yevm-i şekkin[59] ne demek olduğunu bilmiyor musunuz? O gün ve gece şen içinde geçer. (Gülüşmeler)

Bînamaz – Evet, ne demiştik, ertesi akşamdı. Büyük ninemle diğer bazı komşular, Fahire'nin evine davetliydiler. İlk iftar orada edilecekti. Bu iftar bütün azaların ekmeğine yağ sürmüştü.

Leyla, Fahire de dahil olduğu halde bütün arkadaşlarını toplayıp getirmişti. Onlar bir odada oturup konuşurlarken, Leyla beni hazırladı. İçtimai odasına getirdi. Mumlar, kandiller yanmış, şerbetler bardaklara konmuş, her şey yoluna girmişti. Arkadan bütün azalar soyunma odasına geçtiler. Beş, on dakika sonra kendimi periler padişahının sarayında, bir ziyafette sandım. Beyaz gömlekler içinde parıldayan pembe kız vücutları gözlerimi kamaştırmaya başladı.

Bu ilk içtima[60] gecesi, ne haller geçireceğimi düşündükçe başım, beynim dönüyor, oda gözümün önünde bir Mevlevi ayini yapıyordu.

Merasim başladı. Ben reis mevkiinde ayakta duruyordum. Azalar önünde Leyla, arkada Fahire, daha arkada diğerleri birer birer oyuna girdiler. Ağır ağır, nâzan[61] adımlarla önüme kadar gelip durdular. Ben sol elimi Leyla'nın saçları üzerine koydum. O benim sağ elimi, ben de onun alnını öptüm, geçti. Sırayla bütün azalar, bu merasimi îfâ ettiler[62]. Oturduk. İçlerinden ikisi hafif hafif def çalıyor, karşısında duran ikisi hususi bir makamla evvelce hazırlanmış manzumeleri okuyor, diğerleri ikişer ikişer kalkıp bir nevi raks ediyorlardı. Yarım saat süren bu ayinden sonra Leyla kalktı, şerbet tepsisini önüme getirdi. Bir bardak aldım. Üzerinden bir yudum içerek Leyla'ya sundum. O da hürmetle bütün şerbeti içerek, son yudumu bana bıraktı. Bütün azalar onu taklit ediyorlardı. Bu merasim de bitti. Nöbet, bu gecenin kahramanını tebriğe gelmişti. İlk gecenin kahramanı ben olmuştum. Aza merasimden

[58] faş (et-) : meydana çıkarmak, açığa vurmak, dile getirmek, duyulmak
[59] yevm-i şekk: ramazan ayının ispat edilemeyen günü
[60] ictima: 1.toplanma, bir araya gelme 2. toplantı
[61] nazan: nazlı
[62] îfâ (et-): bir işi yapmak, yerine getirmek

sonra küçük odaya çekildi. Birer birer içeri girip, beni tebrik edecek, ben de istediğim tarzda teşekkür edecektim.

Leyla azalarla çıktı. İlk giren Fahire olmuştu. Kandillerin bir kısmı söndürülmüştü. Alaca karanlıkta ipek tüller içinde bir perinin yanıma yaklaştığını hisseder gibi oldum. Tatlı bir ses beni tebrik ediyordu, tuttum, makâm-ı teşekkürde[63] istediğim yerinden öpecektim. Tamam dudaklarının ateşini duyduğum bu sırada bir kıyamettir koptu. Bütün kızlar kaçışmaya başladılar. Ben de şaşırmıştım. Önde elinde büyük iki fitilli bir lambayla hizmetçi kız, arkasında yüksek hotozu, salkım küpeleri, elmas broşuyla Fahire'nin annesi, daha arkada oyalı başörtüsü, ud ağaçlı tespihiyle büyükannem odaya girmez mi? Bir bana, bir Fahire'ye baktılar.

Hotozlu cadaloz beni derhal tanıdı. "Gidi çapkın! Bak kızımı baştan çıkarmak için ne kıyafete girmiş." diye üzerime doğru atılınca feryadı kopardım.

– Vallahi baştan çıkarmadım. İnanmazsanız Leyla'ya sorun, diye kaçıyordum. Büyük ninem geğire geğire tespihini çekerek:

– La havle. İlahi hanımefendi, çocuklar oyun yapmışlar. Mübarek gecede eğlenmek istemişler, diyor.

Cadalozun sesi:

– Oyun mu? Oyun mu, hanımefendi? Böyle oyun olur mu? diye gürlüyordu. Ben sıvışmıştım. "Sonra, sonra?" suallerine Bînamaz (Derin derin içini çekerek):

– Sonra bir daha Fahire'yi bize göndermediler. Kızcağızın tebriği de, benim teşekkürüm de dudaklarımızda kalmıştı. (Kahkahalar)

Bînamaz kalktı.

– Nereye, sualine:

[63] makâm-ı teşekkür: teşekkür edilen yer

Eliyle yüreğini göstererek – Yanıyor, yanıyor, dedi ve Nuri'nin eline tutuşturduğu şerbeti içerek selam bile vermeden arkasından yükselen kahkahalar arasında çıkıp gitti.

İKİNCİ GECE
Fransızca Dersi

İkinci iftar Rızalardaydı… Şurasını da ilaveyi unutmayayım ki Rıza, meclisimizin tabahat[64] nazırıdır. Kendi îyş ü nûş[65] hususunda meraklı olduğu kadar, bu husulet-i hayat[66] bahsini bütün tanıdıklarına, hatta tanımadıklarına da aşılamak ister. Şu kısacık mukaddime sofradan ne halde kalkmış olduğumuzu anlatmaya kafidir. Sanırım…

İçtimai salonunda bütün arkadaşlar midelerinin keyfini bozmayacak bir vaziyet almakla meşguldü.

Rıza sigara veriyor, hizmetçi kız Bînamaz'ın çubuğunu dolduruyor, ateşini yerleştiriyordu.

Kimsede ağız açacak mecal kalmamıştı. Bînamaz fesini çıkardı, bir tarafa koydu. Çubuğunu hizmetçi kıza uzatarak ayağa kalktı. Hepimiz kendisine bakıyorduk. Bir fevkaladeliği vardı.

Müsaadenizle evlatlar, fazla teklifsizlik oluyor ama bizlerin kusuruna bakılmaz diye ceketini çıkardı, dört kat edip pencerenin içine koydu. Boyun bağıyla, yakalığı da attıktan sonra yeleğinin düğmelerini çözmeye başladı.

Rıza – Aman Dede, kendini kızlar mahfilinde mi sandın, deyince bir kahkahadır koptu…

[64] tabâhat: aşçılık, yemek pişirme sanatı
[65] îyş ü nûş: yeme içme
[66] husûl-u hayat: hayatın ortaya çıkması

İmam Vehbi (Kısık bir sesle) – Hotozlu cadaloz görmesin ha…

Bînamaz (İmama ciddiyetle) – Yosma kollarımda olsun da kim görürse görsün, dedi.

Tiz gevrek kahkahalarla karşılandı.

Bînamaz köşesine çekilmiş, tespihini çevirmeye, çubuğunu tellendirmeye başlamıştı. Kız kahveleri getirdi.

İmam – Ne yalan söyleyeyim, uykum geldi. Hiçbir şey demem, Rıza Allah' tan bul…

Bînamaz – Sirke içtin miydi?

Nuri – Hakikaten çok yedik.

Bînamaz – Bedava da ondan… Ne olur ne olmaz…

Vehbi – Bir de para mı verecektik? Hem yemek yiyelim hem de para mı verelim?

Rıza (Gülerek) – Üste para istemeyin de…

Küçük Hüseyin – Rıza da diş kirasını iç etmek[67] istiyor.

Vehbi – Hay Allah razı olsun. Ağzını seveyim, bak ne güzel söyledi.

Rıza – Hüseyin iş çıkarma başıma.

Vehbi – Azizim ben sana doğrusunu söyleyeyim. Kirayı almadan bir yere gitmem. Postu şuraya sererim. Yemek yemeden dişlerim aşındı. Tamir için dünya kadar para vermeli.

[67] iç (et-): alıp geri verilmemek, çalınmak

Nuri – Hem de altın, değil mi?

Vehbi – Altın ya altın… Sarı sarı, baklavanın kabuğu gibi… (Gülüşmeler)

Nuri – Söz Bînamaz'ın, dinleyelim.

Bînamaz gözlerini kapamış, ağır ağır çubuğunu içiyor, nazarları semaya dalmış bir pîr-i uhrevî[68] gibi saffetle tespihinin tanelerini sayıyordu.

Aralarında bir işaret geçti, hepsi sustu. Hepsi Bînamaz'a bakıyordu… Bu ani sükûtun manasını anlamayan Bînamaz yeni bir muziplik korkusuyla hemen gözlerini açtı. Bu hareketi kahkahalarla karşılandı.

– Haydi, seni dinliyoruz…

Bînamaz – Ben de sizi dinliyordum…

Vehbi – Biz sustuk.

Bînamaz – Keramet işlemişsiniz, hele senin sükûtun…

Küçük Hüseyin – Musikidir, değil mi?

Rıza – Evet, söz Bînamaz'ındır.

Nuri - O kadar meraktayız ki… Şu mahfil[69] ne oldu?

Bînamaz (Gülerek) – Hey evlat, siz bilmez misiniz? Allah, bir kapıyı kaparsa bin kapıyı açar.

Nuri – Ey sonra, ne oldu?

[68] pûr-i uhrevî: ahirete ait bir oğul
[69] mahfil (mahfel): konuşup görüşmek, çeşitli konularda fikir alış verişinde bulunmak vb. amaçlar için bir araya gelinen yer, toplantı yeri

Bînamaz (Sakinâne[70]) – Ne olacak? Hınzır cadaloz bütün gece rüyama girdi. Ne uyku bıraktı, ne rahat… İyi saatte olsunlar, ertesi sabah bütün cinlerim başımdaydı… Kendi kendime düşünüyordum. İntikam, diyordum, intikam… Bu hotozlu[71] kakavandan[72] intikam almalıydım. Benim elimden yosmayı[73] alsın, hem de evet hem de…

Bînamaz adeta hiddetlenmişti. Tespihini bırakmış, yumruğunu sıkıyordu. Gülüştük, devam etti:

– Hemen Leyla'yı görüp beraber bir oyun bulmayı düşündüm. Henüz giyinip aşağıya inmiştim. Hizmetçi kız, Leyla'nın beni beklediğini söyledi.

Leyla gülmekten katılıyordu. Onu böyle görünce ben de gülmeye başladım. "Haberin var mı?" dedi. "Neden?" dedim. "Fahire'nin annesi evden çıkıyor." Şaşırmıştım.

– Bu oğlanın şerrinden bu mahallede oturulmayacak. Ay parçası gibi kızımı baştan çıkaracak, diyor. Dün gece buradan çıktıktan sonra kapı kapı dolaşmış, Mâidel Hanımlara gitmiş, Şevkiniyazlar'a uğramış, Lemanlar'a gitmiş. Ben Firuzan'ı gördüm, o anlattı. Herkes gülüyordu. "Canım hanımefendi, siz işi büyütmüşsünüz, çocuklar oynuyorlarmış. Biz Lâmi'yi bilmez miyiz? Kız gibi bir çocuktur. Kendi kıyafetine girmiş." demişler.

Güldüm. Bu müdafaa doğrusu hoşuma gitmişti. Yalnız… Evet, yalnız şu "Kendi kıyafetine girmiş…" sözü biraz gücüme gitti. Adeta erkeklik haysiyetime dokundu. Mâmâfih,[74] ehemmiyet vermedim. Benim zihnimi bürüyen intikam hissiydi.

– Peki, Leyla sen ne yaptın?

[70] sakin-âne: sessizce, sakin olana yaraşır yolda
[71] hotoz: eskiden kadınların süs için saçlarının üstüne taktıkları, çeşitli renkte ve biçimde yapılmış küçük başlık
[72] kakavan: kendini beğenmiş, düşüncesiz, sevimsiz, çirkin,biçimsiz, aptal, budala kimse
[73] yosma: genç ve güzel, şen, baştan çıkarıcı kadın
[74] mâmâfih: bununla beraber, böyle iken, böyle ise de

– Hiç, ne yapacağım. Buradan çıkınca bizde toplandık. Annesi, Fahire'yi götürmüştü. Biz sahura kadar oturduk, gülüştük, konuştuk. Eğlendik…

– Büyükannen bir şey demedi mi?

– Tamam! Sorduğuna bak! Büyükannem bana ne der, hususuyla yabancı bir yerde değildim ki…

– Öyle ya…

Kendi kendime düşündüm. Yabancı ne demek? Benim evimde, Lâmi'nin evinde, biz iki kardeş gibiydik. Beraber büyümüş, hatta ibtidâîyi[75] bile beraber bitirmiştik. Gecemiz, gündüzümüz beraberdi. Konuşur, görüşür, sevişir, öpüşürdük. Bundan tabi ne vardı.

Vehbi (Tuhaf bir tarzda) – Öyle ya bir nikah eksik.

Bînamaz – İmam değil misin? Sade nalıncı keseri gibi kendine yontarsın. Nikah eksik ne demek? Tarifinin muvaffakiyeti kâfi değil mi? Karı koca arasına şeytan girmez derler, anlamalı. Siz ne adamlarsınız. Oraya bile burnunuzu sokuyorsunuz.

Vehbi (Gülerek) – Bizim girmediğimiz yere şeytan girer. Sizi şeytan şerrinden korumak da mı günah…

Bînamaz (Devam ile) – Peki Leyla, şimdi ne yapacağız? Bizim mahfil kapanacak mı?

Leyla (Gülerek) – Neden kapansın? Fahire gelmezse gelmesin. Zaten o gölgesinden korkar.

Ben düşünmeye başlamıştım. Benim gözüm Fahire'deydi. İçimden bir ses (eliyle kalbini göstererek) bu dert anlamaz çılgının sesi, "Fahirem de Fahirem…" diyordu.

[75] ibtidâî: 1. ilk okul 2. ilk ile ilgili, ilke mensup.

İnsan mâni edildiği şeye haris[76] olur, derler. Ben bunu bin nefes yana yana duyuyordum.

Leyla bu hissimin farkındaydı.

Teminkâr[77] bir edayla: – Düşünme Lâmi, ben onu da getiririm. Yalnız mahfili başka yere nakletmeli. Mesela bize, dedi.
Ben bu fikri tasvip etmiştim. Zaten Fahire' ye kavuşmak için teklif edilecek her fikri – ne olursa olsun - kabulde dakika fevt etmeyecektim[78].

– Doğru, Leyla mahfili nakletmeli fakat size değil, biraz daha uzağa… Fikrimi anlıyorsun ya, dedim.

Bir, iki lakırdıyla iyice anlaşmıştık. Mahfil, Firuzan'ın evine nakledilecekti. Biz de akşamları orada toplanacaktık. Firuzan, Fahire'nin teyzesinin kızıydı. Oraya gider, günlerce kalırdı. Bu günlerde de oraya gidecek, Firuzan'la beraber Fransızca dersi alacaklardı.

Tesadüfe diyecek yoktu. Derhal zihnimde bir şimşek çaktı. Ben tek tük Fransızca biliyordum.

– Leyla, dedim, hatırıma bir şey geldi. Ben Fransızca biliyorum. Firuzan'la Fahire'ye ben okutsam… Leyla düşündü:

– Çok âlâ fakat Fahire'nin annesi!

– Ben büyükannemi gönderir, onun gönlünü alırım.

Leyla (Birdenbire) – Hayır, hayır, öyle olmaz, dedi ve şevkle[79] gülerek:

[76] haris: hırslı, tamahkar
[77] teminkâr: güvenli
[78] fevt (et-): kaybetmek
[79] şevk: şiddetli arzu, keyif, neşe, sevinç

– Ben bir çare buldum. Sen tebdîl-i kıyafet[80] eder, ak saçlı, orta yaşlı, akıllı uslu bir hoca olursan, ben şimdi gider, Firuzan'ı görürüm. Onunla işi kararlaştırırım. Bu akşam derse başlarsın. Fahire annesiyle oraya gelecek. Sen Firuzan'ı okuturken görünce tabi Fahire'yi de bırakacak. O gittikten sonra biz keyfimize bakarız, dedi.

Ben neşemden kabıma sığamıyordum. Fırladım, Leyla'yı kollarımın arasına aldım. Rastgelen yerinden, saçlarından, gözlerinden, yanaklarından, dudaklarından, gerdanından…
Vehbi (Atıldı.) –Elverir Dede, elverir. Biz de nefis sahibiyiz, mübarek ramazanda…

(Kahkahalar koptu.)

Bînamaz (Devam ediyordu.) – Çılgın gibi öpüyor, öpüyor, öpüyordum… Bînamaz anlatırken harekete gelmiş, elleriyle, ağzıyla sözlerine can vermeye çalışıyor. Biz gülmekten kırılıyorduk…

Bu halimden Leyla'da şaşırmıştı.

– Ne oluyorsun, Lâmi, dedi. Ne olduğumu ben de bilmiyordum. Kızcağız kıpkırmızıydı. Hareketimden mahcup olur gibi oldum.

– Öp, sen de beni öp, darılma, dedim. Yanağımı uzattım.

Vehbi (Tekrar atıldı.) – Vay köftehor! Özrü, kabahatinden büyük… Piliç gibi kızcağıza, o kıllı suratını da öptürecek. (Gülüşmeler)

Nuri (Kahkahayla) – Amma da yaptın ha! Sen Dede'nin o zamanını bir gözünün önüne getirsene.

Vehbi – Orası da var ya…

[80] tebdîl-i kıyafet: kıyafet değiştirme

Bînamaz (Devam etti.) – Dudaklarımız birbirinden güç ayrıldı. Leyla bir kuş gibi kollarımın arasından uçup gitti. Ben orada yapayalnız, bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladım. Derse nasıl başlayacağımı, daha doğrusu başlatacağımı, açıkçası Fahire'ye nasıl kavuşacağımı düşünüyordum.

Onun o nim karanlık[81] odada, bir peri gibi yanıma yaklaşan sonra an içinde uçuveren hayali gözlerimin önünden gitmiyor, gitmiyordu.

Kitaplarımı karıştırdım. Bir Fransızca kitap buldum. Ne adı ne de kabı vardı.

– Dostlar alışverişte görsün, dedim. Ben ne okutacağımı bildikten sonra kitaba ne lüzum vardı.

Vehbi – Öyle ya kıza ahlak dersi verecektin.

Bînamaz (Devam etti.) – Akşamı nasıl ettiğimi bilemiyorum. Bin bir hayal içinde, rüyadan rüyaya dalıp gidiyordum. Büyükannem yeldirmelendi.[82] Hizmetçi kızı da aldı.

– Ben biraz Mâidel Hanımlara gidiyorum. İftara pide ile simit getiririm. Senin bir istediğin var mı, dedi.

İstediğim… İstediğim oh bu kadıncağızın iktidarı haricindeydi.

– Hayır Nineciğim. Git güle güle, dedim. Sen sıkılıyorsan gezmeye çık!

– Bugün Leyla gelmedi mi, diye çıkıp gitti. Saat ona geliyordu. Ezana iki saat kalmıştı. Yüreğimde gittikçe artan bir heyecan vardı. O aralık kapı çalındı. Yayından fırlayan ok gibi bir anda kapıya atıldım. Leyla'ydı…

Bînamaz köşesinde doğruldu, çubuğunu düzeltmişti, ateşledi.

[81] nim karanlık : yarı karanlık
[82] yeldirme: eskiden genellikle ya da şimdi kimi yerlerde kadınların çarşaf yerine kullandıkları, baş örtüsüyle birlikte giyilen hafif üstlük

– Bir kahve içebiliriz, dedi.

Vehbi – Be adam sözü bitir de kahveni sonra iç. İnsanı yürek çarpıntısına uğratacaksın, dedi. Gülüştük.

Bînamaz aldırmadı. Kendine mahsus bir vaz'[83] ile burnunu sildi, yutkundu.

- Evet, dedi. Leyla'ydı, beni almaya gelmiş. "Hazır mısın, Lâmi?" dedi. Fahire'yi görmek olur da, ben hazır olmazsam olur mu? " Elbette" dedim, "Haydi, yukarı çıkalım da, seni giydireyim." dedi. Sevinçle merdivenleri ikişer ikişer çıkıyorduk. Leyla, sümbüller, güller, goncalar, nergislerden yapılmış bir demet çiçek, bir canlı bahar gibi kollarımın arasındaydı. Öpüyor, kokluyor, okşuyor, bağrıma basıyordum. O muttasıl[84] gülüyor, "Bak Lâmi, şimdi seni nasıl güzel yaşlı başlı bir Fransızca hocası yapacağım. Sakın ismini unutma. Galatasaray Sultanisi Fransızca muallimlerinden Galip Bey…" İkimizde keyifliydik.

İçtimai odasına girdik. Daha kandiller, şamdanlar, hatta şerbet bardakları bile kalmamıştı. Her şey, her şey bir akşam evveli ihtar ediyordu.[85] Leyla derin derin içini çekerek:

– Ah, acuze[86] keyfimizi bozdu. Bu eski kafalar başımızın püsküllü belaları… Bak benim büyükanneciğim melek gibidir, ben ne yapsam sesini çıkarmaz.

-Ya benimki…

– Evet, Lâmi o da bir melektir. Bilsen, o kadıncağızı ne kadar severim.

Leyla hem konuşuyor hem de ceplerinden çıkardığı perukayı, uzun kirpikleri bir bir masanın üstüne diziyordu. Ben hemen sandığa koştum. Koyu bir elbise çıkardım.

[83] vaz': tavır, duruş, tarz
[84] muttasıl: aralıksız, sürekli
[85] ihtar etmek: hatırlatmak
[86] acuze: kocakarı

Giyinmeye başladım. Leyla pantolonumu tutuyor, gömleğimi ilikliyor. Boyunbağımı bağlıyor, beni bir… (Durur.)

(Tuhaf bir tavırla) – Ne diyeyim bilmem… Bir… Bir… Bir çocuk gibi giydiriyordu.

Vehbi (Atılarak) – İkinizin de ağzınız süt kokuyordu, değil mi? Şuna bir karı gibi desene, neden korkuyorsun, ev de bomboş.

Bînamaz (Devamla) – Nefesinin sıcaklığı kalbime tatlı bir ferahlık veriyor, daima gülen gözlerinin içine gözlerimi dikiyor, o güzellik asumanında parlak bir yıldız, ne diyorum bir güneş görüyordum: Fahire… İki cami arasında kalmış bînamaza dönmüştüm.

Vehbi (Yine atıldı.) – Kaç iki cami?

Küçük Hüseyin (Gülerek) – Kuzular içinde kurt desene.

Giyindim. Daha doğrusu giyindirildim. Kapıdan çıkarken artık evdeki o hoppa Lâmi değil, uslu, kâmil[87] bir Fransızca muallimi, bir Galip Bey'dim. Leyla kendini tutamıyor, mütemadiyen gülüyordu.

– Sen orada da gülersen her şeyi belli edeceksin, diyordum.

– Hayır, hayır, korkma ben yapacağımı bilirim, dedi.

On dakika sonra Firuzan'ın evindeydik. Leyla her şeyi hazırlamıştı. Firuzan'ın ihtiyar halasına kendimi Mekteb-i Sultani Fransızca öğretmenlerinden Galip Bey diye takdim ederken duyduğum hazzı anlatamam. Fahire'nin kocası Lâmi diyorum sandım. Mâmâfih[88] hocalıkla kocalık arasında büyük bir mesafe yok.

Vehbi (Atılarak) – Evet, kadının dediği gibi…

[87] kâmil: noksansız, tam, bütün
[88] mâmâfih: bununla berâber, durum böyle iken

Hüseyin (Kahkahayla) – Hem hocam, hem kocam, hem kardeşim mi?

Bînamaz (Devam etti.) – Bizi küçük bir odaya aldılar. Üstü yeşil çuha örtülü dört ayaklı bir masa, dört tarafında birer iskemle, birer hokka, bir kamış, kalem, bir rikdan[89] İki dakika sonra halası, Firuzan'la Leyla'yı getirdi. Zaten ayakta dolaşmaktaydım. Hürmetle karşıladım.

Kadıncağız – Rica ederim Muallim Bey Efendi, rahatsız olmayınız.

– Estağfurullah Hanım Efendi.

– Kızınız Firuzan'la arkadaşı Leyla. Öpsenize, Muallim Bey Efendi'nin elini…

– Estağfurullah Efendim, Estağfurullah, diyordum.

Firuzan'la Leyla şapur şapur ellerimi öperken ihtiyarcağız kendi kendine:

– Ne demek Efendim. Hoca eli öpülmez miymiş? İşte bizler o feyzden[90] mahrum olduğumuz için böyle cahil kaldık. Müsaadenizle, diye çıktı.

Biz Leyla'yla birbirimize bakıştık. Şimdi ne yapacaktık? Firuzan'ın meselelerden haberi var mıydı, yok muydu? Ben ciddiyeti bozmadan, "Buyurunuz Efendim. Hiç Fransızca okudunuz muydu?" diye söze başladım. Firuzan sıkılarak önüne baktı. Leyla gülmemek için dudaklarını ısırıyordu. Anladım ki Leyla bunlara bir oyun oynamış, devam ettim.

– Efendim?

[89] rikdan: yazıyı kurutmak için kullanılan delikli kap
[90] feyz: ilim, irfan

Firuzan sıkılarak “Pek az Efendim.” dedi. Kitabı açtım. A, be, se’yi güzelce okudu. Bir sayfa daha açtım; heceleri, kelimeleri, diyebilirim ki benden dürüst çıkardı. Kendi kendime “Eyvah!” dedim. “Galiba talebe beni okutacak.”

– Maşallah, siz hayli müterakkiymişsiniz.[91]

Leyla’ya döndüm.

– Siz de okuyabilir misiniz?

– Bir parça efendim.

– Çok âlâ; dedim.

Bir iki yaprak daha çevirdim. Fiiller vardı. Sevmek fiilini intihab ettim[92], malum ya! Bütün dersimiz bunun etrafında dönüyordu. Firuzan başladı:

– J'aime -tu aimes- il aime- elle aime...[93]

Birdenbire kapı açılarak Firuzan’ın halası Fahire ve annesi göründüler. Ne yalan söyleyeyim, o cadalozu görünce rengim rüngüm attı. Broşu, küpeleri, hotozu görünmüyordu. Uzun bir başörtüsüyle iyice bürünmüş, horozdan kaçanlara mahsus bir kıyafet almıştı. Ne yapacağımı şaşırdım.

– Evet, “j’aime-tu aimes” diye kekelemeye başladım. Gayr-i ihtiyâri oturduğum yerden kalktım.

Koca cadaloz – Aman efendim Estağfurullah, inayet[94] buyurunuz. Bir kızınız için daha ricaya geldim. Öp kızım Hoca Hazretleri’nin elini, dedi.

[91] müterakki: ilerlemiş
[92] intihab(et-): seçmek
[93] J'aime -tu aimes- il aime- elle aime: seviyorum- seviyorsun- seviyor- seviyor
[94] inayet: ihsan, iyilik

Ben hemen elimi uzatmıştım. Fakat dilim tutulmuş, titriyordum.

– Şey, efendim Estağfurullah. İltifat buyuruyorsunuz.

Kadın ezile büzüle, türlü işveler, türlü şivelerle yavaş yavaş başörtüsünün uçlarını açarak:

– Fahire de bir kızınız, bir cariyenizdir efendim.

– Estağfurullah efendim, evladımızdır.

– Cariyeniz, fazilete[95] meftunum efendim, bir muallim huzuruna çıkarken yüreğimin burkulduğunu hissederim. Ah, ne olurdu, rahle-i faziletiniz[96] önüne cariyenizde diz çökebilseydim.

– Estağfurullah, hay hay efendim.

Artık ne söylediğimi bilmiyordum. Karı sözünü bitirmiyordu. Yavaş yavaş küpeler, broşlar görünmeye başladı. Ben korkudan gözlerimi yere eğmiş, sekte-i kalpten[97] gitmemek için dişlerimi sıkıyor, ecel terleri döküyordum. Kadın gittikçe işvesini artırarak, "Rahmetli zevcem de ilme âşıktı. Fahireciğim'in ilk hocası kendisiydi. Şimdi yerini siz tutacaksınız demek terbiyesizlik olur. Pek yüksek olan ilminizin senasını birçok ahbabımdan duymakla müftehirim.[98]

– Estağfurullah hanımefendi teveccüh[99] buyuruyorsunuz.

–Rahatsız olmayınız. Müsaade buyurursanız Fahire okurken yanında bulunayım. Hiç olmazsa onun okuduğunu görmekle müteselli[100] olurum.

[95] fazilet: erdem
[96] rahle-i fazilet: erdem rahlesi, masası
[97] sekte-i kalp: kalp durması
[98] müntehir: kendini öldüren, intihar eden (kimse)
[99] teveccüh: güler yüz, yakın ilgi gösterme
[100] müteselli: avunan

–Aman Estağfurullah efendim, ihya[101] buyurursunuz, dedim. Şaşkınlığım son dereceyi bulmuştu. Bir de gözüm Leyla'ya ilişmez mi, işte o zaman bittim, olduğum yere yığılmıştım. Hale'nin:

– Yetişin adamcağıza bir şeyler oluyor, feryadı hâlâ kulaklarımda…

Başıma, yüzüme dökülen suların tesiriyle gözümü açmıştım, ne göreyim, başörtü kaymış, hotozlar, küpeler, broşlar görünmüş, göğüs açılmış, iki güler göz gözlerimin içine bakıyor, ellerimi, şakaklarımı ovuşturarak:

– Geçti efendim, geçti, diyordu.

Yarı baygın "Teşekkür ederim hanım efendi." diyebildim. Başım yumuşak iki diz üstündeydi. Fahire'nin annesinin dizleri…

Vehbi (Telaşla) – Allah versin rahat yeri bulmuşsun.

Bînamaz devam etti:

Kadıncağız – Estağfurullah efendim hiçbir şey değil, diyordu.

Sesinin ahenginde öyle bir titreyiş, öyle bir eda vardı ki bütün vücudumu titretti. Kadın bile hayretle:

– Ne oluyorsunuz, efendim, demişti.

– Hiç zat-ı âlinizi[102] rahatsız etmeyeyim.

Kadın pembeleşmişti: "Hayır efendim, hayır cariyenizin borcu. Efendim keşke her zaman hizmetinizde bulunabilseydim." diye güldü. Mesele tuhaflaşıyordu. Kendi kendime "Acaba!", dedim "Acaba kadının hoşuna mı gittim!", derhal:

[101] ihya: (bir şeyi) eski durumuna getirme, yeniden canlandırma
[102] zat-ı âli: yüksek zat

– Köleniz için bir saadet olurdu.

– Aman Estağfurullah efendim, cariyeniz, dedi devam edemedi.

Yüzüme baktı, yavaşça ellerimi ovuşturan ellerini sıktım. Aynı süratle mukabele etti.[103] Bilmem nasıl bir tesadüfle:

–Bilseniz zat-ı âlinize nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum hanımefendi hazretleri.

– Rica ederim, beyefendi böyle söylemeyiniz. Ne yaptım ki cariyeniz yolunuza…

– İstirham ederim.

Ellerini ellerime almıştım. Yavaşça doğruldum, baygınlık nöbeti ona gelmişti. Başı dizlerimin üstüne düşüyordu, gözleri kapandı…

Kendi kendime, "İşte şimdi iş yolunda." diyordum. Kapı açıldı. Leyla elinde bir limon, Fahire bir şişe kolonya, hala tespihiyle göründü. Ben davrandım. Kadın şaşırdı. Kucağımdan fırlamak istedi. Arkamda kalan elini kaldırırken bizim maskeyi de beraber kaldırmaz mı, işte o zaman pandomima başladı.

Firuzan'la Fahire bir ağızdan – A Lâmi, diye haykırıştılar. Boğazlarına tıkanan kahkahayı güç zabt ediyorlardı.

Leyla, Fahire'ye – Hanımefendi, diye kahkahayı salıyordu.

Vehbi (Şaşkın) – Beğendin mi şu yaptığını, diyordu.

Nuri (Telaş ve kahkahayla) – Sen ne yapıyordun Allah aşkına?

[103] mukabele (et-): karşılık vermek

Bînamaz devam etti – Ben bütün bütün şaşırmış, alıklaşmış, bir kızlara bir kadınlara bakarak kekeliyordum:

– Şey… Evet… Hanımefendi de bir…

Hala ile hizmetçi kız, kollarına girerek yüksek hotozu, elmas broşu, salkım küpeleri sallanarak hanım efendiyi götürürlerken ben devam ediyordum:

- Bir. Evet Fransızca bir ders okuyordu. Beraber verip "aime"yi tasrif[104] ediyorduk.

– Je t'aime – Seni seviyorum.

– Tu m'aimes – Beni seviyorsun.

Leyla kahkaha ile ilave etti:

– İl t'aime, elle t'aime.

Seni seviyor, seni seviyor…

Bînamaz şerbet bardağını almış, susmuştu.

ÜÇÜNCÜ GECE
Düğün

İftarı Küçük Hüseyin'de etmiştik…

İmam yemekten kalkar kalkmaz gitti… Ferhat Paşalarda teravihte bulunacakmış. Hüseyin'in hatırı için yemekte bulunmuştu…

Rıza (Gülerek) – Bizim imam da din ve dünyayı cem ediyor.[105]

[104] tasrif (et-): çekmek
[105] cem (et-): bir araya getirmek, toplamak

Nuri – O işini bilir.

Küçük Hüseyin (Gülerek) – Öyle ya, Hüseyin'den ne çıkar, sade suya çorbayla imam doyurulur mu?

Nuri – Ben biliyorum, o her sene Ferhat Paşalara gider. Orada avâidi[106] vardır.

Beyazıd'da mukabele okutan da paşadır.

Rıza – Evet, her ramazan paşanın yüz lirasını vurur.

Bînamaz (Dayanamadı.) – İmamda vurgunu mu ararsın? Doğandan vurur, ölenden vurur.

Necdet (Müdâfaakârâne[107]) – Yok, bizim imam kibar adamdır.

Bînamaz (Manidar bir tarzda) – Kibardır köftehor kibar, babasına benzemez dayısına çekmiş.

Küçük Hüseyin'in getirdiği kahveyi alan Bînamaz yavaş yavaş köşesine çekilmiş, bağdaşını kurmuştu. Kahvesini ağır ağır geniş yudumlarla içiyor, kısa fasılalarla çektiği çubuğunun dumanlarını derin bir hazla savurarak keyfinden kapanan gözlerini odanın tavanına doğru yükselen gümüş halkalara dikiyordu.

Necdet – Hazret-i Bînamaz'a da her akşam rica etmeli yoksa saatlerce bekletir, ağzını açmaz.

Bînamaz gözlerini Necdet'e çevirerek:

– Şimdi ağzımı açtırırsan o zaman Hanya'yı Konya'yı görürsün.

[106] avâid: gelirler
[107] müdâfaakârâne: savunan bir şekilde

Rıza (Gülerek) – Dede çıkar şu baklayı ağzından…

Nuri – Baklayı değil ama baklavaları çıkaracak galiba…

Bînamaz (Eliyle karnını okşayarak) – Daha bir tabağa yer var. (Kahkahalar)

Şakir (Köşesinde gerinerek) – More pırasa[108] olsa yemem.

Ruhi (Yüksek sesle esnedi.) – Aç olan karnımız değil, kulaklarımız, Dede Efendi lutf[109] etseler de…

(Hep birden) –Evet, evet, diye haykırıştık.

Nuri – Haydi Dede…

Bînamaz (Gülümsedi.) – O acıklı ayrılıktan sonra saatler geçmişti. Hotozlu sevgilimi göremedim. Aşkımın o şiddetli ateşi kadıncağızı yataklara düşürmüştü.

Ertesi sabah Leyla'yla buluştuğumuz zaman anlatıyordu.

– Bilsen Lâmi, Fahiriye Hanım Efendi seni ne kadar methediyormuş: "Çocukcağızın kollarım arasında kendinden geçtiğini görünce bütün maskaralıklarını unuttum. Kendi evladım sandım. Anasız öksüz kalmış yüreğimi sızlattı, ciğerlerimi parçaladı. Onu teselliye çalışıyordum. Bilmem ne oldum, içime bir fenalık geldi. Gözlerim doldu, ağlamak hıçkırmak, haykırmak istedim. Çocukcağız şaşırdı. Kendimden geçmişim." diyormuş. Firuzan'ın halası, kadıncağızı teselli etmese sabahlara kadar ağlayacakmış. Fahire'ye acıdım. Annesinin başucunda sabaha kadar beklemiş, gözüne uyku girmemiş…

Ben söyleyecek söz bulamamıştım. Fahire'nin uykusuz kalışı beni allak bullak etti.

[108] more pırasa: Trakya'ya ait "Pırasa olsa bile yemem." anlamına gelen yöresel bir söz
[109] lutf (et-): yapmak sûretiyle büyüklük gösterip karşısındakini memnun etmek

– Şimdi Fahire nerede? dedim.

Telaşımı gören Leyla gülerek – Nerede olacak evinde…

– Sen kendisini gördün mü?

– Gördüm ya, bana asıl tafsîlâtı[110] veren kendisi…

– Bana kızmış mı?

– Neden kızsın canım? Hem gülüyor hem de seni hoca kıyafetinde görünce hiç ama hiç tanımadığını söylüyor, "Bilsen Leyla, Lâmi'yi karşımda görünce şaşırdım. Onun haline gülmek, annemin haline ağlamak istiyordum." diyordu.

Güldüm, bir müddet düşündüm. O kadar dalmışım ki Leyla yüzümün üstüne düşen saçlarımı elleriyle kaldırıp yüzümü okşayarak:

– Lâmi, dedi. Niçin mahzun duruyorsun?

– Hiç.

– Hiç değil Lâmi. Bir şeyin var. Beni Fahire gibi öpüp okşamıyorsun yoksa artık beni sevmiyor musun?

Bu sözlerin karşısında şaşırmadım. Ne söyleyeceğimi bilmiyordum.

– Seni sevmemek mi Leyla, dedim. Ellerini ellerime aldım. Leyla birden bire ellerini çekerek:

– Lâmi, dedi. Bu gece ne yapacağız, nerde toplanacağız?

[110] tafsîlât: bir şey hakkındaki etraflı bilgi, uzun uzun açıklamalar, ayrıntılar

– Bilmem, nerede istersen bence müsâvî[111] nereye derseniz oraya gelirim. Fahire'de gelecek mi?

Leyla (Dikkatli dikkatli yüzüme bakarak) – Gelecek… Kuzum Lâmi, Fahire gelmezse ne olur, biz ona bağlı değiliz ya.

– Yok… Şey… Onun bazı halleri hoşuma gidiyor da…

Leyla önüne baktı, sesini çıkarmadı. Sonra çekinerek "Fahire'yi evlendiriyoruz." dedi. Benim aldığım vaziyeti görmeliydiniz. Kendim de göremediğime hâlâ yanarım. Bal mumu gibi sapsarı kalmışım. Ben farkında değilim, sade farkında olduğum bir şey varsa o da oturduğum odanın dönüp dönüp başıma geçtiğiydi. Dişlerimi sıktım, gözlerimi yakan yaşları tutmaya uğraştım, diyebilirim ki ömrümün en acı dakikaları o dakikalardı.

Artık Fahire'yi sevdiğimi evet, fakat başka bir muhabbetle sevdiğimi anlamaya başladım. O tatlı dakikadan beri yüreğimde bir noktanın için için, sine sine yandığını duyuyordum. Evet, içime bir ateş düşmüş, beni ince ince fakat derin derin işleye işleye yakıyordu.

Rıza – Hele şu tasvire bak bir âşık ağzından çıktığı nasıl belli.

Bînamaz (Ciddiyetle) – Yalan değil hakikaten âşıktım. O zaman hissimi tahlil edemiyordum fakat…

Bînamaz sustu. Çubuğunun ateşini düzelterek doğruldu.

– Bir su, dedi. (Gülüştük.) Bizim dede hâlâ için için yanıyordu. Fakat yakan Fahire'nin aşkı mı yoksa baklavanın şekeri miydi anlamıyorduk. Tekrar söze başladı:

– Tahammülüm kalmamıştı, sordum…

[111] müsâvî: birbirinden ne fazla ne eksik olan, eşit

– Peki, Leyla kime veriyorsunuz?

Leyla güldü – Bu gece görürsün, dedi. Ben şaşırmıştım. Demek Fahire'nin izdivacı bir hakikat değilmiş…

Leyla anlattı:

– Bak Lâmi, tertibâtımı[112] beğenecek misin? Ben Fahiriye Hanım Efendi'nin sana karşı olan bu teveccühlerini[113] duyunca kendisini memnun etmek için bu akşam bütün arkadaşlarla orada Fahirelerde toplanmayı münasip buldum.

Ben gayr-i ihtiyâri – Âlâ, dedim. Leyla devam etti:

– Eğlencelerimize devam edecektik fakat artık mahfili[114] orada açmak doğru olmayacaktı. Düşündük, bu gece bir kına gecesi yapmaya karar verdik. Tekrar ettim:

– Ne âlâ… Bütün uzviyyetim[115] gülüyordu, kendimde bir inşirâh[116] duyuyordum. Teessürümden[117] eser kalmamıştı. Leyla anlatıyordu:

(Kaşları gözleriyle bir işaret yaparak) – Anlıyorsun ya! dedi. Çalgı çağanak, rakslar, oyunlar, hepsi hepsi var. Sabahtan beri gelinin telini, pulunu hazırlamakla meşguldüm. Annemin gelinlik telleri vardı sandıkta, gözüme ilişmişti. Onları çıkardım, bir de entari buluvermeyeyim mi? O da oldu, Leyla keyfinden kabına sığamıyordu. Şimdi gelin tarafı hazır, Necmiye yenge olacak, ben kayınvalideyim.

(Gülerek elini uzattı) – Öp bakayım kayın validenin elini…

Leyla'nın elini öptüm. Peki ama kayın validenin elini ben niye öpüyorum damat bey öpsün.

---

[112] tertîbat: 1.düzenek 2. önhazırlık
[113] teveccüh: 1. bir tarafa doğru yönelme, doğrulma 2. yakınlık duyma, hoşlanma
[114] mahfil: meclis
[115] uzviyet: canlı bir varlığı meydana getiren organların bütünü, organizma
[116] inşirah: iç açılması, gönülde duyulan ferahlık
[117] teessür: üzülme, kederlenme, üzüntü, keder

Leyla (Çapkın çapkın gülerek) – Haydi köftehor yine kadrimi bilmezsin, bakalım hakkımı nasıl ödeyeceksin, dedi.

– İşte böyle kucağımda taşımakla, dedim. (Gülüştük.)

– Otur Lâmi, otur da şimdi de güvey tarafını hazırlayalım. Senin siyah elbisen beyaz boğun bağın var mı?

– Onlar var, korkma, yalnız yüz görümlüğüyle, serpecek gümüş param yok. (Kahkaha koptu.)

Leyla – Ben onun kolayını buldum. Firuzan'ın küçüklüğünden beri biriktirdiği gelin paraları varmış. Hani biliyorsun ya, beyaz onluklar, onları getirecek yüzlerce varmış kâfi…

– Kâfi, kâfi, diye sıçramaya başladım.

Leyla hem gülüyor hem de "Güvey Bey çıldırma?" diyordu. Yani bu günlerde çıldırmak benim için işten bile değildi. Kalktık bizim sandığın başına gittik. Temiz bir kat çamaşır, gömlek, boyun bağı, ne lazımsa çıkardık.

Leyla "Ben bunları götürüyorum, artık ben gelemem, sen saat onla on bir arası Fahirelere gel ama gecikme. Seni hazırlayıp gelinle meşgul olacağım. Yemekte oradayız, unutma.

–Peki, peki, dedim. Leyla'yla birkaç buse teatisinden[118]sonra o gitti. Ben kendi kendime gülerek dolaşmaya başladım. Leyla yüz görümlüğünü unutmuştu. Düşündüm, onları da ben tedarik edeyim. Fakat ne tedarik edeyim diye düşünüyordum. Aklıma gelmişti. Hemen bahçeye koştum. İki küpe çiçeği kopardım,

[118] teâtî (et-): karşılıklı alıp vermek

saatimin bir mahfazası[119] vardı. Kemâl-i itinâyla[120] içine yerleştirdim. Kapadım. Şimdi memnundum.

Küçük Hüseyin (Gülerek) – Ne işgüzar adamdır bizim dede yok mu kuyumcu başı olmalıydı.

Bînamaz (Devam etti.) – Kaynanaya kaynataya da bir hediye lazım, dedim.

Sünnetliğimde amcam elmaslı bir maşallah getirmişti. Mavi tâkıyyemin[121] üstünde bir sandıkta gözüme ilişmişti. Hemen hizmetçi kızı çağırdım. Bilmiyordum. Bütün sandıkları, sepetleri alt üst ettim, arattım, bir küçük dolapta bulduk. Onu da güzelce bir bohça yaptım. Artık memnuniyetime gaye yoktu. Ellerimi ovuşturuyor, zıplıyordum. Tespihi elinden tehililli[122] dilinden düşürmeyen büyükannem bu hararetli faaliyetimi merak bile etmemişti. Ben her şeyi hazırladıktan sonra yemekte bulunmayacağımı söylemek için yanına gittim:

– Bu gece Fahirelerdeyim. Beni yemeğe beklemezsin, değil mi? dediğim zaman yine bir cümle-i duâiye[123] ile kımıldayan dudaklarını açmadan başıyla cevab-ı muvâfakat[124] verdi… Ben kapıdan çıktım. Hizmetçi kıza, "Sen zaten sahura kadar oturuyorsun. Beni bekle, nafile anahtar taşımayayım." dedim. İki dakika sonra sokaktaydım. Zaten Fahire'nin evi, bizim evin ta yanındaydı. Uzun uzadıya yürüyecek değildim. Fakat bilmem neden içimden biraz dolaşmak geldi. Sokağın alt başına, köşeye kadar gittim, tekrar döndüm. Fahirelere geldiğim zaman kapıyı aralık buldum fakat girmek için evvelki cesaretim yoktu. İlk geceki tehditten sonra ne yalan söyleyeyim cadalozdan korkmuştum. Mamafih sabahleyin Leyla'nın getirdiği haberler pek keyfime gitmişti. Merdivenin uzun âkislerle[125] gıcırdayan basamaklarını çıkarken Firuzan'la karşılaştım.

[119] mahfaza: saklanmak ve korunmak istenen bir nesnenin içine konduğu kutu
[120] kemâl-i itinâ: özenli
[121] takıyye: çekiniş, sakınış
[122] tehlil: Kelime-i tevhîdi, "Lâ ilâhe illallah" sözünü söyleme
[123] cümle-i duâiye: dua cümlesi
[124] cevâb-ı muvafakat: uzlaşma yanıtı
[125] âkis: çarpma

(Sevinçle elini uzatarak) – Geldin mi Lâmi? Ben de şimdi sana adam gönderiyordum.

– Bu ne acele…

– Acelesi var mı? Vaktimiz kalmadı ki daha sen hazırlanacaksın, Fahire hazırlanacak da sıra bize gelecek. Gelin giydirmek kolay mı sanıyorsun, teli takılacak, yüzü yazılacak.

– Yüzünü bırakın ben yazarım (deyince) kahkahayı salıyordu.

– Sen nasıl yazarsın, o yengenin vazifesi, dedi. Demek Necmiye yazacaktı… Kendi kendime "Vay kafir kız vay" dedim. O yazı ne bilir?

– Peki Fahiriye Hanım Efendi nasıl?

– Nasıl olacak dünden beri naz hastası… Firuzan gülüyordu. Şimdi seni çok ama pek çok seviyor, diyebilirim ki Fahire'den fazla…

Ben (Tuhaf bir vaz'[126] ile) – Evvelâ bilir demiştim.

Firuzan'la kol kola hazırlık odasına girdik. Fahire kombinezonla[127] oturuyor, Leyla'yla konuşuyorlardı. Beni görünce "Aa! Aa" diye kaçtı. Gülüştüler…

Firuzan – Ne kaçıyorsun ayol, insan müstakbel kocasından kaçar mıymış, diye eğleniyor.

Fahire kapının aralığından:

– Böyle habersiz girilir mi, hep kabahat sende Firuzan…

[126] vaz': duruş, tavır, vaziyet
[127] kombinezon: kadınların giydikleri kısa ve kolsuz iç çamaşırı

Leyla (Gülerek cevap verdi.) – Ona şüphe mi var, hep kabahat onda, Fahire çıplak oturur kabahat Firuzan'da, Lâmi habersiz girer kabahat Firuzan'da… Zaten Firuzan olmak bir kabahat, herkesin gözüne çarpıyor.

Oturduk, Fahire'de arkasına bir maşlah[128] alıp yanımıza geldi. Leyla muttasıl[129] bir şeyler dikiyor:

– Gecikeceğiz diye korkuyorum, diyordu.

Firuzan (Kalktı.) – Gel seni gezdireyim de acemilik etmeyesin, dedi. İşte burası toplanacağımız salon… (Gülerek) tabi sen buraya giremeyeceksin, burası hanımlara mahsus… Kına gecesi burada yapılacak. (Birdenbire) Ha sana bir müjde, bu gece süt ninem de gelecek. Ne kadar güzel oynar, bilsen… Bize bir çok oyunlar oynayacak. Nazmend güzel tambur çalar, bilirsin. Evde sarı zeybeği çalacak, bak zeybek oyunu nasıl oynanır gör…

Ben (Teessürle[130]) – Bana ne… Ben göremeyecek olduktan sonra…

Firuzan – Nasıl göremeyecek olduktan sonra… Sen burada yatak odasında otursan seni kimse görmez. Fakat sen herkesi görür, her oyunu seyredersin. Hem daha bir oyunumuz daha var, diye kulağıma eğildi! Fahireye'de çerkes oyunu oynatacağız, dedi.

Şeytan kız söylediği sözün bendeki tesirini ne iyi biliyordu, döndü:

– Hoşuna gitti mi, diye gülmeye başladı.

Hoşuma gitmek ne demek, Fahire'den evvel yüreğim oynamaya başlamıştı.

Firuzan odaya girdi, ben de takip ediyordum:

[128] maşlah: elbise
[129] muttasıl: sürekli
[130] teessür: kederli ve üzüntülü olarak hislenme

– İşte yatak odanız, karyolayı beğendin mi? Bakalım bu gece rahat edecek misiniz? diyor. Birer birer mevcut eşyayı gösteriyor, izâhât[131] veriyordu. Yüreğimin çarpıntısı gittikçe artıyordu.

– Bütün bunları gelin kendi eliyle işledi. Kendi eliyle düzeltti. Yerleştirdi…

Tekrar hazırlık odasına dönmüştük.

Leyla (Gülerek) – Nasıl güveyi[132] beyefendi her şey yolunda mı?

– Fevkalâde,[133] dedim. Küçük paketlerimi elimden bırakamıyordum.

Leyla sordu:

– O elindekiler nedir?

– Şey… Bir şey değil, kendimi tutamadım, gelinle kaynanaya hediye, dedim. Bir kahkahadır koptu.

Leyla – Görelim, görelim, diye haykırdı.

Ben – Yok, hiç hediye düğünden evvel görülür mü, dedim.

Israr ettiler.

Necmiye'yle Seza da gelmişlerdi. Leyla telaş ve merakla paketleri çözüyordu. Hepsi başına toplanmıştı.

– O yüz görümlüğü, dedim. Saat mahfazasından[134] çıkan "küpe çiçekleri" hazırûnu[135] o kadar güldürmüş, o kadar güldürmüştü ki âdeta şu icadıma memnun olmuştum.

[131] izâhât: açıklamalar
[132] güveyi: damat
[133] fevkalade: olağanüstü
[134] mahfaza: küçük kutu

Sıra kaynananın elmaslı maşallahına gelince katılmamak için kimi kasıklarını sıkıyor, kimi yerlerde yuvarlanıyor, kimi maşallahı birbirinin elinden kapmaya çalışıyordu…

Leyla – Aferin güveyi bey, işte böyle düşünceli olmalı. Kaynananın çektiği zahmetleri düşünmüş de bu hediyeyi hazırlamışsın. Teşekkür ederim, diyordu.

Necmiye (Gülerek) – Ayol saat on ikiye geliyor. Siz yemek yediniz mi?

Leyla (Gülerek) – Orucumuzu yarın gece paçayla bozacağız.

Seza – A… Aklımı bozarım, siz çıldırdınız mı, bu ne divanelik (Eliyle beni göstererek) güveyi bey yüzünden yemekte mi yemeyeceksiniz, işte bunu anlamam.

Leyla (Ciddiyetle) – Anladım kızım, anladım senin de canın koca istiyor. (Kahkahalar arasında) Acele etme Fahire'nin mürüvvetini görelim. Seni de baş göz edeceğiz. (Gülüşmeler devam ediyordu.)

Firuzan – Evet, evet bu taarruzlar[136] ondan ileri geliyor. Onun da yüzünü yazmalı.

Necmiye (Teessürle) – Ah keşke, çifte düğün yapsaydık.

Firuzan (Taaccüble[137]) – Dur bakalım, daha güveyi bulmadık.

Necmiye – İşte güvey hazır ya, bir güvey iki gelin olurdu.

Seza (Gülerek) – Fahire'yle ortak mı olacaktık? Ne iyi onunla kardeş kardeş geçinirdik. Fahire kızarmıştı…

Firuzan (Hiddetle) – Evet, kardeş kardeş, saç saça, baş başa.

---

[135] hazırûn: göz önünde olanlar
[136] taarruz: saldırma
[137] taaccüb: şaşma, hayret etme

Ben atıldım:

– Yahu siz kendi kendinize gelin güvey oluyorsunuz. Bir kere de benim rızamı sorsanıza bakalım. Ben ikinizi gelin almak istiyor muyum?

Leyla (Gülerek) – Sus, sus, bu hususta erkeklik reyi[138] olmaz. Onların ilk sözü "Şeriat dörde kadar emretmiştir. Büyükannem anlatırdı. Babam annemin üstüne evdeki hizmetçiyi nikah ettiği zaman zavallı anneciğimin göz yaşlarına karşı makam-ı tesellide[139] : "Hanım ne ağlıyorsun, Allah böyle emretmiş, güzel güzel geçininiz." demiş. Annemin "Üstüme kadın aldığına değil, beni bir hizmetçiye değiştiğine yanıyorum." sözlerine: "Tuhafsın senin de benim de işlerimizi görür. Fena mı, dışarıdan birini alsam birbirinizi kıskanırdınız. Bir ortaklık gayretidir giderdi. Şimdi öyle mi ya!" diye tevile[140] kalkmış. Oh erkek değil misiniz, hepiniz aynı kumaştansınız."

Benim canım sıkılmıştı:

– Affedersiniz onu size ben hakarete gelemem. Siz benim karıma bir ortak getirdiğimi gördünüz mü? Ben gül üstüne gül koklamam. Sizin bildiğiniz pis boğaz erkeklerden değilim.

Leyla (Ciddi) – Daha dur bakalım, evlen de sonra görüşürüz.

İtiraz ettim:

– Yok Leyla seni kardeş gibi severim, şimdi konuşuyoruz, görüşüyoruz başka… Fakat evlendikten sonra, evet evlendikten sonra görüşemeyiz.

Leyla (Gülmeye başlamıştı.) – Ya Fahire'yle…

[138] rey: oy
[139] makâm-ı teselli: avutma yeri
[140] te'vil: sözü çevirme

Ben kızarmış, şaşırmış – Nasıl… Fahire'yi almıyor muyum?

Hepsi birden kahkahalarla gülerek "Bravo, bravo …" diye haykırışıyorlardı.

Leyla – Görüyor musun Fahire, bu geceden sonra artık görüşemeyeceğiz. Bundan sonra gelinle güvey çifte kumrular gibi burun buruna yaşayacaksınız. Ne siz kimseye gideceksiniz, ne kimse size gelecek.

Seza (Tarizkâr[141]) – Tevekkeli[142] evlenmek mezara girmektir demezler.

Bu lakırdılara fena halde kızmıştım: – Pekala hanımefendiler siz evlenmeyiniz. Fakat evlenmek isteyenleri de zehirlemeyiniz, dedim. Gel Fahire, biz seninle gelin odasına gidelim, diye Fahire'nin koluna girdim. Yürümeye başladık. Arkamızdan bir kahkaha tufanı bizi takip ediyordu.

Leyla (Gülerek) – Bu ne telaş güvey bey, siz buraya evlenmeye mi geldiniz yoksa kız kaçırmaya mı geldiniz, dedi. Hep gülüşmeye başladık. Herkes gelmişti. Yemek odasına indik.

Bînamaz çubuğunu yanına bırakarak mendilini aldı. "Ne kadar da sıcak, bir cam daha açsak." diye yüzünü gözünü silmeye başladı. Küçük Hüseyin'in getirdiği kahveleri içtik. Biraz şaşkındık.

Bînamaz'ın çubuğunu tazeleyip vaziyet alması hepimizi sükûta davet etmişti.

Başladı…

Nihayet düğün başlamıştı. Ben güveyliklerimi giymiş, yatak odasına çıkmıştım. Bizim düğünün kendine mahsus hususiyetleri[143] vardı. Koltuk; kına gecesi merasiminden sonra olacak, para koltuğa girerken serpilecekti. Koltuğa girerken

[141] taarruzkâr: saldırgan bir şekilde
[142] tevekkeli: boş yere, boşuna
[143] husûsiyet: birine veya bir şeye mahsus olan, onu diğer kimse veya şeylerden ayıran hal, özellik

kaynananın elini öpecek, hediyesini elimle göğsüne takacaktım. Sazlar sözler başladı.

Nazmiye tambur, Seza ud, Necmiye keman, Firuzan da ud çalacaktı. Hep bir ağızdan şarkılar söyleniyor, ara sıra Firuzan'ın süt ninesiyle kızı "Allah Allah" sedalarıyla meclisi gayrete getiriyorlardı. Çok geçmedi. Sütnine çoştu, elinden defi bırakıp ortaya atıldı. Dönüyor, dönüyor, dönüyordu. Allı pullu entarisi ziyanın oyunları altında pırıl pırıl parlıyor, pırıl pırıl dönüyordu… Kızı da kalktı, meclis kızışmıştı. Nazmend sarı zeybeğe başladı. Ana kız karşı karşıya, biri kız biri erkek hareketiyle oyunu canlandırıyorlardı. Hakikaten güzel bir manzaraydı. Gelin köşede tellerini pullarını takmış bir bebek güzelliğiyle gülüyor. Ruhumu, içimi de güldürüyordu. Çalgı, çağanak gözüme görünmüyor, ben gelinle baş başa kalmayı düşünüyor; "Geline bir sözüm var güvey girdiğim gece" şarkısını mırıldanıyordum.

Birdenbire bir hareket oldu. Mehtabı andırıyor. Bir parıltı yayıldı. Bir hâle-i nur u ateş[144] arasında teller ve tüllerin döndüğü, ziyaların oturduğu bu karanlık odanın kapısına kadar uzattığı beni kucaklamak, kendine çekmek istediğini gördüm. Gözlerim kamaştı. Fahire oynuyordu. Ohh bu manzara ömrümde temaşa ettiğim oyunların en güzeli, en sıcağı, en munisiydi. Gözlerimi ayıramıyordum. Onun o nazlı ilvanlar[145] içinde eğilip doğruluşları, kırılıp, bükülüşleri beni halden hale sokuyor, sanki fettan[146] yaramaz bir pamuk el bütün sinirlerimi ateşli avucunun içine almış, ezip büzüyor, sıkıp bırakıyordu…

Kaç dakika sürdüğünü bilemem "Güvey gelsin, koltuk zamanı geldi." sözlerini hayal meyal işittiğim zaman aradan bir yıl geçmiş gibiydi.

Leyla koluma girdi.

– Uyuyor musun, davran bakalım, bak Fahire ne kadar canlı, oyununu beğendin mi? Çapkın kız hakikaten güzel oynar, biraz sıkılgan olmasa… diyordu.

[144] hâle-i nur u ateş: ateş ve nurun ışıkları
[145] ilvan: eda, naz
[146] fettan: fitneci, kurnaz

“Çapkın kız”, “sıkılgan” sözleri kulağımda çınlıyordu. “Maşallah… Maşallah…” sedaları arasında kalabalığın içine girdim. Fahire karşıdan geliyordu. Leyla usulca:

– Serp, dedi. Elimi cebime soktum. Bir avuç papatya çıktı. Şaşırmıştım. Leyla tekrar: “Serp” dedi. Serptim. Tekrar tekrar serptim. Papatyalar, onluklar birbirine karışmıştı, gülüyordu. Leyla Fahire’yi koluma verdi. Ayaklarımızın altında kıvranan çarpınıp çırpınan alayın üstüne yuvarlanmamak için birbirimize tutunuyorduk.

Kahkahalar arasında kaynananın maşallahını göğsüne takıp elini öptüm. Yavaş yavaş gelin odasına doğru yürümeye başladık.

Süt nineyle kızının yılışık sesleri: – Allah bir yastıkta kocatsın, Allah bir yastıkta kocatsın.

Tamam oda kapısından giriyorduk:

– Bak çapkın… diye bir ses geldi. Başımı çevirdim. Asıl kayınvalide yüksek hotozu, salkım küpeleri, elmas broşuyla karşımda değil miydi?

Başımda saçlarımın, ellerimde ayaklarımda tırnaklarımın titrediğini duydum. Kolumda Fahire olmasa düşüp bayılacaktım. Gözlerim gözlerine ilişti. Cadaloz tatlı tatlı gülüyordu.

– Ne de güzel yaraşmış, Maşallah, Maşallah, Allah bir yastıkta kocatsın, demez mi?
Bütün bütün şaşırmıştım. Dizlerimin bağı çözülmüş, yarı korku yarı sevinçten birbirine vuruyordu. Fahire’yi de sürükleyerek döndüm, “Öpeyim, valideciğim.” diye elini aldım. Gayr-i ihtiyari bir hareketle:

– Şey yanlış oldu efendim, hediyeniz yanlış oldu affedersiniz, diye cebimden çıkardığım küpe çiçeklerini hanımefendiye tutuşturmuştum. Kadıncağız dört taraftan kalkan kahkaha kasırgası arasında mahfazayı alıp hotozunu, küpelerini sallayarak giderken gelin güvey geniş bir nefes alarak odaya giriyorduk…

Bînamaz sustu, yeni hikâyesini en canlı noktasında kesmişti.

DÖRDÜNCÜ GECE

Yanıyor!.. Yanıyor!..

Bizim imam Yanyalıydı… Kendi eliyle hazırladığı yemeklerin hakikaten hepsi leziz, hepsi nefisti. Hele Yanya baklavası sofranın şehr-i âyini[147] arasında bir tâk-ı zafer[148] teşkil etmişti.

Bînamaz (Dayanamadı.) – İmam var ol! Unuttum her şeyi unuttum, diye haykırdı…

Sofrada gülmekten birbirimize geçmiştik. Bizim imam cidden zarif adamdır. Uzun müddet Avrupa'da da bulunmuş. Ateşe Bey Sofya sefiriyken yanında onu da imam olarak götürmüştü. Daha evvel Madrit'teydi.

Küçük Hüseyin (Atıldı.) – Var ol dostum var ol fakat biraz insaf edip bunu biraz evvel getirsen olmaz mıydı?

Bînamaz – O kadarcık da imamlığını yapmazsa olmaz, nazar değer, sen biraz insaf edip de az yesen olmaz mıydı? "Doğru, doğru" diye kahkahalar…

Bînamaz sıvalı kolunu baklava tabağına daldırarak:

– Ölü gözünden yaş, imam evinden aş, derlerdi ne iftiraymış, diye koca bir lokma ağzına götürdü.

Rıza (Gülerek) – Aman dede bu ne telaş, dedi. Gülüşe oynaşa o kadar yemek yemişiz ki sofradan kalkarken bilâ istisna[149] hepimiz bellerimizi gevşetmek ihtiyacı duymuştuk.

[147] şehr-i âyin: şenlik
[148] tâk-ı zafer: tarihi bir hadiseyi, zaferi anmak veya gelecek olan büyük bir kimseyi karşılamak için kurulan kemerli yapı
[149] bilâ istisna: istisnasız

İmam – Kusura bakmayınız. Bizim kulübe sizin kâşânelere[150] benzemez. Öyle maroken[151] koltuklar, maroken kanepeler ararsanız, aldanırsınız. İsteyen şu sedire kurulsun, isteyen benim gibi şu pöstekilerden birine çöküversin, dedi.

İmamın evi tam bir Türk zevkini okşayacak tarzda döşenmişti. Kalın yerli basmalardan döşenmiş iki köşeli büyük sedir odanın cephesini kaplıyordu. Etrafı elde örülmüş dantellerle süslenmiş ufak yastıklar köşelere yerleştirilmiş, yerlere ufak ufak minderler dağıtılmış, kuzu postu kılları yayılmış, saf, temiz bir manzara almıştı.

Bînamaz – Maroken mi, dedi. Yerdeki minderlerden birine yerleşti. Arkasını sedire yasladı, fesini başından attı.

– Allah artırsın dünkü diş kirası dolguncaydı. Galiba, dedi gülüşmeye başladık.

Rıza (Gülerek) – Yani maksadın diş kirası istediğimizi anlatmak mı?

Bînamaz – Garibler "El- ârifü yekfil-işâre."[152] derler, davul çalacak değiliz ya.

Küçük Hüseyin – Daha pek erken değil mi, onu giderken düşünürüz.

Bînamaz – Evlat ihtiyatlı bulunmak daima hayırlıdır. Ne olur ne olmaz patıdıya gelir, unutulur.

Nuri – Bînamaz'ın hakkı var. İhtiyat iyi şeydir, akşam kendisinde değil miyiz…

İmam (Atıldı.) – Evet, evet hatırlatmalı.

Bînamaz (Çubuğunu çekerek) – Usta hırsız ev sahibini bastırır, derlerdi. Bu ev sahibi bizi de bastırmaya uğraşıyor. Hele sen bu akşamı temizle bakalım, yarına Allah kerim… İmamın küçük oğlu kahveleri getirmişti, aldık.

[150] kâşâne: köşk
[151] maroken: çok yumuşak deri
[152] El-ârifü yekfil-işâre: (El-ârifü tekfîhi'l-işâre.) "Akıllı kişiye bir işaret yeter, açıklama gerekmez." anlamına gelen bir Arap sözü

Küçük Hüseyin – Kuzum imam sen bu kokulu kahveyi nereden bulursun, dedi.

İmam (Hiç bozmadan) – Brezilya'dan getirtirim.

Nuri (Gülmeye başladı.) – Ben bir kitapta görmüştüm, orada kahveyi topladıktan sonra günlerce lavanta çiçeği döşenmiş sepetlerde hıfzederlermiş.[153]

Küçük Hüseyin (İnanmıştı.) – Bu da güç bir iş mi, bizde de yapsalar ne olur?

Rıza – Şunu kahvecilerin aklına getirsene…

İmam (Tebessümle) – Efendim ben bu usulü Ferhad Paşalardan öğrendim, onlar kahveye biraz kakule[154] karıştırıyorlar.

Küçük Hüseyin – Bak hele mübarek günde yalan da söylüyorsun ha. Hani Brezilya'dan getirtiyordun? (Nuri'ye dönerek) Bu da kahve dövücünün huni dipçisi.

Bînamaz – Üzümünü ye de bağını sorma. Senin nene lazım, nereden gelirse gelsin gideceği yere bak… Kahkahalar arasında dinliyoruz.

– Dede haydi bakalım, sesleri duyuldu…

Bînamaz (Tatlı tatlı gülerek) – Evet, dedi, o gece sabaha kadar bekle, on kere güvey girdim bu tatlı rüyanın bitmesini istemiyordum. Saat beşi bulmuş, Leyla gelmiş bir saat oturmuş, bakmışlar ki kalkmaya niyetim yok, kaldırmaya karar vermişler.

Tak… Tak… Tak… Kapıya vurulduğunu uykum arasında işitmiştim. Gözlerimi açmadan daha doğrusu açamadan "Gir." dedim. Fakat gireni görmedim, tekrar dalmışım, biri saçımı okşuyor, yanaklarımı öpüyordu.

Nuri – Rüyada mı Dede?

[153] hıfz (et-): saklamak, korumak
[154] kakule: zencefilgillerden bir tür bitki

Bînamaz – Pek fark edemiyordum. Rüyada mıydı? Dünyada mıydı? Hafifçe gözlerim açıldı. Leyla yatağımın kenarına oturmuş, üstüme doğru eğilmiş, kıvrım kıvrım sarı saçları altın püsküllleri gibi yüzümü gıcıklıyor. Ateşli parmakları billur taraklar gibi kaküllerimi tarıyor, tatlı nefesleri ılık bir sabah rüzgarı gibi ciğerlerimi dolduruyordu.

– Sen misin Leyla, dedim, güldü, saat kaç!

– Bu ne uyku, çok mu yorgunsun, saat beş.

– Ne diyorsun, diye doğruldum. Nazarlarım Leyla'nın yarı açık göğsünden içeri akıp gitmişti. Bugün Leyla'da başka bir hal vardı. Ellerini ellerimin içine aldım, titriyordu.

– Nen var Leyla, dedim.

Sıkılarak – Hiç… dedi. Oh bu hiç… Bu hiç o kadar mânidar,[155] o kadar derindi ki bana "hep" kadar geniş ve şümullü[156] geldi. Daha ziyade soramadım. Leyla on altı yaşındaydı. Ben on sekizime giriyordum… Kalkmak istedim, birden bire durdum, bilmem nasıl bir his; bir utanmak hissi… Her gün beraber oynadığım, her gün beraber yaşadığım bu genç kızcağızdan bugün, bu dakika utanıyordum.

Leyla tereddüdümden anladı. Belki de, o da aynı hissi duyuyordu.

– Kalkacaksın değil mi? Ben çıkayım da, dedi.

– Hayır, hayır, niçin çıkacaksın? Bana yardım et, daha çabuk çıkarız, dedim.

Leyla kıpkırmızı olmuştu. Oyuna karışan hoppalıklardan eser kalmamıştı.

– Sen giyinirsin, dedi. Kapıya doğru yürüdü.

[155] mânidar: anlamlı
[156] şümullü: bir çok şeyi etkileyen ya da içine alan, geniş kapsamlı

Dalgın dalgın odadan çıktım. Bizim içtimagâha[157] indim. Kimseler yoktu. Hizmetçi kızı çağırdım, sordum:

– Leyla nerde?

– Gitti küçük bey, sizin için "Kalkınca bize gelsin." dedi.

Ben bu garâbete[158] bir mana veremiyordum. Leyla'da gittikçe kendini gösteren bir değişiklik vardı. Vakit geçirmeden gittim… Beni beş dakika kapıda bekletti. Karşılaştığımız zaman yine eski şuh,[159] şakrak, çocuk Leyla'yı gördüm. Yarım saat evvelki halinden eser yoktu. Yalnız, evet yalnız o iri, güzel gözlerinin etrafında hafif pembe bir halka manidâr[160] bir iz peydâ[161] olmuş, kirpikleri ıslanmıştı. Kol kola iki çılgın çocuk gibi merdivenleri ikişer ikişer atlayarak çıktık. Gülüyor, zıplıyor; " Gel, gel sana bu akşamki hazırlıklarımızı anlatayım." diyordu. Oturduk, Leyla'yla diz dizeydik. Uzandım, dudaklarını aradım. Gülerek ellerimi tuttu.

– Dinle bu akşam Nazmendlerdeyiz, bir karagöz tertip ettik. Başkaları da gelecek, tanımadıkların… Benim de tanımadıklarım var ya… (Gülerek) Bir kısmı evvela gelmek istememişler.

– Neden?

– Anlayamadın mı? "Biz Lâmi'ye nasıl çıkarız." demişler.

– Bana mı? (Kahkahayı salıyordum.) Sen söylemedin mi Lâmi? Peçeyle gelir diyeydin. (Güldü.)

– Bizim mahallede horozdan kaçan çoktur.

– Bilirim, bilirim, kaçana uğurlar olsun, biz bize daha iyi eğleniriz.

[157] ictimagâh: toplantı yeri
[158] garâbet: tuhaflık
[159] şuh: şen ve hareketlerinde serbest olan
[160] manidâr: anlamlı
[161] peydâ: mevcud, var olan, açık

Leyla (Gülerek) – Naz â canım naz. İşte hepsi gelecek…

Artık Fahire'yi sormaya cesaretim yoktu. Bekledim. Bekledim. Bahsi de geçmiyordu. Leyla muttasıl[162] anlatıyor. Karagöz tertîbâtını [163]söylüyor:

– Ara sıra oynatırız Lâmi olmaz mı? Sen küçükken ne kadar çok severdin, her gece oynatırdık hatırlıyor musun, diyordu.

Evet hatırlıyorum. Fakat Karagözü düşünecek halde değildim. Leyla dalgınlığımın farkına vardı.

– Lâmi ne düşünüyorsun? Bak biz "Kanlı Kavak" oyununu intihâb ettik.[164]

– Pekala, pekala! Ne isterseniz onu oynarız, dedim.

Leyla manidâr manidâr gülerek:

– Fahire, Karagöz'ün Gelinliği'ni istiyordu.

Belli etmek istemedim. Fahire ismi bende başka bir uyanıklık hâsıl etmişti.[165] Leyla'yla Fahire, bu iki kız beni iki cami arasında kalmış bînamaz haline getirmişti. Ne birinden ayrılabilir, ne diğerine koşabiliyordum.

O geceki terîtibâtı Leyla'dan öğrendim. Nazmend'de perdeler kurulmuş, şem'alar[166] hazırlanmış, hususi bir oda, hakiki bir hayalhaneye kalb edilmişti.[167] Karagözü ben oynatacaktım. Leyla'yla Fahire bana yardım edeceklerdi. Ben bu iki başı mamur geceyi can u gönülden kabul etmiş, akşamı iple çekiyordum. İftarlıklar birer birer

[162] muttasıl: sürekli, devamlı
[163] tertîbât: düzenlemeler, karşılayıcı hazırlıklar
[164] intihâb (et-): seçmek,ayırmak
[165] hâsıl (et-): ortaya çıkarmak, yapmak
[166] şem'a: mum
[167] kalb (et-): tersine çevirmek

gözümün önünden geçiyor. Kiraz reçeliyle mi yoksa şeftali reçeliyle mi orucumu bozayım, diye düşünüyordum.

Leyla – İstersen Nazmend'e kadar gidelim, dedi. "Gidelim." dedim.

– Ha Lâmi sen de "Kanlı Kavak" var mı? Yoksa bir tane bulalım, kitapsız nasıl oynatacağız?

– Bende bir çokları var ama hangileridir bilmem. Biri olmazsa biri olur, o da düşünülecek şey mi?

Leyla (Yüzüme baktı gülerek) – Öyle ya, dedi, maksat…

Sözünü bitiremedi, kulaklarına kadar kıpkırmızı kesildi.

Sokağa çıkmıştık. Yavaş yavaş, konuşa konuşa gidiyorduk:

– Nuriye'nin defini istemeli, dedi.

– Ben akşam gelirken getiririm, dedim.

– Sen şimdi gelmiyor musun?

– Geleceğim fakat kitabı aramaya dönecek değil miyim?

Biraz düşündü sonra (Gülerek) – Haydi Lâmi evvela kitabı arayalım, defi de alıp Nazmend'e gidelim. O zamana kadar da akşam olur.

Memnuniyetle kabul ettim. Döndük, yolda daha şen, daha şakraktık. Sokaklar tenha, o kadar tenhaydı ki kuş bile uçmuyordu. Nazmend'e gitmek için epey uzaklaşmıştık. Eve yaklaştığımız zaman Leyla durdu. Zihnen meşgul gibiydi.

– Niye durduk, dedim.

– Hiç, dedi, Fahire'yi de alalım, olmaz mı?

Bu teklif pek gayr-ı muntazırdı.[168]

Bilmem nasıl oldu, ani bir hisle – Hayır, Leyla onu dönüşte alırız. Kitapları seninle baş başa karıştıralım, dedim.

Leyla ısrar etmedi. Sözlerim kendisini pek sevindirmişti. Belki de o teklifi beni denemek için yapmıştı. Eve geldik…

Leyla daha şen, daha şatırdı; kuş gibi kanatlanmıştı. Merdivenleri nasıl çıktığımızı bilmiyorum. Evvela benim küçük odaya girdik. Kitaplarım orada kütüphaneciğimdeydi. Onlarla meşgul olmayalı seneler, evet, seneler olmuştu. Şimdi canlı yazılar, canlı kitaplar okuyor, nâkâr- sitân[169] Çin'de seyahat ediyordum.

Bînamaz çubuğuna biraz tütün koydu, biraz vaziyetini değiştirdi, başladı.

– Saçları yüzümü, nefesi ruhumu okşuyordu. Elimi arkasından omzuna atmıştım…

(Birdenbire) – Güzel, güzel, dedi.

Gayr-i ihtiyari – Senin kadar değil, diye kendime doğru çektim. Munis bir inkıyad[170] ile sokuldu. Kitap parmaklarının arasında buruşmuştu. Kapı hızla açıldı.

Hizmetçi kız – Fahire Hanım geldi, dedi.

Kapıdan girdi. Ben rahatımızı bozan bu saygısız kıza fena halde kızmıştım.

– Peki gelsin böyle, haydut gibi odaya girilir mi insan bir kere kapıyı vurur, dedim, kız gülüyordu.

[168] gayr-ı muntazır: beklenmeyen
[169] nâkâr-sitân: faydasız, bir işe yaramaz olan yer
[170] inkıyad: boyun eğme, teslim olma

– Siz tembih etmemiş miydiniz? Onun için vurmadım, dedi.

Filhakika[171] "İkide birde girdikçe kapı vurup durma, sinirlendiriyorsun, o yabancılar için…" demiştim.

– Fahire nerde, dedim, gelsin.

Leyla (Kalkarak) – Gidelim vakit de gelmiştir, dedi.

Kalktık. Saat on biri bulmuştu. Karagözleri aldık. Gülüşerek indik.

Fahire (Mütebessimâne[172]) – Gidiyor muyuz? Nazmend hizmetçisini göndermiş, bizi bekliyormuş. "Def" istiyor, dedi.

Leyla (Gülerek) – Gidelim, biz defi hazırladık. Şimdi geçerken Nuriyelerden alacağız, gelirse onu da götürürüz, dedi. (Gülerek) Fahire'nin boynuna atıldı, öpüştüler.

– Ne yalan söyleyim gözüm kaldı, dedim. Kahkahayla güldüler.

İmam dayanamadı:

– A birader sen de çok aç gözlüsün, dedi.

Küçük Hüseyin (Gülerek) – Biri yer biri bakar kıyamet ondan kopar.

Rıza (Alayla) – Göz payı yok mu?

Bînamaz devam etti :

[171] filhakika: doğrusu, gerçekten
[172] mütebessimâne: gülümseyerek

Leyla – Karagözleri bulduk Fahireciğim, senin istediğin de var. Bir gece de onu oynarız, olmaz mı, dedi.

Gülüşerek çıktık. Nuriye evde yoktu. Defi aldık, Nazmendlere gittik, kapıdan bir alay vâlâ[173] ile karşılandık. Yeniler, eskiler, kaçanlar, kovalayanlar hep birbirine girdi, çıktı. Bir öpüşme bir kokuşmadır gitti. Ben bir köşede kalmıştım. Nazmend yenileri getirdi, tanıştırdı:

– Lâmi Bey… (Gülerek) Yahut Lâmia Hanım… (Gülüştüler.)

Saçlarıma kadar kızarmıştım. Devam etti:

– Meliha, Şadiye, Sabahat, Hüsniye…

Selamlaştık, el sıktık. Onlar önden, biz Fahire, Leyla arkadan, bir patırdı, bir gürültü, bir kahkaha yukarı çıktık.

Nazmend (Kahkahalar arasında) – Gel bakalım, haydi Lâmi Efendi bir gözden geçir bakalım, bir eksik var mı? dedi.

Dolaştım, perdenin içine girdim, çıktım. Her şey tamamlandı.

– Allah nazardan esirgesin. Perdenin bir kenarına bir eski pabuç lazım, dedim.
Gülüştüler. Gülüştük. Biraz hoş beşten sonra top atıldı. Nazmend bizlere mahsus ayrı yer sofrası hazırlamıştı.

Güle eğlene yemeği yedik. Yeni misafirlerle, daha doğrusu meclisimizin yeni âzâlarıyla[174] şakalaşıyorduk. Ben her zamanki gibi reis mevkinde[175] yani mevki-i hürmette[176] idim.

[173] vâlâ: yüksek, yüce
[174] âzâ:üye
[175] mevki: yer, makam
[176] mevki-i hürmet: saygı makamı

Kahveler içildi. Biraz istirâhâttan[177] sonra iş başına geçtik. Hayalciler perde arkasına çekildik. Hazırlık başladı, değnekler takıldı. Takımlar ayrıldı. Vazifeler[178] taksim edildi.[179] Şem'alar[180] yandı. Gazlar söndürüldü. Periler uçuşmaya, gazeller okunmaya başladı:

"Uslan artık ey gönül çektiklerin kâfi sana, Kahır hasretle üzüldün elverir uslan a!" nağmesi seyircilerin kahkahalarını kızıştırıyordu.

Fahire sağımda, Leyla solumdaydı. Gazel okurken kendimi iki melek arasında şeytana benzetmiştim.

Küçük Hüseyin – Teşbih-i beliğ, dedi.

Vehbi – Şeytan azapta gerek, derler. Sen rahattan rahata, cennetten cennete dolaşıyorsun.

Bînamaz (Devam etti.) – Amâde[181] rahat hanımelleri için de arı gibi ne yapacağımı şaşırıyordum. Hacivat'ı bırakıp Karagöz'e, Karagöz'ü bırakıp Bebe Ruhi'ye sarılıyordum.

Vehbi – Yine aklın başındaymış. Yanındakilere sarılaydın…

Bînamaz (Devam etti.) – Daha o dereceye gelmemiştim fakat gazellerin arkasını bir türlü bulamıyor, o iki mısrasını Hint sakızı gibi ağzımın içinde çiğneyip duruyordum. Leyla kitabı uzattı, hayal meyal şu satırları gördüm.

"Çekme muhannet nafile her şey hayal, alem hayal, Gafil gelip görsün beni en güzel dersem ona." beyitini de yanık bir makamla tekerrürledikten sonra: "Hay Hak! Perde

[177] istirâhât: dinlenme
[178] vazife: görev
[179] taksim (et-): paylaştırmak
[180] şem'a: ışık, çıra
[181] amâde: bir şey yapmaya hazır

kurdum şem'a yaktım gösterim zıl-i hayâl…" girizgâhıyla[182] Hacivat'ı sahneye attım.

Seyirciler mütemâdiyen gülüyor, her hareketi, her sözü bir alkış tufanıyla karşılıyordu. Oyunun kaç saat sürdüğünü bilmiyorum. Biz üçümüz de kan ter içinde kalmıştık. Beş dakika teneffüs diye birinci faslı kestik. İkinci fasla perde arkasında başlamak niyetindeydik. İki arkadaşım da yorulmuş, meşalelerin alevinden gözleri birbirine yapışan vücutlarımızın ateşinden gönülleri kamaşmış, uyuşmuştuk. Mendilleriyle terlerini silmeye biraz yüzlerine, göğüslerine serinlik vermeye çalışıyordu. Fahire'ye "Bunaldık, aman bu ne ter, ver mendilini ver de sileyim." dedim. Zavallı kızcağız hakikaten bunalmıştı. Halsiz halsiz gülerek mendilini uzattı. Seyirciler de birer ikişer perde arkasındaki faslı[183] seyre geliyorlar, perdenin etrafında bir hâle[184] teşkil ediyorlardı.[185] Biz dalmışız. Seyircilerin: "Yanıyor, yanıyor, feryadı" üzerine sıçradık.

Perde tutuşmuş, alev aleve yanıyordu. Bir koşuşma, bir patırtıdır koptu. Kimi su getiriyor, kimi seccadeleri yakalamış perdenin üstüne atıyordu. Şem'alar sönmüş, yalnız yanan perdenin kokulu, dumanlı alevi karanlık odanın içinde korkunç hayaller peydâ ediyordu.[186]

Atıldım. Perdeyi çekip kopardım. Dertop edip avuçlarımın içinde bastırıp o patırtıda birkaç seccade, birkaç minder darbesi yemiş, birkaç bardak, birkaç sürahi suyunu başımdan aşağı giymiştim….

Herkes şaşkın şaşkın koşuyordu. Kimi bluzünün kolunu, kimi eteğinin ucunu yakmıştı.

– Leyla bir gaz yak, dedim.

[182] zıl-i hayal girizgâhı: hayal gölgesi giriş beyiti
[183] fasıl: bölüm
[184] hâle: ay çevresinde görülen parlak daire
[185] teşkil (et-): şekil vermek, meydana getirmek
[186] peydâ (et-): ortaya çıkarmak

Görülecek haldi. Minderler, seccadeler, paltolar alt üst odanın içinde ufacık göller, mini mini nehirler peydâ olmuştu. Gözlerim perdeye ilişti.

–Yıktık perdeyi eyledik virân varayım sahibine haber vereyim, dedim.

Kahkahadır koptu. Herkes birbirine derdini anlatıyor ve gülüyordu. Leyla ile Fahire yanıma gelmişlerdi. İkisi birden:

– Bir şey oldu mu?

– Bir yerin yandı mı? diyorlardı.

Parmaklarım yanmıştı. Sol elimle kalbimin üstüne bastım.

– Yüreğim, dedim.

Anlaşılan pek tuhaf söylemiş olacağım ki ikisi de kasıklarını tutarak güldüler.

BEŞİNCİ GECE
Ebe ben miyim?

Reşitlerdeydik…

Ekin usulü yoğurtlu çorba daha yemeğe başlarken hepimize bir gevşeklik vermişti… Bînamaz mütemadiyen "Hele şu Özbek pilavı gelsin." diyor, hem iştahımızı biliyor hem neşemizi artırıyordu…

Sofradan öyle bir kalktık ki bacaklarımız vücudumuzu taşıyacak halde değildi… Oturduk diyemeyeceğim adeta yayılmıştık… Derin bir sükût içinde eser-i hareket[187] gösteren sade sigaralarımızın kıvrım kıvrım bükülüp doğrulan mavimtırak dumanlarıydı.

[187] eser-i hareket: hareket belirtisi

Odanın uyuşuk sessizliğini çalkalayıp kıran hizmetçi kızın kahve getirmesi olmuştu… Daha kapıdan girerken kolunu çarparak tepsideki fincanlara bir şeytan raksı yaptıran kızcağız korkmuş, şaşırmış, ayakları birbirine dolaşmaya başlamıştı… Gayriihtiyari hepimiz birden gülmüştük… Anlaşılan Reşit kızcağızı fena halde ürkütmüştü… Adeta yalvarır gibi bakan nazarları Reşit'ten ayrılmıyor, fincanlar tutuldukları korku fırtınasından çalkana çalkana içindekilerin yarısını altlarındaki tabaklara boşaltıyordu. Reşit'in "Önüne baksana!" tehdidi kaç fincanın yüreğine indirmiş, biçareler füc'eten[188] gitmişti…

Vehbi – Telaş etme kızım, doğrusu bu kahveye zaten lüzum yoktu.

Bînamaz – Kızcağız onu bildiği için boşaltıyor da yine kadrini bilmiyorsunuz, dedi.

Gülüşmeler arttı.

Küçük Hüseyin yerinden kalktı, tepsiyi kızın elinden kaptı:

– Haydi, yavrum, sen git sonra gelir alırsın, dedi.

Reşit (Kızgın) – İşi ne, beklesin…

Bînamaz – Öyle ya tok açın halinden ne anlar, kızcağız orucundan yaprak gibi sarsılıyor, bak hâlâ beklesin diyor, haydi kızım haydi git karnını doyur, bir yudum su içmeyi de unutma.

Kızcağız kıpkırmızı olmuştu. Süklüm püklüm çıkıp gitti.

Bînamaz (Devam ediyordu.) – Nemrud! Nemrud! Bunlar efendi değil, biz hizmetçilerimizi öper, okşar, gönüllerini alırdık, onlar da bize canlarını verirdi.

Vehbi – Hakkın var Dede hakkın, herkes senin gittiğin yola gitseydi dünyada cehennemlik kimse kalmazdı… Reşit kalktı, Bînamaz'ın çubuğunu ateşledi.

[188] füc'eten: ansızın, birdenbire

Rıza – Canım bu ne iltifat, doğrusu kıskanıyoruz.

Bînamaz – Yavrum telaşın ne, ben bu iltifatına yarım asırda nail[189] oldum. Sen de o yaşa gel de…

Nuri – Yok canım, sen her zaman hürmet ve iltifata nail olmuşsun, nerde meclis orda reis, nerde tekye[190] orda baba…

Bînamaz – Ey oğul Allah vergisi, hamd olsun elimizi öpenler olmadı değil.

Küçük Hüseyin – Yalnız elini mi a Dede…

Bînamaz (Manidar[191] bir bakışla) – Eh… Ayağımı da var…

Reşit (Gülerek) – Evet Dedem sonra ne olmuştu.

Rıza (Toplanarak) – Evet, evet dinliyoruz.

Bînamaz çubuğunu fosurdattı: – Eve döndüğüm zaman perdenin açtığı işlerin farkına vardım, parmaklarım su toplamış sancıyordu. Hizmetçi kızı çağırdım, kabaran yerlere zeytinyağı sürüp bağladım. O geceyi öyle eller yağlı ve bağlı geçirdim.

Hüseyin – Vah Dedem vah bak şu açtığın işlere…

Vehbi – Ya, perde arkasında mercimeği fırına verir misin?
Bînamaz – Nerede, onu fırına verelim derken zeytin yağlı dolma doldurduk.

Bînamaz devam etti:

[189] nâil (ol-): ele geçirmek, muradına ermek
[190] tekye: 1.dayanma, güvenme 2. tekke
[191] mânîdar: anlamlı

– Sabahleyin erkenden Leyla ile Fahire hatırımı sormaya gelmişlerdi. Onların vücudu bana her şeyi unutturmuştu. Yanlarına gecelikle indim.

Fahire soruyordu:

– Ellerin nasıl oldu?

Gösterdim:

– İşte bir şey kalmadı.

Filhakîka[192] yanıklar çok mühim değildi. Zeytinyağı da sızısını almıştı.

Leyla (Gülerek) – Epey mühim bir kazaydı, ya perdelere sarsaydı Allah esirgesin yangın olacaktı. Nasıl oldu da göremedik.

– Ben Fahire'nin terini kurutuyordum… Gülüştük.

Leyla – Ah sen ah sen zaten hep senin başının altından çıkıyor, kim bilir kolunla meşaleyi mi devirdin ne yaptın?

– Ben hiçbir şey devirmedim, kuzu gibi Fahireciğim'e sokulmuş göğsünü serinletiyordum, değil mi Fahireciğim?

Fahire kızarmıştı. Avucumun içinde yanan yumuşak sıcak elleri, parmaklarımın bütün sancısını almıştı.

– Şimdi bırakın onları yanan yandı, kalan kaldı, akşam neredeyiz? dedim.

Leyla (Düşünerek) – Bilmem, bir yere gidecek miyiz?

– Neden gitmeyelim?

[192] filhakîka: gerçekten

Fahire – Sen rahatsız değil misin?

– Hiçbir şeyim yok görmüyor musunuz, asıl sizi görmezsem rahatsız olurum.

Fahire – Biz geliriz.

Leyla – Öyle ya biz geliriz istersen bu akşam dinlen.

– Nasıl isterseniz siz yanımda olduktan sonra ben her şeye razıyım.

Leyla – O halde bu akşam burada toplanırız, ben "Lâmi rahatsız elleri yanmış." derim. Sen de ellerini bağlar yatağına uzanırsın. Gelen olursa bizimle gelir, senin yanında toplanır, hikâye anlatır, şarkı söyler, çalgı çalarız, (Gülerek) beyimizi eğlendiririz.

– Teşekkür ederim işte iki ortak böyle güzel güzel geçinirse beyleri rahat eder, dedim.

Leyla (Gülerek el çırptı.) – Gördün mü, gördün mü dediğim çıkmadı mı, siz erkekler hep aynı kumaştansınız demedim mi? Hani sen gülün üstüne gül koklamazdın?

Ben (Gayet ciddi) – Ne tuhaf ben gülümün üstüne gül mü kokladım, ruhumu okşayan çiçeklerden bir demet yapmak istedim.

Fahire gülüyordu. Leyla ısrarla:

– Sen istediğin kadar te'vîle[193] çalış, bak sözüne inanan olursa…

Ben müteessir[194] bir tavırla – Siz böyle hasta hasta beni üzmeye mi geldiniz, işte hep kadınlar böyledir. Allah onların vücutlarını çiçeklerden, ipeklerden yaratmış, yüreklerini de taşlardan…

[193] te'vîl: sözü çevirme

Leyla kahkahayı kopardı:

– Görüyor musun Fahire çenebazlık[195] sayesinde kabahatini bastıracak, haydi Fahireciğim biz gidelim beyimiz biraz dinlensin, akşam yemekten sonra geliriz…

Daha saat üç yoktu. Yemekten sonraya kadar ben ne yapacaktım.

– Canım aceleniz nedir, oturun işte iki lakırdı ediyoruz. Evde bir bekleyeniniz var mı?

Leyla – Var ya!.. Sahih[196] söylüyorum. Firuzan'a söz verdim, beşte ona gideceğim. Yarın akşam için bir kararımız var.

– Ne kararı!.. Fahire hiç sesini çıkarmıyor, sade sessiz sessiz gülüyordu.

Leyla (Tuhaf bir vaz'[197] ile) – Bir karar!.. Daha verilecek, şimdiki halde tasavvur[198] demek daha doğru.

– Pekala! Ne tasavvuru?

Leyla – Bir gece âlemi…

– Anlayamadım… Gece âlemi ne demek?

Leyla (Gülerek) – Gece âlemi demek, ne demek olacak. Birkaç arkadaş toplanıp gezmeye, eğlenmeye gideceğiz...

– Bensiz mi?

---

[194] müteessir: üzüntülü, üzülmüş
[195] çenebaz: çok konuşama işi, çenesi güçlü olma
[196] sahih: doğru, gerçek
[197] vaz' : vaziyet, tavır, duruş, biçim
[198] tasavvur: 1. zihinde şekillendirme, kurma 2. göz önüne getirme. 3. istek, arzu

Leyla (Gülerek) – Daha karar vermedik, gece geleceğiz ya sana haber veririz.

– Pekala fakat daha beşe vakit var, Fahire de mi gidecek?

Leyla – Tabii beraber gideceğiz. Evvela senin hatırını sormaya geldik.

– Teşekkür ederim, beni sevdiğinizi şimdi anladım.

Leyla (Gülerek) – Daha anlayamamış mıydın?

Bir müddet daha şakalaştık, onlar gittiler, ben yalnız kaldım. Akşama kadar bir şeyle meşgul olmak lazımdı. Ne tuhaf bilseniz onlarsız vakit geçirmek bence imkansız gibiydi. O kadar içli dışlı olmuştuk. Birkaç kitap karıştırdım, anlamak mümkün değildi. Getirdikleri yemeği yedim. Uyumuşum… Uyandığım zaman iftar sofrasını hazır buldum. Büyükannemle baş başa ilk iftarı ediyorduk. O; "Komşu Hafize Hanım'a gidiyorum." diye örtünüp çıktı. Ben evde hizmetçi kızla yalnız kalmıştım. O da bana mı vurgundu neydi bilmem, pervane gibi etrafımda döner, söyler, güler, ağzı kapanmak bilmiyordu. Benim ulu orta sözlerimden manalar çıkarır… Bazen sevinir bazen de kızarır kaçardı.

Ben odama çıktım. "Bana yukarı bir gaz getir." dedim.

Gazı masanın üstüne bıraktı. Ben uzanmıştım, yatağımın yanına yaklaştı.

– Küçük beyciğim rahatsız mısınız? Bugün hep yataktaydınız.

– Hayır, Ferhan bir iki gecedir uyuyamadım…

– Şimdi uyuyacak mısınız?

– Hayır, ne var?

(Sıkılarak) – Hiç… Şey…

– Ne?..

– Yok küçük beyciğim, aşağıda yalnız korkuyorum da…

– Korkacak ne var? Aşağıya gitme burada otur.

Kız memnuniyetle yüzüme baktı: – Sizi rahatsız etmez miyim?

– Hayır, niye rahatsız edeceksin, şimdi Leyla filan gelecekler o zaman gider işlerini görürsün, dedim.

Ferhan düşünüyordu. Baktım koyu mavi gözleri, kıvırcık altın saçları, parlak beyaz dişleri, entarisinin yırtıklarından taşan yuvarlak pembe omuzlarıyla bu delişmen Çerkes kızı adeta güzel, hem alıcı ve çekici bir güzeldi. Büyükannem elini eteğini çekmiş bir ihtiyardı. Ben ele avuca sığmaz, bir saniye bir dalda durmaz bir afacandım. Bu kızcağız, bu kimsesiz evde sabahtan akşama kadar inler cinlerle top oynamaya mahkum bir esirdi. Bu düşüncelerle zihnimde tuhaf hisler uyandırmıştı. Yarı merhamet yarı muhabbetten mütevellid[199] bir hisle:

– Ferhan, dedim, gel şu dizlerimi biraz ovsana.

Çılgınca bir sevinçle yerinden fırladı. Yavaş yavaş bacaklarımı, belimi, kollarımı, ellerimi, başımı ovdukça ben gevşemeye başladım. Benim bu halimden cesaret alan kızcağız bütün gün evde yalnız ne kadar sıkıldığını hiç olmazsa ben evde bulunsam yanımda olmasa bile yine müteselli[200] olacağını kendine mahsus bir edâ-yı safiyâne[201] ile anlatıp döküyordu.

Biraz ellerimi ovan ellerinin titrediğini duydum, tuttum.

– Nen var Ferhan! Hasta mısın, dedim.

[199] mütevellid: doğan, ortaya çıkan
[200] müteselli: avunan
[201] edâ-ı safiyane: temiz bir tarz

Gülmeye çalıştı. Başını önüne çevirdi. Doğruldum, iki elimle başını tutup çevirdim. Gözleri yaş içindeydi.

– Niye ağlıyorsun?

– Hiç…

– Hiç olur mu! Söylesene! İnsan sebepsiz ağlar mı?

– …

Elimle gözlerini sildim. "Ağlama Ferhan, sonra ben üzülürüm." dedim. Kız şaşırmıştı. Başını göğsüme doğru çektim. Yaşlı gözlerinin üstüne sıcak dudaklarımı kondurdum.

Kapının çıngırağı uğultularla inledi. Ellerimin arasından kurtulan Ferhan lambayı kapmış, bir sür'at-i berkıyye[202] ile merdivenlerden iniyordu… Kendi kendime "Zavallı kız." dedim.

Merdivenleri taşıran kahkaha tufanı odama kadar tırmanmıştı. Lamba ziyaları karanlıkta kalan gözlerimi kamaştırarak doldurduğu zaman bizim şuh, şakrak arkadaşlar da etrafıma dolmuştu. Biri hatırımı soruyor, biri "Geçmiş olsun." diyor, biri elimi sıkıyor, biri saçlarımı düzeltiyordu.

Oturdular, oda küçüktü, bir küçük sedir, bir kanepecik, iki de sandalye elvermemişti. Kapının kenarından me'yûs-âne[203] bakan Ferhan'a "Bir, iki sandalye daha getirsene, Ferhan." dedim.

[202] sür'at-berkıyye: şimşek gibi, çarçabuk
[203] me'yûs-âne: ümitsizlikle, ümitsizce

Leyla (Gülerek) – İstemez Ferhan biz yatağın kenarında otururuz, diye karyolaya sıçradı, Fahire de bir ucuna ilişti… Bu oturuş benim daha ziyade işime geldi. Biraz hoşbeşten sonra Leyla:

– İşte bu gece cümbüş gecemiz, Nuriye defi, Nazmend tamburuyla geldi. Sen de gazel söyleyeceksin, dün gece yangın patırtısından sesini işitemedik ki…

– Bu gece doya doya işitirsiniz, dedim.

Birinci fasıl hakikaten eğlenceli oldu. Nazmend zararsız tambur çalıyordu. Ben zoraki hasta gibi yatakta yatmış eğleniyor, söyleniyordum.

İkinci fasıl hikâyeler, masallarla açıldı. Herkes sırayla bir hikâye anlatacaktı… Vakit sürekli kahkahalarla geçiyordu. Son fasıl oyun faslıydı…

Nazmend – Balıklardan, kovuklardan, dedi.

Benim ellerimin ağrısı sızısı geçmişti. Bir tarafımda Leyla, bir tarafımda yosma… Mendil ellerimizin arasından o kadar sürat ve sühûletle[204] kapıp gidiyordu ki görmek değil anlatmak bile muhâl.[205] … Ben bu oyunun sabaha kadar devamına kaildim.[206]
Ne fayda ki ondan da bıktılar. "Başka bir şey… Başka bir şey…" diye haykırıyordular. "Körebe" dedim, sevinçle çığlıklarla karşılandı. Bütün bu genç, tüllü pullu kızlar arasında ben gecelik entarim, ince çoraplarımla vakti geçmiş bir sünnet çocuğu gibi dolaşıyordum. Taş tuttuk, Necmiye ebe oldu. Sağa sola kaçışıyor, çılgın gibi koşuşuyorduk. Gürültümüz bütün evi kaplamıştı.

Leyla'nın ebeliği hoş oldu. Sonunda beni yakalamasaydı daha hoş olacaktı. Yakayı eleverince bizim de gözümüzü bağladılar. Hepsi el çırparak:

– Lâmi sabaha kadar kurtulamayacak, diyordu.

[204] sühûlet: 1. kolaylık 2. yavaşlık, nazik muamele 3. elverişli, kullanışlı
[205] muhâl: mümkün olmayan, olamaz, olmayacak
[206] kail: razı olmuş, boyun eğmiş

– Şimdi, şimdi görürsünüz. Fare gibi sizi kapana sıkıştırayım da o zaman anlarsınız, diyordum.

Gözler kapalı, kollar açık "Ya kısmet!" deyip ortaya atıldım. Kâh bir paltoyu kâh bir yastığı "Yakaladım" feryadıyla cân u gönülden kucaklayarak bu küçücük odayı devirhan[207] delisi gibi dört dönüyordum .

Her defa bir hileyle neticelenen gayretlerim şakrak bir kahkaha fırtınası koparıyordu. Sağa sola o kadar atıldım, o kadar koştum, o kadar kovaladım ki kimsede derman kalmamış, gülmekten sesleri kısılmıştı.

Son bir gayretle atıldım: "Aman lamba gitti, feryadı arasında şangırgtı fakat kollarımın arasına geçen vücudu sımsıkı tutmuş " Yağma yok, yağma yok, patırtıyla elimden kurtulamazsın, öyle de ebesin böyle de." diyordum. Bir taraftan gözlerimin bağını çıkarmaya çalışıyordum. Bir taraftan "Ferhan bir lamba yak." diye haykırıyordum. Oda aydınlandığı zaman kahkahalar daha ziyade artmıştı. Kapıdan sessiz sedasız giren büyükanneme sarılmış, o kadar sıkmışım ki biçare ihtiyar elinden tespihini düşürmüş, güçlükle nefes almaya çalışıyordu. Kollarım çözülüverdi.

Büyükannem – Şimdi ebe ben miyim, diye tatlı tatlı gülümsüyor…

Rıza (Gülerek) – Vakit de geldi.

İmam – Evet, sahura yetişelim, dedi. Gülerek kalktık.

ALTINCI GECE
Direkler arasında…

Bizde toplanmıştık. Hüseyin'in gevezelikleri, imamın tuhaflıkları, Bînamaz'ın alaylarıyla sofradan kalktık.

[207] devirhan: bir vakıfta devamlı olarak Kur'an okumak ve hatim indirmekle görevli kimse

Bînamaz – Kahvem sade olsun, diye bağırıyor.

İmam: “Amanın bana bir yatak…” diye sedirin üstüne boylu boyunca uzanıyor. Biz gülüşerek yerlerimize çekiliyorduk. Bînamaz yarı yarıya soyunmuş gibiydi. Fesi, yakayı, boyunbağını, ceketini atmış, yeleğini hatta pantolonunun bir kısım düğmelerini bile çözmüştü… Bu akşam bizi bekletmeden söze başladı:

– Büyükannemin suali hâlâ kulaklarımızda çınlıyor, arkadaşlarım kedi görmüş bir kuş kümesi gibi dağılıvermişti. Ben yanımda kalan Leyla’yla Fahire’ye bakıyor, şaşkın şaşkın: “Hayır büyükanneciğim, benim ben.”diyordum…

Ertesi sabah Leyla yanıma geldiği zaman gülerek “Sen misin, Lâmi?” diye eğleniyordu.

– Öyle ama Leyla dün gece çok eğlendik, değil mi? dedim. Leyla tasdik etti:

– Evet, hemen her geceden ziyade…

– Bu gece de oynasak.

– Yok, Lâmi bu gece kararımız başka, ben sana dün anlatacak vakit bulamadım.

– Ne kararı! Meraktaydım.

Leyla üzmeden söyledi:

– Bu gece piyasaya çıkacağız. Sen, ben, Fahire, Nazmend.

– Nereye?

– Direkler Arası’na… Başka nerede piyasa var?!

– Peki, Leyla, yayan mı gideceğiz?

– Hayır, hayır, Nazmend annesinden izin aldı. Onların arabasıyla gideceğiz fakat sen de kız kıyafetine gireceksin. Biz her şeyi hazırladık.

– Leyla, dedim, bütün bütün kız olmanın çaresi yok mu?

Leyla gülüyordu: – Bilmiyor musun, eleğimsağmanın[208] altından geçiver.

– Peki, peki, sen bizim çarşafı filan hazırla da sonra görüşürüz.

Leyla – Hepsi, hepsi hazır… Şimdi Nazmend buraya gelecek hem erken çıkacağız…

Biz gülüşüp konuşmaktayken Nazmend de gelmişti. Bohça açıldı. Bluzler, etekler, çarşaflar, peçeler önüme atıldı. Ben telaş ve heyecan içinde birer birer elime alıp bırakıyordum.

– Bunları ben nasıl giyeceğim?

Leyla – Sen telaş etme, bak ne güzel bir küçük hanım olacaksın, diyordu.

Beni soydular, saçları güzelce yerleştirdiler, çarşafın başını güzel göstermek için bir de zarif şinyün yaptılar. Yüzüme pudralar, allıklar, gözüme kaşıma sürmeler, rastıklar sürüldü. Yarım saat içinde bir Beyoğlu bebeği haline gelmiştim. Ne yalan söyleyeyim kendimi aynada görünce tanıyamadım.

Hepsi âlâ, yalnız göğsüme tıkıştırdıkları pamuk parçaları beni çok rahatsız ediyor, fena halde terletiyordu. Onlar da hazırlandılar, bir saat içinde harekete müheyya[209] idik.

Nazmend – Haydi Fahire'ye misafirliğe gidelim, bakalım tanıyabilecek mi?

[208] eleğimsağma: gökkuşağı
[209] müheyya: hazır, hazırlanmış

Leyla – Dur kardeşim Lâmi'ye bir isim bulalım. Şükriye olsun.

Nazmend – Pekala şimdi Fahire'ye "Şükriye bu akşam misafir geldi, kendisini tiyatroya götüreceğiz, piyasaya yarın akşam çıkarız." diyelim, "İstersen sen de tiyatroya gel." deriz. Olmaz mı?

Ben atıldım:

– Olur, olur.

Leyla şöyle bir dönüp baktı: – Ayol vallahi güzel oldu. Şimdi erkeklerin ağızlarının suyu akacak…

– Bak başıma gelene, dedim. Gülüşüyorlar, eğleniyorlardı. Evden çıktık. Ferhan da geliyordu.

– Kapıyı yavaş kapa Ferhan, dedim.

Fahire yanımıza geldiği zaman beni hiç tanıyamadı.

Nazmend (Gülerek) – Sana kardeşim Şükriye'yi takdim edeyim. Saraylı Hanım Efendi'nin kızı, benim iptidaî[210] arkadaşım.

Fahire – Teşekkür ederim, dedi. Ben geniş bir laubalilikle sarıldım, öpüştük.

Oturduk, Leyla biraz durgun duruyordu. Haliyle canının sıkılmakta olduğunu gösteriyordu.

Nazmend (Lakırdıyı açarak) – Haa Fahire, sana ricaya geldik. Şükriye bu gece bende, kendisini tiyatroya Abdi'ye götüreceğim. İstersen sen de gel.

[210]iptidaî: ilköğretim

Fahire cevap vermedi. Leyla'ya baktı. Leyla dalgın görünüyordu.

Nazmend – Leyla'ya da rica ettim, o da gelecek.

Fahire (Sıkılarak) – Bakalım kardeşim, bir kere anneme söyleyeyim de ne der.

Leyla dayanamadı. Kahkahayı kopardı. – Haydi, kızım haydi, evvela biraz bir şey hazırla arabada yeriz. Sonra da kendin hazırlan da piyasaya gecikmeyelim.

Fahire şaşırmıştı.

Leyla (Gülerek sordu.) – Nasıl, Şükriye Hanım'ı beğendin mi?

Fahire – Ne vallahi tanımadım, o kadar güzel olmuş ki.

Leyla – Tabii, zaten güzel değil miydim?

Fahire – Çarşaf da yakışmış.

Nazmend (Gülerek) – Güzele ne yakışmaz?

İmam (Duramadı başını kaldırarak) – Vay haspam vay!

Rıza (Gülerek) – Şimdi kafiye tamamlandı, Leyla, yosma, haspa…

Bînamaz devam etti:

– Fahire biraz yiyecek hazırladı. Kendi de giyindi. Biz dört genç kız arabamızı hazırlatıp çıkmak için Nazmendlere gitmek üzere evden çıktık. İkişer ikişer kol kola gidiyorduk. Tabii ben Fahireciğim'in kolundaydım.

Çarşaflarımızın yelelerini altından birbirine sıkı sıkı sarılan çıplak kollarımızın ateşi bütün damarlarımızı dolaşarak kalbimize koşuyor, bizi anlatılmaz bir neşve,[211] bir zevkle titretiyordu. Ara sıra Leyla ile Nazmend dönerek :

– Pek sıkı fıkı konuşuyorsunuz. Küçük hanımlar hep gelip geçenler size bakıyor, kendinize geliniz, diye takılıyorlardı…

Kendimize nasıl gelelim… Öbür taraftan benim kıyafetime gülüyor, bir taraftan da sözlerimden kızarıyordu. Onu böyle kızarır gördükçe ben avucumun içindeki elini usulca dudaklarıma götürüyor, kolumu kalbimin üstünde sıkıştırarak:

– A kardeşim, Fahireciğim bilsen seni ne kadar seviyorum. Erkek olsan sana varırdım, diyordum. Kızcağız ne yapacağını şaşırıyordu.

Biz; bütün bu hoppa alayı, Nazmendlere kadar yollardan bir zevk ü neşe rüzgarı halinde sere serpe geçtik.

Tesadüf ettiğimiz tek tük çocuklar tuhaf tuhaf bakıyor, başları sarıklı, elleri tespihli ihtiyarlar, "Allah ıslah eylesin." diyorlar, ayakları takunyalı, yüzleri peçesiz çeşmeden su taşıyan kadınlar, kovalarını, güğümlerini bırakarak arkamızdan, "Vay şıllıklar vay!" nidâ-ı iltifâtı[212] ile bizi teşyî'[213] ediyorlardı.

Geldiğimiz zaman arabamızı hazır bulduk. Ben sağda, Fahire solda, arkaya kurulduk. Leyla ile Nazmend karşımıza geçtiler. Arabacıya "Direkler Arası" emri verildi.

Arabamızın bir kabahati vardı. Kapalıydı. Mamâfih[214] bu benim daha ziyade işime geliyordu. Bu üç melek ruhlu kızla diz dize, yüz yüze oturmak saadeti benim için kâfi değil miydi? Kolum Fahire'nin kolundan ayrılmıyordu. "Anlat bakayım kardeşim." diye onu göğsüme doğru çektikçe gülmekten katılıyor, ötekiler de "Şükriye kızı çatlatacaksın, annesi sonra bizden sorar." diyorlardı.

[211] neşve: sevinç, keyif
[212] nida-ı iltifât: iltifat (güzel söz) sesleri
[213] teşyî' (et-): uğurlamak, yolcu etmek
[214] mamâfih: bununla beraber, böyle iken, böyle ise de

Biz böyle gülüşe söyleşe Beyazıt Meydanı'nı bulmuştuk. Vakit daha çok erkendi. Arabamız Fatih'e doğru tırmandı. "Destur!" demekten biçare arabacının gırtlağı paralanıyordu. Fatih sokakları şimdiki sokaklar gibi değildi ki…

Daha erken olmasına rağmen Direkler Arası'ndan güç sokabildik. Hayvanları dinlendirmek üzere serin bir yerde duran arabamız bize de biraz yemek yemek fırsatı vermişti.

Leyla – Haydi iftarı Müzeyyen'de edelim, dedi.

Ben Müzeyyen'in kim olduğunu bilmiyordum. "Biz Fahire ile arabada ederiz, siz istediğiniz yere gidiniz," dedim.

Leyla (Gülerek) – Hayır, hayır hep beraber gideriz, ısrarıyla beni de sürüklediler.

Büyük bir konağın kapısı önünde arabamız durdu. Hep gülüşüyorduk. Leyla arabadan atlayıp kapıyı çaldı, Müzeyyen evdeymiş. Bizi hakikaten derin bir samimiyetle karşıladı. Oturduk, konuştuk. Beni takdim ettiler. Yeni komşumuz Şükriye Hanım ne kadar samimi ne kadar müşfiktir[215] bilseniz, dediler.

Leyla (Gülerek) – Bak Müzeyyen biz iftara geldik. Seni fazla rahatsız etmek niyetinde değiliz. Yiyip, içip, çıkıp gideceğiz. Şükriye'yi piyasaya getirdik.

Müzeyyen (Gülüyor) – Beni ne kadar sevindirdiniz bilseniz, aferin Leyla. İşte böyle olmalı. Senin ne kadar vefakar olduğunu bilirdim fakat bugün ispat ettin.
Mükelllef bir iftar sofrasında beş kız oturmuş, dünyanın en neşeli insanları gibi iftar ediyorduk. Bütün bir mazî-i sürûr[216] hikâye edildi. Mektep hayatı anlatıldı. İzdivaç bahisleri açıldı. Müzeyyen gülüyor, söylüyor, emellerini, emellerini bilâ-fütur[217] döküp saçıyordu. Bizimkiler biraz sıkılır gibi oluyorlar fakat Leyla hiç bozmuyor; aynı lisan aynı tavırla şakrak cevaplar veriyor, kızı tereddüde düşürmüyordu.

[215] müşfik: sevecen
[216] mazî-i sürur: sevinçli geçmiş
[217] bilâ-fütûr: korkusuzca, aldırmayarak

Müzeyyen'i biri istiyormuş. Görücüler mütemadiyen[218] gelip gidiyorlar, ısrar ediyorlarmış. Annesi "Daha küçük.", babası "Ben o adama kız verir miyim? Daha tahsilini bitirmemiş." diyormuş… Oğlan hem genç hem güzel hem zenginmiş. Bir taze kız için de bunlardan daha fazla aranacak ne vardı…

– Ayıp değil ya Leyla, evlenmek bahsi açılınca içimde bir heyecan duyuyorum. Benim de ayrı bir evim, benim de bir kocam, benim de çocuklarım olsun istiyorum, diyordu.

Biz bazen tasvip[219] bazen tergib[220] ile cevap vermekten geri durmuyorduk. Kahvelerimizi içtik, gülüştük, öpüştük, kucaklaştık, ayrıldık…

Arabamızda biz bize kalınca Leyla sordu:

– Müzeyyen'i nasıl buldunuz?

Nazmend – Biraz delişmen.

Leyla (Gülerek) – Delişmen değil, koca delisi…

Fahire – Pek âlâ kız, ben pek sevdim.

Ben – Aslan gibi kızcağız, Allah sevgilisine bağışlasın, dedim. Gülüşüldü.

Leyla – Kalbi çok iyidir.

Fahire – Hiç şüphe etmem. Bizi birinci defa görüyor, ne kadar samimiyetle karşıladı. Doğrusu çok sevdim. Arabamız "Direkler Arası" nın cenderesine girmişti. Arabalı arabasız bir seyl-i hurûşân[221] içinde çalkanıyorduk.

[218] mütemadiyen: hiç aralık vermeksizin, sürekli bir biçimde
[219] tasvip: onaylama
[220] tergib:arzu ettirme, istek verme, isteklendirme
[221] seyl-i hurûşan: gürültü ve coşkunluk seli

Leyla – Şaklabana bakın, dedi…

Hakikaten görülecek şeydi. Yayaların ayakları yere değmiyordu dersem mübalağa etmiş olmam. Tesbihsiz erkek yok gibiydi. Pomatalı bıyıklarını burarak, dolgun karınlarını şişirerek paçalı hanımların arkalarına düşmüşler, sesli sessiz gülüşleriyle etrafa iltifatlar saçarak aygın baygın yürüyorlar, arada ceplerinden rengarenk ipekli mendiller çıkararak alınlarından, burunlarından damlayan ter tanelerini siliyorlardı.

Acele bir işi varmış gibi önündeki halkı ite kaka yararak daima daima ilerlemek isteyen çarpık sivri siyah fesli, göğüs açık, pantolon kıvrık, yumurta ökçeli bir omuzdaş, kalabalığa kıstırdığı bir kadına insafsız bir çimdik basıyor, bir çığlıktır kopuyordu. Hiddetle peçesini açan bir bacı, elindeki şemsiyeyi bu yılışık delikanlının kafasına yapıştırarak "Gidi külhanbeyi, senin gözünü çıkarırım. İltifatıyla gürültüye karışan kahramanı teşyî'[222] ediyordu. Biz arabamızın çevresinden önümüzde oynanan bu orta oyunu seyredip gidiyorduk… O zamanın sinemaları bugünkülerden daha canlıydı.

Biz bu temaşayı saatlerce seyirden sıkılmamıştık. Mamâfih bu saatlerce zaman içinde de ancak üçüncü piyasayı bitirebilmiştik. "Artık dönelim." dedik. Kapalı araba içinde turşu olmuştuk. Benim göğsümün şişleri fena halde rahatsız ediyordu. Bu sözlerimden şikayet ettiğim anlaşılmasın. Bilakis; o rahatsızlığa rağmen daha birkaç saat değil birkaç gün bu piyasaya seve seve katlanmaya hazırdım.

Arabacıya "Dönelim!" emrini verdik. Kalabalığın tamam civcivli yerine gelmiş, sıkışıp kalmıştık. Gelip geçtikçe göz göze geldiğimiz üç delikanlı birbiriyle fısıldaşarak bize işaretler ediyorlar, bilhassa kaşlarıyla gözleriyle bana hitap ediyorlardı.

Leyla – Görüyorsunuz Şükrüye, dedi. Bu itifatlar hep sana.

[222] teşyî' (et-): uğurlamak

Kahkahamı zabt edemedim. Bu hareketi kendilerince tefsir[223] eden o nâzenin[224] dostlar biraz daha cesaretlendiler. İçlerinden biri ayrıldı, kalabalığa karıştı. Nereye gittiğini göremedik. Arkadaşları gülmekten kırılıyordu. Birdenbire penceremizin önünde arabacının kamçısı şimşek gibi iki, üç kere çaktı. Gök gürültüsü gibi bir ses olanca zehr-i gayzıyla[225] :

– Seni gebertirim… diye gürledi. Bütün bu kıyamet arasında pencereye uzanan bir el kucağıma bir şeyler fırlatmıştı.

Hep şaşırmıştık. Ne olduğunu anlamadan araba süratlendi. Kalabalığı yarıp çıktık. Leyla kucağıma düşenleri kaptı. Bir paket sigara, bir de mektup…

Asıl kahkaha tufanı şimdi kopmuştu…

Ben – Ooo… Yok onlar bana geldi, diye atıldım.

Leyla – Allah aşkına dur okuyalım, dedi. Mektubu açtık, dördümüz birden okumaya çalışıyorduk.

Leyla – Durunuz, ben okuyayım siz dinleyiniz yoksa hiçbirimiz okuyamayacağız, dedi.

Kurşun kalemle karalanmış, okunmaz bir yazıydı. Leyla heceler gibi çıkarmaya çalıştı.

Güzellik Perileri;

Oh size hitap edecek kelime bulamıyoruz. Hüsnünüz[226] bizi o kadar teşhir[227] etti, o kadar bağladı ki hem hüsnünüzü hem füsununuzu[228] düşünerek size ancak güzellerin

[223] tefsir (et-): yorum yapma, açıklama
[224] nâzenin: cilveli, nazlı
[225] zehr-i gayz: öfke zehri
[226] hüsn: güzellik, iyilik
[227] teşhir (et-): göstermek
[228] füsûn: büyü

perileri diyebileceğiz… Oh, evet ne olurdu tenezzülen[229] arabadan inseniz de, şöyle tenha yollarda doğru kol kola dolaşmak, hüsnünüzle bağladığınız gönüllerimizi sözlerinizle açsanız… Cesaretimiz, gençliğimizden geliyor, af buyurunuz. Gençlik bir kabahatse güzellik de bir kabahattir. Bilmezsiniz sizi uzaktan görür görmez bütün vücudumuzu sönmez bir ateştir kapladı. Takdime cüret ettiğimiz şu sigaracıklar size nasıl yandığımızı ispat edecektir. Ooh Güzellik Perileri bizi mesut ediniz.

İmza

Sizin için yananlar

Gülüşmeye başladık. Nev'i şahsına mahsus[230] bir mektuptur… Herifler bizi uzaktan görünce alevi almışlar:

– Acıdım, zavallı gençler bir kibritlik şeylermiş. Çıra gibi parlayıp, kül oluvereceklermiş, dedim.

Leyla kahkahayı attı. Araba da evlerimizin önüne gelmişti. Leyla, ben, Fahire indik.

Nazmend arabada yalnız kalmıştı. Leyla sigara paketini arabacıya uzatarak:

– Al Şahin bu senin payın, dedi.

Şahin gülerek paketi cebine attı. Keyifli keyifli kamçısını şaklatıp uzaklaştı.

Ben – Bak bakalım, küçük beyler nasıl yanıyor sonra bize anlatırsın, dedim.

Leyla ile Fahire gülüyordu. Vedalaştık, evlerimize girdik…

Bînamaz'ın hikâyesi bitmişti, meclis de dağıldı.

[229] tenezzülen: alçak gönüllülükle
[230] nev'i şahsına mahsus: kendine özgü, orijinal

YEDİNCİ GECE

Bohçacı Kadın

Ertesi sabah Leyla bize gelmişti. Mektup elindeydi. Gülerek:

– Güzellik Perileri, diyordu. Zavallı herifcağızın yediği kamçı darbelerini düşündükçe gülüşüyor;

– İşte aşk böyledir. İnsanı fedakarlığa sevkeder. Kalbin gözü yoktur derler, ne doğru, diyorduk…

Sırayla bütün vakayı gözümüzün önünde canlandırdık, yaşattık. Nöbet Müzeyyen'e geldi…

Leyla sordu:

– Müzeyyen'i nasıl buldun?

– Nasıl bulduğumu arabada söylemedim mi?

– Fena kız değil… Değil mi?

– Bilakis pek iyi kız…

– Dediğim gibi bir koca buluveriniz bari, ne olur…

– Bizim Bohçacı Ayşe Hanım gelse… Onda bir çok adres vardır.

– Bohçacı Ayşe Hanım da kim!?..

Leyla (Gülerek) – A… Sen onu bilmez misin, onu dünyada bilmeyen yoktur. Bütün kibar konakları dolaşır, bütün güzel kızları, bütün zengin erkekleri, evlenecekleri, boşanacakları, hepsini hepsini bilir…

– O ne iyi kadınmış öyle…

– Evet, o bir kere gelse onu Müzeyyen'e gönderirim. Bana kaç kişiyi tavsiye etti, bilsen… Hep paşazadeler… Zengin mi zengin, güzel mi güzel… Çöpsüz üzüm, dedi.

– Şu kadının yerinde ben olaydım, yapmayacağım yoktu.

– Bilsen bu yüzden ne para kırıyor… Üsküdar'da koca bir konağı, Beykoz'da da küçük bir köşkü varmış. Köşkü geçen sene evlendirdiği kızına verdi. Yaptığı düğünü görmeliydin. Bütün kibar hanım efendiler davetliydi. Gelinin göğsü, başı mücevherat içindeydi. Gelen hediyenin haddi hesabı yok… O yine şeklini, kıyafetini değiştirmemiş, hama kumaşından entari, hırkasını giymiş, oyalı yemenisini bağlamış, akik yüzüğünü takmış, dudaklarından hiçbir dakika eksilmeyen tebessümüyle o kalabalığın arasında dolaşıyor, hanım efendilere teşekkürler, minnetler dağıtıyordu…

– Beni o düğüne niye götürmedin?!

– Hiç hatırıma gelmedi, ne yalan söyleyeyim. Hakikaten ne iyi olurdu. (Gülerek) Dur Lâmi, bayram ertesi Rabia'nın düğünü var. Seni oraya götürürüm.

– Ya yine hatırına gelmezsem?

– Yok, yok söz veriyorum… Muhakkak (Birden ellerini çırparak) Hatırıma bir şey geldi, hatırıma bir şey geldi. Şu Müzeyyen'e bir oyun yapalım…

– Ne oyunu…

Leyla (Düşünerek) – Dur bakalım, âah Ayşe Hanım gelse…

– Canım Ayşe Hanım'a ne hacet… Onun işini ben göremez miyim?

Leyla (Sıçrayarak ellerini çırptı.) – Göreyim seni Lâmi, bunu yapabilirsen aferin derim sana…

– Neyi yapabilirsem?

– Seni bir bohçacı kadın kıyafetine sokalım, Müzeyyenlere git.

–Peki sonra…

Leyla düşündü: – Dur bakalım şimdi Fahire de gelecek. Bir oyun düşünelim. Sen bohçacı olursun, öteberi satmaya gidersin. Müzeyyen'in annesi çok meraklıdır. Kızını da çok sever. Ona birkaç adresten, birkaç zengin beyden bahis açarsın…

–Peki sonra…

–Dur canım acele etme… İşte bir şekil düşünüyorum.

Bu şekil bizi epey düşündürüyordu. Fahire de gelmişti. O da düşünenler arasına dahil oldu…

Leyla – Ben Müzeyyen'e bir mektup yazar, onu iftara çağırırım. (Sevinçle haykırdı.) Dur, dur, şimdi buldum. Senin bir resmin var mı?

– Birçok var…

– Peki bir güzelcesini bana ver.

–Ne yapacaksın?

– Nene lazım canım, sen ver.

– Peki veririm, anlat. Fahire merakla gülüyordu.

Leyla (Aynı süratle devam etti.) – Ben Müzeyyen'e yazdığım mektubun içine senin resmini koyarım. Kendisine de "Sana bu bey hakkında söyleyeceklerim var. Bu akşam mutlaka beklerim. Annenden izin al Bohçacı Hasene Hanım'la gel. Gayet

namuslu ve emniyetli bir kadıncağızdır." derim. O annesinden izin alır, beraber gelirsiniz. (Gülerek) Fakat arabada sakın kızcağıza sataşma… Sonra karışmam ha… diye alaya başladı.

Bu fikri Fahire de beğenmişti. Ben de tasvip etmedim desem doğru olmaz. Biz bu karar üzerine hazırlanmaya başladık. Fahire ile Leyla'daki faaliyeti görmeliydi. Hele Leyla… O, böyle tuhaflıklar için yaratılmış bir kızdı… Beni bir saat içinde kınalı saçlı, orta yaşlı, güler yüzlü, tatlı sözlü bir Bohçacı Hasene Hanım yaptılar. Leyla büyükannesinin oyalı yemenilerinden birini başıma bağladı. Elime bir de tespih tutuşturmayı unutmadı. Koltuğumun altına yerleştirdikleri ufacık bohça, arkamdaki solgun çarşaf, ayağımdaki lastik fotinlerle hakikaten bir Bohçacı Hasene Hanım olmuştum… Leyla gülmekten katılıyor, Fahire "Lâmi'ye de her kıyafet yakışıyor!.." diyordu. Leyla koşarak odama çıktı. Müzeyyen'e bir mektup yazıp getirdi.

Benim güzel Müzeyyenciğim;

Senden ayrıldıktan sonra akşamlara kadar hep seni özledim. Ne kadar seviştiğimizi tekrara hacet görmem. Sana söyleyecek bilsen ne kadar, ne kadar çok şeylerim var. Onlardan biri şu gönderdiğim resme ait… Görüyorsun ya bir içim su… Bu akşam mutlaka gel. Sana mektubu veren Hasene Hanım pek emniyetli, pek saf, pek dindar bir kardeştir. Beş vakit namazında… Üç ayları kaçırmaz bir cennetlik… Laf aramızda… Elinde kıymetli avlar da var… Gel bu akşam mutlaka beklerim. Resim hakkında tafsilat[231] vereceğim. Peşindeki kızların sayısı gökteki yıldızların sayısı kadar… Gel, mutlaka beklerim. O iki güzel gözlerinden iştiyaklarla[232] öperim cicim.

Seni candan seven kardeşin Leyla

Mektubu gülerek katladı, resimle beraber zarfın içine yerleştirdi…

Ben de besmele ile alıp Tanrı emaneti diye koynuma yerleştirdim.

[231] tafsilat: ayrıntılar
[232] iştiyak: şiddetli arzu, istek

Leyla ile Fahire köşeyi dönünceye kadar arkamdan baktılar. Köşeyi dönerken "Allah'a emanet kuzularım, Allah kem gözden esirgesin." dedim. Kahkahalarla kapıyı kapadılar…

Valide Camii'nin önünden tramvaya atladım. Kadınlar tarafına geçip oturdum. Tövbeler, Estağfurlarla tesbihimi çekiyor, köşemde yapacaklarımı düşünüyordum. Yanımda kadınlar dolaşıyorlar.

– Ah kardeş mübarek ramazan gireli daha bugün siftah kendimi sokağa atabildim. Allah eksik etmesin ev işi insanı bırakmıyor ki…

– Doğru kardeş doğru… Hep öyle benim bu üçüncü…

– Bizimki çok tiryaki oluyor, titizleniyor eh… Aşçı yok, işçi yok… Sabahtan akşama kadar saçımı süpürge edip didişiyorum. Akşam da tekdîr,[233] doğrusu gücüme gidiyor.

– Ne yaparsın kardeş, bütün erkekler öyledir, kadir bilmezler. Yaşamak için bir gözünü kör, bir kulağını sağır etmekten başka çare yok…

– A ah… Kardeş böyle yarı kör, yarı sağır yaşamaktan da ne lezzet alınır… Zaten evlendim evleneli rahat yüzü gördüğüm yok ki… Beni gelin değil çeyiz halayığı verseler daha rahat ederdim.

Ben de – Öyle deme kızım, Allah'ın gücüne gider. Haline şükret… Beterin beteri var… dedim.

Beyazıt'a kadar gelmiştik. Bohçamı koltuklayıp indim. Hem şöyle bir sergiyi dolaşacak hem de biraz gülyağı alacaktım. Daha doğrusu tramvayda sıkılmıştım…

Hâsılı o yollardan yayan , Fatih'e kadar tırmandım. Her taraf tenhaydı. Türbe-i Fatih'i de sâkinâne bir ziyaretten sonra doğru Müzeyyenlere gittim. Kapıyı açtılar. Kalfaların güler yüzüyle karşılanarak yukarı kadar çıkarıldım. Müzeyyen annesinin

[233] tekdîr: azarlama

yanındaydı. Beni büyük bir sıcakkanlılıkla kabul ettiler. Oturdum. Hanım efendi tombul, beyaz kolları, üç kat çenesi, dolgun gerdanıyla hoşuma gitmedi desem yalan…

Ben bohçacıyım icabı dil dökmeye başladım. Gayretim boşa gitmedi… Birkaç lakırdıyla kendimi sevdirmeye muvaffak olmuştum…

– Allah bağışlasın, küçük hanımefendiye kanım kaynadı. İnşallah şanlarıyla münasip bir bey bulmak da bana nasip olur…

Annesi güldü: – İnşallah hanım İnşallah. Şimdi bütün düşüncem o… Evlat demek can demek…

– Efendim, içeri mi almak niyetindesiniz dışarı mı vereceksiniz? dedim.

– Ah hanımcığım, doğrusu bir türlü karar veremiyorum. Babası "Dışarı, dışarı, kadın evini bilmeli. Baba koltuğunda evlilik olur mu?" diyor. Fakat analar başka türlü düşünüyor, elbet sizin de çocuklarınız var.

– Dört tane hanımcığım…

– Allah bağışlasın.

– Cümleninkini efendim.

– Evet, analık hissi başka türlü oluyor. Et tırnaktan ayrılır mı? (İçini çekerek) Bakalım kısmet… Allah'tan hayırlısını istiyorum…

– Öyle hanım efendiciğim, Allah hayırlısını versin hanım efendilerimize. Cariyeniz de hizmet etmek isterim. Haddim olmayarak birçok paşa konaklarına girip çıkacak kadar emniyet kazandım efendim.

– Çok memnun oldum, isminiz nedir hanım?

– Cariyenize Bohçacı Hasene derler. Kime sorsanız bilir efendim. Kadirdânzade Lütfü Paşaları bilirsiniz efendim. Onların kızlarını da cariyeniz baş göz ettim. İnci gibi bir kızcağızdır. Küçük hanım efendiden iyi olmasın. Fakat hanım efendiciğim, bulduğum bey de bir pırlantaydı. Genç, güzel, malumatlı,[234] hususiyle zengin…

– Kimin nesi…

– O da paşazade, hanımefendiciğim. Babası hem sefir hem vezir, çifte konaklar, atlar, arabalar, halayıklar, hesapsız…

– Allah bizimkine de böyle bir kısmet ihsan etse de ahir vaktimde gözüm arkada kalmasa…

– İnşallah hanımefendiciğim, İnşallah. Cariyeniz küçük hanımcığıma da bir güzel bey bulacağım. İçime öyle doğuyor.

– Sizi de memnun ederim.

– (Gülerek) Aman, hanımefendiciğim. Allah ömürler versin efendimize, bir hizmetimiz olsun da…

Kadıncağız – Bak Müzeyyen, hoşuna giden bir şey varsa beğen, dedi.

Kapıdan çıktık. Tenhalıktan bilâ-istifâde[235] mektubu kızın eline sıkıştırdım. Aceleyle aldı. Etrafına bakındı. Kıpkırmızı olmuştu. Beni doğru kendi odasına götürdü. Hemen mektubu yırttı. Okumaya başladı. Beni unutmuştu. Dikkat ediyordum, bazen gülüyor, bazen düşünüyordu. Resme bakarken renkten renge girdiğini seziyordum.

– Aslan yavrum, maşallah… Sana bak, ben sana ne güzel bir koca bulacağım, diye iki yanağından öptüm. Bilsen bende neler var, diye göz ediyordum.

[234] malumatlı: bilgili
[235] bilâ-istifâde: yararlanarak

Kızcağız (Yarı mahcup yarı memnun) – Siz Leylacığımı tanıyor musunuz?

– Nasıl tanımam kızım, Leyla benim elimde büyüdü. Rahmetli annesiyle içtiğimiz su ayrı gitmezdi. (Derin bir ah çekerek) Ne melek gibi kadındı…

– Oturunuz, ben biraz annemi göreyim. Şimdi gelirim, diye gülerek çıktı.

Sevincinden etekleri zil çalıyordu. Orada yalnız kalmıştım. Bir genç kız odasında yapayalnız bulunmaktan mütevellid[236] bir merakla zihnim gıcıklandı. Etrafı tecessüse[237] başladım fakat olduğum yerde kalmıştım. Bir tarafa ayrılmak şüphe uyandırabilirdi. Tatlı, müsekkir[238] bir koku bu her mısra-ı şebâbı[239] takdir ediyordu. Geniş nefeslerle bu bayıltıcı ve ayıltıcı kokuyu ciğerlerime dolduruyordum. Küçük bir mendil almaya geçti. Usulca aldım, burnuma götürdüm. Kokladım, kokladım, öptüm. Bilmem neden tatlı bir haz içinde kalan benliğim bu odadan ayrılmak istemiyordu. Ben odadaki mahrem eşyaları gözden geçirmekteyken ana-kız içeri girdiler.

Annesi – Hasene Hanım, siz Leyla Hanım'ı tanıyormuşsunuz.

– Tanırım, pekiyi tanırım hanım efendiciğim.

– Bu akşam bizim Müzeyyen'i istiyormuş da… Halayıklardan birini yanına katsam, bilinmez ki bir misafir de geliverir. Şimdi de ramazan…

– Aman hanımefendiciğim, cariyenize emniyet buyurursanız Leylalara kadar elimle götürür, teslim ederim.

– Ah çok teşekkür ederim, size zahmet olacak, kızcağız da çok istiyor.

[236] mütevellid: doğan, ortaya çıkan, ileri gelen
[237] tecessüs (et-): araştırmak
[238] müsekkir: sakinleştirici, yatıştırıcı
[239] mısra-ı şebâb: gençlik mısrası

– Baş üstüne efendiciğim, siz hiç merak etmeyiniz. Ben de bir anasıyım.

– Ah teşekkür ederim… Arabayı hazırlasınlar da sizi bıraksın sonra gece gider alır.

– Başüstüne efendim…

Müzeyyen pür neşe hazırlanmaya koştu. Ben de muvaffakiyetime[240] memnundum. İki halayık pervane gibi etrafında dönüştürerek küçük hanımlarını giydiriyorlardı. Bu ihtiyar bohçacıdan gizlenecek bir şey görmüyorlardı.

Araba hareket etti. Müzeyyen'le yan yana, baş başa idik. Bahsimiz hep güzellikten, güzellerden, evlilikten, kocalardandı. Ben arada kendi güzelliğinden lakırdı açarak eğilip yüzünü, gözlerini övüyordum.

Arabamız Leyla'nın kapısı önünde durdu. Leyla istikbâlimize [241] koşmuştu. Şeytan kız zaten bizi bekliyormuş, indik. Önde Müzeyyen, arkada ben gülerek:

– İşte yavrum, küçük hanım sana teslim, bana da müsaade…

Leyla – Aman Hasene Hanımcığım biraz dinlen, ayol deli misin?

– Ah kızcağızım ne kadar işim var bilsen, daha üç dört yere uğrayacağım. Ben yine gelirim, seni unutur muyum hiç? diye ısrar ettim.

– Peki, Hasene Hanımcığım, diye elimi öptü. Müzeyyen'in koluna girdi.

– İyi ettin de geldin, ben pek ümit etmiyordum. Sana neler anlatacağım, bilsen.

Merdivenleri çıkıyorlardı, Müzeyyen döndü – Hasene Hanımcığım, bizi de unutma, sizi o kadar sevdim ki… Leyla arkadan bana işaret ediyor, "Yukarı çık." diyordu.

[240] muvaffakiyet: Allah'ın yardımıyla başarı gösterme, başarma
[241] istikbâl: gelecek zaman

– Eksik olma yavrum, gelirim İnşallah, gelirim. Zaten söz verdim. Ben sözümü unutmam…

Onlar çıktılar, ben de bir odaya çekildim. Aradan bir müddet geçtikten sonra Leyla ile Fahire gülerek yanıma geldi.

– Ne yaptın anlatsana, diye merak ve telaşla çırpınıyorlardı. Bir iki kelimede yaptıklarımı anlattım. Gülüştüler.

– Sen şimdi hazırlan, bu dakikadan itibaren yine Lâmi Bey'sin. Top atılır atılmaz Fahire onları yemek odasına indirecek. Ben de seni Müzeyyen'e takdim edeceğim. Sofrada yanındasın, artık idaresi sana ait, dedi, çıktı.

Ben Fahire'nin yardımıyla çarşafı, saçları çıkarıp insan kıyafetine girdim. Leyla, Müzeyyen'e hep benden bahsediyormuş. Hasılı biz kendimizin patırtısındayken top da atıldı… Bilmem neden vakanın kahramanı olduğum halde heyecandan bayılacak gibi oluyordum. Leyla geldi: "Haydi Lâmi!" diye ben önde, o arkada kapıdan içeri girdik. Tam bir iftar sofrasıydı.

Leyla – Bahsettiğim Lâmi Bey!.. Müzeyyen Hanım, dedi.

– Teşekkür ederim, teşerrüf[242]ettim hanımefendi, dedim. Yan yana sofraya oturduk. Müzeyyen kıpkırmızıydı. Leyla karşımda gülmemek için dişlerini sıkıyordu. Fahire sol taraftan ayağıma basıyor, ben telaş ve şaşkınlıktan kaşık yerine çatalla çorba içiyordum. Leyla muzipliğe başladı.

– Çok mahcuptur efendim, o kadar utanır ki… Gülmekten kırılıyordu. Ben bu sefer çatalı bırakmış, bıçağa sarılmıştım. Hepsi gülmeye başladı.

Leyla'nın dilini kesecektim de… Demekten başka çare bulamadım. Müzeyyen fırsattan istifadeyle yüzüme bakıyordu. Yemeğimiz bir buçuk saat sürdü ama yemek

[242] teşerrüf (et-): şereflenmek, şeref duymak

mi yedim, dayak mı, bilmem, ter içinde kalmıştım. İşi bütün bütün zevzekliğe vurmamak için ezilip büzülüyordum…

Sofradan kalktık. Kahveler içildi. Bâb-ı musahabat[243] açıldı.

Leyla – Nazmend tambur çalsın sonra size tuhaf bir hikâye anlatacağım, dedi. Nazmend'in tamburu sinirlerimi yatıştırmıştı.

Ufak tefek alaylar, latifeler, hikâyeler meclisimizi süslüyordu.

Leyla – Şimdi size şu bizim Bohçacı Hasene Hanım'ın hikâyesini anlatayım, diyince herkes gülmeye başladı. Leyla hiç bozmadan bütün hikâyeyi olduğu gibi nakletti. Yalnız ben olduğuma dair hiçbir şey söylemedi. Müzeyyen'e dönerek kolundan tutup kaldırdı. Fahire de beni kolumdan kaldırarak karşı karşıya getirdiler.

– Müsaade ederseniz, bu sevgili bohçacımız Hasene Hanım'ı takdim edeyim, dedi.

Ben Müzeyyen'in elini tutup – Teşerrüf ettim hanımefendi, diye öperken o hayret ve hicabından[244] ne yapacağını şaşırmış, kızarıp gülüyor, bütün meclis kahkahadan kırılıyordu.

Leyla – Evet, Bohçacı Hasene Hanım yani dün size iftara getirdiğim misafir, tanıyamadın mı, Şükriye Hanım… Kahkahalar artmış, zavallı Müzeyyen bütün bütün şaşırmıştı. Binâmaz hikâyesini kesmiş, gülmek nöbeti bize gelmişti.

SEKİNCİ GECE
Görücülükte…

Rahmi'ye davetliydik. Topa çok az zaman kalmıştı. Bînamaz meydanda yoktu. Gözlerimiz kapılarda, yollardaydı.

[243] bâb-ı musahabat: konuşma bölümü
[244] hicap: utanç, utanma

Rıza (Gülerek) – Kibarlar meclise geç gelir erken giderler, diyordu.

Hüseyin – Ben Bînamaz'ı bugün Beyazıt Camii'nde gördüm. Bu günlerde Beykoz'a iftara gideceğinden birkaç gün orada kalmak mecburiyetinde olduğundan bahsediyordu.

Vehbi – Evet, orada akrabaları vardır. Bir kere giderse günlerce kalır.

Nuri – Fakat böyle haber vermeden…

Daha sözünü bitirmeye meydan kalmamıştı. Bînamaz göründü.

– Galiba beklettik, dedi. Terini siliyordu…

– Yolda bir gevezeye çattım. Ne durdu ne dinlendi. Belki bir saat beni ayakta tuttu. Çene çaldı, söylediği de kaleme gelse bari. Yakamı sıyırıncaya kadar akla karayı seçtim.

Rıza – Nasıl kurtuldun?

Bînamaz – Gayet tabii… Efendi kısa kes, iftara bekliyorlar, mübarek günde bekletmek günahtır, dedim ve yürüdüm… Çünkü herifte yüz yoktur, derhal bir tefsir[245] bir te'vil[246] ile beni yarım saat daha ayakta tutabilirdi.

– Geçmiş olsun, sesleri arasında Bînamaz köşeye doğru yürüdü.

Rahmi – Arzu ederseniz sofraya gidelim, vakit yakındır.

Bînamaz – O daha münasip… Toptan dinleniriz.

[245] tefsir (et-): açıklamak, yorumlamak
[246] te'vil (et-): yorumlamak

Yemek odasına geçildi… Bir sükût-u dindarâne [247] içinde Lâmi Dede tespihini çeviriyor. Tilâvet[248] ettiği dualarla isticlâb-ı gufrâne[249] yelteniyordu. Top atılmıştı. Gülüşe söyleşe yemeği bitirdik. Şişkin bir mideyle hepimiz sedirin bir köşesine sindik.

Bînamaz – Ey arkadaşlar size doyum olmaz, musâhabâtınız[250] beni mesrûr[251] ediyor.

Rıza (Gülerek) – Göç mü var Dede?

Bînamaz – Hazret-i Selim'in dediği gibi göçümüz ahrete evlat, vakit-i saat ermeden akrabayı da şöyle bir dünya gözüyle görelim, dedik.

Nuri – Nereye gideceksin?

Bînamaz – Bizim Beykoz'da birkaç akraba var. Davet ettiler. Gitmesek olmaz. Ayda, yılda bir yüzlerini görüyoruz.

Vehbi – Öyle filhakîka[252] ama sen de gidince yıllanırsın.

Bînamaz – Beykoz bu azizim, bir gün ziyaret bir hafta ticaret…

Hüseyin – O da ne demek?

Bînamaz – Çocuğum dünya bir menfaat alemidir. Boş gidip boş dönmek akla alamet değildir. Beykoz'un meşhur cevizi var, onunla hiç olmazsa bir Çerkez tavuğu yemeli, işte gitti gecenin biri…

Vehbi – Akrabayı ziyarete değil, mideyi hürmete gidiyor.

[247] bir sükût-u dindarâne: dindar bir sessizlik
[248] tilâvet (et-) : okumak
[249] isticlâb-ı gufrâne: affa, bağışlanmaya çekilme
[250] musâhabât: sohbetler, konuşup görüşmeler
[251] mesrûr: sevinmiş, mutlu
[252] filhakîka: gerçekten, doğrusu

Bînamaz – İki yakası bir araya gelmeyen adam sürünür, yaşayamaz ki…

Nuri – Desen ki seni günlerce göremeyeceğiz.

Bînamaz – Kolay evlat, benimle Beykoz'a gelirsiniz, her gün görüşürüz.

Vehbi – Gördün mü ne kolay şey… Sahih kaç gün kalırsın?

Bînamaz –E bir gece paça, bir gece de yoğurt, ziyaretine hasredersen üç gece eder. Azamî dört gece fazla değil…

Rıza – Epey mahrumiyet…

Bînamaz (Gülerek) – Daha iyi biraz göreceğiniz gelir.

Nuri – Seni göreceğimiz gelmeyen dakika var mı?

Hüseyin – Hakikaten öyle…

Bînamaz – Teşekkür ederim, bilirim…

Rahmi (Alayla) – Dedeciğim bize kim hikâye söyleyecek?

Bînamaz – Mini mini yavrum, birkaç gece de Karagöz'e gider vakit geçirirsiniz…

Vehbi – Öyle ya her gece de meddah olmaz â…

Bînamaz – Mazeretimi söyledim, hikâyelerimi biraz kısa kesmeye mecburum.

Nuri – Can kulağıyla dinliyoruz.

Hüseyin (Gülerek) – Anlat bakalım, Hasene Hanım.

Rıza – Bulduğun kocayı beğendiler mi?

Bînamaz – Onu anlatmaya meydan kalmadı ben o patırtı arasında onlardan ayrıldım.

Ertesi sabah Leyla'yı gördüğüm zaman eğlendi:

– Müzeyyen'e o kadar güldük ki… Seni çok takdir etti. Ufacık bir falso bile yapmamışsın. Yalnız utandı, ellerlini yüzüne kapıyor: "Ben nasıl yanında soyundum, giyindim, hele arabada yan yanaydık." diyordu.

Leyla başını sallıyor – Yaramaz, diyordu. Yolda gelirken kızı ne kadar öpmüş, sıkıştırıyormuşsun.

– Ah, ah, dedim. Mesleğim muktezâsı[253] ayol, ben Bohçacı Hasene Hanım sıfatıyla yanındaydım. Öyle put gibi otursam hem sıkılır hem ben foyayı meydana verirdim. Kendisini methettikçe bir buseyle de isbât-ı müddeâ[254] ediyordum. İşi öyle büyütmeyin… Hasılı çok eğlenmiş, gülüşmüşler…

Leyla (Boynuma atılarak) – Bugün, dedi, seninle görücülüğe gideceğiz. Ramazanda pek muvâfık[255] değil ama yabancı değil, Müzeyyen'in teyzesinin kızı, Müzeyyen bize arabasını verecek.

– Çok iyi biz yavaş yavaş adamakıllı bir kaynana olacağız, desene…

Leyla (Gülerek) – Sana kadınlık o kadar yakışıyor ki… Seni orta yaşlı bir Saraylı Hanım yapacağız. Fahire annesinin hotozlarından birini getirecek, evvela yaşmak feraceyi düşündük, sonra çarşafa karar verdik.

– Çarşaf, çarşaf, dedim. O nedir öyle zuhûr u kavlene çıkar gibi. Feraceyle, ben onu yapamam, dedim.

[253] mesleğim muktezâsı: mesleğim gereği
[254] isbât-ı müddeâ (et-) : iddia edilen şeye kanıt göstermek
[255] muvâfık: uygun

Biz Leyla'yla görüşmekteyken Fahire bir bohçayla geldi. Bizi oyalı boyalı bir Saraylı Hanım yaptılar. Leyla da Çerkez halayığım oldu… Bir saat sonraydı. Müzeyyen'in arabasıyla Aksaray'da, büyük bir konağın kapısı önünde durduk…

Önde Saraylı Hanım, arkada halayık uşakların, ağaların, evzâ-ı ihtiramkârı[256] önünden peçeler, örtülü geçtik… Etrafımızı alan kalfaların istifhâmkar[257] nazarlarına gülerek:

– Zamansız fakat hayırlı misafir cevabıyla misafir odasına çıkarıldık…

Ben on dakika sonra gelen hanım efendiye mücmelen[258] maksad-ı ziyaretimizi[259] anlattık.

– Ramazanda ziyaret edişimizi görgüsüzlüğümüze vereceksiniz efendim ama küçük hanımefendinin birçok dostlardan işittiğimiz senâları[260] her şeyi göze aldırttı efendim.

– Aman Estağfurullah hanımefendi, çok memnun oldum efendim, diye çıkan Valide Hanım bizi yalnız bırakmıştı.

Leyla'ya – Bizimki de olur maskaralık değil, dedim. Şimdi şu zavallıların telaşına bak, bereket versin ki ramazanda birçok adetlerin tatbîkine[261] mahal[262] kalmayacak…

– Evet, ben kızcağızın heyecanını düşünüyordum… Güldüm… Güldüm… Epey bekleyeceğiz.

– İşte o fena…

[256] evzâ-ı ihtiramkâr: hürmet, saygı halleri
[257] istifhâmkar: soru soran
[258] mücmelen: kısaca
[259] maksad-ı ziyaret: ziyaretin amacı
[260] senâ: övgü, övüş
[261] tatbîk: uydurma, benzetme
[262] mahal: yer

Leyla (Gülerek) – Kız görmek kolay mı ya… Gül koklamak için diken yarasını göze aldırmalı…

– Onu çoktan aldırdık. Biri şu bizim sözlerimizi işitmeli de ne mal olduğumuzu anlamalı, güzel birer kızılcık bastonu hak ederdik ya…

Leyla gülüyordu. Terlemeye başlamıştık. Yalnız başlarımızı açmakla iktifâ[263] etmiş, çarşaflarımızı çıkarmamıştık. Leyla'nın vaziyeti daha müşkîldi[264]. O, kapıya yakın bir köşede bir küçük yer minderine diz çökmüştü. Onu, o halde gördükçe "Oh şeytan azapta gerek." diyordum, gülüyordu. Bir saatten fazla bekledik. Artık tövbekâr olmuştuk. Küçük hanım göründü, sürmüş sürüştürmüş, takmış takıştırmış, laf aramızda giydiğini yakıştırmış, sarı saçlı, mavi gözlü, gül yanaklı, kiraz dudaklı bir Beyoğlu beyi olmuştu…

Onu karşımda böyle parıl parıl, güneş gibi görünce çenem düştü, medh ü senâya[265] başladım. Kız utanıyor, annesi gülüp teşekkür ediyordu. Leyla gülmemek için oturduğu yerde kıvranıyordu… Herhalde hiç de böyle görücü görmedik demişlerdir.

Kızcağız karşımızda iyi ezilip büzüldükten, kırılıp süzüldükten sonra çıkıp gitti. Biz iki kaynana karşı karşıya kalınca malını metheden iki satıcı gibi çocuklarımızı methe başladık.

Ben – Allah için inci gibi kızcağız, Allah bağışlasın hanım efendi. Ne yalan söyleyim kızınıza kanım kaynadı. Kendi kızım gibi sevdim. Oğlumun daha doğrusu oğlunuzun seveceğine de şüphem yok.

– Teşekkür ederim hanım efendi, iltifat buyuruyorsunuz. Efendim kızım diye değil efendim fakat çok meziyetleri vardır. Kadın kadıncıktır, sokak düşkünü değildir. Allah'a şükür ihtiyacından değil fakat bir kadın için lazım efendim. Paşa da meraklı, yemek pişirmekten, çamaşır yıkamaya kadar her şeyi öğrendi…

[263] iktifâ (et-): yetinmek
[264] müşkîl: zor
[265] medh ü senâ: övgü ve yüceltme

– A… Ne demek efendim, ev demek kadını demektir. Her şeyi bilmek bir fazilettir. Allah muhtaç etmesin bilsin de yapmasın. Oğlumuzu da methetmek gibi olmasın zamane çocukları gibi değildir efendim, uslu, kâmil[266], aklı başında ağırbaşlı bir gençtir. Hani öyle yavruma intisâbım[267] büyüktür. Deyip de aklına gelen zevzeklikleri yapan takımından değildir. Efendim rahmetli paşa babası da pek afif[268] bir zattı. Terbiyesine çok itina etti. Ne haddineydi. İzinsiz sokağa mı çıkabilirdi acaba! Nereye gitse lalası daima peşindeydi…

Bizim böyle karşı karşıya mal satışımız belki iki saat devam etti. Kızı içeri vereceklerini söylediler. Biz de içeri almak istediğimizi , bir tek oğlumuz olduğunu, ondan da ayrılırsak bizim için pek zor olacağını anlattıktan sonra tekrar görüşmek ve akraba olmak ümidiyle ayrıldık…

Bizi arabada bekleyen Müzeyyen sıkılmış, nihayet bize bir oyun oynamış, savuşmuştu. Bu sıkıntı üstüne bir de yaya kalınca:

– İşte bir bu eksikti, dedik. Kapının önünde bir telaş oldu. İş, içeri aksetmiş, araba hazırlamaya kalktılar.

– Eyvah, dedim. Foya meydana çıkacak.

Katiyen reddettim. Yakında akrabadan biri olduğunu, arabanın bizi orada bekleyeceğini söyleyerek kapağı attık… Biz bize kalınca geniş bir nefes alarak:

– Oh, dedim, şu Müzeyyen'e bir oyun daha oynamalı…

Leyla gülüyordu: – Şimdi ne yapacağız böyle tırmanıp gidecek miyiz?

Leyla – Yok canım şurada tramvaya atlar gideriz, diyordu.

– Para nerede, baksana kıyafetime Saraylı hanım…

[266] kâmil: tam, olgun, kusursuz
[267] intisâb: bağlanma
[268] afif: temiz, namuslu

Leyla gülmekten çatlıyordu: – Bende var. Ben çantamı almıştım, dedi. Tramvaya atladık…

Kadınlar dertleşiyor. Biz de kızdan bahsediyorduk. Biri merakla sordu:

– Affedersiniz hanımefendi, bu kadar methettiğiniz hanımefendi kimdir?

– Firdevs Paşa'nın kerimesi efendim. Ramazanda görücü gitmek usulünü de biz çıkardık efendim.

(Gülerek) – Ne zarar var efendim?

– Bizim için bir şey yok fakat kızcağız sıkıldı, bir rahatsızlıktır değil mi efendim?

– Hayırlı işleri için rahatsızlığa katlanılır efendim.

Kadınlarla musâhabât[269] başlamıştı. Biri kendilerinin bir kızı olduğundan muhabbet açtı: "Çok işgüzar, çok da güzeldir. Görseniz…" dedi. "Bütün evin işini görüyor. Bu mübarek ramazanda adamsız kaldık, efendim, bereket versin işçi sıkıntısı yok. İhtiyar bir adamımız var. Ağır işleri ona gördürüyoruz."

(Birdenbire) – A hanımefendi, isterseniz size genç, güzel bir hizmetçi göndereyim. Dün bize getirmişlerdi. Adama ihtiyacımız yoktu, istemedik.

– Aman hanımefendi çok memnun olurum.

Adresini aldık. Bize de yakındı.

– Artık bugün yetiştiremem efendim. İnşallah yarın gönderirim. Bizim kız getirsin, dedim.

[269] musâhabât: sohbetler, konuşup görüşmeler

Tramvay türbede durmuştu, indik…

Akşam sofrada macerayı anlatırken Müzeyyen'le Fahire gülmekten kırılıyordu. Bütün geceyi bu görücülüğümüz doldurdu.

Müzeyyen – İnşallah yarın gidip teyzemi göreyim, bakalım ne diyecekler, diye kalktı. Hepimiz dağılmıştık.

DOKUZUNCU GECE
Hizmetçi Pakize

Bînamaz devam etti. Dokuzuncu gecesini hikâyeye başladı. Ertesi gün Leyla merakla odama koşmuştu:

– Yine mutlaka bir muziplik düşündün. Dün tramvaydaki hanımlardan adres istedin, "Hizmetçi göndereceğim." dedin. Kimi göndereceksin?

Güldüm:

– Kendim gideceğim. Şimdi beni hazırlar, bir hizmetçi kıyafetine korsan, alır götürür; "Hanım efendi selam ettiler, dün vaat ettikleri kızı gönderdiler." der, beni bırakırsın, dedim.

Leyla (Memnuniyetle) – Çok iyi, çok iyi… Fakat ben senin orada ne yapacağını görmek isterdim.

– Ben sana anlatırım.Yapacağım gayet basit, kadının methettiği o güzel kızcağızını görüp görüşeceğim. Biraz eğlendirip, biraz eğleneceğim. Akşamda dönüp geleceğim. Gece de size anlatacağım…

– Peki, ama akşam nasıl dönüp geleceksin.

– Adam sen de… Düşündüğüne bak!

– Kaçacak mısın?

– Hayır, “İşime gelmedi.” der, savuşurum.

– İyi muamele görürsen, nasıl işime gelmedi diyeceksin?

– Hele bir kere gidelim de gelmeyi sonra düşünürüz, dedim.

Leyla (Gülerek) – Doğru, dedi.

Saat beş-altı raddelerindeydi.[270] İki hizmetçi kapıdan çıktık. Leyla beni adresini aldığımız eve götürüp, hanıma teslim etti. Hanımefendi bizi ev kıyafetiyle karşılamıştı. Fevkalâde memnun oldu.

Leyla’ya – Peki kızım, hanım efendiye çok teşekkür ederim. İnsaniyet buyurdular, diye eline bir mecidiye sıkıştırmaya çalıştı.

Leyla – Aman efendim, müsaade buyurunuz, hanım efendi fena halde darılır efendim, diye almamak istedi. Kadıncağızın ısrarı üzerine işaret ettim. Mecidiyeyi aldı. Teşekkür ederek ayrıldı. Yalnız kalınca:

– Kızım senin adın ne?

– Pakize, efendim.

– Sen ev işi yapabilir misin?

– Yaparım, efendim.

– Ortalık, çamaşır, elinden gelir mi?

[270] radde: sıra

– Gelir, efendim.

– Aferin yavrum, hoşuma gittin. İnşallah bize iyi hizmet edersin de seni elimizle gelin ederiz. Şimdi gelecek, görürsün. Evin bir küçük hanımı var. Yakında evlendireceğiz. Onun hizmetine bakarsın. Sonra da bakalım senin de bir kısmetin çıkınca…

Manalı manalı güldü.

Ben (Sıkılarak) – Allah ömürler versin efendim. Elimden geldiği kadar hoşnut etmeye çalışacağım efendim.

– Haydi, bakalım terbiyeli bir kızcağıza benziyorsun. İşinde kendin gibiyse…

– Görürsünüz hanımefendiciğim.

Küçük hanım gelmişti. Beni görünce şöyle bir yukarıdan aşağıya süzdü.

Annesi – İşte Nazire, dün tramvayda tesadüf ettiğim hanımefendinin gönderdiği kız, al, götür, yapacağını göster, işleri tarif et. Haydi, Pakize kızım…

Biz küçük hanımla hizmetçi kapıdan çıktık. Ben hemen vaziyetimi değiştirdim. Derhal işi laubaliliğe vererek: “Ah küçük hanımcığım, sizi ne kadar sevdim bilseniz.” diye başladım.

O (Gülerek) – Sahi mi! diyordu.

– Hanımcığım, diye boynuna atıldım. Şapur şupur öptüm.

– Kız deli dur, diye güldü. Beraber odasına çıktık.

– Otur, otur biraz dinlen. Ben de yapacağın işleri anlatayım, dedi.

– Zarar yok küçük hanımcığım, ayakta dururum, dedim.

– Sizden iyi olmasın küçük hanımcığım, çıktığım odada bir güzel hanım vardı. Beni o kadar severdi ki, evden çıkmama ona karşı olan muhabbetim sebep oldu.

– Neden?..

– Hiç küçük hanımcığım…

– Söyle çekinme, ben kimseye söylemem.

– Küçük hanım bir genç beyi severdi. Birkaç kere benimle mektup gönderdi. Bir defasında mektup beyin annesinin eline geçmiş. İş bizim hanım efendiye kadar aksetti.

– Ey sonra…

– Sonra ben meseleyi kapattım.

– Nasıl kapattın?

– Kendi üstüme aldım. Mektupları yazan bendim, dedim.

– Sen yazı bilir misin?

– Biraz yazar, okurum hanımcığım.

(Güldü) – Vallahi pek hoşuma gittin, dedi.

Biz böyle hoş beşle akşamı etmiştik. Küçük hanım bana bütün evi gezdirdi. Çehazelerini gösterdi. Kendisinin de yakında evleneceğini söyledi. Artık ben kendi sırdaşı olmuştum.

İftar zamanı yaklaşıyordu. Sofrayı hazırladık. Benim hamaratlığım, intizamım hanım efendinin hoşuna gidiyordu. Her şeyi yerli yerine koyduk. Lamba şişelerini sildim. Gazları doldurdum. Beyefendinin bir âdeti varmış. Akşam yorgun argın gelince soyunur, geceliğini giyer, abdest tazeler, ondan sonra oturur iftara kadar okurmuş… Abdest suyunu, havlularını da getirdik. Kapı çalındı, koştum kapıyı da açtım: Seyrek kısa sakallı, uzun boylu, kadîd[271] kadar kuru, iri gözlü bir adam girdi. Şöyle aşağıdan yukarı bir kere beni süzdükten sonra tespihini çekerek merdivenden çıktı. Hanımefendi, kızı merdiven başında bekliyorlardı. Ben önüme bakıyordum. Kapıyı kapayıp arkalarından çıktım. Beyefendi soyundu; giyindi, kollarını sıvadı, abdest alacaktı.

Hanımefendi – Pakize kızım, beyefendinin suyu hazır mı? diye haykırdı.

Koştum: – Hazır efendim, dedim.

Beyefendi sallanarak geldi. Elini, yüzünü, saçını, sakalını yıkadı. Abdestini aldı. Ben ağır ağır su döküyordum. Yalnız ikimiz kalmıştık. Havlusunu tutuyordum. Tamam havluyu kollarına atacağım zaman velfecri okuyan gözlerini dört tarafta dolaştırdıktan sonra havlunun altından kollarımı tuttu:

– Senin adın ne?

Ben (Korkak ve sıkılgan) – Pakize, efendim.

– Güzel ismin varmış aferin, diye yüzümü öpmeye hamle etmez mi? Bir kıyamettir kopardım. Hanım, küçük hanım hepsi koşuştular. Beyefendi şaşırmış, aptallaşmıştı. Tek tük sakallarından, bıyıklarından sular damlıyor. Ellerinden kayan havlu yerlerde sürünüyordu.

– Namusa, tecavüze dayanamam, durmam… Durmam efendim, diye merdivenlere doğru koşuyordum.

[271] kadîd: kurutulmuş et

Hanım (Şaşırmış.) – Pakize kızım, dur beni dinle.

Küçük hanım – Pakizeciğim, Pakizeciğim, diye haykırışıyorlardı.

Ben – Hayır, hayır, polise müracaat edeceğim, diye merdivenleri ikişer, üçer atlayarak iniyordum. Arkamdan hanımefendi:

– Eyvah, maskara oldum. Bütün mahallenin diline düşeceğiz, feryadı beni takip ediyordu. Ben savuşmak için elime geçen bu fırsatı fevt[272] etmeden kendimi kapıdan dışarı atmıştım. Sokakların alacakaranlıkları arasında bir gölge gibi süzülerek eve geldim.

Bir saat sonraydı. Yemekten kalkmış, içtima odasında toplanmıştık. Azalar dinliyor, reis bey Hizmetçi Pakize Hanım'ın macerasını kahkahalar arasında naklediyordu. Bînamaz ikinci hikâyesini bitirdikten sonra kalktı.

– İnşallah üç gece sonra buluşuruz. Kimlerde toplaşacağız, dedi.

Nuri – Bizde, bizde… diyordu. Hep kalkmıştık.

ONUNCU GECE
Doktor Ali Bey

Üç gecelik bir tatilden sonra meclisimiz yine Nurilerde inikâd[273] etmişti. Bînamaz'ın tuhaflıklarıyla nasıl iftar ettiğimizi anlamadan sofradan kalktık… Musâhabât[274] odasına çekildik. Bînamaz gülüyor: "Ey anlatın bakalım. Üç gece kambersiz nasıl düğün yaptınız?" diyordu.

Rıza – Sürgünde düğün olur mu? Hepimiz evlerimizde ikamete memurduk…

[272] fevt (et-): yitirmek, elden kaçırmak
[273] inîkâd (et-): kurulmak, gerçekleşmek
[274] musâhabât: sohbetler, konuşup görüşmeler

Vehbi – Şaka bir tarafa ama istirâhate de ihtiyacımız varmış. Ben her gün altıya yediye kadar yataktan kalkmadım.

Hüseyin – Ben de öyle… Vehbi esniyordu.

Bînamaz – Sen galiba uyku hastalığına tutulmuşsun. Baksana esneyip duruyorsun…

Nuri – Sen ne yaptığını söylemiyorsun ki…

Bînamaz – Gençlik devrinde değiliz, hey oğul. Yedik, içtik, oturduk.

Küçük Hüseyin (Gülerek) – Böyledir… Bir arkadaşım, ihtiyarların şehvet çenesindedir, diyordu.

Vehbi – Daha o dereceye kalmadı, şimdilik gözünde…

Bînamaz – Ne onda… Ne onda… Bırak şu lakırdıları, şeytan gibi insanı yolundan çıkaracaksınız…

Reşid – Bırak şunları, sen şu gençlik günlerine gel…

“Evet, evet.” dedik, Bînamaz başladı:

– Hizmetçi Pakize vakası bir hayli zaman çalkanmıştı. Bizim efendi bu yüzden bir müddet kimseye görünemez olmuştu.

Bütün haberleri günü gününe yetiştirmekte büyük bir kabiliyeti olan Leyla, ertesi sabah bana bu havadisi koşturmuştu.

– Kız Pakize, kadıncağızı da kocasını da kepaze ettin! Günah değil mi? diye eğleniyordu.

Bizim üst üste gelen görücülük, hizmetçilik, İstanbul'un birçok mahallelerinde yeni yeni dedikodular uyandırmıştı.

Bir taraftan görücüler tekrar gelecek, belki de söz kesilecek diye bekliyorlar, diğer tarafta "Eyvah bu rezaletleri duyanlar evimize uğramayacaklar, ne olduysa kıza oldu, o da evde kalacak." diye üzülüyorlardı. Biz de Leyla ile baş başa yeni bir muziplik, yeni bir maskaralık düşünüyorduk…

Leyla – Lâmi, bu gece Firuzanlardayız, kızcağız rahatsızlanmış, çıkamayacak… Onu bir başına bırakıp bizim eğlenmemiz de yakışık almaz, değil mi? dedi.

– Tabii Leylacığım, oraya gideriz fakat ne yapacağız onu düşünelim. Bir tuhaflık da olmazsa kızcağız bütün bütün sıkılır.

– Öyle… Bir şey düşünelim.

Leyla (Birdenbire) – İyi hatırıma geldi. Onlar şimdi doktor bekliyorlardır. Sen doktor kıyafetine girsen de gitsek.

– İyi olurdu ama bir şapka bulabilsem.

– Şapkayı ne yapacaksın. İhtiyarca bir adam kıyafetine girersin. Bir de gözlük takar gidersin.

– Pekala, dedim, bizim hazırlık çok sürmedi. Birkaç kağıt, bir kurşun kalem alıp çıktım… Leyla Fahire'yi alıp benden evvel gidecekti…

Bir saat kadar sonraydı. Firuzanların kapısındaydım. İki tarafa bakınarak kapıyı çaldım. Hizmetçi kız açtı… Şöyle yüzüne bakarak:

– Kızım merhum Recep Bey'in konağı burası mı?

– Burası efendim.

– Peki demek ki yanlış gelmemişiz. Bir sual daha…

– Evde hasta var mı?

– Var efendim…

– Öyleyse tamam… Haydi yavrum git haber ver. “Doktor Binbaşı Ali gelmiş, eczaneye haber bırakılmış.” de.

– Buyurunuz efendim, eczaneye ben gitmiştim.

– Sen bir kere haber ver kızım. Adet öyledir.

Kız telaşla yukarı fırladı… Ben şüphe uyandırmamak için kapıda bekliyordum.

– Buyurunuz doktor beyefendi. diye bizi yukarı aldılar.

Hanımefendi karşıladı. Kıza:

– Haydi koş, bak, Firuzan’a haber ver. Gelsin.

– Aman efendim hastayı rahatsız etmeyiniz. Bendeniz gider görürüm.

– Allah’a emanet, büyük bir şey değil zannederim efendim ama (Gülerek) analık efendim, ne kadar olsa merak ediyorum.

– Merak etmeyiniz efendim.

– Bilmem efendim, sabahtan beri bir kırıklığı var. Gece de hiç uyuyamamış.

– Bir şey değil efendim. Anladım, sıcaktan… Oruç da tutuyorlar mı?

– Fazlaca zayıf da efendim, her gün oruca Doktor Fazıl Bey müsaade etmiyorlar…

– Zayıfsalar her gün tutmamalılar efendim… Demek bizim Fazıl buraya geliyor, öyle mi?

– Gelirler efendim, tanır mısınız?

Doktor Fazıl'ı tanıyordum. Genç biraz da züppe bir adamdır. Çok söyler, hiç söyletmez, kendini beğenmiş biriydi. Derhal:

– Nasıl tanımam? Dünkü çocuklar onlar hep bizim yetiştirmelerimiz efendim.

– Fazıl Bey pek genç değildir efendim.

– Otuz beş, otuz altı filan…

– Ellisini geçkin efendim, o da başka olmalı…

– Öyleyse başkası olacak hanımefendi. Benim dediğim Fazıl geçen sene Avrupa'dan geldi.

Konuşarak hastanın odasına girmiştik. Leyla, Firuzan, Fahire başlarına birer örtü almışlar, bekliyorlar. Firuzan bir köşede arkasına yaslanan yastıklara dayanmış oturuyordu. Kalkmak istedi.

– Yok, yok, yok kızım rahatsız olma, diye yanına oturdum.

– Neniz var bakalım? Anlatınız, dedim.

Firuzan – Bütün vücudumda bir kırıklık hissediyorum, beyefendi.

– Gençlik, kim bilir vücudunuzu ne kadar yoruyorsunuz? Ramazanda piyasa filan var mı, diye saatimi çıkardım.

– Veriniz elinizi bakayım…

Yumuşak beyaz ellerini parmaklarım arasında tutmuş, nabzına bakıyordum.

– Bir şeyiniz yok. Çıkarınız dilinizi bakayım. Bir şeyiniz yok. Gelmişken bir kere de göğsünüzü, arkanızı dinleyeyim.

Annesine – Bir temiz havlu emreder misiniz?

Firuzan'a – Siz ceketinizi çıkaracaksınız efendim.

Leyla gülmemek için dışarı çıkmıştı. Fahire de onu takip etti. Hizmetçi kızla annesi Firuzan'ın fanilasını tutuyor, ben havluyu koymuş dinliyordum. Havluyu çıkardım:

–Kollarınızı büküp öne doğru eğiliniz, dedim. Parmaklarımı koymuş, üzerine vurarak muayenede devam ediyordum.

– Hiçbir şey yok. Maşallah aslan gibi, dedim.

Sıra göğsüne gelmişti. Ceketi çözerek kulağımı yaklaştırdım. Muayeneyi bitirmek istemiyordum. Başımı kaldırdığım zaman Leyla ile Fahire'yi kapının dışarısında gördüm. Kasıklarını tutarak gülüyorlardı. Ben hastamın her tarafını incelemiştim. Göğsünü, ciğerlerini, kalbini, böbrekleri, hepsi sağlam hepsi temizdi…

– Merak edecek bir şey yok efendim. Hafif bir soğuk algınlığı… Şimdi bir reçete yazacağım, onu yaptırtırsınız. Günde üç kahve fincanı alır, bugün bittâb[275] bir şey yemez, perhiz eder.

– Zaten iştihası yok efendim.

[275] bittâb : doğal olarak

– Vereceğim tertip iştihalarını da artıracaktır efendim, merak buyurmayınız, diye kalemi, kağıdı çıkardım.

– Gece yatarken bir sıcak ıhlamur içirirseniz fena olmaz. Terletmeye de yardım eder.

– Dün gece içirdik efendim.
– Çok iyi etmişsiniz, dedim. Kurşun kalemle kağıda karaladığım reçeteyi de verdim.

– İşte buraya yazdım efendim. Günde üç kahve fincanı…

"Müsaadenizle efendim." diye kalktım. Avucuma vizitayı sıkıştıran hizmetçiye:

– İsterseniz reçeteyi veriniz eczaneye bırakayım, yarım saat sonra siz aldırırsınız…

Firuzan'ın annesi – Çok teşekkür ederiz beyefendi. Zat-ı âlinize zahmet olmaz mı?

– Estağfurullah efendim. Zaten oraya gidiyorum.

Reçeteyi de alıp çıktım. Ben yolun köşesini dönerken Leyla ile Fahire de arkamdan yetiştiler.

– Bravo doktor bey, falsosuz oldu, dediler. Hep gülüyorduk.

– Şimdi ilacı ne yapacağız, dedim.

Leyla – Bir limonata yapar, şişeye kor, götürürüz. Zaten ben gelirken ilacı getiririm, dedi.

– Onu iyi akıl etmişsin.

Gece Firuzan'ın etrafında toplaşmış konuşup gülüşüyorduk. Firuzan ilacının üçüncü fincanını da içmiş, ahengimize tamamıyla iştirak etmişti. Nazmend tambur çalıyor,

ben hafif hafif okuyordum. Kapı çalındı. "Doktor geldi." dediler. Biz, Fahire, Leyla, ben birbirimize bakıyorduk.

Firuzan – Bizim Fazıl Bey olacak, dedi.

Biraz sonra Doktor Fazıl Beyle, Firuzan'ın annesi odaya girdiler.

Hanımefendi – Eczacı Binbaşı Ali Bey'i göndermiş.

Fazıl Bey – Hangi Binbaşı Ali Bey?

Hanımefendi – Kıranta bir adam… Çok iyi adamcağız…Göğsünü, arkasını dinledi. "Merak edecek hiçbir şey yok." dedi. "Hafif bir soğuk algınlığı." dedi. Bir reçete verdi, gitti. Hizmetçiye:

– Nerede reçete getirsenize…

Leyla – Eczanede kaldı efendim. İlaç şişesini eline alan Fazıl Bey evirdi çevirdi.. Bunda eczanenin, doktorunda ismi yok. Sade günde üç kahve fincanı alınacaktır yazıyor. Her halde bir pektoral[276] ama maşallah kızımızın rengi, neşesi yerinde… İştahın nasıl?

Firuzan – Şimdi biraz açlık hissediyorum.

Fazıl Bey – Pekala yavrum sana yiyecek bir şeyler, süt iç, çorba iç, bu akşam mideni hafif tutuver de bakayım diline, bir şeyin yok canım. (Annesine) Bu küçük hanımlar böyle ara sıra naz hastası olurlar, diye kalktı. Firuzan'ın annesiyle beraber çıktılar… Artık bizim de gitmek zamanımız geliyordu.

Leyla – Haydi, bakalım."dedi. "Binbaşı Ali Bey, hasta kız iyileşti. İlacınız tesirliymiş…

[276] pektoral: göğüs

Firuzan şaşırmış bakıyordu. Her taraftan yükselen kahkahalar arasında Fahire sordu:

– Sahih tanıyamadın mı Füruzan?

ON BİRİNCİ GECE
Hele Gözleme… Hele Gözleme…

Bînamaz hikâyelerine devam ediyordu:

Ertesi gün ibadetimizde Firuzan eğleniyordu:

– Biliyor musunuz, ne oldu? Şimdi sizden evvel Eczacı Veli Bey geldi. Binbaşı Ali Bey isminde bir doktor göndermediğini ve bu namda kimse tanımadığını söyledi. Annem şaşırdı. Ben işin önünü almasaydım belki bir mesele çıkacaktı.

– Ben biliyorum. Kız, Veli Bey'in eczanesine gitmiş, Fazıl Bey'i sormuş. Onlar da "Akşam gelecek." demişler. O da öteki eczaneye uğramış. Oradan da Ali Bey'i göndermişler,dedim. Mesele kapandı. Sen de olur şey değilsin.

– Şimdi nasılsın? Bir muayene daha edeyim mi? dedim. Gülüştük.

Firuzan – Artık muayeneye ihtiyacım yok… Verdiğin ilaç neydi, Allah'ını seversen!

– Anlayamadın mı? Eczacıbaşıya sor, diye Leyla'yı gösterdim.

Leyla (Gülerek) – Limonata! Limonata! Nasıl, iyi gelmedi mi? dedi. Oturduk, akşam ne yapacağımızı kararlaştırıyorduk.

Firuzan bu akşam da çıkamayacaktı. Mamafih hiçbir şeyi kalmamıştı. Keyfi, neşesi yerindeydi. Gülüyor, söylüyor, canlanmak, canlandırmak ihtiyacı hissediyordum…

– Ne yapalım! Ne yapalım! diyordu.

(Birdenbire hatırıma bir şey geldi.) – Bu gece de kendi kendimize bir ziyafet tertip edelim.

Leyla – İyi olur, dedi.

Firuzan – Annem bu akşam halama davetli… Ben evde yalnızım. Sen, ben, Lâmi, gelirse Fahire'yi de alırsak biz mutlaka ineriz. Herkes bildiği bir yemeği pişirir. Ötekileri çağırırız. Kimi kilercilik yapar, sofracı olur, sofraları düzeltir. Güzel bir iftar eder, eğleniriz. Bu fikir üç rey-i müttefikle[277] kabul olunmuştu.

Ben ellerimi kaldırarak – Kabul, kabul, dedim. Fakat ben ne pişirecektim.

Firuzan (Gülüyordu.) – Ne bilirsen, dedi.

Leyla – Bir yumurta da mı pişiremezsin?

Ben – Haysiyetime dokunma. Koskoca bir aşçı yumurta pişirmeye tenezzül[278] eder mi?

Firuzan – Sen bir çorba pişir…

– Allah, Allah, dedim. Bana yaptıracak daha sulu, daha cıvık bir şey yok muydu?

(Gülüştüler.) – Bulaşık yıkasam olmaz mı?

Leyla – Canım sen de soğan doğrayıver…

– İnsaf et, şu ellerime, şu gözlerime acı, bir günlük hizmetçiliğe gittimse hakikaten Hizmetçi Pakize mi oldum?

Leyla – Eh, ne istersen onu yap…

[277] rey-i müttefik: aynı fikirde olanların oyları
[278] tenezzül:inme, alçalma

(Güldüm.) – Aklıma bir hikâye geldi, dedim. Dinliyorlardı…

– Adamcağızın biri, birine misafir gitmiş. Ev sahibini yemek pişirmekte bulmuş.

– O kolay gelsin, ben de yardım edebilir miyim? demiş.

(Sahiphâne memnun olmuş.) –Şu pilav oldu. Yağını haşlayıver, demiş.

Misafir – Aman yağdan korkarım. Çocukken bir kere elime sıçradı, üç gün ağladım.

– O halde şu ocaktaki ateşi mangala çevir de üstüne yemek koyalım.

– Aman arkadaş, affedersiniz. Annem ateşle oynama diye tembih etmişti. Söz vermiş bulundum, ölünceye kadar sözümden dönmek istemem.

– Öyleyse sen sofrayı kuruver.

– Ömrümde sofra kurmuş adam değilim ki… Yapamam.

– Şu tabakları, bardakları masanın üstüne diziver.

– Öyle kırılacak, nazik şeylere el süremem.

– Ekmeği kes bari…

– Bir gün ekmek keserken babam parmağını kesmişti. O zamandan beri ne zaman bıçak görsem tüylerim ürperir, demiş.

Bîçare ev sahibi, bu garip misafire hayretle bakıp bütün işleri görmüş.: “Buyurun yiyelim.” demiş.

Misafir (Kemâl-i müsâraat ile)[279] – Azizim, doğrusu sana karşı mahcubum, bu kadar iş gösterdin. Hiç birini yapamadım. Bu teklifini de reddedersem kabalık etmiş olacağım. Seni kırmamak için kabul ediyorum, diye oturmuş. Ev sahibinden keyifli yemiş, dedim. Kahkahayı salıyorlardı.

– Sen de öyle yap, dediler.

– O kadar da cesur değilim, yoksa usul fena görünmüyor, dedim.

Leyla – Hele Fahire de gelsin de düşünürüz, dedi.

– Zannederim o da benim gibi, biz onunla mercimeği fırına veririz, diyince

Firuzan – İşte şimdi buldun, sizin aşınız da o olsun, dedi.

Kalktık, mutfağı bir ziyaret ettik. Tenceler, tepsiler, kepçeler, bir birer nazâr-ı teftişten[280] geçti.

Firuzan – Biz yine bir kere yıkarız. Temiz olsun, diyordu.

Biz henüz teftişât[281] ile meşguldük. Fahire, Nuriye, Nazmend geldiler. Diğerlerini çağırmak için de adam gönderildi. Kararımızı gelenler de kabul etmişlerdi. Benim reyimde yabana atılmadı. Kesret[282] tasdik etti. Fahire gülerek müstenkif[283] kaldı…
Bir saat sonra bütün âzâ-yı meclis[284] iş başındaydı. Kilerciler kilerde, sofracılar sofra başında, biz aşçılar da mutfaktaydık. Harekâtın mihveri[285] mutfaktı. Ara sıra hepsi oraya başvuruyor, iştihasını bileyip gidiyor. Ateş neredeyse cazibe oradadır. Bizim mutfaksa ateş kaynağı halindeydi. Aşçılar peştemalleri kuşanmış, kolları sıvamış, göğüsleri açmış, çalışıyorlardı…

[279] kemâl-i müsâraat : son derece acele
[280] nazâr-ı teftiş: denetleme bakışı
[281] teftişât: denetleme
[282] kesret: çokluk
[283] müstenkif: çekimser
[284] âzâ-yı meclis: meclis üyeleri
[285] mihver: eksen

Firuzan – Ben bir kadınbudu yapacağım.

Leyla – Ben de bir gözleme…

Fahire (Gülüyordu.) – Ben de bir güllaç yaparım, dedi.

Ben – Gördünüz mü aşçıyı, hep hafif, zarif şeyler yapıyor.

Ben – Ben, dedim. Ben ne yapayım, ben de fındık ayıklarım…

Leyla güldü, alaya başladı:

– Senin işin gücün fındıkçılık, dedi.

Utanmasam ağlayacaktım. Bu söz o kadar ağrıma dokundu… Faaliyete koyulduk… Leyla un eliyor, Firuzan et kıyıyor, Fahire şeker döküyor, ben fındık kırıyordum. Ben kendi kendime söylüyormuş gibi: "Kadınbudu, gözleme, güllaç..." diye mırıldanıyordum.

Firuzan – Evet, iyi tatlı… Fakat arada başka yemeklerimiz de var. Hem güllaç tatlı sayılmaz ki… O, soğukluk kabilinden.

Bu da gücüme gitmişti. Biz iki âşık baş başa verelim. Bir güllaç yapalım da ona da soğukluk desinler. Hiddetimden buz gibi olmuştum. Kendimi tuttum, sesimi çıkarmadım. Biz güllacımızı yapmaya başlamıştık. Fahire güllaçları ıslatıp katlıyor, ben de şekerle dövülmüş fındığı koyuyordum. Karşı karşıya tepsinin başına çömelmiştik. Benim elim işte gözüm oynaştaydı. Kâh bu aşçı güzelinin çıplak tombul kollarına, kâh kıskıvrak topladığı eteklerinin kenarından taşan beyaz dizlerine, kâh ilerisini söyleyemeyeceğim, yüzüne, gerdanına, biraz biraz daha aşağıda… İşte o kadar… Dalıp gidiyordum. Elimden düşen fındıklı kaşık, Fahire' yi güldürüyordu.

Ara sıra uzanıyor, dudaklarımla kiraz topluyordum. Bir defasında yakayı ele verdik. Leyla dönmüş bize bakıyormuş.

– Maşallah aşçıbaşıları, maşallah ne tatlı yemekler pişiriyorsunuz, dedi.

Baktım elleri hamur içindeydi.

– Sen elinin hamuruyla erkek işine karışma, dedim. Hepimiz birden gayr-i ihtiyari gülüştük.

Akşam olmuş, yemekler de hazırlanmıştı…

Nazmend – Size bir salata yaptım ki… Parmaklarınızı yiyeceksiniz, hardallı mardallı…

Nuriye – Size bir sofra kurdum ki içiniz açılacak, çiçekli miçekli.

Firuzan (Gülerek) – Size bir kadınbudu yaptım ki fıstıklı mıstıklı, ağzınızın suyu akacak…

Leyla – Ya ben… Ya ben size bir gözleme yaptım ki yağlı ballı, gözünüz üstünde kalacak.

Ben (Gururla doğrularak) – Size bir güllaç yaptım… Şey ha yaptık ki… Fahire'ye, "Söylesene" dedim.

O gülüyordu: – Fındıklı mındıklı midenizde bağdaş kuracak.

Hepimiz gülüyorduk. Kızgın yağ kokuları buram buram dağılıyor, evin içini kaplıyordu.

Sofrada toplaştık… "Getirin kadınbudunu." diye haykırışıyorduk.

Bir de ne gelsin… İrice Bursa Kitabesi gibi sert, diş kesmez bir köfte… Pirinç koymayı unutmuş, fazla da kavurmuş, o yumuşacık kadınbudu tunç bir heykel budu gibi taş kesilmişti. Sahan kahkahalar arasında yükseldi. Gözden nihan oldu.[286] O hırsla Nazmend'in salatasına atıldık. Vay efendim vay, bir avuç barut yutmuş gibi gözlerimiz dışarı uğradı. Öksüren kim, çırpınan kim, haykıran kim, suya sarılan kim…

– Amanın gözleme gelsin, gözleme, dedik. Hardal boğazımıza sarılmış bırakmıyordu. Nar gibi kızarmış koyu bir şeker banyosuna yatmış gözlemeler, güler yüzlerini gösterdiler.

Vay mübarekler vay, tatlıya atılmış yalın kat köşeli… Ne bıçak keser, ne diş… Kimi çiğ diyordu, kimi pişmemiş… Gülmekten yemek yiyecek halimiz kalmamıştı. Aşçıların mahareti dillerde destan oldu. Nöbet bizim güllacımıza gelmişti… Yüzümüzü ağartan yine bizim pamuk gibi güllacımız oldu. Seyrân-ı canâna[287] dalıp da şekerini fazla kaçırmış olmasaydım… O kadar kusur kadı kızında da olur. Beğenmeyen gözleme yesin, değil mi Fahireciğim, dedim. Tam bir neşeyle sofradan kalktık. Bütün gece aşçılık menâkıbı[288] ile geçti… Aylar geçti,yine unutulmadı…

– Kadınbudunu hatırlıyor musun?

– Ya salatayı…

– Hele gözleme… Hele gözleme… Dilimizin persengi[289] olmuştu.

ON İKİNCİ GECE
Kadınlar Hamamında…

Bînamaz, on ikinci gecesini hikâyeye başlamıştı…

[286] nihan (ol-): gizlenmek, saklanmak, kaybolmak
[287] seyrân-ı canân: sevgiliyi seyretme
[288] menâkıb: menkıbeler, hikâyeler
[289] perseng: konuşurken alışkanlık dolayısıyla lüzumlu, lüzumsuz söylenen, tekrarlanan kelimeler

Şöhreti yedi iklim dört köşeyi dolaşan aşçılığımız, bizi yağlar ballar içine batırmıştı. Bir türlü temizlenemiyorduk.

Leyla – Ellerimizin kokusu hâlâ çıkmadı.

Firuzan – Her şey bana kadınbudu kokuyor, çiçek koklayamaz oldum, ne fena şey… Yağ, is, genzimizi tıkadı…

Fahire (Gülerek) – Temizlenmek için kaç kalıp sabun lazım?

Ben atıldım – Yalnız midemi temizlemek için yarım düzine yanus(?) ister, dedim.

Bu temizlik bahsi zihnimizde yeni bir maskaralık uyandırdı. Heyetçe hamama gitmek… Ben düşünüyordum. Bugün yapayalnız nasıl geçecekti. Ağızdan kulağa bir fiskos oldu.

Leyla Firuzan'ın kulağına bir şeyler söyledi.

O kahkahayla – A vallahi iyi olur, dedi.

Aynı şeyi Fahire'nin kulağına söyledikleri zaman kızcağız saçlarına kadar kızarmıştı.

– Bilmem… Nasıl olur, dedi.

Leyla – Olur, olur, bir çare buluruz, dedi.

Meseleyi bana da anlattılar. Hep birden hamama gideceklerdi. Beni de beraber götürmek istiyorlardı.

– Aman sakın ha… Buna gelemem, dedim. Hatırımda bir vaka vardı. Hamam anası mıdır, hamam natırı mıdır nedir işte bütün o mahlûkât-ı garibe[290] peştamallere

[290] mahlûkât-ı garibe: tuhaf yaratık

koydukları na'leynler[291], taslarla on dört on beş yaşlarında bir çocuğu "Babanı da getir!" diye döve döve pastırmaya çevirmişlerdi…

– Ben böyle korkulu rüya göremem, dedim.

Musallat oldular, "Seni tanımazlar, emin ol, sen bizim dadımız olursun, bohçalarımızı götürür beklersin, biz yıkanır çıkarız, sonra hep beraber eğleniriz." dediler, zorladılar. Hatırlarını kıramadım, ben de arzu etmiyor değildim. Şöyle bir gözümün önüne getiriyordum. Bir köşecik bulsam benim için kafiydi. Biz ihtiyar dadı, Şevkidil Kalfa, bu haşarı kızları önümüze kattık. Bu bohçaları koltukladık. Elde tespih, gözde gözlük yola düştük… Yolda hem söylüyor hem gülüyorduk.

Leyla – Ah bir yakalasalar Lâmi! diye eğleniyor.

– Dilek tutulsun, diyordum, bana kasıt mı var, yalnız düşünmek elimi ayağımı kesiyor.

Hamam kapısından girerken sarhoş gibi sendeliyordum. İçeri ilk adımı atarken ayaklarım kaydı, az kaldı tepetaklak gidiyordum. Hem foyayı meydana verecek hem de kafatasım parçalanacaktı… Bereket versin Leyla koluma girdi, nâtır[292] bohçayı kaptı, ben inleyerek:

– Ah ihtiyarlık, oruç da başa vuruyor, gözlerim karardı, önümü göremez oldum, diye bir koca karı namesiyle fırtınayı atlattık.

Bizi camekânlı bir odaya aldılar… Daha bir iki güzel hanım vardı. Odayı doldurmuştuk. Gülüşmeler başladı. Ben bohçayı açıyor, küçük hanımları soyuyordum.

Onlar (Mütemadiyen) – Kalfa benim hamam takımını versene?

[291] nalın: bir çift ayakkabı
[292] nâtır: bekçi

– Kalfa sabunu ne yaptın, sualleriyle soyunup hazırlanıyorlardı.

Benim gözlerim, gözlüklerimin camlarını delerek karşımda hamamdan yeni çıkmış, güzel, altın saçlı, ince tenli kızcağızların çıplak vücudunu seyrediyordu.

O bir itmînân[293] tamamıyla uzun ipek saçlarını benden tarafa dönmüş, kuruluyor, Bursa havlusundan taşan bu varlık, omuzları parlak, beyaz göğsü güneş gibi şaşalanıyor, titriyordu.

Bizimkiler de soyunmuş, omuzlarına mühmilâne[294] birer havlu atmış, çıplak ayaklarına na'linleri geçirmiş bir hüsn ü füsûn[295] kafilesi halinde kol kola hamama doğruldular…

Firuzan – Dadı benim tasımla sabunumu getiriver, dedi. İçimden "Ah muzip!" dedim, en son kalan Fahire'ye:

– Aman kızım, dur da beraber gidelim, diye onun koluna girdim.

– Bak şu kardeşinin bana yaptığı eziyete, dedim.

– Ver dadıcığım, sen zahmet etme, ben götürürüm, dedi.

– Yok, yok yavrum, onu tabiatını bilirsin, sonra bana etmediğini bırakmaz.

Fahire gülüyordu. Ben kolumda taşıdığım bu paluze[296] vücuttan ayrılmamak için çare düşünüyordum. Kapıdan girdik. Göbek taşında serinlenen perilerin hali beni sermest[297] etmişti. İlerisini anlatamayacağım.

[293] itmînân: emin olma, kendine güvenme
[294] mühmilâne: ihmal edilmiş
[295] hüsn ü füsûn: büyüleyici güzellik
[296] paluze: nişasta ve şekerle yapılan ve üzerine dövülmüş ceviz serpilerek yenilen pelte
[297] sermest: sarhoş

– Aman yavrum sıcak bana dokunuyor, sen al şunları, diye uzattım. Çıkan kadınlardan birinin koluna dayanarak odaya döndüm. Bana odadaki manzara kafiydi… Kızcağızla konuşmaya başladık. Gülerek:

– Galiba sıcak safranıza dokundu…

– Öyle olmalı güzelim. Boş mide yavrucuğum, artık biz yağı bitmiş kandil gibiyiz, ne olacak yaş yetmiş iş bitmiş, derler.

– Allah'a emanet kalfacığım. Öyle söylemeyiniz.

Biz musâhabatı[298] tatlılaştırmıştık… Hikâyeler, sergüzeştler,[299] neler neler… Kızın evini de öğrendim. Davet bile olundum.

– Küçük hanımları pek sevdim. İnşallah görüşürüz. Bir akşam iftara teşrif ederler. Kendilerini memnun etmeye çalışırım, dedi. Giyinirken yardım ettim.

– Allah bağışlasın aslanım. Bu güzel vücut hangi beye kısmet olursa bahtiyardır.

Kız işvekârâne[300] "Kalfacığım nerde güzellik?" diyordu. Ben de saçlarını okşayıp gözlerini öpüyordum. Pek ileri gidemiyordum. Kapalıca geçiyorum. Artık hayalinize bağlı… Fakat hakikaten billur gibi bir kızdı. Vücudunu, bacaklarını kurular ve giyinirken gözümün ucuna ilişen yerlerini, bakışlarım yakmadıysa çok iyi…

Leyla ile Fahire çabuk çıktılar… Musâhabâta daha tatlı bir zemin açıldı.

– Dadı Kalfa'yı rahatsız ettim efendim, beni giydirdiler.

Leyla – Aman efendim Estağfurullah ne olur.

[298] musâhabât: sohbetler, konuşup görüşmeler
[299] sergüzeşt: macera
[300] işvekârâne: işveli bir biçimde

– Zaten dadım yardımsever efendim, biraz ihtiyarladı yoksa… Küçük hanımın ismini de öğrenmiştik. Raikan Hanım.

On beşinci gece Raikan Hanıma davetliydik. O da bize gelecekti. Bizim hanımlar da birer birer çıkıyorlardı… Aşağı yukarı iki saat geçmişti. Akşam yaklaşıyordu.

Raikan Hanım veda ile ayrıldı. O benim elimi öptü, ben de onun yanağını öptüm. Bizimkiler için için gülüyorlardı.

Leyla – Bize bir arkadaş daha çıktı. İftara da gidelim. Biraz daha teklifsizleşelim de… diyordu.

Firuzan, "Evet, evet…" tasdikiyle Leyla'ya veriyor, ben hepsini ayrı ayrı giydiriyordum. Leyla'nın saçlarını, Firuzan'ın dizlerini, Fahire'nin göğsünü kurutuyor; Nazmend'in kombinezonunu, Necmiye'nin… Her neyse uzatmayalım, bu tehlikeli sergüzeşti de tehlikesizce atlattık.

Önde kahkahalarla kol kola yürüyen küçük hanımlar arkada bohçalar, koltukta onları takip eden ihtiyar dadı Şevkidil Kalfa, hamamın kapısından çıkıyorduk… Arkamızdan "Bereket versin; safalar geldiniz; yine buyurunuz." teşekkürleri, teşyi'leriyle,[301] davetleriyle ayrılırken ben içimi çekerek:

– Ah gidi gençlik âh… Onlar serçe gibi, arkaları sıra ayak sürüyorum, diyordum. Hamamlar, natırlar,[302] matırlar sırıtıyorlardı… Bînamaz kalkmış, hayli gecikmiştik.

ON ÜÇÜNCÜ GECE
Temizlik Nöbeti Bana Kalmıştı…

Küçük Hüseyin bize alaturka bir sofra hazırlamıştı… Yere kurulmuş büyük bir sininin etrafına, küçük minderler, koyun pöstekileri[303] üzerine bağdaş kurup halka olduk. Yemek elle yenecek, çatal bıçak kullanılmayacaktı.

[301] teşyi (et-): uğurlamak, yolcu etmek
[302] natır: kadınlar hamamında hizmet eden ve müşterileri yıkayan kadın

Topa on dakika kalmıştı… Bînamaz, tespih çekip dua ediyordu. Biz konuşuyorduk.

Vehbi – Eh, ramazan da kolaylandı, bu gece on üç… dedi.

Bînamaz saatine bakarak gözüyle işaret etti, iki parmağı arasına aldığı kocaman bir yeşil zeytini ağzına doğru, okuyarak götürdü.

Nuri – Acelen ne!.. Orucunu sakatlayacaksın, diyordu. Top atıldı…

Bînamaz (Zeytinin çekirdeğini çıkararak) – Benim saat kurutumturaktır. Beklemek günahtır. Tekmîl[304] melekler beklermiş, derler…

Gülüşerek başladığımız yemeği yine gülüşerek bitirdik. Kahvelerimizi içiyorduk. Bînamaz başladı…

– Daha hamamın yorgunluğunu alamamıştım. Onlar yıkandı, ben kirlendim. Koca bohçaların hamallığı beni ter içinde bırakmıştı.

Bir akşam evvelki aşçılığa bir hamallık da yüklendi, yanımdan geçen bir turşu fıçısı yanından geçiyormuş gibi yüzünü ekşitiyordu. Temizlik nöbeti bana gelmişti… Ben evimizde küçücük hamamda yıkanmayı tercih ettim. Kadınlar hamamında yer bulamadıktan sonra… Leyla, Fahire, Firuzan öğleden sonra gelmişlerdi…

Leyla – Bu gece ne yapacağız, diyordu.

Fahire – Ben annemle misafirlikteyim, bu gece gelemeyeceğim, dedi. Fahire'nin bu sözü kâfiydi. Ben de:

– Bu gece dinlenelim. Ben fena halde yorgunum, dedim.

---

[303] pösteki: kullanılacak biçime getirilmiş koyun ya da keçi postu
[304] tekmîl: bütün

Leyla – Hakkın var Lâmiciğim, sen çok yoruldun.

Firuzan – O koca bohçayı taşımak kolay mı?

– Baksanıza kız ne hale geldim. Bu akşam ben yıkanacağım.

Leyla – Niye hamama gitmiyorsun?

– Benim burada hamamım var. Ferhan suyumu ısıtır, hazırlar. Biraz da yardım eder, ben yıkanırım.

Leyla – Ben de yardım ederim, diyor, gülüyordu.

Memnun olacağımı söyledim. Bir iki saat konuştuk. Onlar gittiler. Ben de Ferhan'ı çağırdım.

– Gece yıkanacağım, suyumu hazırla, dedim. Bilmem neden benden bir emir almaktan bu kız bir haz duyuyordu. Gözlerinin içi gülerek:

– Peki, küçük beyciğim, diye çıktı.

İkinci defa olarak büyükannemle baş başa iftar ediyordum. O mübarek kadıncağız her lokmasını bir duayla çiğnerken ben bin türlü şeytanet düşünüyordum. Ara sıra gözlerimiz çarpışıyor, uhrevi[305] bir neşeyle halsiz halsiz gülümsüyordu. Bu kadar sıkıntılar, bu kadar elemlerle kalbi de yüzü gibi buruşan, büklüm büklüm olan bu yumuşacık ihtiyar karşımda canlı bir tevekkül[306] heykeliydi.
Yemekten kalkarak odalarımıza çekildik. Ben Ferhan'ı çağırdım. "Bir saat kadar sonra her şey hazır olmalı." dedim.

– Peki, dedi, gitti…

[305] uhrevi: ahiretle ilgili
[306] tevekkül: Allah'a dayanma ve güvenme

Ben zaten soyunmuştum. Çıplak vücuduma giyindiğim entariyle erkân minderinin[307] üzerine boylu boyunca uzanmıştım… Dalmışım… Biraz hafif hafif kolumun dürtüldüğünü hisseder gibi oldum.

– Küçük bey, küçük bey su hazır…

Oda karanlıktı. Ferhan'ın dışarıda bıraktığı lambanın ziyası titreyerek kapının aralığından içeri süzülüyordu. Kalktım, ayağıma terliklerimi geçirip indim. Ferhan lamba tutuyordu. Her şeyi hazırlamış, suyun harareti küçücük hamamı ısıtmıştı. Zaten hava o kadar sıcaktı ki ayrıca hararete ihtiyaç yoktu.

– Hani peştemalim?[308]

– Burada efendim.

– Sen böyle nasıl su dökeceksin? Üstün başın ıslanacak.

– Şimdi soyunacağım. O sizin sileceklerinizi hazırlayayım da ben suyu ılıştırıyorum.

Ferhan entarisini, çoraplarını çıkarmış, kısa bir gömlekle kalmıştı. Ferhan'la küçükten beri beraber büyümüştük. Daha küçükken o su döker, büyükannem de beni yıkardı. Sonraları kendim yıkanmaya başlamıştım. Ferhan yine su dökerdi… Yalnız birkaç zamandan beri bu güzel kızcağızda bir garip hâl hissediyordum. Yüzüme bakamıyor, kızarıyordu. Onu böyle kollar, bacaklar, göğsü açık görünce ben de başkalaşmıştım. Şöyle bir aşağıdan yukarıya baktım, gözlerimiz de karşılaştı, gülüştük…

Ayaklarımız da nalınlar, küçük tahta iskemleye yaklaştık. Ben oturdum. Sabunu elime aldım. Ferhan yanımda su döküyordu. O kadar yaklaşmıştı ki tombul, beyaz, müdevver[309] bacaklarının ateşini vücudum hissediyordu.

[307] erkân minderi: ev ve konaklarda seçkin konukların oturması için yapılmış yer minderi
[308] peştamal: hamam havlusu
[309] müdevver: yuvarlak

Ben yıkanmamı uzatıyordum. O yaklaştıkça yaklaşıyordu. Bir iki sabun sürdükten sonra bolca su dökerek gözlerimi açtım. Ferhan yeni açmış bir gül gibi sıcak bir kırmızılık almış, beyaz kolları, göğsü pembeleşmişti.

– Sıkıldın mı, terliyorsun, dedim.

(Gülerek) – Hayır küçük beyciğim, zarar yok…

– İstersen git biraz dinlen, ben yıkanırım, dedim. Fakat yanımdan ayrıldığını istemiyordum. Döktüğü sular adeta şekerli su gibiydi. Bütün mesâmmâtımın[310] dudakları tatlanmış, hissim, fikrim, ruhum kanatlanmıştı.

– Hayır, hayır küçük bey siz yıkanınız, sonra da ben yıkanırım.

– Bir tas da sen getir, beraber yıkanalım, su çok, dedim. Sıkıldı, kızararak önüne baktı.

Islak ellerimle çenesini kaldırdım. O mütemadiyen gözlerini yere doğru indiriyordu…

Kollarını tuttum. Karşı karşıya, nefes nefese gelmiştik. Ellerimin altında vücudunun titrediğini hissediyordum.

– Ne oluyorsun Ferhan? dedim.

– Hiç beyciğim, diye başını çevirdi. Ben de titriyordum. Nasıl olduğunu bilmem, birdenbire kapı çalındı. Ferhan koşmak istedi. Nalınları kaptı, düşmesin diye ben atıldım. Kolum lambaya çarptı. Lamba düştü, söndü ve kırıldı. İkimiz de yuvarlanmıştık.

Kapının çıngırağı kopuyor, büyükannem:

[310] mesâmmât: delikler, gözenekler

– Ferhan! Ferhan! Ayol! A kız kapı kırılıyor, duymuyor musun, diye merdivenlerden iniyor. Biz Ferhan'la birbirimize sarılmış, bu patırtıda devrilen kazanın, kovanın boşalttığı yarı sıcak, yarı soğuk sular içinde çabalayıp duruyorduk.

Üst tarafını siz anlarsınız.

Bînamaz çubuğunu tazelemiş, on dördüncü gecesini nakle başlamıştı.

ON DÖRDÜNCÜ GECE

Teravihte

Kapıyı kıran Leyla değil miymiş?

Büyükannem kapıyı açmış, Leyla'yı görünce beni sormuş, o da: "Bu gece evdeydi, yıkanacaktı." demiş.

– Öyleyse hamamdadır. Al yavrum şu kutuyu sen bulur lambayı yakarsın. Ben namazımı yarıda bıraktım, diye kibrit kutusunu Leyla'ya tutuşturup çıkmış…

Biz Leyla'nın yaktığı kibrit kuvvetine önümüzü görüp düştüğümüz vartadan[311] kurtulduk… Leyla kahkahayı atıyor, şişe kırıkları ellerimize, ayaklarımıza batıyordu. Leyla lamba getirdi. Ferhan yerleri süpürdü. Artık su da kalmamıştı. Mamafih[312] ben yine temizlenmiştim. Ne kir kalmıştı ne de pas… Bütün vücudumu gazla ovmuş, uyuz olmak tehlikesine karşı koymuştum…

Odama çıktık. İki genç kızın yardımıyla bebek gibi giydirildi. Uykuya şiddetle ihtiyacım vardı. Leyla çok oturmadı, gitti, Ferhan da beni yatırıp çıktı…

Ertesi sabah "Geçmiş olsun!" a gelenlerin kahkahalarıyla uyandım. Üstümden gaz kokuları hâlâ gitmemişti. Kalktım, hepsine ayrı ayrı teşekkürden sonra konuşmaya başladık. Leyla soruyordu: – Nasıl oldu Lâmi, anlatsana!

[311] varta: tehlike, uçurum
[312] mamafih: bununla beraber

– Bütün kabahat sende! Sen kapıyı çaldın, aklımızı aldın!

Leyla (Manidar) – Pek iyi… Siz ne yapıyordunuz ki aklınızı aldım?

– Yıkanıyorduk…

– Kapı çalınınca yıkananın aklı mı gider?

– Senin geldiğini anladım. Aklım sana gitti.

O gün yeniden yıkanacaktım, gece bir yere çıkmayacaktım. Düşündük. Geceyi boş geçirmek, bu güzel arkadaşlardan mahrum olmak da istemiyordum…Leyla atıldı:

– Aklıma bir şey geliyor, dedi. Ramazan'ın yarısı oldu. Biz çılgın gibi sağa sola koşup duruyoruz. Akşam tövbe istiğfar ile meşgul olalım. Günahlarımızdan bir gececik olsun silkinelim.

Firuzan (Sordu.) – Peki ne yapalım?

Leyla – Bu gece de cemaatle bir namaz kılalım.

Hep birden el çırptılar… Çocukça bir meserretle[313] sevindiler.

Fahire – Lâmi, imam olacak değil mi?

(Yine hep birden) – Evet, evet…

Firuzan koştu, büyükanneme söyledi. O da memnun olmuştu…

[313] meserret: sevinç, şenlik

Karar verdik. Davet olunacak büyük bir cemaat olacaktı. Leyla akşama kadar bizde kaldı. Misafirlere verilecek şerbet ve kahve için bardak, Fincen çıkardık. Ferhan'la ikisi o işle meşgul oldular. Ben de temizlendim.

Oruçlar bozulmuş, iftardan kalkılmıştı. Büyüklerin yanında gayet ciddi oturuyorduk. Hepsinin başında namaz bezleri vardı. Bir ara bir bahis açıldı: "İmam sarıklı mı olmalı, sarıksız mı?" Bu mühim meseleyi ben de bilmiyordum.

Firuzan'ın annesi – Sarıksız imam olur mu hiç? dedi.

Büyükannem (Geğirerek) – A olmaz, olmaz, cevabını verdi. İttifâk-ı ârâ[314] ile sarık sarmaya karar verdik. Büyükannem sandığından tertemiz, şerâtlanmış,[315] zemzemlenmiş, lavanta çiçekleri içinde uzun haftalar geçirmiş, beyaz bir tülbent getirdi. Büyükler, küçükler etrafımı aldılar. Tülbenti başıma sardılar. Zaten sarmadıkları kalmış mıydı?

Bu iş aşağı yukarı bir saat sürdü. Elde saralım, çarpık oldu. Doğru oldu. Terlemiştim. Nihayet ezan okunmuştu. İmamlığa zamimeten[316] müezzinliği de ahdimize[317] tercih etmezler mi?

İtiraz etmek istedim. Dinlemediler. "İki karpuz bir koltuğa sığmaz." dedim. Kulak veren olmasa da… İhtiyarlar fazla müstebid[318] oluyorlar. Bereket versin, her zaman bir zaman beraber değiliz…

Niyet ettik, namaza durduk… Durduk ama ben niyeti iki türlü etmiştim. Bu müstebidlerden bir intikam almak…

Yatsıyı adam akıllı eda ettik. Allah kabul eyleye, sıra teravihe gelmişti… Namazı öyle süratle kılıyorduk… O kadar çabuk yatıp kalkıyorduk ki hiç birinde derman kalmamıştı… Yalnız onlarda mı, ben de böyle… Gençlerden, ihtiyarlardan namazı

[314] ittifâk-ı ârâ: oy birliği
[315] şerâtlamak: işaretlemek
[316] zamimeten: ek olarak
[317] ahid: söz
[318] müstebid: baskıcı, despot

bozanlar oldu. Neden bilmem… Acele ve telaşla sıkışmış olacaklar… Allah günahlarını affetsin. Dualarımızı ettik. Kalktık. Odalarına çekilen ihtiyarlara şerbetleri sunduk. Görülecek haldeydiler. Kimi ayılmış, kimi bayılmış… Mendilleri ellerinde terlerini silip sık sık nefes alıyorlardı.

Biri – Allah bağışlasın, o kadar iyi kıldırdı ki…

– Evet sade…

Sade kelimesi şekerli şerbet bardağının içinde kaynayıp gidiyordu. Biz odamıza çekilmiştik.

Leyla ile Fahire gülmekten kırılıyorlardı. Firuzan bir şeyler anlatıyordu.

– Ne o? Yine bir muzipliğiniz var!

Firuzan – Görmedin mi?

– Neyi?

– Büyükanneni canım.

(Buruk) – Ne oldu? O odada yok.

Leyla – Namazını kaza ediyor.

– Neden?

Hepsi gülüyor, “Aman işitmesin.” diyorlardı.

Leyla – Aceleden abdesti bozulmuş, dedi.

ON BEŞİNCİ GECE
Raikan'da İftar

Bînamaz devam etti:

– Ertesi akşam Raikan'da iftara davetliydik. Arkadaşlar erkenden bizde toplaştılar. Müzakereler,[319] mübahaseler[320] uzuyordu. Süslü mü gidelim? Sade mi gidelim?

– Nasıl giderseniz gidin. Ben dadı kalfa değil miyim? Benim süsüm nedir?

Firuzan (Atıldı.) – Ne demek, sen de süsleneceksin. Gözlerine sürme çekeceğiz. Tırnaklarına kına koyacağız.

İtiraz ettim:

– Yo… Kınaya gelemem. Seksen sene, ölmeden çıkmaz. Sürme neyse… dedim.

Gülüştüler. Yalnız sürmeye karar verdik.

Akşam saat on bir raddelerindeydi. Ben Şevkidil Kalfa, bu şakrak serçe alayını önüme katmış, Raikanlara iftara götürüyordum. Raikan, Yerebatan'da oturuyordu. Bize pek uzak değildi. Biz Cağaloğlu Caddesi'nde böyle cumhur cemaat geçerken, ellerinde mendilleri, kollarında zembiller[321] evlerine dönenler uzun uzun bize bakıyorlar. İçlerinden ne söylediklerini bilmem, dışlarından "Allah için güzel hanımlar!" diyorlardı… Birkaç tanesi sol kolumda takılı şemsiyeyi göstermeye kadar varmıştım. Yoksa bulaşacaklardı.

Biz böyle tespihi elinde, eteği belinde, ellilik bir dadı kalfa reftârıyla[322] iftârhâne-i Raikan'a[323] değin salınıp gittik.

---

[319] müzakere: görüşme
[320] mübahase: karşılıklı konuşma
[321] zembil: hasırdan örülerek yapılan kulplu torba, sepet
[322] reftâr: davranış, gidiş
[323] iftârhâne-i Raikan: Raikan'ın iftar evi

Kapıyı Raikan açtı. Bizim küçük hanımlarla beraber kucaklaştı. Sıra bana gelmişti. Tabii, genç, güzel, kibar bir küçük hanımı ne beklemek ne de bekletmek terbiyeye sığardı. Ben de kemâl-i aşk ve şevk[324] ile onu kollarımın arasına aldım:

– Ah elmasım, bilsen ne kadar göreceğim geldi. Sık sık gelmek isterim, eksik olmasınlar küçük hanımları da bırakamıyorum, ihtiyarlık da var…

Raikan (Memnunâne[325] gülerek) – Yok kalfacığım, daha durunuz bakalım. İhtiyarlık nerede, maşallah gözlerinizin parıltısı yaşınızı gösteriyor. Değil mi, Leyla Hanımefendi?

– Evet efendim, dadım o kadar da ihtiyar değildir. Birden saçları ağardı… Gülüşerek yukarı çıktık. Raikan bizi süslü bir misafir odasına almıştı… Biraz annesi de geldi.

– Sefa geldiniz efendim, buyurunuz, sıkılmayınız güzelim, biz ihtiyarlar meclisinizde bir iç sıkıntısı gibi…

– Estağfurullah efendim.

– Öyle cicim öyle, güller arasında diken gibi, diye gülerek çıkıp gitti… Bizbize kaldık…

Bunlar hep Raikan'ın tertibiydi. Davetlilerini sıkmamak için bu şekli tercih etmişti. Doğrusu da isabet buyurmuştu. Yoksa bütün gece hanım efendiye dalkavukluk etmek de bizim hissemize düşecekti. Mamafih hanım efendi de "Cami yıkıldıysa mihrap yerinde" nevinden enine boyuna bembeyaz, gür saçlı, koyu yeşil gözlü, kuğu boyunlu, cidden güzel bir kadındı. İnsanın alışkın bir ev kedisi gibi uzanıp kucağında yatacağı geliyordu.

– Maşallah, dedim. Allah nazardan esirgesin, anneniz hanım efendi çok güzelmiş.

[324] kemâl-i aşk ve şevk: tam bir aşk ve arzu
[325] memnunâne: memnun, hoşnut bir biçimde

Raikan güldü: – Ah… İlahi kalfacığım, annemin ne güzelliği kaldı, onu siz babam ölmeden evvel görmeliydiniz…

– Belli güzelim belli, Allah'a emanet ne gül olduğu goncasından belli…

Raikan kızardı:

– Çok iltifatkârsınız Şevkidil Kalfacığım.

– Hulûsu[326] sevmem çiçeğim fakat doğruyu da saklayamam. Ne yapayım her kulun bir kusuru olur, bu da benim kusurum.

– Estağfurullah efendim. Kusur değil bu bir meziyet… Değil mi efendim? diye bizimkilere sordu.

Firuzan (Gülerek) – Evet efendim, dadıcığım hiç sözünü saklayamaz.

Raikan – Ben de öyle insanları çok severim…

Musâhabât[327] gittikçe kızışıyor… Gezmekten, evlenmekten bahsediliyor. Gezilecek yerler sayılıverdi.

– Beraber çıkıyor musunuz, diye sordu bizimkiler.

– Bir kere piyasaya… Şehzade başına gittik. Arabamıza mektup attılar, arabacıdan da bir temiz dayak yediler, dediler, gülüşüldü.

Raikan – Bir gün sergiye gitsek, ben yalnız gidemiyorum. Annem de kaç gündür rahatsızdı. Daha dün kalkabildi.

– Ya! Ne iyi olur, toplaşınız da bir gün sizi götüreyim, dedim.

[326] hulûs: 1.yağcılık, dalkavukluk 2. samimiyet, içtenlik
[327] musâhabât: sohbetler, konuşup görüşmeler

Memnun oldular… Karar verildi. Ertesi gün gidilecekti. Evvela Şehzade Camii'nde hafız dinleyecek, sonra da Beyazıd Sergisi'ni gezip dönecektik. O gece de Raikan, Firuzan'da iftar edecekti. Hepimiz orada toplanacaktık.

Raikan'la muhabbetimiz gittikçe samimi bir devreye giriyordu. Anlaşıyorduk. Benim sallapati sözlerim kızın gönlünde bir inşirâh[328] goncası açıyor, bu hayırlı tesadüfe memnun oluyordu.

İftardan sonra tekrar misafir odasına geçtik. Söylemeden geçmek hakkını yemek, ehemmiyet vermemek olacak. Kızcağız mükellef bir sofra hazırlamış, çiçeklerle donatmıştı. Raikan'ı sevmeye başlamıştım. Tatlı sözlü, güler yüzlü, kanı sıcak bir kızcağızdı.

Yeniden muhavere[329] başladı. Her gençlik aleminde olduğu gibi burada da evlenmek bahsi açıldı. En tatlı bahis… Hazreti Adem'den beri kendine mahsus bir şive-i zarâfetle[330] allandıra, ballandıra, dallandıra, budaklandıra söylüyor, anlatıyor, gülüyordu. Herkes kendi hayalini, kendi ruhunu okşayabilecek bir erkek tasavvur ve tasvîr[331] ediyordu.

Ben (Duramadım.) – Ah tecrübesiz çocuklar, dedim. Ben sizin yerinizde olsam yaşlı başlı, akıllı uslu bir kocaya varır, rahatıma bakardım. Genç, güzel oldu mu ne rahatınız kalır ne huzurunuz… Biraz gecikti mi kim bilir nereye gitti… Biraz yan baktı mı! Mutlaka birini seviyor vesvesesi kurt gibi içinizi yer. Evlendiğinizi de anlayamazsınız, yaşadığınızı da…

Leyla – Öyle ama… Kocaya varmak başka, kâhyaya varmak başka. Â dadı, sen de niçin böyle söylüyorsun?

[328] inşirâh: ferahlama
[329] muhavere: konuşma
[330] şive-i zarâfet: zarif bir üslup
[331] tasavvur ve tasvîr (et-): zihinde kurmak ve resmetmek

– Ah zamane çocukları ah… İhtiyar olur kahya derler… Genç olur hoppa derler. Bunları nasıl memnun etmeli bilmem ki…

Raikan gülerek anlattı:

– Efendim söz açıldı. Müsaade ederseniz ben de bir sergüzeştimi[332] nakledeyim. Sergüzeşt denmez ya bir teklif… Sizlerle buluştuğum, görüştüğüm gibi yine bir gün hamamda elli, elli beş yaşlarında bir hanım efendiyle görüştüm. Hoşuna gitmişim. Evimi sordu. Evli olup olmadığımı sordu. Bir gün kalktı, bize geldi. Annemle sıkı sıkı görüşüyor, ısrar ediyordu. Annemin "Aman, hanım efendi nasıl olur!" diye uzun uzun düşündüğünü görüyordum. Bizim hizmetçi kız duymuş. Bana geldi: "Hanımcığım, hamamda gördüğümüz hanım efendi geldi, görücüymüş. Sizi istiyor olacak. Efendi, kendi biraderiymiş fakat altmış, altmış beş yaşındaymış. " dedi. Güldüm: "Kız sen deli misin? Mutlaka annemi istemiştir." dedim. Kız beni istediğinde ısrar ediyor, ben annemin "Aman hanım efendi nasıl olur!" sözlerinden kendisini istediğine hükmediyordum. Annem yanıma geldi "Kızım sana tuhaf bir şey söyleyeceğim. Ben doğrudan doğruya hayır diyemedim. Bir kere de senin fikrini alayım." dedi. Ben mutlaka annem evlenmek için beni yoklamak istiyor hükmünde bulundum. Biraz fazlaca ihtiyar fakat hayatı çok temiz geçmiş, çok terbiyeli, çok itibarlı ve zengin bir adam, Zâkir Paşa evlenmek istiyormuş. Düşündü. "Peki anne, sen bilirsin." dedim. Annem yüzüme baktı: "Bu teklifime kızmadın ya?" dedi. "Hayır, niye kızayım anneciğim." dedim. "O senin hakkın, aklın kesiyorsa kabul et." "Ben mi kabul edeyim?" "Öyle ya anneciğim." " Kızım Paşa seni istiyor." dedi. Şaşırmıştım. "Beni mi?" "İlâhi anne, ben de bana bir baba geliyor zannetmiştim." dedim. İkimiz de gülüyorduk, dedi.

Vakit de gecikmişti. Ertesi günü sergiye gitmeyi tekrar teyit ederek kafile kalktık, vedalaşıp ayrıldık. Raikan'la kucaklaşmayı da unutmamıştım.

[332] sergüzeşt: serüven, macera, baştan geçenler

ON ALTINCI GECE

Sergide…

Bînamaz bir kahve istedi… On altıncı gecesini hikâyeye başladı. Bizim Şevkidil Kalfalık biraz uzunca sürdü. Küçük hanımlara dadılık benim de hoşuma gitmiyor değildi… Ertesi gün Raikan'la buluştuk. Yola düştük. Dereden tepeden konuşarak Sultan Mahmut Türbesi'ne gelmiştik. Yayan gitmeyi tercih ettik. Mektep talebesi gibi ikişer ikişer sıraya girmiştik… Birer birer yanıma geliyorlar, beni ihtiyar dadılarını da takbik[333] ediyorlardı.

Giderken Fahire ile kol kolaydım. "Ne zaman bu dadılıktan kurtulacağım. Artık sıkılmaya başladım." deyince Fahire gülmeye başladı. "Söyleyeyim mi?" dedi. "İstersen söyle, bana göre hava hoş." dedim. O, Leyla'nın yanına giderken kulağına bir şeyler söylüyor, gülüşüyorlardı. Biz Firuzan'la kolkola gidiyorduk. Yavaş yavaş Şehzade Camii'ne geldik.

İkindi okunmuş, hafızlar mukabeleye başlamışlardı. Kalabalık içinde güç hal ile geçerek girdik. Güzel sesli bir hafızın etrafındaki kalabalığa biz de karıştık. Tesadüf yardım ediyordu. Gayet güzel bir kızın yanına düşmüştüm. Bağdaşımı kurdum, o kadar sıkışıktık ki dizimi kızcağızın dizine koymak mecburiyetindeydim. Yüreğim razı olmadı.

– Aslanım benim, kocaman ayaklarım senin o güzel dizlerini ağrıtıyor, sen dizini şöyle benimkinin üstüne koy da rahat et yavrum, diye güldüm.

Kız da gülüyor: – Zarar yok hanımcığım, diyordu.

Çabuk ahbap olduk. Usul usul da konuşmaya başladık. Raikan, Firuzan, Leyla, Necmiye, Nazmend önüme sıralanmışlardı. Fahire yanımda, Nazire de onun yanındaydı. Güzeller arasında ibadet böyle başka türlü oluyor, başka bir ruhaniyet kesbediyor.[334] Yarım saat kadar oturmuştuk. O kadar kalabalık, o kadar sıcaktı ki

[333] takbik (et-): uydurmak, benzemek
[334] kesb (et-): kazanmak

terlemiş, bunalmıştık. Yanımdaki kızcağız bile göğsünü, bağrını açık, küçücük mendiliyle hava vermek ihtiyacını duymuş, o aralık benim gözlerim de kızın kûyuna[335] giriyormuştu. Kalktık. Kapıya gidinceye kadar çektiğimizi Mevla bilir. Bir de güzel kavga seyrettik. İki oruçlu hanım, birbirinin başına ayakkabılarıyla vurarak iltifat ediyorlardı. Kalabalık orada daha ziyadeleşiyor, iki taraf ordu hazırlıyorlardı. "Kurunun yanı sıra biz de yanmayalım, haydi yavrum haydi biraz çabuk olunuz, savuşalım." dedim. İlerledik, çıktık. Hem gülüyor hem gidiyorduk. Raikan yanıma geldi. "Gel güzel kızım gel. Ben de senin koluna gireyim." dedim. Kol kola Beyazıt'a doğru çıktık. Daha serginin kapısından giriyorduk.

Acem şekercinin –Limonlu, tarçınlı, naneli, kakuleli[336]… Fındıklı… Sadesi…

Baharat satan hacının – Kokulu… Kokulu… Kokulu… Kokulu bahar, yeni bahar… Tarçın, karanfil… Zencefil… Feryadı …

Baklavacı Garip'in – Fındıklı… Fıstıklı… Bademli Şam baklava, Şam tatlı… diye çırpınışı, işitiliyordu. Girdik.

Itriyyât[337] ve tesbih satan başı sarıklı bir hoca – Gel hanım gel ne istiyorsan, diye çırpınıyor, – Tespihin âlâsı bizde… Kuka mı olsun, ud ağacı mı, zeytin mi? Kehribar mı? Necef mi? Akik de var, gel bir kere bak…

Dört taraftan yükselen satıcı feryatları, müşteri sualleri, gülüşmeleri ile cesîm[338] bir arı kovanını andıran sergiyi dolaşmaya başladık… Turşudan, reçele… Güllaçtan pastırmacıya, erişteden tarhanaya, zeytinden peynire, pideden simide kadar hepsi enzâr-ı iştihâya[339] serilmiş duruyor, fevc fevc ahâli,[340] ellerinde tespihler, bastonlar, şemsiyeler, mendiller, zembillerle[341] bu camekânlı, camekânsız teşhir-i

[335] kûy: 1. köy, mahalle, işlek sokak 2. sevgilinin bulunduğu yer
[336] kakule: zencefilgillerden, sıcak memleketlerde yetişen ıtırlı bir bitki ve bunun bahar gibi kullanılan tohumu
[337] ıtriyyât: kokular
[338] cesîm: iri, büyük
[339] enzâr-ı iştiha: iştah, arzu bakışları
[340] fevc fevc ahâli: dalga dalga insan topluluğu
[341] zembil (zenbîl): İçine öteberi konulup elde taşımaya mahsus, sazdan örülmüş ve üst tarafında yine sazdan kulpları olan, ağzı geniş kap

ehler[342] önünde duruyor, soruyor, alıyor, geçiyordu… Biz de ufak tefek şeyler almıştık… Ben bir kocaman kahve fincanı almıştım…

Leyla, Mahmut'la Elif, Tahir'le Zühre, Âşık Ömer, Âşık Garip hikâyelerini aldı. "Gece size okurum, dinlerseniz." diyordu. Raikan annesine bir sedef tespih almıştı… Biz ellerimizde metâlarımızla[343] evimize döndük. Gezintimizden hakikaten memnun olmuştuk.

Akşam Firuzan'da toplandığımız zaman bütün mübâheselerimizi[344] Şehzade Camii ile, Beyazıt Sergisi teşkil[345] ediyordu.

İftardan kalkıldı. Fahire şeker kutusunu açtı, dolaştırıyor. Tarçınlı, zencefilli, kakuleli Acem şekerleri dağıtıyor, "Sergi hatırası." diyordu.

Leyla, Âşık Ömer'den, Âşık Garip'ten, Köroğlu'ndan parçalar okuyor, gülüşüyorduk. Hele Köroğlu coşup da: "Ben bir Köroğlu'yum, dağda gezerim ,Uçan rüzgârdan hile sezerim." deyip de; "Ayvaz mey doldur mey doldur." diye haykırdıkça ben de şerbet doldurup bu ateşli küçük hanımlara sunuyordum. Eğlenceli bir vakit geçiyordu. Söz döndü dolaştı çalgı çağanağa döküldü. Nazmend'in tamburundan, Necmiye'nin kemanından, Fahire'nin udundan bahis olundu. Raikan da kemana çok meraklı olduğunu, tamburu çok sevdiğini, biraz ud çaldığını söyledi.

Odu hemen tutuşturdular. Nazlar, niyazlar[346] başladı. Nihayet niyazlar galebe, [347] nazlar da saz çaldı. Raikan udu, Nazmend tamburu aldılar. Cümbüş başladı. Hepimiz okuyorduk. Bir ara benim güzel gazel okuduğumu ortaya attılar. Raikan dinlemek arzusu gösterdi. İtiraz ettim. Dinletmek kabil olmadı. Israr ettiler.

[342] teşhir-i ehler: sergi sahipleri
[343] metâ: mal, eşya
[344] mübâhese: karşılıklı konuşma, tartışma
[345] teşkîl (et-): meydana getirmek, oluşturmak
[346] niyaz: yalvarma
[347] galebe (çal-): üstün gelmek

– Ah aslanım benim gibi ihtiyar kadının sesi olur mu? Çatlak zurna gibi bir ses… dedim. İbrâmlar,[348] ısrarlar üzerine başladım:

– Kalbime kan ağlatan gözlerindir, gözlerin… diye kalbimin tercümân-ı ihtisası[349] oldukça Raikan dinliyor, bizimkiler gülüyordu. Muzipliği bitmez gazeli bitirdim. Leyla "Hele oyununu görseniz bir köçek sanırsınız." demez mi? Bir ısrardır başladı. "Bu akşam yorgunum cicim. İnşallah başka bir akşam buluşuruz. O zaman beraber oynarız." dedim. Gülüşüldü. Mamafih bir zarif çevirme hareketiyle Raikan'ın da güzel oynadığını itiraf ettirdim. Bir gün, daha doğrusu bir gece beraber bir zeybek oyununa karar vererek o geceki Şevkidil Kalfa oyununa nihayet verebildik. Vakit gecikiyordu. Güzel, taze, piliç gibi kızı yapayalnız kapıp salıvermek olmazdı. Bu kadar tilki, bu kadar sansar içine…

Koluna girdim, kapısına kadar götürdüm. İki yanağından da iki âteşîn[350] gül koparıp döndüm.

Gece rüyamda Raikan'a gazel okuyor, şarkı söylüyordum… Tatlı değil mi? diye Bînamaz hikâyesini bitirdi, kalktık. Vakit de sahura yaklaşmıştı.

ON YEDİNCİ GECE
Sünnet Düğününde…

Rızalarda iftarı ettik. Vehbi rahatsızdı, gelemedi. Küçük Hüseyin büyükannesini teravihe götürecekti. Erken gitti, mecliste üç, dört kişi kalmıştık.

Bînamaz çubuğunu çekerek başladı:

– Ramazan sonuna yaklaştıkça biz de yarım ay gibi her gün biraz daha zayıflıyoruz.

Nuri – Ne yapalım, mukadder,[351] yarın gidip Vehbi'nin hatırını sormalı.

[348] ibrâm: zorlama
[349] kalbimin ihtisas-ı tercümânı: hislerimin tercümanı,hislerimin açıklaması
[350] âteşîn: ateşli, hararetli

Raşit – Evet, evet imamımızı bir kere yoklamak lazım… Mamafih gecemizi de boş geçirmeyelim değil mi?

Bînamaz – Evet, bizim gazel-serâlık[352] dillere destan oldu. Mahallede çalkandı. "Şevkidil Kalfa'nın sesi… Kimseler demez ki ihtiyar bir kadındır, erkek sesi gibi gür ve oynak… Cidden müessir[353]…" sözleri devran ediyor, herkes meraka düşüyor fakat Şevkidil Kalfa'yı gören kim… Üç, beş taze hanımla, tek tük yabancı… Raikan'la eğlencemizin ertesi günüydü… Leyla ile Fahire telaşla geldiler…

– Aman Lâmi hazırlan… Vakit gecikiyor, bu gece davetliyiz.

– Hayırdır İnşallah, nereye…

– Raikanlara…

– Çok olmaz mı? Tanışalı iki gün oldu, bu ikinci davet.

Leyla (Gülerek) – Fena mı? İstemiyor musun? Raikan gibi güzel bir kız insanı davet eder de gidilmez mi?

– Gidilmez diyen kim… Davetin bu kadar çok olmasına mana veremedim de…

Fahire – Raikan'ın amcasının çocuğu sünnet olmuş… Gece de eğlence yapılacakmış, bizi de davet ediyor. "Şevkidil Kalfa'yı mutlaka getirin." diyor.

– Âlâ kambersiz düğün olur mu? Siz götürmeseniz ben giderim.

Leyla – Haydi öyleyse hazırlan da gidelim. Böyle oturup ne yapacağız, hiç olmazsa eğleniriz. Güzel hanımlar vardır. Getirin bezimi, saçlarımı…

---

[351] mukadder: kader, kısmet, alın yazısı
[352] gazel-serâ: nazım şekilleri arasında gazel meydana getiren
[353] müessir: etkili

Leyla ile Fahire pervane gibi etrafımda dönüştürüyorlardı. Yarım saat sonra bütün kafile yoldaydık. Doğru Raikanlara gittik. Bizi kapıdan karşıladı. İştiyakla[354]:

– Şimdi amcamdan geliyorum. Geciktiniz, sizi almaya geldim, dedi.

Öpüştüler, öpüştük, oturmadan düğün evine gittik. Merdivenlerden çıkarken Portakal Oğlan'ın feryadı işitiliyordu.

– Bir fener, bir nalın, diye ötekinin berikinin burnundan bir şeyler çıkarıyordu.

Yatakların mevzu olduğu geniş salona çıktık. Portakal Oğlu boğazında kalan şeritleri arşın arşın çıkıyor, masanın üstüne mezat hali gibi yığıyordu. Beni görünce "Vay kalfacığım, efendi." diye sanki seksen senedir beni tanıyormuş gibi üzerime gelip burnumdan bir bohça kovası çıkarmaz mı? Salonda kahkaha koptu…

– Hay hınzır herif, onu da nerden çıkardın, diye işi alaya boğduk. Bizimkiler de gülüyor, soruyordu:

– Hokkabazı evvelden tanır mısınız?

– İlâhi kızım, Portakal Oğlu'nu tanımayan var mı? Rahmetli paşanın zamanında küçük beyle bizim iki oğlanı sünnet ettirdik ki o vakitte bu herif gelmişti. Ne ihtiyarlar, ne genceler, hep o Portakal Oğlu…

Yataklarında kurdele bağlatıp yatan, etrafa dargın dargın, melül melül bakarak kendilerini aldatanlara küstüklerini anlatan küçük beylerin hatırlarını sorduk. Yandaki odada icrâ-yı ahenk [355] eden ince saz faslını dinlemeye gittik. Tanıyorsak kemanı, afetin udu yerleşmiş sâmi'în[356] âhını, ofunu göklere çıkarıyordu. Biz de bu gönlü yanıklar bezmine[357] dâhil olduk… Raikan yanımdaydı.

[354] iştiyak: arzu ve istek
[355] icra-yı ahenk (et-): ahenk sağlamak
[356] sâmi'în: dinleyiciler
[357] bezm: meclis, sohbet meclisi

– Kalfacığım hangi şarkıyı istersen söyle de çaldırayım, diyordu.

– Teşekkür ederim kızım şarkıların hepsini severim, diye kızcağızı göğsüme doğru çekiyor, bin vesileyle bin buse topluyordum. Oda zaten hınca hınçtı. Raikan büyük bir teslimiyetle yaslanıyor, adeta kucağımda oturuyordu. Önümüzde oturan Leyla arada bir dönerek:

– Dadı, Raikan Hanım'ı rahatsız etme sakın, diye muziplik ediyor, Raikan gülerek:

– Estağfurullah ben kalfayı rahatsız ediyorum, diye kalkmak istiyormuş gibi yapıyor.

Ben – Yok kızım yok rahatına bak, diye daha ziyade kucaklayıp sarılıyordum. Fahire de yanımdan iki eteğimi çekerek gülüyordu.

Biz bu halde fasıllar dinliyor, makamdan makama geçiyorduk. Ben içimden bu cümbüşün günler, haftalar, yıllarca devamını temenni ediyor:

– Canan geliyor can gidiyor şimdi İlâhi, Bir lâhza aman ver de kıyamette diriltme!" diyordum.

Raikan okunan bir gazelin tesiriyle gözleri yaşarmış, yanaklarını yanaklarımın üstüne koydu, titrek bir sesle:

– Güzel okuyor değil mi kalfacığım?

– Evet, cicim! Siz niçin müteessirsiniz, diye gözlerini sildim.

– Güzel sese hiç dayanamam, diye gülümsedi. Ellerimi belinden geçirmiş, göğsünün üstüne koymuş, hafif hafif sıkıyordum. Kızcağız tatlı bir hisle beni hareketimde serbest bırakıyordu. Bir ara kendinden geçmiş gibi dudakları dudaklarımın üstüne düştü. Uzun uzun öpüştük. Sonra birden sıkılmış gibi pembeleşti, yüzüme baktı. Benim gözlerim parlıyor, dudaklarım titriyordu. Güldü… Bu gülüşünde tuhaf bir mana vardı. Usulca kulağına:

– Göz gördü gönül sevdi seni ey yüzü mâhım, Kurbanın olam var mı benim bunda günahım.” dedim. Tekrar gülerek yüzüme baktı:

– Ne kadar güzel şarkılar söylüyorsunuz… Sizi o kadar seviyorum ki kalfacığım. Ne olurdu benim dadım olsaydınız, diye yüzümü gözümü okşayıp öptü. Yanaklarını dudaklarıma sürdü.

Ben de müşfikâne[358] – Teklif mi var yavrucuğum? Senin de dadın oluveririm, dedim.

– Yok yalnız benim, yalnız benim olmalıydın, diye boynuma sarıldı. Artık senli benli olmuştuk…

– Oyunumuz ne vakit, dedim, güldü.

– İstersen yarın akşam, dedi. Bize mi gelirsiniz ben mi geleyim…

– Sen gel kızım bizde daha rahat oluruz…

– Peki, dadıcığım.

Sinemde sıkıyordum…

Yemek zamanı olmuştu. Sofrada hep beraberdik. Ben dört gözle ortalığın kararmasını Karagözün başlamasını bekliyordum. Hacivat gazele başladı. Gazeller kısmen kısılmış, kısmen sönmüştü. Raikan yine kucağımdaydı. Bu genç kız, bu ihtiyar dadının aşkı olmuştu. Sol kolunu boynuma atmış, bacakları sol tarafımdan sarkmıştı. Ben de sağ kolumu belinden geçirmiş, ellerimi sağ göğsünün üstünde kilitlemiştim. Her fırsatta uzun uzun öpüşüyorduk… Bu sıcak yaz gecesinde hem Karagöz seyrediyor hem kucak kucak terlemekten derin bir haz duyuyorduk… İlerisini anlatamayacağım çünkü beni eve götürmüşlerdi. Kendimden hiç haberim yoktu.

[358] müşfikâne: şefkatle, merhametle

ON SEKİZİNCİ GECE
Şevkidil Kalfa'nın Raksı

Bînamaz hikâyesine devam etti.

Ertesi gündü. Firuzan erkenden geldi…

– Lâmi, dedi, bu gece bizde toplanacağız.

– Yine ne var?

– Malum ya… Bu gece dans gecesi… Sen nasılsın, dün akşam halin neydi? Ödümüz koptu. Bir falso olacak, herkes senin kim olduğunu anlayacak, rezalet olacak dedik. Bereket versin Raikan'a… Doğrusu çok iyi kız… "Aman kalfanın uykusu geldi galiba, rahatsız olmasın, bir yatak yaptıralım, burada yatsın." dedi. Leyla atıldı. "Biz götürürüz zaten yalnız korkarız." sözleriyle önünü aldı da hep beraber seni getirdik.

– Bırakmalıydınız. Herhalde Raikan beni yalnız bırakmazdı.

Firuzan (Gülerek) – Öyle, yalnız bırakmazdı fakat sonra ne olacaktı?

– Ne olacaktı?

– Senin Şevkidil Kalfa değil, bir Lâmi Bey olduğunu öğrenmeyecek miydi?

– Nasıl olsa öğrenecek değil mi? Bu gece ne olacak, yine Şevkidil Kalfa mıyım?

– Şüphe mi var olduğun gibi geleceksin. Yalnız erkek elbisesi giyeceksin, dedi.

Gülüştük. O gitti, arkadan Leyla ile Fahire göründü. Gece hazırlıklarını anlatıyorlardı.

Leyla – Raikan oyunu çok methediyorlar. Biz de seni methettik. Görelim seni bizi mahcup etme…

(Güldüm.) – Oyunda beni bastıramaz. Merak etmeyin, dedim. Bizi yine bir Şevkidil Kalfa haline soktular. Hep beraber Firuzanlara gittik.

Akşam olmuştu. Bütün heyet sofradan kalkmış, büyük misafir odasında toplanmıştık. Ben Raikan'la konuşuyordum. Oynayacağımız oyunların teferruatı[359] hakkında müdâvele-i efkâr[360] ediyorduk. Verdiğim izâhât[361] Raikan'ı memnun ediyor. "Gözüm kalfacığım, bana bunları da öğretir misiniz?" diyordu. "Biz kalfayı hazırlayalım." diye beni götürdüler. Kınalı saçlarımı toplayıp kaldırdılar. Başıma külah, belime kuşak ve silah uydurdular. Çıkarken Şevkidil Kalfa, girerken Şevkidil Efe oldum. Alkışlarla karşılandım. Raikan da güzel bir İzmirli kadın kıyafetine girmişti.

Onun zaten elbisesi de varmış. Babası uzun müddet İzmir'de memuren bulunmuş. Oyun başladı. Nazmend ile Necmiye İzmir havası çalıyorlar. Biz Raikan'la karşı karşıya oynuyorduk. İkimizde iyi oynuyorduk. Odanın içinde çıt olmuyordu. Herkes can kulağıyla musikiyi dinliyor. Can kulağıyla bizim mûnis,[362] ahenkdâr[363] hareketimizi takip ediyordu. Doğrusunu söylemek lazım gelirse bu güzel sıcak ruhlu kızla böyle saatlerce değil, günler, haftalarca oynasam bıkmayacaktım. Her defasında yeni bir heves, her seferinde yeni bir incizâb[364] duyarak canlanıyor, ateşleniyor, coşuyordum. Ben coştukça onu da coşturuyordum. Bir ara kendimden geçtim. Karşımda tatlı, yakıcı inhinâlarla[365] bükülen bu dilber İzmirli kızı kucaklayıp kollarımın üstünde kaldırdım. Öptüm, öptüm, öptüm… Bütün heyetin kahkahaları arasında götürüp en mu'tenâ[366] noktaya oturdum. Çünkü yorulmuştu. Şimdi herkes bizi tebrik ediyor, alkışlıyor, takdirâta[367] boğuyordu.

[359] teferruat: ayrıntılar
[360] müdâvele-i efkâr: fikir alışverişi
[361] izâhât: açıklamalar
[362] mûnis: cana yakın, sevimli
[363] ahenkdâr:ahenkli, uyumlu
[364] incizâb: cazibeye kapılma
[365] inhinâ: kıvrılma, bükülme
[366] mu'tenâ: özenilmiş, seçkin
[367] takdirât: övgüler, takdirler

Raikan (Gülerek) – Ben efenin hareketlerini taklitten başka bir şey yapmadım ki; bütün maharet ve muvaffakiyet[368] onda, ne olurdu hakikaten bir efe olaydı. Zaten verdim ya bütün bütün gönül verirdim, dedi…

Leyla el çırpıyor, Firuzan manalı manalı gülüyor. Fahire heyecanla bakıyor… Nazmend garip bir edayla:

– Evet, hakikaten bir efe olaydı, diyordu…

Ben – Sahih mi kızım, canını seveyim… Ben de sana gönül verdim. Sen de erkek olaydın mutlaka sana varırdım, dedim. Gülüştüler.

Raikan –Ben de seni alırdım hiç şüphe etme, dedi. Leyla dışarı çıktı, arkasında giden

Firuzan – Dadı biraz gelir misin, dedi.

Ben de çıktım. İçeridekiler bana dair söz açmışlardı. Leyla ile Firuzan'ın ısrarı üzerine saçlarımı, sürmelerimi çıkardım. Genç bir Lâmi Efe olmuştum. Kollarıma girdiler, odaya getirdiler. "Gönül vereceğinizi söylediğiniz efe hakikaten erkek oldu." deyince Raikan şaşırdı. Gülüşüyorlardı. Kızcağızın adeta nutku tutulmuştu.

Leyla – Takdim ederim efendim, Lâmi Efe, dedi.

Elimi uzattım. Kızcağız gayr-i ihtiyâri,[369] gayr-i şuûrî[370] bir hareketle mukabele[371] etmişti. Elini uzun uzun öptüm. Raikan kızarmıştı. Bir türlü meseleye akıl erdiremiyordu. Günlerden beri tanıdığı Şevkidil Kalfa ben miydim? Yoksa kendisine bir oyun mu ediyorlardı.

Fahire – Hararet basmıştır, diye birer limonata getirdi.

[368] mahâret ve muvaffakiyet: beceri ve başarı
[369] gayr-i ihtiyâri: düşünmeden, istemeksizin, elinde olmayarak
[370] gayr-i şuûrî: şuursuzca, ne yaptığını bilmeyerek
[371] mukabele (et-): karşılık vermek

Bardağın birini alıp Raikan'a verdim. Teşekkür ederek aldı, içti. Ben de aldım. "Muhabbetimize" diye içtim. Gülüşüyorlardı. Hepsi birden "Muhabbetinize, muhabbetinize" diye içtiler. Raikan bütün bütün şaşırmıştı. İkimize de yalvarıyorlardı. "Artık iki gönüllü birbirini buldu, şimdi bir oyun daha isteriz." Raikan rica etti, müsaade istedi, dinlemediler. Israrlar arttı. Bence kucaklayıp kaldırdım. Emr-i vâki'[372] karşısında kalmıştı… Son oyunu da büyük bir hararetle oynadık. Oyunca hevesini, iştihasını, zevkini gıcıklayacak noktaları bulmakta güçlük çekmiyordum. Geceyi pek eğlenceli geçirdik. Ayrılırken Leyla Raikan'ın koluna girmiş… Bir şeyler anlatıyordu.

ON DOKUZUNCU GECE

Fal

Bînamaz anlatıyordu…

Ertesi gün Leyla'yla görüştüğümüz zaman bana "Her şeyi söyledim. Hayret etti… Sendeki ciddiyet ve muvaffakiyete şaşıyor. " dedi. Gülerek "Sana bir şey söyleyeyim mi? Raikan sana tutkun!.." sözlerini ilave etti.

Raikan bana tutkun… Hiç fena bir şey değil… Bu sözleri benim zihnimde iyice derin izler bırakmıştı. O gün akşama kadar düşündüm. Hatta Leyla ile görüşürken bile düşünceliydim. Bunun farkına varan Leyla "Lâmi, galiba sen de ona tutkunsun!" demişti. "Hayır." diyemedim. Ama "Evet." de diyemiyordum. Hasılı hissimi tahlile zaman bulamamıştım. Bizim münasebetimiz o kadar sıkı fıkı, o kadar baş döndürücü bir çabukluk ve karışıklıkla geçiyor ki insan neye uğradığını anlayamıyor, akıntıya tutulmuş gibi mütemadiyen[373] çabalıyor, mütemadiyen uğraşıyor, didişiyor…

– Peki, dedim. Artık Raikan'la görüşemeyecek miyiz?!

– Neden görüşemiyoruz? Bu akşam yine gelecek…

[372] emr-i vâki': 1. beklenilmeyen iş, sürpriz 2. zorlayıcı bir baskı ile bir işi yapmaya mecbur etme
[373] mütemadiyen: hiç aralık vermeksizin, sürekli bir biçimde

– Bu akşam gelecek mi?

– Evet, gelecek. İskambil oynayacağız. Fal açacağız.

– Fal mı? Başka yapacak bir şey kalmadı mı?

– Ne kalsın? Maksat eğlenmek değil mi? Hepimizin falına baksak, gece geçti, gitti.

– Pek âlâ, bence hava hoş…

Akşam Leyla'da toplandığımız zaman daha Raikan görünmemişti. Merak ve heyecanla bekliyorduk. Firuzan "İlk falı ben açayım." diye iskambilleri aldı. "Raikan gelecekse açılsın." diye karıştırırken bütün kağıtlar elinden dökülüp dağılmıştı. Hepimiz bu hali tefsire uğraşıyorduk. Kimi "Bozuldu, gelmeyecek." kimi "Yok, yok hepsi açıldı. Mutlaka gelecek." derken Raikan kapıdan girdi… Nazmend gülerek "Demedim mi?" diye haykırdı. "İşte geldi!" O da gülüyordu. Hepsiyle ayrı ayrı öpüştü. Nöbet bana gelince mahcubane elimi sıktı. Dudaklarımın iştihası üstünde kalmıştı. Tuhaf bir vaziyet almış olacağım ki Leyla sordu: "Ne oldu Lâmi?" "Hiç."dedim. Arzum içimde kaldı da… Gülüştüler. Oturduk. Birkaç dakikalık hoş beşten sonra iskambil oyunu başladı. Altı kol olmuştuk. Ben, Fahire, Raikan üçümüz… Leyla, Firuzan, Nazmend üçü… Diğerleri seyirciydiler. Oynadık, on bir oyun bizim mağlubiyetimizle neticelendi. Yenilmiştik…

Necmiye (Öteden) – Oyunda kaybeden aşkta kazanır derler, dedi.

Ben – Ondan eminim, aşk hususunda talihim yaverdir.

Firuzan – Hakikaten öyledir, bunu ben de tasdik ederim fakat Raikan'ı bilmem.

Raikan (Kıpkırmızı) – Hiç talihim yoktur diyebilirim. Size anlatmıştım ya kısmetim hep saçlı sakallı, babam yerinde adamlarla açılmıştır.

Leyla – Sen neticeye bak kardeşim, dur bakalım şimdi falın her şeyi söyler, diye kağıtları topladı. Karıştırdı, kestirdi, niyeti ben tutacağım bakalım kısmetin genç mi, ihtiyar mı? dedi…

Kağıtları sıra sıra diziyor, gayet ciddi bir vaziyette tetkik ediyor, düşünüyor, bu allı karalı, oğlanlı, kızlı, benli dağlı kahinlerin gizli lisanlarını tefsire uğraşıyor, onların komşuluklarından, vuslatlarından, iftirâklarından[374] türlü manalar çıkarıyordu. Son kağıtları da açıp kendince bir kıymet isnat[375] etti ki kağıtların üzerine attıktan sonra muvaffakiyetle[376] gülerek:

– Âlâ, âlâ, kısmet bu kadar kör olur, şu kağıtlara bakın bütün ferah, saadet, para… Yakında bir muvaffakiyet, bir nikah, ya bir düğün var… Bak şu sarışın delikanlı… Görüyor musun? Hepsini düşünüyor, aklı fikri hep sende… Sen de aklınca onu düşünüyorsun, görüyor musun? Bakalım sonrası ne olacak? Hak oyun üçtedir derler, diye kağıtları topladı, karıştırmaya başladı.

Raikan düşünceli görünüyordu. Ara sıra nazarlarımız[377] çarpışıyor, gülüşüyorduk. Onun hafifçe pembeleştiğini fark ediyordum.

Nazmend – Doğrusu kıskandım. Bu genç, sarışın bey kim acaba, diye manidar,[378] istihzâkâr[379] bana bakıyordu.

İkinci, üçüncü fal, hep birincisi gibi muvaffakiyet, nikah, düğün, rabıta[380] gösteriyordu.

Bir de benim falıma bakmaya karar verdiler. Ben de mesut olacaktım. Ben de sarışın bir kız seviyordum. O da zaten beni düşünüyor, kalbinde gömülü kalan aşkı kulaklarıma fısıldamak için fırsat arıyordu…

---

[374] iftirâk: ayrılık
[375] isnat (et-): dayandırmak
[376] muvaffakiyet: 1. Allah'ın yardımıyla başarı gösterme, ele geçirme
[377] nazar: bakış
[378] manidar: anlamlı
[379] istihzâkâr: alaycı
[380] rabıta: bağ, münâsebet, ilgi

Leyla'nın tarif ettiği erkek bana, kız da Raikan'a ne kadar benziyordu. Herkes gibi bunu biz de anlıyor, kızmıyor, belki içimizden memnun bile oluyorduk. Ben bu falların bir kâl-i hayır[381] olmasını candan özlüyor ve gözlüyordum.

Nihayet kalktık, Raikan'a refakat[382] etmek benimle Leyla'ya düştü. Kapıdan ayrılırken elini şiddetle sıkarak öptüm:

– Raikan seninle yalnız görüşmek isterim, ne zaman, nerede? dedim.

Utandı, etrafına baktı. Leyla ağır ağır yürüyordu. Gecenin karanlığında dudaklarımız bir dakika birbirine yapıştı:

– Yarın burada… dedi.

YİRMİNCİ GECE

İlân-ı Aşk

Bînamaz devam etti…

Gece yatakta dönüp duruyordum… Gözüme uyku girmiyor, zihnimden Raikan çıkmıyordu.

– Yarın burada… Tatlı bir şarkının nakarat veddkâr[383] ahengiyle kulağımda çınlıyor… Engin bir hayâl-i rûh-nevâz[384] içinde yüzüyordum.
Sabah oldu… Pencerenin açık kalan kafesinden bol bir haziran güneşi odama doluyor, içime geniş bir neşe, ateşli bir ümitle dolduruyordu. Kalktım… Terliklerimi çıplak ayaklarıma geçirdim. Aşağı yukarı dolaşmaya başladım…

[381] kâl-i hayır: hayırlı söz
[382] refakat: birlikte bulunma, birlikte gitme
[383] veddkâr: dostça
[384] hayâl-i rûh-nevâz: ruhu okşayan bir hayal

Gidecektim, tabii böyle, bu kıyafetle gitmek makul değildi. Annesi elbette benimle görüşmesine müsaade etmeyecekti. Yegane çare yine bir Şevkidil Kalfa olup gitmek, serbestçe görüşebilmekti. Bunun için de acele lazımdı. Yoksa yakayı ele vermek işten bile değildi. Neredeyse Leyla görünürdü. Hemen hazırlandım. Ferhan'ın yardımıyla bir Şevkidil Kalfa oluverdim, çıktım.

– Leyla gelirse ben Beyoğlu'na gidiyorum, dedim.

Yarım saat sonraydı. Raikan'ın odasında diz dize, biz bize oturuyorduk… Zihnimi gıcıklayan hisler, heyecanlar, tercüman arıyor; dilimin ucuna kadar gelip düğümleniyordu. Hele bir zaman oldu ki ikimiz de birbirimizden utandık ve sustuk.

Raikan – Lâmi, biraz gezmeye çıkalım daha rahat konuşuruz, dedi.

Benim de canıma minnetti. Evde kalmakta bir iki mahzur[385] vardı. Şevkidil Kalfa'nın Raikan'la bu kadar sıkı fıkı görüşmesi yalnız evdeki hizmetçilerin değil hanımefendinin de nazar-ı dikkatini celb ediyordu. [386] Sonra bizimkilerden birinin ansızın gelivermesi, bizi böyle baş başa görmesi pek de arzu edilecek bir şey değildi. Biraz siyaset aradaki münasebeti uzun müddet hüsn-ü idâmeye[387] vesile olurdu. Halbuki ufacık bir tedbirsizlik her şeyi allak bullak edebilir. Kapanmak bilmeyen bir bâb-ı muhâsama[388] açabilirdi.

İki sevdazede[389] kol kola kapıdan çıktık.

Raikan – Nereye gidelim, diyordu.

Nereye gidelim! İşte bir sual ki cevabı pek kolay ve pek çabuk verilemez. Bugünkü gibi parklar, yangın mesireleri yok ki huzur ü sükûnuna[390] atılıp âşıkane[391] hülyalarımıza dalalım. Ateşli emellerimizi uyutalım.

[385] mahzur: engel
[386] nazar-ı dikkatini celb (et-):dikkatini çekmek
[387] hüsn-ü idâme: iyi devam etme
[388] bâb-ı muhasama: düşmanlık konusu, düşmanlık kapısı
[389] sevdazede: âşık, meftun, sevdalı
[390] huzur ü sükûn: rahatlık ve eminlik

– Ayaklarımız nereye götürürse… Herhalde buradan uzak, dedim. Güldü.

– Hakkın var buradan uzak, dedi. Yürümeye başladık.

Yolların îvicâcları[392] arasında dolaşa dolaşa Ayasofya'ya inmiştik. Bililtizâm[393] tenha sokakları, ıssız geçitleri intihâb[394] ediyorduk. Zaten o kadar birbirimizle meşguldük ki hiçbir şey nazar-ı tecessüsümüzü[395] celb edemiyordu.

Bir ara camiye girdik, tenhaydı. Cemaate geciken tek tük esnaf namaz kılıyor… Kısacık boylu, köse sakallı, yeşil sarıklı bir kayyim[396] şamdanları temizliyor, geniş, mehîb[397] duvarların arasından yükselen zayıf, kesik bir öksürük, titreye titreye yükselip kubbenin heybet-i muazzaması[398] içinde gâib oluyordu.[399] Dolaştık, dolaştık, nihayet bir köşeye çekilip oturduk. Rutubetli bir serinlik vücudumuzu sarıyor, güneşin tesirinden tutuşanan şakaklarımızı okşuyordu. Camiden, ibadetten, kanaatten, ramazandan bahsediyorduk. Müdavele[400] ettiğimiz her kelimeyle karşılaşan nazarlarımız uzun müddet birbirinin üstünde duruyor, ayrılmak istemiyor gibi görünüyordu. Tuhaftır, ikimiz de cesaret bulamıyorduk. Hissiyatımızı ifade eden, zaman zaman değişen rengimiz, vakit vakit kucaklaşan nazarlarımız oluyordu.

Orada bir saatten ziyade kaldık. İkindi yaklaşıyor, cami kalabalıklaşıyordu. Kalktık.

– Haydi, bize gidelim. Evde kimse yoktur, dedim.

Cevap vermedi. Düşünüyordu. Sonra birden bire karar vermiş gibi yüzüme baktı.

---

[391] âşıkane: âşık olarak
[392] îvicâc: eğrilik
[393] bililtizâm: bilerek, bile bile
[394] intihâb (et-): seçmek, ayırıp beğenmek
[395] nazar-ı tecessüs: meraklı bakış
[396] kayyim: câmilerde temizlik,eşyayı korumak, eskiden kandilleri yakmak vb. işler yapan câmi hademesi
[397] mehîb: heybetli
[398] heybet-i muazzama: insanda korku ve saygı duygusu uyandıran etkili görünüş, ululuk, azamet
[399] gâib (ol-): kaybolmak, ortada görünmemek
[400] müdavele (et-): fikir vermek, konuşmak

– Gidelim, dedi. Yine kaldığımız tenha yollardan geçerek bizim eve geldik. Anahtarla kapıyı açtım. Girdik. Hakikaten kimse yoktu. Büyükannem Ferhan'ı da beraber götürmüştü. İhtimal hafız dinlemeye gitmişlerdi. Bu güzel fırsat bize geniş bir sâha-i musahabet[401] açıyordu.

– Odama çıkalım mı, dedim.

– Nereye isterseniz, dedi.

Bu ân-ı resmiyete[402] bir mana veremedim. Yüzüne baktım, pembeleşmişti. Sesindeki hafif raşe[403] dudaklarında da his olunuyordu. Koltuğuna girdim, çıktık. Gülerek:

– Buyurunuz küçük hanım efendi, diye köşedeki sedire oturdum.

– Teşekkür ederim efendim, diye gülümsedi. Sıkılıyordu, neden? Acaba bu ihtiyar dadı kıyafetinde karşısında duran genç, cevval, ateşin[404] erkeğin odasında hem de en hususi, en mahrem olan yatak odasında bulunmak mı ona bu hicabı[405] veriyordu?

– Başını açmaz mısın, diye yanına oturdum.

– Akşam oldu çok gecikmesem, annem merak eder.

– Neden merak etsin, biliyor ki ben yanındayım.

– Evet, fakat…

– Fakat nedir? Benim Lâmi olduğumu bilmiyor ya…

Raikan başını önüne eğmiş, gözlerini yere dikmişti.

---

[401] sâha-i musahabet: konuşma alanı
[402] ân-ı resmiyet: resmi zaman, resmi an
[403] ra'şe: titreme, titreyiş
[404] âteşin: ateşli
[405] hicap: utanma, utanç

– Onu sade biz biliyoruz, değil mi Raikancığım, dedim.

– Evet, demeye hazırlanan ateşli dudaklarını dudaklarım örtmüştü. Kollarımın arasında vücudunun titrediğini duyuyordum.

– Raikan aç şu başını, ben de şu kıyafeti üzerimden atayım, dedim. Bilmem nasıl korkak bir hisle:

– Yok… Yok Lâmi… Gidelim, beni götür. Annem merak eder. Başka vakit, başka bir gün, diyordu. Ben dizlerinin önüne diz çökmüş:

– Raikan! Raikancığım gitme, bak biz bize ne mesuduz bilsen! Evet, bilsen seni ne kadar seviyorum, diyordum. Raikan elleriyle yüzünü kapamış, yüzüme bakmak istemiyormuş gibiydi.

– Niçin yüzünü kapıyorsun? Beni, Lâmi'yi sevmiyor musun? Söyle benim güzel Raikancığım, beni meyus[406] etme… diye ellerimle ellerini yüzünden çektim; bilmem nasıl bir hisle nemlenen kirpiklerini öptüm.

– Söyle beni sevmiyor musun? Utanarak başını önüne eğdi. Ancak duyulabilecek bir sesle:

– Seviyorum Lâmi! Çok seviyorum, dedi. Kapı şiddetle çalınmaya başlamıştı… Pencereye koştuk. Alayı kapının önündeydi.

– Eyvah, geldiler! Leyla, Firuzan, Fahire… Şimdi ne yapacağız, dedi.

– Ne yapacağız, keyfimize bakarız. Çalar çalar, giderler…

Raikan kabahat işlerken tutulmuş çocuk gibi titriyordu.

[406] meyûs (et-): ümitsizliğe düşürmek

– Ne titriyorsun Raikancığım? Gel, istersen bahçe kapısından çıkalım. Seni götüreyim, dedim. Sevincinden boynuma atıldı:

–Aman Lâmiciğim, çok rica ederim, dedi. Arka kapıdan çıkıp gittik. Onu evine bırakıp dönerken bir gün Şişli'ye kadar bir araba gezintisi yapmak vaadini almayı da unutmamıştım. Bînamaz hikâyesini bitirdi. Biz de dağıldık.

YİRMİ BİRİNCİ GECE

Sitemler Başlıyor…

Vehbi'nin gönderdiği haber üzerine onda toplanmıştık. Arkadaşımız o gece de çıkmamaya mahkûmmuş. Bizden mahrumiyete de mahkûm olmamak için rica etmişti… O sofrada kendine mahsus perhiz yemekleri yerken biz bizim için hazırlattığı nefiselerle telzîz-i dimağ[407] ediyorduk.

Küçük Hüseyin – Sevgili imamımızın rahatsızlığı iştihamızı kesti.

Bînamaz – Allah için görenler söylesin, küçük bey kuş gibi yiyor.

Reşit (Gülerek) –Az kaldı zaten bizim Hüseyin kuş beyinlidir diyecektim, affedersin. Zaten çocukcağızın kuş kadar kursağı var.

Gülüşerek sofradan kalkmıştık. Hem kahve içiyor hem Vehbi'nin sözlerini dinliyorduk. Nöbet-i kelâm[408], Bînamazımız'a geldi.

Vehbi – Ben o tatlı hikâyelerden mahrum kaldım, dedi.

Bînamaz – Allah hakikilerinden mahrum etmesin, demeye başladı.

[407] telzîz-i dimağ (et-): damağı değil mideyi doldurmak (Zevk alınmadan görev gibi yemek yendiği zaman söylenir.)
[408] nöbet-i kelâm: söz sırası

– O gece Raikan'dan ayrıldıktan sonra eve geldim. Bilmem nedense kendimi çok yorgun hissettim. Hatta yemek bile yemeden odama çekildim. Aşağıya inmediğimi gören Ferhan merak etmiş, yukarı çıktı.

– Küçük Bey yemeğinizi odanıza getireyim mi? dedi. İstemedim.

– Bana bir limonata yap da getir, dedim. Kızcağız koşarak gitti. Ben yatağıma uzanmıştım, uyuyuvermişim. Ferhan'ın getirdiği limonatayı ertesi sabah masanın üstünde buldum.

Giyiniyordum. Ferhan, Leyla'nın geldiğini haber verdi. "Gelsin." dedim. Leyla odamın kapısının önünde dolaşıyor, içeri girmiyordu. Kapıyı açtım "Gelsene." dedim. Dargın dargın yüzüme bakarak " Giyin de gel." dedi. Kolundan tuttum, içeri almak istedim. Geri geri çekildi. "Hayır, hayır." dedi. Onun ısrarına rağmen ben kucaklayıp odaya götürdüm. O çırpınıyor, "Bırak Lâmi, istemem, aşağıda konuşuruz." diyordu. Ben: "Hayır, burada konuşacağız." dedim. Giyinmemi yarıda bırakıp Leyla'nın yanına oturdum. O yüzüme bakmak istemiyor, dargın görünüyordu. Eğildim, ellerini ellerine aldım. Gülerek gözlerinin içine baktım. Dayanamadı, güldü.

– Dün bütün gün ve gece neredeydin?

– İşim vardı, Leylacığım. Beyoğlu'na çıkmıştım.

– Benim haberim yok mu zannediyorsun? Şevkidil Kalfa'yı bir küçük hanımla görmüşler. Hem de nerelere gittiklerini söylediler. Tenha sokaklardan Ayasofya'ya gitmişsiniz. Camide saatlerce kalmışsınız.

– Kim söylüyor?

– Nene lazım, söyleyen doğru söylemiş ya ona bak. İnkâr edebilir misin? O küçük hanım kimdi?

– Hangi küçük hanım, Leyla?

– Şevkidil Kalfa'nın yanındaki küçük hanım. Bilmiyor musun? (Sitemkârâne)[409] Raikan değil mi? Üç günlük dost için bizi, hepimizi, Firuzan'ı, Fahire'yi, beni… Hem de seni o kadar seven, o kadar düşünen Leyla'yı feda ediyorsun. Öyle mi? Aferin sana… Zaten ben artık buraya gelemeyeceğimizi, tabii senin de bize gelemeyeceğini söylemeye geldim.

Şaşırmıştım. Bu hiç beklemediğim tehdit beni fena halde sarsmıştı. Bu güzel, bu sevimli arkadaşlardan ayrılmak, hem de ilelebet ayrılmak bana pek güç geliyordu. Cevap veremedim. Bir müddet dalgın dalgın düşündüm. Hissiyatımla pençeleşiyordum. Zaten nasıl olsa ayrılacak değil miyim? Bu vesileyle o da olup bitmiş olur. Bana Raikan yeter, diyordum. Fakat gönlüm razı olmuyordu. Firuzan parlak gözleri, sevimli sözleriyle, Fahire mahcup tavırları, billur vücuduyla gözlerimin önüne geliyor, sendeliyordum. Hele Leyla, yanda oturan, bana iğneli sitemler yağdıran bu ateşli, bu zeki, bu fettan[410] kız… Ben ondan, çocukluğumdan beri beraber büyüdüğüm bu can yoldaşından nasıl ayrılabilirdim? Elleri ellerimin içinde olduğu halde:

– Leyla, dedim. Bu kadar insafsızlık olur mu?

– İnsafsızlık hangimizde…

– Dur, bak, anlatayım… Raikan Ayasofya'yı hiç görmemiş, rica etti. Nasıl reddederdim? Sen söyle!..

– Ben reddet demiyorum ki… Bize de haber verirdin, hep beraber giderdik. Ne mâni vardı? Hem ben de Ayasofya'yı görmedim. Emini ki Firuzan da, Fahire de bilmez… Gördün mü bir kere… Biz de görseydik fena mı olurdu…

– Bir gün de sizi götürürüm. Bunda darılacak ne var…

[409] sitemkârâne: çıkışır, eziyet edercesine
[410] fettan: 1.kurnaz, fitne çıkaran, şeytan 2. cazibeli, gönül alıcı, işveli

– Bizden saklaman gücümüze gitti. Firuzan da Fahire de dargın…

– Sen darılma da Leylacığım onların hepsini barıştırırsın, diye göğsüme doğru çektim.

– Peki, gece neredeydin?

– Vallahi uyuyordum. Adeta rahatsız gibiydim. Yemek bile yemedim. Bir limonata istemiştim, getirinceye kadar uyumuşum. O da işte masanın üstünde kalmış…

– Kim bilir ne yaptınız da o kadar yorulmuşsunuz.

– Hiç Leylacığım, hiçbir şey yapmadık. Biraz camide oturduk, döndük.

– Ya evde yalnız…

– Evde yalnız değildik.

– Biliyoruz, biliyoruz. Saklama hepsini biliyoruz. O kadar kapıyı çaldık, ses bile vermediniz.

– Çağır Ferhan'ı sor, ne vakit eve geldim.

– Ferhan'a kim inanır, o evvelden tembihlidir.

– Demek bana inanmıyorsun.

– …

– İnanmıyor musun?

Döndü, yüzüme baktı. Gülüyordu. Bu güzel, ateşli kızı kollarımın arasında bütün aşkımla sıktım, öptüm, sevdim. Ötekiler bana karşılık olmak üzere bir eğlence yapmaya karar vermişlermiş. Biz de bütün gün ve geceyi Leyla'yla geçirdik. İki sevdazede gibi konuştuk, iftar ettik, eğlendik. Gece onu evine götürürken kapının önünde te'âti[411] ettiğimiz uzun, sıcak buse bütün dargınlıkları, bütün küskünlükleri unutturmuş; yine ikimizi de birbirimizin kucağına atmıştı.

YİRMİ İKİNCİ GECE

Kıskançlık…

Bînamaz devam ediyordu.

Bu sevimli dostlarla barışmak, onları yeniden elde etmek için bir müddet Raikan'ı unutmuş gibi görünmekten başka çare yoktu. Bu çare o kadar acı ve eziciydi ki adeta bende sönüklük husûla[412] getirmişti. Ben daima onu düşünüyordum. Hususiyetle[413] böyle görüşmemeye, kararlaştırdığımız gezintiyi bir an evvel hayyiz-i faale[414] çıkaramamaya katlanmak beni öldürüyordu. Zaten Leyla'nın elinden kurtuluş yoktu. Kocasına emniyeti kalmamış bir kadın gibi artık o benim gölgem olmuştu. Nereye gitsem yanımda, nerede olsam karşımdaydı. Barıştığımızın ertesi sabahıydı. Erkenden geldi. Doğru odama çıktı. İlk sözü: "Haydi, Lâmi! Kalk hazırlan bize gidelim. Orada toplaşacağız…" olmuştu. Gülerek devam ediyordu: "Mahkeme olacak, istintâk[415] edileceksin! diyordu. Kalktım, giyindim. Biraz çekingen olmakla beraber giyinmeme yardım etti. Odadan çıkarken "Raikan'ı çağıralım mı?" diye yarı müstehzî,[416] yarı mütecessis[417] bir nazarla[418] yüzüme baktı. Ben lâkayd[419] bir tarzda "Sen bilirsin, ben senin keyfine tabiyim." dedim. Sıkıca koluna inerek merdivenleri inmeye başladım.

---

[411] te'âti: yalnız bir taraftan veya her iki taraftan teslim etmekle yapılan alış-veriş
[412] husûl: meydana gelme, olma, oluş
[413] hususiyetle: özellikle
[414] hayyiz-i faale: bir işi yapmaya başlayacak duruma gelme
[415] istintâk (et-): sorgulamak, sorguya çekmek
[416] müstehzî: alaycı, alay eden
[417] mütecessis: meraklı
[418] nazar: bakış
[419] lâkayd: kayıtsız, ilgisiz

Kapıdan girerken hepsi bir ağızdan "Maşallah vefasız reisimiz! diye feryadı kopardılar. "Gel bakalım hesap başına!.." dediler. Ben günahkâr bir insan vaz'ıyla[420] önüme bakarak boynumu büktüm. Gülüştüler. "Affetmeyecek misiniz?" dedim. Nazmend: "Bir meclis akd[421] edelim… Reye[422] koyalım. Ekseriyetle[423] affolursan affederiz." dedi. "Kabul, kabul." sedalarıyla meclis akd olundu. Riyâsette[424] Leyla bulunuyordu. Davacısı hakim olanın Allah yardımcısı olsun! derler. Ben de o haldeydim. "İnsaf edin." dedim. "Beni Leyla'nın eline bırakıyorsanız hiç şüphe etmeyin ki memnun eder." Gülüyorlardı. Necmiye müstantik[425] oldu. Diğerleri de âzâ[426] makamına geçtiler. Ben biçare maznun[427] ve müttehim,[428] boynu bükük, fermân-ı adâleti[429] bekliyordum. Necmiye istintâka başladı:

– Sizi evvelki gün tenha yollarda gezerken genç bir kızla görmüşler.

– İftira efendim. Aleyhimde iftira ediyorlar. Ben ne beni gören kızı ne de başkasını gördüm.

– Siz görmemiş olabilirsiniz fakat sizi görmüşler.

– Benzetmişlerdir efendim. Asılsız şeylerle heyet-i muhteremenizi[430] üzmüşler. Böyle dedikodulara ehemmiyet vermek şanınıza yakışır mı efendim…

Dayanamadılar, kahkahayı kopardılar.

Nazmend haykırdı: – Reye, reye, affını kabul edenler el kaldırsın! Ekseriyet var, ittifak[431] var!

---

[420] vaz': durum
[421] akd (et-): yapmak, uygulamak, kararlaştırmak
[422] rey: oy
[423] ekseriyetle: çoğunlukla
[424] riyâset: başkanlık
[425] müstantik: sorgu hakimi
[426] âzâ: üye
[427] maznun: zanlı
[428] müttehim: töhmetli, kabahatli, suçlu görülen
[429] fermân-ı adâlet: adalet fermanı, adaletin hükmü
[430] muhtereme: 1.saygıdeğer anlamında, hanımlar için kullanılan ifade 2.heyet-i muhterem: muhterem heyet.
[431] ittifak: birleşme

Evet, ittifak vardı. Hakim de, müstantik de dahil olduğu halde el kaldırmışlar; kendilerini hiçbir veche[432] ile incitmeyen reislerini mahkum etmeye razı olmamışlardı. İçimden bütün hakimlerin, bütün reislerin böyle rahim[433], böyle müşfik[434] olmalarını temenni etmişti.

Reis, karâr-ı tefhîm[435] etti. Meclis dağıldı. Eğlenceye başladık.

Nazmend – Pek âlâ… Affettik ama boşuna değil. Bugün, bu gece, ayrı ayrı gönlümüzü almaya çalışacaksın! dedi. Güldüm.

– Canıma minnet, dedim, siz verin yoksa… Benim için gönül almaktan tatlı ne olabilir…

Konuştuk, gülüştük. Vakti tatlı tatlı akşam ettik. Nazmend, tamburda bir iki taksim yaptı… Firuzan, udla bir iki peşrev çaldı. Ben, şöyle bir iki makam üzerinde gezindim. Müezzin de minare de dolaşmaya başladı. Yemeğimiz de pek tatlı geçti. Herkes başından geçen bir vakayı yahut hatırladığı bir hatırayı nakletti. Hem yemek yiyor hem kahkahalarımızla odayı dolduruyorduk… Kahveleri pişirmeye Nuriye memur edildi. Şerbet hazırlamak Firuzan'a düştü, sakilik[436] etmek Fahire'ye verildi. O vazife-i rakikayı[437] da ona verdik. İçmek hususu da bize kalmıştı. Nâçâr[438] hakkımız razı olduk. Sazlar, sözler devam ediyordu. Nuriye kahveleri getirdi. Leyla kalkıp dağıttı. Ben fincanları toplayıp götürüyordum. Dışarıda bir ara Fahire ile karşılaştık. Ellerini tuttum. Bıraktı. Gözlerini yere eğmişti. "Fahire yüzüme niye bakmıyorsun?" dedim. Başını çevirdi. Zorla gözlerinin içine baktım. Dudakları gülüyor, gözleri ağlıyordu… Evet, gözleri tamamıyla yaşlıydı. Öptüm. "Nen var Fahireciğim?" dedim. Tarîzkâr[439] bir nazarla yüzüme baktı. "Nem mi var? Lâmi

[432] veche: taraf, yön, yüz
[433] rahim: rahmet edici, acıyan, merhamet eden
[434] müşfik: şefkatle seven, acıyan, merhametli
[435] karâr-ı tefhîm (et-) : kararı bildirmek
[436] sâkî: içecek servisi yapan, sunan kişi
[437] vazife-i rakika: ince görev
[438] nâçâr: çaresiz, ister istemez
[439] ta'rîzkâr: taşlayıcı, laf çarptırarak

bunu nasıl soruyorsun?" dedi. Ben biraz şaşkın, biraz müteessir:[440] "Neden Fahireciğim, sormak hakkım değil mi? Ben ki seni o kadar seviyorum…"

Fahire hırçın, hem de kendisinde ilk defa gördüğüm hırçın bir asabiyetle ağzımı kapadı: "Yalan söyleme!.. Yalan söyleme!.. Kimi sevdiğini ben biliyorum." dedi ve hıçkırarak karşıki karanlık odaya kaçtı. Ben bütün bütün şaşırmış, bu ter ü tâze,[441] bu nerm ü nâzik[442] kızcağızın saf yüreğini kanatan hissin ne olduğunu pek açık surette anlamıştım: Kıskançlık…

Evet, Fahire Raikan'ı kıskanıyordu… Şimdi bir sinema şeridi gibi bütün hatıralar gözümün önünden geçiyor, Fahire'nin vakit vakit bir mana veremediğim hareketlerini şimdi pek güzel, pek açık bir surette anlıyordum. Demek ki, Fahire beni hakikaten seviyordu. İşte bu mesele oyunlarımıza, eğlencelerimize bir ciddiyet, belki acı bir ciddiyet şekli vermek isti'dâdı[443] gösteriyordu…

O gece dağılırken Fahire'nin yanına sokuldum. Elimi beline geçirerek göğsümün üstünde göğsünü sıktım: "İnan Fahire, seni yalnız seni seviyorum." dedim. Dudaklarına yapışan ateşli dudaklarıma müsaade etti. Sonra: "Hayır Lâmi, hayır… Senin yalan söylediğini istemem, diye söylenerek kaçarken hıçkırıkları karanlıklarda acı akisler uyandırıyordu…

YİRMİ ÜÇÜNCÜ GECE
Bin Çiçek Bir Böcek…

Bînamaz anlatıyordu…

Bu gözyaşlarına şahit olan gece beni uyutmadı… Sabaha kadar düşündüm durdum. Leyla'nın sitemleri, Fahire'nin gözyaşları, benim de onların da mevkilerimizi güçleştiriyordu. Demek oluyordu ki; aramızdaki rabıtalar, kısaca, sadece bir

[440] müteessir: üzüntülü, üzgün
[441] ter ü tâze: pek latif, pek körpe, taptaze
[442] nerm ü nâzik: pek yumuşak, pek nazik
[443] isti'dâd: kabiliyet, akıllılık, anlayışlılık

çocukluk oluvermeden çıkıyor, işe daha muazzıl,[444] daha çapraşık, daha dolaşık hisler de karışıyordu. Ben artık bir kızlar mahfili reisi olmaktan uzaklaşıyor; dokuz karılı bir koca mevkiine giriyordum. O zaman Karagöz'ün:

"Yüz kere demedim mi sana sevme dokuz yâr, Birde vefa, ikide sefa, sonra cefa var." tekerlemesi kulaklarımda çınlıyor, "Allah akıbetimize hayırlar yazsın." diyordum. Hayırlar, evet, hayırlar… Çünkü mesele vehâmet[445] kesb[446] ediyor, aramız fena halde açılacak gibi görülüyordu. Daha diğerleri hislerini tamamıyla meydana vermemişlerdi. Fakat onlarda da için için kaynayan bir his dalgası bir kin ve gayz çalkantısı mahsus oluyordu.

Hâsılı vuku'-i garib[447] bir fırtınanın korkunç alametleri beliriyordu. Düşündükçe aklıma tuhaf tuhaf şeyler geliyordu.

Vaktiyle dört karılı bir adamcağız varmış. Günün birinde kadınlar arasında bir münâzaa[448] baş göstermiş. Kavga, gürültü sabahtan akşama kadar devam etmiş, eksilmemiş, artmış. Nihayet içlerinden biri: "Bütün kabahat şu herifindir. Bizi saç saça, başa başa getiren o haindir. Ne duruyoruz, onun saçını başını yolalım." diye adamcağızın üzerine yürümüşler. Bîçareyi sürüyüp, sürükleyip kapı dışarı atmışlar. Kahveye gelenler bu zavallıyı bir peyke[449] köşesinde derin derin düşünür bir halde görünce halini sormuşlar. O da vakayı olduğu gibi anlatmış…

– Sen de niçin dört karı aldın, diye soranlara:

– Kabahat ettim, evet, kabahat ettim, dört başım mamur oldu diye memnundum. Meğer bir daha lazımmış. Biri bir kolumdan, diğeri bir kolumdan, ötekiler de bacaklarımdan tutup, merdivenleri indirirken zavallı başım bütün basamakları ayrı ayrı saydı. İşte anladım, evet başımı merdivenlere vurduktan sonra anladım, başını kurtarmak isteyen koca beş karı almalıymış, cevabını vermiş.

[444] mu'azzıl: ikilemli, sorunlu, sıkıntılı
[445] vehâmet: tehlikeli durum, korkunçluk
[446] kesb (et-): kazanmak
[447] vuku'-i garib: tuhaf olay
[448] münâzaa: ağız kavgası, çekişme
[449] peyke: tahta sedir

Şu halde benim için tehlike yoktu. Her biri, bir köşemden tutsa, beni tüy gibi uçuracaklardı. Onlar kendileri düşünsün derdim. Fakat gönül razı olmuyor… Hele benim gönlüm, şerbeti fazla gelmiş güllaç gibi eriyip gidiyor… Ne yapayım yüreğim pek yufka… Hele genç kızlara hiç yüzüm yok… Leyla'nın yüzünde telaş, Fahire'nin gözünde yaş görünce diler, tutar yerim kalmadı. Bütün sinirlerim gevşedi. Dizlerimin bağı çözüldü… Ne yapsam! Ne yapsam da bu nazenin, bu sevimli, bin bir çiçeği bir arada toplayabilsem. Onların her birini ayrıca sinesine çeken, besleyen, büyüten bir şükûfedân[450] olsam, olabilsem, diyordum. Halbuki şimdi, evet şimdi, hepsinin ruhunu ayrı ayrı kemiren, ayrı ayrı inciten zehirli bir kurt, muzır bir böcektim. Ben bu ızdırabât-ı fikriyye[451] içindeyken Leyla ile Fahire geldiler.İkisinde de eski laubalilik, eski samimiyetinden bir şey eksilmiş gibiydi. Leyla'nın bütün sözlerinde gizli bir iğne, fırsat gözleyen bir diken vardı. Fahire, ketme[452] çalıştığı teesür-ü ihtirâzları,[453] dalgınlıklarıyla gösteriyordu. Bu güzel çiçekleri, sihirli, büyülü bir takım ısırganlar sarmıştı. Onları bulmak, göstermeden, duyurmadan, incitmeden; hususuyla, incitmeden ayırmak, ayıklamak lazımdı. Oh, bu mahareti, bu siyaseti gösterebilecek miydim?

Leyla – Ne düşünüyorsun, Lâmi? Geldiğimize mi sıkıldın? Zaten çok kalacak değiliz…

Kızgın bir şiş yüreğimi delik deşik etmişti. Bu iki âteşîn[454] gülün arasına kaldım. Tesirli, dolgun bir şefkatle kollarımı boyunlarına attım. Bir birini, bir diğerini öpmeye başladım:

– Niçin, niçin, diyordum. Beni böyle zehirliyorsunuz. Ben size ne yaptım? Sizi eğlendirmekten, sizi sevmekten başka ne yaptım?

İkisi de başlarını önlerine eğmiş, cevap vermiyorlardı.

[450] şükûfedân: çiçek koymak için yapılmış sürâhi biçiminde vazo
[451] ızdırâbat-ı fikriye: düşünce acısı, düşünce ızdırabı
[452] ketm: gizleme, saklama
[453] teessür-ü ihtirâz: gizlenen üzüntü
[454] âteşîn: ateşli

– İnsan sevdiğini böyle üzer, böyle yaralar mı? Leyla usulca gözlerini kaldırdı, gözlerime atf[455] ederek:

– Lâmi, dedi, sen bizi seviyordun da niçin üzdün? Biliyorsun ki biz sensiz sıkılıyoruz. Öyle değil mi Fahire?

Fahire (Mahcup) – Evet, demişti.

Kollarımı biraz sıktım. Şimdi bu iki gül başın arasında benim başım hakikaten iki gül arasına sokulmuş bir arı gibiydi.

(Titrek, ricakâr, bir, sesle) – Hâlâ affetmediniz mi? dedim.

Leyla (Fahire'ye bakarak) – Ben belki ettim fakat Fahire'yi bilmem, dedi.

Fahire başını pencereye doğru çevirmişti.

– Fahire, dedim, bakmadı. Yine gözleri yaşarmıştı. Leyla'ya:

– Sen dalalet et, sen yalvar da affetsin, dedim.

Biz henüz uzun buselerle tecdîd-i muhâleset-i ahdnâmelerimizi[456] imzalarken bütün kafile kapının önünde sabırsızlanıyordu. Girdiler. Gülüşmeler, söyleşmeler başladı. İftarı bende ettiler. Artık iğbirârdan[457] eser kalmamıştı. Yine eski dostlar olmuştuk. Ben bir daldan bir dala konmak, bu güzel nazar-rübâ[458] çiçeklerin her birini ayrı ayrı koklamak mecburiyetindeydim. Bin çiçeği bir böcek nasıl memnun eder!.. Elden geldiği kadar uğraşıyordum. Gecemiz çok hoş geçti. Leyla şuhluklarına bir mecrâ-yı mahsûs[459] veriyordu. Nazmend, Firuzan çılgınlıklarda, çapkınlıklarda Leyla'dan geri kalmıyordu. Hepsinin arasında nazar-ı dikkatimi celbeden[460] biri vardı: Fahire…

[455] atf (et-): eğilmek
[456] tecdîd-i muhâleset-i ahdnâme: dostluğun yenilenmesi için yapılan anlaşma metni
[457] iğbirâr: gücenme, darılma
[458] nazar-rübâ: bakış kapıcı, bakış kapan
[459] mecrâ-yı mahsûs: özel gidişat
[460] nazar-ı dikkatimi celbeden: dikkatimi çeken

Evet Fahire… Bu ateş ruhlu kız zaten çekingen, zaten mahcuptu. Fakat benim Raikan'la yapayalnız gezintiler yaptığım günden beri bütün bütün durgunlaşmıştı… Herkes dağılırken onu kolundan tuttum, bırakmadım. Kapı aralığında sordum.

– Nen var Fahire? Seni durgun görüyorum.

– Hiç.

– Daha barışmadık mı?

Kollarım arasında kuvvetle sıkarak, gözlerini, dudaklarını, yüzünü o kadar öptüm, o kadar öptüm ki: " Barıştık Lâmi, barıştık fakat…" diyordu.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ GECE

Mektup

Bînamaz söylüyordu.

Evet barışmıştık… Fakat… Fakat Fahire'nin zihnine yerleşmiş, ruhunda yer etmişti. Onu telaffuzunda o kadar derin bir hüzün, o kadar acı bir tabir vardı ki insan sirayetinden ruhunu kurtaramıyordu. Çok zaman fikrimi, hissimi tahlil ettim. Ben bu kızcağıza karşı tamamıyla lakayt değildim ve olamıyordum. Gerçi diğerlerine karşı da bir merbûtiyetim[461] hatta bir aczim de vardı. Fakat bununki derecesinde değil… Leyla bile Fahire'nin mevkini tutamıyordu. Neden? İşte orasını ben de bilemiyordum… Diyorlar ki aşk öyle başlarmış… Belki hakları var.
Karşılaştıkça vücudumda bir sıcaklık, ruhumda bir heyecan, mesâmmâtımda[462] bir lerze[463] hissederdim. O gece hayaliyle uyudum. Engin, sakin bir mehtap rükûdetiyle[464] bugün gecemi kapladı. Onun huzur-u saffetiyle[465] derin derin uyudum.

[461] merbûtiyet: bağlılık, düşkünlük
[462] mesâmmât: cilt üzerindeki küçük delikler
[463] lerze:titreme
[464] rükûdet: durulma, durgunluk
[465] huzur-u saffet: temiz huzuruyla

Ertesi sabahtı… Erkenden kalkmış, daha giyinmeden penceremin önüne oturmuş, sabahın serin nefeslerini ciğerlerime dolduruyor, kuşların tatlı tatlı, kaygısız cıvıltılarıyla ruhumu uyutuyordum Ferhan kahvaltımı getirdi, gitti. Ben dalmışım… Hafif hafif kapının vurulduğunu duydum. Başımı çevirmeden: "Gir." dedim. Yine temaşama devam ediyorum. Çiçekten çiçeğe konan kelebekler, arılar nazarımı celb edip gidiyor, ben hepsini kovalıyor, hayalen hepsinin arkasından koşuyordum.

Bir aralık başımı çevirdim. Fahire arkamda mütebessim[466], müşfik[467] nazarlarıyla seyrediyordu.

– Vay, sen ne zaman geldin!

– Ne güzel manzara değil mi, Lâmi? Ne güzel hava!

– Ne memnun oldum bilsen Fahire, beraber kahvaltı ederiz.

Kalktım, Ferhan'a seslendim. Süt vesaire getirttim. Ben göğüs bağır açık, saçlar karmakarışık bir derviş, sefâ-endiş[468] halindeydim. Fahire de sade, çok sade giyinmişti. Saçlarının büklümleri, billur ensesini okşuyor; biraz iltizâmî[469] açılmış, beyaz, muattar[470] göğsü, çiçeklerin kokularını, güneşin ateşlerini taşıyan rüzgarın buseleriyle kalkıp iniyordu. Bir an içinde bu ter ü taze, bu sade saffet ü rikkat[471] olan kızcağızın huzuru bir hiss-i dûşîn[472] ile beni ezdi, ezdi. Yavaşça yaklaştım. Beyaz, yumuşak elini tuttum. Boynuma attım. Başımı gerdanının altına sokarak göğsünü emercesine öptüm, öptüm. Nefeslerinin ateşlendiğini, sıklaştığını duyuyordum. Bir ara dudaklarını saçlarımın üstünde hissettim. Fahire'yi kucağımdan bırakmak istemiyordum. Biz bu haldeyken kapı vuruldu. Nedense ikimiz de ürkmüştük… Giren Ferhan'dı. Kızın yüzünde, gözlerinde ürkek, hasta bir mana vardı. Onu böyle

[466] mütebessim: gülümseyen
[467] müşfik:şefkatli
[468] sefâ-endiş: eğlence düşkünü
[469] iltizâmî:bilerek, isteyerek yapılma
[470] muattar: ıtırlı, güzel kokulu
[471] saffet ü rikkat: saf ve hassas
[472] hiss-i dûşîn: dün geceki his

kapı vurmaya sevk eden, bizi böyle heyecanla sarsan his neydi? Tetkik edecek halde değildik…

– Biraz kahvaltı edelim, dedim. Fahire ses çıkarmıyor, düşünüyordu. Ferhan çıktı.

– Karşı karşıya mı yan yana mı, dedim.

– Nasıl istersen…

– Yanımdaki yanıma, karşımdaki canıma derler değil mi?

– Öyleyse karşı karşıya…

– Hayır, yan yana, can cana, kucak kucağa, dudak dudağa… Buraya, buraya tâ canıma canıma, diye Fahire'yi dizlerimin üzerine aldım. Sütümüzü bir fincandan içiyorduk. Bir ona veriyor, bir ben içiyordum. Her yudumu bir de buseyle sindiriyor, hazmediyordum.

– Oh, Fahireciğim! Ne olurdu bütün hayatımızı seninle böyle can cana geçirebilseydik…

– O, senin elinde değil mi Lâmi?

Ben bu sualin ağırlığı, yoğunluğu altında o kadar ezilmiştim ki cevap veremedim, titredim. Fahire de kızarmıştı. Birden bire söyledi ki, sözlerin manalarındaki vüs'at ü şümûlü[473] kavrayamamıştı… Bir an süren bu sessizliği yeni nevâzişlerle[474] bozduk.

– Evet, dedim, bütün hayatımızı, dedim. Ben de düşünmeden düşünemeden söylüyordum. O cevap vermedi. Kahvaltımızı bitirmiştik. Fakat sevişmemiz bitmiyordu. Pencereye yaklaştık. Panjurların arasına uzanan erik dalına iki serçe konmuş oynaşıyorlardı. Fahire sessiz onları seyrediyordu.

[473] vüs'at ü şümûl: genişlik ve kapsam
[474] nevâziş: okşama

– Güzel değil mi? dedim.

(Dalgın) – Ne, dedi.

– Kuşlar… Oyunları, dedim.

– Bizimki kadar değil, dedi. Bir şuh cümleyi sarf eden gül dudaklarını ciğerlerimle koklaya koklaya öptüm. Ferhan tekrar kapıyı vurarak girdi. Elinde bir mektup vardı. Aldım.

Ferhan – Cevap bekliyorlar, dedi. Açtım, okudukça sararıyordum. Evvela ehemmiyet vermeyen Fahire sordu.

– Ne oluyorsun Lâmi? Nen var?

– Hiç…

Bu "Hiç" o kadar ürkek, o kadar titrek söylenmişti ki Fahire'de derin bir merak hasıl oldu. Kalktı, kucağıma çıktı.

– Nedir söyle, dedi. Bir teslimiyet-i mutallâka[475] ile mektubu uzattım. Şimdi sararmak, titremek nöbeti Fahire'ye kalmıştı. Yaklaştım, başımı yüzüne yaklaştırdım. Dudaklarımı dudaklarına yapıştırdım:

– Ne dersin, dedim.

– Sen bilirsin, dedi. Gözleri yaşarmıştı.

– Lâmi doğru söyle… Raikan'ı seviyor musun? Kucaklaşmıştık.

– Seviyorum Fahire fakat yemin ederim senin kadar değil, dedim.

[475] teslimiyet-i mutallâka: bırakılmış, boşanmış kadın teslimiyeti

– İnanayım mı, dedi.

–İnan Fahire, zerre kadar itimadın varsa inan. Sen benim için hayatsın…Emin ol seni seviyorum, seviyorum. Canımdan, hayatımdan ziyade seviyorum, dedim.

Birbirine yapışan dudaklarımızdan seviyorum sözü beraber çıkıyordu. Bînamaz kalktı, hepimiz kalkmıştık…

YİRMİ BEŞİNCİ GECE

Bon Marché' de…

Rızalarda toplanmıştık. Yemekten sonra bazı mübâhasat-ı ruzmerre[476] geçmiş, münakaşalar hararetlenmişti. Bînamaz'ın nazar-ı siyasîsi[477] de oldukça uzakları görebilecek, derinliklere dalabilecek derecede kutluydu. Fakat biz dikkatimizi siyasetten ziyade içtimâiyata[478] hasretmeyi tercih, hatta çok zaman onu bile hevâiyâta[479] feda ederdik. Bize Bînamaz'ın hikâyeleri, her mebâhiseden[480] tatlı gelirdi. Çünkü zararsız bir sergüzeştten ibaretti. Biz onu bekliyorduk. Başladı:

– Fahire ile ayrıldıktan sonra düşünmeye başladım. Raikan'ın mektubuna ne cevap verecektim. Bu mesele beni rahatsız ediyordu Bir araba gezintisi… Bunu Raikan'dan ziyade ben arzu ederdim. Fakat Fahire… Onu ne yapmalıydım? İşte bunu düşündükçe ne yapacağımı şaşırıyordum. Geceyi korkulu rüyalarla geçirdim. Sabahı eder etmez yatağımdan fırladım. Raikan'a bir mektup yazmaya karar vermiştim. Masamın önüne çıktım. Satırları yazıp yazıp bozuyordum. Bir türlü tabir beğenemiyordum. Bir ara kapımın açılır gibi olduğunu duydum. Arkam dönük, zihnim de meşguldü. Ehemmiyet vermedim. Aradan belki beş dakika kadar bir müddet geçmişti. İki yumuşak el gözlerimi kapadı.

– Leyla! Leyla! dedim. Açmıyor, sesini de çıkarmıyordu.

---

[476] mübâhasat-ı ruzmerre: günlük sohbetler, her günkü konuşmalar
[477] nazar-ı siyasîsi: siyasete bakışı
[478] içtimâiyat: sosyoloji, toplum bilimi
[479] hevâiyat: hevesler, istekler, arzular
[480] mebâhis: konu, tartışma

– Fahire! dedim. Yine ses yok, Firuzan, Nazmend, sayıyordum.

– Bilemedin ya! Gördün mü, diye ellerini çeken Raikan siteme başladı.

– Gördün mü beni hatırına bile getirmiyorsun… İnsan bir kere kapıdan olsun hatır sorar… Nasılsın, öldün mü, kaldın mı, der. Hani araba gezmesi… Mektubuma cevap bile vermedin.

– İnsafsızlık etme Raikancığım. Görmüyor musun sana mektup yazmakla meşgulüm. Bir dakika aklımdan, yalnız aklımdan mı gönlümden çıktığın yok.

– Onun için kim olduğumu bile bilmedin.

– Ne yalan söyleyeyim, buraya geleceğini aklımdan bile geçirmedim.

– Gördün mü? Bak benim ne kadar hakikatli olduğumu anla…

Elleri omuzlarımın üstünde, kendi arkamdaydı.

– Peki, ne zaman gezmeye gideceğiz, diye gülüyordu. Cevap veremedim. Birden bire aklıma bir kurnazlık geldi.

– Yarın… dedim. Raikan hayretle yüzüme bakıyordu…

– Evet, yarın, fakat ne söylersem yapacaksın…

– Ne söyleyeceğini bilmiyorum ki…

– Bilmek lazım değil… Sen peki de bakalım.

(Gülerek) – Peki.

– O halde yarın bu vakit buraya gel olmaz mı? İstersen ben gelip seni alayım…

– Ben gelirim.

Biz bu karar üzerine konuşurken Leyla, Fahire, Firuzan geldiler.

Leyla (Alaylı) – Oto Maşallah çifte kumrular! Böyle erkenden burun buruna… dedi.

Raikan (Sitemle) – Bizi aramayan arkadaşları biz aramaya karar verdik.

Leyla (Manidar) – Ben kaç kere geldi. Kapı duvar… Raikan'ı nerede bulmalı?

Raikan – Ne vakit!

Leyla (Manidar) – Üç gün evvel…

Raikan kızarır, süratle Lâmi'yi süzer. O hiç dinlemiyormuş gibi bahçeye bakmakla meşgul görünür.

Firuzan – Hakikaten iyi tesadüf oldu. Biz de şimdi sana gelecektik. Şöyle Beyoğlu'na doğru çıkmak istiyorduk. Beraber gelir misin?

(Bana) – Haydi Lâmi, sen de hazırlan, dedi.

– Nasıl! Yine kalfa mı olacağız?

Firuzan (Fahire ile Leyla'ya bakarak) – Bilmem.

Leyla – Yok… Ne luzumu var? Akrabamızdan bir erkek olamaz mı?

Fahire – Olur ama akrabadan birine de tesadüf edersen…

Firuzan – Orası da var. Şu halde yine kalfa ol, hayırlısı o.

Hazırlandım, çıktık. Tünele binerken bir iki herifle çatıştık. Az kaldı iş çıkaracaktık. Bir adam Leyla'nın kolunu çimdiklemez mi?

– Hay kör olası, dedim, can yakmaktan ne anlarsın…

Herif yılışık yılışık suratıma baktı. Ben de suratına tükürdüm:

– Kör ol hınzır herif, dedim. Şimdi şemsiyeyi kafanda parçalarım.

O karanlık gürültülü yerde sımsıkı, kucak kucağa iki dakikalık bir seyahatten sonra yine güneşe kavuştuk. Etrafa bakarak Bon Marché'ye kadar gelmiştik… Bu bizim kafile için büyük bir şevk oldu… Hemen hiç denecek kadar az gördükleri Beyoğlu'nu böyle serbest gezebilmek bunları fevkalade memnun ediyordu. Bon Marché'de çocuk gibi oyalandık. Sağa sola hemen her şeye bakıyorduk. Bir iki ufak tefek de almayı unutmadık. Evvela birkaç kart postal… Tuvalet sabunu, kolonya… Birkaç dükkan daha dolaştıktan sonra tekrar döndük.

Eve girdiğimiz zaman top atılmıştı. Fahiredeydik. Yedik, içtik, eğlendik. Gördüklerimizi, sevdiklerimizi hikâye ediyorduk. Adamın hali, Şevkidil Kalfa'nın şemsiyesi meclisi kahkahalara boğuyordu.

Raikan – Doğrusu, dedi, dadımız gibi muhafız zor bulunur. Eteğimize kedi sürünse derisini yüzüyor, yanımızda köpek havlasa dişini söküyor.

Leyla (İstihza[481] ile gülerek) – Serde kabadayılık var da ondan.

Firuzan– Yengeç mi bu… Kabadayılığı da nerden çıkardınız? Bize olan muhabbetinden…

(Atıldım.) – Hay Allah razı olsun. Bak ne güzel söylüyor. İşin aslını, doğrusunu anlayan yok ki…

[481] istihza: alay

Fahire (Gülerek) – Kıskançlığından…

– Bu daha doğru, dedim. Gülüştüler… Kıskançlık muhabbetin şiddetine dalalet eder.

Leyla – Muhabbetin değil, aşkın.

Fahire Raikan'a, Raikan önüne bakıyordu. Bu gecemiz de böyle geçmişti.

YİRMİ ALTINCI GECE

Hocam Rafet Efendi…

Bînamaz anlatıyordu:

Ertesi sabahtı. Fahire mahzun mahzun geldi:

– Bir iki gün seni göremeyeceğim. Firuzan'la Üsküdar'a gidiyoruz. Amcam davet etmiş. Kim bilir kaç gece kalacağız…

Bu haber beni hem memnun hem mahzun etmişti… Raikan'la baş başa kalabilmek için fırsatın büyük bir kısmını elde etmiştim. Fakat, evet, işin bir fakatı vardı… Fahire'den ayrılmak, günlerce onu görememek, dizlerimin üstünde mini mini bir çocuk gibi oynatamamak… İşte bunlar bana acı, pek acı geliyordu. Bu düşüncelerin verdiği yeis ile şekerini elden kaçırmak istemeyen bir avcı gibi ona daha ziyade tesâhub[482] etmek daha ziyade temellük[483] eylemek hırsına düştüm.

– Gideyim, dedi, annem bekler vapuru kaçırmayalım…

Sesimi çıkarmadım. Kalktık. Ayrılmamamız pek firkatli oldu diyebilirim ki ikimiz de ağlıyorduk…

[482] tesâhub (et-): 1. arkadaşlık etmek 2. sahip çıkmak, korumak
[483] temellük: mülk edinme, kendine mal etme, sahip olma

Fahire – Artık kim bilir Raikan'la neler yapar, nerelerde gezersiniz, dedi.

–Emin ol Fahireciğim. Hiç, hiçbir yerde gezmeyiz. Zaten birkaç mektep arkadaşım var. Ne kadar zamandan beri zorlayıp duruyorlar. Birkaç gün onlarla gezeceğim. Her halde sen gelinceye kadar kimseyle gezmem.

– İnanayım mı?

– Sen bilirsin!..

Güldü, vedalaştık, ayrıldı. Vakit kaybetmeksizin Leyla'ya koştum. Evde yoktu. Firuzanlara gittiğini söylediler. Hemen kapıdan Raikan'a uğradım.

– Bugün gideceğiz, bize gel, dedim. Döndüm. Leyla'yı evde bulmayayım mı?!

– Sen nereden çıktın? Ben seni arıyordum…

– Nerede arıyordun?

– Eve uğradım. "Yoktur Firuzanlara gitti." dediler.

– Evet, oradaydım., canım sıkılıyordu…

– Neden?

Büyükannem, Beyin'e[484] gidiyor, beni de götürmek istiyor. Galiba bir hafta kadar kalacak. Ben sıkıntıdan ölürüm.

– O fena… Ya ben ne yaparım?

– Sen ne olsa yaparsın, canına minnet… Bizden kurtulur, Raikan'la kol kola gezersin.

[484] Beyin: Beylerbeyi

– Öyle mi zannediyorsun Leyla… Ben o kadar hakikatsiz miyim?

– Yok, yok şaka söyledim, darılma… Biliyor musun Fahire ile Firuzan da gidiyor… Onlar da amcalarına, Üsküdar'a gidiyorlar.

– Ne fena tesadüf!

– Lâmi, ne olur sen de gelsene… Orada teyzemin kızları var, eğleniriz. Gece de kalırsın. Teyzem, görsen ne iyi kadındır.

– Nasıl olur, Leyla!

– A vallahi iyi olur. Hiç olmazsa bir gece gel… Ya Fahire'nin dadısı olursun, beni sormaya gelirsin; ya Bohçacı Ayşe Hanım olur, öteberi satmaya gelirsin. Daha iyi dadı ol, kolayca gece de kalırsın, dedi.

Adresi de verdi. Birkaç gün sonra geleceğimi vaat ettim. O da memnunâne gitti. Şimdi bütün hâiller[485] zâil[486] olmuştu. Ötekilere zaten ehemmiyet vermezdim. Hazırlığa başladım… Bizim Doktor Ali Bey'in kıyafetlerini çıkardım. Beyaz bıyık, beyaz saçları hazırladım. Elbise, gözlük, fes… Hepsi hazırdı. Kendim de giyindim. Vakit öğleyi geçiyordu. Raikan göründü.

– Anneme gece iftarda Leyla'da kalacağımı söyledim. Sen idare edersin.

– Leyla burada değil ki…

– Ne diyorsun?

–Evet, Beylerbeyin'e gitti. Hatta beni de davet etti… Firuzan'la Fahire de Üsküdar'a gittiler. Birkaç gece gelemeyecekler…

[485] hâil:engel
[486] zâil (ol-): sona ermek

– Desene artık tamamen benimsin…

– Evet, haydi bakalım, şu elbiseleri giy de Beyoğlu'na gidelim. Sade ben mi dadı kalfa olacağım, sen de lala efendi olursun.

Raikan gülüyordu. "Nasıl olur?" diyordu. Yardım ettim. Saçlarını beyaz perukanın altına öyle ustalıklı yerleştirdim ki benim diyen anlayamazdı. Bıyıkları da taktım, elbiseleri giydi. Gözlüğü taktı. Kırklık, kırk beşlik, tendürüst,[487] güzel bir efendi olmuştu… Kol kola kapıdan çıktık. Kendisine fevkalade hürmet ediyordum. Geze geze Beyoğlu'na vardık. Raikan fevkalade neşeliydi.

– İster misin, Tokatlıyan'a girelim mi, dedim.

Hocam Rafet Efendi – Girelim evlat, dedi. Girdik, gerçi akşam olmuştu fakat daha topa vakit vardı.

– Hocam, istersen iftarı burada ederiz, dedim.

– Sen bilirsin, diyordu.

Fakat emindim. Akşam hâlini hiç görmediği bu muhitte bir iftar etmek fena bir şey değildi. Hâsılı iftarı Tokatlıyan'da etmeye karar verdik. Hocamın gözlerinin güldüğünü gözlüklerinin üstünden fark ediyordum. Bir taraftan vakti bekliyor, Bir taraftan gelip geçenleri seyrediyorduk. Yoldan geçen bazı arkadaşlar beni görünce içeri girdiler. Merasim takdimi îfâ[488] ettim.

– Hocam Rafet Efendi, sınıf arkadaşım Zihni Bey, Sadi Bey…

Oturduk. Gülüşerek konuştuk… Bir ara Zihni eğildi, kulağıma:

[487] tendürüst: sağlıklı, sıhhatli, dinç
[488] îfâ (et-): bir işi yapmak, yerine getirmek

– Bu Rafet Efendi hangi mektepte hocaydı?

Birden cevap veremedim. Mektepten Zihni ile beraber çıkmıştık. Şöyle bir kaçamak yol buldum.

– O benim Farîsî hocamdır. Hususi ders alırım. Kendi cidden iftihar olunacak âlimlerdendir. Hele ahlakı… Melek…

Arkadaşlar ayrıldılar. Top da atılmıştı. Hocamla karşı karşıya mükemmel bir yemekten sonra Doğruyol'da bir de piyasa ettik. Bu piyasa Rafet Efendi'ye pek hoş gelmişti. Madamlar, mösyöler yolları dolduruyor; arabalar vızır vızır işliyordu… Hocam daha kıyafetiyle alışamamıştı. Acemilik alâimi[489]görülüyordu. Vakit hayli ilerlemiş, kendi de bir an evvel eve dönmek istiyordu.

– Yarın, dedi, haberli geliriz. Ya bir varyeteye[490] ya bir pehlivan güreşine gideriz, olmaz mı?

– Çok iyi olur, dedi.

On dakika sonra bizi İstanbul'a evlerimize koşturan arabanın gürültüleri arasında kahkahalarımız kaybolup gidiyordu…

YİRMİ YEDİNCİ GECE

Beyazıd Camii' nde…

Bînamaz devam ediyordu:

Raikan öğleden sonra gelmişti:
– Biliyor musun, Lâmi? Bütün gece Beyoğlu'nda piyasa ediyordum. Hele korkunç dakikalar da geçirdim. Öyle zamanlar oldu ki beni tanıdılar, başımdan perukayı çekip çıkardılar. Rezil oldum, kan ter içinde yataktan fırladım.

[489] alâim: nişanlar, belgeler
[490] varyete: şarkı, dans, hokkabazlık, akrobasi vb. birbirine bağlı olmayan çeşitli oyun ve numaralardan meydana gelen gösteri

– Çok korkmuşsun da onun için…

– Bugün güreşe gidecek miyiz? Ben annemden izin aldım.

– Öyle cicim ama… Biz bu gecenin Kadir Gecesi olduğunu hiç düşünmedik.

– Yaa! Gördün mü bir kere… Şimdi ne yapalım?

– Gayet kolay, biz yine beraberce çıkarız. Fakat Beyoğlu'na değil. Beyazıt Camii fevkalade güzel olur. Hafızlar hatim indirirler. Dualar olur, Lihye-i Saâdet'e[491] ziyaret olunur. Bu geceyi de dindarâne geçiririz.

Raikan çocuk gibi sevincinden ellerini çırptı:

– Çok iyi, çok iyi, dedi.

– Haydi öyleyse hazırlan, abdest al, dedim.

Raikan kalktı. Soyunmaya sıkılıyordu. Ben yardıma başladım. Havlu, terlik, her şeyi getirdim.

– Sen acele etme ben sana leğen ile su da getirir dökerim, dedim. Artık her şeye razıydı.

Beş dakika sonra billur gibi kollarına yavaş yavaş su dökerken gözlerim dantelalı fistanın aralık kalan göğsünden içeri dalıp gidiyordu. Kahkahalar, gülüşmelerle abdestini aldı. Yarım saat sonra yine kıranta,[492] kırklık bir efendi, Hocam Rafet Efendi olmuştu.

[491] Lihye-i Saâdet (Lihye-i Şerif): Hz. Muhammed'in sakalından kesilmiş olup iç içe bohçalara sarılarak saklanan, kandil ve özellikle Kadir gecelerinde salavât-ı şerîfe ile açılarak halka ziyâret ettirilen sakal kılları, sakal-ı şerif

[492] kıranta: 1.saçına sakalına kır düşmüş, orta yaşlı erkek. 2. oturaklı, ağır başlı, yaşına rağmen iyi giyimli ve bakımlı erkek

Biz elde tesbih, ağır ağır, konuşa dertleşe Beyazıt'a kadar çıktık. Sergiyi şöyle bir geçtik. Biraz simit, biraz şeker aldık.

Hocam: "Lâmi, biraz daha öteberi alsak da şurada şu kocaman ağaçların altında iftar etsek. Bak, bir kahve de var." diye Beyazıt Camii'nin mahfillere[493] giden kapısı önündeki kocaman ağacı gösteriyordu. Bu fikri ben de beğenmiştim. İftarı o ağacın altında ettik. Müddet-i ömrümde bu kadar tatlı, bu kadar şevkli bir iftar daha ettiğimi bilmiyorum. Sevgili hocamla karşı karşıya birer de okkalı kahve içtik. Gelen geçen, bizim için canlı bir sinema tesirini veriyordu. Kalktık, biraz Şehzadebaşı taraflarında gezdik. Bir çaycı dükkanına girdik. Bir saat kadar da orada geçirdik. Kalabalık gittikçe artıyor, insan kütleleri gitgide sıklaşan, gittikçe girift bir hâl alan yığınlar teşkil ediyor, yolları, geçitleri, menfezleri tıkıyor, nefes alınmaz bir hâle sokuyordu.

Hocam – Bu kalabalıktan nasıl geçeceğiz, diyordu.

Lakırdıya karışan birkaç ihtiyar oldu. Hepsi münasip birer cevapla tatyib[494] ettik.

– Kalkalım, dedim. Namazdan evvel de hatim indirenler olur, görelim.

Şimdi o kalabalık dalgasında biz de çalkanıyorduk. Bin müşkilât[495] ile sıyrılmaya çalıştığımız bu cism-i kesif[496] içinde karşılaştıkça küçük hanımlarla selamlaşıyor, hatırlarını soruyor, gülüşüyor, sıkıntının şiddetini tehvine[497] çalışıyorduk. Hocam keyfinden gülüyordu. Beyazıt Meydanı'na çıktığımız zaman geniş bir nefes almıştık. Vücudumuz ter içindeydi. Hemen camiye atıldık. Kandiller yanmış, tek tük cemaat toplanmaya başlamıştı. Ayakkabılarımız elimizde şöyle bir dolaştık. Yakın, ön saflarda ahz-ı mevki[498] ettik. Sağımızda, solumuzda halefler[499] teşkil etmeye, hafızlar

[493] mahfil (mahfel): konuşup görüşmek, çeşitli konularda fikir alış verişinde bulunmak vb. amaçlar için bir araya gelinen yer, toplantı yeri
[494] tatyib (et-): birinin gönlünü hoş etmek, ona karşı iyi davranmak
[495] müşkilât: müşküller, zor işler veya meseleler, zorluklar, güçlükler, engeller
[496] cism-i kesif: sık, yoğun varlık, (kalabalık insan topluluğu)
[497] tehvin: kolaylaştırma, ehvenleştirme, hafifletme
[498] ahz-ı mevki (et-/eyle-): yer almak
[499] hâlef: sonradan gelen ve birinin yerine geçen kimse

okumaya başladı. Okunan Kuran'ın ahenk ve kutsîsi bir gaşy-i dinî [500] içinde dimağımızı uyuşturuyordu.

– Hocam ne iyi ettin de geldin, dedi.

Hakikaten ne iyi etmiştik… Hafızların kıratını, hanımlar üç-çeyrek saat kadar imtidâd[501] etmişti. Cemaat de büyük bir kesâfetle[502] o muazzam camiyi doldurmuştu… Oh o ne kudsiyyet, o ne azimetti. Kapıya akseden sadâ-yi Kuran[503] bir şelale-i nur u iman[504] halinde vicdanlara iniyor, gönüllere, ruhlara siniyor; bir inşirah-ı dindârâne[505] veriyordu.

Allah kabul etsin, namazı cemaatle eda ettik. Sakal-ı Şerif ziyaretinde de bulunduk… Müsterih[506] bir vicdan ile o kalabalıkla beraber caminin büyük kapısından çıktık. Hocamı görmeliydiniz. O kadar şevkli, o kadar neşeliydi ki tarif kabul etmez. Kalpleri imanla dolu bütün bir cemaat, tespihlerini çekerek, çubuklarını içerek Beyazıt Meydanı'nda dağıldılar. Akın akın gidiyorlardı. Kimi köprüye iniyor, kimi Şehzade tarafına gidiyordu. Kimi Aksaray'a doğru uzaklaşıyordu. Biz de biraz dolaştık. Yorulmak bilmiyorduk. Çok zinde, çok mesrurduk.[507] Yavaş yavaş biz de döndük. Yolda kol kola Hocam Rafet Efendi ile konuşa gülüşe evimize geldik. Bir saat kadar da bizde oturduk. Ferhan'ın pişirdiği kahveleri içtik. Hocam yine Raikan olmuştu. Onu evine kadar götürdüm… Ertesi gece pehlivan güreşine gitmek üzere sözleştik, ayrıldık.

Bütün gece Raikan rüyamdan gitmedi… Bilmem bu kıza hakikaten âşık mı olmuştum.

Bînamaz hikâyesini bitirmemişti…

---

[500] gaşy-i dinî: din duygusunun verdiği etkiyle kendinden geçecek duruma gelme, büyük zevk alıp mest olma
[501] imtidâd (et-): uzamak, uzayıp gitmek
[502] kesâfet: 1.sayıca çok olma, kalabalık, çokluk 2. yoğunluk, koyuluk 3. bulanıklık
[503] sadâ-yı Kuran: Kuran sesi
[504] şelale-i nur u iman: nur ve iman şelalesi
[505] inşirah-ı dindârâne: dindarca ferahlama, iç açılması
[506] müsterih: gönül rahatlığına, iç huzûruna kavuşan, kaygıdan kurtulan, rahat, huzurlu
[507] mesrur: mutlu

YİRMİ SEKİZİNCİ GECE
Otelde

Ertesi gün Raikan'la benim odada buluştuk. Artık samimiyetimiz çok ilerlemişti. İki kardeş gibi yek diğerimize bağlı ve şefkatliydik. O geliyor, bilâ-teklif yatağımın bir ucuna ilişiyor, ben yanında uzanmış yatıyordum. Konuşuyor, gülüşüyor, şakalaşıyor, dertleşiyorduk. Kardeşliğimiz sıklaştıkça muhabbetimiz de sıklaşıyordu.

– Gidelim mi? Yoksa biraz oturalım mı, dedim.

(Bilâ-tereddüt) – Daha erken, oturalım. Zaten pehlivanlar gece değil mi, dedi ve Leyla'da kalacağım diye annesinden gece yatısına da izin aldığını söyledi. Bu haber beni çıldırtmıştı.

–Oh ne âlâ Raikancığım, bu geceyi beraber geçiririz. Daha iyisi geç vakte kadar gezer, sonra da bir otele gider yatarız, olmaz mı?

– Çok iyi olur Lâmiciğim, diye memnuniyetini gösteriyordu. Oturduk, bir çok resimli kitaplar çıkardım. Resme bakmak için yan yana, diz dize oturduk. Resimleri ben açıyordum, o bakıyordu. Saatler geçti. Biz bu minval[508] üzere kitap karıştırdık, gönül eğlendirerek aşk u sevda[509] masalları okuduk.

Akşam yaklaşıyordu. Raikan yine Hoca Rafet Efendi oldu, ben de talebesi… Kol kola Beyoğlu yollarını tuttuk… Köprüde bir arkadaş… Tünelde bir ahbap birkaç dakika yolumuzdan alıkoydu. İftarı küçük bir lokantada ettik. Hocam meraklıydı. Kıyıyı köşeyi görmeyi istiyordu.

Pehlivan güreşine gitmeye hazırlanıyorduk. Evvela Tepebaşı Bahçesi'ne kadar indik. Oradaki kalabalık bizi celb[510] etmişti. Girdik, dolaştık. Hava gazlarının ağaçların

[508] minval: biçim, şekil, yol, tarz
[509] aşk u sevda: aşk ve sevda
[510] celb (et-/eyle-): kendine doğru çekmek, üzerine çekmek

yapraklarında süzülen ziyaları, zihne menevişler, dantelalar işliyor; çalınan musikinin rûh-nevâz[511] ahengi, serin bir baygınlık veriyordu. Haliç'e nazır bir ağacın altına oturduk. Hava ılık ve durgundu.

– Ne istersin, dedim.

– Bir dondurma, dedi.

Karşı karşıya birer dondurma yedik. Bahçenin havası, musikinin tesiri ruhumuzu efsunlamıştı. Baktım, hocam tatlı bir hülyaya dalmış düşünüyordu.

– Gidelim mi? Yoksa burada mı kalalım? Burada da varyete varmış, dedim.

– Öyleyse kalalım, dedi. Filhakika bu açık, temiz havalı bahçede kalmak o kapalı, müteaffin[512] muhitte sinirlenmekten çok daha iyiydi. Kalabalık gittikçe arttı. Bahçenin tiyatrosu önünde bir hareket görüldü. Bir orkestra terennüme[513] başladı. Halk etrafa doğru tehâcüm[514] gösteriyordu. Biz de Hocam Rafet Efendi ile etrafa doğrulduk. Ön sıralardan birine geçtik, oturduk. Oyunun başlamasını bekliyorduk. Perde açıldı. Rengarenk fistanı, yama yama pantolonu, seksen parça ayakkabıları, delik deşik şapkasıyla komik arz-ı endam[515] etti. Kendine mahsus bir şive-i sihirkâr[516] ile okuduğu şarkılara bütün heyet, bütün temaşa-ı kerân iştirak ediyordu. Hayli güldü ve güldürdü… Halkın hararetli alkışları arasında çekilip gitti. Fikret'in telli pullu bir cevelânı[517] andırır rakslar birbirini vely[518] etmişti. Güzel fakat hakikaten güzel bir kız İspanyol raksı yaptı. Halk hararetle el çırpıyor, tekrar tekrar sahneye çıkan dansözü alkışlıyordu.

Hocam – Doğrusu güzel kız… Güzel de oynuyor!

[511] rûh-nevâz: ruh okşayan
[512] müteaffin: çürüyüp bozularak etrafa kötü koku yayan, kokuşmuş, çürümüş
[513] terennüm: nağme ile söyleme, güzel ve tatlı bir sesle hafif hafif şarkı söyleme
[514] tehâcüm: 1. [birlikte] hücum etme, saldırma 2. üşüşme, toplaşma
[515] arz-ı endam: boy gösterme
[516] şive-i sihirkâr: büyüleyici bir üslup
[517] cevelân: 1. dolaşma, gidip gelme 2. gezinme, gezinti 3. hareket, canlılık
[518] vely (et-): birbiri ardı sıra gelmek, çıkmak

Nakaratı dilinden düşürmüyordu… Oyunları tamamen seyrettik. Kalabalık çekilmeye, hava gazları sönmeye başlamıştı. Biz de ağır ağır bahçeden ayrılıyorduk. Çok uzağa gitmeden hemen bahçenin karşısındaki "Otel De Londra". Gittik. İki yataklı bir oda istedik… Otel müşterilerinin tayin hüviyetlerine medar olan[519] varakaları[520] doldurduktan sonra garsonla beraber çıktık. Bahçeye nazır bir odaya girmiştik. Garsona bizi erken uyandırmasını tembihle odamıza çıkardık. Her taraf uyuyordu. Gecenin sakin karanlığı bütün kainatı kucaklamıştı… Sabahleyin garson kapıyı yumrukluyor, biz bir türlü bu tatlı rüyadan gözlerimizi açıp uyanamıyorduk.

Bînamaz kalktı… Derin derin içini çekerek kapıya doğru yürüdü:

– Allah'a ısmarladık kardeşler, dedi.

– Allah'a ısmarladık, diye biz de kalktık.

YİRMİ DOKUZUNCU GECE
Beylerbeyi'nde…

Son gece olmak üzere Bînamaz'da toplanmıştık… Mükellef bir iftardan sonra sere serpe birer sedire uzandık. Bînamaz, her şeyin fevkinde samimi bir zattır. İnsan onun meclisinde bulunmaktan katiyen sıkılmaz. Kendine mahsus safvetle bizi îzaza[521] çalışıyor, sigara dağıtıyor, kahve getiriyordu. Biz onun rahatça oturup hikâyelerine başlamasını sabırsızlıkla bekliyorduk. Başladı:

– Raikan'la otelde geçen gecemizden sonra Leyla'ya karşı olan vaadimi ifa mecburiyetinde kaldım. Çünkü vakit kalmamıştı. Bayram geliyordu. Şüphesiz onlar da geleceklerdi. O zaman yeni bir itham… Yeni bir intikam karşımda belirecek, ben de delirecektim. Raikan'ı evine kadar götürdükten sonra köprüye indim. Beylerbeyi vapuruna bindim. Yola düştük… Bizi köprüden kapıp götüren vapur, Beşiktaş, Kuzguncuk sahillerinde dolaştırıyor, denizin ruh-efzâ[522] havası ciğerlerimize

[519] medar (ol-): yardım etmek, yardımcı olmak, yardımı dokunmak
[520] varaka: belge
[521] îzaz: ağırlama, ikram etme, saygı gösterme
[522] ruh-efzâ: ruhu artıran, çoğaltan

doluyordu. Ben Şevkidil Kalfa, aralarında oturduğum hanımları inceden inceye tetkik ediyor, şu yarım saatlik seyahati boş geçirmek istemiyordum. Niketim de geçirmedim. Nazar-ı dikkatimi celb eden , sarı, kıvırcık saçlı, baygın mavi gözlü, on beş, on altı yaşlarında bir kızcağızla konuşmaya başladım. Tesadüfen o da Leyla'nın teyzesinin komşusu değil miymiş! Benim onlara misafir gittiğimi duyunca memnun oldu. Biz musâhabeti[523] kızıştırarak teyze hanımın kızları hakkında hayli malumat aldım.

– Behice çok güzel kızdır, görseniz kalfa canınıza sokacağınız gelir… O kadar terbiyeli, o kadar nâzen,[524] o kadar hatırşinas ki… Hele kalbi… En büyükleri olduğu halde en alçak gönüllüleri, aynı zamanda da en ufak tefekleridir. Hasılı inci gibi bir kız…

– Allah bağışlasın…

– Hepsi güzel kızlardır. Hepsini severim. En küçükleri, en büyükleridir. Sarı, kıvır kıvır saçları, tahrirli[525] yeşil gözleriyle canlı bir hülyayı andırır, hali de hulyavîdir.[526] Daima düşünceli, daima vakur görülür. Yakından tanımayanlar bu hali kibrine verirler. Hakikatte hiç kibri yoktur.

– Evet, kızım öyledir. Yakından tanımayınca hüküm vermemeli.

– Ortancanın kendine mahsus bir güzelliği vardır. Sıcak, esmer benizli, derin siyah gözlü, orta boylu, zayıf, naif bir kızcağızdır. Kendini o kadar sevdirir ki… Olmaz şey…

Vapur Beylerbeyi'ne yanaşmıştı. Biz de kalabalığa karıştık. Vapur arkadaşım, yol refikim Ruhiyye Hanım'la iskeleye çıktık. Leyla'nın teyzesi, Küplüce Caddesi'nde oturuyormuş… Ağır ağır yürümeye başladık… Arkadaşım mütemadiyen anlatıyordu:

[523] musâhabet: karşılıklı konuşma, sohbet
[524] nâzen: nazlı, narin
[525] tahrirli: (göz için) renkli kısmı çizgi çizgi olan
[526] hulyavî: hulyalı, hayal kurmakta olan

– Bilseniz Behice, Şaziye ve Zeyyalnur ile ne tatlı vakit geçiririz. Hemen her gün onlar bizde, biz onlardayız… Demek Leyle Hanım da onlarda…

– Evet, kızım. Bugün dört gündür.

– Ben bir haftadır İstanbul'daydım. Bugün dönüyorum da…

Arkadaşım Ruhiyye, büyücek bir kapının önünde durmuştu.

– İşte burası… Bizimki de şu beyaz ev, diye dört kapı yukarıdaki evi gösteriyordu. Pencereden genç kız cıvıltıları işitiliyordu. Kapıyı açan hizmetçi:

– Buyurunuz Ruhiyye Hanım, diye çekildi.

– Buradalar mı?

– Evdeler, buyurunuz.
– Size misafir getirdim, diye gülerek beni gösterdi, çıktık. Genç hanımların müsâraatlı[527] istikballeri arasında odaya girdik.

Leyla – Evet, dadıcığım. Ne yalan söyleyeyim, senin geleceğini hiç aklım kesmiyordu.

– Aman kızım o nasıl lakırdı… Üç gecedir rüyamdan çıktığın yok… Artık bugün gideyim bari dedim. Hanım efendileri rahatsız edeceğimi bile bile geldim.

(Hepsi birden) – Estağfurullah efendim, memnun olduk. Buyurunuz, çarşafınızı çıkarınız…

– Çıkarmayayım yavrum, telaşa gelir de vapuru kaçırırım.

Başta Leyla, hep bir ağızdan – A… Vallahi bu akşam bırakmayız.

[527] müsâraatli: aceleci, hızlı

Behice – Kalfacığım bir gecede Beylerbeyi'nde geçiriniz ne olur, sizi sıkmamaya çalışırız.

– Estağfurullah yavrucuğum, Allah ömürler versin… Fakat Firuzan da merak eder.

Leyla – Yok, yok… Kimse merak etmez. Onlar benim bırakmadığımı bilirler.

Biz kalmıştık. Çarşafı bırakıp bir tarafa oturdum, Ruhiye de oturmuştu. Vapurda nasıl buluştuğumuzu anlatıyordu.

Teyze hanım efendiyle de görüştük. Tatlı bir kadıncağızdı… Memnuniyet gösterdi. Biraz gezinti yapmaya karar verdik.

Leyla – Dadı sen Beylerbeyi'ni bilmezsin, değil mi, dedi.

– Bilmem kızım, Üsküdar'a çok indim fakat buraları bilmem, dedi.

Küçük hanımlar hazırlanmaya gittiler. Leyla fırsattan bâlâ-istifade[528] yanıma sokuldu.

– Ey ne haber Lâmi! Beni hiç düşündün mü bakalım?

– Düşünmez olur muyum? Niçin geldim?

– Teşekkür ederim Lâmiciğim, bilsen beni ne kadar memnun ettin.

Kucaklaşmış, öpüşüyorduk. Kapının önünde işitilen ayak sesleri her birimizi bir tarafa attı. Bu heyecana sebep neydi bilmem. Dadıyla kızı öpüşemez miydi? Hazırlık bitmişti. Küplüce Çayırı'na doğru çıkıldı. Temiz, saf bir hava ciğerlerimize doluyordu.

[528] bâlâ- istifade: bir durumu fırsat bilip ondan yararlanmanın en üst seviyesi

Behice (Gülerek) – İşte bizim bütün varımız bir temiz havayla tatlı sularımızdan ibaret…

Şaziye – Neden abla, köyümüzün tam bir Müslüman köyü olduğunu unutuyor musun? İlaç için aransan bir Hıristiyan bulunur mu?

– Ne âlâ! Ne âlâ! İşte buna sevindim, dedim.

Akşam, tatlı bir yorgunlukla gelmişti. Samimi bir iftardan sonra toplandık. Ruhiyye de gelmişti. Eğlendik, hikâyeler anlatıldı. Köyün bazı hususiyetleri zikredildi. Ahalinin âdetleri, kanaatleri hakkında söz açıldı. Vakit ilerlemişti. Ruhiyye gitti. Küçük hanımlar da odalarına çekildiler. Bizim yatağı Leyla'nın odasına yapmışlardı… Baş başa kalınca konuşmaya başladık… Büyük bir iştiyakla beklediğimiz yalnızlığa kavuşmuştuk. Ben her ihtimale karşı kıyafetimi muhafaza ediyordum. Leyla soruyordu. Ben cevap veriyordum. Odanın kapısını kilitledik. Soyunmaya başladık… Yataklarımız yan yana yapılmıştı. İşte, Leyla'nın tertibi vardı, sanırım… Âh bu genç, güzel kızların mazhar[529] haremi olmak ne tatlı şeydi… Leyla birden bire:

– Bilsen Lâmi, dedi, seni ne kadar göreceğim geldi. Sensiz geçen dakikaları o kadar ruhsuz buluyorum ki! O zaman yaşamıyorum sanıyorum. Bilsem seni sevdiğim kadar sen de beni seviyor musun?

OTUZUNCU GECE
Yazı mı? Tura mı?

Güler yüzlü güneşin billur kolları, kollarımızı açmıştı. Leyla da, ben de kalkmak istemiyorduk. Gece o kadar tatlı, o kadar derin uyumuştuk ki… Tabir-i mahsusiyle[530] "dikişsiz" diyebilirim. Tuvaletimiz uzun sürmedi. Leyla ile karşı karşıya, pencere önüne oturduk… Rüzgarın Çamlıca Tepeleri'nden koparıp getirdiği o güzel kokulu havayı bol bol teneffüs ederek ötüşen, oynaşan kuşları seyrediyorduk. Leyle söz

[529] mazhar: bir şeyin görünür duruma geldiği, göründüğü, açığa çıktığı, zâhir olduğu yer veya kimse, tecellî yeri
[530] tabir-i mahsus: özel ifade

söylemekten çekiniyormuş gibi sessiz, dalgın duruyor; zihni hayal tabakalarını aşa aşa yükselip gidiyordu.

Biraz sonra odamızın kapısı vuruldu. Küçük hanımlar gülerek girdiler.

Behice – Rahatsız olmadınız ya kalfacığım.

– Hayır aslanın, pek rahat ettim. Köyünüzün havası o kadar iyi ki…

– Değil mi?

Musâhabet[531] başladı. Leyla sıkılıyor gibi görünüyordu. Halinden yalnız kalmayı tercih ettiğini hissediyordum.

Şaziye – Sen nasılsın Leyla?

Zeyyalnur – O biraz dalgın görünüyor.

Leyla gülmeye çalışarak – Hayır, şu oynaşan kuşlara bakıyordum da.

Behice – Hakikaten ne güzel oynaşıyorlar… Serçelere bayılırım.

Leyla – Çok munis hayvandır.

Şaziye – Ben de her kuştan ziyade severim.

Ben – Bütün kuşların kendilerine mahsus bir güzelliği var.

Leyla (Gülerek) – Kargadan başka… (Gülüşürler).

Behice – Kargadan nefret ederim.

[531] musâhabet: karşılıklı konuşma, sohbet

Şaziye – Ne ahmak hayvandır… Ne zaman görsem o kurnaz tilkiyi hatırlarım.

Tilki hikâyesi uzayıp gidecekti…

Leyla – Bugün gitmeliyiz, dedi.

Behice – A vallahi olmaz… Bu gece de kalır, yarın gidersiniz.

Şaziye ile Zeyyalnur – Öyle ya… Sanki bir işi varmış.

Leyla – Yarın bayram ayol… İş olmaz olur mu?

Ben – Evet, bugün gitmeli. Zaten erken gideceğim, dedim. Bir kıyamettir koptu:

– Hayır, hayır, hiçbirinizi bırakmayız… Yarın gidersiniz…
Gitmek, kalmak meselesi uzun sürdü. Ben gitmek hususunda fazlaca ısrar ediyordum. Hakikatte Leyla ile baş başa yatmaktan daha tatlı ne olabilirdi fakat alelusul[532] nazlanmak, ısrar etmek de lazımdı. Ağaç sakızı gibi de misafir olmaz ya… Her şey Leyla'nın elindeydi. O ne karar verirse, o olacaktı. Büyükannesinin reyi yoktu. Sorulmak zahmeti bile ihtiyar[533] olunmuyordu. Nihayet son sözü kuraya bıraktılar. Yazı mı? Tura mı? Leyla turayı, onlar yazıyı istediler. Üç defa tekrar edilen kura, üçünde de yazı çıkmaz mı? Mağlup olmuştuk, kalacaktık:

– Ne yapalım, alnımızın yazısı böyleymiş, dedim. Gülüştüler…

O gün de Beylerbeyi'ni gezmeye karar verildi. Camii önünü, havuz başını methediyorlardı. Bence hepsinden iyisi ocak başıydı… Biz orada Leyla'yla mercimeği fırına verir, ne tatlı, ne hayali vakit geçirirdik. Saatlerin geçtiği duyulmazdı bile… Naçar teklifi kabul edecektik. Ettik.

[532] alelusul: usûlen, öylesine, özen göstermeden
[533] ihtiyar (ol-): seçmek, tercih etmek

Havuz başının bir karış, tuzlu, uzun yollarını terleye terleye geçerken hiç şüphe etmem ki Leyla da benim gibi düşünüyordu.

Ortasında ufak bir kahvesi bir çayırda, o dar, uzun yol genişleniyormuştu. Sağa saptık, hafif bir yokuşu yavaş yavaş çıktık. Küçük bir dergahın önünden geçip havuz başına geldik. Tek tük ağaçların serptiği gölgelere serildik. Ter yüzümüzden akıyordu.

Bu Müslüman köyünün sessiz sedasız kırlarında aranılan sükun, insanın ruhuna serin bir teselli serpiyor; üzüntüleri, sıkıntıları unutturuyor; sinirleri yatıştırıyor; dinlendiriyordu. Herkes susmuştu. Civarın sükût-u sârî[534] gitti. Daldan dala seken, tek tük, yorgun kuştan mâadâ[535] sükûtu ihlal eden de yoktu. Bazen haşarı bir arı, hırçın bir pervazla kurşun gibi vızlayıp geçiyor; bazen narin bir kelebeğin cansız bir yaprak gibi titreyip düşüyordu. Bu vücûd-ı istiğrak[536] vadisinde vakit vakit konuşarak galiba ikisaat kadar kalmıştık. İçimde bir heyecanın çırpındığını, ağaçların arkasından bakıyor gibi görünen akşama iştiyakla el salladığını duyuyordum. Kalktık. Aynı tuzlu yolları çiğneyerek cami önüne döndük.

Camii önü daha kanlı, daha canlı bir sahneydi. Taşları esnemiş, kenetleri yosunlaşmış rıhtımı daimi buselerle öpen bir yer, nur işlenmiş, koyu mavi sular gönüllerdeki elemleri, ızdırapları yıkayıp siliyordu. Sütlü Kahve'den getirilen iskemlelere oturduk. Nazenin bir reftâr[537] ile süzülen bir çifte, iki çifte kayıkları, göğsünü şişire şişire uzaklaşan yelkenleri, dumanı savura savura dalgaları yaran şirket vapurlarını seyre daldık. Bir saat kadar da orada geçmişti. Oruçluları son iftara yetiştiren vapur müşterisini iskeleye boşaltıyor. Yavaş yavaş eve döndük. Ben evi de, iftarı da, ramazanı da, ne yalan söyleyeyim hatta bayramı da unutmuştum… Geceyi, Leyla ile baş başa geçecek o bayram gecesini düşünüyordum. Aklım fikrim ondaydı.

[534] sükût-u sârî: birinden diğerine geçen, yayılan, sirâyet eden, nüfuz eden sessizlik
[535] mâadâ: -den başka
[536] vücûd-ı istiğrak:bir şeyin içine gömülme, içine dalma durumunda var olma
[537] reftâr:davranış

İftardan sonra toplaştık… Hizmetçilerin, aşçıların bayramlıkları dağıtıldı. Davulun bayramı tebşir[538] eden tantana-i tebşiri[539] arasında bayramlaşıldı. Sevinçli bir müsâhabetten sonra, ertesi gün erken kalkılabilmek üzere yatmaya karar verildi. Küçük hanımlarla öpüşerek ayrıldık. Onlar odalarına, biz de odamıza çekildik. Kapımızı kilitleyip kendi kendimize kaldıktan sonra Leyla'yla bayramlaşmamız sabahı bulmuştu. Diyebilirim ki o gece hiç göz kapamadık… Tatlı hayaller, mesut hülyalar, bu uzun bayram gecesi bize o kadar kısa, o kadar kısa göstermişti ki… Uzun bir buse kadar bile sürmedi zannetmiştik…

OTUZ BİRİNCİ GECE

Kızlar Mahfilinde Muayede…[540]

Bayram sabahıydı. Kalkar kalkmaz Leyla'yla kucaklaştık, bayramlaştık. Aynı zamanda çarşaflarımızı giydik. Yalnız iş, başlarımızı yapmaya kalmıştı. Ev sahiplari de bizi çok bekletmediler. Leyla'nın büyükannesi de hazırlanmıştı. Israrlarına karşı koymayarak bir de kahvaltı ettik. Onlarla da bayramlaşıp vedalaştık… Fevc fevc[541] dolan ahaliyi köprüye koşturan vapurda oturacak bir yer bulabilmek için epey müşkülata uğramıştık. Büyükannesini kamaraya yerleştiren Leyla'yla ikimiz ayaktaydık. Allah razı olsun, orta yaşlı bir kadıncağız bize bir yer, evet yalnız bir yer açabildi. Bütün ısrarlarıma rağmen Leyla'yı oturtamadım. Ben oturdum, o da dizime ilişti. Biz bu yarım saatlik sıkıntılı seferden sonra köprüye çıktık. Hemen bir araba tuttum… İşin tuhafı orası değil, benim kim olduğumu hâlâ Leyla'nın büyükannesi bilmiyordu. Zavallı ihtiyarcığın nezaretinde ben yaşlı başlı bir Şevkidil Kalfa'ydım. Evlerimizin önünde arabadan indik. Leyla yukarı çıkmam için zorluyordu. Ben eve dönmekte ısrar gösteriyordum.

– On dakika gel söyleyeceğim var, dedi.

[538] tebşir: müjde verme
[539] tantana-i tebşir: müjde vermenin göz alıcı görkemi
[540] Kızlar Mahfilinde Muayede: Kızlar Meclisinde Bayramlaşma
[541] fevc fevc: akın akın akan bir kalabalık halinde

Tabii Leylacığımı kıramazdım. Çıktım. Tabii bayramlaşmak üzere dosta ahyâya,[542] akrabaya gidecektik. Bütün gün bu vazifeler, mecburiyetler bizi birbirimizden ayıracaktı. Leyla da bunları bildiği için beni tenhaca görmeye çalışıyordu. Fakat ne demek niyetinde olduğunu bilmiyordum. Odadaydık…

– Lâmi, dedi, bu gece bizde mahfil azasını toplayacağım. Bir muâyede[543] merasimi hazırlayacağım. Sakın gelmemezlik etmeyesin. (Biraz düşündükten sonra) Raikan'ı da çağırayım mı?

– Sen bilirsin?

Leyla'nın Raikan'a karşı pek açık bir hiss-i hasedi[544] vardı. Bu her sözünden, her hareketinden anlaşılıyordu. Ben de kendisine karşı daima ihtiyatkar bir lisan kullanmak ızdırarında[545] kalıyordum. Derin derin düşündü.

– Ne için… Sen fikrini söylemez misin?

– Bu işe ben karışmam.

– Reisimiz, değil misin?

– Evet, ismen öyle fakat aslen reis sensin. Ne istersen onu yapmakta muhtarsın.

(Kati bir azimle) – Peki, dedi, sen bu akşam gelmeyi unutma…

Geleceğimi vaat ile ayrıldım…

Eve girer girmez işim o müstear[546] kıyafeti, iki gündür üzerimden atamadığım o müstear kıyafeti fırlatıp elimi, yüzümü bol bol yıkayıp temizlenmek oldu.

---

[542] ahyâ: diriler, canlılar
[543] muâyede: bayramlarda karşılıklı olarak birbirini tebrik etme, kutlama, bayramlaşma
[544] hiss-i haset: kıskançlık duygusu
[545] ızdırar: mecburiyet, zorunluluk
[546] müstear: geçici olarak gerçeğinin yerine konulan, gelip geçici, eğreti (şey), sahte

Kendimi yorgun hissediyordum. Büyükannemin elini öpüp duasını aldıktan sonra akrabayı ziyarete çıktım. Döndüğüm zaman yemek vaktiydi. Büyükanne- oğul yemeğimizi yedik. Ferhan kelebek gibi etrafımda dolaşıyordu. Verdiğim bahşişin hiç de hüsn-i tesiri[547] görülmemişti. O eteğimi öperken ben de gözlerini öptüm… Bu öpüş teshirkâr[548] bir güneş gibi o mahzun[549] gözleri güldürmüştü. Hazırlandım. Leylalara gittim. Âzâ-i mahfil[550] de hemen hemen toplanmıştı. Leyla yanıma sokuldu:

– Raikan'ı da çağırdım, gönlüm razı olmadı, o da arkadaşımız değil mi, dedi. Bu iyi kalpli kıza karşı gönlümdeki muhabbet bir kat daha artmış, kuvvetlenmişti.

Baktım, Leyla odada hayli hazırlık yapmıştı. Şamdanlar yakılmış, levhalar üstüne çiçekler takılmış, düzeltilmişti. Toplandık.

Leyla gülüyor, söylüyor, etrafına keyif ve neşe saçıyordu… Bir ara yine yanıma yaklaştı:

– Ne dersin Lâmi? Soyunacak mıyız?

– Sen bilirsin Leylacığım… Giyecek elbise var mı?

– Evden getiremez misin?

– Getiririm fakat kıyafetleriniz de o kadar güzel ki insan değiştirin diyemiyor.

– Peki, böyle bayramlaşalım… Merasime nasıl başlayacağız?

– Bilmem, sen düşünmedin mi?

[547] hüsn-i tesir: iyi etki
[548] teshirkâr: sihirli, büyülü
[549] mahzun: üzüntülü, gamlı, kederli, hüzünlü
[550] âzâ-i mahfil: meclis üyeleri

– Doğrusu düşünemedim… Yalnız aklımdan şöyle bir şey geçiyor. Evvela bayramlaşmak sonra da hep birden bir dans etmek… Tabii o dansı herkesin ibdâına[551] bırakılacak belli başlı bir dans olmayacak…

Bu ibdâ keyfiyeti [552] benim pek hoşuma gitmişti:

– Ne âlâ, dedim, güzel bir yenilik olur.

Leyla gülerek hepsine birer birer anlattı. Beni reis mevkiine geçirdiler… Mumların ziyası, odada garip gölgelerle süslenen, tatlı bir aydınlık peyda ediyordu. Kafile ayaktaydı. İki keçeli[553] dizildiler. Arka arkaya verdiler. Sonra benim gözle ufak bir işaretim üzerine oldukları yerde oynamaya başladılar. Oynayıp oynayıp dönüyor, birbirini öpüyor, sonra çapraz vâri[554] yerlerini değiştiriyorlardı. Nihayet bir halka halinde toplandılar. Açıldılar, tekrar toplandılar. Beni de ortalarına aldılar. Hepsiyle ayrı ayrı öpüşerek bayramlaştık. Kucaklaştık. Herkes yerli yerine çekildi. Kahveler, tatlılar geldi. Memnuniyetimize nihayet yoktu.

Oturduk. Nazmend tambura başladı. Hepsi birer birer karşımda türlü cilveler, türlü işvelerle raks ettiler, geçtiler…

Ben ayrı ayrı hepsini tetkik ediyor, düşünüyordum. Fahire'nin güzelliği, Leyla'nın şuhluğu, Firuzan'ın nazlılığı… Ayrı ayrı meşgul ediyordu. Fakat Raikan… Raikan'a çıkışan yoktu.

Bu bayramlaşma merasimi de hoş geçmişti… Artık dağılmaya başladılar… Leyla'yla yalnız kaldık. Düşünceli düşünceli yüzüme baktı. Bir şeyler söylemek istiyordu. Söyleyemedi…

– Ah pek yorgunum, beni affet Lâmi, dedi. Yatmak istiyordu.

---

[551] ibdâ': yeni ve güzel bir şeyi ilk defa meydana getirme
[552] keyfiyet: 1. bir şeyin taşıdığı şu veya bu hal, nasıl ve ne türlü olduğu, varlıklar arasındaki farkları meydana getiren durum, vasıf, nitelik 2. iş, mesele, husus, vaziyet
[553] keçeli: (halk ağzı.) taraflı, yanlı, geçeli
[554] çapraz vâri: çapraz şekilde, çapraz gibi

– Gideyim mi, dedim.

– Sen bilirsin, istersen oturalım.

– Yok, mademki yorgunsun, diye ellerini, gözlerini öperek ayrıldım.

OTUZ İKİNCİ GECE

Yalnız

Bînamaz devam ediyordu:

Ertesi sabah bir ara Fahire ile Firuzan geldiler. Alelusul evimde bayramlaştılar, oturdular… "Artık bu gece görüşemeyeceğiz. Bayramlaşmaya çıkacağız." dediler. Yüreğim burkularak teşyî[555] ettim. Ayrıldılar. Öğleden sonraydı. Leyla geldi, biraz oturdu. Çok düşünceliydi. Bir şeye sıkılıyordu fakat söyleyemiyordu. O da gitti. Ah bu bayramın vürûdu[556] bizim bütün eğlencelerimizi, neşelerimizi götürmüştü. İşler bir ciddiyet kesbediyordu.[557]

Akşam yaklaşıyordu. Esmer sisler pencereden odama doluyor, etrafı gölgeliyordu. Dalmış, düşünüyordum.

Kapı yavaşça açıldı. Baktım büyükannem ağır ağır yanıma geliyordu. Bu hâl hemen birinci defa vâki[558] oluyordu. Gayr-i ihtiyâri[559] ayağa kalktım.

– Otur Lâmi, otur, dedi. Pencerenin önünde karşı karşıya oturduk. Annem kısaca derdini anlatıyordu.

– Lâmi, yavrum ben kaç zamandır seni düşünüyorum. Bak Allah'a emanet koskoca delikanlı oldun… Artık böyle çoluk çocukla düşüp kalkman, bomboş vakit geçirmen

[555] teşyî (et-): giden bir kimseyi veya kimseleri uğurlamak
[556] vürûd: gelme, geliş, giriş
[557] kesb (et-): kazanmak, edinmek
[558] vâki: olan, vukū bulan
[559] gayr-i iḫtiyâri: irade dışı, bilerek ve isteyerek değil, elde olmadan

hiç de doğru olmaz, değil mi yavrum? Bu nâgehânî[560] sualin ciddiyet ve ehemmiyeti altında ezilmiş kalmıştım. Hiç cevap veremiyordum. Büyükannem devam etti:

– Rahmetli baban dâhiliye nazırını[561] çok iyi tanırdı. Senin için de rica ettim. Seni Bâbıâlî'ye[562] alacak. Artık akıllı uslu bir kalem efendisi olacaksın…

Ben hem sevinmiş, hem kederlenmiştim… Kalem efendisi olmak, bu atâletten[563] kurtulmak beni memnun etmişti. Fakat arkadaşlarımdan, bu sevimli, bu cazibeli arkadaşlarımdan ayrılmak… Ah bunun düşüncesi beni müteezzî[564] ediyordu. Leyla, Fahire, Nazmend, Firuzan bir kafile-i hüsn-ü ân[565] halinde gözümün önünden geçtiler.

Büyükannem etrafına bakındı. Bir şeyden çekiniyormuş gibi eğildi. Dudaklarını kulağıma yaklaştırdı.

– Artık büyüdün oğlum… Ben de ihtiyarladım. Yalnız yaşamak da doğru olmaz, dedi. Kalktı. Gülerek çıkıp gitti… Bu "yalnız" kelimesini kendi kendime yapayalnız bütün gece düşündüm…

OTUZ ÜÇÜNCÜ GECE
Hangisi… Peki…

Bînamaz hikâyesine devam etti:

– Ertesi sabahtı… Bütün gece rüya değil, hülyayla geçirdim. Saatlerden kendimi sıyırır sıyırmaz yataktan fırladım. Bir yerde duramıyordum. Vücudumu bir ateş basıyor, ne yapacağımı bilmiyordum. Pencerenin önüne oturdum. Ne esen hafif

[560] nâgehânî: birdenbire ortaya çıkan, ansızın olan
[561] dâhiliye nazırı: içişleri bakanı
[562] Bâbıâlî: Osmanlı Devleti'nin idâre merkezi [Tanzîmat'tan önce sâdece sadrâzamların makāmı ve ikāmetgâhı iken daha sonra bâzı önemli bakanlıkları ve dâireleri de içine almış, zamanla İstanbul'da bu dâirelerin bulunduğu Sirkeci ile Cağaloğlu arasındaki semtin adı olmuştur]
[563] atâlet: hareketsizlik, boş durma, tembellik
[564] müteezzî (et-): üzmek, eziyet etmek, acı çekmek
[565] kafile-i hüsn-ü ân: zamanın güzellik topluluğu

rüzgarın serin nüvazişleri,[566] ne şakrak kuşların tatlı terâneleri[567] beni ıstırabımdan kurtarabiliyordu. Kalbimde düğümlenen bir ukde[568] vardı. Büyükannemin bu hiç beklemediğim sözleri bende derin bir tesir bırakmıştı:

– Artık büyüdün oğlum, ben de ihtiyarladım. Yalnız yaşamak da doğru olmaz…

Büyükannem ne demek istiyordu. Benim zihnim buna saplanmıştı. Bu muammânın[569] hallini düşünüyordum. Ferhan geldi:

– Küçük Bey, Raikan Hanım geldi, dedi.

Anlaşılmaz bir hisle bütün vücudumun titrediğini hissettim. Neden bu haber beni titretmişti? Büyükannemin sözleriyle benim râşelerim[570] arasında bir münasebet bulmak istiyordum.

– Gelsin, diyemedim, peki geliyorum, dedim.

Ferhan çıktı. Ben giyiniyordum. Hem de büyük bir ihtimam, büyük bir itina giyiniyordum. Neden bilmem, mendilime biraz kolonya serpmek ihtiyacını bile düşündüm. Çıktım. Raikan'la karşı karşıya gelince gayr-i ihtiyâri gözlerimiz yere eğilmişti. Tuttum, hafifçe elini öptüm.

– Otursana, dedim.

– Oturmayacağım annem bekliyor, dedi.

Oturmayacaksa neden gelmişti? Gelmişken neden oturmuyordu? Onda da bir hicap, onda da bir ıstırap görülüyordu.

– Otur, Raikan, otur biraz seninle konuşmak istiyorum, dedim.

[566] nüvaziş: okşama, gönül alma
[567] terâne: nağme, ezgi, âhenk, ses
[568] ukde: düğüm, içine dert olan şey
[569] muammâ: bilmece
[570] râşe: titreyiş, titreme

Dikkatle yüzüme baktı… Sözlerimin manasını gözlerimde okumaya çalıştı. Ben doğrudan doğruya gözlerine bakmaya cesaret edemiyordum. Raikan yanıma oturmuştu. Aramızda uzunca bir sükût geçti.

– Raikan, dedim, sana bir şey söyleyeceğim… O dinliyor, hiç sesini çıkarmıyordu.

– Dün akşamdı. Büyükannem yanıma geldi. Bana "Artık büyüdün oğlum. Ben de ihtiyarladım. Yalnız yaşama da doğru olmaz." dedi. Hem de Bâbıâli'de devama başlayacağını söyledi.

Raikan (Gözlerini tesirle kaldırarak, teessürle) – Demek ki artık görüşemeyeceğiz.

– Bilmem, Raikan…

İkimiz de susmuştuk. Bir müddet birbirimize baktık. Sonra usulca elimi uzattım. Avuçlarımın içine aldım.

– Raikan, dedim, beni yalnız bırakmak istemez misin?

Raikan anlamıyormuş gibi yüzüme baktı.

– Cevap versene, dedim.

– Ne cevap vereyim, elbette istemem, diyordu.

– Öyleyse, dedim, sesim titriyordu.

– Öyleyse, daima beraber yaşayalım Raikan…

– Nasıl olur Lâmi, bak sen artık kaleme de devam edeceksin. Çocukluklara devam etmek zamanı geçti. Ben nasıl gelebilirim?

– İstersen gelirsin. Bana yalnız istediğini söyle…
– İsterim Lâmi.

Ben bu cevâb-ı muvaffakiyet[571] üzerine sevinçle yerimden fırladım. Raikan'ı kollarım arasına aldım.

– Teşekkür ederim Raikan… Teşekkür ederim, ölünceye kadar beraberiz, dedim.

Raikan maksadımı anlamış, kıpkırmızı olmuştu. Yarı gülerek, yarı sıkılarak:

– Annem bekler, gideyim, dedi…

(Güldüm.) – Acele etme, büyükannemle gidersin, dedim. O gülerek kaçtı. Az sonra büyükannemle başbaşa konuşuyorduk. O sordu:

– Hangisi?

– Raikan büyükanneciğim, olmaz mı?

– Peki, şimdi giderim merak etme…

Gece yemekten sonra büyükannem bana müjde-i muvaffakiyeti[572] getirdi.

– Allah mesut etsin, oğlum. Nişan taktım. Annenin yadigarı bir pırlanta yüzük vardı. Annesi de memnun, dedi.

Elini öptüm, teşekkür ettim. İki gün sonraydı. Leyla'dan, Fahire'den, Firuzan'dan, Nazmend'den tekmîl[573] kızlar mahfili azasından[574] tebrik mektupları aldım. Bahtiyar olmamı temenni ediyorlar, "Kardeşlerini unutmazsın, değil mi?" diyorlardı.

[571] cevâb-ı muvaffakiyet: başarı yanıtı, başarılı yanıt
[572] müjde-i muvaffakiyet: başarı haberi, müjdesi
[573] tekmîl: bütün, eksiksiz
[574] kızlar mahfili azası: kızlar meclisi üyeleri

– Bahtiyar oldum. Tam otuz sene Raikan'la bahtiyar oldum… Kardeşlerimi de unutmadım. Fakat şimdi hepsinden, hepsinden ayrı, ünsüz, kimsesiz kaldım. Canı canandan ayıran ecel, beni de Raikan'dan ayırdı, dedi.

Derin bir iç çekerek çıkıp gitti.

Bu geceden sonra bir daha Bînamaz'ı göremedik. Akrabalarından biri Anadolu'ya seyahate çıktığını söyledi…

Son

3. BÖLÜM:
BÎNAMAZIN OTUZ ÜÇ GECESİ ADLI ESERİN TAHLİLİ

3.1. ESERİN YAZARI

Eserin yazarı İsmail Hikmet Ertaylan, 1889 yılında, İstanbul'da Beylerbeyi'nde doğmuştur. Babası Mehmet Reşat Bey, Dâhiliye Nezareti'nde sicil müdürü olarak görev yapmıştır. Annesi ise Melek Leman Hanım'dır. İsmail Hikmet, ilkokulu Beylerbeyi'nde okumuştur. Galatasaray Mekteb-i Sultanisi'nde orta ve lise öğrenimini tamamladıktan sonra Tevfik Fikret, resim tahsili sebebiyle Avrupa'ya gitmesini tavsiye etmiştir. Fakat İsmail Hikmet, yazı hayatına atılması dolayısıyla Avrupa tahsilini hayata geçirememiştir. Yazar, *Tanin Gazetesi*'nde Tevfik Fikret etrafında toplanan genç kadroya katılmıştır. Öğrenim gördüğü okulda müdür yardımcılığı yapmış olsa da Tevfik Fikret'in istifasının ardından buradaki görevini yarıda bırakmıştır. Daha sonra çeşitli okullarda öğretmenlik görevini icra etmiştir.

Yazar, araştırma ve inceleme çalışmaları sebebiyle 1914 yılında, Fransa, İsviçre, İtalya ve Almanya'da bulunmuştur. Azerbaycan'a öğretmenlik yapmak üzere 1923 yılında gönderilmiştir. Bakü Üniversitesi'nde akademik hayatına devam etmiş ve aynı dönemde Türkmenistan, Özbekistan, Dağıstan, Kırım ve Kazan bölgeleri hakkında bilgi edinme fırsatı bulmuştur. Türk Edebiyatı Tarihi, Azerbaycan Edebiyatı Tarihi adlı eserleriyle edebiyat tarihçiliği alanında çalışmalar yapmıştır. Yurda dönüşünün ardından öğretmenlik ve idari görevlerinin yanı sıra tiyatro ve müzikle ilgilenmiştir.

1939 yılında Afganistan'a, (Kabil) Maarif Nezareti göreviyle gönderilmiş olup burada bir gece üniversitesi açtırmış; öğretim kurumları için programlar hazırlamıştır. Bu dönemde Hindistan'daki kütüphanelerde araştırmalar yapmıştır. 1943'te İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Tarihi alanında ordinaryüs profesör unvanına layık görülmüştür. 1960 yılına kadar da adı geçen üniversitede akademik hayatına devam etmiştir.

İsmail Hikmet Ertaylan'ın edebiyat tarihçiliği alanında ortaya koyduğu eserleriyle bilinen ünlü bir edebiyat tarihçisidir. Fakat yazarın sözü edilen eserlerinin yanı sıra

hikâye türünde kaleme aldığı eserleri de bulunmaktadır. Ne yazık ki, bu eserler henüz günümüz Türkçesine aktarılmamıştır. Bu eserlerden ilki, *Vuslât-ı Memnûa*'dır (1324) ve küçük bir millî roman niteliğindedir. *Hesap İmtihânı* (1333) ve *Falcı* adlı eserler birer piyestir. Ayrıca yazarın iki hikâye kitabı bulunmaktadır. Bunlardan biri çalışma içerisinde incelemeye alınan *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* (1337) adlı hikâye kitabıdır. Diğeri ise 1340 yılında yazılmış olan *Ateş Olur da Yakmaz mı?*'dır. Yazarın Milli Mücadele döneminde kaleme alıp bastırdığı destanlar ve marşlar bulunmaktadır. *Kır Çiçekleri* (1915) ismiyle çocuk şiirlerini topladığı bir çalışmasının yanı sıra ilkokullar için yazdığı *Kıraat Dersleri* adıyla ders kitabının da olduğu bilinmektedir.[575]

Edebiyat ve edebiyat tarihçiliği alanındaki çalışmalarıyla birlikte tezhip, hat, minyatür, resim, tiyatro ve müzik gibi sanat dallarıyla da ilgilenen İsmail Hikmet Ertaylan, pek çok yabancı dile (Fransızca, İngilizce, Farsça, Rusça, İtalyanca ve çeşitli Türk Lehçeleri) vakıf bir akademisyen olarak 1967 yılında vefat etmiştir.[576]

3.2. ESERİN KİMLİĞİ

Eser, hikâye türüne örnektir. Edebiyat tarihçiliği ile bilinen İsmail Hikmet Ertaylan (1889-1967) tarafından 1337/1921 yılında Arap alfabesiyle kaleme alınmıştır. Eserin yayınevi Cağaloğlu'nda Orhaniye Matbaası olarak bildirilmiştir.

Yazar eserinde "Suad Fahir" müstear ismini kullanmıştır. Yazarın bazı eserlerinde "Suad Fahir" ya da "Suad Tahir" müstear isimlerini kullandığı bilinmektedir. Pek çok yazar ve şairin geleneğe uyma düşüncesi, gerçek kimliğini küçük düşürmeye yönelik endişe, siyasî, ailevî ya da toplumsal kaygılar vb… sebeplerle müstear isim kullandıkları malumdur.[577] Dolayısıyla İsmail Hikmet'in hangi sebeple edebi eserlerinde müstear isim kullandığı bilinmemektedir. Bununla birlikte yazarın

[575]Ömer Faruk Akün, "Ertaylan, İsmail Hikmet" Maddesi, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1995, C. 11, s. 309-312, https://islamansiklopedisi.org.tr/ertaylan-ismail-hikmet. Erişim Tarihi: 30.04.2021.
[576] *Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi,* Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 2003, C. 3, s.408.
[577] Nurullah Çetin, *Takma İsimler Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, Ankara 2012, s. 214-215.

edebiyat tarihçiliği ve akademisyen kimliği ile tanınmak istediği kanaatine varılmıştır.

Hikâyede ramazan günlerine dair hatıralar dile getirilmiştir. Romanın kahramanı Lâmi'nin (Bînamaz Dede) gençlik döneminde yaşadığı ramazan ayının otuz günü ve üç günden oluşan Ramazan Bayramı'na dair anılar, yıllar sonra Bînamaz Dede olarak kendi ağzından aktarılmaktadır. Eser iç içe hikâyelerden oluşmuştur. Çerçeve hikâye tekniği kullanılarak yazılmıştır. Olayın mekânı İstanbul'dur. Lâmi'nin gençliğine dair hikâyeler kronolojik sıra ile aktarılmıştır. Lâmi'nin yaşlılık dönemini temsil eden Bînamaz, anılarını meddah usulüne uygun şekilde anlatmaktadır. Bu bölümlerde geriye dönüş tekniğine başvurulmuştur. Bu yönüyle eser Binbir Gece Masalları'nı hatırlatır niteliktedir.

Eser dış yapı itibariyle, Bînamaz'ın takdim edildiği bir ifade bölümü ve hikâyelerin aktarıldığı otuz üç bölümle birlikte toplam otuz dört bölümden oluşmaktadır. Bölümler bir üst ve bir alt başlıkla ayrı ayrı isimlendirilmiştir. Bölüm başlıkları genellikle olayın geçtiği mekâna yöneliktir. Bu haliyle eser toplam iki yüz on iki sayfadan oluşmaktadır.

3.3. ESERİN ÖZETİ

Hikâyenin ifade bölümünde, ramazan ayı boyunca bir meddah gibi hatıralarını anlatan Bînamaz takdim edilmiştir. Yaşlı bir adam olan Bînamaz, gençlik döneminde yaşadığı bir ramazan ayının her gününü hikâyeleştirerek anlatmaktadır. Dinleyiciler mahalle halkından olan genç erkeklerden müteşekkildir. Sözü edilen genç kadro, Bînamaz'ın hikâyelerini her iftar akşamı bir kişinin evinde misafir olarak sabırsızlıkla dinlemektedirler.

Bînamaz, ilk gece Nurilerde toplanan gruba gençliğini ve yaşadığı muhiti anlatmaktadır. Bînamaz'ın asıl adı Lâmi'dir. Gençlik yıllarını asıl adıyla dile getirmektedir. Leyla, Lâmi'nin komşusunun torunudur. Onunla ramazan ayı boyunca her gece bir oyun tertip edip eğlenmeye karar verirler. Genç kızlardan oluşan bir mecliste küçük bir ramazan piyesi hazırlarlar. Fakat evde yangın çıkması sebebiyle piyes sona erer.

İkinci gece, Rıza'nın evinde iftar ederler. Bînamaz eski ramazan günlerinin ikincisi gecesini anlatmaya koyulur. Leyla ile Lâmi, Fransızca dersini bahane ederek ikinci bir oyun tertip ederler. Lâmi, Fransızca öğretmeni kılığında Fahire'nin evine gider. Fahire'nin annesi, orta yaşlı bir öğretmen kılığına girmiş olan Lâmi'den hoşlanır ve orada bayılır. Bayılırken eli, Lâmi'nin maskesine takılır ve oyunları açığa çıkar.

Üçüncü gece Fahire gelin, Lâmi ise damat olmak suretiyle düğün merasimini konu edinen bir piyes hazırlarlar. Diğer gece piyesin sergilenmesi ve oyunun sonuna doğru perdelerin tutuşup yanması anlatılır.

Beşinci gece bir gece âlemi düzenlerler. Çeşitli müzik aletleriyle çalıp söylerler. Ardından körebe oynarlar. Bu tertipler sırasında Lâmi'nin, Fahire, Leyla ve hizmetçileri Ferhan ile duygusal olarak yakınlaşması söz konusudur.

Altıncı gece, Direklerarası'na gezintiye çıkarlar. Lâmi, erkek olması sebebiyle kızlarla gelemeyecektir. Bu sebeple kız kılığına girer. Bu gezinti esnasında bazı erkeklerden aşk mektubu alırlar.

Kılık değiştirmek hem Lâmi'nin hem Leyla'nın hoşuna gider. Bu şekilde ramazan ayı süresince çeşitli oyunlarla eğlenirler. Bir gün kılık değiştirmek suretiyle görücülüğe, diğer gün hizmetçi kılığında bir konağa giderler. Şevkidil Kalfa taklidini benimseyen Lâmi, kız arkadaşlarıyla hamama da gider. Burada Raikan'la tanışırlar. Raikan da meclise dâhil olmuştur. Onu da aralarına alarak oyunlarına, akşam yemeklerine ve gezintilerine ara vermeden devam ederler. Lâmi, çapkın diye tabir edilebilecek bir gençtir. Fahire, Leyla ve Raikan arasında karar vermekte zorlanır. Üçüyle de gönül ilişkisi kurar. Ramazan ayı boyunca Lâmi'nin çelişkili duyguları; Leyla ve Fahire'nin kıskançlıkları devam eder. Ramazan Bayramı geldiğinde büyükannesi Lâmi ile özel bir konuşma gerçekleştirir. Dâhiliye Nazırı'nın, Lâmi'nin babasının yakın arkadaşı olduğunu ve onunla konuştuğunu söyler. Dâhiliye Nazırı, Lâmi'yi Bâb-ı Ali'ye aldıracaktır. Büyükannesi Lâmi'nin çocukça davranışlarını artık nihayete erdirmesi gerektiğini söyler. Sessizce kiminle evlenmek istediğini sorar. Lâmi, kendisiyle muhasebe halindedir. Bir süre düşündükten sonra Raikan'a evlenme teklifi eder ve nişanlanırlar.

Bînamaz Dede, hikâyesini Raikan'la otuz yıl mutlu bir hayat sürdüğünü fakat Raikan'ın ölümüyle yalnız kaldığını söyleyerek bitirir. Ramazanın bitişiyle Anadolu'ya seyahate çıkar.

3.4. ESERİN OLAY ÖRGÜSÜ

Mehmet Tekin eserde olayı, *"Vak'a, romanın hayata dönük yüzü, romanın vitrinidir."*[578] şeklinde tanımlamaktadır. Nurullah Çetin ise eserde olayın genel olarak ilişkiler ve etkileşimler bütünü olmasından dolayı hareketli ve dinamik yapısına dikkat çekmektedir.[579] Şerif Aktaş, olay örgüsünü açıklamak için en işlevsel yöntemin olay zamanını esas almak olduğunu vurgulamaktadır.[580] Dolayısıyla *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* adlı eserin olay örgüsünü açıklamak için bu yöntemin kullanılması uygun görülmüştür. Zira eser kronolojik bir yapıyı bünyesinde barındırmamaktadır.

Lâmi, çocuk yaşta anne ve babasını kaybetmiştir. Babaannesi onu şefkatle büyütür. Birbirlerine karşı derin bir muhabbet ve saygı duyarlar. Lâmi, rahatsızlığı sebebiyle yaklaşık iki yıl eğitim hayatına devam edemez. Vaktinin büyük bölümünü komşularının torunu olan Leyla ile geçirir. Leyla akıllı ve hayat dolu bir kızdır. ramazan ayı gelmiştir. Diğer arkadaşlarıyla birlikte otuz üç gün sürecek eğlenceler düzenlemeye karar verirler. Bu eğlenceler; evde sergilenen gölge oyunları, küçük piyesler, musiki eşliğinde beyit dinletileri, hamam gezmesi, farklı camilerde mukabeleler ve İstanbul'un çeşitli semtlerinde gezintilerden oluşmaktadır. Fakat dönemin toplum baskısı nedeniyle Lâmi kız arkadaşlarıyla özgürce dışarı çıkamaz. Bu sebeple Lâmi kadın kılığına girmek zorunda kalır. Bu sayede hamama bile girebilmektedir. Burada Raikan ile tanışırlar.

Raikan, cana yakın, uyumlu bir kızdır. Lâmi ve Raikan zamanla birbirlerine âşık olurlar. Bu süreçte Lâmi; Fahire, Leyla ve Raikan arasında duygusal açıdan gelgitler yaşar. Üç kız arkadaşına da ilgi duymaktadır fakat bir türlü karar veremez. Fahire ve Leyla; Raikan'ı kıskanmaya başlar. Lâmi'yi elde etmek isteyen genç kızlar arasında

[578] Mehmet Tekin, *Roman Sanatı Romanın Unsurları,* Ötüken Yayınları, İstanbul 2019, s. 67.
[579] Çetin, *Roman Çözümleme Yöntem*i, s. 190-191.
[580] Şerif Aktaş, *Anlatma Esasına Bağlı Edebi Metinlerin Tahlili,* Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara 2017, s. 41.

bariz şekilde açığa vurulmayan çekişmeler yaşanır. Eserin sonunda Lâmi, babaannesinin aracılıyla, Dâhiliye Nazırı tarafından işe alınır. Artık Lâmi, Bâb-ı Âli'de çalışacak olan bir kalem efendisidir. Dolayısıyla çocukça eğlencelere veda etmek zorundadır. Babaannesi onun kiminle evlenmek istediğini sorar. Lâmi, Raikan'la evlenmek istediğini söyler ve nişanlanırlar. Birlikte otuz yıl güzel bir evlilik sürerler. Raikan'ın vefatı sonucu Lâmi yalnız kalır.

Bînamaz Dede, Lâmi'nin yaşlılık dönemini temsil etmektedir. Mahalle sakinleri ona bu isimle hitap ederler. Bînamaz yaşlıdır fakat tıpkı gençliğinde olduğu gibi eğlenceli ve hoş sohbet bir kişiliktir. Bu sebeple herkes tarafından hem sevilir hem de saygı gösterilir. Mahallenin erkekleri onu dinlemeye doyamazlar. Ramazan ayında her gece bir kişinin evinde iftar ederek Bînamaz'ın gençlik anılarını dinlerler. Bînamaz bayrama kadar bir meddah gibi hikâyelerini dile getirir. Dinleyiciler Ramazan Bayramı'dan sonra onun Anadolu'ya yolculuğa çıktığını öğrenirler.

3.5. ESERİN TEMASI

Genç bir erkek olan Lâmi ve kız arkadaşları arasındaki duygusal yakınlaşmalar eserin ana temasını oluşturmaktadır. Aşk temasının bulunduğu eserlerde kıskançlık duygusu kaçınılmazdır. Hikâyede ramazan ayına dair pek çok detay bulunmaktadır. Eser, yazıldığı dönemin sosyal hayatını, yaşayış biçimini, dini ritüellerini, eğlence amaçlı yapılan etkinliklerini ve insan ilişkilerini net bir biçimde yansıtmaktadır.

Şerif Aktaş, temanın soyut bir kavram olduğuna ve olay örgüsüne ait unsurların en net ifadesi olarak tanımlanabileceğine dikkat çekmektedir.[581] Bu tanımdan hareketle eserin ana temasının aşk, kıskançlık ve sosyal hayat olduğu tespit edilmiştir.

3.6. ESERİN ŞAHIS KADROSU

Edebiyat insandan ayrı düşünülemez. Edebi eserlerin temel malzemesi insandır. Kurmaca dünyanın canlılık ve gerçeklik kazanması için dış dünyaya ait realiteyi yansıtacak kişilere ihtiyacı vardır. Nesir türlerinde olayların oluşmasında etkili olan ve olayı bizzat yaşayan kişiler eserin şahıs kadrosunu oluşturur.

[581] *a.g.e.*, s. 69.

Bînamazın Otuz Üç Gecesi adlı eserde geniş bir şahıs kadrosu görülmektedir. Karmaşıklıktan uzak kurgusuna rağmen; dönemin toplumsal yapısını, canlı sahnelerle okuyucuya iletmesi dikkat çekicidir. Eserde toplumun yaşam biçimi, kılık-kıyafet seçimi, mevlid ve düğün merasimleri, eğlence hayatları, ramazan eğlenceleri, dini inanışları, mekân tercihleri, Türk toplumunun karakteristik özelliklerini yansıtan "mahalle" içerisinde ele alınmıştır.

Bînamaz Dede / Lâmi:

Hikâye anlatıcısı Bînamaz, Lâmi'nin yaşlılık dönemini temsil etmektedir. Bînamaz'ın yaşıbelirtilmemiştir. Hikâyede tasvir edildiği üzere elleri buruşmuş, beyaz sakallı, elinden tespihini ve tütün çubuğunu düşürmeyen; dudaklarından duayı eksik etmeyen bir ihtiyardır. Bînamaz'ın mahalledeki unvanı "Dede Efendi" dir. Fakat meclis arkadaşları ona "Bînamaz Dede" demeyi uygun bulmuşlardır. Bînamaz Dede, ihtiyar bir adam olmasına rağmen eğlenceli, hoş sohbet, hem gülmeyi hem de güldürmeyi bilen bir karakterdir. Bînamaz Dede kendi hayat hikâyesini aktaran bir meddah konumundadır.

Bînamaz Dede'nin asıl adı Lâmi'dir. Lâmi, Tarakçı Ali Efendi'nin oğludur. Babası ve annesi vefat etmiştir. Onu büyükannesi büyütmüştür. On beş yaşında rüştiyeyi bitirmiş, sonrasında hasta olmuştur. Bu sebeple iki yıl boyunca öğrenimine devam edememiştir. Bu süre zarfında komşularının torunu olan Leyla ve Leyla'nın diğer kız arkadaşlarıyla vakit geçirmiştir. Lâmi'nin sözleri durumu açıklamaktadır:

> *"Büyük ninem olanca muhabbetini, olanca şefkatini bana, anasız babasız kalan bu yetime hasretmişti… Hayatımın asıl canlı cihetleri on yedi yaşımdan sonra başlıyor. İki sene boş gezdim. Hastalanmıştım Büyük ninem mektebe göndermiyordu… Fakat on yedi yaşıma girmiş olan ben bir daracık evde ne yapardım. Mamafih kendime zararsız bir meşguliyet bulmuştum."*[582]

[582] İsmail Hikmet Ertaylan, *Bînamazın Otuz Üç Gecesi,* Orhaniye Matbaası, İstanbul, 1337/1921 , s.7. Eserden yapılan alıntılarda eserin bu baskısından yararlanılmış olup; yapılan diğer alıntılarda sadece sayfa numarası bilgisi verilmiştir.

Lâmi'nin *"zararsız meşguliyet"* olarak adlandırdığı kız arkadaşlarıyla düzenlediği eğlencelerdir. Kendisi yakışıklı ve ele avuca sığmayan bir gençtir. Lâmi isminin kelime anlamı "parlayan, parıldayan" dır. Yazarın bu ismi özellikle seçtiği düşünülmüştür. Lâmi aynı zamanda nerede ve nasıl konuşulması gerektiğini bilen, taklit yeteneği gelişmiş bir karakterdir. Kız arkadaşlarıyla rahatça her mekâna girebilmek için çeşitli kılıklara girer. Bu sahte kişilikler, hikâye içerisinde canlı ve ilginç karakterler oluşturmaktadır. Sözü geçen sahte karakterler; Fransızca Öğretmeni, Şükriye Kalfa, Bohçacı Hasene Hanım, Hizmetçi Pakize ve Şevkidil Kalfa'dır.

Fransızca Öğretmeni:

Lâmi ve Leyla, Fahire'ye şaka yapmak amacıyla eserin ikinci gecesinde bir eğlence tertip ederler. Lâmi bu sebeple Fransızca öğretmeni kılığına girer ve Fahire'nin evine gider. Fransızca öğretmeni kılığındaki Lâmi, beyaz saçlı, orta yaşlı, akıllı uslu bir karaktere bürünür. Kendisini Galatasaray Sultanisi muallimlerinden Galip Bey olarak tanıtır. Eşi vefat etmiş bir bayan olan Fahire'nin annesi, Muallim Galip Bey'den çok etkilenir. Sebebi bilinmeyen bir baygınlık bile geçirir. Bu sırada Galip Bey'in maskesine eli takılır. Dolayısıyla Muallim Galip Bey'in gerçek kimliği ortaya çıkar. Talihsiz olayın ardından eğlence sona erse de Fahire'nin annesinin yaşadıkları gençler arasında bir süre konuşulur; gülüşmelere sebep olur.

Şükriye Hanım:

Hikâyenin altıncı gecesinde, Lâmi ve kız arkadaşları Direklerarasına gidebilmek için bir plan yaparlar. Lâmi kadın kılığına girmek zorunda kalır. Lâmi, kadın kılığına girmekte zorlanmamıştır. Zira parlak yüzlü bir gençtir. Lâmi'nin yeni kişiliği Şükriye Hanım olarak adlandırılır. Ayrıca Saraylı Hanımefendi'nin kızı ve Nazmend'in arkadaşı olarak takdim edilir. Sevecen ve samimi bir bayan olmuştur. Eserin bu bölümünde dönemin kadınlara özgü güzellik malzemeleri de okuyucuya aktarılmıştır.

Bohçacı Hasene Hanım:

Yedinci gecede, Lâmi ve Leyla muzipliklerine devam ederler. Müzeyyen evlenme hevesinde olan bir genç kızdır. Bu sebeple Müzeyyen'e talip bulacak bir bohçacı hanım gerekmektedir. Lâmi, Bohçacı Hasene Hanım kılığında Müzeyyenlere gider. Esere dâhil olan bu sahte karakter; kınalı saçlı, orta yaşlı, güler yüzlü, tatlı dilli, elinde tespihi, kolunda ufak bir bohça ve ayağında lastik potinleriyle çarşaflı bir bayandır.

> *"Leyla büyükannesinin oyalı yemenilerinden birini başıma bağladı. Elime bir de tespih tutuşturmayı unutmadı. Koltuğumun altına yerleştirdikleri ufacık bohça, arkamdaki solgun çarşaf, ayağımdaki lastik fotinlerle hakikaten bir Bohçacı Hasene Hanım olmuştum… Leyla gülmekten katılıyor, Fahire 'Lâmi'ye de her kıyafet yakışıyor!...' diyordu."*(s. 87)

Leyla ve Fahire'nin tepkilerinden anlaşıldığı üzere kılık değiştirme oyunu gençleri oldukça eğlendirmektedir. Üstelik Lâmi'nin, hem fiziksel hem de karakteristik açıdan sahte kimliğini üzerinde kolayca taşıyabilen bir kişilik olduğu anlaşılmaktadır.

Şevkidil Kalfa:

Lâmi'nin, kız arkadaşlarıyla hamama gidebilmek için büründüğü sahte karakterlerden en canlısıdır. Şevkidil, "gönül şevki, gönül neşesi" anlamına gelmektedir. Karakter, adıyla uyumlu bir kişilik yansıtmaktadır. Lâmi, bu kimliği benimser ve romanın sonuna kadar gerektiği durumlarda kullanır. Şevkidil Kalfa, hikâyeye mizahi açıdan katkı sağlamaktadır. Bu yönüyle âdeta gerçek karakterlerin önüne geçmiştir ve eserde en dikkat çekici kişiliklerden biri haline gelmiştir. Şevkidil Kalfa, Lâmi'den hayat bulan bir karakter olmasına rağmen, okuyucu üzerinde oldukça farklı bir kişilik izlenimi bırakmaktadır.

Leyla:

Leyla, Lâmi'nin en yakın arkadaşı ve komşusudur. O da Lâmi gibi öksüz ve yetimdir. Büyükannesiyle birlikte yaşamaktadır. Lâmi'nin sözleri Leyla'nın karakteristik özelliklerini birebir yansıtmaktadır:

> *"Hele Leyla, yanda oturan, bana iğneli sitemler yağdıran bu ateşli, bu zeki, bu fettan kız… Ben ondan, çocukluğumdan beri beraber büyüdüğüm bu can yoldaşından nasıl ayrılabilirdim?"* (s. 166)

Leyla, oldukça hareketli ve hızlı düşünebilen bir kızdır. Hemen her gün Lâmi'nin evine gelir. Bütün oyunları kendisi tertip etmektedir. Kızlar mahfilinin reisi, resmiyette Lâmi olsa da meclisin asıl başkanı Leyla'dır. Lâmi'ye karşı ilgisi vardır. Raikan ve Lâmi'nin görüşmeleri sıklaştıkça onları kıskanmaya başlar. Bu sebeple Lâmi'yi tekrar kendi yanına çekebilmek için onunla yalnız kalır. Beylerbeyi'nde, Şevkidil Kalfa kılığına giren Lâmi ile aynı odada iki gece geçirirler.

Leyla isminin sözlük anlamı "gece ve siyah saçlı güzel kadın"dır. Bu bakımdan isim sembolizasyonu olduğu düşünülmüştür. Öyle ki; Leyla ateşli ve şuh bir kızdır. Lâmi ile geçirdikleri iki gece ismiyle bütünleştirilmiştir.

Fâhire:

Fâhire de Lâmi'nin komşularının kızıdır. Babası Recep Bey vefat etmiştir ve annesiyle yaşamaktadır. Leyla'ya kafiyeli olarak, Lâmi ona "yosma" adını takmıştır. Mahcup tavırları, billur vücuduyla dikkat çekici bir genç kızdır. Lâmi, hikâyenin en başından sonuna kadar Fâhire'ye karşı duygusal bir yakınlık içerisindedir. Bînamaz'ın *"Hâlâ tesadüf edince yüreğimi oynatan…"* sözleriyle kastettiği Fâhire'ye olan ilgisini yaşlandığında bile kaybetmediği açıktır. Fâhire de Lâmi'den hoşlanmaktadır fakat utangaç tavırlarıyla hislerini gizlemektedir. Lâmi ve Raikan'ın yakınlaşmasının ardından ağlayarak duygularını açığa çıkarır. Bu olaydan sonra Lâmi ile bir süre aşk yaşarlar. Fâhire kelime anlamı olarak "şanlı, şerefli, gösterişli, güzel" anlamlarındadır. Bu bakımdan adının karakteristik ve fiziksel özellikleriyle uyumlu olduğu görülmektedir.

Raikan:

Raikan, tatlı dilli, güler yüzlü, sıcakkanlı güzel bir kızdır. Onun da babası vefat etmiştir ve annesiyle birlikte yaşamaktadır.

Lâmi hamama girebilmek için Şevkidil Kalfa kılığına girer. Burada Raikan ile tanışır. Raikan, bu hoş sohbet kalfayı çok sever. Kalfayı ve bakımından sorumlu olduğu genç kızları iftar için evine davet eder. Bu vesileyle görüşmeleri devam eder. Raikan meclise kolayca uyum sağlar. Bir gün eğlence amacıyla efe kılığına girip yöresel oyun tertiplerler. Raikan, Şevkidil Kalfa'nın gerçekte Lâmi olduğundan habersizdir. Karşısında genç ve yakışıklı bir efe gördüğünde şaşırır. Bu olaydan sonra birbirlerine âşık olurlar. Lâmi aynı kıyafetle Raikan'la gezintilere çıkar. Üstelik bir gece gezintisinde Raikan erkek kılığına girer. Birlikte vakit geçirebilmek için Raikan kırk- kırk beş yaşlarında, sağlıklı, beyaz saçlı bir erkek oluverir. Annesinden gece yarısına kadar izin aldığı bir gece Lâmi ile otelde kalırlar.

Hikâyenin son bölümünde Lâmi'nin evlenmek üzere Raikan'ı seçtiği görülmektedir. Birlikte otuz yıl süren güzel bir evlilik sürdürürler. Raikan'ın vefat etmesinden duyduğu üzüntü Bînamaz tarafından aktarılmaktadır:

> *"Bahtiyar oldum. Tam otuz sene Raikan'la bahtiyar oldum… Kardeşlerimi de unutmadım. Fakat şimdi hepsinden, hepsinden ayrı, ünsüz, kimsesiz kaldım. Canı canandan ayıran ecel, beni de Raikan'dan ayırdı."*(s. 212)

Raikan "güzel, alımlı, hoş " anlamlarına gelmektedir. Lâmi, Raikan ile hamamda karşılaştığı zaman ondan etkilenir. Eserin sonunda ise onu eş olarak seçer. Bu sebeple, yazar tarafından, Raikan isminin bilinçli olarak seçildiği düşünülmüştür.

Büyükanne:

Lâmi'yi sevgi ve şefkatle büyütmüş olan yaşlı bir kadındır. Lâmi'nin babaannesidir. Sürekli dua edip tespih çeken dindar ve hayırsever bir kadındır. Vaktinin çoğunu komşularıyla geçirir.

"Büyük ninem olanca muhabbetini, olanca şefkatini bana, anasız babasız kalan bu yetime hasretmişti… Birçok yaramazlıklarımla beraber hayatımın yedi senesini daha bu ihtiyar, dindar, mütevekkil büyük ninemin dizleri dibinde geçirdim. Büyük ninem ihtiyarlığına rağmen dinçti. Zaten kadın değneğe düştükten sonra korkma derler."

Lâmi büyükannesine saygı ve sevgiyle bağlıdır. Hikâye boyunca sadece bazı iftar sofralarında görüşürler. Otoriter bir babaanne olmadığı sezdirilir.

Eserin sonunda, Dâhiliye Nazırı ile görüşüp Lâmi için iş bulur. Lâmi, büyükannesinin kararına karşı çıkmaz. Büyükannesi onun evlenmesi gerektiğini söylediğinde de tavrı aynıdır. Sükûnetle kabul eder. Hangi kızla evleneceğinin kararı Lâmi'ye bırakılır. Bu özel konuşmanın ardından Raikan'ın annesiyle görüşür ve

onları nişanlar. Söz yüzüğü olarak Lâmi'nin annesinden kalan yadigâr pırlanta bir yüzük takar.

Ferhan:

Ferhan, konakta Lâmi ve Lâmi'nin büyükannesiyle yaşayan hizmetçi kızdır. Tombul, beyaz tenli ve yuvarlak vücutludur. Lâmi'nin hizmetini tamamen Ferhan üstlenmiş durumdadır. Lâmi'yi içten içe sevmektedir. Fakat hislerini açığa vurmamaya çalışan sessiz bir kızdır.

"Ben evde hizmetçi kızla yalnız kalmıştım. O da bana mı vurgundu neydi bilmem, pervane gibi etrafımda döner, söyler, güler, ağzı kapanmak bilmiyordu. Benim ulu orta sözlerimden manalar çıkarır… Bazen sevinir bazen de kızarır kaçardı." (s. 68)

Yukarıdaki satırlardan anlaşıldığı üzere Lâmi, Ferhan'ın duygularının farkındadır. Hikâye boyunca aralarında iki kez yakınlık oluşur. Buna rağmen hizmetçi- beyefendi sınırını aşmazlar. Lâmi, Ferhan'dan etkilenmiş olsa da onun hizmetçi statüsü eser boyunca yerini korur.

Firuzan ve Nazmend:

Firuzan, kızlar meclisinin üyelerinden biridir. Lâmi, Leyla ve Fâhire'nin yakın arkadaşıdır. Parlak gözlü, sevimli ve nazlı bir genç kızdır. İftardan sonra düzenlenen eğlencelerde ud çalar. Nazmend tamburuyla musiki gecelerinde Firuzan'a eşlik eder.

Behice, Şaziye, Zeyyalnur ve Ruhiyye:

Behice, Şaziye ve Zeyyalnur; Leyla'nın teyzesinin kızlarıdır. Leyla bayram öncesi teyzesinin Beylerbeyi'ndeki evine gider. Buraya Şevkidil Kalfa kılığında gelen Lâmi ve teyzesinin kızlarıyla birkaç gün birlikte vakit geçirirler.

Behice; terbiyeli, nazlı, alçak gönüllü, ufak tefek ve güzel bir kız olarak tanıtılmıştır. Şaziye; sıcak esmer tenli, derin siyah gözlü, orta boylu, zayıf ve naiftir. Zeyyalnur ise sarı, kıvırcık saçlı, yeşil gözlü, hülyalı bir kız olarak tasvir edilmiştir.

Ruhiyye; Behice, Şaziye ve Zeyyalnur'un komşusudur. Lâmi ile vapurda tanışırlar. Çok konuşkan olan Ruhiyye; sarı kıvırcık saçlı, baygın mavi gözlü, on beş-on altı yaşlarında bir kızdır.

Kızlar Meclisinin Diğer Üyeleri:

Necmiye, Seza, Meliha, Şadiye, Müzeyyen, Sabahat ve Hüsniye'dir.

Fahiriye Hanımefendi:

Fahire'nin annesidir. Eşi Racep Bey vefat etmiştir. Lâmi'nin büyükannesine kıyasla gençtir. Kibirli bir duruşa sahiptir. Hotozu, küpeleri ve elmas broşuyla dikkat çekmektedir. Zengin ve hayırsever bir kadındır.

Saraylı Hanımefendi:

Lâmi'nin büyükannesinin komşusu ve arkadaşıdır. Yeşil oyalı başörtüsüyle yaşlı bir kadın olarak tasvir edilmiştir. Lâmi, onun buruşuk pembe yanaklarını Amasya elmasına benzetmektedir.

Diğer Kadın Karakterler:

Müzeyyen'in annesi, Leyla'nın teyzesi, Lâmi'nin hizmetçi kılığında gittiği konağın hanımefendisi ve kızıdır.

Hikâye Dinleyicileri:

Nuri, Rıza, İmam Vehbi, Hüseyin, Küçük Hüseyin, Necdet, Şakir, Rahmi ve Reşit; Bînamaz'ın anlattığı hikâyeleri can kulağıyla dinleyen erkek kadroyu oluşturmaktadır.

Sözü geçen dinleyiciler hakkında ayrıntı bilgi verilmemiştir. Ancak Rıza'nın yemek konusunda oldukça titiz davrandığı görülmektedir. İmam Vehbi ise Yanyalı'dır. Büyük elçi ile birlikte uzun süre Avrupa'da (Sofya'da) bulunmuştur. Zarif bir adam olduğuna dikkat çekilmiştir. Reşit; yanında çalışan hizmetçi kıza sert tavırları sebebiyle Bînamaz'ın eleştirilerine maruz kalmaktadır.

Karakter tahlillerinden anlaşıldığı üzere iç hikâyede geniş bir kadın karakter kadrosu bulunmaktadır. Yolda rastladıkları birkaç kişi, konağın beyefendisi, doktor ve arabacı gibi yan karakterler dışında, Lâmi'den başka erkek karakter yoktur. Dış hikâyeyi oluşturan şahıslar ise erkektir. Birkaç hizmetçi haricinde bütün kadro erkeklerden oluşmaktadır.

3.7. ZAMAN

Edebi metinlerde zaman kavramı üzerinde kesin tespitler yapmak her zaman mümkün olmamakla birlikte olay örgüsü çerçevesinde tahminde bulunulabilir. Şerif Aktaş, bu hususta metinde geçen zaman unsurları ile vaka anı arasındaki münasebete dikkat edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.[583] *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* adlı eserde zamanla ilgili kesin bilgiler verilmemiştir. Ancak olay örgüsü çerçevesinde verilen detaylar göz önünde bulundurularak eserin zamanı hakkında aşağıdaki tespitlerde bulunulabilir.

Hikâye ramazan ayının ilk günü başlamaktadır. Bînamaz gençlik dönemine ait hatıralarını bu ayın her günü bir dizi hâlinde aktarmaktadır. Eseri (adıyla bağlantılı

[583] Aktaş, *a.g.e.,* s. 50.

olarak) otuz gün ramazan ayı ve üç gün bayram olmak üzere otuz üç gece süren sohbetler meydana getirmektedir.

> *"– Size sergüzeştlerimden bir kısmını anlatayım. Henüz çocukluğumdan gençliğe tırmandığım senelerdeki sergüzeştlerimden bir ay üç günlüğünü yani otuz ramazan üç bayram gecesini… dedi."* (s. 5)

Geriye dönüş tekniği kullanılarak Bînamaz'ın gençlik dönemi anlatılmaktadır. Bînamaz'ın asıl ismi Lâmi'dir. Onun gençlik maceraları da ramazan ayı ve Ramazan Bayramı'nı içine alan otuz üç günde sona ermektedir. Lâmi on beş yaşındadır. Rahatsızlığından dolayı iki yıl boyunca eğitimine ara verir. On yedi yaşından sonra yaşadığı sergüzeştler nakledilmiştir. Raikan ile evlenir ve otuz yıl süren bir evlilik yaşarlar. Dolayısıyla Bînamaz'ın en az kırk yedi yaşında olması gerekmektedir. Fakat titreyen elleri ve beyaz saçlarıyla daha yaşlı olduğu açıktır. Bu bilgilerden hareketle kahramanın hayatına dair yaklaşık kırk yedi yıllık dönem hikâye edilmiştir. Bînamaz'ın fiziksel görünümü dikkate alındığında ise olay örgüsünün yaklaşık elli, altmış yıllık dönemi kapsadığı söylenebilir. Eserin yazılma tarihi 1337/1921 olarak bildirilmiştir.

3.8. MEKÂN

"Yer ya da bulunulan yer" anlamına gelen mekân kavramı; insanı çevresinden belirli sınırlamalarla ayıran boşluk ya da ortam olarak tanımlanabilmektedir. Tanımlardan yola çıkılarak mekânın bireyin varoluşunu tamamladığı yer olduğunu söylemek mümkündür. Bu açıdan mekân, insan hayatında sosyal ve kültürel açıdan mühim bir yere sahiptir. İnsan, yaşadığı konumda varoluşunu tamamlamaktadır. Roman, hikâye gibi anlatı türlerinde var olan mekân ise kurgusal bir yapıdadır. Bu kurgusal yapı ise, anlatı türünün kahramanlarının perspektifleri, algısal ve duyusal kapasiteleri doğrultusunda şekillenip biçimlenir ve yeniden yaratılır.[584] Emel Kefeli mekânı; içinde yaşayan insanların algılayıp değerlendirdiği bir düzlem olarak tanımlamaktadır. Mekânın, zaman kadar vazgeçilmez bir unsur olduğunu da eklemektedir. Ona göre edebi eserlerde vakanın geçtiği ev, oda, mahalle köy, kasaba,

[584] Ramazan Korkmaz, *"Romanda Mekânın Poetiği", Romanda Mekân,* Akçağ Yayınları, Ankara 2017, s. 9-11.

kent vb. mekânsal unsurlar okurun eseri alımlaması için oldukça önemlidir. Zira hatırlama eylemi mekânla yani uzamla ilişkilidir.[585]

Edebi eserlerde mekân unsuru yazardan yazara çeşitli değişiklikler göstermektedir. Örneğin; kimi eserlerde mekânın işlevi yoğunluk kazanırken; kimi eserlerde mekâna ait izler herhangi bir yer olmaktan ileri gidememektedir. Bu açıdan mekân incelemelerinde çeşitli tasnifler gerekmektedir. Açık / geniş / dış mekânlar; kapalı / dar / iç mekânlar, genel mekânlar ve özel mekânlar olarak adlandırılagelmiş mekân başlıklarını somut mekânlar olarak değerlendirmek mümkündür. Somut mekânlar, reel dünyada aksi bulunan yerlerdir. Açık, geniş ve dış mekânlar, roman kahramanlarının sosyal ve toplumsal hayatının geçtiği yerlerdir. Kapalı, dar, iç mekânlar ise ev, konak, apartman, okul, otel vb. yerlerdir. Bu tür mekânlar toplum içerisindeyken çeşitli sorunlar yaşayan kahramanın iç dünyasına ışık tutan mekânlardır. Kişi ya da kişilerin kendilerine özel olan ev, bahçe vb. alanlar ise özel mekânlar olarak adlandırılmaktadır. Özel mekânlar, eserde kahramanın kendini sorguladığı ve dinlendiği alanlardır. Özel mekânlarda tasvir mühimdir. Çünkü bu mekânlar hakkında verilen ayrıntılar kişilerin hayata bakışını ve dünya görüşlerini yansıtmaktadır.[586]

Dolayısıyla *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* adlı eserde mekân incelemesi yapılırken yukarıdaki açıklamalar dikkate alınmıştır. Zira eserde İstanbul'a ait pek çok mekâna yer verilmiştir. Geniş tasvirlerden ziyade kahramanların hissiyatlarını somutlaştıran mekânların ön planda tutulduğu görülmüştür. Bu sebeple eserin mekânı iç mekân ve dış mekân olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir. Sözü geçen başlıklar kahramanlarda bıraktığı etki göz önüne alınarak alt bölümler şeklinde tasnif edilmiştir. Eserde geçen iç mekânlar ev, kadınlar hamamı ve otel odasıdır. Dış mekânları ise İstanbul'un çeşitli tarihi ve turistik yerleri oluşturmaktadır.

Ev:

Eserde iç mekân olarak ev, büyük öneme sahiptir. Lâmi'nin evi başta olmak üzere Leyla'nın, Müzeyyen'in, Fahire'nin ve Raikan'ın evleri de eserde yer almaktadır. Bu mekânlar dönemin aile ortamına ve komşuluk ilişkilerine ışık tutmaktadır.

[585] Emel Kefeli, " Coğrafya Merkezli Okuma", *Turkish Studies***,** S. 4, 2009, s. 428-429.
[586] Mehmet Bakır Şengül, "Romanda Mekân Kavramı", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S. 3., 2010, s. 533-534.

Lâmi'nin evinin mimarî tasviri detaylı olarak verilmemiştir. İki katlı, eski bir konak olduğu sezilmektedir. Burası Lâmi'nin arkadaşlarının sık sık uğradıkları, eğlence amacıyla düzenlenen etkinliklerin tertip edildiği bir yerdir. Lâmi evlerini ironik bir biçimde şu sözlerle anlatmaktadır:

> *"Zaten bizim ev bir Bektaşi Tekkesi'dir. Esrar esrar üstüne… Ben bu tekkenin en küçük müridiyim."* (s. 6)

Eserde "Kızlar Mahfili" olarak adlandırılan yer de bu evin bir bölümüdür. Leyla hemen her sabah buraya gelir ve Lâmi'nin odasında akşam eğlenceleri için hazırlık yaparlar. Kızlar Mahfili minderlele döşeli, kandil ve şamdanların yandığı, şerbet bardaklarının tepsilerde hazır bulunduğu özel bir eğlence mekânıdır.

Lâmi eve yorgun döndüğü günlerde, odası onun dinlenme mekânı olur. Burada kendi içsel yolculuğuna çıkar. Hislerini, çelişkilerini ve korkularını tahlil etme fırsatı bulur. Lâmi'nin odasında küçük bir hamam bulunmaktadır. Bu banyoda hizmetçisi Ferhan ile yakınlaşırlar. Lâmi'nin cinsel duyguları burada ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla oda, kahramanın hislerini okuyucuya yansıttığı bir mekân hâlini almaktadır.

Kızlar Mahfili'nin üyeleri Raikan'ın evine ilk olarak iftar vesilesiyle giderler. Bir süre sonra Raikan aynı grubu sünnet düğünü sebebiyle davet eder. Eserin bu bölümünde dönemin ev ortamında gerçekleştirilen sünnet eğlencesi hakkında bilgi edinilmektedir.

Firuzan'ın evi de hikâye içerisinde yer almaktadır. Bir gün Füruzan hastalığı sebebiyle Kızlar Mahfili'ne gelemez. Be nedenle onları kendi evine davet eder. Firuzan'ın annesi o gece evde yoktur. Kendileri yemek hazırlayıp iftar etmeye karar verirler. Günlerinin büyük bölümü mutfakta geçer. Heyecanlı ve neşeli genç topluluk için mutfak kolayca bir eğlence mekânına dönüşmüştür. Ayrıca dönemin yemek kültürünün sergilendiği bir ortam oluşturulmuştur.

Dış hikâyenin anlatıldığı tek mekân ise evlerdir. Her gece bir kişinin evinde iftar sofrası hazırlanmaktadır. Ev sahipleri Nuri, Rıza, Küçük Hüseyin, Reşit, Rahmi, Bînamaz ve adı belirtilmeyen diğer anlatıcıdır. Genel olarak eserde evlerin mimarî

özellikleri verilmemiş olup eğlencelerin sahnelendiği yerler olmaktan öteye geçememiştir.

Kadınlar Hamamı:

On ikinci gecenin hikâyesi bir hamamda geçmektedir. Lâmi, buraya Şevkidil Kalfa kılığında girer. Hamama özgü sabun, nalın, havlu ve peştameller arasında çıplak kadın vücutlarını izlemek Lâmi'yi âdeta sarhoş eder. Hamamın sıcaklığı ve Lâmi'nin duyguları doğru orantılıdır. Hamam, onun erkeksi duygularını yansıtan bir mekân halini almıştır. Ayrıca ileride evleneceği kız olan Raikan ile burada karşılaşır. İlk tanışmanın bu mekânda gerçekleşmesi, Lâmi'nin içsel duygularının hat safhada olması ve Raikan'ın vücudunu çok beğenmesi onu eş olarak seçmesinde etkili olduğunu düşündürmektedir.

Otel Odası:

Otel De Londra, eserde geçen diğer iç mekâna örnektir. Lâmi ve Raikan burada bir gece geçirirler. Otel hakkında Lâmi'nin aktardıkları dışında detaylı bilgi verilmemiştir.

> *"Çok uzağa gitmeden hemen bahçenin karşısındaki 'Otel De Londra'ya gittik. İki yataklı bir oda istedik… Otel müşterilerinin tayin hüviyetlerine medar olan varakaları doldurduktan sonra garsonla beraber çıktık. Bahçeye nazır bir odaya girmiştik."* (s.195)

Cami ve Türbeler:

Eserde dini mekânların sıkça kullanıldığı göze çarpmaktadır. Sözü edilen mekânlar İstanbul'da bulunan bazı ünlü cami ve türbelerdir. Bunlardan biri Şehzade Camii ve Sultan Mahmut Türbesi'dir.

Lâmi, Şevkidil Kalfa kılığında kız arkadaşlarıyla beraber cami gezintisine çıkar. Önce Sultan Mahmut Türbesi'ni ziyaret ederler; ardından Şehzade Camii'nde mukabele dinlerler. Mekân hakkında mimarî tasvirler bulunmamakla birlikte

kalabalık insan topluluğu ve sıcak ortam hakkında bilgiler verilmiştir. İki oruçlu kadın arasında çıkan münakaşadan sonra Lâmi ve arkadaşları ortamı terk ederler.

Diğer dinî mekân ise Ayasofya'dır. Raikan ve Lâmi ilk yalnız buluşmalarını Raikan'ın odasında geçirirler. Lâmi, yine Şevkidil Kalfa karakterine bürünmüştür. Odada bir süre oturduktan sonra, ilk buluşmanın verdiği heyecan ve utangaçlığın etkisiyle ortama sessizlik hükmeder. Bu bölümde açıkça görülmektedir ki kapalı bir mekân olan Raikan'ın odası kahramanlar için sıkıcı ve bunaltıcı bir hâl almıştır. Bu sebeple kahramanlar aşk duygusunun verdiği heyecanı ve stresi açık bir mekânda azaltma eğilimi göstermişlerdir.

> *"Nereye gidelim! İşte bir sual ki cevabı pek kolay ve pek çabuk verilemez. Bugünkü gibi parklar, yangın mesireleri yok ki huzur ü sükûnuna atılıp âşıkâne hülyalarımıza dalalım. Ateşli emellerimizi uyutalım."* (s. 160)

Bu sebeple Ayasofya'ya doğru yola çıkarlar. Dönemin toplum baskısı nedeniyle bir erkek ve bir genç kızın yolda birlikte vakit geçirmeleri mümkün değildir. Lâmi'nin kadın kılığında olması bile bu baskıyı hafifletemez. Birlikte camiye girip orada vakit geçirmeyi tercih ederler. Cami, geniş ve heybetli duvarları, azametli kubbesi ve nemli ortamıyla tarihî bir mekânın manzarasını gözler önüne sermektedir.

Yirmi yedinci gece *Beyazıt Camii'nde* başlığı altında sunulmuştur. O gün Kadir Gecesi'dir. Raikan ve Lâmi bu özel geceyi Beyazıt Camii'nde geçirmeye karar verirler. Camiye girmeden önce bahçedeki ağaçların altında bir süre dinlenirler. Burada yemeklerini yiyip kahve içerler. Daha sonra Şehzadebaşı'nı gezerler.

Eserin genelinde olduğu gibi Şehzadebaşı'na dair tasvirlerden uzak durulmuştur. Daha ziyade mekân içinde yer alan insan manzaralarına dikkat çekilmiştir. Camide ise kandilleri yanmış, Kuran-ı Kerim sesleriyle dolmuş, muhteşem bir ibadethane görüntüyle karşılaşılmaktadır. Ellerinde tespih ve çubukları bulunan cemaat neşeli ve dini duyguları kabarmış bir hissiyatla caminin büyük kapısından dışarıya çıkmaktadırlar. Buradan İstanbul'un çeşitli semtlerine (Şehzade, Aksaray) doğru ilerlemektedirler.

Beyazıt Sergisi:

Lâmi ve Raikan, Şehzade Camii ve Sultan Mahmut Türbesi'ni gezdikten sonra Beyazıt Sergisi'ni kol kola dolaşmaya çıkarlar. Bu bölümde sergiye ve insanlara dair atmosfer canlı bir biçimde aktarılmıştır. Mekânın kokusu ve ruhu âdeta satırlara sinmiştir.

> *"Dört taraftan yükselen satıcı feryatları, müşteri sualleri, gülüşmeleri ile cesim bir arı kovanını andıran sergiyi dolaşmaya başladık… Turşudan reçele… Güllaçtan pastırmacıya, erişteden tarhanaya, zeytinden peynire, pideden simide kadar hepsi enzâr-ı iştihâya serilmiş duruyor, fevc fevc ahâli ellerinde tespihler, bastonlar, şemsiyeler, mendiller, zembillerle bu camekânlı, câmekansız teşhir-i ehler önünde duruyor, soruyor, alıyor, geçiyordu…"*(s. 144)

Eserin genel yapısı dikkate alındığında en dikkat çekici mekânın Beyazıt Sergisi olduğu görülmüştür. Öyle ki dönemin esnafı ve alıcıları canlı bir şekilde gözler önüne serilmiştir. Diyaloglarda satıcıların sesi duyulur gibidir. Baharat kokuları âdeta esere sinmiştir. Eserin olay örgüsünün ramazan ayı üzerine kurulduğu açıktır. Beyazıt Sergisi ile bu aya özgü satılan malzemeler, halkın ihtiyaçlarını ve geleneksel alışveriş usulünü göstermek için seçilmiş bir mekândır.

Direklerarası / Fatih:

Lâmi, kız arkadaşlarıyla birlikte tiyatroya gidebilmek için Şükriye kılığına girer. İstanbul sokaklarına doğru yola çıkarlar. Beyazıt Meydanı'nda buluşurlar. Hazırlattıkları arabayla Fatih'e doğru ilerlerler. Yazar otuz- otuz beş yıl önceki Fatih sokaklarının darlığından dolayı arabacının çektiği sıkıntıyı dile getirmektedir. Bu sebeple güçlükle Direklerarası'na ulaşırlar. Yazar, mekânsal özelliklerden bahsetmekten ziyade, tıpkı Beyazıt sergisinde olduğu gibi, mekandaki insan manzarasını ön plana çıkarmaktadır. Ortamda kızları etkilemek isteyen erkek topluluğunun egemen olduğu bir manzara hâkimdir. Erkeklerin tespihli, bıyıklı, kadınları aşırı iltifatlarıyla rahatsız etmekten geri durmayan tarzlarına dikkat

çekilmiştir. Üstelik Şükriye kılığında bulunan Lâmi'ye dahi bir aşk mektubu göndermekten geri durmazlar.

Tepebaşı Bahçesi:

Lâmi ve Raikan pehlivan güreşini izlemek için Beyoğlu'na giderler. Raikan, Hoca Rafet Efendi kılığına girer. Güreş müsabakasından önce kalabalık oluşuyla dikkat çeken Tepebaşı Bahçesi'ne girerler. Tepebaşı Bahçesi, Raikan ve Lâmi için huzurlu, rahat bir mekândır.

> *"Oradaki kalabalık bizi celb etmişti. Girdik, dolaştık. Hava gazlarının ağaçların yapraklarında süzülen ziyaları, zihne menevişler, dantelalar işliyor; çalınan musikinin rûhnevâz ahengi, serin bir baygınlık veriyordu. Haliç'e nazır bir ağacın altına oturduk. Hava ılık ve durgundu."*(s. 193)

Beylerbeyi:

Leyla, ramazan ayının son günlerini teyzelerinde geçirir. Teyzesinin evi Beylerbeyi'ndedir. Leyla, Lâmi'yi buraya davet eder. Lâmi, Şevkidil Kalfa kıyafetini giyer ve Beylerbeyi'ne gider. Vapur yolculuğu sırasında tanıştığı Ruhiyye vasıtasıyla evi bulur. Burada iki gece kalır. Bu süre zarfında Beylerbeyi'ni dolaşırlar. Şaziye, köylerinin tam bir Müslüman köyü olduğunu vurgular. Beylerbeyi'nde Camii Önü ve Havuz Başı methedilen mekânlardır. Yazar, Havuz Başı'nın yollarını bir karış, tuzlu ve uzun olarak tarif etmektedir. Ortasında küçük bir kahvesi olan bu bölgenin dar yolları giderek genişlemektedir. Önlerinde bulunan yokuşu ve küçük dergâhı geçtikten sonra Havuz Başı'na ulaşırlar.

> *"Bu Müslüman köyünün sessiz sedasız kırlarında aranılan sükûn, insanın ruhuna serin bir teselli serpiyor; üzüntüleri, sıkıntıları unutturuyor; sinirleri yatıştırıyor; dinlendiriyordu."* (s. 202)

Havuzbaşı, sakin ve dingin oluşuyla dikkat çekerken; Cami Önü daha kalabalık ve renklidir.

"Cami Önü daha kanlı, daha canlı bir sahneydi. Taşları esnemiş, kenetleri yosunlaşmış, rıhtımı daimi buselerle öpen bir yer, nur işlenmiş, koyu mavi sular gönüllerdeki elemleri, ızdırapları yıkayıp siliyordu. Sütlü Kahve'den getirilen iskemlelere oturduk." (s. 203)

3.9. ANLATIM ÖZELLİKLERİ İLE DİL VE ÜSLÛP

Bînamazın Otuz Üç Gecesi adlı hikâyede anlatıcı çoğuldur. Olayı aktaran yazar, Bînamaz'ın sohbetlerine katılan bir kişidir. Eserde adı verilmemiştir. Asıl yazarın kimliği gizlenmiştir. Bununla birlikte kendi hayatına dair bölümleri Bînamaz (Lâmi) doğrudan kendi ağzıyla aktarmaktadır. Eserde çoğul anlatıcı kullanılmış olmasının sebebi okuyucuyu sıkmamak ve eseri tekdüzelikten kurtarmaktır. Çoğulcu anlatım kullanılması esere canlılık katmaktadır.

Anlatıcı konumunda bulunan Bînamaz, meddah özelliklerini taşımaktadır. Bilindiği üzere meddah hikâyelerinin en önemli konu alanlarından biri kadın maceralarıdır. Ayrıca bu tür hikâyelerde kişiler genellikle İstanbullu ve eğlence hayatına düşkün kişilerdir. Dolayısıyla meddah, dinleyicileri eğlendirmek maksadıyla çeşitli şive ve taklit özelliklerine sahip olmalıdır.[587] Bînamaz bir meddahın bütün özelliklerini bünyesinde barındırmaktadır. Zira dinleyiciler onun sohbetine doyamadıklarını sık sık dile getirmektedir. Dinleyicilerin bu hususta düşünceleri şu şekildedir:

"Son zamanlarda Bînamaz Dede ramazan günlerini kendisine hasretmemizi teklif etti.[...] Bînamaz Dede'ye değil otuz üç gecemizi, otuz üç senemizi hasredebilirdik."(s. 3-4)

Ayrıca eserde diyaloglar geniş yer tutmaktadır. Lâmi'nin duyguları iç monologlarla okuyucuya aktarılmıştır. Geriye dönüş tekniğiyle başkahramanın gençlik ve yaşlılık dönemi arasında geçişler sağlanmıştır. Hikâyede iki adet mektup ile mektup anlatım tekniği kullanıldığı görülmektedir. Bununla birlikte; eserde farklı hikâyelere de yer verilmiştir. Eser çerçeve hikâye tekniği kullanılarak yazılmıştır. Bu bakımdan *Binbir Gece Masalları* ile benzer bir yapı teşkil etmektedir.

[587] Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemi,* s. 50-51.

Eserin dili oldukça sade olmakla birlikte, eserin bütününe de konuşma dili hâkimdir. Fakat duygusal gelgitleri aktarmak ve betimlemeyi geliştirmek amacıyla yer yer sanatkârane üslûba da yer verildiği görülmektedir. Genellikle eserde duygu tonunun yüksek olduğu kısımlarda ikilemelerden istifade edilmiştir. Ayrıca, çok yoğun olmamakla birlikte eserde terkipler de yer tutmaktadır. Eserde geçen "*zevk-i ruhu", "tercüme-i halim",* "*cins-i nefîs-i Havva'nın kulu kölesi", "îtinâ-i mahsus", "pîr-i uhrevi", "sekte-i kalp", "kemâl-i itinâ", "evzâ-ı ihtiramkâr", "demet demet"* "*bütün bütün""yavaş yavaş", "yana yana", "sine sine", "ince ince", "derin derin", "için için"* gibi sözcük öbekleri eserde geçen terkip ve ikilemelere örnek teşkil etmektedir.

Eserin ilk sekiz bölümünde betimlemelere, terkiplere, ikilemelere, yer yer tasvir ve diyaloglara fazlaca yer verilmiştir. Bununla birlikte eserin sekizinci bölümünden sonra olay örgüsünde aniden hızlanma görülmektedir. Örneğin sekizinci gecede Bînamaz'ın üç- dört günlüğüne Beykoz'a gideceği belirtilmiştir. Fakat dokuzuncu ve onuncu gecelerde bu konuyla ilgili yeterince ayrıntı verilmeden hikâyelere devam edilmiştir. Eser sonuca yaklaştıkça olay örgüsünde görülen çabukluk teknik kusurlardan biridir. Sonuç bölümünde görülen acelecilik de yazarın kurguyu geliştiremediğini göstermektedir. Ayrıca ilk bölümleri eğlence ve mizah üzerine kurulmuş olan hikâyenin aniden aşk hikâyesine dönüşmesi de şaşırtıcıdır. Bu bakımdan eser teknik olarak eksiktir. Dolayısıyla yazarın eser üzerinde yoğunlaşmamış olduğunu ve hikâye türünde deneme yapmak amacıyla eseri kaleme aldığını söylemek mümkündür.

4. SONUÇ

Edebiyat tarihçisi vasfıyla bilinen İsmail Hikmet Ertaylan (1889-1967) akademik eserlerinin yanı sıra nesir türünde de eserler vermiş bir şahsiyettir. Fakat yazarın hikâye türünde verdiği eserler şimdiye kadar günümüz Türkçesine aktarılmamıştır. Yazarın yeni yazıya aktarılmamış hikâyelerinden biri de *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* (1337/ 1921) adlı eseridir. Bu çalışma kapsamında, sözü geçen eser günümüz Türkçesine aktarılıp incelenmiştir.

Bînamazın Otuz Üç Gecesi (1337/1921) adlı eser, İsmail Hikmet Ertaylan (1889-1967) tarafından 1337/1921 yılında Arap alfabesiyle kaleme alınmıştır. Yazar eserinde "Suad Fahir" müstear ismini kullanmıştır.

Eser, hikâye türüne örnek teşkil etmektedir. Hikâyede Lâmi'nin eski ramazan günlerine dair hatıraları dile getirilmiştir. Mahalle sakinleri Lâmi'ye "Bînamaz Dede" ismiyle hitap etmektedir. Lâmi'nin yıllar önce yaşadığı gençlik serüvenleri Bînamaz Dede'nin mizâhi anlatımıyla dinleyicilere aktarılmaktadır. Eserin olay örgüsünü Lâmi ve kız arkadaşları arasındaki duygusal yakınlaşmalar oluşturmaktadır. Ana tema aşk, kıskançlık ve dönemin sosyal hayatıdır. Eserde zaman kavramı ile ilgili belirgin ifadelerin kısıtlı olmasıyla birlikte; verilen bilgilerden hareketle kahramanın hayatına dair en az kırk yedi yıllık dönemin hikâye edildiği söylenebilir. Eserin mekânı eski İstanbul'dur. Hikâye boyunca Türk ve Müslüman halkına haiz özellikler "mahalle" ve "geleneksel konak" yaşantısı içerisinde ele alınmıştır. Eserin dili oldukça sade olmakla birlikte; mekân tasvirleri ve duygusal gelgitlerin aktarıldığı bazı bölümlerde terkip ve ikilemelerin yer aldığı sanatkârane üslûba da yer verilmiştir.

Hikâyenin başlangıcından sonuna kadar eski ve yeni nesil arasında herhangi bir çatışma gözlemlenmemiştir. Genç bir topluluktan müteşekkil hikâye kahramanlarının toplumsal, maddi ya da manevi hiçbir kaygısının olmaması dikkat çekidir. Özellikle eserin yazıldığı 1921 yılı Milli Mücadele'nin devam ettiği bir tarihtir. Buna karşın eserde dönemin sosyal sorunlarına, savaş temasına, vatan, millet kavramlarına

rastlanmamıştır. Bu sebeple eser Tanzimat dönemi eserlerini hatırlatmaktadır. Fakat gönül maceralarının anlatıldığı karakterler sefahat hayatına düşkün alafranga tipler değillerdir. Ayrıca yozlaşmış bir aile içerisinde bulunmamaktadırlar. Eserin teması ve kurgusu Tanzimat dönemi hikâyelerini hatırlatmaktadır. Fakat dejenere olmuş toplum yapısından uzak olması sebebiyle bu dönemin eserlerinden ayrılmaktadır. Bu durum yazarın geleneksel Osmanlı aile yapısına ve geçmişe duyduğu özlemi eserine yansıtmak istediğini düşündürmektedir.

Eserin anlatıcısı Bînamaz Dede, hikâyedeki gerilimi yüksek tutmak amacıyla, *Binbir Gece Masalları*'nın anlatıcısı olan Şehrazat gibi hikâyelerini en heyecan verici bölümünde anlatmayı bırakıp ertesi güne ertelemektedir. Bununla birlikte eserin çerçeve hikâye tekniği kullanılarak yazılmış olması Doğu klasiklerinden *Binbir Gece Masalları* ile benzer özellikler göstermektedir. Ayrıca Bînamaz Dede dinleyicilerini eğlendirmek konusunda yetenekli, eğlence hayatına düşkün, İstanbullu bir karakterdir. Bu bakımdan eserin meddah hikâyelerinin özelliklerini ve Ahmet Mithat Efendi geleneğinin izlerini taşıdığını söylemek de mümkündür**.**

Sonuç itibariyle; *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* (1337/1921) adlı eserin, bazı teknik ve kurgusal kusurları bünyesinde barındırmasına rağmen, Osmanlı toplumunun geleneksel aile yapısını aksettirmesi bakımından literatüre kazandırmaya değer bir eser olduğu görülmüştür. Ayrıca eser aynı dönemde yazılmış diğer hikâye türlerinden konu ve yapı itibariyle farklı özellikler göstermektedir. Bu bakımından eser, döneminde yazılan hikâyeler arasında orijinal bulunmuştur. *Bînamazın Otuz Üç Gecesi* (1337/1921) adlı hikâye üzerinde yapılan bu çalışmada eserin günümüz Türkçesine aktarımı ve tahlili yapılmıştır. Böylece eserin yazarına edebiyat tarihçiliği dışında farklı bir perspektifle bakılması ve eserin daha sonra yapılacak çalışmalar için kaynak veri oluşturması sağlanmıştır.

KAYNAKÇA

Ahmet Mithat Efendi, *Musahabat-ı Leyliye,* (Hzl. Serap Aslan Cobutoğlu), Dergâh Yayınları, İstanbul 2019.

AKTAŞ Şerif, *Anlatma Esasına Bağlı Edebi Metinlerin Tahlili*, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara 2017.

AKÜN Ömer Faruk, "Ertaylan, İsmail Hikmet" Maddesi, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C.11, 1995. https://islamansiklopedisi.org.tr/ertaylan-ismail-hikmet Erişim Tarihi: 30.04.2021

AKYÜZ Kenan, *Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri*, İnkılap Yayınları, İstanbul 1995.

ÇETİN Nurullah, *Roman Çözümleme Yöntemi*, Akçağ Yayınları, Ankara 2015.

ÇETİN Nurullah, *Takma İsimler Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, Ankara 2012.

ÇETİŞLİ İsmail, *Edebiyat Sanatı ve Bilimi*, Akçağ Yayınları, Ankara 2014.

ÇETİŞLİ İsmail, *Halit Ziya Uşaklıgil,* Şule Yayınları, İstanbul 2000.

DEMİR Ayşe, "Başlangıcından Cumhuriyet'e kadar Ana Çizgileriyle Türk Hikâyesi", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 4, S. 7, 2006, s. 99-128.

DEVELİOĞLU Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2012.

EMİROĞLU Öztürk, *Türkiye'de Edebiyat Toplulukları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2016.

ENGİNÜN İnci, *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, Dergâh Yayınları, İstanbul 2007.

ENGİNÜN İnci ve Zeynep Kerman, *Yeni Türk Edebiyatı Metinleri-2 Hikâye (1860-1923)*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2011.

ENGİNÜN İnci, *Yeni Türk Edebiyatı Tanzimat'tan Cumhuriyet'e (1839-1923)*, Dergâh Yayınları, İstanbul 2015.

KAHRAMAN Âlim, *Modern Türk Hikâyesi, Kavram, Gelişim Seyri, Tematik ve Karşılaştırmalı Okumalar*, Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul 2015.

Kamûs-ı Türkî, , http://www.kamusiturki.com, Erişim Tarihi: 18.03.2020.

KARATAŞ Cengiz, *II. Meşrutiyet Dönemi Fikir Hareketleri ve Türk Edebiyatına Yansımaları*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2014.

KEFELİ Emel, " Coğrafya Merkezli Okuma", *Turkish Studies*, S. 4, 2009, s. 423-433. https://turkishstudies.net/DergiTamDetay.aspx?ID=552 Erişim Tarihi: 07.08.2020.

Kelimeler, https://kelimeler.gen.tr., Erişim tarihi: 18.03.2020.

KORKMAZ Ramazan, "Romanda Mekânın Poetiği", *Romanda Mekân*, Akçağ Yayınları, Ankara 2017.

KUDRET Cevdet, *Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman*, Kapı Yayınları, İstanbul 2016.

Lugatim, http://www.lugatim.com., Erişim Tarihi: 18.03.2020.

Luggat , https://www.luggat.com, Erişim Tarihi: 18.03.2020.

MORAN Berna, *Türk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış 1*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2019.

Osmanice, https://www.osmanice.com. Erişim Tarihi: 31.03.2020

ŞEMSETTİN SAMİ, *Kamûs-ı Türkî,* Çağrı Yayınları, İstanbul 1987.

ŞEMSETTİN SAMİ, *Resimli Kamûs-ı Fransevî,* Mihran Matbaası, İstanbul 1987.

ŞENGÜL Mehmet Bakır, "Romanda Mekân Kavramı", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S. 3., 2010, s. 528-538.

TEKİN Mehmet, *Roman Sanatı Romanın Unsurları*, Ötüken Yayınları, İstanbul 2019.

Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, C. 3, Ankara 2003.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ORCID NO:	0000-0002-3085-8425
Adı Soyadı	Ayça YILMAZ
Doğum Yeri	
Doğum Tarihi	

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Fakülte	Edebiyat Fakültesi
Bölüm	Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce	YÖKDİL: 63,750 YDS : 62, 50000

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	
Görevi/ Pozisyonu	
Tecrübe Süresi	3 Yıl

İLETİŞİM

Adres	
E-mail	

EKLER

بی نمازك اوتوز اوچ کیجه‌سی

K.1354
T-T813.315

محرری :
سعاد فاضل

طابع و ناشری :
جغال اوغلنده [اورخانیه مطبعه‌سی]
۱۳۳۷

افاده

« بی نماز » ی قارئلره تقدیم ایتمکی ایلك وظیفهٔ اجتماعیه تلقی ایدییورم . آق صاقللرینی تیتره‌تهرك قیردایان دوداقلرندن تهلیل ودعا اکسیك اولمایان بو نورانی اختیار ایری دانه‌لی تسبیحی بوروشوق پارماقلری آراسنده چویره چویره مجلسمزك اك شوخ ، اك خوبیا ، اك باشی و اتکی آچیق حکایه‌لرینی ، سرکذشتلریمزی عفوکار بر خشوع ایله دیکله‌ر ، مجلسمزك اك شوخ ، اك آچیق صاچیق حکایه‌لرینی اونك لساندن ایشیتمك بزی هم کولدورور ، هم حیرته دوشورور . یاش اعتباریله هپمزك اختیاری اولان بی نماز کوکل اعتباریله هپمزك کنجی‌در . اونی آقشاملری سویله‌مك بزم ایچین حقیقی بر ضیافت اولور . بی‌نمازك محله‌ده‌کی عنوانی دده افندیدر . مجلسده آرقاداشلری ایکی عنوانی برلشدیره‌رك « بی‌نماز دده » دیمکی بو اختیار کنجه یاخود بو قوجاماز اختیاره بك موافق بولمشلردر .

بو قادار صیق فیق اولان دوستلغمزه رغماً کندیسنه بی‌نماز عنوانینك نه مناسبتله ویریلدیکنی سویله‌مك قابل اولمادی . نه زمان بو سؤال ایراد اولونسا « زمانی وار ، زمانی وار » دیر کچردی . صوك زمانلرده بی‌نماز دده رمضان کیجه‌لرینی کندیسنه حصر ایتمه‌مغه

تكليف ايندى . « سزه سركذشتلرمدن بر قسمى آكلاتايم . هنوز جوجوقلغمدن كنجلكه طيرماديغم سنه‌لرده‌كى سركذشتلرمدن برآى اوچ كونلكنى يعنى اوتوز رمضان اوچ بايرام كيجه‌سنى .. » ديدى. بو وعد هيمزى ممنون ايتمشدى . بى‌نماز دده‌يه ده‌كل اوتوز اوچ كيجه‌مزى ، اوتوز اوچ سنه‌مزى حصر ايده‌بيليردك .

ايشته بو سه‌وكيلى اختيارك كيم بيليور نه قادار كولونج وقايعله‌دولو اولان سركذشتلرينى ديكله‌دكجه قارئلريمزى‌ده حصه‌دار ايتمك ايچون كونى كونه بتشديرمكه چاليشاجغز . باقالم اونك حكايه‌سنده‌كى ذوقى، روحى وبره بيله‌جكمى بز ؟ (س . ف)

برنجى كيجه

رسم كشاد

نوريلرده طوپلانمشدق :

افطار سوفراسى قالقمش قهوه‌لر ايچيلبور ، رجلرك طاداندن ، كلاجك قديغندن ، يمكلرك لذتندن بحث اولونوبور. اسكى رمضانلرله شيمديكى رمضانلر، اسكى افطارلرله شيمديكى افطارلر، اسكى انسانلرله شيمديكى انسانلر مقايسه ايديليور ، سيغارا دومانلرى آغير آغير كنيش حلقه‌لر تشكيل ايده‌رك بويوك اودانك ياليزلى‌طاوانته دوغرو يوكسه‌ليوردى . بر آرا ده‌رين بر سكوت اولدى ، هركس فرقنه وارمقسزين دالمش ، معده‌لرك آغيرلغى سيكيرلرى اويوشدورمشدى.

رضا — (بر قهقهه صاليوره‌رك) بر يهودى داهـا تولدى ديدى . هپ كولوشدك ...

بى‌نماز (چوبوغنى فوصورداتارق) — وقتيدر قالديرالم جوابيله حكايه‌سنه حاضرلاندى . هيمز جانلانمشدق .

كوشه‌سنده دوغرولدی جوبوغنك آتشی تازه‌له‌دی ، كهربار تسبیحی بیلكنه كچیردی ، صاقالنك قوریمارینه پارماقلرینی كچیره‌رك طارادی .

— سزه قیصاجه بر ترجمهٔ حالمی بایام :

بابامه طاراقجی علی افندی دیرلردی. طارامادق قادین صاچی، اوقشامادق كوزل باشی براقامش . مشهوردر اسمی دویمایان ، شخصی بیلمه‌یی یوقدی .. دلیفانلیلغنده او قادار یاقیشیقلی، او قادار كوزل ایمش كه محله‌ده پیشنه دوشمه‌ین قالمامش .

رضا (آتیلدی) — ارككمی ، قادینمی ؟ كولوشدك .

بی‌نماز (هیچ بوزمادن) — بیله‌مه‌یورم غالبا هر ایكیسی‌ده ... حیاتده اولایدی سی‌ده بوش چیقارمازدی . قهقهه قوبدی . نوری زیله باصارق بره‌ر قهوه داها دیدی . بی‌نماز دوام ایتدی :

بن بابامی طانیدیغم‌زمان بر أت بر دری‌قالمش یاتاغه دوشمشدی. بو یوك نینه‌م قانادلری یانمش ، پیرانمش ، اختیار بر پروانه كبی بو كیتدكجه سونن ، كیتدكجه اربیه‌ن اینجه‌جك مومك اطراقنده دونو - شدوروب دوروبوردی. بوحال بر ایكی آی‌دوام ایتدی. بنی بركون اقربادن برینك أوینه كوندردیلر ، عودتمده أوده بویوك نینه‌مدن باشقا كیمسه‌یی كورمه‌دم . آنه‌می هیچ طانیمایورم عائله‌نك برجوق اسراری آراسنده بو سرده كومولوب كیدییور . ذاتاً بزم أو بر بكتاشی تكیه‌سیدر . اسرار اسرار اوسته . (قهقهه‌لر) .

بن بو تكیه‌نك اك كوچوك مریدی ایدم كوچوكلكمه رغماً بوتون اراده بنم أملده ایدی . بویوك نینه‌م اولانجه محبتی ، اولانجه شفقتی

بكا؛ آفاسز، باباسز قالان بو یتیمنه حصر ایتمشدی (ایچی چكه‌رك) أوت آنامی ، بابامی أملدن آلان طالع بوتون جهانی بكا ویرمشدی. برجوق یارامازلقلرمله برابر حیاتمك یدی سنه‌سنی داها بو اختیار ، دیندار ، متوكل بویوك نینه‌مك دیزلری دیبنده كچیردم . بویوك نینه‌م اختیارلغنه رغماً دینیج ایدی . ذاتاً قادین دكنكه دوشدكدن صوكره قورقا دیرلر (كولوشولور) . آرتیق اون بش یاشمه كیرمش ، رشدیه‌یی‌ده بیتیرمشدم . بورالری تفصیل ایتمه‌یه‌جكم حیاتمك اصل جانلی جهتلری اون یدی یاشمدن صوكرا باشلایور . ایكی سنه بوش كزدم خسته‌لانمشدم بویوك نینه‌م مكتبه كوندرمه‌یوردی . امان أوده اوطور اوشورسك الله اسیركه‌سین صوكرا بن نه یاپارم دییوردی . فقط اون یدی یاشمه كیرمش اولان بن بر داراجق أوده نه یاپاردم. مع‌مافیه كندیمه ضررسز بر مشغولیت بولمشدم .

أومزك ایكی طرفنده ایكی قومشومز واردی ایكیسی‌ده بویوك نینه‌م قادار یاشلی بویوك نینه‌م قادار خیرخواه . . . هله برینی چوق سه‌وه‌ردم سرایلی خانم دیرلردی . یشیل اویالی باش ثورتوسی ، بوروشوق پنبه یاناقلریله یاپراقلری صولمش صارارمش ، بوم بوروشوق اولمش بر آماسیه الماسنی آكدیران او قادینجغزه قارشی بویوك برحرمتم واردی ، هله بنمله اوینامق ایچین كتیردیكی طوروننی لیلا بنی مجنون ایده‌ردی .

ثوته‌كی قومشومزده ایی بر قادیندی یالكز او برآز فضله كبرلی برآزده تازه ایدی ، یوكسكجه برآزده یان كیدیكی خوطوزی صالقیم كوپه‌لری ، الماس بوروشیله محله‌نك اك زنكینلرندن صایبلیردی . بنم

جانمی چکن اونك نه کوپه‌لری ، نه بوروشی ، نه‌ده خوطوزی‌ایدی حالا تصادف ایتدکجه یوره‌کمی اویناتان ، هیجانلره دوشوره‌ن قیزی ایدی .

ایشته او زمانلر بنم محله‌ده‌کی آرقاداشلریمك اك صادقلری ، اك صمیمیلری بو ایکی قیزجغزدی .

لیلاده بنم کبی ثوکسوزدی ، اونکله جوق ایی اویوشمشدق فقط فاخره ثویله ده‌کلدی . او برآز چکینکن ، برآزده آغیردی . بن لیلایه قافیه اولسون دیه اوکا یوصما دیمشدم .

اونی کورونجه کل بنم یوصمام باقایم دیردم . قیزجغزصاچلرینك اوجنه قادار قیزاریر برآزده قیزاردی او بونی بللی‌ایتمك ایسته‌مزدی فقط بن پك ایی سزه‌ردم . لیلا ایله هان کیجه‌من کوندوزومن برابر کچردی . فقط ، اوت ، فقط یوصما برآز سیره‌ك‌کلیر یانمه‌آزاوطوریر چونکه برآز فضله قالسا خوطوزلر ، کوپه‌لر ، بوروشلر کوزلریمی قاماشدیرر ، سنی چابقین سنی قیزیمی باشدن چیقاراجقسك ، تهدیدی قولاقلریمی چکردی . بو قیزیمی باشدن چیقاراجقسك سسوزی بنم ذهنمدن چیقماز اولمشدی .

باشدن چیقارمق ... باشدن چیقارمق بو تعبیری برآز کوچ آکلایوردم .

برکون بویوك ینه‌مه صوردم قوزوم نینه باشدن چیقارمق نه دیمك .

بویوك ینه‌م تسبیحی چکیور بوروشوق دوداقلرندن خشوع

و عبودیتله دوکولن دعالری تسبیحنك دانه‌لرینه باغلایه‌رق حضور کبریایه کونده‌ریوردی .

سؤالمی تکرار ایتدم بویوك ینه‌م وضعیتی ده کیشدیرمه‌یوب دعاسنده دوام ایدیوردی .

او قادار تکرار ایتدم او قادار اصرار ایتدم که قادینجغز تحمل ایده‌مدی یوکسك سسله :

لاحول ولا قوة الا بالله دیدی .

بن درین درین دوشونمکه باشلادم برداها بویوله آننه‌مه بوسؤالی ایراد ایتمدم . فقط اوندن داها تجربه‌لیسنی بولمقده‌ده کچیکمه‌دم . لیلاجغم صاغ اولسون اونك قولاغنی ده‌لیکدر البته اوبوسوزلرك تفسیرینی دویمشدیر . اوکا صورارم‌دیدم . فی الحقیقه صوردم وثوکره‌ندم .

باشدن چیقارمق قاندیرمق دیمکمش . ایشته اون یدی سنه‌لك حیاتمدن مکتبلرده ثوکره‌نه‌مدیکم بر تعبیری برکنج ، اوت کندیمدن داها کنج برقیزدن ثوکره‌نمشدم . او دقیقه حضرت علینك او بویوك سوزینی خاطرلادم .

برحرف زائد ثوکره‌نك قولی کوله‌سی اولورم دیمه‌یورمی‌ایدی بن‌ده او دقیقه‌دن اعتباراً لیلانك قولی ، کوله‌سی اولدم . یالکز لیلانك ده‌کل بوتون جنس نفیس حوانك قولی کوله‌سی اولدم .

کندی کندیمه دوشوندم ، شوبزم اوی براجتماعکاهه قلب ایتسه‌م کوزه‌ل برده اسم قویسام بوقیزلرك ، بوکوزل پریلرك محبتندن ، ملاطفتندن استفاده ایتسه‌م دیدم . بوتون غایم بواولدی .

برکون فکرمی لیلایه آچدم درحال قبول ایتدی . ذاتاً مجنونك بر

سوزینی ایکی ایتمك لیلانك الندن كلزدی . برابر دوشوندك بر چوق اسملر صایدق . هیچ بری خوشمزه كیتمه‌یوردی . نهایت « قیزلر محفلی » ندہ قرارقیلدق. محفلده هر كیجه یكی‌بر اكلنجه ترتیب‌ایدیلمه‌جك اعضادن بری اكلنجه‌نك قهرمانی اولاجقدی . او كوندن اعتباراً حاضرلق باشلادی .

هرصباح ایركندن محفله‌جان آتان لیلا ایله‌باش باشه دوشونویور ترتیباته برشكل ویرمكه چالیشیوردق . أولا اعضایه بركسوه آرادق بولمقده چوق تجیكمه‌مشدك . بنم كیجه‌لكلرم وار اونلری كیه‌رز بیاض صفوت وتزاهت‌علامتیدر دیدم. لیلا أل چیرپارق قبول‌ایتدی. بیاض لباس قبول ایدیلمشدی . محفله كیرمن خصوصی اوداده صویوناجق لباسی كیه‌جك اجتماع اوداسنه كچه‌جكدی. اورادہ آداب مخصوصه دائره‌سنده برشهرآیین یاپیلاجقدی . صیرا ایله اعضا آیینده یاپاجغی وظیفه‌یی ایفا ایده‌جكدی . لیلاسن رئیس‌اولاجقسك فقط‌سن‌ده بزم كبی قیزقیافتنه كیره‌جكسك. بن‌سكا صاچ‌بولورم‌دیمشدی. بن‌ده‌لیلایی اوزمزدم درحال‌قبول‌ایتدم. رمضانك‌برنجی كیجه‌سی رسم‌كشادیمزی یاپمغه قرار ویردك چوق برشی قالمامشدی. شمبانك صوكلرنده ایدك.

صوك كونلر پك حرارتلی كچدی. بن محفلك تنظیمیله مشغولدم. مینده‌رلری حاضرلایور قندیللری، شمعدانلری سیلدیریور تمیزله‌تیور كیجه‌لكلری اوتوله‌تیوز . شروبلری ، شربت باردالقرنی تدسیلره دیزدیریوردم او حاضرلقده‌كی كیفی آكلاتامام.

یوم شك كلمشدی. آقشام اذانی اوقونمق اوزره ایدی. بویوك

تینه‌م كوچوك میندرینه اوطورمش باش ٹورتوسنی ٹورتمش تسبیحنی آلمش. ٹولمشلرك روحنه « یس » اوقویوردی.

قاپی چالیندی. بن قوشدم. قارشیمه كوله‌رك لیلا چیقدی. مژده مژده دیدی. سكا اون دانه اعضا بولدم. یارین آقشام هپسی‌كلمه‌جك حاضرمیسك دیدی.

حاضرم كل سن‌ده كور دیه لیلایی قولندن طوتونجه اوچورور- جه‌سنه محفله آتدم .

هرنیٔ برر برر كوسته‌ردم . صیرا كیجه‌لكلره كلنجه لیلا هاه أبی خاطریمه كلدی كل سنی كیدیره‌یم صاچلریكی كتیردم دیدی.

سویمجدن سویله‌یه‌جكمی شاشرمشدم. تتره‌ك بوغوق بر سسله صویونالم صویونالم سن‌ده صویك لیلا سن‌ده صویك دیدم. یانده‌كی اودایه كچدك . لیلا هم صویونویور . هم‌ده قوینه یرله‌شدیرمش اولدیغی صاچلری وسیاه قورده‌لری چیقاریيوردی. اوچ بش دقیقه صوكرا ایكیمزده‌برر كیجه‌لك انتاریسیله قالمشدق. چپلاق آیاقلریمزله خالیلرك اوستنده یورویه‌رك اصل بویوك اودایه محفله كچدك لیلا بر اعتنای مخصوص ایله صاچلری ، باشمه طاقدی آلتمك اوزرندن سیاه قوردله ایله باغلادی اطرافدن بر آلتین چاغلایانی كبی ده‌مت ده‌مت صاچلر اوموزلرمدن آشاغی دوكولدی.

ایلك دفعه كیردیكم بو قیافت بنی تسخیر ایتمشدی. نه‌یاپدیغمی، نه‌یاپمق ایسته‌دیكمی بیله‌مه‌یوردم. لیلا سویمجدن الارنی چیریيور . او قادار یاقیشدی كه او قادار یاقیشدی كه دییوردی. آینایه یاقلاشدم. آقشامك سیسلری آینانك بوتون جلاسنی سیلمش دورغون اسمر

بر صو سطحی کبی کولکه‌لی بر حاله قویمشدی . لیلا شو قندیللردن برینی یاق دیدم.

قندیلك تتره‌ك ضیاسی اودانك لوشلقلرینی خفیف خفیف آیدینلاتیرکن لیلانك کوزلری کوزلریمه ایلیشدی تتره‌دم هرکون یاتمده کوردیکم لیلا بوتون بوتون دکیشمش بر حوا اولمشدی. عقلمی، متانتمی تمامیله یغما ایتدی بوتون بوتون شاشیردم.

بیاض جیبلاق آیاقلریله یاقلاشان لیلا ، شویله دور قورده‌لی دوزه‌لتمیم ، دیمه قوللرینی قالدیردی . ایکیلن باشم آچیق کوکسنه ده‌کدی. طاتلی بر ایلیقلق یوزیمی اوقشایوردی.

دده‌لرك کندیلرندن کچدکلرینی ، اوزرلرینه بر حال کلدیکنی ایشتمشدم. ایشته او زمان حالك نه‌دیمك اولدیغنی آکلادم. یاواش یاواش بکاده اسرار منکشف اولوبور. یاواش یاواش بنده ادبیوردم فقط ایرمکدن می ایرمکدن بیلمهم (کولوشمه‌لر) بی‌نماز صوصدی ـ أی صوکرا صدالرینه رغماً بی‌نماز برآتش ایسته‌دی قهوه‌لرده کلشدی. نوری مراقله ـ دیکله‌یورز دیدی . رضانك ـ چابوق سویله لیلایی باشدن چیقاردکمی سؤالی اوزرینه بر قهقهه طوفانی قوپدی . بی‌نماز لاقیدانه چوبوغنی تازه‌له‌یه‌رك:

ـ عجله‌کز نه‌در چله‌یی دولدوران بنم سزه نه‌اولوبور . براقك بر آز نفس آلایم برآز کندیمه کلهیم باق حالا داغنیق ایپك صاچلری کل کل یاناقلری ، بارلاق کوزلری ، آجیق کوکسی جیبلاق آیاقلریله لیلایی قوللارم آراسنده کوروبور تتره‌یورم حالا او حال اوزریمدن کیتمه‌یور.

بری ـ توکلی سکا دده دیمه‌یورلر (کولوشمه‌لر)

بی‌نماز ـ سزبنم دولدوردیغم چله‌لری دولدورایدیکز شبهه‌سز نصیب آلیر مراده ایررردیکز (کولوشمه‌لر) قهوه‌لر ایچیلدی . بی‌نماز دده چوبوغنه ایسته‌دیکی وضعیتی ویره‌رك کوشه‌سنه چکیلدی . هیمز جانله حتی برآزده خلجانله حکایه‌نك صوکنی بکله‌یوردق بی‌نماز خفیف بر ثوکسوردکدن صوکرا باشلادی .

ایرتمسی آقشامدی...

هپ بردن :ـ یوق.. یوق صوکرا نه‌اولدی.. صوکرا نه‌اولدی.

بی‌نماز لاقیدانه : ـ ایرتمسی آقشام...

آرقاداشلرك آرتان اصرارینه قارشی بی‌نماز:

ـ نیچون زورلایورسکز. اسرار فاش ایدیلمز. هرشیئك زمانی وار. اولادلر سز داها یوم شکك نه‌دیمك اولدیغنی بیلمه‌یورمیسکز. او کون وکیجه شك ایچنده کچر. (کولوشمه‌لر)

بی‌نماز ـ أوت، نه‌دیمشدك ، ایرتمسی آقشامدی بوبوك نینه‌مله دیکر بعضی قومشولر فاخرمنك اوینه دعوتلی ایدیلر . ایلك افطار اورادہ ایدیله‌جکدی. بوافطار بوتون اعضالرك ا کمکنه یاغ سورمشدی. لیلا، فاخره‌ده داخل اولدیغی حالده بوتون آرقاداشلرینی طوپلامش کتیرمشدی . اونلر بر اوداده اوطوزوب قونوشورلرکن لیلا بنی حاضرلادی اجتماع اوداسنه کتیردی . مومار قندیللر یاتمش شربتلر باردافلره قونمش هرشی یولنه کیرمشدی . آرقادن بوتون اعضالر صویونما اوداسته کچدیلر. بش اون دقیقه صوکرا کندیمی بریلر پادشاهنك

سرایندہ برضیافتدہ صاندم بیاض کومالکلر ایچندہ پاریلدایان پنبہ قیز وجودلری کوزلریمی قاماشدیرمغہ باشلادی.

بو ایلك اجتماع کیجہسی نہ حالدر کچیرہ جکمی دوشوندکجہ باشم یینم دونویور اودا کوزیمك ئوکندہ بر مولوی آیینی یاپیوردی .

مراسم باشلادی بن رئیس موقعندہ آیاقدہ دوروبوردم. اعضالر ئوکدہ لیلا، آرقادہ فاخرہ، داھاآرقادہدیکرلری برر برر آیینہ کیردیلر . آغیر آغیر نازان آدیملرلہ ئوکیمہ فادار کلوب دوردیلر . بن صول ألیمی لیلانك صاچلری اوزرینہ قویدم. او بنم صاغ ألیمی بن‌ده اونك آلتنی ئوبدم کچدی صیرا ایلہ بوتون اعضالر بومراسمی ایفا ایتدیلر اوطوردق ایچلرندن ایکیسی خفیف خفیف دف چالیبور قارشیسنده اوطوران ایکیسی خصوصی برمقام ایلہ اولجہ حاضرلانمش منظومہلری اوقویور دیکرلری ایکیشر ایکیشر قالقوب برنوع رقص ایدییورلردی یاریم ساعت سورہن بو آیندن صوکرا لیلا قالقدی شربت تدیسی ئوکہ کتیردی برباردان آلدم اوزرندن بریودوم ایچہرك لیلایہ صوندم اودہ حرمتلہ بوتون شربتی ایچہرك صوك یودومی بکا راقدی بوتون اعضالر اونی تقلید ایدییورلردی. بو مراسمدہ بیتدی نوبت بو کیجہنك قھرمانی تبریکہ کلمشدی . ایلك کیجہنك قھرمانی بن اولمشدم اعضا مراسمدن صوکرا کوچوك اودایہ چکیلدی برر برر ایچری کیروب بنی تبریك ایدہجك بن‌ده ایستہدیکم طرزدہ تشکر ایدہجکدم .

لیلااعضالرلہ چیقدی ایلك کیرن فاخرہ اولمشدی قاندیللرك برقسمی سوندورولمشدی آلاجہ قارانلقدہ ایپك توالر ایچندہ بر پرینك یاتمہ

یاقلاشدیغنی حس ایدہرکبی اولدم. طاتلی برسس بنی تبریك ایدییوردی طوتدم مقام تشکردہ ایستہدیکم یرندن ئوپہجکدم . تمام دوداقلرینك آتشی دویدیغم بر صیرادہ بر قیامتدر قوپدی. بوتون قیزلر قاچیشمغہ باشلادیلر. بن‌ده شاشیرمشدم ئوکدہ آلندہ بویوك ایکی فیقیللی برلامبا ایلہ خدمتجی قیز آرقاسندہ یوکسك خوطوزی ، صالقیم کوپہلری ، ألماس بوروشیلہ فاخرہنك آتنہسی داھا آرقادہ اویالی باش ئورتوسی عود آغاجیلہ تسبیحیلہ بویوك آتنہم اودایہ کیرمزلرمی ؟ بر بکا بر فاخرہیہ باقدیلر .

خوطوزلو جادالوز بنی درحال طانیدی کیدی چابقین باق قیزیمی باشدن چیقارمق ایچین نہقیافتہ کیرمش دییہ اوزرینہ دوغروآتیلنجہ فریادی قوپاردم .

— واللھی باشدن چیقارمادم اینانمازسا کز لیلایہ صورك دییہ قاچیوردم . بویوك ینہم کچیرہ کچیرہ تسبیحی چکدرك :

— لاحول السھی خانم افندی چوجوقلر اویون یاپمشلر مبارك کیجہدہ اکلہنمك ایستہمشلر دییور جادالوزك سسی :

— اویونمی ؟ اویونمی خانم افندی بویلہ اویون اولورمی دییہ کورلہیوردی بن صویشمشدم .

— صوکرا صوکرا سؤالرینہ پی‌نماز (درین‌درین ایچنی چکدرك) صوکرا بر داھا فاخرہیی بزہ کوندرمہدیلر قیزجغزك تبریکی‌ده بنم تشکرمده دوداقلریمزدہ قالمشدی. قھقھہلر .

بی‌نماز قالقدی .

— نره‌یه سؤاله :

أليله يوره‌كنی كوسته‌ره‌رك ـ يانيور يانيور ديدی ونورينك أله طوتوشدوردیغی شرتی ایچه‌رك سلام بيله ويرمه‌دن آرقاسندن وكسه‌لن قهقهه‌لر آراسنده چيقوب كيتدی .

ایکنجی کیجه

فرانسزجه درسی

ایکنجی افطار رصالرده‌ایدی.. شوراسنی ده‌علاوه‌یی اونوتمایایم که رضا مجلسمزك طباخت ناظریدر . كندی عيش ونوش خصوصنه مراقلی اولدیغی قادار بوخصلت حیات بهاسنی بوتون‌طانیدقلرینه، حق طانیمادقلرینه‌ده آشیلامق ایسته‌ر . شو قیصاجق مقدمه سوفرادن نه حالده قالقمش اولدیغمزی آكلاتمغه كافیدر . صانیرم ..

اجتماع صالوننده بوتون آرقداشلر معده‌لرینك كیفی بوزمایاجق بر وضعیت آلتله مشغول ایدی .

رضا سیغاراویرییور خدمتجی قیز بی‌نمازك‌چوبوغی‌دولدوروبور، آتشی یرله‌شدیریيوردی ..

كیمسه‌ده آغیز آچاجق مجال قالمامشدی. بی‌نماز فسفی چیقاردی بر طرفه تویدی . چوبوغنی خدمتجی قیزه اوزاتارق آیاغه قالقدی هیمز كندیسنه باقیوردق . بر فوق العاده‌لكی واردی .

مساعده‌كزله اولادلر فضله تكلیفسزلك اولوپور اما ، بزلرك قصورینه باقیلماز دییه جاكتنی چیقاردی دورت‌قات‌ایدوب پنجره‌نك

ایجنه قویدی . بویون باغیله ، یاقالنی ده آندقدن صوکرا یله کنك دوکه‌لرینی چوزمکه باشلادی .

رضا — آمان ددم کندیکی قیزلر محفلنده‌می ساندك دیکه بر قهقهه‌در قویدی . .

امام وهبی — قیصیق برسسله — خوطوزلو جادالوز کورمه‌سك‌ها...

بی نماز (امامه جدیتله) — یوصما قوللریمده اولسون‌ده کیم کوروبرسه کورسون دیدی تیز کوورك قهقهه‌لرله قارشیلاندی .

بی نماز کوشه‌سنه چکیلمش ، تسبیحنی چه‌ویرمکه چوبوغنی تله‌ندیرمکه باشلامشدی . قیز قهوه‌لری کتیردی . امام :

— نه یالان سویله‌یم اویقوم کلدی هیچ بر شی دیه‌م رضا اللهدن بول ..

بی نماز — سرکه ایچدکمی ایدی .

نوری — حقیقةً چوق بیدك .

بی نماز — بادهواده اوندن .. نه اولور نه اولماز ..

وهبی — برده پارامی ویره‌جك ایدك هم یمك بیه‌م هم ده پارامی ویره‌م .

رضا (کوله‌رك) — اوسته پارا ایسته‌مه‌بیك‌ده ..

کوچوك حسین — رضاده دیش کیراسنی ایچ ایتمك ایسته‌یور ..

وهبی — های الله راضی اولسون آغزینی سه‌وه‌یم باق نه کوزه‌ل سویله‌دی .

رضا — حسین ایش چیقارمه باشمه ..

وهبی — حن بزم بن سکا دوغروسنی سویله‌یم کیرایی آلمادن

بر بره کیتمه‌م پوستی شورایه سره‌رم . یمك یمه‌دن دیشلرم آشیندی تعمیر ایچین دنیا قادار پارا ویرمه‌لی .

نوری . هم‌ده آلتین ده‌کلی ؟

وهبی — آلتین‌یا آلتین .. صاری صاری ؛ باقلاوانك قابوغی کبی (کولوشمه‌لر)

نوری — سوز بی نمازك دیکله‌یه‌لم .

بی نماز کوزلرینی قاپامش آغیر آغیر چوبوغنی ایچیور نظرلری سمالره دالمش بر پیر اخروی کبی صفوتله تسبیحنك دانه‌لرینی صایییوردی .

آرالرنده بر اشارت کچدی ؛ هپسی صوصدی . هپسی بی نمازه باقیوردی .. بو آنی سکوتك معناسنی آکلایامایان بی نماز یکی بر معذبلك قورقوسیله همان کوزلرینی آچدی . بو حرکتی قهقهه‌لرله قارشیلاندی :

— هایدی سنی دیکله‌یورز ..

بی نماز — بن‌ده سزی دیکله‌یوردم ..

وهبی — بز صوصدق .

بی نماز — کرامت ایشله‌مشسکز هله سنك سکوتك ...

کوچوك حسین — موسیقیدر ده‌کلی ؟

رضا — أوت سوز بی نمازکدر .

نوری — او قادار مراقده‌یزکه .. شو محفل نه اولدی ؟

بی نماز (کوله‌رك) — هی أولاد سزبیلمه‌زمیسکز الله برقاپی‌یی قاپارسه بیك قاپی‌یی آچار .

نوری — ای صوکرا نه اولدی .

بی ناز (ساکنانه) — نه اولاجق خنزیر جادالوز بوتون کیجه رؤیامه کیردی نه اوبقو براقدی نه راحت ایی ساعتده اولسونلر ایرتهسی صباح بوتون جینلرم باشیمده ایدی .. کندی کندیمه دوشونیوردم . انتقام دییوردم انتقام . بو خوطوزلو قاقاواندن انتقام آلمالیم . بنم ألدن یوصمامی آلسین هم ده أوت هم ده ... بی نماز عادتا حدتله نمشدی . تسبیحی براقش یومروغی صیقییوردی کولوشدك دوام ایتدی :

همان لیلایی کوروب برابر بر اویون بولمی دوشوندم هنوز کیبنوب آشاغی یه ایمشدم خدمتجی قیز لیلانك بی بکله دیکنی سویله دی .

لیلا کولمکدن قاتیلیوردی . اونی بویله کورونجه بن ده کولمکه باشلادم . « خبرك وارمی ؟ دیدی » نه دن دیدم — فاخره نك آننه سی أودن چیقییور .. شاشیرمشدم .

— یو اوغلانك شرندن بو محله ده اوطورولمایاجق آی پارچاسی کبی قیزیمی باشدن چیقاراجق دییور دون کیجه بورادن چیقدقدن صوکرا قاپی قاپی دولاشمش ماه دل خانملره کیتمش ، شوق نیازله اوغرامش ، لعانلره کیتمش بن فروزانی کوردم او آکلاندی هرکس کولوپوردی . جانم خانم افندی سز اینشی بویوتمشسکز چوجوقلر اوینایورلرمش بز لمی بی بیلمه زمی بز قیز کبی بر چوجوقدر کندی قیافتنه کیرمش دیمشلر . کولدم .. بومدافعه دوغروسی خوشمه کیتمشدی . یالکز .. أوت یالکز شو کندی قیافتنه کیرمش ... » سوزی برآز کوجه

کیتدی . عادتا ارککلك حیثیتمه دوقوندی مع مافیه أهمیت ویرمه دم بنم ذهنمی بورویین انتقام حسی ایدی ..

— بکی لیلا سن نه یابدك ؟

— هیچ نه یاپاجغم .. بورادن چقنجه بزده طوپلاندق آننه سی فاخره بی کوتورمشدی . بز ساهوره قادار اوطوردق کولوشدك قونوشدق . أکلهندك ..

— بویوك آننه ك برشی دیمه دیمی ؟..

— تمام !.. صوردیغکه باق ! بویوك آننه م بکا نه دیر خصوصیله یاپانجی بریرده ده کلدم که ...

— ئویله یا .. کندی کندیمه دوشوندم . یاپانجی نه دیمك بنم أویمده ، لعینك أونده بز ایکی قارده ش کبی ایدك برابر بویومش ، حتی ابتدائی بی بیله برابر بتیرمشدك . کیجه من کوندوزمن برابردی قونوشور ، کوروشور ، سه ویشیر ئویوشوردك . بوندن طبیعی نه واردی .

وهبی (تحف برطرزده) — ئویله یا برنکاح أکسیك .

بی نماز — امام ده کلیسك ساده نعلنجی کسری کبی کندیکه یونتارسك ، نکاح أکسیك نه دیمك طرفینك موافقی کافی ده کلی ؟ قاری قوجا آراسنه شیطان کیرمه ز دیرلر آکلامالی . سز نه آدامارسکز . اورایه بیله بورنکزی صوقویورسکز .

وهبی (کوله رك) — بزم کیرمه دیکمز یره شیطان کیره ر سزی شیطان شرندن قورومق ده می کناه ..

بی نماز (دوام ایله) — بکی لیلا شیمدی نه یاپاجغز بزم محفل قاپاماجقمی ؟

ليلا (كوله‌رك) نه‌دن قاپانسين فاخره كلمزسه كلمسين ذاتاً اوكولكسندن قورقار .

بن دوشونمكه باشلامشدم بنم كوزم فاخره‌ده‌ايدى ايجمده‌برسس (أليله‌قلبى كوسته‌ره‌رك) بودردآ كلاماز جيلغينك سسى « فاخرەم‌ده فاخرەم » ديبوردى .

انسان منع ايديلديكى شيئه حريص اولور ديرلر بن بونى بالنفس يانا يانا دويوبوردم .

ليلا بوحسمك فرقنده ايدى تأمينكار بر أدا ايله دوشونمه لمى بن اونى‌ده كتيريوم يالكز محفلى باشقه يره‌نقل ايتمه‌لى‌مثلا بزه...ديدى بن بوفكرى تصويب ايتمشدم ذاتاً فاخره‌يه قاووشمق ايچين تكليف ايديله‌جك هرفكرى ـ نه‌اولورسه اولسون ـ قبولده دقيقه فوت ايتمه‌يه‌جكدم: ـ دوغرو ليلا محفلى نقل ايتمه‌لى فقط سزه‌ده‌كل برآز داها اوزاغه فكريمى آكلايورسكيا . . ديدم . بر ايكى لاقيردى ايله أيجه آكلاشمشدق . محفل فروزانك أوينه نقل ايديله‌جكدى. بزده آقشاملرى اوراده طوبلاناجقدق فروزان فاخره‌نك تيزه‌سنك قيزى ايدى اورايه كيده‌ر كونلرجه قالبردى بوكونلرده‌ده اورايه كيده‌جك فروزانله برابر فرانسزجه درسى آلاجقلردى .

تصادفه ديبه‌جك يوقدى درحال ذهنمده بر شمشك چاقدى بن تك توك فرانسزجه بيليبوردم : ليلا ، ديدم ، خاطريمه برشى كلدى بن‌فرانسزجه بيليرم فروزانله فاخره‌يه بن‌اوقوتسام... ليلا دوشوندى جوق اعلا فقط فاخره‌نك آننه‌سى !..

بن يويوك آننه‌مى كوندەريرم اونك كوكلى آليرم .

ليلا ، بردن‌بره — خاير خاير ثوبله اولماز ديدى وشوق ايله كوله‌رك بن برچاره بولدم سن تبديل قيافت ايده‌ر آق صاچلى، اورتا ياشلى ، عقللى اوصلو برخوجا اولورسك بن شيمدى كيده‌ر فروزانى كورورم اونكله ايشى قرارلاشديريرم بوآقشام‌درسه باشلارسك‌فاخره آننه‌سيله اورايه كله‌جك سن فروزانى اوقوتوركن كورونجه طبيعى فاخره‌يى‌ده براقاجق او كيتدكدن صوكرا بز كيفمزه باقارز ديدى . بن نشئه‌مدن قاپيمه صيغامايوردم . فيرلادم . ليلايى قوللريمك آراسنه آلدم . راسست كلن يرندن صاچلرندن ، كوزلرندن ، ياناقلرندن ، دوداقلرندن ، كردانندن .

وهبى (آتيلدى) — ألوبريرده‌ده ألوبريرده بزده نفس صاحبى‌يز مبارك رمضانده ... (قهقهه‌لر قوپدى)

بى نماز (دوام‌ايديوردى) — جيلغين كيبى ثوپويور ، ثوپويور ثوپويوردم .. بى‌نماز آكلاتيركن حركته كلمش أللريله آغزيله سوزلرينه جان ويرمكه چاليشيور . بز كولمكدن قيريليبوردق ...

يو حالمدن ليلاده شاشيرمشدى . نه اولويورسك لمى !؟ ديدى . نه اولديغمى بن‌ده بيلمه‌يوردم قيزجغز قپ‌قيرمزى ايدى حركتمدن محجوب اولور كيبى اولدم .

ثوپ، سن‌ده بنى ثوپ داريلا! ديدم ، ياناغمى اوزاتدم.

وهبى (تكرارآتيلدى) - واى كوفته‌خور ! عذرى قباحتدن بويوك . پيلبج كبى قيزجغزه او قيللى صوراتى‌ده ثوبدوره‌جك (كولوشمه‌لر)

نورى (قهقهه‌يله) — اماده يابدكها ! سن‌ده‌نك او زمانكى بر كوزينك ثوكنه كتيرسه‌ك نه .

وهبی — اوراسی‌ده وار یا ..

بی‌نماز (دوام ابتدی) — دوداقلریمز بری‌برندن کوچ آیریلدی. لیلا بر قوش کبی قوللریمك آراسندن اوچوب کیتدی . بن اوراده یاپا یالکز بر آشاغی بر یوقاری دولاشمغه باشلادم . درسه ناصل باشلایاجغمی ، داها دوغروسی باشلاتاجغمی ، آچیقجه‌سی فاخره‌یه ناصل قاووشاجغمی دوشونویوردم.

اونك او یم قارانلق اوداده، بر بری کبی یانمه یاقلاشان صوکرا بر آن ایچنده اوجو ویره‌ن خیالی کوزلریمك ثوکندن کیتمه‌یوردی ، کیتمه‌یوردی .

کتابلریمی قاریشدیردم. بر فرانسزجه کتاب بولدم. نه‌آدی نه‌ده قاپی‌واردی. دوستلر آلبش‌ویریشده کورسون‌دیدم بن نه‌اوقوتاجغمی بیلدکدن‌صوکرا .. کتابه نه‌لزوم واردی.

وهبی — (ثویله‌یا) قیزه اخلاق درسی ویره‌جکدك .

بی‌نماز (دوام ابتدی) — آقشامی ناصل ایتدیکمی بیلمه‌یورم بیك بر خیال ایچنده رؤیادن رؤیایه دالوب کیدیوردم بویوك آننم یلدیرمه‌له‌ندی خدمتجی‌قیزی‌ده آلدی بن‌بر آز ماه‌دل‌خاطره‌کیدیوردم افطاره پیده ایله سیمیت کتیریرم سنك برایسته‌دیکك وارمی؟دیدی.

ایسته‌دیکم ... ایسته‌دیکم اوخ بوقادینجغزك اقتداری خارجنده ایدی— خایر نینه‌جکم کیت کوله کوله دیدم. سن‌صیقیلیرسه‌ك کزمکه چیق! بوکون لیلا کله‌دیمی‌دیبه جیقوب کیتدی. ساعت‌اونه‌کلیوردی. اذانه ایکی ساعت قالمشدی یوره‌کده کیندیکجه آرتان‌برخلجان‌واردی. او آرالق قاپی چالینسدی . یاپندن فیرلایان اوق کبی بر آنده قاپی‌یه آتیلدم. لیلاایدی..

بی‌نماز کوشه‌سنده دوغرولدی، چوبوغی‌دوزه‌لتمشدی؛ آتشله‌دی بر قهوه ایچه‌بیلیرز . دیدی .

وهبی — به‌آدام سوزی بیتیرده قهوه‌بی‌صوکرا ایچ انسانی‌یوره‌ك چاربینتسنه اوغراتاجقسك دیدی کولوشدك.

بی‌نماز آلدیرمادی .. کندینه مخصوص بر وضعله بورتی سیلدی یونقوندی :

— اوت، دیدی ، لیلا ایدی ، بی آلمغه کلمش .. حاضرمیسك لمی دیدی . فاخره‌بی کورمك اولوردہ بن حاضر اولمام اولورمی ! آلبته دیدم هایدی یوقاری چیقالمده سنی کیدیره‌یم دیدی . سه‌ونجله صردیوه‌نلری ایکیشر ایکیشر چیقیوردق. لیلا سنبللر ، کللر، غنجه‌لر، ترکسلردن یاپیلمش بر دەمت چیچك بر جانلی بهار کبی قوللریمك آراسنده ایدی ثوبویور ، قوقلایور ، اوقشایور ، باغریمه باصیوردم. او متصل کولویور باق لمی شمدی سنی ناصل کوزەل یاشلی باشلی بر فرانسزجه‌خوجاسی یاپاجغم صاقین‌اسمنی‌اونوتما غلطه سرای‌سلطانیسی فرانسزجه معلملرندن غالب بك.. ایکیمزده کیفلی ایدك .

اجتماع اوداسنه کیردك داها قاندیللر ، شمعدانلر ، حتی شربت بارداقلری بیله قالقمامشدی هرشی ، هرشی بر آقشام اولی اخطار ایدییوردی. لیلا درین درین ایچنی چکدرك:

— آه محوزه کیفمزی بوزدی. بوأسکی‌قافلر باشمزك بوسکوللی بلالری ... باق نم بویوك آننه‌جکم . ملك کیدر بن نه‌یاپسم سنی چیقارماز .

— یا بمکی .

— أوت‌لمى اوده برملكدر بياسه‌ك اوقادينجغزى نه‌قادارسوه‌رم
ليلا هم قونوشويور همده جبلرندن چيقاردينى بروقاى ، اوزون
قير بيقلرى برر برر ماصاتك اوستنه دزيبيوردى بن همان صندوقه
قوشدم . قويو بر البسه چيقاردم . كيمسه باشلادم ليلا پانطولونمى
طوتويور ، كوملكمى ايليكله‌يور . بويون باغمى باغلايور بنى بر ...
(دورور) (تحف بر طور) ايله نه‌ديه‌يم بيلمه‌م بر . . . بر . . .
بر چوجوق كى كيديربيوردى .

وهبى (آتيله‌رق) — ايكيكزك‌ده اغزيكز سوت قوقويوردى
ده كلى‌شوكا برقارى كبى ديسه‌ك‌ثه نه‌دن‌قورقويورسك أوده بوم بوش.

بى‌نماز (دوام ايله) — نفسك صيجاقلغى قلبمه طاتلى برفرحاق
ويريبور دائما كولن كوزلرينك ايچنه كوزلريمى ديكيور او كوزه‌للك
آسمانسده پارلاق بر ييلديز، نه‌ديبوردم بر كونش كوروبوردم : «فاخره»
ايكى جامع آراسنده قالمش بى‌نمازه دونمشدم .

وهبى (ينه آتيلدى) — قاچ ايكى جامع .

كوچوك حسين (كوله‌رك) قوزيلر ايچنده قورده ديسه‌ك ثه .
كينديم . داها دوغروسى كيديريلدم . قابيدن چيقاركن آرتق
اوده‌كى او حوبيا لمى دكل ، اوصلو، كامل بر فرانسزجه معلمى، بر
غالب بك ايدم ليلا كنديني طوتامايور متماديآ كولويوردى . — سن
اوراده‌ده كوله‌رسه‌ك، هرشيئ بللى‌ايده‌جكسك ديبوردم— خايير خايير
قورقما بن باياجغمى بيايرم ديدى. اون دقيقه‌صوكرا فروزانك، أونده
ايدك. ليلا هرشيئ حاضرلامشدى. فروزانك اختيار خاله‌سنه كنديمى
مكتب سلطانى فرانسزجه معلملرندن غالب بك دبيه تقديم ايدركن

دويديغم حظى آكلاتامام فاخره‌نك قوجاسى لمى ديبيورم صاندم .
مع‌مافيه خوجالقله قوجاق اراسنده بوبوك برمسافه يوق.

وهبى (آتيلارق) — أوت قادينك ديديكى كبى.

حسين (قهقهه‌يله) — هم خوجام ، هم قوجام ، هم قارده‌شمى؟

بى‌نماز (دوام ايتدى) بزى كوجوك بر اودايه آلديلر اوستى
يشيل چوخا ثورتولو درت آياقلى بر ماصا درت طرفنده برر اسكمله
بر حوققا ، بر قاميش قلم، بر ريكدان.. ايكى دقيقه صوكرا خاله‌سى
فروزان ايله ليلانى كتيردى ذاتآ آياقده دولاشمقده ايدم حرمتله
قارشيلادم قادينجغز :

— رجا ايدرم معلم بك افندى راحتسز اولماييكز أفندم.

— استغفراه خانم افندى.

— قيزيكز فروزانله آرقاداشى ليلا ثويسه‌كزثه معلم‌بك‌افندينك‌أنى.

— استغفراه افندم استغفراه ديبوردم.

فروزانله ليلا شابور شابور أللرينى ثوپه‌ركن اختيارجغز كندى
كندينه :

— نه‌ديمك افندم‌خوجا الى ثوپولتزمى ايمش ايشته‌بزلراوفيضدن
محروم اولديغمز ايچين بويله جاهل قالدق. مساعده‌كزله‌ديه‌جكدى.
بز ليلا ايله برى بريمزه باقيشدق شمدى نه‌ياپاجقدق . فروزانك
مسأله‌دن خبرى وارميدى يوقيدى؟ بن جدتى بوزمادن بويوريكز
افندم . هيچ فرانسزجه اوقوديكزمى ايدى ديبه سوزه باشلادم .
فروزان صيقيلارق ثوكنه باقدى . ليلا كوله‌مك ايچين دوداقلرينى
ايصيريبوردى. آكلادم كه ليلا بونلره براويون اوينامش دوام‌ايتدم.

— افندیم؟ فروزان صیقیلارق ـ بك آز افندیم دیدی کتابی آجدم. آ، به، سه بی کوزلجه اوقودی. برصحیفه‌داها آجدم مجالری، کله‌لری دییه بیلیرم که بندن درست چیقاردی. کندی کندیمه: أیواه دیدم غالبا طلبه بنی اوقوتاجق.

— ماشاءاه سز خیلی مترقی ایمشسکز. لیلایه دوندم.

— سزده اوقویابیلیرمیسکز.

— برپارچا افندیم.

— چوق اعلا دیدم بر ایکی پاراق دها چه‌ویردم فعللر واردی سه‌ومك فعلنی انتخاب ایتدم معلومیا بوتون درسمز بونك اطرافنده دونویوردی. فروزان باشلادی: ژم‌ـتوئم‌ـ ایل‌ئم ئل‌ئم..

بردن بره قابی آچیلارق فروزانك حالهسی فاخره وآنـهسی کوروندیلر. نهیالان سویله‌یهیم اوجادالازی کورونجه رنکم رونکم آندی. بوروشی، کوبه‌لری، خوطوزی کورونمه‌یوردی. اوزون برباش ئورتوسی ایله أیجه بورونمش خوروزدن قاچانلره مخصوص بر قیافت آلمشدی. نه یاپاجغمی شاشیردم. ـ أوت‌ژم ـ توئم دییه ککلهمکه باشلادم غیر اختیاری اوطوردیغم یردن قالقمشدم.

قوجا جادالوز — امان افندیم استفراه عنایت بویوریکز بر قیزیکز ایچین داها رجایه کلدم ئوپ قیزم خوجا افندی حضرتلرینك ألنی دیدی. بن‌همان المی‌اوزاتمشدم. فقط دیلم طوتولمش، تیتره‌یوردم.

— نی افندیم استفراه التفات بویوروبورسکز قادین أزیله بوزیله، دورلو عشوه‌لر، دورلو شیوه‌لرله یاواش‌یاواش باش ئورتوسنك اوچلرینی آچارق.

— فاخره‌ده برقیزیکز برجاریه کزدر افندیم.

— استفراه أفندیم أولادیمزدر.

— جاریه کز فضیلته مفتونم افندیم بر معلم حضورینه چیقارکن بوره‌کمك بورقولدیغنی حس ایده‌رم آه نه اولوردی. رحلهٔ فضیلتکز ئوکنه جاریه کزده دیز جوکه بیلسه‌یدم.

— استفراه، های‌های أفندیم آرتیق نه سویله‌دیکمی بیلمه‌یوردم. قاری سوزینی بیترمه‌یوردی. یاواش یاواش کوبه‌لر بوروشلر کورونمکه باشلادی. بن قورقودن کوزلریمی پره ایکمش سکتهٔ قلبدن کیتمه‌مك ایچین دیشلریمی صیقییور أجل ترلری دوکو‌یوردم قادین کیندیجه عشوه‌سنی آرتیارق رحمتلی زوجه‌ده علمه عاشقدی. فاخره‌جکمك ایلك خوجاسی کندیسی ایدی شیمدی پرینی سز طوتاجقسکز دیمك تربیه‌سزلك اولور. بك یوکسه‌ك اولان علمکزك تناسی برچوق احیامدن دویمقله مفتخرم.

— استفراه خانم افندی توجه بویوروبورسکز.

— راحتسز اولمایکز مساعده بویورور ایسه‌کز. فاخره اوقورکن یانسده بولونایم هیچ اولمازسه اونك اوقودیغنی کورمکله متسلی اولورم.

— امان استفراه أفندیم احیا بویورورسکز دیدم شاشقینلغم صوك درجه‌یی بولمشدی. برده کوزم لیلایه ایلیشمزمی ایشته اوزمان بیتدم اولدیغم یره بیغیلیویردم. خاله‌نك:

— یتیشك آدامجغزه برشیلر اولویور فریادی حالاقولاقلرمده.. باشیمه یوزیمه دوکولن صولرك تأثیریله کوزیمی آچدشدم نه کوره‌یم باش

ثورتوقایمش خوطوزلر، کوپه‌لر ، بوروشلر کورونمش کوکوس آچیلمش ایکی کوله‌ر کوز کوزلریمك ایچنه باقیور الریمی ، شاقاقلریمی اوغوشدورارق :

— کجدی افندیم کجدی دییوردی .

یاری‌بایغین تشکر ایده‌رم خانم افندی دییه بیلدم . باشم یوموشاق ایکی دیز اوستنده ایدی فاخره‌نك آنه‌سنك دیزلری ...

وهبی (تلاش ایله) ـ الله ویرسین راحت یری بولمشسك بینماز دوام ایتدی :

قادینجغز : — استغفراه افندیم هیچ برشی ده‌کل دییوردی . سسنك آهنگنده ثویله بر تیتره‌یش ، ثویله بر أدا واردی‌که بوتون وجودیمی تیترتدی . قادین بیله حیرتله :

— نه اولویورصکز . افندیم دیمشدی .

— هیچ ذات عالیکزی راحتسز ایتمه‌یه‌یم .

قادین پنبه‌له‌شمشدی ـ خایر افندیم ، خایر جاریه‌کزك بورجم .

افندیم کاشکه هرزمان خدمتکزده بولونا بیلسه‌یدم دییه کولدی. مسأله تحفلاشیوردی . کندی کندیمه « عجبا ! دیدم ، عجبا قادینك خوشونه‌می کیتدم ! » درحال :

— کوله‌کز ایچین برسعادت اولوردی .

— امان استغفرالله افندیم جاریه‌کز ... دیدی دوام ایده‌مه‌دی. یوزیمه باقدی‌یاواشجه الریمی اوغوشدوران الرینی صیقدم عینی صورتله مقابله ایتدی . بیلمه‌م ناصل برتصادفله :

— بیلسه‌کز ذات عالیکزه ناصل تشکر ایده‌جکمی بیله‌مه‌یورم خانم افندی حضرتلری .

ـ رجا ایده‌رم ، بك افندی بویله سویله‌مه‌یکز نه یاپدم‌که جاریه‌کز یولکزه ..

— استرحام ایده‌رم، الرینی الریمه آلمشدم. یاواشجه دوغرولدم بایغینلق نوبتی اوکا کلمشدی . باشی دیزلریمك اوستنه دوشیوردی ، کوزلری قاپاندی ...

کندی کندیمه — ایشته شیمدی ایش‌بولنده .. دییوردم . قاپی آچیلدی . لیلا آلنده برلیمون فاخره بر شیشه قولونیا، خاله تسبیحیله کوروندی . بن داورانمدم . قادین شاشیردی . قوجاغمدن فیرلامق ایسته‌دی آرقامده قالان آلتی قالدیرکن بزم ماسکه‌لی‌ده برابر قالدیر - مازمی ایشته اوزمان پاندومیا باشلادی .

فروزانله فاخره برآغیزدن :ـ آ !.. لمی دییه حایقیریشدیلر . بوغازلرینه طیقانان قهقهه‌لی کوچ ضبط ایدییورلردی .

لیلا : فخریه خانم افندی دییه قهقهه‌لی صالیوردی .

وهبی (شاشقین) بکندکمی شو یاپدیغکی دییوردی .

نوری (تلاش وقهقهه ایله) — سن نه‌یاپیوردك الله عشقنه ؟

بینماز دوام ایتدی :— بن بوتون بوتون شاشیرمش آلیقلاشمش بر قیزاره بر قادینلره باقارق ککله‌یوردم : ـ شی .. أوت . . خانم افندی‌ده بر ..

خاله ایله خدمتچی قیز قولارینه کیره‌رك یوکسك خوطوزی ،

الماس بوروشی، صالقیم کوپه‌لری صاللانه‌رق خانم افندیی کوتورو ـ
دلرکن بن دوام ایدییوردم : ـ بر : . أوت فرانسزجه بر درس
اوقویوردی . برابر وه‌رب ثمه‌یی تصریف ایدییوردق .
ژوتم ـ سنی سه‌وییورم .
تومم ـ بی سه‌وییورسك لیلا قهقهه ایله علاوه ایتدی .
ثل‌تم ثل‌تم
سنی سه‌وییور سنی سه‌وییور ...
بینماز شریت بارداغنی آلمش و صوصمشدی .

اوچنجی کیجه

دوکون

افطاری کوچوك حسینده ایتمشدك...
امام یمکدن قالقار قالقماز کیتدی ... فرهاد پاشالرده تراویحده بولوناجقمش .. حسینك خاطری ایچین یمکده بولونمشدی ...
رضا(کوله‌رك) — بزم امامده دین و دنیایی جمع ایدییور .
نوری — او ایشنی بیلیر .
کوچوك حسین (کوله‌رك) — ثویله‌یا حسیندن نه‌چیقار ساده صویه چوربا ایله امام دویورولورمی ؟
نوری — بن بیلیورم او هرسنه فرهاد پاشاره کیدر . اورادهٔ عوائدی واردر .
بایزیدده مقابله اوقوتان‌ده پاشادر.
رضا — أوت هررمضان پاشانك یوز لیراسنی وورور.
بی‌نماز (دایاناماذی) — امامده وورغونمی آرارسك؟ دوغاندن وورور ، ثولدن وورور .
نجدت (مدافعه‌کارانه) — یوق بزم امام کبار آدامدر . بی‌نماز (معنیدار بر طرزده) — کبار در کوفته‌خور کبار باهاسنه بکزه‌من دایسنه چکمشدر .

کوجوك حسینك کتیردیکی قهوه‌نی آلان بی‌نماز یاواش یاواش کوشه‌سنه چکیلمش باغداشنی قورمشدی قهوه‌سنی آغیر آغیر، کنیش یودوملرله ایچیور، قیصا فاصله‌لرله چکدیکی چوبوغنك دومانلرینی درین برحظ ایله صاووراق کیفندن قاپانان کوزلرینی اودانك طاوانته دوغرو یوکسه‌لن کوموشی حلقه‌لره دیکیوردی.

نجدت — حضرت بی‌نمازه‌ده هراقشام رجا ایتمه‌لی یوقسا ساعتلرجه بکله‌تیر آغزینی آچماز. بی‌نماز کوزلرینی نجدته چویره‌رك:

— شمدی آغزیمی آچدیریرسك او زمان حانیابی قونیاپ کورورسك.

رضا (کوله‌رك) — دده چیقار شو باقلایی اغزکدن ...

نوری — باقلایی ده‌کل اما باقلاوالری چیقاراجق غالبا ...

بی‌نماز (الیله قارنی اوقشایارق) داها بر طاباغه یر وار (قهقهه‌لر)

شاکر (کوشه‌سنده کرینه‌رك) — موری پراصا اولسا یه‌مهم

روحی (یوکسه‌ك سسله أسنه‌دی) — آج اولان قارنیمز ده‌کل قولاقلریمز، دده افندی لطف ایتسه‌لرده... هپ بردن أوت أوت.. دیه حایقیریشدق.

نوری — هایدی دده...

بی‌نماز (کولومسه‌دی) — او آجیقلی آریلقدن صوکرا ساعتلر کچمشدی. خوطوزلو سه‌وکیلمی کوره‌مه‌دم عشقمك اوشدتلی آتشی قادینجغزی یاتاقلره دوشورمشدی.

ایرته‌سی صباح لیلا ایله بولوشدیغمز زمان آکلاتیوردی.

— بیلسه‌ك لمی، فخریه‌خانم افندی‌سنی نه‌قادارمدح ایدییورمش، چوجوقجغزك قولارم اراسنده کندندن کچیوردیکنی کورونجه بوتون

ماسقارالقلرینی اونوتدم کندی اولادم صاندم آناسز ثوکسوزقالیشی یوره‌کمی صیزلاندی، جکرلریمی پارچالادی.

اونی تسلی‌یه چالیشیوردم. بیلمه‌م نه‌اولدم ایچمه یرفالق کلدی. کوزلرم دولدی آغلامق، اینچه‌یرمق، حایقیرمق ایسته‌دم چوجوقجغز شاشیردی کندیمدن کچنم دییورمش فروزانك خاله‌سی قادینجغزی تسلی ایتمسه صباحلره قادار آغلایاجقمش فاخره‌یه آجیدم آننه‌سنك باش اوجنده صباحه قادار بکله‌مش کوزینه اویقو کیرمه‌مش..

بن سویله‌یه‌جك سوز بولامامشدم فاخره‌نك اویقوسز قالیشی بنی آللاق بوللاق ایتدی.

— شمدی فاخره نره‌ده؟ دیدم.

تلاشمی کوره‌ن لیلا کوله‌رك نره‌ده اولاجق اونده..

— سن کندیسنی کوردکمی؟

— کوردم‌یا بکا اصل تفصیلاتی ویره‌ن کندیسی..

— بکا قیزمشمی؟

— نه‌دن قیزسین جانم هم کولویور، هم‌ده سنی خوجا قیافتنده کورونجه هیچ اما هیچ طانیامادیغنی سویله‌یور، بیلسه‌ك لیلا لمی بی قارشیمده کورونجه شاشیردم اونك حالنه کولمك، آننه‌مك حالنه آغلامق ایسته‌یوردم دییوردی.

کولدم بر مدت دوشوندم او قادار دالمشم که لیلا یوزیمك اوستنه دوشن صاچلریمی الریله قالدیروب یوزیمی اوقشایارق:

— لمی، دیدی، نجون محزون دورویورسك.

— هیچ.

— هیچ ده‌کل لمی برشیئ‌وار بنی، فاخره کبی اوبوب اوقشا. مایورسك یوقسا آرتق بنی سه‌ومه‌یورمیسك؟

بوسؤالك قارشیسنده شاشیرمشدم. نه‌سویله‌یه‌جکمی بیله‌مه‌یوردم.

— سنی سه‌ومه‌مکمی لیلا، دیدم. اللرینی اللریمه آلدم.

لیلا بردن بره اللرینی چکدرك:

— لمی، دیدی، بوکیجه نه‌یاپاجغز، نره‌ده طویلاناجغز؟

— بیلمه‌م نره‌ده‌ایسته‌رسه‌ك بنجه مساوی نره‌یه دیرسه‌کزاورایه کلیرم. فاخره‌ده کله‌جکمی؟

لیلا دقتلی دقتلی یوزیمه باقارق — کله‌جك.. قوزوم لمی، فاخره کله‌زسه نه اولور بزاوکا باغلی دکلزیا.

— یوق... شی... اونك بعضی حاللری خوشمه کیدییوردە..

لیلا ثوکنه باقدی سسنی چیقارمادی. صوکرا چکینه‌رك: فاخره‌بی أوله‌ندیرییورز. دیدی. بنم آلدیغم وضعیتی کورمه‌لی ایدیکز. کندیمده کوره‌مدیکمه حالا یانارم. بالمومی کبی صاب صاری کسیلمشم بن فرقنده ده‌کم ساده فرقنده اولدیغم بر شی وارسه اوده اوطوردیغم اودانك دونوب دونوب باشمه کچدیکی ایدی دیشلریمی صیقدم کوزلریمی یاقان یاشلری طوتمغه اوغراشدم دیه‌بیلیرم که عمریمك أك آجی دقیقه‌لری او دقیقه‌لردر.

آرتیق فاخره‌بی سه‌ودیکمی أوت فقط باشقا بر محبتله سودیکمی آکلامغه باشلامشدم. او طاتلی دقیقه‌دن بری یوره‌کده بر نقطه‌نك ایچین ایچین، سینه سینه یاندیغنی دویوبوردم. أوت ایچمه بر آتش دوشمش بنی ایچه ایچه فقط درین درین ایشله‌یه ایشله‌یه یاقیوردی.

رضا — هله شو تصویره باق بر عاشق آغزندن چیقدیغی ناصل یالمی.

بی‌نماز (جدیتله) — یالان ده‌کل حقیقةً عاشقدم. اوزمان حسمی تحلیل ایده‌مه‌یوردم فقط ...

بی‌نماز صوصدی چوبوغنك آتشی دوزه‌لنه‌رك دوغرولدی:

بر صو.. دیدی (کولوشدك) بزم دده حالا ایچین ایچین یانیوردی. فقط یافان فاخره‌نك عشقیمی یوقسا باقلاوانك شکریمی ایدی آکلا- یامایوردق. تکرار سوزه باشلادی:

— تحملم قالمامشدی صوردم..

— بکی لیلا، کیمه ویریبورسکز؟

— لیلا کولدی — بوکیجه کورورسك دیدی بن شاشیرمشدم دیمك که فاخره‌نك ازدواجی بر حقیقت ده‌کلش..

لیلا آکلاندی:

— باق لمی ترتیباتمی بکنه‌جکمیسك بن فخریه خانم افندینك سکا قارشی اولان بو توجهلرینی دویونجه کندیسنی ممنون ایتمك ایچین بوآقشام بوتون آرقاداشلرله اورادە فاخره‌لرده‌طویلانمی مناسب بولدم.

بن غیر اختیاری — اعلا دیدم لیلا دوام ایتدی.

— أکلهنجه‌لریمزه دوام ایده‌جکدك فقط آرتیق، محفلی اورادە آچق دوغرو اولامایاجقدی دوشوندك بوکیجه برقینا کیجه‌سی یاپمغه قرار ویردك تکرار ایتدم.

— نه‌اعلا... بوتون عضویتم کولویوردی کندیمده بر انشراح دویویوردم تأثرمدن اثرقالمامشدی لیلا آکلاتیوردی. (قاشلری کوزلریله

براشارت یابارق) آ کلایورسك یا ! دیدی . چالغی چاغاتاق رقصلر ،
اویونلر هپسی هپسی وار . صباحدن بری کلینك تلفی پولنی حاضرلامقله
مشغول ایدم آنه مك کلینلك تللری واردی صاندیقده کوزیمه ایلیشمشدی .
اونلری چیقاردم برده انتساری بولوویرمه یه یمی ؟ اوده اولدی لیلا
کیفندن قابنه صیغمایوردی . شیمدی کلین طرفی حاضر نجمیه بنکه
اولاجق بن قائم والده یم .

(کوله رك آلنی اوزاتدی) — ثوب باقایم قائم والده نك آلنی ..
لیلانك آلنی ثوبدم بکی آما قائم والده نك آلنی بن نه یه ثوپیورم
داماد یك ثوپسون .

لیلا چابقین چابقین کوله رك : — هایدی کوفته خور بنه قدریمی
بیلمه زسك باقالم حقمی ناصل ثوده یه جکسك دیدی .

— ایشته بویله قوجاغمده طاشیمقله دیدم (کولوشدك)

— اوطور لمی اوطورده شیمدی ده کوکی طرفی حاضرلایالم
سنك سیاه البسه ك بیاض بویون باغك وارمی ؟

— اونلر وار ، قورقما ، یالکز یوز کوروملکیله سربه جك
کوموش پارام یوق (قهقهه قوبدی)

لیلا — بن اونك قولاینی بولدم . فروزانك کوچوکلکندن
بری بیریکدیردیکی کلین پارالری وارمش هانی بیلیورسك یا بیاض
اونلقلر ، اونلری کتیره جك یوزلرجه وارمش کافی . .

— کافی کافی دیمه صیچرامغه باشلادیم .

لیلا هم کولویور هم ده : کوکی بك چیلدیرما ؟ دیبوردی . یعنی
بو کونلرده چیلغیناق بنم ایچین ایشدن بیله دکلدی . قالقدق بزم

صاندیغك باشنه کیندك تمیز برقات چاماشیر کوملك بویون باغی نه لازمسه
چیقاردق .

لیلا بن بونلری کوتورویورم آرتیق بن کله مهم سن ساعت اونله
اون برآراسی فاخره لره کل اما کیکمه سنی حاضرلایوب کلینله مشغول
اولاجغم یمکده اورادهیز اوتوتما .

— بکی بکی دیدم . لیلا ایله برقاچ بوسه تعاطیسندن صوکرا
اوکیتدی . بن کندی کندیمه کوله رك دولاشمغه باشلادم . لیلا یوز
کوروملکنی اونوتمشدی . دوشوندم اونلری ده بن تدارك ایده یم .
فقط نه تدارك ایده یم دییه دوشونویوردم عقلمه کلمشدی همان باغچه یه
قوشدم ایکی کوپه چیچکی قوپاردم ساعتمك برمحفظه سی واردی کمال
اعتنا ایله ایچنه یرلهشدیردم . قاپادم . شیمدی ممنوندم .

کوچوك حسین (کوله رك) — نه ایشکذار آدمدر بزم ده ده
یوقمی قویوبجی باشی اولمالیدی .

بی نماز (دوام ایتدی) — قاینانایه قاینانایه ده برهدیه لازم دیدم
سنتلکمده عمجهم آلماسلی برماشاءاه کتیرمشدی . ماوی تاکیه مك
اوستنده برصندقده کوزیمه ایلیشمشدی . همان خدمتجی قیزی چاغیردم .
بیلمه یوردی . بوتون صاندقلری سپتلری آلت اوست ایتدم آراتدم
برکوچوك دولابده بولدقاوتی ده کوزلجه بربونجه پادم آرتق ممنونیتمه
غایه یوقدی آللریمی اوغوشدوروبور ظیلایوردم . تسبیحی آلدن ،
تهلیلی دیلندن دوشمه بن بویوك آننه م بو حرارتلی فعالیتمی مراق
بیله ایتمه مشدی . بن هرشیئی حاضرلادقدن صوکرا یمکده بولونمایاجغمی
سویله مك ایچین یانینه کیتدم :

— بوکیجه فاخره لرده یم بنی یمکه بکله مه زسك ده کلی . دیدیکم

زمان یکی برجملهٔ دعائیه ایله قیمیلدایان دوداقلرینی آچمادن باشیله جواب موافقت ویردی .. بن قاپیدن چیقدم خدمتجی قیزه سن ذاتاً ساهوره قادار اوطورویورسك بنی بکله نافله آناختار طاشیایم دیدم. ایکی دقیقه صوکرا سوقاقده ایدم . ذاتاً فاخره‌نك أوی بزم اوك تا یانده ایدی اوزون اوزادیه یورویه‌جك دکل ایدم فقط بیلمه‌م نه‌دن ایچمدن برآز دولاشمق کلدی سوقاغك آلت باشنه ، کوشه‌یه قادار کیتدم تکرار دوندم . فاخره‌لره کلدیکم زمان قاپی‌یی آرالق بولدم فقط کیرمك ایچین اولکی جسارتم یوقدی ایلك کیجه‌کی تهدیددن صوکرا ، نه‌یالان سویله‌یه‌یم ، جادالوزدن قورقدشدم. مع‌مافیه صباحله‌یین لیلانك کتیردیکی خبرلر یك کیفمه کیتمشدی . مردیوه‌نك اوزون عکسلرله غاجیردایان باصاماقلرینی چیقارکن فروزانله قارشیلاشدم .

سه‌ویجله آلنی اوزاتارق : — کلدکمی بلمی بن‌ده شیمدی سکا آدام کوندەریبوردم .

— بونه عجله ..

— عجله‌سی وارمی وقتمز قالمادی که داها سن حاضرلاناجقسك فاخره حاضرلاناجق‌ده صیرا بزه کله‌جك کلین کیدیرمك قولایمی صانیبورسك تلی طاقیلاجق ، یوزی یازیلاجق .

— یوزینی براقك بن یازدم (دینجه) قهقهه‌یی صالیوردی .

— سن ناصل یازارسك او بدکنك وظیفه‌سی دیدی . دیمك نجمیه یازاجقدی .. کندی کندیمه : « وای کافر قیز وای » دیدم . او یازی نه بیلیر ؟

— یکی فخریه خانم افندی ناصل ؟

— ناصل اولاجق دوندن بری ناز خسته‌سی ... فروزان

کولویوردی. شیمدی سنی چوق ، اما پك چوق سه‌ویبور ، دیبه بیلیرم که فاخره‌دن فضله ..

بن تحف بر وضع ایله : — اولا بیلیر دیمشدم .

فروزانله قول‌قوله حاضرلق اوداسنه کیردك فاخره قومینه‌زونله اوطورویور لیلایله‌قونوشویورلردی. بنی کورونجه آ.. : آ.. ! دیبه قاچدی . کولوشدیلر . فروزان : — نه قاچیورسك آیول انسان مستقبل قوجاسندن قاچارمی ایمش دیبه اکله‌نیور . فاخره قاپنك آرالغندن — بویله خبرسز کیریلیرمی هپ قباحت سنده فروزان ..

لیلا (کوله‌رك جواب ویردی) : — اوکا شبهه‌می وار هپ قباحت‌اونده فاخره چپلاق‌اوطورور قباحت‌فروزانده ، لمی خبرسز کیره‌ر . قباحت فروزانده .. ذاتاً فروزان اولق برقباحت هرکسك کوزینه چارپیبور .

اوطوردق فاخره‌ده آرقاسنه بر مشلح آلوب یانمزه کلدی . لیلا متصل برشیلر دیکییور : — کیمکجکز دیبه قورقویورم دییوردی. فروزان‌قالقدی : — کل سنی کزدیره‌یم‌ده عجمیلك ایتمه‌یه‌سین دیدی. ایشته بوراسی طوبلاناجغمز صالون (کوله‌رك) طیبی سن بورایه کیره‌مه‌یه‌جکسك ، بوراسی خانملره مخصوص .. قینا کیجه‌سی بوراده یاپیلاجق (بردنبره) ها سکا بر مژده بوکیجه سود نینه‌مده کله‌جك نه قادار کوزه‌ل اوینار بیلسه‌ك بزه برجوق اویونلراویناياحق نازمند کوزه‌ل طنبور چالار بیلیرسك اوده صاری‌زیبکی چالاجق باق زیبك اویونی ناصل اوینانیر کور ..

بن تأثرله : — بکا نه .. بن کوره‌مه‌یه‌جك اولدقدن صوکرا ..

فروزان — ناصل کوره‌مه‌یه‌جك اولدقدن صوکرا ... سن

بوراده یاناق اوداسنده اوطوروبرسك سنی کیمسه کورمه‌ز. فقط سن هر کسی کورور هر اویونی سیر ایده‌رسك هم داها بر اویونمز داها وار. دییه‌قولاغمه ایکیلدی! ـ فاخره‌یه‌ده جرکس اویونی اویناماجغز دیدی .

شیطان قیز سویله‌دیکی سوزك بنده‌کی تأثیرینی نه‌أبی بیلییوردی دوندی .

— خوشکه کیتدیمی دییه کولمکه باشلادی .

خوشمه کیتمك نه‌دیمك فاخره‌دن اول یوره‌کم اویناماغه باشلامشدی.

فروزان اودایه کیردی بنده تعقیب ایدییوردم : ـ ایشته یاناق اودا کز قاریولایی بکلدکمی . باقالم بو کیجه راحت ایده‌جکمیسکز دییور. بره‌ربره‌ر موجود اشیانی کوسته‌ییور ایضاحات ویرییوردی. یوره‌کمك چارپنتیسی کیتدکجه آرتیوردی .

— بوتون بونلری کلین کندی أیله ایشله‌دی . کندی أیله دوزه‌لتدی . یرله‌شدیردی ..

تکرار حاضرلق اوداسنه دونمشدك .

لیلا (کوله‌رك) — ناصل کوکی بك افندی هرشی یولنده‌می ؟

— فوق‌العاده دیدم . کوچوك پاکتلریمی المدن براقمایوردم .

لیلا صوردی : — او الکده کیلر نه‌در !

— شی .. بر شی ده‌کل (کندیمی طوتامادم) کلینله قایناناپه هدیه دیدم . بر قهقهه‌در قوپدی .

لیلا — کوره‌لم ، کوره‌لم دیه هایقیردی .

بن — یووق هیچ هدیه دوکوندن اول کورولورمی دیدم . اصرار ایتدیلر ..

نجمیه ایله سزاده کلشلردی . لیلا تلاش و مراق ایله پاکتلری چوزوبوردی . هپسی باشنه طوپلانمشدی .

— او یوز کوروملکی دیدم . ساعت محفظه‌سندن چیقان « کوپه چیچکلری » حاضرونی اوقادار کولدورمش اوقادار کولدورمشدی که عادتا شو ایجادیه ممنون اولمشدم .

صیرا قاینانانك ألماسلی ماشاءاللهنه کلنجه قاتیلمامق ایچین کیمی قاصیقلرینی صیقییور ، کیمی یرلرده یووارلاتییور کیمی ماشاءاللهی بری برینك الندن قاپمغه چالیشییوردی ..

لیلا : — آفرین کوکی بك ایشته بویله دوشونجه‌لی اولمالی . قاینانانك چکدیکی زحمتلری دوشونمش‌ده بو هدیه‌یی حاضرلامشسك تشکر ایده‌رم دییوردی .

نجمیه (کوله‌رك) : — آیول ساعت اون ایکیه کلییور سز یمك بیدیکزمی ؟

لیلا (کوله‌رك) — اوروجزی یارین کیجه پاچایله یوزاجغز .

سزا — آ... عقلمی یوزارم سزچیلدیردیکزمی بو نه دیوانه‌لك (آلایله بنی کوسته‌ره‌رك) کوکی بکك یوزندن یمك ده‌می بیمه‌یه‌جکسکز ایشته بونی آکلامام .

لیلا (جدیتله) — آکلادم قیزم ، آکلادم سنك ده جانك قوجا ایسته‌یور . (قهقهه‌لر آراسنده) عجله ایتمه فاخره‌نك مروتی کوره‌لم سنی ده باش کوز ایده‌رز (کولوشمه‌لر دوام ایدییوردی)

فروزان — أوت ، أوت بو تعریضلر اوندن ایلری کلییور . اونك ده یوزنی یازمالی .

نجمیه (تحسرله) — آه کاشکه جیفته دوکون باپسایدق .

فروزان (تعجبله) — دور باقالم داها کوکی بولمادق .

نجمیه — ایشته کوکی حاضریا بر کوکی ایکی کلین اولوردی .

سزا (کوله‌رك) — فاخره ایله اوزناقمی اولاجقدق . نه أبی اونکله قارده‌ش قارده‌ش کچینیردك . فاخره قیزارمشدی ..

فروزان (جدیتله) — أوت قارده‌ش قارده‌ش صاچ صاچه باش باشه .

بن آتیلدم — یاهو سز کندی کندیکزه کلین کوکی اولویورسکز بر کره‌ده بنم رأیمی صورسا کز آباقالم . بن ایکیز کلین آلمق ایسته‌یورمی‌یم .

لیلا (کوله‌رك) — صوص ، صوص بوخصوصده ارکك رأیی آلینماز . اونلرك ایلك سوزی : « شریعت دورده قادار امر ایتمش » در . بویوك آننه‌م آکلاتیردی . بایام آننه‌مك اوسته اوده‌کی خدمتجی بی نکاح ابتدیکی زمان زاوالللی آننه‌جکمك کوز یاشلرینه قارشی ، مقام تصلی‌ده : خانم نه آغلایورسك الله بویله امر ایتمش کوزه‌ل کوزه‌ل کچینکز دیمش آننه‌مك : اوستمه قادین آلدیغمکه ده کل بنی برخدمتجی به ده کیشدیکنه یانیبوردم سوزلرینه : « تحفسك سنك‌ده بنم‌ده ایشلریمزی کورور قنامی دیشاریدن برینی آلسام بری بریکزی قیصقانیردیکز بر اورتاقلق غیرتیدر کیده‌ردی . شیمدی ئویله‌می‌یا ! » دیه تأویله قالقمش . اوخ ارکك ده کلیسکز هپکز عینی قوماشدن سکز .

بنم جانم صیقیلمشدی : — عفو ایده‌رسکز اونی سز . بن حقارته کله‌مم . سز بنم قاریمه بر اورتاق کتیردیکمی کوردیکزمی ؟ بن کل اوسته کل قوقلامام . سزك بیلدیککز پیس بوغاز ارککلردن ده کلم .

لیلا (جدی) دها دور باقالم أوله‌ن‌ده سوکرا کوروشورز .

اعتراض ایتدم — یووق لیلا سنی قارده‌ش کبی سه‌وه‌رم شیمدی

قونوشویورز ، کوروشویورز باشقا .. فقط أوله‌ندکدن صوکرا ، أوت أوله‌ندکدن صوکرا کوروشه‌مه‌یز .

لیلا (کولمکه باشلامشدی) — یا فاخره ایله ...

بن قیزارمش ، شاشیرمش — ناصل .. فاخره‌یی آلمایورمی‌یم .

هپسی بردن قهقهه‌لرله کوله‌رك « براوو ، براوو » دیه هایقیریشیورلردی .

لیلا — کوروبورمیسك فاخره بو کیجه‌دن صوکرا آرتیق کوروشه‌مه‌یه‌جکز . بوندن صوکرا کلینله کوکی چیفته قومرولر کبی بورون بورونه یاشایاجقسکز نه سز کیمسه‌یه کیده‌جکسکز نه کیمسه سزه کله‌جك .

سزا (تعریضکار) — توکلی أوله‌نمك مزاره کیرمکدر دیمه‌زلر .

بو لاقیردیلره فنا حالده قیزمشدم — بك اعلا خانم افندیلر سز أوله‌نمه‌یبکز . فقط أوله‌نمك ایسته‌ینلری‌ده زهرله‌مه‌یبکز ، دیدم ، کل فاخره بز سنکله کلین اوداسنه کیده‌لم دیه فاخره‌نك قولنه کیردم یورومکه باشلادق . آرقامزدن برقهقهه‌طوفانی بزی‌تعقیب ایدییوردی .

لیلا (کوله‌رك) — بو نه‌تلاش کوکی‌بك سز بورایه أوله‌نمکه‌می یوقسه قیز قاچیرمغه‌می کلدیکز دیدی . هپ کولوشمکه باشلادق . هر کس کلشدی . بمك اوداسنه ایندك .

بی نماز چوبوغنی یانه بیراقارق مندیلی آلدی نه قادارده صیجاق بر جام داها آچساق دیه بوزنی کوزنی سیلمکه باشلادی . کوچوك حسینك کتیردیکی قهوه‌لری ایچدك بر آز شاقالاشدق .

بی نمازله چوبوغنی تازه‌لهیوب وضعیت آلماسی هپمزی سکوته دعوت ایتمشدی . باشلادی ..

نهایت دوکون باشلامشدی . بن کوکلکلریمی کیمش یاتاق اوداسنه چکیلمشدم . بزم دوکونك کندینه مخصوص خصوصیتلری واردی . قولتوق ؛ قینا کیجه‌سی مراسمندن صوکرا اولاجق پارا قولتوغه کیره‌رکن سربیله‌جکدی . قولتوغه کیره‌رکن قاینانامك الی ثوبه‌جك هدیه‌سنی آلمله کوکسنه طاقاجقدم سازلر سوزلر باشلادی .

نازمند طنبور ، سزا عود ، نجمیه کمان ، فروزان‌ده عود چالیوردی . هپ بر آغیزدن شرقیلر سویله‌نیور آرا صیرا فروزانك سودنینه‌سیله قیزی « الله، الله » صدالریله مجلسی غیرتله کتیریوورلردی . چوق کچمه‌دی . سود نینه جوشدی آلندن دفی براقوب اورتایه آتیلدی . دونویور ، دونویور دونویوردی . آللی بوللی آنتاریسی ضیانك اوبونلری آلتنده بیریل بیریل یانیور، بیریلی بیریل دونویوردی .. قیزی‌ده قالقدی مجلس قیزیشمشدی . نازمند صاری زیبکه باشلادی : آنا قیز قارشی قارشی‌یه بری ارکك بری قیز حرکاتیله اوبونی جانلاندیریوورلردی . حقیقةً کوزل برمنظره ایدی. کلین کوشه‌ده تللرینی پوللرینی طاقش بر بیك کوزللکیله کولویور . روحی ، ایچمی‌ده کولدورویوردی . چالغی ، چاغاناق کوزیمه کورونمه‌یور بن کلینله باش باشه قالمغی دوشونویور :

کلینه بر سوزم وار کوکی کیردیکم کیجه

شارقیسنی میریلدانیوردم . .

بردن‌بره برحرکت اولدی مهتابی آکدیریر . برپاریلدی یاپیلدی برهالهٔ نور وآتش آراسنده تللروتوللرك دوندیکی، ضیالرك اوطوردیغی بو قارانلق اودانك قاپیسنه قادار اوزادیغی بی قوجاقلامق کندینه

چکمك ایسته‌دیکنی کوردم کوزلرم قاماشدی . فاخره اوینایوردی . اووخ بو منظره عمریمده تماشا ایتدیکم اویونلرك أك کوزه‌لی ، أك صیجاغی ، أك مونسی ایدی . کوزلریمی آیرامایوردم . اونك اونازلی التوالر ایچنده ایکیلوب دوغرولوشلری ، قیریلوب ، بوکولوشلری بی حالدن حاله صوقویور صان که فنان یاراماز بر پاموق أل بوتون سیکیرلریمی آتشلی آووجنك ایچنه آلمش أزوب بوزویور ، صیقوب براقیوردی . .

قاچ دقیقه سوردیکنی بیله‌مم، کوکی کلسین قولتوق زمانی کلدی ، سوزلرینی خیال میال ایشتدیکم زمان آرادن بربیل کچمش کیبیدی .

لیلا قوله کیردی :— اویویورمیسك داوراك باقالم باق فاخره ته قادار جانلی اوبونتی بکندکمی چاپقین قیز حقیقةً کوزل اوینار برآز صیقیلغان اولماسه .. دیبوردی . « چاپقین قیز » « صیقیلغان » سوزلری قولاغمده چینلایوردی .

ماشاءالله .. ماشاءالله صدالری آراسنده قالابالغك ایچنه کیردم . فاخره قارشیدن کلیوردی . لیلا اصوجه :

— سرپ دیدی آلیمی جیمه صوقدم برآووج پاپانیه چیقدی . شاشیرمشدم : لیلا تکرار ! « سرپ » دیدی . سربدم تکرار تکرار سربدم پاپانیه‌لراونلقلر بری برینه قاریشمش دوکولویوردی. لیلا فاخره‌یی قوله ویردی آیاقلریمزك آلتنده قیورانان ، چارپنوب چیرپینان آلایك اوستنه یووارلاتمامق ایچین بری بریمزه طوتونویوردق .

قهقهه‌لرآراسنده قاینانانك ماشاءاللهنی کوکسنه طاقوب آلنی ثویدم یاواش یاواش کلین اوطه‌سنه دوغرو یورومکه باشلادق سود نینه ایله

قزینك بیلیشیق سسلری : الله بریاصدقده قوجاسین الله بریاصدقده قوجاسین تمام اودا قاپسندن کیریبوردق :

— باق چاپقین ... دییه بر سس کلدی باشیمی چه‌ویردم أصل قائم والده یوکسه‌ك خوطوزی ، صالقیم کوپه‌لری أللاس بوروشیله قارشیمده ده‌کلی ایدی ؟!.

باشمده صاچلریمك اللریمده آیاقلریمده طیرناقلریمك تیتره‌دیکنی دویدم . قولیمده فاخره اولماسه دوشوب بایلاجقدم . کوزلریم کوزلرینه ایلیشدی . جادالوز طاتلی طاتلی کولویوردی : — نه‌ده کوزل یاراشمش ماشاءالله ماشاءالله الله بریاصدقده قوجاسین دیمزمی بوتون بوتون شاشیرمشدم . دیزلریمك باغی چوزولمش یاری قورقو یاری سه‌ویجدن بری برینه ووروبوردی فاخره‌یی‌ده سوروکله‌یه‌رك دوندم ثوپه‌یم والده‌جکم ، دییه الی آلدم غیر اختیاری برحرکتله : — شی. یا کلیش اولدی افندیم هدیه کز یا کلیش اولدی عفو ایده‌رسیکز دییه جیبمدن چیقاردیغم کوپه چیچکلرینی خانم افندی‌یه طوتوشدورمشدم . قادیجغز دورت طرفدن قالقان قهقهه قاصیرغاسی آراسنده محفظه‌یی آلوب خوطوزینی کوپه‌لرینی صاللایارق کیده‌رکن کلین کوکی کنیش برنفس آلارق اودایه کیریبوردق ...

بی‌نماز صوصدی یینه حکایه‌سنی أك جانلی نقطه‌سنده کسمشدی .

دوردنجی کیجه

یانییور !.. یانییور !..

بزم امام یانیه‌لی ایدی.. کندی ألیله حاضرلادیغی یمکلرك حقیقةً هپسی لذیذ هپسی نفیسدی. هله یانیه باقلاوامی سوفرانك شهر آیینی آراسنده بر طاق ظفر تشکیل ایتمشدی.

بی‌نماز (دایاناماری) : — امام وار اول ! . اونوتدم هرشیٔ اونوتدم دییه هایقیردی .. سوفراده کولمکدن بری بریمزه کچمشدك بزم امام جداً ظریف آدامدر . اوزون مدت اوروپاده‌ده بولونمش نشئه‌یك صوفیا سفیری ایکن یانینده اونی‌ده امام اولارق کوتورمشدی داها اول مادریده‌ده ایدی ..

کوچوك حسین (آتیلدی) — وار اول دوستم وار اول فقط برآز انصاف ایدوب بونی برآز اول کتیرسه‌یك اولمازمی ایدی .

بی‌نماز — او قادارجق‌ده اماملغی یاپمازسه اولماز نظر ده‌کر سن برآز انصاف ایدوب‌ده آز بیسه‌یك اولمازمی ایدی « دوغرو » دوغرو » دییه قهقهه‌لر ..

بی‌نماز صیوالی قولنی باقلاوا طاباغنه دالدیرارق :

ثولو کوزندن یاش
امام أوندن آش

دیرلردی نه افترا ایمش دییه قوجا برلوقا آغزینه کوتوردی .

رضا کوله‌رك — امان دده بونه تلاش دیدی . گولوشه اویناشه اوقادار یمك یمشزکه صوفرادن قالقارکن بلا استثنا هپمز بللریمزی کهوشه‌تمك احتیاجی دویمشدق .

امام — قصوره‌باقازسکز، بزم‌قولوبه سزك کاشانه‌لره بکزه‌مه‌ز. ثویله ماروکن قولتوقلر ، ماروکن قاناپه‌لر آرازسا کز آلدانیرسکز. ایسته‌ین شوسدیره قورولسون ، ایسته‌ین بنم کبی‌شوبوسته کیلردن برینه چوکیورسین دیدی . امامك اوی تام بر تورك ذوقنی اوقشایاجق طرزده دوشه‌تمشدی . قالین یرلی باصمالردن دوشه‌تمش ایکی کوشه‌لی بویوك سدیر اودانك جبهه‌سنی قاپلایوردی . اطرافی الده ثورولمش دانتلالرله سوسله‌تمش اوفاق یاصدیقلر کوشه‌لره یرله‌شدیریلش یرلره اوفاق اوفاق مینده‌رلر داغیتیلمش قوزو پوسته کیلری‌یاییلمش صاف، تمیز برمنظره آلمشدی .

بی‌نماز — ماروکنمی ، دیدی ، یرده‌کی مینده‌رلردن برینه یرله‌شدی آرقاسنی سدیره یاصلادی فسنی باشندن آتدی .

— الله آرتیرسین دونکی دیش کیراسی دولغونجه ایدی . غالبا دیدی کولوشمکه باشلادق . .

رضا (کوله‌رك) — یعنی مقصدك دیش کیراسی ایسته‌دیکمزی آکلاتمقمی .

بی‌نماز — عربلره العارف یکفیه الاشارة، دیرلر. داوول چالاجق ده‌کلزیا .

کوچوك حسین — داها پك ایرکن ده‌کلمی اونی کیده‌رکن دوشونورز .

بی‌نماز — أولاد احتیاطلی بولونمق دائما خیرلیدر . نه اولور نه اولماز پاطردی یه کلیر ، اونوتولور .

نوری — بی‌نمازك حقی وار احتیاط أبی شیدر یارین آقشام کندیسنده ده‌کلمی‌یز ..

امام (آتیلدی) — أوت أوت خاطرلانمالی .

بی‌نماز (چوبوغنی‌چکه‌رك) — اوسته‌خیرسز أوصاحبی باصدیریر دیرلردی . بو أوصاحبی بزی‌ده باصدیرمغه اوغراشییور . هله سن بو آقشامی‌تمیزله‌باقالم یارینه الله کریم ... امامك کوچوك اوغلی‌قهوه‌لری کتیرمشدی آلدق .

کوچوك حسین — قوزوم امام سن بوقوقولو قهوه‌یی ثره‌دن یولورسك دیدی .

امام هیچ بوزمادن — بره‌زیلیادن کتیرتیرم .

نوری (کولمکه باشلادی) — بن بر کتابده کورمشدم اوراده قهوه‌یی طولابدقدن صوکرا کونلرجه لاوانطا چیچکی دوشه‌تمش سپتلرده حفظ ایده‌رلرمش .

کوچوك حسین (اینانمشدی) — بوده کوچ بر ایشمی بزده‌ده یاپسالر نه اولور .

رضا — شوئی قهوه‌جیلرك عقلنه کتیرسه‌که ..

امام (تبسمله) — افندیم بن‌بواصولی فرهاد پاشالردن ثوکره‌ندم اونلر قهوه‌یه برآز فاقوله قاریشدیرییورلر .

کوچوك حسین — باق‌هله مبارك کونده یالان‌ده سویله‌یورسك‌ها هانی بره‌زیلیادن کتیردیوردك (نوری‌یه دونه‌رك) بوده قهوه دوکوجینك هینغ دیجیسی .

بی نماز ـــ « اوزومی بی ده باغی صورما » سنك نه كه لازم ترەدن كليرسه كلسين كيده جكی پره باق... قهقهه لر آراسنده « ديكله يورز دده هايدی باقالم ؛ سسلری دويولدی ..

بی نماز (طـاتلی طاتلی كوله رك) ـــ أوت ، ديدی ، اوكيجه صباحه قادار بلكه اون كره كوكی كيردم بو طاتلی رؤيانك بيتمه سنی ايسته مه يوردم ساعت بشی بولمش ليلا كلش بر ساعت اوطورمش باقشلرك قالقمغه نيتم يوق قالديرمغه قرار ويرەمشلر ..

طاق .. طـاق .. طاق .. قاپی يه ووروليغنی اويقوم آراسنده ايشيتمشدم كوزلريمی آچادن داها دوغروسی آچامادن : ـ كير ديدم فقط كيرەنی كورمه دم تكرار دالمشم بری صـاچلريمی اوقشـايور . ياناقلريمی ئوپويوردی .

نوری ـــ رؤياده می دده ؟

بی نماز ـــ يك فرق ايده مه يوردم . رؤياده می ايدی . دنياده می ايدی خفيفجه كوزلرم آچيلدی . ليلا ياتاغمك كنـارينه اوطورمش اوستمه دوغرو ايكيلمش قيوريم قيوريم صـاری صاچلری آلتيمه پوسكوللر كبی يوزيمی غيجيقلايور . آتشلی پارماقلری بلور طاراقلر كبی كاكلريمی طارايور طاتلی نفسلری ايليق بر صباح روز كاری كبی جكرلريمی دولدوروبوردی .

ـــ سنميسك ليلا ، ديدم كولدی ، ساعت قاچ ؟

ـــ بونه اويقو چوقمی يورغونسك ساعت بش .

ـــ نه ديبورسـك ، ديبه ، دوغرولدم . نظرلرم ليلانك ياری آچيق كوكسندن ايچه ری آقوب كيتمشدی ، بوكون ليلاده باشقا برحال واردی ألله رينی الله ريمك ايچنه آلدم تيتره يوردی : « نه كوار ليلا » ديدم .

صيقيلارق ـ هيچ .. ديدی . اووخ بوهيچ ... بوهيچ اوقادار معنيدار ، اوقادار ده رين ايدی كه بكا « هپ » قادار كنيش وشمولله كلدی . داها زياده صورامادم ليلا اون آلتی ياشنده ايدی . بن اون سكزيمه كيرييوردم ... قالقمق ايسته دم بردن بره دوردم بيلمم ناصل برحس ؛ بر اوتانمق حسی ... هر كون برابر اوينـاديغم ، هر كون برابر ياشاديغم بو كنج قيزجغزدن بوكون بو دقيقه اوتانيبوردم .

ليلا ترددمدن آكلادی بلكه ده اوده عين حسی دويوبوردی .

ـــ قالقاجقسك ده كلمی ؟ بن چيقايمده ديدی .

ـــ خايير ، خايير بجين چيقاجقسك بكا ياردیم ايت داها چابوق چيقارزديدم . ليلا قپ قيرمزی اولمشدی . اوبونه قاريشان حوبيالقلردن أثر قالمامشدی .

ـــ سن كينيرسك ديدی . قاپی يه دوغرو يورودی .

دالغين دالغين اودادن چيقدم . بزم اجتماعكاهه ايندم . كيمسه لر يوقدی . خدمتجی قيزی چاغيردم صوردم :

ـــ ليلا نرده ؟

ـــ كيتدی كوچوك بك سزك ايچين قالقنجه بزه كلسين ديدی .

بن بو غرابته بر معنـا ويرەمه يوردم . ليلاده كيتدكجه كنديني كوسته رن بر ده كيشكلك واردی . وقت كچيرمه دن كيتدم .. بش بش دقيقه قاليده بكله تدی .

قارشيلاشديغمز زمان بينه اسكی شوخ ، شـاقراق ، چوجوق ليلايی كوردم . ياريم سـاعت اولكی حالندن اثر يوقدی . ياكز اوت ياكز او ايری كوزلرينك اطرافنـده خفيف پنبه بر حلقه ، معنيدار بر ايز پيدا اولش كيربيكلری ايصلانمشدی .

— لمی نه دوشونویورسك باق بزه قانلی قاواق ، اویونتی انتخاب ایتدك .

— بك اعلا ، بك اعلا ! نه ایسترسه کز اونی اوینارز دیدم .

لیلا معنیدار معنیدار کوله‌رك :

— فاخره قارا کوزك کلینکنی ایسته‌یوردی .

بللی ایتمك ایسته‌مه‌دم . فاخره اسمی بنده باشقا بر اویانقلق حاصل ایتمشدی . لیلا ایله فاخره بو ایکی قیز بنی ایکی جامع آراسنده قالمش بی‌نماز حالنه کتیرمشدی . نه برندن آیریلابیلیور ، نه دیکرینه قاووشا بیلییوردم .

اوکیجه‌کی ترتیباتی لیلادن ئوکرەندم . نازمنده پرده‌لر قورولمش ، شمعه‌لر حاضرلانمش خصوصی بر اودا حقیقی بر خیالخانه‌یه قلب ایدیلمشدی . قارا کوزی بن اوینانماجقدم . لیلا ایله فاخره‌ده بکا یاردیم ایده‌جکلردی . بن بو ایکی باشی معمور کیجه‌یی جان و کوکلدن قبول ایتمش آقشامی ایپله چکیپوردم . افطارلقلر بره‌ر بره‌ر کوزیمك ئوکندن کچیپور . کیراز رجلیه‌می یوقسه شفتالی رجلیه‌می اوروجمی بوزایم دیه‌یه دوشونیوردم .

لیلا : — ایسته‌رسه‌ك نازمنده قادار کیده‌لم دیدی — کیده‌لم دیدم .

— ها لمی سنده ، قانلی قاواق ، وارمی ؟

یوقسا بر دانه بولالم کتابسز ناصل اوینانماجغز .

— بنده بر چوقلری‌وار اما هانکیلریدر بیلمه‌م . بری اولمازسا بری اولور . اوده دوشونوله‌جك شیمی ؟

لیلا یوزیمه باقدی کوله‌رك — ئویله‌یا ، دیدی ، مقصد ..

سوزینی بیتیره‌مه‌دی قولاقلرینه قادار قیپ قیرمزی کسیلدی .

قول قوله ایکی چیلغین جوجوق کبی مردیوه‌نلری ایکیشر ایکیشر آتلایارق چیقدق . کولوبور ، ظپلایور : — کل ، کل سکا بو آقشامکی حاضرلقلریمزی آکلاتایم دییوردی . اوطوردق لیلا ایله دیز دیزه ایدك . اوزاندم دوداقلرینی آرادم . کوله‌رك الریمی طوتدی .

— دیکله بو آقشام نازمندلرده‌یز بر قارا کوز ترتیب ایتدك . باشقالری‌ده کله‌جك طانیمادقلرك .. بنم‌ده طانیمادقلرم واریا .. (کوله‌رك) بر قسمی اولا کلمك ایسته‌مه‌مشلر .

— نه‌دن ؟

— آکلایامادکمی ؟ بز لمی‌یه ناصل چیقارز دیمشلر .

— بکامی ؟ (قهقهه‌یی صالویردم) سن سویلیه‌مه‌دکمی لمی پچه ایله کلیر دیمه ایدك کولدی .

— بزم محله‌ده خروسدن قاچان چوقدر .

— بیلیرم بیلیرم قاچانه اوغورلر اولسون بز بزه داها آیی أکله‌نیرز .

لیلا (کوله‌رك) — ناز آجانم ناز . ایشته هپسی کله‌جك ..

آرتیق فاخره‌یی صورمغه جسارتم یوقدی . بکله‌دم . بکله‌دم بحثی‌ده کچمه‌یوردی . لیلا متصل آکلاتیور . قارا کوز ترتیباتی سویله‌یور : — آرا صیرا اوینانیرز لمی اولمازمی سن کوچککن نه قادار چوق سه‌وه‌ردك هر کیجه اوینانیردك خاطرلایورمیسك دییوردی .

أوت خاطرلایورم . فقط قارا کوزی‌دوشونه‌جك حالده ده‌کلدم .

لیلا دانیشلمك فرقنه واردی .

سوقاغه چيقمشدق . ياواش ياواش قونوشا قونوشا كيدييوردق :

— نوريه‌نك دفنى ايسته‌مه‌لى ديدى .

— بن آقشام كليركن كتيرم ديدم .

— سن شيمدى كله‌يورميسك ؟

— كله‌جكم فقط كتابى آرامغه دونه‌جك ده كلمى‌م .

برآز دوشوندى‌صوكرا (كوله‌رك) — هايدى لمى اولا كتابى آرايالم دفى‌ده آلوب نازمنده كيده‌لم او زمانه قادارده آقشام اولور .

ممنونيتله قبول ايتدم . دوندك بولده داها شن ، داها شاقراق ايدك . سوقاقلر تنها ، اوقادار تنها ايدى‌كه قوش بيله اوچمايوردى . نازمنده كتمك ايچين آپى اوزاقلاشمشدق . آوه ياقلاشديغمز زمان ليلا دوردى . ذهناً مشغول كيدى .

— نه‌يه دوردك ديدم .

— هيچ ، ديدى ، فاخره‌يى‌ده آلالم اولمازمى ؟

بو تكليف بك غير منتظردى . بيلمم ناصل اولدى آنى بر حس ايله : — خاير ليلا اونى دونوشده آليرز . كتابلرى سنكله باش باشه قاريشديرالم. ديدم. ليلا اصرار ايتمه‌دى . سوزلرم كنديسنى بك سه‌ويندير مشدى. بلكه‌ده اوتكليفى بنى ده‌نه‌مك ايچين ياپمشدى. آوه كيردك ...

ليلا داها شن ، داها شاطردى ، قوش كبى قانادلانمشدق . مرديوه‌نلرى ناصل چيقديغمزى بيلمه‌يورم. اولا بنم كوچوك اودايه كيردك كتابلرم اوراده كتبخانه‌جكمده ايدى. اونلرله مشغول اولمايالى سنه‌لر أوت سنه‌لر اولمشدى . شيمدى جانلى يازيلر ، جانلى كتابلر اوقويور ، نكارستان چينده سياحت ايدييوردم .

بوغداى تارلاسنه آتيلان سرچه‌لركبى كتابلرك اوستنه آتيلمشدق. أليمزه كچنى شويله برده كوزدن كچيروب راست كله بر طرفه فيرلاتيوردق . آلت اوست ايتديكمز اودانك شو منظره‌سى بزى او قادار كولدوروپور اوقادار سه‌ويندير ييوردى كه تعريف ايديلمز . أوى يالكز كيمسه‌سز بولنش ايكى كوچوك يارامازى آكديرييوردق بر خيلى قاريشديرديغمز جلدلى، جلدسز، تمام ، أكسيك، صاغلام، يرتيق كتابلر آراسنده بر ده‌مت قارا كوز بولدق .

ياوه صفاسى ، قانلى نكار ، قارا كوزك دوكونى ، قارا كوزك سنتى ، قانلى قاواق ..

قانلى قاواق دير ديمز ليلا سه‌ويجله صيچرادى : — بولدق بولدق نه أبى ، ديدى ، بن بو اويونى چوق سه‌وه‌رم .

ثوكمزده بيغين بيغين دوران كتابلرى كليشى كوزه‌ل دولابلره طيقيوردم .

— قارا كوزلرى قويما ، ديدى ، بلكه بنه اوبناتيرز .

اونلرى آييردم ليلا اوطورمش كتابى كوزدن كچيرييوردى بنده يانمه صوقولدم اودالغين دوام ايدييوردى . بنده سطرلرى تعقيبه چاليشيوردم برى بريمزه اوقادار ياقين اوقادار ياقين ايدك كه كوزمن ايكيمزى بروجود صانيردى .

امام (كولدى) — كل قوردى كبى أليندن كلسه قيزك كوملكنه كيره‌جك .

بى نماز (تحف بروضعله) — بنم يريمده اولسايدك سينه‌سنه كيره‌ردك .

رضا (صبرسزلانارق) — دوام دوام ..

بی نماز چوبوغنه برآزتوتون قویدی برآز وضعیتی ده کیشدیردی باشلادی :

— صاچلری یوزیمی، نفسی روحمی اوقشایوردی آلمی آرقاسندن اوموزینه آتمشدم .. بردن بره :

— کوزه‌ل ، کوزه‌ل دیدی .

غیر اختیاری : — سنك قادار ده‌کل دیمه کندیمه دوغرو چکدم . مونس براقیاد ایله صوقولدی کتاب پارماقلرینك آراسنده بوروشمشدی قابی حیزله آچیلدی خدمتجی قیز — فاخره خانم کلدی دیمه قاپیدن کیردی بن راحتمزی یوزان بو صایغیسز قیزه فنا حالده قیزمشدم .

— بکی کلسین بویله حیدود کبی اودایه کیریلیرمی انسان برکره قاپی یی وورور ، دیدم ، قیز کولویوردی .

— سز تنبیه ایتمه‌مشمی ایدیکز ؟ اونك ایچین وورمادم . دیدی فی‌الحقیقه ایکیده‌برده کیردیکجه قاپی‌ووروب دورما سیکیرله‌ندیریپورسك او یابانجیلر ایچین .. دیمشدم .

— فاخره نرده ، دیدم ، کلسین لیلا قالقارق :

— کیده‌لم وقت‌ده کلمشدر . دیدی قالقدی ساعت‌ده اون بری بولمشدی . قارا کوزلرینی آلدی . کولوشه‌رك ایندك .

فاخره (متبسمانه) — کیدیپورمیز . نازمند خدمتجیسی کوندره‌رمش بزی بکله‌یورمش برده « دف » ایسته‌یور . دیدی .

لیلا (کوله‌رك) کیده‌لم بز دنی حاضرلادق شیمدی کچرکن نوریه‌لردن آلاجغز کلیرسه اونی‌ده کوتوروروز (دیدی) (کوله‌رك) فاخره‌نك بوینه آتیلدی ثوبوشدیلر .

— نه یالان سویله‌یم کوزم قالدی دیدم . قهقهه‌یله کولدیلر .

امام دایانامادی — آبرادر سن‌ده چوق آچ کوزلیسك دیدی.

کوچوك حسین (کوله‌رك) — بری بر بری باقار قیامت‌اوندن قوپار .

رضا (آلایله) — کوز یابی یوقمی یا ..

بی نماز دوام ایتدی :

لیلا : — قارا کوزلری بولدق فاخره‌جکم سنك ایسته‌دیکك‌ده وار برکیجه‌ده اونی اوینارز اولمازمی دیدی . کولوشه‌رك چیقدق نوریه أوده یوقدی دنی آلدق . نازمندلره کیتدك قاپیدن بر آلای والا ایله قارشیلاندق یکیلر ، أسکیلر ، قاچانلر ، قووالایانلر هپ بری برینه کیردی چیقدی برثوپوشمه بر قوقوشمادر کیتدی. بن برکوشه‌ده قالمشدم نازمند یکیلری کتیردی ، طانیشدیردی :

— امی بك کوله‌رك یاخود لمعیه‌خانم کولوشدیلر صاچلریمه قادار قیزارمشدم دوام ایتدی . ملیحه ، شادیه ، صباحت ، حسنیه . . سلاملاشدق ، أل صیقدق اونلر ثوکدن ، بز فاخره ، لیلا آرقادن برپانیردی ، برکورولتو برقهقهه یوقاری چیقدق .

نازمند (قهقهه‌لر آراسنده) — کل باقالم خیالی امی افندی برکوزدن کچیر باقالم برا کسیك وارمی ؟ دیدی

دولاشدم پرده‌نك ایچنه کیردم چیقدم هرشی تمامدی .

— الله نظردن اسیرکه‌سین پرده‌نك برکناریه براسکی یابوچ لازم دیدم کولوشدیلر ، کونوشدك برآز خوش بشدن صوکرا طوپ آتیلدی نازمند بزلره مخصوص آیری برسوفرا حاضرلاتمشدی .

کوله أکلهنه یمکی بیدك یکی مسافرلرله داها دوغروسی مجلسمزك

یکی اعضالریله شاقالاشیوردق بن هرزمانکی کبی رئیس موقعنده یعنی موقع حرمتده ایدم .

قهوه‌لر ایچیلدی برآز استراحتدن صوکرا ایش باشنه کچدك خیاچیلر پرده آرقاسنه چکیلدك حاضرلق باشلادی ده کنکلر طاقیلدی طاقیملر آیریلدی . وظیفه‌لر تقسیم ایدیلدی شمعه‌لر یاندی غازلر سوندورولدی . پریلر اوچوشمغه ، غزالر اوقومغه باشلادی :

اوصلان آرتیق ای کوکل چکدکلرك کافی سکا
قهر حسرتله اوزولدك ألویریر اوصلانسه‌ك آ

نغمه‌سی سیرجیلرك قهقهه‌لرینی قیزیشدیریبیوردی .

فاخره صاحده لیلا صولمه ایدی غزل اوقورکن کندیمی ایکی ملك آراسنده شیطانه بکزه‌تمشدم .

کوچوك حسین — تشبیه بلیغ دیدی .

وهبی — شیطان عذابده کرك دیرلر سن راحتدن راحته ، جنتدن جنته دولاشیورسك .

بی‌نماز (دوام ایتدی) — اماده راحت خانم‌للری ایچنده آری کبی نه‌یاپاجغمی شاشیریبیوردم . حاجیوادی براقوب قارا کوزه ، قارا کوزی براقوب به‌به‌روحی‌به صاریلیوردم .

وهبی — بنه عقلك باشکده ایمش یا یانکسه کیلره صاریلا ایدك .

بی‌نماز (دوام ایتدی) : — داها اودرجه‌یه کلمه‌مشدم فقط غزالك آرقاسنی بردورلو بولامایور اوایکی مصرعی هند باقیزی کبی آغزیمك ایچنده چیکنه‌یوب دوروبوردم لیلا کتابی اوزاتدی خیال میال شوسطرلری کوردم :

جکمه محنت نافله هرشی خیال ، عالم خیال
غافل کلوب کورسون بنی‌أك کوزه‌ل درسم اوکا

بیتنی‌ده یانیق برمقام ایله تکرله‌دکدن صوکرا:

های‌حق! پرده قوردم شمعه‌یاقدم کوسته‌رم‌ظل‌وخیال کریزکاهیله حاجیوادی صحنه‌یه آتدم.

سیرجیلر متمادیاً کولیور ، هرحرکتی ، هرسوزی بر آلقیش طوفانیله قارشیلایوردی. اویونك قاچ ساعت سوردیکنی بیلمه‌یورم بز اوچزده قان تر ایچنده قالمشدق. بش دقیقه تنفس دیه برنجی‌فصلی کسدك . ایکنجی فصله پرده آرقاسنده باشلامق نیتنده ایدك . ایکی آرقداشمده یورولمش مشعله‌لرك آله‌وندن کوزلری، بری‌برینه‌یاپیشان وجودلریمزك آتشندن کوکلری قاماشمش، اویوشمشدی. مندیللریله ترلرینی‌سیلمکه‌برآز یوزلرینه کوکسلرینه‌سرینلك ویرمکه‌چالیشیوردی. فاخره‌یه بونالدق آمان بونه تر ویر مندیلکی ویرده سیله‌یم دیدم . زواللی قزجغز حقیقةً بونالمشدی حالبز حالسز کوله‌رك مندیلنی اوزاتدی . سیرجیلرده برر ایکیشر پرده آرقاسنده‌کی فصلی سیره کلیورلر ، پرده‌نك اطرافنده برهاله تشکیل ایدییورلردی . بزدالمشز سیرجیلرك:

— یانیبورا. یانیبورا. فریادی اوزرینه صیچرادق .

پرده طوتوشمش آله‌وه یانیبوردی. بر قوشوشما بر پاتیردیدر قوپدی کیمی صوکتیریور، کیمی سجاده‌لری یاقالامش پرده‌نك اوستنه آتیوردی . شمعه‌لر سونمش یالکز یانان پرده‌نك قوقولو ، دومانلی آله‌وی قارانلق اودانك ایچنده قورقونج خیالر پیدا ایدییوردی .

آتیلدم پرده‌یی چکوب قوپاردم. دیر طوپ ایدوب آووجلریمك ایچنده باصه‌یردم او پاطیردیده بر قاچ سجاده ، برقاچ مینذر ضربه‌سی یمش بر قاچ بارداق ، بر قاچ صراحی صوینی باشمدن آشاغی کیمشدم..

هرکس شاشقین شاشقین قوشوبوردی کیمی بولوزینك قولی ، کیمی آنکنك اوجنی یاقشدی.

ـــ لیلا برغازیاق دیدم کورولەجك حالدی. مینده‌رلر، سجاده‌لر بالطولر آلت اوست اودانمك ایچنده اوفاجق کولار، مینی مینی نهرلر پیدا اولمشدی کوزلرم پرده‌یه ایلیشدی:

بیقدق پرده‌یی ایله‌دك ویران وارایم صاحبنه خبر ویره‌یم دیدم . برقهقهه‌در قوپدی. هرکس بربرینه دردینی آکلاتیور وکولویوردی لیلا ایله فاخره یانمه کلمشلردی ایکیسی بردن:

ـــ برشی اولدیمی ؟

ـــ بر برك یاندیمی ؟ دییورلردی .

پارماقلریم یانمشدی صول آلله قلبمك اوستنه باصدم:

ـــ یوره‌کم دیدم .

آکلاشیلان پك تحف سویله‌مش اولاجغم که ایکیسی ده‌قاصیقلرینی طوتارق کولدیلر .

بشنجی کیجه

أبه بنمی یم ؟ . .

.رشیدلرده ایدك ..

اکین اصولی یوغورتلو چوربا داها یمکه باشلارکن همزه بر کەوشکلك ویرمشدی . . بی‌نماز متمادیاً : ـــ هله‌شوئوزبك پلاوی کلسین دییور هم اشتهامزی بیله‌یور ، هم نشئه‌مزی آرتیریبوردی..

سوفرادن ئویله بر قالقدقکه باجاقلریمز وجودیمزی طاشیاجق حالده ده‌کلدی . .

اوطوردق دییه‌مه‌یه‌جکم عادتا یاپیلمشدق . . درین بر سکوت ایچنده أثر حرکت کوسته‌رمن ساده سیغارالریمزك قیوریم قیوریم بوکولوب دوغرولان مائیتراق دومانلری ایدی . .

اودانمك اویوشوق سس‌سزلکنی چالقالایوب قیران خدمتجی قیزك قهوه کتیرمه‌سی اولمشدی . . داها قاپیدن کیره‌رکن قولنی جاربارق تپسیده‌کی فنجانلره برشیطان‌رقصی یاپدیران قیزجغزقورقمش، شاشیرمش آیاقلری بری برینه دولاشمغه باشلامشدی .. غیراختیاری همز بردن کولمشدك . . آکلاشیلان رشید قیزجغزی فنا حالده اورکوتمشدی .. عادتا یالوارپر کیبی باقان نظرلری رشیددن آیرپلمایور فنجانلر طوتولدقلری قورقو فیرطیناسندن چالقانا چالقانا ایچنده کیلرك

یاریسی آلنلرنده‌کی طاباقلره بوشالتیوردی. رشیدك «ئوککه‌باقسه‌ك آ!» تهدیدی برقاچ فنجانك یوره‌کنه‌ایندیرمش؛ بی‌چاره‌لرفجئة کیتمشدی..

وهبی — تلاش ایتمه‌قیزم‌دوغروسی بوقهوه‌یه ذاتاً لزوم‌یوقدی.

بی‌نماز — قیزجغز اونی بیلدیکی ایچین بوشالتیورده بینه‌قدرینی بیلمه‌یورسکز دیدی کولوشمه‌لر آرتدی.

کوچوك حسین یرندن فیرلادی تبسم‌ی قیزك آلتدن قایدی:

— هایدی، یاوروم، سن کیت صوکرا کلیر آلیرسك دیدی.

رشید (قیزغین) ایشی نه‌بکله‌سین..

بی‌نماز — ئویله‌یاطوق آچك حالتدن‌نه‌آکلار قیزجغز اوروجدن یاپراق کبی صارصیلیور بك حالا بکله‌سین دییور، هایدی، قیزیم، هایدی کیت قارنکی دویور بریودوم صو ایچمکی‌ده اونوتما قیزجغز قیپ قیرمیزی اولمشدی سوکلوم بوکلوم جیقوب کیتدی.

بی‌نماز (دوام ایدییوردی) — نمرود! نمرود! بونلر اقندی ده‌کل بزخدمتجیلریمزی ئوپه‌ر، اوقشار، کوکلرینی آلیردق، اونلرده بزه جانلرینی ویریردی.

وهبی — حقك وار دده، حقك هرکس سنك کیتدیکك یوله کیتسه‌یدی دنیاده جهنملك کیمسه قالمازدی.. رشیدقالقدی بی‌نمازك چوبوغنی آتشله‌دی.

رضا — جانم بونه التفات، دوغروسی قیصقانیورز.

بی‌نماز — یاوروم تلاشك نه بن بو التفاته یاریم عصرده نائل اولدم. سن‌ده اویاشه کل‌ده..

نوری — یوق جانم سن هرزمان حرمت‌والتفاته نائل‌اولمشسك نرده مجلس اورده رئیس، نرده تکیه اورده بابا...

بی‌نماز — أی اوغول اه ویرکیسی، حمد اولسون آلیزی ئوپه‌نلر اولمادی ده‌کل..

کوچوك حسین — یالکز آلکیمی آدده...

بی‌نماز معنیدار برباقیشله: — نه.. آیاغیمی‌ده وار..

رشید (کوله‌رك) — أوت ددم صوکرا نه اولمشدی.

رضا (طوپلانارق) أوت، أوت دیکله‌یورز.

بی‌نماز چوبوغنی فوصورداتدی: — أوه دوندیکم زمان‌پرده‌نك آچدیغی ایشلرك فرقنه واردم یارماقلرم صو طوپلامش صانجیوردی خدمتجی قیزی چاغیردم، قاباران پرلره زیتون یاغی سوروب باغلادم اوکیجه‌یی ئویله آللر یاغلی وباغلی کچیردم.

حسین — واه ددم واه باق شوآچدیغك ایشلره..

وهبی — یاپرده آرقاسنده مرجکی فیرینه ویریرمیسك.

بی‌نماز — نره‌ده اونی فیرینه ویره‌لم دیرکن زیتون یاغلی دولما دولدوردق.

بی‌نماز دوام ایتدی — صباحله‌بین ایرکندن لیلا ایله فاخره خاطریمی صورمغه کلمشلردی اونلرك وجودی بکا هرشیئی اونوندورمشدی. یانلرینه کیجه‌لکله ایندم.

فاخره صورویوردی — الدرك ناصل اولدی.

کوسته‌ردم — ایشته برشی قالمادی. فی‌الحقیقه یانیقلر چوق مهم ده‌کلدی زیتون یاغی‌ده صیزسنی آلمشدی.

لیلا (کوله‌رك) أبی مهم برقضا ایدی یاپرده‌لره صارصایدی اه اسیرکه‌سین یالغین اولاجقدی. ناصل اولدی‌ده کوره‌مه‌دك.

— بن فاخره‌نك ترینی قورو‌تو‌یوردم..کولوشدك.

ليلا — آه سن ، آه سن ذاتاً هپ سنك باشكك آلتندن جيقيور
كيم بيلير قولكله مشعله‌يى ده‌ويردك نه‌يابدك .
— بن هيچ برشى ده‌ويرمه‌دم قوزوكيى فاخره‌جكمه صوقولمش
كوكسى سرينله‌تيبوردم ده‌كلى فاخره‌جكم فاخره قيزارمشدى .
آووجك ايچنده يانان يوموشاق ، صيجاق آلارى بارماقلريمك بوتون
صانجيسنى آلمشدى .
— شيمدى براقك اونلرى يانان ياندى ، قالان قالدى آقشام
نره‌ده‌يز ؟ ديدم .
ليلا (دوشونه‌رك) بيلمه‌م بربره كيده‌جكمى يز .
— نه‌دن كيتمه‌يه‌لم .
فاخره — سن راحتسز ده‌كلميسك ؟
— هيچ برشيم يوق كورمه‌يورميسكز اصل سزى كورمه‌زسه‌م
راحتسز اولورم .
فاخره — بز كليرز .
ليلا — ثويله‌يا بز كليرز ايسته‌رسه‌ك بوآقشام ديكله‌ن .
— ناصل ايسته‌رسه‌كز سز يانمده اولدقدن صوكرا بن هرشيئه
راضى‌يم .
ليلا : — اوحالده بوآقشام بوراده طوپلانيرز بن لمى راحتسز
آلارى يانمش ديرم سن ده آلريكى باغلار ياناغكه اوزانيرسك كلن
اولورسه بزمله كليز سنك يانكده طوپلانير حكايه اكلانير ، شارقى
سويله‌ر جالغى جالارز (كوله‌رك) بكمزى آكله‌ندير يرز .
— تشكرايده‌رم ايشته ايكى اورتاق بويله كوزه‌ل كوزه‌ل كچنيرسه
بكلرى راحت ايده‌ر ديدم .

ليلا (كوله‌رك آل چيريدى) : — كوردكمى ؟ كوردكمى ديديكم
جيقماديمى سز ارككلر هپ عينى قوماشدنسكز . ديمه‌دمى ؟ هانى
سن كلمك اوستنه كل قوقلامازدك .
بن غايت جدى — نه تحف بن كلمك اوستنه كلمى قوقلادم
روحمى اوقشايان جيچكلردن برده‌مت يامچى ايسته‌دم .
فاخره كولويوردى . ليلا اصرار ايله : — سن ايسته‌ديكك
قادار تأويله چاليش باق سوزيكه اينانان اولورسه ..
بن متأثر برطور ايله — سز ، يويله خسته خسته بنى اوزمكمى
كلديكز ايشته هپ قادينلر بويله‌در . اه اونلرك وجودلرنى چيچكلردن ،
ابيكلردن يارانمش بوره‌كلرنى‌ده طاشلاردن ..
ليلا قهقهه‌يى قوپاردى : — كورويورميسك فاخره چكه‌بازلق
سايه‌سنده قباحتى باصديراجق هايدى فاخره‌جكم بز كيده‌لم بكمز
برآز ديكله‌نسين آقشام يمكدن صوكرا كليرز ..
داها ساعت اوچ يوقدى يمكدن صوكرايه قادار بن نه‌ياپاجقدم .
— جانم عجله‌كز نه‌در اوطورك ايشته ايكى لاقيردى ايديبورز .
أوده بر بكله‌يه‌نكزمى وار ؟
ليلا — واريا ! .. صحيح سويله‌يورم فروزانه سوز ويردم بشده
اوكا كيده‌جكم يارين آقشام ايچين برقراريمز وار .
— نه‌قرارى ! .. فاخره هيچ سسى چيقارمايور ساده‌سس سز
سس سز كولويوردى .
ليلا (تحف بروضعله) — برقرار ! .. داها ويريله‌جك شيمديكى
حالده تصور ديمك داها دوغرو .
— پك اعلا ! نه تصورى .

ليلا — برکیجه عالمی ..

— آکلایامادم .. کیجه عالمی نه دیمك .

ليلا (کوله‌رك) — کیجه عالمی دیمك ، نه دیمك اولاجق برقاچ آرقداش طوپلاشوب کزمك ، أکلهمك کیده‌جکز ..

— بنسزمی ؟! ..

ليلا (کوله‌رك) — داها قرار ویرمه‌دك کیجه کله‌جکزیا سکا خبر ویریرز .

— پك اعلا فقط داها بشه وقت وار فاخره‌ده کیده‌جکمی

ليلا — طبیی ، برابر کیده‌جکز أولاسنك خاطریکی صورمغه کلدك .

— تشکر ایده‌رم بنی سه‌ودیککزی شیمدی آکلادم .

ليلا (کوله‌رك) — داها آکلایامامشمی ایدك .

برمدت داها شاقالاشدق اونلر کیتدیلر بن یالکز قالدم آقشامه قادار برشیئله مشغول اولق لازمدی . نه‌تحف بیلسه کز اونلرسز وقت کچیرمك بنجه امکانسز کیدی اوقادار ایجلی دیشلی اولمشدق . برقاچ کتاب قاریشدیردم اکلهمك ممکن ده‌کلدی کتیردکلری یمکی بیدم اویومشم .. اویاندیغم زمان افطار سوفراسنی حاضر بولدم بویوك آننه‌مله باش باشه ایلك افطاری ایدییوردق او ؛ قومشو حافظه خانمه کیدییورم دییه ثورتونوب چیقدی بن أوده خدمتچی قیزله یالکز قالمشدم . اوده بکامی وورغوندی نه‌دیی بیلمه‌م پروانه کبی أطرافمده دونه‌ر ، سویله‌ر کوله‌ر آغزی قاپانمق بیلمه‌زدی . بنم اولو اورتا سوزلرمدن معنالر چیقاریر .. بعضاً سه‌وینیر ، بعضاً ده قیزاریر قاچاردی .

بن اودامه چیقدم بکا یوقاری برغاز کتیر دیدم .

غازی ماصانمك اوستنه براقدی بن اوزانمشدم یاتاغمك یانه یاقلاشدی .

— کوچوك بکجکم راحتسزمیسکز بوکون هپ یاناقده‌ایدیکز .

— خایر فرحان برایکی کیجه‌در اویویامادم‌ده ...

— شیمدی اویویاجقمیسکز .

— خایر نه‌وار .

صیقیلارق — هیچ .. شی ..

— نه ؟..

— یوق کوچوك بکجکم آشاغیده یالکز قورقویورم‌ده ..

— قورقاجق نه وار ؟ آشاغی‌یه کیتمه یورا‌ده اوطور .

قیز ممنونیتله یوزیمه باقدی : — سزی راحتسز ایتمزمیم .

— خایر نه‌یه راحتسز ایده‌جکسك شیمدی لیلا فلان کله‌جکلر او زمان کیده‌ر ایشلریکی کورورسك دیدم .

فرحان دوشونیوردی . باقدم قویو مائی کوزلری ، قیویرجق آلتین صاچلری ، پارلاق بیاض دیشلری ، انتاریسنك پیرتیقلرندن طاشان یووارلاق پنبه اوموزلریله بو ده‌لیشمن چرکس قیزی عادتا کوزه‌ل هم آلیجی وچکیجی بر کوزه‌لدی . بویوك آننم ألمی أتکنی چکمش بر اختباردی . بن أله آووجه صیغماز ، بر ثانیه بر دالده طورماز بر آقاجاندم . بو قیزجغز بوکیمسه‌سز أوده صباحدن آقشامه قادار اینلر جنلرله طوپ اویناممغه محکوم برأسیردی . بو دوشونجه‌لر ذهنمده تحف حسلر اویاندیرمشدی . یاری مرحمت یاری محبتدن متولد بر حس ایله : — فرحان ، دیدم ، کل شو دیزلریمی برآز اوغسه‌ك آچیلغنجه برسه‌ویجله یرندن قیرلادی . یاواش یاواش باجاقلریمی ، بلمی ، قوللریمی ، أللریمی ، باشیمی اوغدتجه بن کوشه‌مکه باشلامشدم . بنم بو حللدن جسارت آلان قیزجغز بوتون کون أوده یالکز نه‌قادار

صیقیلدیغی هیچ اولمازسه بن أوده بولونسام ، یانمده اولماسه بیله بنه مقصلی اولاجغنی کندینه مخصوص بر أدای صافیانه ایله آکلاتوب دوکویوردی .

برآز اللریمی اوغان اللرینك تیتره‌دیکنی دویدم طوتدم .

— نه‌ك وار فرحان ! خسته‌میسك دیدم .

کولمکه چالیشدی . باشنی ئوتمیه جویردی . دوغرولدم ایکی أللمه باشنی طوتوب چه‌ویردم . کوزلری یاش ایچنده ایدی .

— نه‌یه آغلایورسك ؟

— هیچ ..

— هیچ اولورمی !. سویله‌سه‌کنه ! انسان سببسز آغلارمی ؟

— ...

أللمه کوزلرینی سیلدم آغلاماقفرحان صوکرا بن اوزولورم دیدم. قیز شاشیرمشدی . باشنی کوکسمه دوغرو جکدم یاشلی کوزلرینك اوستنه صیچاق دوداقلریمی قوندوردم .

قاپینك جینغراغی اوغولتولرله ایکله‌دی . أللریمك آراسندن قورتولان فرحان لامبایی قاپمش بر سرعت برقیه ایله مردیوه‌نلردن ایفیوردی .. کندی کندیمه زوللی قیز .. دیدم ..

مردیوه‌نلری طاشیران قهقهه‌طوفانی اودامه قادار طیرمانمشدی. لامباضیالری قارانلقده‌قالان کوزلریمی قاماشدیرارق اودامی دولدوریفی زمان بزم شوخ ، شاقراق آرقاداشلرده اطرافه دولمشدی . بری خاطریمی صوریور ، بری ، کچمش اولسون ، دیبور ، بری أللیمی صیقیور ، بری صاچلریمی دوزه‌لتیوردی .

اوطوردیلراودا کوچوکدی برکوچوك سدیر ، برقاناپه‌جك ایکده

صاندالیه أویرمه‌مشدی. قاپینك کنارندن مأیوسانه‌باقان فرحانه:ـ برایکی صاندالیه داها کتیرسه‌ك ئه فرحان دیدم .

لیلا (کوله‌رك) — ایسته‌مه‌ز فرحان بز یاتاغك کناریندده اوطورورز دیبه قاریولایه صیچرادی ، فاخره‌ده براوجنه ایلیشدی .. بو اوطوروش بنم داها زیاده ایشمه کلمشدی. برآزخوش بشدن صوکرا لیلا : — ایشته بو کیجه جنبش کیجه‌مز توریه دفی نازمند طنبوریله کلدی سن‌ده غزل سویله‌یه‌جکسك دون کیجه یانغین پاطیردیسندل سسی ایشیتمه‌مدك که ..

— بوکیجه دویا دویا ایشیتیرسکز دیدم ..

برنجی فصل حقیقةً اکلنجه‌لی اولدی . نازمند ضرسز طنبور چالیبوردی. بن‌زوراکی خسته‌کبی یاتاقده‌یاتمش أکلنیورسویله‌نیوردم.

ایکنجی فصل حکایه‌لر ، ماصاللرله آچیلدی . هرکس صیرا ایله بر حکایه آکلاتاجقدی .. وقت سوره‌کلی قهقهه‌لرله کچیوردی . صوك فصل اوبون فصلی ایدی ..

نازمند — بالیقلردن قووقلردن دیدی .

بنم أللریمك آغریسی صیزیسی کچمشدی برطرفده لیلا برطرفده یوصما ... مندیل اللریمزك اراسندن اوقادار سرعت و سهولتله قاپوب کیدییوردی که کورمك ده‌کل آکلامق بیله محال .. بن بو اویونك صاحه‌قادار دوامنه قائلدم نه‌فائده‌که اوندن‌ده بیقدیلر ، باشقا برشی.. باشقا برشی ، دبیه‌حایقیریشدیلر ـ کور أبه دیدم . سه‌ویجلی چیغلقلرله قارشیلاندی . بوتون بوکنج توللو پوللو قیزلر آراسنده بن کیجه‌لك أنتارم ایچه چورابلرمله وقق کچمش برسنت چوجوغی کبی دولا. شیبوردم . طاش طوتدق نجمیه أبه أولدی . صاغه صوله قاچیشیور ، چیلغین کبی قوشوشویوردق کورولتومز بوتون أوی قاپلامشدی .

لیلانك أبه‌لكی خوش اولدی صوكنده بنی یاقالاماسایدی . داها خوش اولاجقدی. یاقابی آله‌ویرنجه بزمده كوزیمزی باغلادیلر هپسی آل چیرپیور : ــ لمی صباحه قادار قورتولامایاجقك دییوردی .

ــ شیمدی ، شیمدی كورورسكز فاره كبی سزی قاپانه صیقیشدیرایمده اوزمان آكلارسكز دییوردم .

كوزلر قاپالی قوللر آجیق « یا قسمت ! » دییوب اورتایه آتیلدم. كاه بر یالطوبی ، كاه بر یاصدینی « یاقالادم » فریادیله جان و كوكلدن قوجافلایارق بوكوچوجك اودابی دورخان دلیسی كبی دورت دونوبوردم.

هردفعه برحیله ایله نتیجه‌لنن غیرتلرم شاقراق برقهقهه فیرطیناسی قوپاربیوردی . صاغه صوله اوقادار آتیلدم ، اوقادار قوشدم اوقادار قووالادم كه كیمسه‌ده درمان قالمامش كولمكدن سسلری قیصلمشدی صوك برغیرتله آتیلدم ــ آمان لامبا كیندی فریادی آراسنده شانغیرتی فقط قوللریمك آراسنه كچن وجودی صیم صیقی طوتمش ــ یاغمایوق یاغمایوق پاطیردی ایله آلیمدن قورتولامازسك ثویله‌ده أبه‌سك بویله‌ده دییوردم . بر طرفدن كوزلریمك باغی چیقارمغه چالیشییوردم . بر طرفدن فرحان بر لامبا یاق دییه حایقربیوردم . اودا آیدینلاندیغی زمان قهقهه‌لر داها زیاده آرتمشدی .

قایدن سی‌سز صداسز كیره‌ن بویوك تینه‌مه صاریلمش اوقادار صیقمشم كه بی‌چاره اختیار آلدن تسبیحنی دوشورمش كوجلكله نفس آلمغه چالیشییوردی. قوللرم جوزولو ویردی بویوك تینه‌م : ــ شیمدی أبه بنمی‌یم دییه طاتلی طاتلی كولومسه‌یوری ..

رضا (كوله‌رك) ــ وقت‌ده كلدی .

امام ــ أوت ساهوره یتیشه‌لم دیدی كوله‌رك قالقدق .

آلتنجی كیجه

دیره‌كلر آراسنده ...

بزده طوبلاشمشدق.. حسینك كوزه‌لكلری، امامك تحفلقلری، بی نمازك آلایلریله سوفرادن قالقدق .

بی‌نماز ــ قهوه‌م ساده اولسون دییه باغیرییور .

امام ــ آمانك بكا بر یاتاق دییه سدیرك اوسته بویلو بوینه اوزانییور بزكولوشه‌رك یرلریمزه چكیلیوردق بی‌نماز یاری یاری یه صویومش كیبدی فسی ، یاقابی ، بویون باغی جاكتنی آتمش، یلكنی حتی پانطالونتك برقسم دوكه‌لرینی بیله جوزمشدی .. بوآقشام بزی بكله‌تمه‌دن سوزه باشلادی :

ــ بویوك آننه‌مك سؤالی حالاقولاقلریمده چنلابور آرقاداشلرم كدی كورمش بر قوش كومه‌سی كبی داغلیورمشدی . بن یانمده قالان لیلا ایله فاخره‌یه باقییور شاشقین شاشقین :

خایر بویوك ننه‌جكم بن‌ایم بن دییوردم . .

ایرته‌سی سباح لیلا یانمه كلدیكی زمان كوله‌رك : ــ سنمیسك لمی دییه أكله‌نییوردی .

ــ ثویله اما لیلا دون كیجه جوق أكله‌ندك ده‌كلی دیدم لیلا تصدیق ایتدی : أوت همان هركیجه‌دن زیاده ..

ـــ بوكيجه‌ده اويناسه‌ق .

ـــ يوق لمى بوكيجه قرارىمز باشقا بن سكا دون آ كلاناجق وقت بولامادم .

ـــ نه قرارى !.. مراقده ايدم .

ليلا اوزمه‌دن سويله‌دى : ـــ بوكيجه پياسه‌يه چيقاجغز سن ، بن ، فاخره نازمند .

ـــ نره‌يه ؟.

ـــ ديره‌كلر آراسنه .. باشقا نره‌ده پياسه وار ؟!

ـــ پكى ليلا ياپامى كيده‌جكز .

ـــ خايير ، خايير نازمند آتنه‌سندن اذن آلدى اونلرك آراباسيله كيده‌جكز فقط سن‌ده قيز قيافتنه كيره‌جكسك بزهرشيئى حاضرلادق .

ـــ ليلا ، ديدم ، بوتون بوتون قيز اولمانك چاره‌سى بوقمى ؟

ليلا كولويوردى : ـــ بيلمه‌يورميسك علائم السمانك آلتندن كچيويرز ..

ـــ پكى پكى سن بزم چارشافى فلان حاضرلاده صوكرا كوروشورز .

ـــ ليلا هپسى ، هپسى حاضر شيمدى نازمند بورايه كله‌جك هم ايركن چيقاجغز ..

بز كولوشوب قونوشمقده ايكن نازمنده كلمشدى . بونجه آچيلدى بولوزلر ، أتكلر ، چارشافلر ، پچه‌لر ثوكه‌آتيلدى بن تلاش وهيجان ايچنده بره‌ر بره‌ر أله آلوب براقيوردم بونلرى بن فاصل كيه‌جكم !

ليلا : ـــ سن تلاش ايتمه‌باقه‌نه كوزه‌ل بر كوجوك خانم اولاجقسك ديبيوردى .

بنى صويديلر صاجلرى كوزه‌لجه يره‌شديرديلر ، چارشافك باشنى كوزه‌ل كوسته‌رمك ايچين برده ظريف شينيون ياپديلر . يوزيمه

پودره‌لر آللقلر ، كوزيمه قاشيمه سورمه‌لر ، راسقيلر سورولدى ياريم ساعت ايچنده بربك اوغلى ببكى حالنه كيرمشدم . نه‌يالان سويله‌يه‌يم كنديمى آينماده كورونجه طانيامادم .

هپسى اعلا يالكز كوكسمه طيقيشديردقلرى ياموق پارچالرى بنى چوق راحتسز ايدييور ، فنا حالده ترله‌ييوردى . اونلرده حاضرلانديلر برساعت ايچنده حركته مهيا ايدك .

نازمند ـــ هايدى فاخره‌يه مسافر لكه كيده‌لم باقالم طانيا بيله‌جكمى ؟

ليلا ـــ دور قارده‌شم لمى‌يه براسم بولالم شكريه اولسون .

نازمند ـــ پك اعلا شيمدى فاخره‌يه ، شكريه بوآقشام مسافر كلدى كنديسنى تياتروبه كوتوره‌جكز پياسه‌يه يارين آقشام چيقارز ديبيه‌لم ايسته‌رسه‌ك سن‌ده تياتروبه كل درز اولمازمى ؟

بن آتيلدم ـــ اولور اولور .

ليلا شويله بر دونوب باقدى ـــ آيول واللهى كوزه‌ل اولدى شيمدى أرككلرك آغيزلرينك صويى آقاجق ..

ـــ باق باشمه كله‌نه ديدم كولوشويورلر أكله‌ييورلردى أودن چيقدق . فرحان‌ده كولويوردى : ـــ قاپى‌يى ياواش قاپا فرحان ديدم .

فاخره يانمزه كلديكى زمان بنى هيچ طانيمادى .

نازمند (كوله‌رك) ـــ سكا قارده‌شم شكريه‌يى تقديم ايده‌يم . سرايلى خانم افنديمك قيزى بنم ابتدائى آرقداشم .

فاخره ـــ تشكر ايده‌رم ، ديدى ، بن كنيش بر لاابالىلكله صاريلدم ثوبوشدك .

اوطوردق ليلا بر آز دورغون دوروبوردى حاليله جانمك صيقيلمقده اولديغنى كوسته‌ريبوردى .

نازمند (لاقیردی‌یی آچارق) ـــ ها فاخره سکا رجایه کلدك شکریه بو کیجه بنده، کندیسنی تیاتروید، عبدی‌یه کوتوره‌جکم ایسته‌رسه‌ك سن‌ده کل.

فاخره‌جواب‌ویره‌مه‌دی لیلایه‌باقدی لیلا دالغین کورونیوردی.

نازمند ـــ لیلایه‌ده رجا ایتدم اوده کله‌جك..

فاخره ـــ (صیقیلارق) باقالم قارده‌شم برکره آننه‌مه سویله‌یه‌یم‌ده نه دیر.

لیلا دایانامادی قهقهه‌یی قوپاردی: ـــ هایدی قیزم هایدی اولا برآز برشی حاضرلا آرابادە یرز صوکراده کندك حاضرلاك‌ده بیاسه‌یه کیکمه‌یه‌لم.

فاخره شاشیرمشدی.

لیلا (کوله‌رك صوردی): ناصل شکریه خانمی بکندکمی.

فاخره ـــ نه واللهی طانیمادم اوقادار کوزه‌ل اولمش که.

لیلا ـــ طبیعی ذاتاً کوزه‌ل دکلی ایدی.

فاخره ـــ چارشاف‌ده یاقیشمش.

نازمند (کوله‌رك) ـــ کوزه‌له نه یاقیشماز.

امام (دوورامادی باشنی قالدیرارق) ـــ وای خاصبام وای.

رضا (کوله‌رك) ـــ شیمدی‌قافیه تمامیلاندی. لیلا، یوصما، خاصبا...

بی‌نماز دوام ایتدی:

فاخره برآز بیه‌جك حاضرلادی کنـدی‌ده کیندی بز دورت کنج قیز آرابامزی حاضرلا توب‌چیقمق ایچین نازمندلره کیتمك اوزره أودن چیقـدق ایکیشر ایکیشر قول قوله کیـدیوردق طبیعی بن فاخره‌جکمك قولنده ایدم.

چارشافلریمزك پله‌رینلری آلتندن بری‌برینه‌صیقی صیقی‌یه صاریلان چیپلاق قوللریمزك آتشی بوتون دامارلریمزی دولاشارق قلبمزه قوشویور بزی آکلاتیلماز برنشوه، بر ذوق ایله تیتره‌تیوردی. آرا صیرا لیلا ایله نازمند دونه‌رك: پك صیقی صیقی قوتوشویورسکز. کوچوك خانملر هپ کلوب کچنلر سزه باقییور کندیکزه کلیکز دییه طاقیلیورلردی..

کندیمزه ناصل کلهلم.. اوبر طرفدن بنم قیافتمه کولیور، بر طرفدن ده سوزلریمدن قیزاریوردی. اونی بویله قیزارير کوردکجه بن آووجلك ایچنده‌کی الی اصوله دوداقلریمه کوتوروبور قولی قلبمك اوستنده صیقیشدیرارق.

ـــ آقارده‌شم، فاخره‌جکم بیلسه‌ك سنی‌نه‌قادار سه‌ویییورم أرکك اولساك سکا واریردم. دییوردم قیزجغز نه‌یاپاجغنی شاشیرییوردی.

بز؛ بوتون بوحوبیسا آلایی نازمندلره قادار یوللردن برذوق ونشئه روزکاری حالنده سره سره کچدك.

تصادف ایتدیکمز تك‌توك چوجوقلر تحف‌تحف باقییور باشلری صاریقلی، آللری تسبیحلی اختیارلر: ـــ اه اصلاح أیله‌سین‌دییورلر. آیاقلری طاقونیه‌لی یوزلری پچه‌سز چشمه‌دن صو طاشییان قادینلر قووالریق، کوکولرینی براقارق آرقامزدن: ـــ وای شیللقلر وای ندای التفاتی ایله بزی تشییع ایدییورلردی.

کلدیکمز زمان آرابامزی حاضر بولدق. بن صاغده فاخره صولده آرقایه‌قورولدق. لیلا ایله نازمندقارشیمزه کچدیلر آرابا‌جی‌یه «دیره‌کلر آراسی» أمری ویریلدی.

آرابامزك برقباحتی واردی قابالی ایدی معمافیه بونم داهازیاده

ایشمه کلیوردی . بو اوچ ملك روحلو قیزله دیز دیزه یوز یوزه اوطورمق سعادتی بنم ایچون کافی ده کلیدی ؟ قولم فاخره‌نك قولندن آیرلمایوردی: ـ آکلات باقایم قارده‌شم دییه اونی کوکسمه دوغرو چکدکجه کولمکدن قاتیلیور ثونه کیلرده ـ شکریه، قیزی چاتلاتاجقسك آننه‌سی صوکرا بزدن صورار دییورلردی.

بز بویله کولوشه سویله‌ه‌رك بایزید میدانی بولمشدق وقت دها چوق ایرکندی آرابامز فاتحه دوغرو طیرماندی « دستور ! » دیمکدن بی چاره آرابا جینك غیرتلاغی پارالانییوردی فاتح سوقاقلری شمدیکی سوقاقلر کبی ده‌کلدی که...

داها ایرکن اولماسنه رغماً دیره‌کلر آراسندن کوچ سوکه بیلدك حیوانلری دیکله‌ندیرمك اوزره سرین بر یرده دوران آرابامز بزه‌ده برآز یمك یمك فرصتی ویرمشدی.

لیلا : ـ هایدی افطاری مزینده ایدهلم دیدی .

بن مزینك کیم اولدیغنی بیلمه‌یوردم. بز فاخره ایله آرابا‌ده‌ایدرز سز ایسته‌دیککز یره کیدیکز دیدم .

لیلا (کوله‌رك) — خایر خایر هب برابر کیده‌رز اصرار ایله بنده سوروکله‌دیلر بویوك بر قوناغك قاپیسی ثوکنده آرابامزدوردی. هب کولوشویورق لیلا آرابادن آتلایوب قاپی‌یی چالدی مزین أوده ایمش بزی حقیقةً درین بر صمیمیتله قارشیلادی اوطوردق قونوشدق بنی تقدیم ایتدیلر . یکی قومشومز شکریه خانم نه‌قادار صمیمی، نه‌قادار مشفقدر بیلسه کز دیدیلر.

لیلا(کوله‌رك) باق مزین بز افطاره کلدك سنی فضله راحتسز ایتمك ایستمه‌دکلز بیوب ایچوب چیقوب کیده جکز شکریه‌یی پیاسه‌یه کتیردك.

مزین کولویور — بنی نه‌قادار سه‌ویندیردیکز بیلسه کز آفرین لیلا ایشته بویله اوالمالی سنك وفاکار اولدیغکی بیلیردم فقط بوکون اثبات ایتدك.

مکلف بر افطار سوفراسنده بش قیز اوطورمش دنیانك اك نشه‌لی انسانلری کبی افطار ایدییوردق. بوتون پرماضی سرور حکایه ایدلدی. مکتب حیاتی آکلاتیلدی ازدواج بحثلری آچیلدی . مزین کولویور، سویله‌یور أملرینی ، أملرینی بلافتور دوکوب صاچیوردی بزمکیلر بر آز صیقیلیر کبی اولویورلر فقط لیلا هیچ بوزمایور عینی لسان ، عینی طور ایله شاقراق جوابلر ویرییور ؛ قیزی تردده دوشورمه‌یوردی.

مزینی بری ایسته‌یورمش کوروجیلر متادیاً کلوب کیدییورلر اصرار ایدییورلرمش آننه‌سی داها کوچوك ؛ بابامی « بن او آدامه قیز ویرمیم داها تحصیلی بیتیرمه‌مش » دییورمش . . اوغلان هم کنیج ، هم کوزل، هم زنکینمش بر تازه قیز ایچین‌ده بونلردن دها فضله آراناجق نه واردی..

— عیب ده‌کلیا لیلا أوله‌نمك بحثی آچیلنجه ایچمده بر خلجان دویویورم بنم‌ده آیری بر أویم ، بنم‌ده بر قوجام ، بنم‌ده چوجوقلرم اولسون ایسته‌یورم دییوردی.

بز بعضاً تصویب ، بعضاً ترغیب ایله جواب ویرمکدن کری دورمایوردق قهوه‌لریمزی ایچدك کولوشدك، ثویوشدك، قوجاقلاشدق آیریلدق ..

آرابامزده بز بزه قالنجه لیلا صوردی . مزینی ناصل بولدیکز خازمند — برآز ده‌لیشمن .

ليلا (كوله‌رك) — ده‌ليشمن دكل قوجا ده‌ليسي..

فاخره — يك اعلا قيز، بن يك سه‌ودم.

بن — آرسلان كبي قيزجغز، اه سه‌وكيليسنه باغيشلاسين ديدم. كولوشولدي.

ليلا — قلبي چوق ايبدر.

فاخره — هيچ شهه‌ايتمم بزي برنجي دفعه كوروپور نه‌قادار صميميته قارشيلادي دوغروسي چوق سه‌ودم. آراباسن ديركلر آراسنك جندره سنه كيرمشدي. آرابالي آراباسز برسيل خروشان ايچنده چالقانيوردق.

ليلا — شوقالابالغه باقيلك ديدي..

حقيقةً كوروله‌جك شيدي بايلرك آياقلري يره ده‌كه‌يوردي ديرسه‌م مبالغه ايتمش اولمام تسبيحسز أركك يوق كيدي بوماطالي بيقلرني بورارق، دولغون قارينلرني شيشيره‌رك پچه‌لي خانملرك آرقالرينه‌دوشمشلر، سلي، سس سز كولوشلريله اطرافه التفاتلر صاچارق آيغين بايغين يوروپورلر؛ آراده جيلرندن رنكا رنك ابيكلي مديلر چيقارارق آلينلرندن، بورونلرندن داملايان تردانه‌لرني سيليورلردي.

عجله برايشي وارمش كبي ثوكنده‌كي خلق ايته قاقا يارارق دائما، دائما ايله‌ريله‌مك ايسته‌ين چاريق، سوري سياه فسلي، كوكوس آچيق، پانطالون قيوريق، پومورطا ثوچه‌لي بر اوموزداش قالابالغه قيصديردينى بر قادينه انصافسز بر جيمديك باصيور، بر چغلقدر قوپويوردي. حدتله پچه‌سني آچان بر باجي أنده‌كي شمسيه‌يي بويليشق ده‌ليقانلينك قافاسنه ياپشديرارق: كيدي كلخان بكي سنك كوزيكي چيقاريرم. ائتفاتيله كوروله‌تويه قاريشان بوقهرماني تشييع ايدييوردي بر آراباسزك پنجره‌سندن ثوكمزده‌اوينايان بواورته اويونى سيرايدوب

كيدييوردق.. اوزمانك سينه‌مالري بوكونكيلردن داها جانلى ايدى.

بزبوتماشايي ساعتلرجه سيردن صيقيلمامشدق مع‌مافيه بوساعتلرجه زمان ايچنده‌ده آنجاق اوچنجي پياسه‌يي بتيره‌بيلمشدك. — آرتيق دونه‌لم ديدك قابالى آرابا ايچنده طورمشو اولمشدق. بنم كوكسمك شيشلرى فنا حالده راحتسز ايديوردى بوسوزلريمدن شكايت ايتديكم آكلا- شيلماسين. بالعكس؛ او راحتسزلغه رغماً داها برقاچ ساعت ده‌كل، برقاچ كون بوپياسه‌يه سه‌وه سه‌وه قاتلانمغه حاضردم.

آراباجي‌يه دونه‌لم امرينى ويردك قالابالغك تمام جيوجيولى يرينه كلمش صيقيشوب قالمشدق. كلوب كچدكجه كوز كوزه كلديكمز اوچ دليقانلى برى بريله‌فيصيلداشارق بزه اشارتلرايديپورلر بالخاصه قاشلريله كوزلريله بكا خطاب ايديپورلردى.

ليلا — كوروپورميسك شكريه، ديدى. بوالتفاتلر هپ سكا قهقهه‌مى ضبط ايده‌مه‌دم. بوحركتجى كنديلرنجه تفسير ايدن اونازنين زندوستلر برآز دها جسارتلنديلر. ايچلرندن برى آيريلدى قالابالغه قاريشدى نره‌يه كيتديكنى كوره‌مه‌دك آرقاداشلرى كولمكدن قيريليورلردى. بردن بره پنجره‌مزك ثوكنده آراباجينك قامچيسى شمشك كبي ايكى اوچ كره چاقدى كوك كوروله‌تو سى كبي برسس اولانجه زهرغيضيله:

— كبرتيم‌سنى... ديه كوروله‌دى بوتون بوقيامت آره‌سنده پنجره‌يه اوزانان برأل قوجاغمه بر شيلر فيرلاتمشدى:

هپ شاشيره‌مشدق نه‌اولديغنى آكلامادن آرابا سرعتله‌ندى قالابالغى يارووب چيقدق ليلا قوجاغمه دوشه‌نلرى قابدى بر پاكت سيغارا برده مكتوب.

أصل قهقهه طوفانى شيمدى قوپمشدى..

بن — اوو.. یوق اونلر بکا کلدی دییه آتیلدم.

لیلا — اه عشقنه دوز اوقویالم دیدی ، مکتوبی آچدق دوردیمز بردن اوقومغه چالیشیوردق.

لیلا — دوریکز بن اوقویایم سز دیکله‌یکز یوقسا هیچ بریمز اوقویاماياجغز دیدی .

قورشون قلمله قارالانمش اوقونماز بریازی ایدی لیلا هجه‌لر کی چیقارمنه چالیشدی :

کوزه‌للك پریلری ،

اوخ سزه‌خطاب ایده‌جك کلمه بولامایورز. حسنکز بزی‌اوقادار تسخیر ایتدی ، او قادار باغلادی که هم حسنکزی ، هم فسونکزی دوشونه‌رك سزه آنجاق کوزه‌للك پریلری دییه‌بیله‌جکز .. اوخ ، اوت تماولوردی تنزلاً آرابادن ایندیکزده شویله تنها یوللرده‌دوغرو قول قوله دولاشه‌ق حسنکزله باغلادیغکز کوکلریمزی سوزلریکزله آچیا کز.. جسارتمز کنجلکمزدن کلیور عفو بویوریکز کنجلك بر قباحتسه کوزه‌للك‌ده بر قباحتدر. بیلمه‌زسیکز سزی اوزاقدن کورور کورمز بوتون وجودیمزی سونمه‌ز بر آتشدر قاپلادی تقدیمه جرأت‌ایتدیکمز شوسیغارا اجقلر سزه‌ناصل‌یاندیغمزی اثبات‌ایده‌جکدر. اووخ کوزه‌للك پریلری زی مسعود ایدیکز.

امضا

سزك ایچین یانانلر

کولوشمکه باشلادق نوعی شخصنه‌مخصوص برمکتوب.. حریفلر بزی اوزاقدن کورونجه آله‌وی آلمشلر : ـ آجیدم زاواللی کنجلر

برکبریتلك شیلرمش‌چیرا کی پارلایوب کول اولوویره‌جکلرمش‌دیدم.

لیلا قهقهه‌یی آتدی آرابادہ أولریمزك نوکنه کلمشدی لیلا ، بن، فاخره ایندك‌نازمند آرابادہ یالکز قالمشدی‌لیلاسیغارا پاکتی آراباجی‌یه اوزاتارق:

— آل شاهین بوسنك پایك دیدی.

شاهین کوله‌رك پاکتی جیبنه آتدی کیفلی کیتلی قامچیسنی‌شاقلاتوب اوزاقلاشدی.

بن — باق باقالم کوجوك بکلر ناصل یاتیبور صوکرا بزه آکلاتیرسك دیدم.

لیلا ایله فاخره کولوبوردی وداعلاتدق أولریمزه کیردك ...

بی‌نمازك حکایه‌سی یتمشدی ، مجلس‌ده داغیلدی .

یدنجی کیجه

بوغچه‌جی قادین

ایرته‌سی صباح لیلا بزه گلمشدی . مکتوب آلنده ایدی کوله‌رك:

ـــ « کوزه‌للك پریلری » دییوردی . زاواللی حریفجگزك بیدیکی قامچی ضربه‌لرینی دوشوندکجه کولوشویور . ایشته عشق بویله‌در انسانی فدا کارلغه سوق ایدر . قلبك کوزی یوقدر دیرلر نه دوغرو !. دییوردق ..

صیرا ایله بوتون وقایعی کوزیمزك اوکنده جانلاندیردق ، یاشاندق نوبت مزینه کلدی ..

لیلا صوردی : ـــ مزینی ناصل بولدك ؟.

ـــ ناصل بولدیغمی آرایاده سویله‌مه‌دیمی ؟

ـــ فنا قیز ده‌کل .. ده‌کمی ؟

ـــ بالعکس ، پك أیی قیز ..

ـــ دیدیکم کبی بر قوجا بولیویریکز باری ، نه اولور ...

ـــ بزم بوغچه‌جی عایشه خانم کلسه .. اونده برچوق آدرس واردر.

ـــ بوغچه‌جی عایشه خانم‌ده کیم !؟..

لیلا (کوله‌رك) ـــ آ .. سن اونی بیلمه‌زمیسك اونی دنیاده بیلمه‌ین یوقدر . بوتون کبار قوناقلری دولاشیر ، بوتون کوزه‌ل

قیزلری ، بوتون زنکین أرککلری ، أوله‌مه‌جکلری ، بوشاناجقلری هپسنی ، هپسنی بیلیر ..

ـــ او نه أیی قادینمش ثویله ..

ـــ اوت ، او بر کره کلسه اونی مزینه کوندره‌ردم . بکا قاچ کیشی‌یی توصیه ایتدی بیلسه‌ك .. هپ پاشا زاده‌لر .. زنکینمی ، زنکین ، کوزه‌لمی ؟ کوزل .. چوپسز اوزوم ، دیدی .

ـــ شو قادینك یرنده بن اولایدم . یاپماياجغم یوقدی .

ـــ بیلسه‌ك بو یوزدن نه پارا قیریبور ... اسکدارده قوجا بر قوناغی ، بکقوزده‌ده کوچوك برکوشکی وارمش کوشکی کچن‌سنه اوله‌ندیردیکی قیزینه ویردی . یاپدیغی دوکونی کورمه‌لی‌ایدك . بوتون کبار خانم افندیلر دعوتلی ایدی . کلینك کوکسی ، باشی مجوهرات ایچنده ایدی کلن هدیه‌نك حد وحسابی یوق .. او ینه شکلی ، قیافتی ده کیشدیرمه‌مش ، حاما قوماشندن انتاری ، خرقه‌سی کیمش اویالی یمنیسنی باغلامش ، عقیق یوزوکی طاقش دوداقلرندن هیچ بر دقیقه اکسیلمه‌ین تبسمیله او قالابالغك آراسنده‌دولاشیور ، خانم افندیلره ، تشکرلر ، منتلر داغیتیوردی ..

ـــ یی او دوکونه نه‌یه کوتورمه‌دك ؟!

ـــ هیچ خاطریمه کلمه‌دی ، نه یالان سویله‌یه‌یم . حقیقةً نه أیی اولوردی . (کوله‌رك) دور لمی بایرام ایرته‌سی ربیعه‌نك دوکونی وار سنی اورایه کوتورورم .

ـــ یا بنه خاطرینه کلمه‌زسه‌م ؟

یوق ، یوق سوز ویرییورم.. محقق . (بردن أللرینی چیرپارق) خاطریمه برشی‌کلدی ، خاطریمه برشی‌کلدی شومزینه براویون یاپالم..

ـــ نه اویونی ..

لیلا (دوشونه‌رك) ـــ دور باقلم . آه عایشه خانم کلسه ..

ـــ جانم عایشه خانمه نه حاجت .. اونك ایشنی بن کوره‌مزمی‌یم؟

لیلا (صیچرایارق آللرینی چیرپدی) ـــ کوره‌یم سنی لمی ، بونی یاپا بیلیرسه‌ك آفرین دیرم سکا ..

ـــ نه‌یی یاپا بیلیرسه‌م ؟

ـــ سنی بر بونجه‌جی قادین قیافتنه صوقالم مزینلره کیت .

ـــ پکی صوکرا ...

لیلا دوشوندی : ـــ دور باقلم شیمدی فاخره‌ده کله‌جك بر اویون دوشونه‌لم. سن بونجه‌جی اولورسك ثوته‌بری صاتمغه کیده‌رسك مزینك آتنه‌سی چوق مراقلدر قیزیده چوق سه‌وه‌ر اوکا برقاچ آدره‌سدن ، بر قاچ زنکین بکدن بحث ایده‌رسك ..

ـــ پکی صوکرا ...

ـــ دور جانم عجله ایتمه .. ایشته برشکل دوشونیورم. بوشکل بزی آپی دوشوندوردی . فاخره‌ده کلمشدی اوده دوشونه‌لر آراسنه داخل اولدی ..

لیلا ـــ بن مزینه بر مکتوب یازار اونی افطاره چاغیرم . سه‌ونجله حایقیردی ، دور ، دور ، شیمدی بولدم . سنك بر رسمك وارمی ؟

ـــ بر چوق وار ..

ـــ پکی بر کوزه‌لجه‌سنی بکا ویر .

ـــ نه یاپاجقسك ؟

ـــ نه‌که لازم جانم سن ویر .

ـــ پکی ویریرم آکلات . فاخره مراقله کولویوردی .

لیلا (عینی مسرتله دوام‌ایتدی) ـــ بن مزینه یازدیغم مکتوبك ایچنه‌سنك رسمی قویارم کندیسنه‌ده سکا بویله‌بر حقنده سویله‌یه‌جکلرم وار . بو آقشام مطلقا بکله‌رم . آتنه‌کدن اذن آل بونجه‌جی حسنه خانمله کل غایت ناموسلو وأمینتلی بر قادینجغزدر دیرم . او آتنه‌سندن اذن آلیر برابر کلیرسکز . (کوله‌رك) فقط صاقین آرایاده قیزجغزه صاتاشما .. صوکرا قاریشمام ها .. دییه آلایه باشلادی .

بوفکری فاخره‌ده بکنمشدی. بن‌ده تصویب ایتمه‌دم‌دیه‌م دوغرو اولماز . بز بو قرار اوزه‌رینه حاضرلغه باشلادق .. فاخره ایله لیلاده‌کی فعالیتی کورمه‌لیدی . هله لیلا .. او ، بویله تحفلقلر ایچین یارانیلمش بر قیزدی .. بنی بر ساعت ایچنده قینالی صاچلی ، اورتا باشلی ، کوله‌ر یوزلو ، طاتلی سوزلو بر بونجه‌جی حسنه خانم یاپدیلر. لیلا بویوك آتنه‌سنك اویالی یمنلرندن برینی باشمه باغلادی . آلیمه برده تسبیح طوتوشدورمغی اونوتمادی قولتوغمك آلتنه پرله‌شدیر. دکلری اوفاجق بونجه آرقامده‌کی صولغون چارشاف آیاغمه‌کی لاستیك، فوطینلرله حقیقةً بر بونجه‌جی حسنه خانم اولمشدم .. لیلا کولمکدن قاتیلیور . فاخره : ـــ لمی‌یه‌ده هر قیافت یاقیشیور !.. دییوردی . لیلا قوشارق اودانه جیقدی . مزینه بر مکتوب یازوب کتیردی : بنم کوزه‌ل مزینجکم ،

سندن آیریلدقدن صوکرا آقشاملره قادار هپ سنی ثوزله‌دم . نه قادار سه‌ویشدیکمزی تکراره حاجت کورمه‌م سکا سویله‌یه‌جك ، بیلسه‌ك ، نه قادار ، نه قادار چوق شیلرم وار . اونلردن بری شو کوندەردیکم رسمه باقك .. کورویورسك‌یا بر ایچم صو .. بو آقشام

مطلقا كل سكا مكتوبى ويرەن حسنه خانم پك أمنيتلى ، پك صاف ، پك ديندار بر قادينـدر . بش وقت نمازنده .. اوچ آيلرى قاچيرماز بر جنتلك .. لاف آرامزده .. ألنده قيمتلى آولرده وار .. كل بو آقشام مطلقا بكلەرم . رسم حقنده‌ده تفصيلات ويرەجكم. پيشنده‌كى قيزلرك صايسى كوكده‌كى پيلديزلرك صايسى قادار كل مطلقا بكلەرم او ايكى كوزەل كوزلركدن اشتياقلرله ثوبەرم جى جى م .

سنى جاندن سەوەن قارده‌شك

ليلا

مكتوبى كوله‌رك قاتلادى رسمله برابر ظرفك ايچنه يرلەشديردى.. بن‌ده بسـمله ايله آلوب : تاكرى أمانتى دييه قوينمه يرلەشديردم . يوله دوشدم .

ليلا ايله فاخره كوشـه‌يى دونونجه‌يه قادار آرقامدن باقديلر . كوشه‌يى دونركن ـ اللهه امانت قوزولرم الله كم كوزدن أسيركه‌سين ديدم . قهقهه‌لرله قاپى‌يى قاپاديلر ..

والده جامعنك ثوكندن ترامواىه آتلادم . قادينلر طرفنه كچوب اوطوردم. توبەلرى استغفارلرله تسبيحمى چكيور كوشه‌مده‌ياپاجقلريمى دوشونوبوردم . يانمده قادينلر دردله‌شيبورلر :

ـــ آه قارده‌ش مبارك رمضـان كيرەلى داها بو كون سـيفتاح كنديمى سوقاغه آتابيلدم. اللها كسيك ايتمه‌سين أو ايشى انسانى براقايوركه

ـــ دوغرو قارده‌ش دوغرو .. هپ ثوبله بنم بو اوچنجى ..

ـــ بزمكى چوق تيريا كى اولوبور تيتيزله‌نيور ثه .. آشجى يوق . ايشجى يوق .. صباحدن آقشـامه قادار صاچى سـوپوركه ايدوب ديديشيبورم . آقشامده تكدير دوغرووسى كوجه كديبيور .

ـــ نه ياپارسين قارده‌ش بوتون ارككلر ثوبله‌در قدر بيلمه‌زلر . ياشامق ايچين بر كوزيكى كور ، بر قولاغكى صاغير ايتمك‌دن باشـقا چاره يوق ..

ـــ آآه .. قارده‌ش بويله‌يارى كور ، يارى‌صاغير ياشامقدن‌ده نه‌لذت آلينير.. ذاتاً أوله‌ندم أوله‌نه‌لى راحت‌يوزى كورديكم يوق كه .. بنى كابين ده‌كل جهيز خلايقى ويرسه‌لر داها راحت ايده‌ردم .

بن‌ده ـــ اويله ديمه قيزم اللهك كوجنه كيده‌ر حالكه شكرايت.. يدترك بدترلى وار.. ديدم. بايزيده‌قدر كلمشدك بوغچه‌مى قولتوقلايوب ايندم . هم شويله برسركى‌يى دولاشاجق هم‌ده برآز كل‌باغى آلاجقدم داها دوغرووسى تراموايده صيقيلمشدم ..

حاصلى اويوللردن پايان‌فاتحه قادارطيرماندم. هر طرف‌تنها ايدى. تربهٔ فاتحى‌ده سـاكنانه بر زيارتدن صوكرا دوغرو مزينلره كيتدم . قاپى‌يى آچديلر . قالفالرك كوله‌ر يوزيله قارشيلانارق يوقارى قادار چيقاريلدم . مزين آننه‌سنك ياننده ايدى. بنى بويوك‌برصيجاق قانليلقله قبول ايتديلر . اوطوردم . خانم افندى ؛ طومبول بياض قوللرى ، اوچ قات چكمسى ، دولغون كردنيله خوشـمه كيتمه‌دى ديسەم يالان ..

بن‌بوغچه‌جيغم ايچابى ديل‌دوكمكه‌باشلادم. غيرتم بوشه كيتمه‌دى.. بر قاچ لاقيردى ايله كنديمى سەوديرمكه موفق اولمشدم ..

ـــ اه باغيشلاسين كوچوك خانم افندى‌يه قانم قاينادى ان‌شاءاه شانلريله متناسب بر پك بولمق‌ده بكا نصيب اولور ..

آننه‌سى كولدى ـــ ان‌شاءاه خانم ان‌شاءاه‌شمدى بوتون‌دوشونجهم او.. أولاد ديمك جان ديمك..

— افندم ایچریمی آلمق ایستمه‌سکز دیشاریمی ویره‌جکسکز. دیدم.

— آه خانمجغم دوغروسی بردرلو قرار ویره‌میورم باباسی دیشاری دیشاری، قادین اونی بیلمه‌لی بابا قولتوغنده اولیلك اولورمی دییور. فقط آنالر باشقا دورلو دوشونیور، البت سزك‌ده‌جوجوقلریکز وار.

— دورت دانه خانمجغم..

— اه باغیشلاسین.

— جمله‌نك کنی افندم.

— اوت آنالق حسی باشقا دورلو اولویورات طیرناقدن آریلیرمی (ایچی چکارك) باقالم قسمت.. اللهدن خیرلیسنی ایسته‌یورم..

— اویله خانم افندیجکم اه خیرلیسنی ویرسین خانم افندیلریمزه جاریه‌کزده خدمت ایتمك ایسته‌رم حدم اولمایارق بر چوق پاشا قوناقلرینه کیروب چیقاجق قادار امنیت قازاندم افندیم.

— چوق ممنون اولدم اسمکز نه‌در خانم.

— جاریه‌کزه بونجه‌جی حسنه دیرلرکیمه صورسا کز بیلیر افندیم قدردان زاده لطفی پاشالری بیلیرسکز افندیم اونلرك قیزلرینی‌ده جاریه‌کز باش کوز ایتدم ایچی کی بر قیزجغزدر کوچوك خانم افندیدن آبی اولماسین. فقط خانم افندیجکم بولدیغم بك‌ده بر پرلانطا ایدی. کنج، کوزل، معلوماتلی، خصوصیله زنکین..

— کیمك نه‌سی..

— اوده پاشا زاده خانم افندیجکم باباسی هم سفیر هم وزیر جیفته قوناقلر، آتلر، آرابالر، خلایقلر حسابسز..

— اه بزمکنه‌ده ثویله بر قسمت احسان ایتسه‌ده آخر وقتنده کوزم آرقامده قالماسه...

— ان‌شاءالله خانم افندیجکم ان‌شاءالله جاریه‌کز کوچوك خانمجغمه‌ده برکوزل بك بولاجغم ایچمه ثویله دوغوبور..

— سزی‌ده ممنون ایدردم.

— (کوله‌رك) آمان خانم افندیجکم اه عمرلر ویرسین افندیمزه بر خدمتم اولسون‌ده...

قادینجغز:— باق مزین خوشکه کیدن برشی وارسه بکمن دیدی قاپیدن جیقدق تنهالقدن بالاستفاده مکتوبی قیزك آلنه صیقیشدیردم عجله ایله آلدی أطرفنه باقندی قیپ قیرمیزی اولمشدی بنی دوغرو کندی اوداسنه کوتوردی. همان مکتوبی ییرتدی اوقومغه باشلادی بنی اونوتمشدی، دقت ایدییوردم بعضاً کولویور، بعضاً دوشونیوردی رسمه باقارکن رنکدن رنکه کیردیکنی سزییوردم.

— آرسلان یاوروم ماشاءالله سکا باق بن سکا نه کوزل بر قوجا بولاجغم دییه ایچی یاناغندن ثوبدم بیلسه‌ك بنده نه‌لر وار دییه کوز ایدییوردم.

قیزجغز یاری محجوب یاری ممنون:— سزلیلاخانمی طانیرمیسکز

— ناصل طانیام آقیزم.. لیلا بنم آلمده بویودی رحمتلی آننه‌سیله ایچدیکمز صو آیری کیتمه‌زدی. ده‌دین برآه جکدرك، نه‌ملك کی قادیندی...

— اوطوریکز بن برآز آننه‌می کوره‌یم شمدی کلیرم دیدی کوله‌رك جیقدی سه‌ویمجندن أتکاری زیل چالییوردی. اوراده‌یالکز قالمشدم. بر کنج قیز اوداسنده بابا یالکز بولونمقدن متولد بر مساق ایله ذهنم مجیقلاندی أطرافی تجسسه باشلادم فقط اولدیغم برده‌قالمشدم بر طرفه آریلیق شبهه اویاندیرابیلیردی طاتلی، مسکر بر قوقو

بوحرمسرای شبابی تعطیر ایدییوردی . کنیش نفسلرله بوبایلتیجی وآییلتیجی قوقوبی جکرلریمه دولدوروبوردم. کوچك بر مندیل آلیه کچدی اصولجه آلدم بوزیمه کوتوردم . قوقلادم قوقلادم ثوبدم بیلمهم نه‌دن طاتلی برحظ ایچنده قالان بنلکم بواودادن آیریلق ایسته‌مه‌یوردی بن اوداده‌کی محرم اشیالری کوزدن کچرمکده ایکن آنا قیز ایچه‌ری کیردیلر. آننه‌سی :

ـــ حسنه خانم سز لیلا خانمی طانیور ایمشسکز.

ـــ طانیرم ، پك ابی طانیرم خانم افندیجکم

ـــ بوآقشام بزم مزینی ایسته‌یورمش‌ده .. خلایقلردن برینی یانه قالسه‌م بیلنمه‌زکه بر مسافرده کلیوبربر شمدی‌ده رمضان..

ـــ آمان خانم افندیجکم جاریه‌کزه أمنیت بویورور ایسه‌کز لیلالره قادار أمله کوتورور تسلیم ایدرم.

ـــ آه چوق تشکر ایدرم سزه زحمت اولاجق قیزجغزده چوق ایسته‌یور.

ـــ باش اوسته أفندیجکم سز هیچ مراق ایتمه‌یکز بن‌ده برآنامی‌یم.

ـــ آه تشکر ایدرم .. آرابانی حاضرلاسینلرده سزی براقسین صوکرا کیجه کیدر آلیر.

ـــ باش اوسته افندیم..

مزین پرنشه حاضرلانمغه قوشدی . بن‌ده موفقیتمه ممنون ایدم ایکی خلایق پروانه کبی اطرافنده دونوشدوره‌رك کوچوك خانملرینی کیدیرییورلردی بو اختیار بوغچه‌جی‌دن کیزله‌نمجك بر شی کورمه‌یورلردی.

آرابا حرکت ایتدی مزینله یان یانه، باش باشه ایدك. بخنمز هپ کوزه‌للکدن ، کوزه‌للردن ، أولیلکدن ، قوجالردندی . بن آراده کندی کوزه‌للکندن لاقیردی آچارق اکیلوب بوزینی، کوزلرینی ثوبیوردم.

آرابامز لیلانك قاپیسی ثوکنده دوردی لیلااستقبالمزه قوشمشدی شیطان قیز ذاتاً بزی بکله‌یورمش ، ایندك ثوکده مزین آرقاده بن کوله‌رك :ـــ ایشته یاوروم، کوچوك خانم سکا تسلیم بکاده مساعده..

لیلا ـــ امان حسنه خانمجغم پرآز دینلهن آیول ده‌لیمیسك.

ـــ آه قیزجغزم نه‌قادار ایشم وار بیلسه‌ك داها اوچ دورت یره اوغرایاجغم بن‌بنه کلیرم، سنی اوتوتورمیم هیچ . دیه‌اصرارایتدم.

ـــ پکی حسنه خانمجغم، دیه ألیمی ثوپدی، مزینك قولنه کیردی أبی ایتدك‌ده کلدك‌بن پك‌امیدایتمه‌یوردم. سکا نه‌لرآکلاتاجغم بیلسه‌ك.

مردیوه‌نلری چیقیورلردی مزین دوندی : ـــ حسنه خانمجغم بزی‌ده اونوتما ، سزی اوقادار سه‌ودم‌که.. لیلا آرقادن بکا اشارت ایدییور ، یوقاری چیق دییوردی .

ـــ اکسیك‌اولما یاوروم، کلیرم ان‌شاءاه کلیرم، ذاتاً سوز ویردم بن سوزیمی اونوتمام... اونلرچیقدیلر بن‌ده براودایه‌چکیلدم آرادن‌بر مدت کچدکدن صوکرا لیلا ایله فاخره کوله‌رك یانمه کلدیلر .

ـــ نه‌یایدك آکلاتسه‌ك آ، دیه مراق وتلاش ایله چیربینیورلردی. بر ایکی کله‌ده یاپدقلریمی آکلاتدم. کولوشدیلر. سن شمدی‌حاضرلاك بو دقیقه‌دن اعتباراً بینه لمی بکسك طوب آتیلیر آتیلماز فاخره اونلری یمك اوداسنه ایندیره‌جك بن‌ده سنی مزینه تقدیم ایده‌جکم سوفراده یانمده‌سك آرتیق اداره‌سی سکا عائد .. دیدی چیقدی .

بن فاخره‌نك یاردیمیله جارشافی، صاجلری چیقاروب انسان‌قیافتنه کیردم لیلا مزینه هپ بندن بحث ایدییوردمش . حاصلی بزگینمك باطردیسنده ایکن طوپ‌ده آتیلدی.. بیلمم نه‌دن وقعه‌نك قهرمانی اولدیغم حالده خلجاندن بابیلاجق کبی اولوبوردم . لیلا کلدی :

ـــ هایدی لمی ! دیدی بن ثوکده او آرقاده قاپیدن ایچه‌ری کیردك تام برافطار سوفراسی ایدی.

لیلا ـــ بحث ایتدیکم لمی بك !.. مزین خانم دیدی .

ـــ تشکر ایدرم، تشرف ایتدم خانم افندی دیدم یان‌یانه سوفرایه اوطوردق. مزین قیپ قیرمزی ایدی لیلا قارشیمده کوله‌مك ایچین دیشلرینی صیقیوردی فاخره صول طرفدن آیاغمه باصییور بن تلاش وشاشقینلقدن قاشیق برینه جاماللهچوربا ایچیوردم.. لیلامعذبلکه باشلادی.

ـــ چوق محجوبدر افندیم اوقادار اوتانیرکه ... کولمکدن قیریلیوردی، بن بوسفر جاناللی براقش ایچاغه صاریلشدم . هپسی کولمکه باشلادی .

لیلانك دیلنی کسه‌جکدم‌ده.. دیمکدن باشقه چاره بولامادم‌مزین فرصتدن استفاده ایله یوزمه باقییوردی . یمکمز بر بوچوق ساعت سوردی اما یمك‌می بیدم دایاقلی بیلمم ترایخنده قالمشدم.ایشی‌بوتون بوتون زوزکلکه وورمامق ایچین آزیلوب بوزولوبوردم..

سوفرادن قالقدق. قهوه‌لر ایچیلدی باب مصاحبت آچلدی.

لیلا ـــ نازمند طنبور چالسین صوکرا سزه تحف بر حکایه آکلاتاجغم دیدی نازمندك طنبوری سیکیرلریمی یاتیشدیرمشدی .

اوفاق تفك آلایلر ، لطیفه‌لر ، حکایه‌لر مجلسمزی سوسله‌یوردی

لیلا ـــ شمدی سزه شو بزم بوغچه‌جی حسنه خانمك حکایه‌سنی آکلاتایم دینجه هرکس کولمکه باشلادی . لیلا هیچ بوزمادن بوتون حکایه‌یی اولدیغی کبی نقل ایتدی یالکز بن اولدیغمه دائرهیچ برشی سویله‌مه‌دی مزینه دونه‌رك قولندن طوتوب قالدیردی فاخره‌ده بنی قولدن‌قالدیرارق قارشی قارشیه کتیردیلر:ـــ مساعده ایده‌رسه‌کز بوسه‌وکیلی بوغچه‌جیمز حسنه‌خانمی تقدیم ایده‌یم دیدی.

بن مزینك آلنی طوتوب ـــ تشرف ایتدم خانم‌افندی‌دیه‌ثوپرکن او حیرت وحجابندن نه‌یاپاجغنی شاشیرمش قیزاروب کولوپور بوتون مجلس قهقهه‌دن قیریلیوردی .

لیلا ـــ اوت بوغچه‌جی حسنه‌خانم، یعنی دون‌سزه افطاره کتیردیکم مسافر، طانییامادکمی ، شکریه خانم ... قهقهه‌لر آرتمش زوالللی مزین بوتون بوتون شاشیرمشدی .. بی‌نماز حکایه‌سنی کسمش کولمك نوبتی یزه کلمشدی.

— كچمش اولسون سسلری آراسنده بی‌نماز كوشه‌یه دوغرو یورودی رحمی — آرزو ایده‌رسه‌كز سوفرایه كیده‌لم وقت یاقیندر.

بی‌نماز — اوداها مناسب . . طوبدن دیكله‌نیرز . یمك اوداسنه كچیلدی .. برسكوت دیندارانه ایچنده امی دده تسبیحی جویریبور. تلاوت ایتدیكی دعالرله استجلاب غفرانه یلته‌نیوردی .

طوپ آتیلمشدی كولوشه سویله‌شه یمكی بیتیردك شیشكین برمعده ایله هپ‌سی سدیرك بركوشه‌سنه سیندك .

بی‌نماز — ای آرقاداشلر سزه‌دویوم اولماز مصاحبتكز بنی جداً مسرور ایدییور .

رضا (كوله‌رك) — كوچپی وار ده‌ده . .

بی‌نماز — حضرت سلیمك دیدیكی كبی كوچپز آخرته اولاد وقت ساعت ایرمه‌دن اقربایی‌ده شویله بردنیا كوزیله كوره‌لم دیدك ..

نوری — ترمیه كیده‌جكسك .

بی‌نماز — بزم، بكقوزده برقاچ اقربا واردعوت ایتدیلر كیتمه‌سه‌ك اولماز آیده بیلده بریوزلرینی كوروبورز .

وهبی — ئویله فی‌الحقیقه اما سن‌ده كیدنجه بیللانیرسك .

بی‌نماز — بكقوز بوحزیرم بركون زیارت برهفته تجارت ...

حسین — اوده نه‌دیمك .

بی‌نماز — چوجوغم دنیا بر منفعت عالیدر بوش كیدوب بوش دونمك عقله علامت ده‌كادر بكقوزك مشهور چوزی‌وار اونكله هیچ اولمازسه برچركس طاووغی یمه‌لی ایشته كیتدی كیجه‌نك بری ..

وهبی — اقربایی زیارته ده‌گل معده‌یی مرمته كیدییور .

بی‌نماز — ایكی یاقاسی برآرایه كلمین آدام‌سورونور یاشایاماز كه...

سكزنجی كیجه

كوروجیلكده . .

رحمی‌یه دعوتلیدك طوبه چوق‌آز زمان قالمشدی بی‌نماز میدانده یوقدی كوزلریمز قاپیلرده ، یوللرده ایدی ..

رضا(گولیور) — كبارلر مجلسه كچ كلیرایركن كیده‌رلر دییوردی.

حسین — بن بی‌نمازی بوكون‌بایزید جامعنده كوردم. بوكونلرده بكقوزه افطاره كیده‌جكسندن برقاچ كون اوراده قالمق مجبوریتنده بولوندیغندن بحث ایدییوردی .

وهبی — اوت‌اوراده‌اقربالری‌واردر بركره كیده‌رسه‌كونلرجه‌قالیر.

نوری — فقط بویله خبر ویرمه‌دن...

داها سوزنی بیتیرمكه میدان قالمامشدی. بی‌نماز كورونوندی .

— غالبا بكله‌ندك دیدی ترنی سیلییوردی .. یوللره بركوزه‌یه چاندم نه‌دوردی نه‌دیكله‌ندی بلكه بر ساعت بی آیاقده طوتدی چكه چالدی سویله‌دیكده قلمه كلسه باری . . یاقامی صیرنجه‌یه قادار آقله قارایی سچدم .

رضا — ناصل قورتولدك .

بی‌نماز — غایت طبیعی .. افندی قیصاكس افطاره بكله‌یورلر مبارك كونده بكله‌نمك كناهدر دیدم . ویوروردم . . چونكه حریفده یور قوبدر درحال برتفسیر، برتأویل ایله بی یاریم ساعت داها آیاقده طوتا بیلیردی .

نوری ـــ دیسه‌ك ئه‌كه سنی كونلرجه كوره‌مه‌یه‌جكز .

بی‌نماز ـــ قولای اولادیمله بكقوزه‌كلیرسكز هركون كوروشورز.

وهبی ـــ كوردكمی نه‌قولای ثبی .. صحیح قاچ كون قالیرسك.

بی‌نماز ـــ ئه برگیجه پاچا ، برگیجه‌ده یوغورت زیارتنه حصر ایده‌رسه‌ك اوچ گیجه ایده‌ر .. اعظمی درت گیجه فضله ده‌كل . .

رضا ـــ أبی محرومیت ..

بی‌نماز (كوله‌رك) ـــ داها أبی برآز كوره‌جككز كلیر .

نوری ـــ سنی كوره‌جكمز كله‌ین دقیقه وارمی ؟

حسین ـــ حقیقةً ثویله ..

بی‌نماز ـــ تشكر ایده‌رم بیلیرم . .

رحمی (آلایله) ـــ ده‌ده‌جكم بزه كیم حكایه سویله‌یه‌جك .

بی‌نماز ـــ مینی مینی یاوروم برقاچ گیجه‌ده قارا كوزه گیده‌ر وقت گچیرسكز ..

وهبی ـــ ثویله‌یا هر گیجه‌ده مداح اولماز آ . .

بی‌نماز ـــ معذرتمی سویله‌دم حكایه‌لریمی برآزقیصا كسمكه مجبورم

نوری ـــ جان قولاغیله دیكله‌یورز .

حسین (كوله‌رك) ـــ اكلات باقلم حسنه خانم .

رضا ـــ بولدیغك قوجایی بكندیلرمی ؟..

بی‌نماز ـــ اونی آكلامغه میدان قالمادی بن‌اوپاطیردی آراسنده اونلردن آیریلدم ایرته‌سی صباح لیلایی كوردیكم زمان آكلاندی :

مزینه اوقادار كولدك كه ... سنی چوق تقدیر ایتدی اوقاجق برقالصو بیله یاپمامشسك یالكز اوناندی اللرینی یوزینه قاپیور : بن ناصل یانندە صویوندم، گیندم هله آراباده یان یانه ایدك . دییوردی .

لیلا باشنی صاللایور. ـــ یارامازدییوردی یولده كایركن قیزی‌نه‌قادار ثوپمش ، صیقیشدیرمشسك .

ـــ اه ، اه دیدم مسلكم مقتضاسی آیول بن بونجه‌جی حسنه خانم صفتیله یانندە ایدم ثویله پوت گبی اوطورسام هم اوصیقلیر هم بن‌فویاپی میدانه‌ویرردم. كندیسنی مدح ایتدكجه بربوسه‌ایله‌ده اثبات‌مدعا ایدییوردم. ایشته ثویله‌یویونمه‌یبك... حاصلی چوق اكله‌نمش، كولوشمشلر..

لیلا (یونمه آتیلارق) ـــ بوكون، دیدی، سنكله كوروجلكه گیده‌جكز . رمضانده بك موافق ده‌كل اما یاپانجی ده‌كل مزینك تیزه‌سنك قیزی .. مزین بزه آراباسنی ویره‌جك .

ـــ چوق أبی بز یاواش یاواش آدام عقللی بر قاینانا اولاجغز دیسه‌ك ئه ..

لیلا (كوله‌رك) ـــ سكا قادینلق اوقادار یاقیشیورگه.. سنی اورنا یاشلی برسرایلی خانم یاپاجغز فاخره آننه‌سنك خوطوزلرندن برینی گتیره‌جك اولایاشمق فراجه‌یی دوشوندك صوكرا چارشاف قراروبردك.

ـــ چارشاف، چارشاف دیدم اونه‌در ثویله ظهوری قولنه‌چیقار گبی . فراجه ایله بن‌اونی یاپامام دیدم. بز لیلا ایله كوروشمكده ایكن فاخره بربونجه‌ایله‌كلدی بزی‌اویالی بویالی برسرایلی‌خانم یاپدیلر. لیلاده چرگس خلایقم اولدی . . برساعت صوكرا ایدی مزینك آراباسیله آقسرایده بوبوك برقوناغك قاپیسی ثوكنده دوردق . .

ثوكده سرایلی خانم آرقاده خلایقی اوشاقلرك ، آغالرك اوضاع احترامكاری ثوكندن پنجه‌لر ثورتولو گچمك.. اطرافزی آلان قالفالرك استفهامكار نظرلرینه كوله‌رك :

ـــ زمانسزفقط خیرلی مسافرجوابیله مسافراوداسنه‌چیقاریلدق..

بن اون دقیقه صوکرا کلن خانم افندی یه مجملاً مقصد زیارتمزی آکلاتدق:

— رمضانده راحتسز ایدیشمزی کورکوسز لکمزه ویره جکسکز افندیم اما کوچوك خانم افندینك برچوق دوستلردن ایشیتدیکمز ثنالری هرشیئی کوزه آلدیرتدی افندیم .

— امان استغفراه خانم افندی چوق ممنون اولدم افندیم دییه چیقان والده خانم بزی یالکز براقمشدی .

لیلایه — بزمکده اولور ماشقارالق دکل دیدم شیمدی شو زاوالليلرك تلاشنه باق برهکت ویرسینکه رمضانده برچوق عادتلرك تطبیقنه محل قالمایاجق ...

— أوت .. ین قیزجغزك خلجانی دوشونیوردم .. کولدم .. کولدم .. أبی بکله یه جکسز .

— ایشته او فنا ..

لیلا (کوله رك) — قیزکورمك قولایمی یا .. کل قوقلامق ایچین دیکن یاراسنی کوزه آلدیرمالی ..

— اونی چوقدن آلدیردق بری شوبزم سوزلریمزی ایشیتمه لی ده نه مال اولدیغمزی آکلامالی کوزه ل برر قیزیلمجق باستونی حق ایده رك یا لیلا کولیوردی . تره مکه باشلامشدق یالکز باشلریمزی آچقله اکتفا ایتمش چارشافلریمزی چیقارمامشدق .

لیلانك وضعیق داها مشکلدی اوقایه یاقین برکوشه ده برکوچوك بر مندرینه دیز چوکمشدی . اونی او حاله کوردیکه اووخ شیطان عذابده کرك دییوردم کولیوردی . بر ساعتدن فضله بکله دك آرتیق توبه کار اولمشدق کوچوك خانم کورونمدی . سورمش سورو . شدورمش، طاقش طاقیشدیرمش لاف آرامزده کیدیکنی یاقیشدیرمش

صاری صاچلی ، ماثی کوزلو کل یاناقلی ، کیراز دوداقلی بربك اوغلی ببکی اولمشدی ..

اونی قارشیمده بویله پاریل پاریل کونش کبی کورونجه جکم دوشدی مدح وثنایه باشلادم . قیز اوتانیور آنه سی کولوب تشکر ایدییوردی. لیلا کوله مك ایچین اوطوردیغی یرده قیورانیوردی ... هرحاله هیچ ده بویله کوروجی کورمه دك دیمشلردر .

قیزجغز قارشیمزده أبی أزیلوب ، بوزولدکدن ، قیریلوب ، سوزولدکدن صوکرا چیقوب کیتسه ی بز ابکی قاینانا قارشی یه قالینجه مالی مدح ایده من ایکی صاتیجی کبی چوچوقلریمزی مدحه باشلادق.

بن — الله ایچین اینجی کبی قیزجغز الله باغیشلاسین خانم افندی نه یالان سویله یم قیزیکزه قانم قاینادی کندی قیزم کبی سه ودم اوغلمك داها دوغروسی اوغلکزك سه وه جکنه ده شبهم یوق .

— تشکر ایده رم خانم افندی التفات بویوروبورسکز . افندیم قیزیم دییه ده کل افندیم فقط چوق مزیتلری واردر . قادین قادینجقدر سوقاق دوشکونی ده کلدر. اللهه شکر احتیاجندن ده کل فقط برقادین ایچین لازم افندیم باشاده مراقلی یمك پیشیرمکدن جاماشیر بیقامغه قادار هر شیئ توکره ندی ..

— آ .. نه دیمك افندیم أو دیمك قادین دیمکدر هرشیئ بیلمك برفضیلتدر . الله محتاج ایمه سین بیلسین ده یاماسین اوغلمزده ، مدح ایتمك کبی اولماسین ، زمانه چوچوقلری کبی ده کلدر افندیم ، اوصلو ، کامل ، عقلی باشنده ، آغیر باشلی برکنجدر هانی بویله یاورم انتسابم بویوکدر. دییوب ده عقلنه کلن زوزکلکلری یاپان طاقیمندن ده کلدر أفندیم رحمتلی باشا باباسی ده بك عفیف بر ذاتدی . تربیه سنه چوق

اعتنا ایتدی . نه حدینه ایدی . اذنسز سوقاغه‌می چیقابیلیردی عجبا ! نره‌یه کیتسه لالاسی دائما پیشنده ایدی ...

بزم بویله قارشی قارشی یه مال صانیشمز بلکه ایکی ساعت دوام ایتدی قیزی ایچری ویره‌جکلرینی سویله‌دیلر بزده ایچری آلمق ایسته - دیکمزی، برتك اوغلمز اولدیغنی اوندن‌ده آیریلیرسه‌ق بزم ایچین پك زور اولاجغنی آکلاندقدن صوکرا تکرار کوروشمك وآرتیق اقربا اولمق امیدیله آیریلدق ..

بزی آرابادە بکله‌ین مزین صیقیلمش نهایت بزه براویون اوینامش صاووشمشدی . بوصیقینق اوستە برده بابا قالینجه :

— ایشته بربو اکسیکدی دیدك قاپینك ئوکنده برتلاش اولدی. ایش ایچری عکس ایتمش ، آرابا حاضرلامغه قالقدیلر .

— ایواه دیدم فویا میدانه چیقاجق .

قطعیاً رد ایتدم یاقینده اقربادن بری اولدیغنی آرابانك بزی اورادە بکله‌یه‌جکنی سویله‌یه‌رك قاپاغی آتدق .. بز بزه قالنجه کنیش برنفس آلارق:— اووخ، دیدم، شومزینه براویون داها اوینامالی.. لیلا کولیوردی . شمدی نه بابا جغز بویله طیرمانوب کیده‌جکمی بز .

لیلا — یوق‌جانم شوردن ترامواید آتلار کیده‌وز . دییوردی.

— بارا نره‌ده باقسه‌ك آقیافتمه سرایلی خانم ..

لیلا کولمکدن چاتلایوردی — بنده وار . بن‌چانطامی آلمشدم . دیدی . ترامواید آتلادق ..

قادینلر دردله‌شییور . بزده قیزدن بحث ایدییوردق بری سوقله صوردی : — عفو ایده‌رسیکز خانم‌افندی بو قادار مدح ایتدیککز کوچوك خانم کیمدر .

— فردوس پاشانك کریمه‌سی افندیم رمضانده کوروجی کیتمك اصولی‌ده بز چیقاردق افندیم .

کوله‌رك — نه ضرر وار افندیم .

— بزم ایچین برشی یوق‌فقط قیزجغز صیقیلدی بر راحتسزلقدر ده کلی افندیم .

— خیرلی ایشلر ایچین راحتسزلغه قاتلانیلیر أفندم .

قادینلرله مصاحبت باشلامشدی . بری کندیلرینك بر قیزی اولدیغندن بحث آچدی. چوق‌ایشکدار، جوق‌ده کوزه‌لدر. کورسه‌کز دیدی بوتون أوك ایشی کوروبور بو مبارك رمضانده آدامسز قالدق افندم برکت ویرسین‌آشجی صیقینتیسی یوق اختیار برآدامز وار آهر ایشاری اوکا کوردوروبورز .

بردن بره — آخانم افندی ایسته‌رسه‌کز سزه کنج ، کوزه‌ل بر خدمتجی کوندەرەیم . دون بزه کتیرمشلردی آدمه احتیاجز یوقدی ایسته‌مه‌دك .

— آمان خانم افندی چوق ممنون اولورم .

آدرەسنی آلدق . بزه‌ده یاقیندی .

— آرتیق بوکون یتیشدیرەمەم افندیم انشاءالله یارین کوندەریرم بزم قیز کتیرسین دیدم .

ترامواید تریه‌ده دورمشدی ایندك ..

آقشام سوفراده ماجرایی آکلاتیرکن مزینله فاخره کولمکدن قیریلیورلردی ..

بوتون کیجه‌یی بوکوروجیلکمز دولدوردی .

مزین ان‌شاءالله یارین کیدوب تیزه‌می کوره‌یم باقالم نه دییه‌جکلر دییه قالقدی هپمز داغیلمشدق .

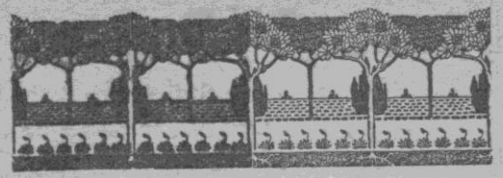

دوقوزنجی کیجه

خدمتجی پاکیزه

بی نمازدوام ایتدی. دوقوزنجی کیجه سی حکایه یه باشلادی ایرته سی کون لیلا مراقله اودامه قوشمشدی :

— بنه مطلقا برمعذبلك دوشوندك دون ترامواید ه کی خانملردن آدره س ایسته دك خدمتجی کوندره جکم دیدك کیمی کوندره جکسك

کولدم — کندیم کیده جکم شیمدی بنی حاضرلار بر خدمتجی قیافته قورسك آلیر کوتورور خانم افندی سلام ایتدیلر دون وعد ایتدکلری قیزی کوندره دیلر . دیر بنی براقیرسیك دیدم .

لیلا ممنونیتله :— جوق أبی ، جوق أبی .. فقط بن سنك اورادە نه یاپاجغمی کورمك ایسته ردم .

— بن سکا آکلاتیرم . یاپاجغم غایت بسیط قادینك مدح ایتدیکی اوکوزەل قیزجغزینی کوروب کوروشه جکم برآز اکله ندیروب برآز اکله ته جکم آقشامده دونوب کله جکم کیجه ده سزه آکلاتاجغم ..

— پکی اما آقشام تاصل دونوب کله جکسك .

— آدام سنده .. دوشوندیکمکه باق !

— قاچاجقمیسك ؟

— حایر ایشمه کلمدی دیر صاووشورم .

— أبی معامله کورورسه ك ناصل ایشمه کلمدی دییه جکسك ؟

— هله برکره کیده لم ده کلمکی صوکرا دوشونورز .. دیدم لیلا کوله رك — دوغرو دیدی .

ساعت بش آلتی رادەلرنده ایدی ایکی خدمتجی قاپیدن چیقدق لیلا بنی آدره سنی آلدیغمزآوه کوتوروب خانمه تسلیم ایتدی خانم افندی بزی أو قیافتیله قارشیلامشدی . فوق العاده ممنون اولدی .

لیلایه — پکی قیزم خانم افندی یه چوق تشکر ایده رم انسانیت بوبوردیلر . دییه آلنه برمجیدیه صیقیشدیرمغه چالیشدی .

لیلا — امان افندم مساعده بویوروکز خانم افندی فنا حالده داریلیر افندم . دییه آلمامق ایسته دی قادینجغزك اصراری اوزه رینه اشارت ایتدم مجیدیه یی آلدی تشکر ایده رك آیریلدی . یالکز قالینجه بکا

— قیزم سنك آدیك نه ..

— پاکیزه افندم .

— سن أو ایشی یاپا بیلیرمیسك .

— یاپارم افندم .

— اورتالق ، چاماشیر الکدن کلیرمی .

— کلیر افندم .

— آفرین یاورووم ، خوشمه کیتدك ان شاءالله بزه ابی خدمت ایده رسك ده سنی آلمزله کلین ایدرز . شمدی کله جك کورورسك اوك بر کوچوك خانمی وار . باقینده أوله ندیره جکز اونك خدمته باقارسك صوکرادە باقالم سنك ده بر قسمتك چیقنجه .. معنالی معنالی کولدی .

بن (صیقیلارق) ـــ اه عمرلر وبرسین افندم ألمدن کلدیکی قادار خوشنود ایتمکه چالیشاجغم افندم.

ـــ هایدی باقالم تربیه‌لی بر قیزجغزه بکزه‌یورسك ایشلك‌ده کندك کبی ایسه ..

ـــ کورورسکز خانم افندیجکم .

کوچوك خانم کلشدی بنی کورونجه شویله بر یوقاریدن آشاغی‌یه سوزدی . آنته‌می : ـــ ایشته نظیره دون تراموایده تصادف ایتدیکم خانم افندینك کوندەردیکی قیز، آل کوتور، یاپاجغی کوستر ایشلری تعریف ایت هایدی پاکیزه قیزم...

بز کوچوك خانمله خدمتجی قاپیدن چیقدق بن هان وضعیتی ده کیشدیردم درحال ایشی لاابالیلکه ووارق:ـ آه کوچوك خانمجغم سزی نه‌قادار سه‌ودم بیلسه‌گز دییه باشلادم .

او کوله‌رك ـــ صحیحمی ! دییوردی .

خانمجغم دییه بوینه آتیلدم شاپور شوپور ثوپدم .

ـــ قیز دلی دور دییه کولدی برابر اوداسنه چیقدق.

ـــ اوطور ، اوطور بر آز دینلەن بن‌ده یاپاجغك ایشلری آکلاتایم دیدی.

ـــ ضرر یوق کوچوك خانمجغم آیاقده‌ده دوررم دیدم .

ـــ سزدن أبی اولماسین کوچوك خانمجغم چیقدیغم اوده‌ده بر کوزل خانم واردی بنی او قادار سه‌وه‌ردی که أودن چیقمامه اوکا قارشی اولان محبتم سبب اولدی.

ـــ نه‌دن ؟..

ـــ هیچ کوچوك خانمجغم ..

ـــ سویله چکنمه بن کیمسه‌یه سویله‌مم .

ـــ کوچوك خانم برکنج بکی سه‌وه‌ردی برقاچ کره بنمله‌مکتوب کوندردی. بردفعه‌سنده مکتوب بکك آننه‌سنك النه کچش ایش بزم خانم افندی‌یه قادار عکس ایتدی .

ـــ أی صوکرا

ـــ صوکرا بن مسئله‌یی قاپاندم.

ـــ ناصل قاپاندك .

ـــ کندی اوستمه آلدم مکتوبلری یازان بندم دیدم.

ـــ سن یازی بیلیرمیسك.

ـــ پرآز یازار اوقورم خانمجغم .

کولدی ـــ واللهی بك خوشمه کیتدك دیدی.

بز بویله خوش بشله آقشامی ایتمشدك کوچوك خانم بکا بوتون اوی کزدیردی جهازلرینی کوسته‌ردی کندیسنك‌ده یاقنده أوله‌نه‌جکنی سویله‌دی آرتیق بن کندی سرداشی اولمشدم.

افطار زمانی یاقلاشیوردی سوفرایی حاضرلادق بنم حاماراتلغم انتظام خانم افندینك خوشنه کیدییوردی هرشیٔ یرلی یرینه قویدق لاما شیشه‌لرینی‌سیلدم غازلری‌دولدوردم بك افندینك برعادتی‌وارمش آقشام یورغون آرغین کلنجه صویونور، کیجه‌لکنی کیه‌ر آبدست تازه‌لەر اوندن صوکرا اوطورور افطاره قادار اوقورمش .. آبدست صونی، حاولولرینی‌ده کتیردك قاپی چالیندی قوشدم قاپی‌یی‌ده آچدم: سیره‌ك کوسه صاقالی، اوزون بویلو قدیه قادار قورو، ایری کوزلو بر آدام کیردی شویله آشاغیدن یوقاری بر کره بنی سوزدکدن صوکرا

تسبیحی چکارك مردیوندن چیقدی خانم افندی، قیزی مردیوه‌ن باشنده بکلیورلردی.

بن ٹوکه باقیوردم. قاپی‌یی قاپایوب آرقادن دن چیقدم بك افندی صویوندی؛ کیندی قوللرینی صیوادی آبدست آلاجقدی.

خانم افندی — پاکیزه قیزم بك افندینك صوبی حاضرمی؟ دییه حایقیردی.

قوشدم — حاضر افندم دیدم.

بك افندی صاللانارق کلدی ألنی یوزینی، صاچنی صاقالنی بیقادی آبدستی آلدی بن آغیر آغیر صو دوکیوردم. پالکز ایکیمز قالمشدق. حاولوسنی طوتویوردم تمام حاولویی قوللرینه آتاجغم زمان والفجر اوقویان کوزلرینی دورت طرفده دولاشدیردقدن صوکرا حاولینك آلتدن قوللریمی طوتدی:

— سنك آدك نه‌در؟

بن قورقاق وصیقیلغان — پاکیزه افندم.

— کوزل اسمك وارمش آفرین دییه یوزیمی ٹوپکه حل ایتمه‌زمی؟ بر قیامتدر قوپاردم خانم، کوچوك خانم هپسی قوشوشدیلر بك افندی شاشیرمش آبداللاشمشدی تك توك صاقاللرندن، بیقلرندن صولر دامیلایور. اللرندن قایان حاولو یرلرده سورونیوردی.

— ناموسه تجاوزه دایانامام، دورمام.. دورمام افندم دییه مردیوه‌نلره دوغرو قوشویوردم.

خانم شاشیرمش — پاکیزه قیزیم دور بنی دیکله.

کوچوك خانم — پاکیزه جکم پاکیزه جکم دییه حایقیریشیورلردی.

بن — خایر، خایر پولیسه مراجعت ایده جکم دییه مردیوه‌نلری ایکیشر، اوچر آتلایارق اینیوردم آرقامدن خانم افندینك:

— ایواه ماسقارا اولدم بوتون محله‌نك دیلنه دوشه جکز فریادی بنی تعقیب ایدییوردی. بن صاووشمق ایچین آلمه کچن بوفرصتی فوت ایتمه‌دن کندیمی قاپیدن دیشاری آتمشدم. سوقاقلرك آلاجه قارانلقلری آراسنده بر کولکه کبی سوزوله‌رك اوه کلدم.

برساعت صوکرا ایدی یمکدن قالقمش اجتماع اوداسنده طوپلانمشدق اعضالر دیکلیور رئیس بك خدمتچی پاکیزه خانمك ماجراسنی قهقهه‌لر آراسنده نقل ایدییوردی. بی نماز ایکنجی حکایه‌سنی بیتیردکدن صوکرا قالقدی:

— ان شاءالله اوچ کیجه صوکرا بولوشورز کیملره طوپلاشاجغز دیدی.

نوری — بزده، بزده.. دییوردی هپ قالقمشدق.

اونجی کیجه

دوقتور علی بك

اوچ کیجه‌لك بر تعطیلدن صوکرا مجلسمز یه توریلرده انعقاد ایتمشدی. بی نمازك تحفلقلریله فاصل افطار ایتدیکمزی آکلامادن سوفرادن قالقدق.. مصاحبت اوداسنه چکیلدك.

بی نماز کولیور: — أی آکلاتك باقالم اوچ کیجه قنبرسز فاصل دوکون یاپدیکز؟ دییوردی.

رضا — سورکونده دوکون اولورمی هیمز أولریمزده اقامته مأمور ایدك ..

وهبی — شاقا بر طرفه اما استراحتده احتیاجز وارمش . بن هرکون آلتی یه یدی یه قادار یاناقدن قالقمادم .

حسین — بنده ثویله ... وهبی أسنه یوردی .

بی نماز — سن غالبا اویقو خسته لغنه طوتولمشسك باقسه‌ك آسنه یوب دوروبورسك ..

نوری — سن نه یاپدیغکی سویله‌مه‌یورسك که ..

بی نماز — کنجلك دورنده دکلزهی اوغول بیدك ایجدك اوطوردق.

کوچوك حسین (کوله‌رك) — ثویله‌در .. بر آرقادانم ، : « اختیارلرك شهوت چکمسنده‌در » دیه‌یوردی .

وهبی ـ داها او درجه‌یه کلمه‌دی شیمدیلك کوزنده ...

بی نماز — نه‌اونده .. نه‌اونده .. براقك شولاقیردیلری شیطان کبی انسانی بولندن چیقاراجقسکز ..

رشید — براق شونلری سن شو کنجلك کونلرینه کل .. « أوت .. أوت » دیدك .. بی نماز باشلادی :

— خدمتجی پاکیزه وقعه‌سی بر خیلی زمان چالقانمشدی . بزم افندی بو یوزدن بر مدت کیمسه‌یه کورونه‌مه‌ز اولمشدی .

بوتون خبرلری کونی کونته یتشدیرمکده بویوك بر قابلیتی اولان لیلا ایرتهسی صباح بکا بو حوادثی قوشدورمشدی .

— قیز پاکیزه قادینجغزی‌ده قوجاسنی‌ده کیازه ایتدك ! کناه ده کلی دیه أکله‌یوردی .

بزم اوست اوسته کلن کوروجیلك ، خدمتجیلك استانبولك

بر چوق محله‌لرنده یکی یکی دیدی قودیلر اویاندیرمشدی .

بر طرفده کوروجیلر تکرار کله‌جك بلکه‌ده سوز کسیله‌جك دیه بکله‌یورلر ، دیکر طرفده : « أیواه بو رذالتلری دویانلر أویمزه اوغرامایاجقلر نه اولدیسه قیزجغزه اولدی اوده أوده قالاجق دیه اوزولوبورلردی .

بزده لیلا ایله باش باشه یکی بر معذبلك ، یکی بر مسخره‌لق دوشونیوردق ..

لیلا — لمی یوکیجه فروزانلرده‌یز ، قیزجغز راحتسزلانمش چیقاماياجق .. اونی بر باشنه براقوب بزم اکله‌نه‌مزده یاقیشیق آلماز ده کلی دیدی .

— طبیعی لیلاجم اورایه کیده‌رز فقط نه‌یاپاجغز اونی ده‌دوشونه‌لم بر تحفلق‌ده اولمازسه قیزجغز بوتون بوتون صیقیلیر .

— ثویله .. بر شی دوشونه‌لم .

لیلا بردن بره : — أبی خاطریمه کلدی اونلر شیمدی دوقتور بکله‌یورلردی . سن دوقتور قیافتنه کیرسه‌ك‌ده کیتسه‌ك .

— أبی اولوردی اما بر شاپقا بولابیلسه‌م .

— شاپقایی نه یاپاجقسك اختیارجه بر آدام قیافتنه کیره‌رسك بردہ کوزلك طاقار کیده‌رسك .

— پك اعلا ، دیدم ، بزم حاضرلق چوق سورمه‌دی بر قاچ کاغد بر قورشون قلم آلوب چیقدم .. لیلا ، فاخره‌یی آلوب بندن اول کیده‌جکدی ..

بر ساعت قادار صوکرا ایدی فروزانلرك قاپسنده ایدم . ایکی طرفه باقینارق قاپیی چالدم . خدمتجی قیز آچدی .. شویله یوزینه

باقاراق : — قیزیم ، مرحوم رجب بکك قوناغی بوراسیمی ؟

— بوراسی افندیم ،

— یکی ی .. دیمك که یاکلش کلمه‌مشیز بر سؤال داها ..

— أوده خسته وارمی ؟

— وار أفندیم ..

— ثویله ایسه تمام .. هایدی یاوروم کیت خبر ویر . دوقتور بیکباشی علی بك گلش اجزاخانه‌یه خبر براقیلمش‌دی .

— بویوروکز افندیم اجزاخانه‌یه بن کیتمشدم .

— سن بر کره خبر ویر قیزیم . عادت ثویله‌در ..

قیز تلاش ایله یوقاری فیرلادی .. بن شیمه اویاندیرمامق ایچین قاپیده بکله‌یوردم .

— بویوروکز دوقتور بك افندی دییه بزی یوقاری آلدیلر خانم افندی‌قارشیلادی. قیز — هایدی‌قوش‌باق‌فروزانه خبرویرکلسین.

— امان‌افندیم‌خسته‌یی راحتسزایتمه‌ییکز بنده‌کزکیده‌رکورورم.

— اللهه امانت بویوك برشی‌دکل ظن‌ایده‌رم افندیم اما (کوله‌رك) آنالق افندیم نه قادار اولسا مراق ایدیلیور . همتکزله برشی قالماز .

— مراق ایتمه‌ییکز افندیم . آتشی وارمی افندیم ؟

— بیلمه‌م افندیم صباحدن بری بر قیرقلق وار . کیجه‌ده هیچ اویویامامش .

— برشی ده‌کل افندیم آکلادیم صیجاقدن .. اوروچ ده طوتویورلرمی ؟

— فضله‌جه ضعیف‌ده‌افندیم هرکون اوروجه دوقتورفاضل‌بك مساعده ایتمه‌یورلر ..

— ضعیف ایسه‌لر هرکون طوتمامالی‌لر افندیم .. دیمك بزم فاضل بورایه کلییور ثویله‌می ؟

— کلیرلر افندیم .. طانیرمیسکز ؟

دوقتور فاضلی طانییوردم کنج برآزده زوبیه برآدامدی جوق سویلر هیچ سویله‌تمه‌ز کندینی بکه‌تمشك بریدی . درحال :

— ناصل طانیام دونکی‌چوجوقلر اونلر هپ بزم یتشدیرمه‌لریمز افندیم .

— فاضل بك بك کنج ده‌کلدر افندیم .

— اوتوز بش ، اوتوز آلتی فلان ..

— الیسی یکمکین افندیم ، اوده باشقا اولمالی ..

— ثویله ایسه باشقاسی اولاجق خانم افندی بنم دیدیکم فاضل کبی سنه اوروپادن کلدی.

قونوشارق خسته‌نك اوداسنه کیرمشدك . لیلا ، فروزان ، فاخره باشلرینه بره‌ر ثورتو آلمشلر بکله‌یورلر . فروزان بر کوشه‌ده آرقاسنه یاصلانان یاصدیقلره دایانمش اوطوروبوردی قالقمق ایسته‌دی .

— یوق ، یوق، یوق قیزیم راحتسز اولما دییه یانه اوطوردم.

— نه‌کز وار باقالم آکلانیکز دیدم .

— فروزان — بوتون وجودیمده بر قیرقلق حس ایدییورم بك افندی .

— کنجلك ، کیم بیلیر وجودیکزی نه قادار یوروبورسکز . رمضانده بیاسه فلان وارمی ؟ دییه ساعتمی چیقاردم .

— وبریکز آلیکزی باقایم ...

بوموشاق بیاض‌آلرینی‌پارماقلریم آراسنده‌طوتمش‌نبضنه باقیوردم.

— بر شینکز یوق. چیقاریکز دیلکزی باقایم، بر شینکز یوق.
کلمشکن بر کره‌ده کوکسکزی ، آرقا کزی دیکله‌یه‌یم .
آننه‌سنه : — بر تمیز حاولو أمر ایده‌رمیسکز ؟..
فروزانه : سز جاکتکزی چیقاراجقسکز افندیم لیلا کوله‌مك ایچین دیشاری چیقمشدی . فاخره‌ده اونی تعقیب ایتدی . خدمتجی قیزله آننه‌سی فروزانك فانیلاسنی طوتویور بن حاولویی قویمش دیکله‌یوردم حاولویی چیقاردم :
— قوللویکزی بوکوب ئوکه دوغرواییکلکز دیدم پارماقلریمی قویمش اوزه‌رینه ووارق معاینه‌ده دوام ایدییوردم .
— هیچ برشی یوق ماشاءالله آرسلان کبی دیدم. صیرا کوکسنه کلمشدی جاکتی جوزه‌رك قولاغمی یاقلاشدیردم . معاینه‌یی بتیرمك ایسته‌مه‌یوردم . باشیمی قالدیردیغم زمان لیلا ایله فاخره‌یی قاپینك دیشاریسنده کوردم. قاصیقلرینی طوتارق کولویورلردی. بن خسته‌مك هرطرفنی ایچه‌دیکله‌مشدم. کوکسی ، جکرلرینی ، قلبی ، بوبره‌کلری هپسی صاغلام ، هپسی تمیزدی ..
— مراق ایده‌جك برشی یوق افندیم خفیف بر صوغوق آلغینلغی شیمدی بررچته یازاجغم اونی یاپدیرتیرسکز کونده اوچ قهوه فنجانی آلیر . بو کون بالطبع برشی یمه‌ز ، پرهیز ایده‌ر .
— ذاتاً اشتهاسی یوق افندیم .
— ویره‌جکم ترتیب اشتهالرینی‌ده آرتیراجقدر افندیم مراق بویورمایکز دییه قلمی کاغدی چیقاردم .
— کیجه یاتارکن بر صیجاق اخلامور ایچیرسه‌کز فنا اولماز ترله‌مکده یاردیم ایده‌ر .

— دون کیجه ایچیردك افندیم .
— چوق ایی ایتمشسکز دیدم . قورشون قلمله کاغده قارالادیغم رچته‌یی‌ده ویردم :
— ایشته بورایه یازدیم افندیم کونده اوچ قهوه فنجانی ..
مساعده‌کزله افندیم دییه قالقدم آووجه ویزیتایی صیقیشدیران خدمتجی‌یه : — ایسته‌رسه‌کز رچته‌یی ویریکز اجزاخانه‌یه براقایم یاریم ساعت صوکرا سز آلدیریرسکز ..
فروزانك آننه‌سی — چوق تشکر ایده‌رز بك افندی ذات عالیکزه زحمت اولمازمی ؟.
— استغفرالله افندیم ذاتاً اورایه کیدییورم .
رچته‌یی‌ده آلوب چیقدیم. بن یولك کوشه‌سنی دونرکن لیلا ایله فاخره‌ده آرقامدن یتشدیلر .
— براوو دوقتوربك‌فالصوسز اولدی‌دیدیلر. هپ کولویوردق.
— شیمدی علاجی نه یاپاجغز دیدم .
— لیلا برلیموناطه یاپار ، شیشه‌یه قور کوتوروز . ذاتاً بن کلیرکن علاجی کتیریرم دیدم .
— اونی أبی عقل ایتمشسك .
کیجه فروزانك اطرافنده طوپلاشمش‌قونوشوب کولوشویوردق فروزان علاجنك اوچنجی فنجانی‌ده ایچمش آهنکمزه تمامیله اشتراك ایتمشدی . نازمند طنبور چالییور بن خفیف خفیف اوقویوردم. قاپی چالندی دوقتور کلدی دیدیلر . بز فاخره ، لیلا ، بن بری بریمزه باقیشدق . فروزان : — بزم فاضل بك اولاجق دیدی .
برآز صوکرا دوقتور فاضل‌بکله فروزانك آننه‌سی اودایه کیردیلر.

خانم افندی ـــ اجزاجی بیکباشی علی بکی کوندەرمش .

فاضل بك ـــ هانکی بیکباشی علی بك ؟

خانم افندی ـــ قیرانتا بر آدام .. چوق آبی آداملغز کوکسی آرقاسی دیکلەدی . مراق ایدەجك هیچ برشی یوق دیدی . خفیف بر صوغوق آلغینلغی دیدی . بر رچته ویردی کیتدی . خدمتجی یه :

ـــ نرده رچته کتیرسەکڭە ..

لیلا : ـــ اجزاخانەده قالدی افندیم . علاج شیشەسنی آلەآلان فاضل بك أویردی جوبردی بونده اجزاخانەنك ، دوقتورکده اسمی یوق ساده کوندە اوچ قهوه فنجانی آلیناجقدر . یازیور . هر حالده بر پکتورال .. اما ماشاءالله قیزیمزك رنکی ، نشئەسی یرنده .. اشتهاك ناصل ؟

فروزان ـــ شیمدی برآز آچلق حس ایدییورم .

فاضل بك ـــ پك اعلا یاوروم سکا بیەجك ویرسینلر سوت ایچ ، چوربا ایچ بوآقشام معدەکی خفیف طوتو ویرده باقایم دیلکه برشینك یوق جانم (آنتەسنه) بوکوچوك خانملر بویله آرا صیرا ناز خستەسی اولورلر دییه قالقدی . فروزانك آنتەسیله برابر جیقدیلر .. آرتیق بزمده کیتمك زمانمز کلییوردی . لیلا هایدی باقالم دیدی ، بیکباشی علی بك خستەکز ابیلەشدی علاجکز تأثیرلی ایمش ..

فروزان شاشیرمش باقییوردی هر طرفدن یوکسەلن قهقههلر آراسنده فاخره صوردی : ـــ صحیح طانییامادکمی فروزان !..

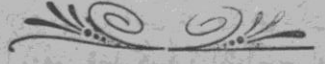

اون برنجی کیجه

هله گوزلەمه .. هله گوزلەمه

بی نماز چکایەلرینه دوام ایدییوردی :

ـــ ایرتەسی کون عیادتمزده فروزان آکلاتییوردی :

ـــ بیلیورمیسکز نەاولدی شیمدی سزدن اول اجزاجی ولی بك کلدی . بیکباشی علی بك اسمنده بر دوقتور کوندەرمەدیکنی وبونامده کیمسه طانیمادیغنی سویلەدی . آنتەم شاشیردی . بن ایشك ثوکنی آلماسایدم بلکه بر مسأله چیقاجقدی .

ـــ بن بیلیورم قیز ولی بکك اجزاخانەسنه کیتمش فاضل بکی صورمش اونلرده آقشام کلەجك دیمشلر اوده ثوتەکی اجزاخانەیه اوغرامش اورادنده علی بکی کوندرمشلر دیدم . آنتەمده ایناندی مسأله قاپاندی . فقط سن ده اولور نی دەکلسك .

ـــ شیمدی ناصلسك برمعاینه داها ایدەیمی دیدم کولوشدك .

فروزان ـــ آرتیق معاینەیه احتیاجم یوق .. ویردیکك علاج نهایدی الاهی سەوەرسەك !

ـــ آکلایامادکمی ؟ اجزاجی باشی یه صور دییه لیلایی کوسته ردم .

لیلا (کولەرك) ـــ لیمونا طه ! لیمونا طه ! ناصل أبی کلەدیمی ؟ دیدی اوطوردق آقشام نەیاپاجغمزی قرارلاشدیرییوردق .

فروزان بو آقشام ده جیقمایاجقدی مع مافیه هیچ برشیئی قالمامشدی. کیفی ، نشئه‌سی پرنده ایدی . گولوبور ، سویله‌یور ، جانلانمق ، جانلاندیرمق احتیاجی حس ایدییوردی . .

— نه‌یاپالم! نه‌یاپالم: دییوردی.. (بردن‌بره) خاطریمه برشی گلدی بوگیجه‌ده کندی کندیمزه برضیافت ترتیب ایده‌لم .

لیلا — أیی اولور دیدی .

فروزان آنینم بواقشام خاله‌مه دعوتلی بن‌أوده یالکزم سن ، بن ، لمی کلیرسه فاخره‌بی‌ده آلیرز بز مطبخه اینرز هرکس بیلدیکی بریمکی پیشیرر ثوته‌کیلری چاغیریرز کیمی کیلارجیلك یاپار رچللری ، پنیرلری حاضلی افطارلغی حاضرلار ، صالاتالری یاپار ؛ کیمی ده سوفراجی اولور ، سوفرالری دوزه‌لتیر کوزه‌ل برافطار ایده‌رأکله‌نیرز . بوفکر اوچ رأی متفقله قبول اولنمشدی . .

بن‌أللریمی قالدیرارق : — قبول ، قبول ، دیدم ، فقط بن نه پیشیره‌جکم.

فروزان (گولوبوردی) — نه‌بیلیرسه‌ك ، دیدی .

لیلا — بریمو مورطاده‌می پیشیره‌مه‌زسك ؟

بن — حیفیمه دوقونمه ، قوس قوجابرآشجی یومورطا پیشیرمکه تنزل ایده‌رمی ؟

فروزان — سن برجوربا پیشیر . .

— الله ، الله ، دیدم ، بکا یاپدیراجق داها صولو ، داهاجویق برشی یوقیدی ؟

گولوشدیلر — بولاشیق بیقاسام اولمازمی ؟

لیلا — جانم ، سن ده صوغان دوغرامایوبور . .

— انصاف ایت ، شو أللریمه ، شو کوزلریمه آجی ، برکونلك

خدمتجیلکه کیتدمسه حقیقةً خدمتجی پاکیزه‌می اولدم ؟

لیلا — ٥ نه‌ایسته‌رسه‌ك اونی یاپ . .

گولدم — عقلمه برحکایه گلدی دیدم دیکه یورلردی . . آدامجغزلك بری بربره مسافر گیتمش او صاحبی بلك پیشیرمکده بولمش اوو . . قولای گلسین بن‌ده یاردیم ایده‌بیلیرمیم دیمش .

صاحب‌خانه ممنون اولمش : — شوپلاو اولدی یاغی خاشلاییوبر دیمش . مسافر — آمان یاغدن قورقارم چوجوقکن برکره آلیمه صیچرادی اوچ کون آغلادم — اوحالده شواوجاقده‌کی آتشی مانغاله چکیوبرده اوستنه‌یمك قویالم — آمان آرقاداش عفو ایده‌رسك آنینم آتشله اویناما دیه‌تنبیه ایتمشدی سوزویرمش بولوندم ثولونجه‌یه قادار سوزمدن دونمك ایسته‌مدم .

— ثویله ایسه سن سوفرانی قورو ویر .

— عمریمده سوفرا قورمش آدام ده‌گلمکه . . یاپامام.

— شو طاباقلری ، بارداقلری ماصانك اوستنه دیزیویر .

— ثویله قیریلاجق ، نازك شیلره آل سوزه‌مدم .

— اکمکی کس باری . .

— برکون اکمك کسرکن بابام پارماغنی کسمشدی اوزماندن بری نه‌زمان بیچاق کورسه‌م تویلرم اورپرر دیمش .

بی‌چاره أوصاحبی بوغریب مسافره حیرتله باقوب بوتون ایشلری کورمش — بویوروك بیه‌لم دیمش .

مسافر کمال مسارعتله — عزیزم دوغروسی سکا قارشی محجوبم بوقادار ایش کوسته‌ردك هیچ برینی یاپامادم بوتکلیفکی‌ده ردایده‌رسه‌م

قابالق ایتمش اولاجغم سنی قیرمامق ایچین قبول ایدییورم دییه اوطورمش اوصاحبندن کیفلی بیمش دیدم قهقهه‌یی صالیوردیلر .

— سن‌ده توبله یاپ دیدیلر .

— اوقادارده جسور دکلم یوقسا اصول فنا کورونمه‌یور دیدم.

لیلا : — هله فاخره‌ده کلسین‌ده دوشونورز دیدی .

— ظن ایده‌رم اوده بنم گبی، بزاونکله مرجمکی فیرینه‌ویرمز دیمجه‌فروزان — ایشته شیمدی‌بولدق‌سزك آشیکزده اواولسون‌دیدی.

قالقدق مطبخی برزیارت ایتدك تجره‌لر، تپسیلر، کچه‌لر بره‌ر بره‌ر نظر تفتیشدن کچدی فروزان — بزینه برکره بیقارز . تمیز اولسون . دییوردی بزهنوز تفتیشات ایله مشغول ایدك فاخره، نوریه، نازمند کلدیلر دیکرلری چاغیرمق ایچین‌ده آدام کوندەریلدی. قراریمزی کله‌نلرده‌قبول ایتمشلردی. بنم‌رأیم‌ده یاپانه آتیلمادی‌ا کثریت تصدیق ایتدی فاخره کوله‌رك مستنکف قالدی ..

برساعت صوکرابوتون‌أعضای مجلس‌ایش‌باشندە ایدی کیلارجیلر کیلارده، سوفراجیلر سوفرا باشنده، بز آشجیلرده مطبخده ایدك حرکاتك محوری مطبخدی آرا صیرا هپسی اورایه باش ووروپور، اشتهاسی بیله‌یوب کیدییور آتش توده ایسه جاذبه اورادەدر . بزم مطبخ ایسه آتش قاپیناغی حالنده ایدی. آشجیلر پشتالاری قوشانمش، قوللری صیوامش، کوکسلری آچمش چالیشیورلردی . .

فروزان — بن برقادین بودی یاپاجغم .

— لیلا — بن‌ده برکوزله‌مه

فاخره — (کولیوردی) بن‌ده برکلاج یاپارم . دیدی .

بن — کوردیکزمی آشجی‌یی هپ خفیف ظریف شیلر یاپیور.

بن .. بن ، دیدم ، بن نه‌یاپایم بن‌ده فیندیق آیبقلارم . .

لیلا کولدی آلایه باشلادی — سنك ایشك کوجك فندیقجیلق دیدی اوآنماسام آغلایاجقدم بو سوز اوقادار عاریمه‌دوقوندی فعالیته قویولدق . . لیلا اون آلهیور ، فروزان آت قیبور فاخره شکر دوکیور ، بن فندیق قیریبوردم .

بن کندی کندیمه سویله‌یورمش کبی: — قادین بودی، کوزله‌مه ، کلاج دییه میریلدانیبوردم .

فروزان — أوت ایکی طاتلی .. فقط آرادە باشقا یمکلریمزده وار . هم کلاج طاتلی صاییلمازکه . . اوصوغوقلق قبیلدن . .

بوده کوجیمه کیتمشدی بزایکی آشجی باش باشه ویرەلم برکلاج یاپالم‌ده اوکادە صوغوقلق دیسینلر حدتمدن‌بوزکبی اولمشدم. کندیمی طوتدم‌سسمی‌چیقارمادم.. بزکلاجزی یاپمغه‌باشلامشدق‌فاخره‌کلاجلری ایصلاتوب قاتلایور بن‌ده‌شکرله دوکولمش فندیغی قویویوردم قارشی قارشی‌یه تپسینك باشنه جومه‌لمشدك بنم‌الم ایشده کوزم اوبناشده‌ایدی کاه بوآشجی کوزه‌لنك چیپلاق طومبول قوللرینه ، کاه قیص قیوراق طوپلادیغی اتکلرینك کنارندن طاشان بیاض دیزلرینه کاه ایله‌ریسی سویله‌یه‌مه‌یه‌جکم یوزینه ، کردنه برآز برآز داها آشاغیده ... ایشته اوقادار ... دالوب کیدییوردم. الیمدن‌دوشن فیندیغلی قاشیق‌فاخره‌یی کولدوروبوردی .

آرا صیرا اوزانیور دوداقلریمله کیراز طوپلایوردم .

بردفعه‌سنده یاقایی آله ویردك لیلا دونمش بزه باقیورمش .

— ماشاءالله آشجی باشیلر ماشاءالله نه طاتلی یمکلر پیشیریبورسکز دیدی . باقدم آللری خامور ایچنده ایدی .

— سن الکك خاموریله ارکك ایشنه قاریشما دیدم هیمز بردن غیر اختیاری کولوشدك .

آقشام اولمش یمکلرده حاضرلانمشدی . .

نازمند — سزه برصالانا یاپدم که .. پارماقلریکزی بیه جکسکز خاردالی ماردالی . .

نوریه — سزه برصوفرا قوردم که ایچکز آچیلاجق ، چیچکلی میچکلی .

فروزان — (کوله رك) — سزه برقادین بودی یاپدم که فیستیقلی میستیقلی آغزیکزك صویی آقاجق ..

لیلا — یاپن .. یاپن سزه برکوزله مه یاپدم که یاغلی بالی کوزیکز اوستنده قالاجق .

بن غرور ایله دوغرولارق — سزه برکلاج یاپدم . . . شوها یاپدق که ، فاخره یه ، : سویله سه که دیدم اوکولوبوردی ، فیندیقلی مینذیقلی معده کزده باغداش قوراجق . . هیمز کولوبوردق قیزغین یاغ قوقولری بورام بورام داغیلیبور أوك ایچی قاپلاپوردی .

سوفراده طویلاشدق ..

کتیرك قادین بودینی دیبه حایقیریشیوردق .

برده نه کلسین .. ایریجه بورسه کستانه سی کبی سرت ، دیش کسمه ز بر کوفته پرنج قوپمنی اونوتمش فضله ده قاووزمش اوبومو شاجق قادین بودی طونج بر هیکل بودی کبی طاش کسیلمشدی . صحن قهقهه لر آراسنده یوکسه لدی کوزدن نهان اولدی او حرص ایله نازمندك صالاتاسنه آتیلدق وای افندم وای بر آووچ باروت یوتمش کبی

کوزلریمز دیشاری اوغرادی توکسوره مدن کیم ، چیرپینان کیم ، حایقیران کیم صویه صاریلان کیم...

— امانك کوزله مه کلسین کوزله مه دیدك . خاردال بوغازیمزه صاریلش براقایوردی . نارگبی قیزارمش قوبو برشکر بانیوسنه یاتمش کوزله مه لر کوله ر یوزلرینی کوسته ردیلر..

وای مبارکلر وای کوزله مه دکل طاتلی یه آتیلمش یالین قات کوسه له... نه بیچاق کسر ، نه دیش .. کیمی جیك ، دیپوردی ، کیمی بیشمش .. کولمکدن بمك بیه جك حالمز قالامامشدی . آشجیلرك مهارتی دیللرده دستان اولدی . نوبت بزم کلاجزه کلمشدی .. یوزیمزی آغیرتان بینه بزم پاموق کبی کلاجلریمز اولدی . سیران جانانه دالوب ده شکرینی فضله قاچیرمش اولماسایدم.. — اوقادار قصور قاضی قیزنده ده اولور. بکنه مین کوزله مه بیسین ده کلی فاخره جکم ، دیدم . نام بر نشسته ایله سوفرادن قالقدق یونون کیجه آشجیلق منافقی ایله کچدی .. آیلر کچدی بینه اونوتولمادی..

— قادین بودینی خاطرلایورمیسك ؟

— یا سالاتایی

— هله کوزله مه .. هله کوزله مه . . دیلزك پرسنکی اولمشدی .

اون ایکنجی کیجه

قادینلر حمامنده . .

بی‌نماز اون ایکنجی کیجه‌سی حکایه‌یه باشلامشدی...

شهرتی یدی‌اقلیم دورت کوشه‌یی دولاشان آشجیلغمز بزی یاغلر بالله ایچنه باطیرمشدی. بر تورلو تمیزله‌نه‌مه‌یوردق.

لیلا — اللریمك قوقوسی حالا چیقمادی.

فروزان — هرشی بکا قادین بودی قوقویور چیچك قوقلایاماز اولدم نه فنا شی .. یاغ ، ایس ککزیمی طیقادی..

فاخره — (کوله‌رك) تمیزله‌نمك ایچون قاچ قالیپ صابون لازم بن آتیلدم:ـ یالکز معده‌می تمیزله‌مك ایچین یاریم دوزینه‌یاتوس ایسته‌ردیدم.

بوتمیزلك بحثی ذهنمزده یکی بر مسخره‌لق اویاندیردی . هیأنجه حمامه کیتمك..بن دوشونویوردم بوکون یاپا یالکز ناصل کچه‌جکدی. آغیزدن قولاغه بر فیص قوس اولدی.

لیلا فروزانك قولاغنه برشیلر سویله‌دی او قهقهه ایله.

— آ واللهی ایی اولور دیدی. عینی شیئی فاخره‌نك‌ده قولاغنه سویله‌دکلری زمان قیزجغز صاچلرینه قادار قیزارمشدی.

— بیلمم.. ناصل اولور. دیدی.

لیلا — اولور اولور برچاره بولورز دیدی.

مسأله‌یی بکاده آکلاتدیلر . هپ بردن حمامه کیده‌جکلردی بنده برابر کوتورمك ایسته‌یورلردی .

— امان صاقین‌ها.. بوکا کله‌مم،دیدم خاطرمده بروقعه واردی حمام آناسیمدر حمام ناطیریمدر نه‌در ایشته بوتون اونخلوقات غریبه پشتمالره قویدقلری نعلینلر ، طاسلرله اون دورت اون بش یاشلرنده بر چوجوغی « باباکی‌ده کتیر ! » دییه دوکه دوکه پاصدیرمایه چه‌ویرمشاردی ..

— بن بویله قورقولو رؤیا کوره‌مم ، دیدم.

مسلط اولدیلر، سنی طانیمازلر أمین اول سن بزم‌دادیمزاولورسك بونجه‌لریمزی کوتورور بکله‌رسك،بز پیقانیر چیقاریز صوکرا هپ‌برابر أکله‌نیرز دیدیلر، زورلادیلر خاطرلرینی قیرامادم بن‌ده آرزو ایتمه‌یور ده‌کلدم شویله بر کوزیمك ثوکنه کتیرییوردم بر کوشه‌جك بولسام بنم ایچین کافی ایدی بز اختیار دادی ، شوق‌دل قالفا ، بوخاشاری قیزلری ثوکمزه قاندق بونجه‌لری قولتوقلادق آلده تسبیح ، کوزده کوزلك یوله دوشدك.. بولده هم سویله‌یور هم کولویوردق .

لیلا — آه بر یاقالاسالر لمی ! دییه أ کله‌نیور.

— دیلك طوتولسون ، دییوردم ، بکا قصدکمی وار ، یالکز دوشونمك ألیمی آیاغمی کسییور .

حمام قاپیسندن کیرر کن سرخوش کی سنده‌له‌یوردم ایچری ایلك آدیمی آتارکن آیاقلرم قایدی آز قالدی‌تپه‌طاقلا کیدییوردم، هم‌فویاپی میدانه ویره‌جك هم‌ده قفا طاسم پارچالاناجقدی .. برکت ویرسین لیلا قوله کیردی ناطر بونجه‌یی قایدی بن ایکله‌یه‌رك : ـ آه اختیارلق اوروچ‌ده باشه ووروپور کوزلرم قارادی ثوکمی کورمه‌ز اولدم‌دییه بر قوجا قاری نغمه‌سیله فیرطنایی آتلاندق بزی جامکانلی بر اودایه آلدیلر .. داها بر ایکی کوزه‌ل خانم واردی اودایی دولدورمشدق ،

كولوشمه‌لر باشلادی بن بوغچه‌یی آچیبور، کوچوك خانملری صویوبوردم اونلر متمادیاً قالفا ـ بنم حمام طاقمی ویرسه‌ك نه ؟

— قالفا صابونی نه‌یدك سؤاللریله صویونوب حاضرلانیبورلردی بنم کوزلرم کوزلکلریمك جاملرینی ده‌له‌رك قارشیمده حمامدن یکی چیقمش کوزه‌ل آلتین صاچلی، ایکی تنلی قیزجغزك چپلاق وجودینی سیر ایدییوردی.

او، براطمشتان تام ایله‌اوزون ایبك صاچلرینی بندن طرفه‌دوکمش قورولایور تویلو بروسه حاولیسندن طاشان یووارلاق اوموزلری، پارلاق بیاض کوکسی کونش کبی شعشه‌لانیبور، تیتره‌یوردی.

بزمکیلرده صویونمش اوموزلرینه مهملانه بره‌ر حاولو آتمش چپلاق آیاقلرینه نعلینلری کچیرمش بر حسن وفسون قافله‌سی حالنده قول قوله حمامه دوغرولدیلر..

فروزان — دادی بنم طاسمله صابونمی کتیریور دیدی .

ایچمدن آه معذب ، دیدم ، اك صوك قالان فاخره‌یه:

— آمان قیزم دورده برابر کیده‌لم دییه اونك قولنه کیردم :

ـ باق شو قارده‌شکك بکا یاپدیغی أذیته.دیدم .

— ویر دادیجغم ، سن زحمت ایتمه بن کوتوروروم دیدی .

— یوق یوق یاوروم ، اونك طبیعتی بیلیرسك صوکرا بکا ایتمه‌دیکی براقماز.

فاخره کولیوردی بن قولیمده طاشیدیغم بو پالوزه وجود دن آیریلمامق ایچون چاره دوشونیوردم قاپیدن کیردك کوبك طاشنده سرینله‌نن پریلرك حالی بنی سرمست ایتمشدی. ایله‌ریسی آکلاتامایاجغم فاخره‌یه :

— آمان یاوروم صیجاق بکا دوقونوبور سن آل شونلری دییه اوزاتدم . جیقان قادینلردن برینك قولنه دایانارق اودایه دوندم . بکا اوداده‌کی منظره‌کافی‌ایدی.. قیزجغزله‌قونوشمغه باشلادق کوله‌رك:

— غالبا صیجاق صافرا کزه دوقوندی ..

— ئویله اوملی کوزه‌لم ، یوش‌معده ، یاوروجغم، آرتیق بز یاغی یتمش قندیل کبی‌بز ، نه اولاجق یاش یتمش ، ایش یتمش دیرلر .

— اللهه امانت قالفاجغم . ئویله سویله‌مه‌بیکز .

بز مصاحبتی طاتلیلاشدیرمشدق .. حکایه‌لر ، سرگذشتلر ، نه‌لر نه‌لر .. قیزك أوینده ئوکره‌ندم دعوت بیله اولوندم .

— کوچوك خانملری یك سه‌ودم . ان‌شاءالله کوروشورز . برآقشام افطاره تشریف ایده‌رلر . کندیلرینی ممنون ایتمکه چالیشیرم دیدی . کیتیرکن یاردیم ایتدم .

— الله باغیشلاسین آرسلانم بو کوزه‌ل‌وجود هانکی بکه قسمت اولورسه بختیاردر. قیز عشوه‌کارانه — الهی قالفاجغم نرده کوزه‌للك دییوردی . بنده صاچلرینی اوقشابوب کوزلرینی ئوپوبوردم . یك ایله‌ری کیده‌مه‌یوردم . قاپالیجه کچیورم . آرتیق خیالکزه باغلی .. فقط حقیقةً بللور کبی بر قیزدی . وجودنی ، باجاقلرینی قورولار وکیتیرکن کوزیمك اوجنه‌ایلیشن برلرینی باقیشلریم‌یاقادی‌ایسه چوق‌أیی..

لیلا ایله‌فاخره‌چابوق‌جیقدیلر.. مصاحبته‌داهاطاتلی برزمین آچیلدی.

— دادی قالفانی راحتسز ایتدم افندیم بنی کیدیردیلر .

لیلا — آمان افندیم استغفرالله نه اولور .

— ذاتاً دادیم یاردیمی‌سه‌وه‌ر افندیم برآزاختیارلادی یوقسا .. کوچوك خانمك اسمنی‌ده ئوکره‌نمشدك : رایکان خانم .

اون بشنجی کیجه رایکان خانمه دعوتلی ایدك. اوده بزه کله جکدی.
بزم خانملرده بره‌ر بره‌ر چیقیوزلردی .. آشاغی یوقاری ایکی ساعت کچمشدی . آقشام یاقلاشیوردی .

رایکان خانم وداع ایله آیریلدی. او بنم الیمی توپدی بن‌ده اونك یاناغنی توپدم . بزمکیلر ایچین ایچین کولوبورلردی .

لیلا : — بزه بر آرقداش داها چیقدی . افطاره‌ده کیده‌لم بر آز داها تکلیفسزله‌شه‌لم‌ده .. دیبوردی .

فروزان — أوت .. اوت تصدیقیله لیلایه حق ویریبور بن هپسنی آیری آیری کیدیریبوردم . لیلانك صاچلرینی ، فروزانك دیزلرینی ، فاخره‌نك کوکسنی قوروتویور ؛ نازمندك قومینه‌زوتی ، نجمیه‌نك .. هر نه‌ایسه اوزاتمایالم بوتهلکه‌لی سرکذشتی‌ده تهلکه‌سزجه آتلاتمشدق .

توکده قهقهه‌لرله قول‌قوله یوروین کوچوك خانملر آرقاده بونجه‌لر قولتوقده اونلری تعقیب ایده‌ن اختیار دادی شوق دل قالفا حمامك قاپسندن چیقیوردق ..

آرقامزدن — برکت‌ویرسین .. صفالر کلدیکز . یینه بویوروکز تشکرلری ، تشبیعلری ، دعوتلریله آیریلیرکن بن ایچمی چکارك :

— آه کیدی کنجلك آه .. اونلر سرچه کبی صیچراشه اویناشه کیدییورلر . بن قانادی قیریق قارغا کبی آرقالری صیرا آیاق سوروییورم دییوردم . حمامجیلر ، ناطرلر ، ماطیرلر صیریتیورلردی .. بی نماز قالقمش ، خیلی کیکمشدك .

اون اوچنجی کیجه

تمیزلك نوبتی بکا کلمشدی...

کوچوك حسین بزه آلاتورقا بر سوفرا حاضرلامشدی .. بره‌قورولمش بویوك بر سینینك أطرافنه ، کوچوك مینده‌رلر ، قویون پوسته کبلری اوزرینه باغداش قوروب حلقه اولدق. بمك‌أللهینه جك جانال بچاق قوللانیلمایاجقدی.

طوبه اون دقیقه قالمشدی.. بی‌نمازتسبیح چکوب دعاایدییوردی بز قونوشویوردق .

وهبی — نه رمضان‌ده قولایلاندی بو کیجه اون اوچ .. دیدی بی‌نمازساعتنه باقارق کوزیله اشارت‌ایتدی، ایکی بارماغی آراسنه آلدیغی قوجامان بر یشیل زیتونی آغزینه دوغرو ، اوقویارق ، کونوردی.

نوری — عجله‌ك نه !... اوروجکی سقطلایاجقسك . دییوردی طوپ آتیلدی..

بی‌نماز(زیتونك چکیردکنی چیقارارق) بنم ساعت‌قورونومترودر بکله‌مك کناهدر تکمیل ملکلر بکله‌رمش دیرلر ..

کولوشه‌رك باشلادیغمزیمکی یینه کولوشه‌رك بیتیردك. قهوه‌لریمزی ایچیوردق بی‌نماز باشلادی..

— داهاحمامك بورغونلغی آلامامشدم اونلر بیقاندی بن کیرله‌ندم قوجا بونجه‌لرك حمالغی بنی تر ایچنده براقشدی .

برآقشام اولکی آشجیلغه بر حمالق‌ده بوکله‌ندی یانمدن کچن بر

300

طورنی فیچی‌ی یاندن چیقیورمش کبی یوزینی اکشیتیوردی. تیمزلك توتی بکا کلمشدی .. بن اویمزده کوچوجك حامده بیقانمق ترجیح ایتدم قادینلر حامنده بر بولامادقدن صوکرا .. لیلا ، فاخره ، فروزان ثوکله‌دن صوکرا کلمشلردی ..

لیلا — بوکیجه نه‌یاجغز دییوردی.

فاخره — بن آنته‌مله مسافر لکده‌یم بوکیجه کله‌مه‌یه‌جکم دیدی.

فاخره‌نك بو سوزی کافی ایدی بن‌ده. — بو کیجه‌ده دیکله‌نه‌جك بن فنا حالده یورغونم دیدم.

لیلا — حقك وار لمعجیکم سن چوق یورولدك.

فروزان — اوقوجا بوغچه‌یی طاشیمق قولایمی؟

— باقسا کزآ نه‌حاله کلدم بوآقشام‌ده بن بیقاناجغم .

لیلا — نه‌یه حمامه کیتمه‌یورسك.

— بنم بوراده حمامم وار فرحان صویمی ایصیتیرحاضرلاربرآزده یاردیم ایده‌ر بن بیقانیرم .

لیلا — بن‌ده یاردم ایدرم دییور کولویوردی .

ممنون اولاجغمی سویله‌دم بر ایکی ساعت قونوشدق اونلر کیتدیلر بن‌ده فرحانی چاغیردم : « کیجه بیقاناجغم صویمی حاضرلا » دیدم . بیلمه‌م نه‌دن بندن بر أمر آلمقدن بوقیز برحظدویاردی. کوزلرینك ایچی کوله‌رك : — یکی کوچوك بکجکم دییه جیقدی.

ایکنجی دفعه اولارق بویوك آنته‌مله باش باشی افطار ایدییوردم او مبارك قادینجغز هرلوقماسنی بر دعا ایله چیکنه‌رکن بن بیك دورلو شیطنت دوشونیوردم . آرا صیرا کوزلریمز چاریشیور اخروی بر نشئه ایله حالسز حالسز کولومسه‌یوردی بوقادار صیقیلیلر ، بوقادار

آلمرله قلبی‌ده یوزی کبی بوروشان، بوکلوم بوکلوم اولان بویوموشاجق اختیار قارشیمده جانلی بر توکل هیکلی ایدی .

یمکدن قالقه‌رن اودالریمزه چکیلدك بن فرحانی چاغیردم برساعت قادار صوکرا هرشی حاضر اولمالی دیدم .

— یکی دیدی کیتدی..

بن ذاتاً صویونمشدم. چپلاق وجودیمه کیدیکم انتاری ایله ارکان مینده‌رینك اوزرینه بویلو بویمه اوزانمشدم.. دالمشم ... برآز خفیف خفیف قولمك دورتولدیکنی حس ایده‌رکی اولدم .

— کوچوك بك ، کوچوك بك صو حاضر ..

اودا قارانلقدی فرحانك دیشاریده براقدیغی لامبانك ضیاسی تیتره‌یه‌رك قاپینك آرالغندن ایچه‌ری سوزولویوردی قالقدم آیاغمه ترلکلریمی کیروب ایندم. فرحان لامباطوتویوردی هرشی حاضرلامش صویك حرارتی کوچوجك حمامی ایصیتمشدی ذاتاً هوا او قادار صیجاقدی که آیریجه حرارته احتیاج یوقدی.

— هانی پشتمال.

— بوراده‌افتدم.

— سن بویله ناصل صو دوکه‌جکسك؟ اوستك باشك ایصلاناجق.

— شمدی صویوناجغم او سبزك سیله‌جکلریکزی حاضرلایایم‌ده بن صویی ایلیشدیریبورم فرحان انتاریسنی ، چورابلرینی چیقارمش قیصا بر کوملکه قالمشدی . فرحانه کوچوکدن بری برابر بویومشدك. داها کوچککن او صو دوکه‌ر بویوك آنته‌م ده‌نی بیقاردی. صوکرالری کندم بیقانمغه باشلامشدم فرحان بنه صو دوکردی .. یالکز بر قاچ زماندن بری بو کوزل قیزجغزده برغریب حال حس ایدییوردم یوزمه

باقمایور ، قیزاریبوردی اونی بویله قوللر ، باجاقلر ، کوکوسی آچیق کورونجه بن‌ده باشقالاشمشدم . شویله بر آشاغیدن یوقاری‌یه باقدم کوزلریمزده قارشیلاشدی کولوشدك ..

آیاقلریمزده نعلینلر کوچوك تخته اسکمله‌یه یاقلاشدق بن‌اوطوردم صابونی آلیمه آلدم فرحان یانمده‌صو دوکیوردی. اوقادار یاقلاشمشدی که طومبول، بیاض، مدور باجاقلرینك آتشی وجودم حسی ایدییوردی.

بن بیقانمامی اوزاتیبوردم اویاقلاشدقجه یاقلاشیوردی . بر ایکی صابون سوردکدن صوکرا بوجه صودوکه‌رك کوزلریمی آچدم فرحان یکی آچش بر کل کبی صیجاق بر قیرمیزیلق آلمش ، بیاض قوللری، کوکسی پنبه‌له‌شمشدی.

ـــ صیقیلدکمی ، تره‌یورسك دیدم .

ـــ (کوله‌رك) خایر کوچوك بکجکم ، ضرر یوق ..

ـــ ایسته‌رسه‌ك کیت برآز دیکله‌ن، بن بیقانیرم دیدم فقط یانمدن آیریلدیغی ایسته‌مه‌یوردم دوکدیکی صولر عادتا شکرلی صو کبی ایدی بوتون مساماتمك دوداقلری طاتلانمش حسم، فکرم، روحم قاناتلانمشدی.

ـــ خایر: خایر کوچوك بك سز بیقانیکز صوکراده‌بن بیقانیرم

ـــ بر طاس‌ده سن کتیر برابر بیقانالم صو چوق دیدم صیقیلدی، قیزاراق ئوکنه باقدی.

ایصلاق آللریمله چکه‌سنی قالدیردم او متمادیاً کوزلرینی یره دوغرو ایندیریبوردی..

قوللرینی طوتدم قارشی قارشی‌یه ؛ نفس نفسه کلشدك آللریمك آلتنده وجودینك تره‌دیکنی حس ایدییوردم.

ـــ نه اولویورسك فرحان دیدم.

ـــ هیچ بکجکم دیه باشنی چه‌وبردی . بن‌ده تره‌یوردم ناصل اولدیغنی بیلمم بردن‌بره قابی چالیندی فرحان‌قوشمق ایسته‌دی نعلینلری قایدی دوشمه‌سین دیبه بن آتیلدم قولم لامبایه جاربدی لامبا دوشدی سوندی وقیریلدی ایکیمزده یووارلاندق.

قاپینك چینغراغی قوپویور یوبوك آتنه‌م :

ـــ فرحان !.. فرحان !.. آیول .. آقیز قابی قیریلیور دویما - یورمیسك؟ دیبه مردیوه‌نلردن‌اینیور بزفرحانله بری بریمزه‌صاریلش، بو پاطیردیده دوریلن قازانك قووانك بوشالتدیغی یاری صیجاق،یاری صوغوق صولر ایچنده چابالایوب دوروپوردق .

اوست طرفی سز آکلارسکز .

بی نمازچوبوغنی تازه‌له‌نمش اون‌ودردنجی کیجه‌سنی نقله‌باشلامشدی.

اون دوردنجی کیجه

تراویحده

قابی‌بی قیران لیلا ده‌کلی ایمش ..

یوبوك آتنه‌م قابی‌بی آچش لیلابی کورونجه بنی صورمش، اوده یوکیجه آوده ایدی بیقاناجقدی دیمش ..

ـــ ئوبله ایسه حامده‌در آل یاوروم ، شو قوطویی سن بولور لامبایی یاقارسك بن نمازیمی یاریده براقدم دیبه کبریت قوطوسنی لیلایه طوتوشدوروب چیقمش ..

بز لیلانك یاقدیغی کبریت قوتنه ئوکزی کوروب دوشدیکمز

ورطه‌دن قورتولدق .. ليلا قهقهه‌يي آتيبور، شيشه قيرقلرى اللريمزه آياقلريمزه باتيبوردى . ليلا لامبا كتيردى فرحان يرلرى سوپوردى . آرتيق صوده قالمامشدى. مع‌مافيه بن ايجه تميزله‌تمشدم نه كير قالمشدى نه‌ده پاس .. بوتون وجوديمى غازله اوغمش، اويوز اولق تهلكه‌سنه قارشى قويمشدم ..

اودامه چيقدق ايكى كنيج قيزك ياردىمىله ببك كبى كيديريلدم . اويقويه شدتله احتياجم واردى . ليلا جوق اوطورمادى . كيتدى فرحان‌ده بى ياتيروب چيقدى ..

ايرته‌سى صباح كچمش اولسون ! .. كله‌لرك قهقهه‌لريله اويانديم اوستمدن غاز قوقولرى حالا كيتمه‌مشدى .. قالقدم هيسنه آيرى آيرى تشكردن صوكرا قونوشمغه باشلادق ..

ليلا صورويوردى : — ناصل اولدى لمى آكلاتساك آ !

— بوتون قباحت سنده ! سن قابى‌يى چالدك ، عقلمزى آلدك !

ليلا — معنيدار — پك أبى .. سزه‌يابيبوردىكز كه عقلكزى آلدم .

— بيقانيبوردق ..

— قابى چالنجه بيقانانك عقلمى كيدەر .

— سنك كلديكنى آكلادم .. عقلم سكا كيتدى ..

اوكون يكيدن بيقاناجقدم كيجه يريه چيقمايا جقدم . دوشوندك كيجه‌يى بوش كچيرمك بو كوزەل آرقاداشلردن محروم اولمق‌ده ايسته‌مه‌يوردم ..

ليلا آتيلدى — عقلمه برشى كليور، ديدى ، رمضانك ياريسى اولدى بز چيلغين كبى صاغه صوله قوشوب دوروبورز برآقشام توبه استغفارايله مشغول اولالم. كناهلريمزدن بركيجه‌جك اولسون سيلكينه‌لم .

فروزان (صوردى) — بكى نه يابالم .

ليلا — بوكيجه‌ده جاعتله برنماز قيلالم .

هپ بردن أل چيريديلر .. چوجوقجه برمسرتله سه‌وينديلر .

فاخره — لمى ، امام اولاجق ده كلمى ؟

پفيه هپ بردن — أوت، أوت، فروزان قوشدى بويوك آننه‌مه سويله‌دى اوده ممنون اولمشدى ..

قرارويردك قومشولردعوت اولوناجق بويوك برجماعت اولاجقدق ليلا آقشامه قادار يزده قالدى مسافرلره وبريله‌جك شربت وقهوه ايچين باردلق ، فينجان چيقاردق فرحانله ايكيسى او ايشله مشغول اولديلر . بن‌ده تميزله‌ندم .

اوروجلر بوزولمش ، افطاردن قالقيلمشدى .. بويوكلرك ياننده غايت جدى اوطورويوردق .. هپسنك باشنده نماز يزلرى واردى . برآرا برمبحث آچيلدى : — امام ، صاريقلمى اومالى صاريقسزمى ؟ بو مهم مسئله‌يى بن‌ده بيلمه‌يوردم .

فروزانك آننه‌سى — صاريقسز امام اولورمى هيچ ! ديدى .

بويوك آننه‌م كنكيره‌رك — آ اولماز ، اولماز . جوابنى ويردى . اتفاق آرا ايله صاريق صارمغه قرار وبردك . بويوك آننه‌م صاندىغندن ترتيز، شرطلانمش، زمزملەنمش، لاوانطا جيچكلرى ايچنده اوزون هفته‌لر كچيرمش بياض بردلبند كتيردى بويوكلر ، كوچوكلر اطرافمى آلديلر . تولبندى باشمه صاردىلر .. ذاتاً صارمادقلرى قالمشمى ايدى ؟

بو ايش آشاغى يوقارى بر ساعت سوردى . آلده صارالم . چاربيق اولدى. دوغرواولدى. ترلەمشدم. نهايت أذان اوقونمشدى . اماملغه ضميمهً مؤذنلكى‌ده عهدمه توجيه ايتمزلرمى ؟

اعتراض ایتمك ایسته‌دم . دیکله‌مه‌دیلر .. ایکی قاربوز برقولتوغه صیغمازدیدم . قولاق ویره‌ن اولمادی .. اختیارلر فضله مستبد اولوبورلر . برکت ویرسین هرزمان برزمان برابر ده‌کاز ..

نیت ایتدك نمازه دوردق .. دوردق اما بن نیق ایکی دورلو ایتمشدم یومستبدلردن براستقام آلمق ..

یاتسی‌بی آدام عقللی ادا ایتدك . الله قبول أیله‌یه صیرا تراویحه کلشدی .. نمازی ئویله سرعتله قیلیورق .. اوقادار چابوق یاتوب قالقیوردق که هیچ برنده درمان قالمامشدی.. یالکز اونلرده‌می بن‌ده بیله .. کنجلردن ، اختیارلردن نمازی بوزانلر اولدی. نه‌دن بیلمه‌م.. عجله وتلاش ایله صیقیشمش اولاجقلر .. الله کناهلرینی عفو ایتسین .

دعالریمزی ایتدك. قالقدق اودالرینه چکیلن اختیارلره شربتلری صوندق کورولەجك حالده ایدیلر کیمی آییلمش ، کیمی بایلمش مندیللر أللرنده ترلرینی سیلوب صیق صیق نفسلر آلیورلردی .

— بری الله باغیشلاسین اوقادار ابی قیلدیردی که ..

— اوت ساده ..

ساده کله‌می شکرلی شربت باردا غنك ایچنده قاینایوب کیدییوردی .

بز اودامزه چکیلمشدك .

لیلا ایله فاخره کولمکدن قیریلیورلردی . فروزان بر شیلر آکلاتییوردی .

— نه او ؟ ینه برمعذبلککز وار !

فروزان — کورمه‌دکمی؟

— نه‌یی ؟

— بویوك آننه‌کی جانم .

— یووق ، نه اولدی ، او اوداده یوق .

لیلا — نمازینی قضا ایدییور .

— نه‌دن ؟ هپسی کولوبور ، آمان ایشیدیله‌مین ، دییورلردی .

لیلا — عجله‌دن آبدستی بوزولمش ... دیدی .

اون بشنجی کیجه

رایکانده افطار

بی‌نماز دوام ایتدی :

— ایرته‌سی اقشام رایکانده افطاره دعوتلی ایدك .. آرقاداشلر ایرکندن بزده طوپلاشدیلر . مذاکره‌لر ، مباحثه‌لر اوزایوردی . سوسلومی کیده‌لم ؟ ساده‌می کیده‌لم ؟

— ناصل کیده‌رسه‌کز کیدك بن دادی قالقا ده کلمیم . نم سوسم نه‌در ؟

فروزان آتیلدی — نه دیمك سن‌ده سوسله‌نه‌جکسك کوزلریکه سورمه چکه‌جکز . طیرناقلریکه قینا قویاجغز .

اعتراض ایتدم — یووو .. قینایه کله‌مه‌م سکسان سنه أللدن جیقمازسورمه نه‌ایسه دیدم کولوشدیلر یالکز سورمه‌یه قرار ویردك.

آقشام ساعت اون بر اده‌لرنده ایدی . بن شوق دل قالفا ، بوشاقراق سرچه‌آلاینی ئوکه قاتمش رایکانلره افطاره کوتوروبوردم رایکان یره باتانده اوطوروبوردی. بزه‌یك اوزاق ده‌کلدی بز جغال اوغلی جاده‌سندن بویله جمهور ، جماعت کچرکن أللرنده مندیللری ،

قوللرنده زنبللری أولرینه دونه‌نلر اوزون اوزون یزه باقیورلر .
ایچلرندن نه‌سویله‌دکلرینی بیلمم دیشلرندن «اه ایچین کوزه‌ل خانملر!»
دییورلردی .. برقاچ دانه‌سنه صول‌قوللده طاقلی شمسیه‌یی کوسته‌رمکه
قادار وارمشدم . یوقسا نیلیشاحقلردی .

بر یویله تسبیحی آلنده ، آتمکی بلنده آللیك بردادی قالفارقاریله
اقطارخانهٔ رایکانه دکین صالینوب کیتدك .

قاپی‌یی رایکان آچدی . بزم کوچوك خانملرله یزه‌ریزه قوجاقلاشدی
صیرا بکا کلمشدی . طبیعی کنج ، کوزه‌ل ، کبار برکوچوك خانمی
نه‌بکله‌مك نه‌ده بکله‌مك تربیه‌یه صیغاردی بن‌ده کمال عشق وشوقایله
اونی قوللریمك آراسنه آلدم — آه آلماسم ، بیلسه‌ك نه‌قادار کوزه‌جکم
کلدی . صیق صیق کلك ایسته‌رم أکسیك اولماسینلر کوچوك خانملری‌ده
براقامایورم اختیارلق‌ده وار .

رایکان ممنونانه کوله‌رك — یووق قالفاجغم داها دوریکز باقالم
اختیارلق نره‌ده .. ماشاءاه کوزلریکزك پاریلتیسی یاشکزی کوسته‌ریور .
ده‌کلی لیلا خانم افندی .

— اوت افندیم دادیم اوقادارده اختیار ده‌کلدر بردن صاچلری
آغاردی .. کولوشه‌رك پوقاری چیقدق . رایکان بزی سوسلو بر
مسافر اوداسنه آلمشدی .. برآز آتنه‌سی‌ده کلدی .

— صفا کلدیکز أفندیم ، یویوروکز صیقیلمایکز کوزه‌لم ، بز
اختیارلر مجلسکزده برایچ صنفینتیسی کبی ...

— استغفراه افندیم .

— ثویله چیچیم ثویله کللر آراسنده دیکن کبی دییه کوله‌رك
چیقوب کیتدی .. بزبزه قالدق ..

بونلر هپ رایکانك ترتیبی ایدی . دعوتلرینی صیقمامق ایچین
بوشکلی ترجیح ایتمشدی . دوغروسی‌ده اصابت بویورمشدی . یوقسا
بوتون کیجه خانم افندی‌یه‌دالقاووقلق ایتمك‌ده بزم حصه‌مزه‌دوشه‌جکدی .
معمافیه خانم افندی‌ده « جامع بیقیلدیسه محراب یرنده » نوعندن
أکنه بوینه ، بنبه بیاض کور صاچلی ، قویو یشیل کوزلو ، قوغو
بویونلو ، جداً کوزه‌ل برقادیندی . انسانك آلیشقین براو کدیسی
کبی اوزانوب قوجاغنده یاتاجغی کلیوردی .

— ماشاءاه ! دیدم ، اه نظردن أسیرکه‌سین آتنه‌کز خانم‌افندی
چوق کوزه‌لمش .

رایکان کولدی — آه .. آلهی قالفاجغم . آتنه‌مك نه‌کر زه‌للکی
قالدی اونی سز بامام ثوله‌دن أولی کورمه‌لی ایدیکز ..

— بللی کوزه‌لم بللی الله‌أمانت ، نه‌کل اولدینی غنجه‌سندن بللی ..

رایکان قیزاردی — چوق التفاتکارسیکز شوق دل قالفاجغم .

— خلوصی سه‌ومه‌م جیچیم ، فقط دوغروبی‌ده صاقلایامام
نه‌یاپایم هرقوللك برقصوری اولور بوده بنم قصورم .

— استغفراه افندیم قصور ده‌کل بویرمزیت ؟ .. ده‌کلی أفندیم
دییه بزمکیلره صوردی .

فروزان (کوله‌رك) — أوت افندیم ، دادیم‌ده هیچ سوزینی
صاقلایاماز .

رایکان — بن‌ده ثویله السانلری چوق سه‌وه‌رم ..
مصاحبت کیندیکه قیزیشیور ... کزمکدن أکه‌مکدن بحث
ایدیلیور . کزیله‌جك یرلر صایبلیوردی .

— بریره چیقیورمیسکز .. دییه صوردی بزمکیلر :

— برکره بیاسه یه.. شهزاده باشنه کیندك آراباسنه مکتوب آتدیلر، آراباجیدن ده برتمیز دایاق بیدیلر . دیدیلر کولوشولدی .

رایکان — برکون سرکی یه کیتسه‌ك بن یالکز کیده‌مه یورم آننه‌مده قاچ کوندر راحتسزدی داها دون قالقا بیلدی .

— یا!. نه‌أبی اولور طوپلاشیکزده برکون‌سزی کوتوره‌یم دیدم. ممنون اولدیلر .. قرار ویریلدی . ایرته‌سی کون کیدیله‌جکدی اولا شهزاده جامعنده حافظ دیکله‌یه‌جك صوکراده‌بایزید سرکیسی کزوب دونه‌جکدك . اوکیجه‌ده رایکان فروزانده افطار ایده‌جکدی هپسز اورادە طوپلانا حقدق .

رایکانله محبتمز کیندکجه‌صمیمی بردوره‌یه کیرییوردی. آکلاشیوردق بنم صاللاپاتی سوزلرم قیزك کوکلنده برانشراح غنجه‌سی آچیبور ، بوخیرلی تصادفه ممنون اولویوردی .

افطاردن صوکرا تکرار مسافر اوداسنه چکدك . سویله‌مه‌دن کچمك حقی بیمك، اهمیت ویرمه‌مك‌اولاجق قیزجغز مکلف برسوفرا حاضرلامش چیچکلرله دونانمشدی . رایکانی سه‌ومکه باشلامشدم طاتلی سوزلو ، کوله‌ر یوزلو ، قانی صیجاق برقیزجغزدی .

یکیدن محاوره باشلادی. هرکنجلك عالمنده اولدیغی کبی بورادەده أولەنمك بحثی آچیلدی . أك طاتلی بحث . . حضرت آدمدن بری بوغدای حکایه‌لرینه ، آلما أفسانه‌لرینه حیات ویرەن بحث ... هپسی کندینه مخصوص برشیوهٔ ظرافتله آللاندیرا ، باللاندیرا ، داللاندیرا بوداقلاندیرا سویله‌یور ، آکلاتیور ، کولویوردی . هرکس کندی خیالنی ، کندی روحنی اوقشایابیله‌جك برارکك تصور و تصویر ایدییوردی .

بن دورامادم — آه تجربه‌سز چوجوقلر ، دیدم . بن سزك یریکزده اولسام یاشلی باشلی ، عقللی اوصلو بر قوجایه‌واریر راحتمه باقاردم . کنج کوزل اولدیمی نه راحتکز قالیر ، نه حضوریکز .. برآز کچکدیمی کیم بیلیر نره‌یه کیتدی . . برآز یان باقدیمی ! مطلقا برینی سوبیور وسوسه‌سی‌قورت‌کی ایچیکزی یه‌ر. اوله‌ندیککزی‌ده آکلایامازسکز ، یاشادیغکزی‌ده ...

لیلا — ئویله اما .. قوجایه وارمق باشقا کهیایه وارمق باشقا آدادی سن‌ده بیچین بویله سویله‌بورسك ؟

— آه زمانه چوجوقلری آه .. اختیار اولور کهیا دیرلر .. کنج اولور خوپیا دیرلر . بونلری ناصل ممنون ایتمه‌لی بیلمه‌مکه ..

— رایکان کوله‌رك آکلاتدی :

— اقدیم سوز آچیلدی مساعده‌ایدرسه‌کز بن‌ده برسرکذشتمی نقل ایده‌یم‌سرکذشت دیمه‌زیا برتکلیف. سزلرله‌بولوشدیغم کوروشدیکم کبی‌بنه برکون حامده اللی ، اللی بش یاشلرنده بر خانم افندی ایله کوروشدم خوشنه کیتمشم أویمی صوردی أولی اولوب اولمادیغمی صوردی . برکون قالقدی بزه کلدی‌آننه‌مله صبق صبق کوروشویور اصرار ایدییوردی . آننه‌مك : — آمان خانم افندی ناصل اولور ! دییه اوزون اوزون دوشوندیکنی کورویوردم . بزم خدمتجی قیز دویمش بکا کلدی کوچوك‌خانمجغم حامده کوردیکمز خانم‌افندی‌کلدی کوروجی ایمش سزی ایسته‌یور آلاجق افندی کندی برادری ایمش فقط آلمش ، آلمش بش یاشنده ایمش دیدی . کولدم . قیز سن دلیسك ! مطلقا آننه‌می ایسته‌مشدر دیدم . قیز بنی ایسته‌دیکنده اصرار ایدییور . بن آننه‌مك « آمان خانم افندی ناصل اولور !. »

سوزلرندن کندیسنی ایسته‌دیکنه حکم ایدییوردم . آننه‌م یانمه کلدی قیزم سکا تحف برشی سویله‌یه‌جکم بن دوغرودن دوغرویه خایر دیه‌مدم برگره‌ده سنك فکریکی آلایم دیدی بن‌مطلقا آننم اوله‌نمك ایچین بی یوقلامق ایسته‌یور حکمنده بولوندم . برآز فضله‌جه‌اختیار فقط حیاتی چوق تمیز کچمش چوق تربیه‌لی چوق اعتبارلی وزنکین بر آدم زاکر پاشا اوله‌نمك ایستیورمش دوشوندی .

— بکی آننه سن بیلیرسك ، دیدم . آننم یوزیمه باقدی بوتکلیفمه قیزمادك یا دیدی — خایر نه‌یه قیزایم آننه‌جکم ، دیدم ، او سنك حقك عقلك کسیبورسه قبول ایت .

— بعی قبول‌ایدمیم — ئویله‌یاآننه‌جکم — قیغم پاشا سنی‌ایسته‌یور دیدی شاشیرمشدم — بنیمی ؟ الهی آننه بنده بکا بر بابا کلیور ظن ایتمشدم دیدم . ایکیمزده کولیوردق دیدی .

وقتده کیکمشدی ایرتسی کونی سرکیه کیتمکی تکرار تأیید ایده‌رك قافله قالقدق وداعلاشوب آریلدق. رایکانله قوجاقلاشمغی‌ده اونوتمامشدم .

اون آلتنجی کیجه

سرکیده ..

بی نماز بر قهوه ایسته‌دی .. واون آلتنجی کیجه‌سی حکایه‌یه باشلادی .. بزم شوق دل قالفالق برآز اوزونجه سوردی کوچوك خانملره دادیلق بنم‌ده خوشمه کیتمه‌یور ده‌کلدی .. ایرتسی کون رایکانله بولوشدق . یوله دوشدك دره‌دن تپه‌دن قونوشارق سلطان

محمود تربه‌سنه کلشدك یایان کیتمکی ترجیح ایتدك . مکتب طلبه‌سی کی ایکیشر ایکیشر صیرایه کیرمشدك .. بره‌ر بره‌ر یانمه کلییورلر . بنی اختیار دادیلریخده تطیب ایدییورلردی .

کیدرکن فاخره ایله قول قوله ایدم . — نه زمان بودادیلقدن قورتولاجغم آرتق صیقیلمغه باشلادم . دیتجه فاخره کولمکه باشلادی— سویله‌یه‌یمی ؟ دیدی — ایسته‌رسه‌ك سویله بکا کوره هوا خوش دیدم او لیلانك یانمه کیده‌رك قولاغنه برشیلر سویله‌یور کولوشویورلردی. بز فروزانله قول قوله کیدییوردق . یاواش یاواش شهزاده جامعنه کلدك ایکندی اوقونمش حافظلر مقابله‌یه باشلامشلردی . قالابالق ایچندن کوچ حال ایله کچه‌رك کیردك کوزمل سسلی بر حافظك اطرافنده‌کی قالابالغه بزده قاریشدق . تصادف یاردیم ایدییوردی . غایت کوزمل برقیزك یانمه دوشمشدم . همان باغداشمی قوردم. اوقدر صیقیشیق ایدك که دیزیمی قیزجغزك دیزینه قویمق مجبوریتنده ایدم . یوره‌کم راضی اولمادی .

— آرسلانم بنم‌قوجامان آیاقلرم سنك‌اوکوزمل دیزلرینی آغریتیر سن دیزینی شویله بمکینك اوستنه قوی‌ده راحت ایت یاوروم دییه کولدم قیزده کولیور ضرر یوق خانمجغم دیوردی چابوق احباب‌اولدق اصول اصولده قونوشمغه باشلادق . رایکان فروزان لیلا نجمیه ، نازمند ئوکمه صیرالانمشلردی . فاخره یانمده نظیره‌ده اونك یانندہ ایدی . کوزه‌للر آره‌سنده عبادت بیله باشقا دورلو اولیور باشقا بر روحانیت کسب ایدییور یاریم ساعت قادار اوطورمشدق او قادار قالابالق او قادار صیجاقدی‌که رله‌مش، بونالمشدق یانمه‌کی قیزجغز بیله کوکسی باغیرینی آچق کوجوجك مندیلیله هوا ویرمك

احتياجى دويمش اوآراق بنم كوزلرمده قيزك قوينه كيريوير مشدى.
قالقدق قاپيه كيدنجه يه قدار چكديكمزى مولا بيلير. برده كوزل قاوغا
سير ايتدك ايكى اوروجلو خانم برى برينك باشنه آياق قابيلريله وورارق
التفاتة ايديبيورلردى قالابالق اوراده داها زياده له شيور ايكى طرف
اوردو حاضرلايوردى « قورونك يانى صيرا بزده يانمايالم هايدى ياوروم
هايدى برآز چابوق اولكز صاووشالم.» ديدم. ايلريله دك چيقدق هم
كولويور هم كيديبوردق. رايكان يانمه كلدى ـ كل كوزل قيزيم كل،
بن ده سنك قولكه كيره يم ديدم قول قوله بايزيده دوغرو چيقدق داها
سركينك قاپيسندن كيريبوردق. عجم شكرجينك:ـ ليمونلى، طارجينلى
نانالى، قاقوله لى.. فنديقلى.. صداسى..

ـــ بهارات صاتان حاجينك:ـ قوقولى .. قوقولى .. قوقولى ..
قوقولى بهار يكى بهار.. طارچاين، قارانفيل .. زنجفيل .. فريادى ..

باقلواجى عربك : ـ فينديقلى .. فيستقلى « بادملى شام بقلوا ،
شام طاتلى .. ديبه چيريشى . ايشيديليوردى . كيردك .

عطريات وتسبيح صاتان باشى صاريقلى بر خوجا ـ: كل خانم كل
نه ايسته يورسك ديبه چيريبنيور. تسبيحك اعلاسى بزده... قوقامى اولسون.
عود آغاجيمى ، زيتونمى ؟ كهربارمى ؟ نجفمى ؟ حقيقده وار كل بر
كره باق .. دورت طرفدن يوكسه لن صاتيجى فريادلرى ، مشترى
سؤاللرى ، كولوشمه لرى ايله جسيم برآرى قووانتى آكديران سركى بى
دولاشمغه باشلادق .. طورشودن ، رچله .. كلاجدن پاصديرمايه ،
اريشته دن طارخانايه زيتوندن پيزه ، پيده دن سميده قادار هپسى
انظار اشتهايه سريلمش دوروبور.. فوج فوج اهالى اللرنده تسبيحلر،
باستونلر ، شمسيه لر مندياللر ، زنبيللرله بوجامكانلى ، جامكانسز تشهير

كاهلر توكنده دوروبور ، صوروبور ، آليبور ، كيبوردى .. بزده
اوفاق تفك شبلر آلمشدق .. بن بر قوجامان قهوه فنجانى آلمشدم ..

ليلا ؛ محمودله ألف ، طاهرله زهره ، عاشق عمر ، عاشق غريب
حكايه لرينى آلدى كيجه سزه اوقورم ديكله رسكز ديبوردى. رايكان
آنته سنه بر صدف تسبيح آلمشدى.. بز ألريمزده متاعلريمزله أويمزه
دوندك كزنيتيمزدن حقيقةً ممنون اولمشدق.

آقشام فروزان ده طوپلاندىغمز زمان بوتون مباحثه لريمزى شهزاده
جامعيله ، بايزيد سركيسى تشكيل ايديبوردى .

افطاردن قالقيلدى. فاخره شكر قوطوسنى آچدى دولاشديريبور
طارچينلى ، زنجفيللى ، قاقوله لى عجم شكرلرى داغيتيور : سركى
خاطره سى ديبوردى.

ليلا عاشق عمردن ، عاشق غريبدن ، كور اوغلندن پارچالر
اوقويور كولوشوبوردق . هله كور اوغلى جوشوب ده:

بن بر كور اوغلى يم داغده كزه رم
اوچان روز كاردن حيله سزه رم

ديبوب ده :

آيواز مى دولدور مى دولدور

ديبه حايقيردقجه بن ده شربت دولدوروب بوآتشلى كوچوك خانمره
صونويوردم. اكلنجه لى بر وقت كيبوردى . سوز دوندى دولاشدى
چالغى چاغاناغه دوكولدى . نازمندك طنبورندن ، نجميه نك كاننندن
فاخره نك عودندن بحث اولوندى رايكان ده كامه چوق مراقلى اولديغى
طنبورى چوق سه وديكنى برآز عود چالديغنى سويله دى.

عودى همان طوتوشدوردىلر. نازلر ، نيازلر باشلادى نهايت

نیازلر غلبه، نازلرده ساز چالدی. رایکان عودی، ازمند طنبوری آلدیلر جنبش باشلادی همز اوقوبوردق یر آرا نم کوزل غزل اوقودیغمی اورتایه آتدیلر. رایکان دیکله مك آرزوسی کوسته ردی اعتذار ایتدم دیکله تمك قابل اولمادی. اصرار ایتدیلر.

— آه آرسلانم بنم کبی اختیار قادینك سسی اولورمی چاتلاق زورنا کبی برسس .. دیلم.

ابراملر، اصرارلر اوزه رینه باشلادم:

قلبمه قان آغلاتانلر کوزلرکدر کوزلرك

دیبه قلبمك ترجمان احتساسی اولدیغه رایکان دیکله یور، بزمکلر کولوبوردی. معذبلکی بیتمه ز غزلی بیتیردم لیلا — هله اویونی کورسه کز برکوچك صانیرسکز دیه زمی؟ براصرار در باشلادی.

— بوآقشام یورغونم جیجیم انشاءالله باشقا برآقشام بولوشورز اوزمان برابر اویناریزدیدم کولوشولدی. مع مافیه برظریف چه ویرمه حرکتیله رایکانك ده کوزمل اویناديغنی اعتراف ایتدیردم. برکون، داها دوغروسی. برکیجه برابر برزیبك اویونسه قرار ویره رك اوکیجه کی شوق دل قالفا اویونه نهایت ویره بیلدك. وقت کجکیوردی. کوزمل، نازه، پیلیچ کبی قیزی بابا یالکز قایوب صالیویرمك اولمازدی. بوقادار تلسکی، بوقادار صانصار ایچنه ...

قوله کیردم، قاپیسنه قادار کوتوردم ایکی یاناغندن ده ایکی آتشین کل قوپاروب دوندم.

کیجه رؤیامده رایکانه غزل اوقویور، شارقی سویله یوردم .. طاتلی ده کلمی؟

دیبه بی نماز حکایه سنی بتیردی قالقدق وقت ده ساهوره یاقلاشمشدی.

اون یدنجی کیجه

سنت دوکونده ..

رضالرده افطاری ایتدك. وهبی راحتسزدی کله مه دی. کوچوك حسین بویوك آننه سنی تراویحه کوتوره جکدی ایرکن کیتدی. مجلسده اوچ دورت کیشی قالمشدق.

بی نماز چوبوغنی چکدرك باشلادی:

— رمضان صوکنه یاقلاشدیغه بزده یاریم آی کبی هرکون برآز داها ضعیفلایورز.

نوری — نه یاپالم، مقدر، یارین کیدوب وهبینك خاطرینی صورمالی.

رشید — أوت، أوت اماعمزی برکره یوقلامق لازم.. مع مافیه کیجه مزی ده بوش کچیرمه یه لم ده کلمی؟

بی نماز.

— أوت بزم غزلسرالق دیللره داستان اولدی.. محله ده چالقاندی شوق دل قالفانك سسی .. کیمسه لر دیه مز که اختیار برقادیندر ارکك سسی کبی کور واویناق .. جداً مؤثر.. سوزلری دوران ایدییور، هرکس مراقه دوشویور، فقط شوق دل قالفایی کوره مدن کیم.. اوچ بش تازه خانمله تك توك یاپانجی .. رایکانله اکله نجه مزمك، ایرتهسی کونی ایدی .. لیلا ایله فاخره تلاشله کلدیلر ..

— آمان لمی حاضرلان .. وقت کجکیور بوکیجه دعوتلی یز.

— خایردر ان شاءاه نره یه ..

— رایکانلره ..

— چوق اولمازمی؟ طانیشالی ایکی کون اولدی بوایکنجی دعوت.

لیلا (کوله رك) — فنامی؟ ایسته مه یورمیسك رایکان کبی کوزه ل برقیز انسانی دعوت ایده رده کیدیلرمی ؟

— کیدیله ز ده ین کیم .. دعوتك یوقادار چوق اولماسنه معنا ویره مه دم ده ...

فاخره — رایکانك عمجه سنك چوجوغی سنت اولمش.. کیجه ده اکله نجه یاپیلاجقمش بزی ده دعوت ایدییور . شوق دل قالفایی مطلقا کتیرك دییور .

— اعلاقتبرسزدوکون اولورمی؟ سزکوتورمه سه کز بن کیده رم.

لیلا — چوق أیی همان شیمدی کیده لم می یوقسه کیجه می کیده رز.

— اوراسی سز بیلیرسکز .

لیلا — هایدی ئویله ایسه حاضرلان ده کیده لم بویله اوطوروب نه یاپاجغز هیچ اولمازسا أکله نیرز . کوزه ل خانملر واردر .

کتیرك، نمازبزیمی، صاچلریمی.. لیلایله فاخره پروانه کبی اطرافنده دونوشدورویورلردی . یاریم ساعت صوکرا بوتون قافله یولده ایدك. دوغرو رایکانلره کیتدك بزی قاپیدن قارشیلادی اشتیاقله :

— شیمدی عمجه مدن کلییورم کیجه دیکز سزی آلمغه کلدم دیدی ئوپوشدیلر ، ئوپوشدك اوطورمادن دوکون أوینه کیتدك مرد یوه نلردن چیقارکن بورناقال اوغلنك فریادی ایشیدیلیوردی .

— برفه نر ، برنالین دییه ئوته کینك ، بریکنك بورنندن برشیلر چیقارییوردی .

یاناقلرك موضوع اولدیغی کیبش صالونه چیقدق بورناقال اوغلی بوغازنده قالان شریدلری آرشین آرشین چکیور ماصانك اوستنه مزاد مالی کبی ییغیوردی . بنی کورونجه ← وای قالفا خانم افندی دییه صان که سکسان سنه در بنی طانیورمش کبی اوزه ریمه کلوب بورنمدن برپانچه قوواسی چیقارمازمی ؟: صالونده قهقهه قویدی ..

— های خنزیر حریف اونی ده نره دن چیقاردك . دییه ایشی آلایه بوغدق بزمکیلرده کولوبور رایکان صورویوردی :

— حقه بازی اولدن طانیرمیسکز ؟

— الهی قیزیم بورناقال اوغلنی طانیمایان وارمی؟ رحمتلی پاشانك زماننده کوچوك بکله بزم ایکی اوغلانی سنت ایتدیردکدی اووقتده بوحریف کلمشدی . نه اختیارلار ، نه کنجه لیرهپ اوبورناقال اوغلی.. یاناقلرنده قورده له باغلانوب یانان ، أطرافه دارغین ، دارغین ملول ملول باقارق کندیلرینی آلدانانلره کوسدکلرینی آکلاتان کوچوك بکلرك خاطرلرینی صوردق . یانده کی اودادە اجرای آهنك ایدن ایکنجه ساز فصلنی دیکله مکه کیتدك. طانیوسك کانی، آفتك عودی برله شمشی سامعینك ، آهنی ، اوفنی کوکلره چیقارییوردی . بزده بوکوکلی یانیقلر بزمنه داخل اولدق.. رایکان یانمده ایدی.

— قالفاجغم هانکی شارقی بی ایسته رسه ك سویله ده جالدیرالم دییوردی.

— تشکر ایده رم قیزم شارقیلرك هپسنی سه وه رم دیه قیزجغزی کوکسمه دوغرو چکییور بیك وسیله ایله بیك بوسه طوپلایوردم اودا ذاتاً خنجا خنج ایدی. رایکان بویوك بر تسلیمیتله یاصلانییور ، عادتا قوجاغمده اوطورویوردی . ئوکمزده اوطوران لیلا آراده بر دونه رك : — دادی رایکان خانمی راحتسز ایتمه صاقین دییه معذبلك ایدییور. رایکان کوله رك :

ـــ استغفراه بن قالفاني راحتسز ايديبورم ديبه قالقمق ايسته يورمش كبي بايبور : ـــ بن يوق قيزيم يوق راحتكه باق ديبـه داها زياده قوجاقلايوب صاريليوردم فاخره ده بانمدن ايكي اتكمي چكارك كولويوردي.

بز بوحاله فصللر ديكه يور، مقامدن مقامه كچوردق بن ايچمدن بوجنبشك كونلر، هفتهلر، ييللرجه دوامني تمني ايدييور:

جانان كليور جان كيديبور، شمدي الهي
بر لحظـه امان ويرده آيـامنده ديريلتمه

ديبوردم.

رايكان اوقونان بر غزلك تأثيريله كوزلري ياشـارمش ياناقلرني ياناقلرمك اوسته قويدي تيترمك بر سسله:

ـــ كوهزل اوقويور ده كلي قالفاجغم.

ـــ اوت جيجم ! سز بيچين متأثرسكز ديبه كوزلرني سيلدم.

ـــ كوزهل سسه هيچ دايانامام ديبه كولومسه دي. اللريمي بلندن كچيرمش كوكسنك اوسـته قويمش خفيف خفيف صيقيوردم قيزجغز طاتلي بر حس ايله بني حركاتمده سربست براقيوردي برآرا كندندن كچمش كي دوداقلري دوداقلريمك اوسته دوشدي اوزون اوزون اوپوشـدك صوكرا بردن صيقلمش كي بنبه لهشدي يوزيمه باقدي بنم كوزلرم پازلايور ، دوداقلرم تيتره يوردي . كولدي .. بوكولوشنده تحف بر معنا واردي اصوجله قولاغنه :

كوز كوردي كوكل سهودي سني أي يوزي ماهم
قربانك اولام وارمي بنم بوندہ كناهم

ديدم تكرار كوله رك يوزيمه باقدي:

ـــ نه قادار كوزل شـارقيلر سويليورسكز . . سزي او قادار

سهوييورم كه قالفاجغم . . نه اولوردي بنم دديم اولايديكز ديبه يوزيمي كوزيمي اوقشايوب اوپدي ياناقلرني دوداقلريمه سوردي بنده مشفقانه:

ـــ تكليفمي وار ياوروجغم سنك ده دادك اولو وبرير ديدم .

ـــ يووق يالكز بنم ، يالكز بنم اولهليـدك ديبـه بويمه صاريلدي . آرتيق سنلي بنلي اولمشدق . .

ـــ اوبونمز نه وقت ديدم كولدي .

ـــ ايسته رسهك يارين آقشام ، ديدي، بزه مي كليرسكز بني كله يم . .

ـــ سن كل قيزيم بزده داها راحت اولورز . .

ـــ پكي دادينجغم . سينه مده صيقيوردم . .

يمك زماني اولمشدي. صوفراده هپ برابردك . . بن دورت كوزله اورتالغك قارارماسني قارا كوزك باشـلاماسني بكله يوردم . حاجيواد غزله باشلادي . غازلر قسماً قيصلمش ، قسماً سونمشدي . رايكان بنه قوجاغمده ايدي . بو كنج قيز بواختيار دادينك عاشقي اولمشدي. صول قولني بوينمه آتمش باجاقلري صول طرفدن صارقمشدي . بنده صاغ قولمي بلندن كچيرمش اللريمي صاغ كوكسنك اوستنده كليدله مشدم. هرفرصتده اوزون اوزون اوپوشويوردق . . بوصيجاق يازكيجه سنده هم قارا كوز سير ايديبيور هم قوجاق قوجاق تره مكده دهرن برحظ دويويوردق . . ايله ريسي آكلانامايا جغم چونكه بني أوه كوتورمشلردي. كنديمدن هيچ خبرم يوقدي . .

اون سکزنجی کیجه

شوق دل قالفانك رقصی ..

بی نماز حکایه‌سنه دوام ایتدی .

ایرتسی کوندی . فروزان ایر کندن کلدی .. لمی دیدی بو کیجه بزده طوپلاناجغز .

— یینه نه وار .

— معلومیا .. بو کیجه دانس کیجه‌سی .. سن ناصلسك دون آقشامکی حالك نه ایدی . ثودیمز قوپدی بر فالصو اولاجق هرکس سنك کیم اولدیغکی آکلایاجق رزالت اولاجق دیدك . برکت ویرسین رایکانه .. دوغروسی چوق آبی قیز .. امان قالفانك اویقوسی کلدی غالبا ، راحتسز اولماسین بر یاتاق یاپدیرالم بوراده یاتسین دیدی . لیلا آتیلدی بز کوتورورز . ذاتاً یالکز قورقارز سوزلریله ثوکنی آلدی‌ده هپ برابر سنی کتیردك .

— براقالی ایدیکز هر حالده رایکان بنی یالکز براقازدی .

فروزان کوله‌رك — ثویله یالکز براقازدی فقط سوکرا نه اولاجقدی .

— نه اولاجقدی !.

— سنك شوق دل قالفاده کل برلمی بك اولدیغکی ثوکره نمه یه جکمیدی؟

— ناصل اولسا ثوکره‌نه‌جك ده کلمی ؟ بو کیجه نه اولاجق بن یینه شوق دل قالفامی‌یم ..

— شبهه‌می وار اولدیغك کبی کله‌جکسك یالکز ارکك البسه‌سی کیه‌جکسك دیدی . کولوشدك او کیندی آرقادن لیلا ایله فاخره کوروندی . کیجه حاضرلقلرینی آکلاتیورلردی .

لیلا — رایکانك اویوتی چوق مدح‌ایدییورلر . بزده سنی مدح ایتدك کورەلم سنی بزی محجوب ایتمه ..

کولدم — اویونده بنی باصدیراماز . مراق ایتمه‌یك دیدم بزی یینه بر شوق دل قالفا حالنه صوقدیلر . هپ برابر فروزانلره کیتدك .

آقشام اولمشدی . بوتون هیئت سوفرادن قالقمش بویوك مسافر اوداسنده طوپلانمشدق . بن رایکانله قونوشویوردم . اوینایاجغمز اویونلرك تفرعاتی حقنده مداولهٔ افکار ایدییوردق . ویردیکم ایضاحات رایکانی ممنون ایدییور . قوزوم قالفاجغم بکا بونلری‌ده ثوکره‌تیرمیسکز دییوردی .

بز قالفانی حاضرلایالم دییه بنی کوتوردیلر . قبالی صاچلریمی طوپلابوب قالدیردیلر . باشمه کلاه بله قوشاق وسلاح اویدوردیلر جیقارکن شوق دل قالفا کیه‌رکن شوق دل آفه اولدم . آلقیشلرله قارشیلاندم . رایکان‌ده کوزەل بر ازمیرلی قادین قیافتنه کیرمشدی . اونك ذاتاً البسه‌سی‌ده وارمش . بابامی اوزون‌مدت ازمیرده مأموراً بولونمش . اویون باشلادی . نازمندله نجمیه ازمیر هواسی چالیورلر . بز رایکانله قارشی قارشیه اویناییوردق . ایکیمزده ایی اویناییوردق . اودانك ایچنده چیت اولمایوردی . هر کس جان قولاغیله موسیقی‌یی دیکله‌یور . جان کوزیله بزم مونس ، آهنکدار حرکاتمزی تعقیب ایدییوردی . دوغروسی سویله‌مك لازم‌کلیرسه بو کوزەل ، بو صیجاق روحلی قیزله بویله ساعتلرجه ده‌کل کونلر ، هفته‌لرجه اویناسم

بيقمايا جقدم . هر دفعه سنده يكى برهوس ، هر سفرنده يكى برانجذاب دويارق جانلانييور ، آتشله نييور ، جوشويوردم . بن ، جوشدقجه اونى ده جوشدوروبوردم . بر آرا كنديمدن كچدم قارشيمده طاتلى ، ياقيجى انجنارله بوكولن بودلبر ازميرلى قيزى قوجاقلايوب قوللريمك اوستنده قالديردم . ئوپدم ، ئوپدم ، ئوپدم .. بوتون هيئتك قهقهه لرى آراسنده كوتوروب الك معنا نقطه يه اوطورتدم . چونكه يورولمشدى . شيمدى هر كس بزى تبريك ايدييور ، آلقيشلايور ، تقديراته بوغويوردى .

رايكان كوله رك — بن أفه نك حركتلرينى تقليددن باشقا برشى يايمادم كه بوتون مهارت و موفقيت اونده نه اولوردى حقيقةً بر أفه اولايدى . ذاتاً ويردم با بوتون بوتون كوكل ويريردم ديدى ..

ليلا أل چيرپيور ، فروزان معنالى معنالى كولويور . فاخره هيجانله باقييور .. نازمند غريب بر أدا ايله :

— أوت حقيقةً بر أفه اولايدى ديبوردى ..

بن — صحيحمى قيزم جانكى سه ويم .. بن ده سكا كوكل ويردم ، سن ده اركك اولايدك مطلقا سكا واريردم ديدم . كولوشديلر .

رايكان — بن ده سنى آلبردم هيچ شبهه ايتمه ديدى . ليلا ديشارى چيقدى آرقاسندن كيه ن فروزان :

— دادى برآز كليرميسك ديدى . بن ده چيقدم ايچريده كيلر بكا دائر سوز آچمشلردى .

ليلا ايله فروزانك اصرارى اوزه رينه صاجلريمى ، سوزمه لريمى چيقاردم . كنج بر لمى أفه اولمشدم . قوللريمه كيردبلر اودايه كتيردبلر . رايكانه :

— كوكل ويره جككزى سويله ديككز أفه ايشته حقيقةً اركك اولدى . دنجه رايكان شاشيردى كولوشويورلردى . قيزجغزك عادتا نطق طوتولمشدى .

ليلا — تقديم ايده رم افندم لمى أفه ديدى .

ألمى اوزاتدم قيزجغز غير اختيارى ، غير شعورى بر حركتله مقابله ايتمشدى . ألنى اوزون اوزون ئوپدم . رايكان قيزارمشدى . بر دورلو مسأله يه عقل ايردير مه يوردى . كونلردن برى طانيديغى شوق دل قالفا بنمى ايدم . يوقسا كنديسنه بر اويونمى ايدييورلردى .

فاخره — حرارت باصمشدر ديه بره ر ليموناطا كتيردى .

باردا غك برنى آلوب رايكانه ويردم تشكر ايده رك آلدى ايچدى بن ده آلدم ، محتشكزه ، ديه ايچدم كولوشويورلردى . هپسى بردن محتشكزه .. محتشكزه ديه ايچديلر رايكان بوتون بوتون شاشيرمشدى . ايكيمزه ده يالواريپورلردى . آرتيق ايكى كوكلو برى برنى بولدى شيمدى براويون داها ايسته رز . رايكان رجا ايتدى ، مساعده ايسته دى ديكله مه ديلر اصرارلر آرتدى بن ده قوجاقلايوب قالديردم . امر واقع قارشيسنده قالمشدى . . صوك اويونى ده بويوك برحرارتله اويناديق اويونده هوسنى ، اشتها نى . ذوقنى غيجيقلاياجق نقطه لرى بولمقده كوجلك چكمه يوردم كيجه يى بك اكله نجه لى كچيردك آيريلركن ليلا رايكانك قولنه كيرمش ... برشيلر آكلانيوردى .

اون طقوزنجی کیجه

فال

بی‌نماز آکلانیوردی ..

ایرته‌سی کون لیلایله کوروشدیکمز زمان بکا: «هرشیئ سویله‌دم حیرت ایتدی .. سنده‌کی جدیت وموفقیته شاشیپوره دیدی کوله‌رك: سکابرشی سویله‌یه‌یمی رایکان سکا طوتغون!.. سوزلرینی علاوه ایتدی..

رایکان بکا طوتغون .. هیچ فنا برشی ده‌کل . . بوسوزلر بنم ذهنمده ایجه‌ده‌رین ایزلر براقشدی. اوکون آقشامه قادار دوشوندم حتی لیلا ایله کوروشورکن بیله دوشونجه‌لی ایدم بونك فرقنه واران.

لیلا : — لمی غالبا سن‌ده اوکا طوتغونسك ! دیمشدی .

— خایر ، دییه‌مه‌دم فقط اوت‌ده دییه‌مه‌یوردم حاصلی حسمی تحلیله زمان بولامامشدم بزم مناسباتمز اوقادار صیقی فقط اوقادار باش‌دوندوریجی برچابوقلق وقاریشیقلقله‌کچیور که‌انسان نه‌یه‌اوغرادیغنی آکلایامایور . آقینتی‌یه طوتولمش کبی منادیاً چابالایور ، منادیاً اوغراشیور ، دیدیشیور ...

— بکی ، دیدم ، آرتیق رایکانله کوروشه‌مه‌یه‌جکمی‌ز ؟!

— نه‌دن کوروشه‌مه‌یورز .. بوآقشام بینه کله‌جك . .

— بوآقشام کله جکمی ؟

— اوت کله‌جك اسقامبیل اوینایاجغز فال آچاجغز .

— فالمی باشقا یاپاجق برشی قالمادیمی ؟

— نه‌قالسین مقصد اکله‌نمك ده‌کلی هپمزك فالنه باقه‌رق کیجه کچدی کیتدی .

— بك اعلا بنجه هوا خوش ..

آقشام لیلاده طوپلاندیغمز زمان داها رایکان کورونمه‌مشدی . مراق وهیجانله بکله‌یوردق فروزان : — ایلك فالی بن آچایم دییه اسقامبیللری آلدی: — رایکان کله‌جکسه آچیلسین دییه‌قاریشدیریرکن بوتون کاغدلر الندن دوکولوب داغیلمشدی هپمز بوحالی تفسیره اوغراشیوردق کیمی بوزولدی کله‌یه‌جك ، کیمی یوق ، یوق هپسی آچیلدی مطلقا کله‌جك دیرکن رایکان قاپیدن کیردی . . نازمند کوله‌رك — دیمه‌دمی دییه‌حایقیردی ایشته کلدی.. اوده کولیوردی هپسیله آیری آیری ثوبوشدی نوبت بکا کلنجه محجوبانه الیمی صیقدی دوداقلریمك اشتهاسی اوستنده قالمشدی . تحف بر وضعیت آلمش اولاجغم که لیلا صوردی ! — نه‌اولدك لمی؟ — هیچ دیدم ، ارزوم ایجمده قالدی‌ده .. کولوشدیلر اوطوردق برقاچ‌دقیقه‌لق خوش‌بشدن صوکرا اسقامبیل اویونی باشلادی‌آلق‌قول اولمشدق بن‌فاخره رایکان اوچز .. لیلا فروزان نازمند اوچی .. دیکرلری سیرجی ایدیلر . اویتادق اون بر اویون بزم مغلوبیتمزله نتیجه‌لندی یکیلمشدك .. نجمیه ثوته‌دن: — اوبونده غائب ایده‌ن عشقده قازانیر دیرلر. دیدی.

بن — اوندن امینم عشق خصوصنده طالعم یاوردر .

فروزان — حقیقة ثویله‌در . بوتی بن‌ده تصدیق ایده‌رم فقط رایکانی بیلمم .

رایکان (قیپ قیرمزی) — هیچ طالعم یوقدر دییه‌بیلیرم. سزه اکلاتمشدم‌یا.. قسمتم‌هپ صاچلی ،صاقالی‌بایام برنده آدامدر له‌آچیلمشدر.

لیلا — سن نتیجه‌یه‌باق قارده‌شم دوربا قالم شیمدی فالك‌هرشیئی سویله‌ر دییه کاغدلری طوپلادی ، قاریشدیردی ، کسدیردی ، نیتی

بن طوتاجغم باقالم قسمتك كنجمی ، اختیارمی دیدی.. كاغدلری صیرا صیرا دیزییورغایت جدی بروضعیتله تدقیق ایدییور دوشونویور، بوآللی قارالی ، اوغلانلی ، قیزلی ، بكلی داغلی كاغلرك كزلی لسانلریق تفسیره اوغراشییور ، اونلرك قومشولقلرندن ، وصلتلرندن ، افتراقلرندن دورلو معنالر چیقاریییوردی. صوك كاغدلری ده آچوب كندنجه بر قیمت اسناد ایتدیكی كاغدلرك اوزه رینه آتدقدن صوكرا موفقیتله كولەرك:

ـــ اعلا ، اعلا قسمت بوقادار گوراولور شوكاغدلره باقك بوتون فرح ، سعادت ، پارا .. یاقینده بر موفقیت برنكاح ، یاوردوكون وار.. باق شو صاریشین دلیقانلی.. كورویور میسك؟ هپ سنی دوشونویور عقلی فكری هپ سنده سن ده عقلكجه اونی دوشونویورسك كورویور. میسك باقالم سوكراسی نه اولاجق حق اویون اوچده در دیرلر.. دییه كاغدلری طوبلادی قاریشدیرمغه باشلادی .

رایكان دوشونجه لی كورونویوردی آراصیرا نظرلریمز چاریشیور كولوشوبوردق اونك خفیفجه پنبه له شدیكنی فرق ایدییوردم .

نازمند ـــ دوغروسی قیصقاندم بوكنج صاریشین بك كیم عجبا دییه معنیدار ، استهزا كار بكا باقییوردی .

ایكنجی ، اوچنجی فال هپ برنجیسی كبی موفقیت ، نكاح ، دوكون ، رابطه كوسته رییوردی .

برده بنم فاله باقمغه قرار ویردیلر. بن ده مسعود اولاجقدم بن ده صاریشین برقیز سه ویییوردم. اوده ذهنآبنی دوشونویور قلبنده كومولو قالان عشق قولاقلریمه فیصیلدامق ایچون فرصت آرایوردی ..

لیلانك تعریف ایتدیكی ارك بكا ، قیزده رایكانه نه قادار بكزه یوردی هركس كبی بونی بزده آكلایور ؛ قیزمایور بلكه ایچمزدن ممنون بیله

اولویوردق ، بن بوفالارك برقال خیر اولماسنی جاندن ثوزله یورو كوزله یوردم. نهایت قالقدق رایكانه رفاقت ایتمك بمله لیلایه دوشدی ..

قاپیدن آیریلیركن آلی شدتله صیقارق ثویدم :

رایكان سنكله یالكز كوروشمك ایسته رم نه زمان ، نره ده .. دیدم اونادی اطرافنه باقدی لیلا آغیر آغیر یورویوردی. كیجه نك قارانلغنده دوداقلریمز بردقیقه بری برینه یاپیشدی :

ـــ یارین بوراده .. دیدی.

یكرمنجی كیجه

اعلان عشق

بی نماز دوام ایتدی . .

كیجه یاناقده دونوب دورویوردم . . كوزیمه اویقو كیرمه یور ، ذهنمدن رایكان جیقمایوردی .

ـــ یارین .. بوراده .. طاتلی بر شارقینك نقرات وعدكاری آهنكیله قولاغمده چینلایور .. آنكین بر خیال روحنواز ایچنده یوزوبوردم .

صباح اولدی .. پنجره نك آجیق قالان قسمندن بول بر حزیران كونشی اودامه دولویور ، ایچمی كنیش برنشه ، آتشلی بر امید ایله دولدوروبوردی . قالقدم .. ترلكلریمی چیلاق آیاقلریمه كچیردم آشاغی یوقاری دولاشمغه باشلادم ..

كیده جكدم طبیعی بویله ، بو قیافنده كیتمك معقول ده كلدی . آننه می آلته بمله كوروشمه سنه مساعده ایتمه یه جكدی . یكانه چاره

بنه بر شوق دل قالفا اولوب كيتمك ، سربستجه كوروشه بيلمكدى.
بونك ايچين ده عجله لازمدى . يوقسا ياقابى آله ويرمك ايشدن بيله
ده كلدى . تره ده ايسه ليلا كورونوردى . همان حاضر لاندم فرحانك
ياردىمىله بر شوق دل قالفا اولوويردم چيقدم .

— ليلا كليرسه بن بك اوغلنه كيدييورم ديدم .

يارىم ساعت صوكرا ايدى رايكانك اوداسنده ديز ديزه ، بز بزه
اوطوروبوردق .. ذهنمى غيجقلايان حسلر، هيجانلر ترجمان آرايور
ديلك اوجنه قادار كلوب دوكومله نيبوردى . هله بر زمان اولدى كه
ايكيمزده برى بريمزدن اوتاندق وصوصدق .

رايكان — لمى بر آز كزمك جيقالم داها راحت قونوشورز
ديدى . بنم ده جانم منتدى . أوده قالقدم بر ايكى محذور واردى .
شوق دل قالفانك رايكانله بو قادار صيق فيق كوروشمه سى يالكز
اوده كى خدمتجيلرك ده كل خانم افندينك ده نظر دقتى جلب ايده بيليردى.
صوكرا بزمكيلودن برينك آكسزين كليورمسى برى بويله باش باشه
كورمه سى بك ده آرزو ايديله جك بر شى ده كلدى . بر آز سياست
آراده كى مناسباتى اوزون مدت حسن ادامه يه وسيله اولوردى .
حال بوكه اوفاجق بر تدبيرسزلك هر شيئى آللاق بوللاق ايده بيليره
قاپانمق بيلمه ين بر باب مخاصمه آچابيليردى .

ايكى سودازده قول قوله قاپيدن چيقدق .

رايكان — تره يه كيدەلم ديبوردى .

— تره يه كيدەلم !.. ايشته بر سؤال كه جوابى بك قولاى ويك
چابوق ويريله مەز . بو كونكى كبى پارقلر ، پانغين مسيره لرى يوق كه
حضور سكونته آتيلوب عاشقانه خوليالريمزه دالالم . آنشلى أملاريمزى
اويوتالم .

— آياقلريمز تره يه كوتورورسه .. هر حالده بورادن اوزاق ..
ديدم . كولدى .

— حقك وار بورادن اوزاق .. ديدى .. يورومك باشلادق..
يوللرك اعوجاجلرى آراسنده دولاشا دولاشا آياصوفيه يه ايمشدك
بالالتزام تنها سوقاقلرى ، ايصسز كچدلرى انتخاب ايدبيوردق . ذاتاً
او قادار برى بريمزله مشغول ايدك كه هيچ برشى نظر تجسسمزى
جلب ايده مه يوردى .

بر آرا جامعه كيردك تنها ايدى . جماعته كچيكن تك توك اصناف
نماز قيليور ... قيصاجق بويلو، كوسه صاقاللى، يشيل صاريقلى بر قيم
شمعدانلرى تميزله يور . كنيش ، مهيب ديوارلرك آراسندن يوكسه لن
ضعيف ، كسيك بر ثوكسوروك تيتره يه تيتره يه يوكسه لوب قبه نك
هيبت معظمه سى ايجنده غائب اولويوردى . دولاشدق ، دولاشدق
نهايت بر كوشه يه چكيلوب اوطوردق. رطوبتلى برسرينلك وجوديمزى
صاريبيور . كونشك تأثيرندن طوتوشان شاقالريمزى اوقشايوردى .
جامعدن ، عبادتدن ، قناعتدن ، رمضاندن بحث ايدبيوردق . مداوله
ايتديكمز هر كله ايله قارشيلاشان نظرلريمز اوزون مدت برى برينك
اوستنده دورويور، آريلق ايسته مه يور كبى كورونويوردى . تحفدر.
ايكيمزده عشقدن ، سودادن بحث ايتمك ايسته ديكمز حالده ايكيمزده
جسارت بولامايوردق . حسياتمزى افاده ايده ن زمان زمان ده كيشن
رنكيمز ، وقت وقت قوجاقلاشان نظرلريمز اولويوردى .

اوراده بر ساعتدن زياده قالدق . ايكيندى ياقلاشيبور ، جامع
قالابالقلاشيوردى قالقدق .

— هايدى يره كيدەلم . أوده كيمسه يوقدر ديدم .

جواب ویرمه‌دی . دوشونویوردی . صوکرا بردن یره قرار ویرمش کبی یوزیمه باقدی .

— کیده‌لم . دیدی . بینه کلدیکمز تنها یوللردن کچه‌رك بزم أوه کلدك آناختارله قاپی‌یی آچدم کیردك . حقیقةً کیمسه یوقدی بویوك آتنه‌م فرحانی‌ده برابر کوتورمشدی . احتمال حافظ‌دیکله مکه کیتمشلردی بو کوزه‌ل فرصت بزه کنیش بر ساحهٔ مصاحبت آچیبوردی .

— اودامه چیقالمی ! دیدم .

— زه‌یه ایسته‌رسه‌کز دیدی .

بو آنی رسمیته بر معنا ویره‌مه‌دم . یوزینه باقدم پنه‌له‌شمشدی سسنده‌کی خفیف رعشه دوداقلرنده‌ده حس اولونویوردی . قولتوغنه کیردم چیقدق . کوله‌رك : — بویوروکز کوچوك خانم أفندی دییه کوشه‌ده‌کی سدیره اوطورتدم .

— تشکر ایده‌رم أفندیم دییه کولومسه‌دی صیقیلیوردی نه‌دن ؟ عجبا بواختیار بردادی قیافتنده قارشیسنده دوران ، کنج ، جوال ، آتشین ارکلك اوداسنده ، هم‌ده أك خصوصی ، أك محرم اولان یاتاق اوداسنده بولونمقمی اوکا بوحجابی ویرییوردی .

— باشیکی آچازمیسك دییه یانه اوطوردم .

— آقشام اولدی چوق کچکیرسه‌م آتنه‌م مراق ایده‌جك .

— نه‌دن مراق ایتسك بیلیورکه بن یانکده‌یم .

— أوت ، فقط ..

— فقط نه‌در ؟ . بنم لمی اولدیغمی بیلمه‌یوریا ..

رایکان باشنی ئوکنه ایکمش ، کوزلرینی یره دیکمشدی .

— اونی ساده بز بیلییورز ده کلی رایکانجغم ، دیدم .

— أوت دیمکه حاضرلانان آتشلی دوداقلرینی دوداقلرم ئورتمشدی قوللریم آراسنده وجودینك تیتره‌دیکنی دویوبوردم .

— رایکان آچ شوباشکی بن‌ده شوقدافتی اوزه‌رمدن آتایم‌دیدم . بیلمه‌م ناصل قورقاق برحس ایله :

— یوق .. یوق لمی .. کیده‌لم ، بنی کوتور .. آتنه‌م مراق ایده‌ر باشقا وقت .. باشقا برکون‌دییوردی . بن‌دیزلرینك ئوکنه دیزچوکمش :

— رایکان ! رایکانجغم کتمه باق‌بزه نه‌مسعودز بیلسه‌ك؟ . أوت بیلسه‌ك سنی نه‌قادار سه‌ویبورم دییوردم رایکان الاریله یوزینی‌قاپامش یوزیمه باقق ایسته‌مه‌یورمش کبیدی .

— نیچین یوزیکی قاپایورسك ؟ بنی ، لمعی سه‌ومه‌یورمیسك ، سویله‌نم کوزه‌ل رایکانجغم بنی‌مأیوس ایتمه .. دییه أللریمله أللرینی یوزندن چکدم بیلمه‌م ناصل برحس ایله نمله‌نن کیرپیکلرینی ئوپدم .

— سویله بنی سه‌ومه‌یورمیسك ؟ اونانارك باشنی ئوکنه ایکدی آنجاق‌دویولا بیله‌جك برسسله : — سه‌ویبورم لمی ! چوق‌سه‌ویبورم دیدی قانی شدتله جالینمغه باشلامشدی .. پنجره‌یه قوشدق آلای قاپنك ئوکنده ایدی .

— أیواه‌کلدیلر لیلا ، فروزان ، فاخره ... شیمدی نه‌یاپاجغز دیدی .

— نه‌یاپاجغز کیفمزه باقارز چالار چالار کیده‌رلر ..

رایکان قباحت ایشله‌رکن طوتولمش چوجوق کبی تیتره‌یوردی .

— نه‌تیتره‌یورسك رایکانجغم کل‌ایسته‌رسه‌ك باغچه قاپیسندن چیقالم سنی کوتوره‌یم دیدم سه‌ویمجندن بوینمه آتیلدی : — آمان لمیجکم چوق رجا ایده‌رم دیدی . آرقا قاپیدن چیقوب کیتدك . اونی أوینه براقوب دونه‌رکن برکون شیشلی‌یه قادار بر آرابا کزیدتیسی یاپمق وعدینی آلمی‌ده‌اونوتمامشدم . بی‌نمازحکایه‌سنی بیتیردی بزده داغیلدق .

یکرمی برنجی کیجه

ستملر باشلایور . .

وهینك کوندهردیکی خبراوزرینه اوندہ طوبلانمشدق آرقاداشمز اوکیجهده چیقمامغه محکومش بزدن محرومیتهده محکوم اولمامق ایچین رجا ایتمشدی.. اوسوفراده کندینه مخصوص پرهیز یمکلری برکن بز ؛ بزم ایچین حاضرلاتدیغی نفیسهلرله تلذیذ دماغ ایدیبورق .

کوچوك حسین — سهوکیلی امامزك راحتسزلغی اشتهامزی کسدی.

بی نماز — اه ایچین . . کورهنلر سویلهسین کوچوك بك قوش کبی یبور .

رشید (کولهرك) — آز قالدی ذاتاً بزم حسین قوش ینیلیدر دیبه جکدم عفو ایدهرسك.. ذاتاً جوجوقجغزك قوش قادار قورصاغی وار..

کولوشهرك سوفرادن قالقمشدق.. هم قهوه ایچیبور هم وهینك سوزلرینی دیکلهیوردق نوبت کلام بی نمازیمزه کلدی .

وهبی — بن اوطاتلی حکایهلردن محروم قالدم . دیدی .

بی نماز — الله حقیقیلرندن محروم ایتمهسین دیبه باشلادی اوکیجه رایکاندن آریلدقدن صوکرا أوه کلدم بیلمهم نهدنسه کندیمی جوق یورغون حس ایتدم حتی یمك بیله یمهدن اودامه چکیلدم آشاغی یه اینهدیکمی کورهن فرحان مراق ایتمش یوقاری چیقدی .

— کوچوك بك یمككزی اودا کزه کتیرهیمی؟ دیدی ایستهمهدم بکا برلیبوناطا یاپهده کتیر دیدم قیزجغز قوشارق کیتدی . بن یاناغمه

اوزانمشدم اویویو ویرمشم . فرحانك کتیردیکی لیموناتایی ایرتهسی صباح ماصامك اوستنده بولدم .

کیبیوردم فرحان لیلانك کلدیکنی خبر ویردی — کلسین دیدم لیلا اودامك قاپیسی ئوکنده دولاشیبور ایچهری کیرمهیوردی. قاپی یی آچدم — کلسهك نه دیدم . دارغین دارغین یوزیمه باقارق : — کیندهٔ کل دیدی قولاغندن طوتدم ایچهری آلمق ایستهدم کری کری چکیلدی — خایر ، خایر دیدی اوتك اصرارینه رغماً بن قوجاقلایوب اودایه کوتوردم .. اوچیرپینیور ؛ — براق لمی ، ایستهمهم ، آشاغیده قونوشورز دییوردی . بن : — خایر بورادہ قونوشاجغز دیدم . کیتمهمی یاریدهبراقوب لیلانك یانته اوطوردماویوزیمه باقق ایستهمهیور دارغین کورونیوردی ایکیلدم اللرینی اللریمه آلدم کولهرك کوزلرینك ایچنه باقدم دایانامادی کولدی .

— دون بوتون کون وکیجه نرهده ایدك .

— ایشم واردی لیلاخنم بك اوغلنه چیقمشدم .

— بنم خبرم یوقمی ظن ایدییورسك؟ شوق دل قالفایی برکوچوك خانمله کورمشلر هم ده نرهلره کیتدکلرینی سویلهدیلر . تنها سوقاقلردن آیاصوفیایه کیتمشسکز جامعده ساعتلرجه قالمشسکز .

— کیم سویلهیور ؟ !

— نهکه لازم سویلهین دوغری سویلهمش یا اوکا باق انکار ایده بیلیرمیسك ؟ اوکوچوك خانم کیمدی ؟

— هانکی کوچوك خانم لیلا ؟

— شوق دل قالفانك یانندهکی کوچوك خانم بیلمهیورمیسك ؟ (ستمکارانه) رایکان ده کلمی؟ اوچ کونلك دوست ایچین بزی هپمزی ،

فروزانی، فاخره‌یی ، بنی ... هم‌ده سنی اوقادار سه‌وه‌ن ، اوقادار دوشونن لیلایی فدا ایدییورسك ثویله‌می ؟ آفرین سکا .. ذاتاً بن آرتیق بورایه کله‌مه‌یه‌جکمزی ، طبیعی سنك‌ده بزه کله‌مه‌یه‌جککی سویله‌مکه کلدم ..

شاشیرمشدم.. بوهیچ بکله‌مه‌دیکم تهدید بنی فنا حالده صارصمشدی بوکوزمل ، بوسه‌ویملی آرقاداشلردن آیریلق ، هم‌ده الی‌الابد آیریلق بکا پك کوچ کلییوردی راب ویره‌مه‌دم بر مدت دالغین دالغین دوشوندم حسیاتمله پنجه‌له‌شیوردم . — ذاتاً ناصل اولسا آیریلاجق ده کلمی‌یم ؟ بووسیله ایله اوده اولوب بیتمش اولور . بکا رایکان أو بر دییوردم فقط کوکلم راضی اولمایوردی فروزان پارلاق کوزلری سه‌ویملی سوزلریله، فاخره محجوب طورلری، بلور وجودیله کوزلریمك ثوکنه کلییور سنده‌له‌یوردم هله لیلا ، یانده اوطوران بکا ایکنه‌لی ستملر یاغدیران بوآتشلی، بوذکی، بو فتان قیز.. بن اوندن، جوجوقلغمدن بری برابر بویودیکم بوجان یولداشندن ناصل آیریلا بیلیردم اللری اللریمك ایچنده اولدیغی حالده: — لیلا، دیدم، بوقادار انصافسزلق اولورمی ؟

— انصافسزلق هانکیمزده ..

— دور ، باق، آکلانایم.. رایکان آیاصوفیه‌یی هیچ کورمه‌مش رجا ایتدی ناصل رد ایده‌ردم . سن سویله !..

— بن رد ایت دیمه‌یورم که .. بزه‌ده خبر ویریردك هپ برابر کیده‌ردك نه‌مانع واردی ؟ هم بن‌ده آیاصوفیه‌یی کورمه‌دم امینم که فروزان‌ده فاخره‌ده بیلمه‌ز .. کوردکمی برکره .. بزده کورسه‌یدك فنامی اولوردی ..

— برکون‌ده سزی کوتورورم بونده داریلاجق نه‌وار ..

— بزدن صاقلامالك کوجزه کیتدی فروزان‌ده فاخره‌ده دارغین..

— سن داریلماده لیلاجغم اونلرك هپسنی باریشدیریرسك دییه کوکسمه دوغرو چکدم .

— پکی کیجه نره‌ده ایدك .

— واللهی اویویوردم عادتا راحتسز کیی ایدم یمك بیله بیمه‌دم برلیمونا طا ایسته‌مشدم کتیرنجه‌یه‌قادار اویومشدم اوده، ایشته ماصانك اوستنده قالمش ..

— کیم بیلیر نه یاپدیکزده اوقادار یورولمشسکز .

— هیچ لیلاجغم هیچ برشی یامادق برآز جامعده اوطوردق دوندك .

— یا أوده یالکز ..

— أوده یالکز ده‌کلدك .

— بیلیورز ، بیلیورز . صاقلاما .. هپسنی بیلیورز . اوقادار قاپ‌یی چالدق سس بیله ویرمه‌دیکز .

— چاغیر فرحانی صور نه‌وقت أوه کلدم .

— فرحانه کیم اینانیر او ، اولدن تنبیلدر .

— دیمك بکا اینانمایورسك .

— ...

— اینانمایورمیسك؟. دوندی یوزیمه‌باقدی کولویوردی بوکوزمل، آتشلی قیزی قوللریمك آراسنده بوتون عشقمله‌صیقدم ثوپدم، سه‌ودم. ثوته‌کلر بکا قارشیلق اولمق اوزره براکله‌نجه‌یامغه‌قرار ویرمشلرمش. بزده بوتون کونی وکیجه‌یی لیلا ایله کچیردك ایکی سودازده کبی

قونوشدق ، افطار ایتدك اکله‌ندك کیجه اونی اوینه کونورورکن قاپینك ئوکنده تعاطی ایتدیکمز اوزون صیجاق بوسه بوتون دارغینلقلری ، بوتون کوسکونلکلری اوتوتدورمش بینه ایکیمزی ده بری بریمزك قوجاغنه آتمشدی .

یکرمی ایکنجی کیجه

قیصقانجلق ...

بی نماز دوام ایدییوردی .

بو سه‌ویملی دوستلرله باریشمق ، اونلری یکیدن آلده ایتمك ایچین بر مدت رایکانی اونوتمش کبی کورونمکدن باشقا چاره یوقدی بوچاره او قادار آچی وازیجی ایدی که عادتا بنده‌سونوکلك حصوله کتیرمشدی . بن داثما اونی دوشونوپوردم . خصوصیله بویله کوروشمه‌مکه ، قرارلاشدیردیغمز کزینتی‌یی برآن اول حیز فعله چیقارامامغه قاتلانمق بنی ئولدوروپوردی . ذاتاً لیلانك آلندن قورتولوش یوقدی . قوجاسنه آمنیق قالمامش بر قادین کبی آرتیق او بنم کولکم اولمشدی . نره‌یه کیتسه‌م یانمده ، نرده اولسام قارشیمده ایدی . باریشدیغمزك ایرته‌سی صباحدی . ایرکندن کلدی . دوغرو اودامه‌چیقدی . ایلك سوزی : — هایدی لمی ! قالق حاضرلان بزه کیده‌لم اوراده طوپلاشاجغز .. اولمشدی . کوله‌رك دوام ایدییوردی . محاکمه اولاجق ، استنطاق ایدیله‌جکسك ! دییوردی . قالقدم . کیندم برآز چکینکن اولمقله‌برابر کینمه‌مه یاردیم ایتدی . اودادن چیقارکن : — رایکانی چاغیرالمی؟

دییه یاری مستهزی ، یاری متجسس برنظرله یوزیمه‌باقدی . بن لافید بر طرزده سن بیلیرسك بن سنك کیفکه تابع دیدم . صیقیجه قولنه کیره‌رك مردیوه‌نلری اینمکه باشلادم .

قاپیدن کیره‌رکن هپسی برآغیزدن : — ماشاءالله وفاسزئیسمز ! دییه فریادی قوپاردیلر : — کل باقالم حساب باشنه !.. دیدیلر . بن کناهکار بر انسان وضعیله ئوکه باقارق بره‌ر بره‌ر ئوکلرنده ایکیلوب آلدینی ئودم نیازکار برنظرله یوزلرینه باقارق بوینمی بوکدم کولوشدیلر — عفو ایتمه‌یه‌جکمیسکز ؟ دیدم .

نازمند — بر مجلس عقد ایده‌لم .. رأیه قویالم . اکثریتله عفو اولورسه‌ك عفو ایده‌رز دیدی . قبول قبول صدالری ایله مجلس عقد اولوندی . ریاستده لیلا بولونیوردی . دعواجیسی حاکم اولانك الله یاردیمجیسی اولسون ! دیرلر بنده اوحالده ایدم : — انصاف ایدك ، دیدم ، بنی لیلانك آلنه براقیرسا کر هیچ شبهه ایتمه‌یك که مجنون ایده‌رم . کولیورلردی . نجیبه مستنطق اولدی دیکرلری‌ده اعضا مقامنه کچدیلر . بن بی چاره مظنون و متهم بونی بوکوك فرمان عدالتی بکلیوردم . نجیبه استنطاقه باشلادی : — سزی اولکی کون تنها بولدرده کزه‌رکن کنج بر قیزله کورمشلر .

— افترا افندیم علیهمده افترا ایدییورلر بن نه بنی کوره‌ن قیزی نه‌ده باشقاسنی کوردم .

— سز کورمه‌مش اولابیلیرسکز فقط سزی کورمشلر .

— بکزه‌تمشلردر افندیم . اصلسز شیلرله هیئت محترمه‌کزی اوزمشلر . بویله دیدی قودیلره اهمیت ویرمك شانکزه یاقیشیرمی افندم .. دایاناماديلر قهقهه‌یی قوپاردیلر .

نازمند حایقیردی : — رأیه‌رأیه‌عفویی‌قبول ایده‌نلرأل قالدیرسین! اکثریت وار ، اتفاق وار ! أوت اتفاق‌واردی حاکمده ، مستنطق‌ده داخل اولدیغی حالده أل قالدیرمشلر کندیلرینی هیچ بر وجهله اینجیتمه‌ین رئیسلرینی محکوم ایتمکه راضی اولامامشلردی . ایچمدن یوتون حاکملرك ، یوتون رئیسلرك بویله‌رحیم ، بویله مشفق اولمالرینی تمنی ایتمشدم .

رئیس قراری تفهیم ایتدی . مجلس داغیلدی اکله‌نجه‌یه باشلادق

نازمند — پك اعلا .. عفو ایتدك اما بوشنه ده‌کل . بو کون بو کیجه آیری آیری کوکلزی آلمغه چالیشاجقسك ! دیدی . کولدم : — جانمه منت ، دیدم ، سز وبرك یوقسا .. بنم ایچین کوکل آلمقدن طاتلی نه اولابیلیر ...

قونوشدق ، کولوشدك . وقتی طاتلی طاتلی آقشام ایتدك نازمند طنبورله بر ایکی تقسیم‌یابدی .. فروزان عودله بر ایکی پیشرو چالدی. بن شویله بر ایکی مقام‌اوزرنده کزیندم. مؤذن‌ده مناره‌ده دولاشمغه باشلادی . یمکزده پك طاتلی کچدی. هر کس باشندن کچن بروقعه‌یی یاخود خاطرلادیغی بر خاطره‌یی نقل ایتدی . هم یمك یییور ، هم قهقهه‌لریمزله اودایی دولدوروبوردق .. قهوه‌لری پیشیرمکه نوریه مأمور ایدیلدی . شربت حاضرلامق فروزانه‌دوشدی، ساقیلك ایتمك فاخره‌یه ویرکدی . او وظیفهٔ رقیقه‌یی‌ده اوکا وبردك . ایچمك حصه‌سی‌ده بزه قالمشدی . ناچار حقمزه راضی اولدق . سازلر ، سوزلر دوام ایدییوردی . نوریه قهوه‌لری کتیردی . لیلا قالقوب داغیتدی . بن فنجانلری طوپلایوب کوتوروبوردم دیشارده بر آرا فاخره ایله قارشیلاشدق أللرینی طوتدم . براقدی کوزلرینی یره

ایکمشدی . — فاخره ! یوزیمه نه‌یه باقایورسك ، دیدم . باشنی چه‌وبردی. زورله کوزلرینك ایچنه‌باقدم دوداقلری کولویور، کوزلری آغلابوردی .. أوت کوزلری تمامیله یاشلیدی. ثوبدم : — نه‌ك وار فاخره‌جکم دیدم . تعریضکار بر نظرله یوزیمه باقدی. — نه‌می وار لمی بونی ناصل صورویورسك ؟ دیدی .

بن برآز شاشغین ، برآز متأثر : — نه‌دن فاخره‌جکم صورمق حقم ده‌کلمی ؟ بن‌که سنی او قادار سه‌ویییورم ..

فاخره خیرچین ، هم‌ده‌کندیسنده ایلك‌دفعه کوردیکم، خیرچین بر عصبیتله آغزیمی قاپادی : — یالان سویله‌مه!.. یالان سویله‌مه!.. کیمی سه‌ودیکمی بن بیلییورم دیدی و ایچقیرارق قارشیکی قاراکلق اودایه‌قاچدی. بن یوتون یوتون شاشیرمش بوتروتازه ، بو نرم‌ونازك قیزجغزك صاف یوره‌کنی قاناتان‌حسك نه اولدیغنی پك آچیق‌صورتده آکلامشدم : قیصقانجلق !..

أوت ، فاخره رایکانی قیصقانیوردی.. شیمدی برسیناما شریدی کبی یوتون خاطره‌لر کوزیمك ثوکندن کچیور، فاخره‌نك وقت‌وقت بر معنا ویرمه‌دیکم حرکتلرینی شیمدی پك کوزل ، پك آچیق بر صورتده آکلابوردم . دیمك‌که فاخره بنی حقیقةً سه‌ییوردی . ایشته بو مسأله اویونلریمزه ، اکله‌نجه‌لریمزه بر جدیت ، بلکه آجی بر جدیت شکلی ویرمك استعدادی کوسته‌رییوردی ..

او کیجه داغیلرکن فاخره‌نك یانه صوقولدم أللری بلنه کچیره‌رك کوکسمك اوستنده کوکسنی صیقدم : — اینان فاخره سنی ، یالکز سنی سه‌ویییورم ، دیدم دوداقلرینه یاپیشان‌آتشلی دوداقلریمه مساعده ایتدی صوکرا : — خایر لمی خایر .. سنك یالان سویله‌دیککی

ایسته‌مم دیه سیلکنه‌رك قاچارکن ایچتریقلری قارانلقلرده آجی عکسلر اویاندیریبیوردی ...

یکرمی اوچنجی گیجه

بیك چیچك بر بوجاق ...

بی نماز آکلاتیوردی ..

بو کوز یاشلرینه شاهد اولان گیجه بنی اویوتمادی .. صباحه قادار دوشوندم دوردم . لیلانك ستملری ، فاخره‌نك کوز یاشلری بنم‌ده اونلرك‌ده موقعلریمزی کوجله‌شدیریبیوردی . دیمك‌اولویوردی که آرامزده‌کی رابطه‌لر، قیصاجه، ساده‌جه برجوجوقلق اولو ویرمکدن چیقیور ، ایشه داها معضل ، داها چاپراشیق ، داها دولاشیق حسلرده قاریشیوردی . بن آرتیق بر قیزلر محفلی رئیسی اولمقدن اوزاقلاشیبور ، دوقوز قاریلی بر قوجا موقعنه گیریبوردم . او زمان قارا کوزك :

یوز کره دیمه‌دم می سکا سومه دوقوز یار
برده وفا ، ایکیده صفا ، صوکرا جفا وار

تکرلامه‌سی قولاقلریمده چینلایور الله عاقبتمزه خیرلر یازسین ، دیبوردم . خیرلر ، أوت خیرلر .. چونکه مسأله وخات کسب ایدییور آرامز فناحالده آچیلاجق کبی کورولویوردی . داها دیکرلری حسلرینی تمامیله میدانه ویرمه‌مشلردی . فقط اونلرده‌ده ایچین ایچین قاینایان بر حسددالغاسی، برکین وغیظ چالقانتیسی محسوس اولویوردی .

حاصلی وقوعی قریب بر فیرطینانك قورقونج علامتلری بلیریبیوردی .

دوشوندکجه عقلمه تحف تحف شیلر کلیوردی :

وقتیله دورت قاریلی برآداجغز وارمش .. کونك برنده قادینلر آراسنده بر منازعه باش کوسته‌رمش قاوغا ، کورولتو صباحدن آقشامه قادار دوام ایتمش ، اکسیلمه‌مش ، آرتمش نهایت ایچلرندن بری یوتون‌تباحت شوحریفکدر بزی صاچ‌ساچه ، باش باشه کتیره‌ن او خاتندر نه دوروپورز اونك صاچی باشنی یولایم دیه آداجغزك اوزرینه یورومشلر بی‌چاره‌بی سوروبوب، سوروکله‌یوب قاپی‌دیشاری آتمشلر . قهوه‌یه کله‌نلر بوزاواللی‌بی برپیسکه کوشه‌سنده ده‌رین ده‌رین دوشونور برحالده کورنجه حالی صورمشلر اوده وقعه‌یی اولدیغی کبی آکلاتمش ..

— سن‌ده نیچین دورت قاری آلدك دیه صورانلره :

— قباحت ایتدم . أوت قباحت‌ایتدم دورت‌باشم معموراولدی دیه ممنون ایدم . مکر بر داها لازمش . بری بر قولدن دیکری بر قولدن ثونه‌کیلرده باجافلرمدن طوتوب مردیونلری ایندیریرلرکن زاواللی باشم بوتون باصامقلری آیری آیری صایدی ایشته آکلادم اوت باشمی مردیوه‌نلره ووردقدن صوکرا آکلادم. باشنی قورنارمق ایسته‌ین قوجا بش قاری آمالی ایمش .. جوابنی ویرمش شو حالده بنم ایچین تهلکه یوقدی هر بری بر کوشه‌مدن طوتسا بنی توی کبی اوچوراجقلردی . اونلر کندیلری دوشونسون‌دیبوردم. فقط کوکل راضی اولمایور .. هله بنم کوکلم شرتی فضله کلمش کلاج کبی اریبوب کیدییور .. نه یاپایم یوره‌کم پك یوفقا .. هله کنج قیزلره هیچ یوزم یوق .. لیلانك یوزنده تلاش، فاخره‌نك کوزنده یاش کورنجه دیله‌ر،

طوتار یرم قالمادی ، بوتون سیکیرلرم کوشه‌دی ، دیزلریمك باغی چوزولدی .. نه یاپسام ! نه یاپسام‌ده بو نازنین ، بو سویملی بیك بر چیچکی بر آراده طوپلایا بیلسه‌م . اونلرك هر برینی آیریجه سینه‌سنه چکن ، بسله‌ین ، بوبوتن برشکوفه‌دان اولسام ، اولا بیلسه‌م دییوردم. حال بوکه شیمدی اوت شیمدی هپسنك روحنی آیری آیری کمیرمن آیری آیری اینجیتن زهرلی بر قورد ، مضر بر بوجکدم . بن بو اضطرابات فکریه ایچنده ایکن لیلا ایله فاخره کلدیلر . ایکیسنده‌ده اسکی لاابالیلك ، اسکی صمیمیتدن بر شی اکسیلمش کیبدی . لیلانك یوتون سوزلرنده کیزلی بر ایکنه ، فرصت کوزله‌ین بر دیکن واردی . فاخره کتمه جالیشدیغی تأثرینی احترازلری ، دالغینلقلریله کوسته‌ریبوردی . بو کوزه‌ل چیچکلری سحرلی ، بویولو بر طاقیم ایصیرغانلرصارمشدی . اونلری بولمق ، کوسته‌رمه‌دن ، دویورمادن ، اینجیتمه‌دن ، خصوصیله اینجیتمه‌دن آیرمق ، آییقلامق لازمدی . اوخ ، بو مهارتی ، بو سیاسق کوسته‌ره‌یله جکمیدم !

لیلا — نه دوشونوبورسك امی ! کلدیکمزه‌می صیقیلدك ذاتاً چوق قالاجق ده‌کلز ..

قیزغین برشیش‌یوره‌کمی ده‌لیك‌ده‌شیك ایتمشدی. بو ایکی آتشین کلك آراسنه ... ولدم. تأثرلی ، دولغون برشفقتله قوللریمی بویونلرینه آتدم . بر برینی ، بر دیکرینی ثوبمکه باشلادم :

— نیچین ، نیچین ، دییوردم ، بنی بویله زهرله بورسکز ، بن سزه نه یاپدم ، سزی اکله‌ندیرمکدن ، سزی سه‌ومکدن باشقا نه یاپدم . ایکیسی‌ده باشلرینی ثوکلرینه ایکمش جواب ویرمه‌یورلردی .

— انسان سه‌ودیکنی بویله اوزه‌ر ، بویله یارالارمی؟ لیلا اصولجه کوزلرینی قالدیردی کوزلریمه عطف ایده‌رك :

— امی ، دیدی ، سن بزی سه‌ویبوردك‌ده نیچین اوزدك بیلیورسك که بز سنسز صیقیلیورز . ثویله ده کلمی فاخره :

فاخره محجوب — أوت .. دیمشدی .

قوللریمی برآز صیقدم شیمدی بو ایکی کل باشك آراسنده بنم باشم حقیقةً ایکی کل آراسنه صوقولمش بر آری کیبدی .

تیتره‌ك ، رجاکار بر سسله :

— حالا عفو ایتمه‌دیکزمی ؟ دیدم. لیلا فاخره‌یه باقارق : — بن بلکه ابتدم فقط فاخره‌یی بیلمه‌م دیدی . فاخره باشنی نجرمیه دوغرو چه‌ویرمشدی.

— فاخره ، دیدم ، باقادی بینه کوزلری یاشارمشدی. لیلایه : سن دلالت ایت ، سن یالوارده عفو ایتسین دیدم . بز هنوز اوزون بوسه‌لرله تجدید مخالصت عهدنامه‌لرمزی امضالارکن بوتون قافله قاپینك ثوکنده صبرسزلانیبوردی. کیردیلر کولوشمه‌لر ، سویله‌شمه‌لر باشلادی . افطاری بنده ایتدیلر . آرتق اغبراردن اثر قالمامشدی . بینه اسکی دوستلر اولمشدق. بن بر دالدن بر داله قونمق بوکوزه‌ل ، نظر ربا چیچکلرك هربرینی آیری آیری قوقلامق مجوریتنده ایدم . بیك چیچکی بر بوجك ناصل ممنون ایده‌ر ! .. الدن کلدیکی قادار اوغراشیوردم کیجه‌مز چوق خوش کچدی .. لیلا شوخلقلرینه بر مجرای مخصوص ویربیوردی . نازمند ، فروزان چیلغینلقلرده ، چاپقینلقلرده لیلادن کری قالمایورلردی. هپسنك آراسنده نظردقتمی جلب ایدن بری واردی فاخره :

أوت فاخره . بوآتش روحلو قیز ذاتاً چکینکن ، ذاتاً محجوب ایدی فقط بنم رایکامله یاپا یالکز گزتیلر یاپدیغم کوندن بری بوتون بوتون دورغونلاشمشدی.. هرکس داغیلیرکن اونی قولندن طوتندم براقمادم. قاپی آرالغنده صوردم .

— نه‌ك وار فاخره ! سنی دورغون کوروبورم.

— هیچ .

— داها باریشمادقمی !

— قوللرم آراسنده قوتله صیقارق کوزلرینی،دوداقلرینی، یوزینی اوقادار ئوپدم ار قادار ئوپدم‌که: — باریشدق لمی باریشدق فقط... دیبوردی.

یکرمی دردنجی کیجه

مکتوب

بی نماز سویله‌یوردی.

أوت باریشمشدق .. فقط .. بوفقط فاخره‌نك ذهننه برلاشمش روحنده بر ایتمشدی . اونی تلفظنده او قادار درین بر حزن ، او قادار آجی برتأثر وارایدی که انسان سرایتدن روحنی قورتارامایوردی. چوق زمان فکریمی حسی تحلیل‌ایتدم. بن بوقیزجغزه قارشی تمامیله لاقید دکلدم وارله‌مایوردم . کرچه دیکرلرینه قارشی‌ده برمرضوطنم، حتی برعجزم‌ده واردی. فقط بونککی درجه‌سنده ده‌کل... لیلا بیله فاخره‌نك موقعنی طوتامایوردی.. نه‌دن؟ ایشته اوراسنی بن ده‌بیله‌مه‌یوردم .. دیبورلرکه عشق ئوپله باشلارمش . . بلکه حقلری وار .

قارشیلاشدقجه وجودمده بر صیجاقلق، روحمده برخلجان، مساماتمده برلرزه حس ایدردم . اوکیجه خیالیله اویودم. انکین ، ساکن بر مهتاب رکودتیله بوکون کیجه‌می قاپلادی . اونك حضور صفوتیله ده‌رین ده‌رین اویودم.

ایرتسی صباحدی .. ایرکندن قالقمش داها کینمه‌دن پنجره‌مك ئوکنه اوطورمش صباحك سرین نفسلرینی جکرلریمه دولدوروبور، قوشلرك طساتلی ، قاینوسز جیویلتیلریله روحمی آووتوبوردم فرحان قهوه آلتیمی کتیردی کیندی . بن دالمشم .. خفیف خفیف قاپینك وورولدیغنی دویدم . باشمی چه‌ویرمه‌دن ـ کیر، دیدم . بینه تماشامه دوام ایدییورم چیچکدن چیچکه قونان کله‌بکلر، آریلر نظریمی جذب ایدوب کیدییور بن هپسنی قووالایور ، خیالاً هپسنك آرقاسندن قوشویوردم.

بر آرالق باشیمی چه‌ویردم . فاخره آرقامده متبسم ، مشفق نظرلریله بنی سیر ایدییوردی.

— وای سن نه‌زمان کلدك.

— نه‌کوزه‌ل منظره ده‌کلی لمی ؟ نه‌کوزه‌ل هوا .

— نه‌ممنون اولدم بیلسه‌ك فاخره ، برابر قهوه آلتی ایدرز . قالقدم فرحانه سسلندم سوت وسائره کتیرتدم بن کوکس باغیرآچیق، صاچلر قارما قاریشیق بر درویش صفا اندیش جالنده ایدم. فاخره‌ده ساده، چوق‌ساده کینمشدی صاچلرینك بوکلوملری، بلور اکسه‌سنی اوقشایور برآز التزامی آچیلمش بیاض، معطر کوکسی چیچکلرك، قوقولرینی، کونشك آتشلرینی طاشیبان روزکارك بوسه‌لریله قالقوب اینیوردی . بر آن ایچنده بوتر وتازه ، بوساده صفوت ورقت اولان

قیزجغزك حضوری برحس توشین ایله بنی أزدی ، أزدی . یاواشجه یاقلاشدم. بیاض ، یوموشاق آلنی طوتدم بوینه آتدم باشمی کردنك آلتنه صوقارق کوکسنی أمه‌رجه‌سنه ثوپدم ، ثوپدم . نفسلرینك آتشله‌ندیکی، صیقلاشدیغنی دویوپوردم برآرا دوداقلرینی صاچلرمك اوستنده حس ایتدم . فاخره‌یی قوجاغمدن براقمق ایسته‌میوردم . بر بوحالده ایکن قاپی ووریلدی هرنه‌دنسه ایکیمزده اورکمشدك .. کیرن فرحاندی قیزك یوزنده ، کوزلرنده اورکك ، خسته بر معنا واردی اونی بویله قاپی وورمقه سوق ایدن ، بزی بویله هیجانله صارصان حس نه‌ایدی؟ تدقیق ایده‌جك حالده ده‌کلدك.

— بر آز قهوه آلتی ایده‌لم دیدم . فاخره سس چیقارمایور ، دوشونیوردی فرحان چیقدی.

— قارشی قارشی‌یه‌می، یان یانه‌می دیدم.

— ناصل ایسته‌رسه‌ك.

— یانمده‌کی یانمه، قارشیمده‌کی جانمه دیرلر دکلمی.

— ثویله ایسه قارشی قارشی‌یه..

— خایر، یان یانه، جان‌جانه، قوجاق قوجاغه، دوداق‌دوداغه.. بورایه‌بورایه ناجانمه دییه فاخره‌یی دیزلرمك اوزرینه آلدم سودیمزی پرقنجاندن ایچیوردق براوکا ویرییور بربن ایچیوردم هریودومی‌برده یوسه ایله سیندیریور ، هضم ایدییوردم.

— اوخ فاخره‌جکم نه‌اولوردی بوتون حیاتمزی سنکله بویله جان جانه کچیره‌بیلسه‌یدك..

— او سنك الکده ده‌کلی لمی؟

بن بوسؤالك آغیرلغی ؛ یویوکلکی آلنده او قادار أزیلمشدم که

جواب ویره‌مه‌دم تیتره‌دم فاخره‌ده قیزارمشدی بردن بره سویله‌دیکی سوزلرك معنالرنده‌کی وسعت وشمولی قاورایامامشدی.. برآن سوره‌ن بوسس‌سزلکی یکی نوازشلرله یوزدق.

— أوت، دیدم، بوتون حیاتمزی دیدم . بن‌ده دوشونمه‌دن ، دوشونه‌مه‌دن‌سویله‌یوردم‌اوجواب ویرمه‌دی قهوه‌آلتیمزی بیتیرمشدك. فقط سه‌ویشمه‌من بیتمه‌یوردی پنجره‌یه یاقلاشدق پانجورلرك آراسنه اوزانان‌اریك دالنه ایکی سرچه‌قونمش اویناشیورلردی. فاخره‌سس‌سز اونلری سیر ایدییوردی.

— کوزه‌ل ده‌کلی ؟ دیدم .

دالغین — نه ؟ دیدی.

— قوشلر.. اویونلری دیدم.

— بزمکی قادار ده‌کل .. دیدی. بر شوخ جمله‌یی صرف ایده‌ن کل دوداقلرینی جکرلریمله قوقلایا قوقلایا ثوپدم فرحان تکرارقاپی‌یی ووارق کیردی. آلنده بر مکتوب واردی. آلدم.

فرحان— جواب بکله‌یورلر دیدی. آچدم اوقودقجه صارارییوردم اولا اهمیت ویرمه‌ین فاخره صوردی.

— نه اولویورسك لمی ؟ نه‌ك وار.

— هیچ..

بوهیچ او قدر اورکك ، اوقدر تیتره‌ك سویله‌مهدی که فاخره‌ده ده‌رین برمراق حاصل اولدی. قالقدی قوجاغمه چیقدی.

— نه‌در سویله!.. دیدی. برتسلیمیت مطلقه ایله مکتوبی‌اوزاتدم شیمدی صارارمق ، تیتره‌مك توبنی فاخره‌یه کلمشدی . یاقلاشدم ،

باشیمی یوزینه یاقلاشدیردم دوداقلریمی دوداقلرینه یاپیشدیردم :

— نه‌دیرسك؟ دیدم .

— سن بیلیرسك؟ دیدی کوزلری یاشارمشدی.

— لمی دوغروسویله.. رایکانی سویبورمیسك قوجاقلاشمشدق.

— سه‌ویبورم فاخره فقط یمین ایدرم سنك قادار ده‌کل..دیدم.

— اینانایمی، دیدی.

— اینان فاخره، ذره قادار اعتمادك وارسه اینان سن بنم ایچین حیاتسك.. أمین اول سنی سه‌ویبورم ، سه‌ویبورم جانمدن، حیاتمدن زیاده سه‌ویبورم دیدم.

بری برینه یاپیشان دوداقلریمزدن سه‌ویبورم سوزی برابر چیقیوردی بی‌نماز قالقدی همز قالقمشدق..

یکرمی بشنجی کیجه

بون مارشه‌ده ..

رضالرده طوپلاشمشدق. یمکدن صوکرا بعضی مباحثات روزمره کچمش مناقشه‌لر حرارتله‌نمشدی . بی‌نمازك نظر سیاسیسی‌ده اولدقجه اوزاقلری کوره‌بیله‌جك ، ده‌رینلکلره دالابیله‌جك درجه‌ده قوتلی ایدی. فقط بز دقمزی سیاساتدن زیاده اجتماعیاته حصر ایتمکی ترجیح، حق چوق زمان اونی بیله هوائیاته فدا ایده‌ردك . بزه بی‌نمازك حکایه‌لری هرمباحثه‌دن طاتلی کلیردی. چونکه ضررسز برسرکذشتدن عبارتدی. بز اونی بکله‌یوردق. باشلادی :

فاخره ایله آیریلدقدن صوکرا دوشونمکه باشلادم رایکانك مکتوبنه نه‌جواب ویره‌جکدم . بومسأله بنی راحتسز ایدییوردی. بر آرابا کزنتیسی.. بونی رایکاندن زیاده بن آرزو ایده‌ردم. فقط فاخره اونی نه‌یاپمالی ایدم. ایشته بونی دوشوندکجه، نه‌یاپاجغمی شاشیرییوردم. کیجه‌یی قورقولو رؤیالرله کچیردم. صباحی ایدر ایتمز یاتاغمدن فیرلادم. رایکانه بر مکتوب یازمغه قرار ویرمشدم . ماصامك ثوکنه کچدم. سطرلری یازوب یازوب بوزوبوردم . بر درلو تعبیر بکنه‌مه‌بوردم . بر آرا قاپیمك آچیلیر کبی اولدیغنی دویدم . آرقام دونوك ، ذهنمده مشغولدی. اهمیت ویرمه‌دم. آرادن بلکه بش دقیقه قادار بر مدت کچمشدی. ایکی یوموشاق أل کوزلریمی قاپادی.

— لیلا ! لیلا : دیدم آچمایور ، سسنی‌ده چیقارمایوردی.

— فاخره! دیدم بینه سس یوق، فروزان ، نازمند صابیوردم.

— بیله‌مه‌دکیا . کوردکمی . دییه الرینی چکن رایکان ستمه باشلادی .

— کوردکمی بنی خاطریکه بیله کتیرمه‌یورسك .. انسان برکره قابیدن اولسون خاطر صورار .. ناصلسك ثولدکمی ، قالدکمی دیر هانی آرابا کزمه‌سی.. مکتوبمه جواب بیله ویرمه‌دك.

— انصافسزلق ایتمه رایکانجغم کورمه‌یورمیسك سکا مکتوب یازمقله‌مشغولم بردقیقه‌عقلمدن، یالکز عقلمدنمی، کوکلدن چیقدیغك یوق.

— اونك ایچین کیم اولدیغمی بیله، بیله‌مه‌دك.

— نه‌یالان سویله‌یم یورایه کله‌جکمی عقلمدن بیله کچیرمزدم.

— کوردکمی.. باق بنم نه‌قادار حقیقتلی اولدیغمی آکلا..

الری اوموزلریمك اوستنده کندی آرقامده ایدی .

— بکی نه‌زمان کزمکه کیده‌جکنز دییه کولوبوردی . جواب ویره‌مه‌دم. بردن بره عقلمه بر قورنازلق کلدی .

— یارین.. دیدم رایکان حیرتله یوزیمه باقیوردی..

— اوت ، یارین ، فقط نه‌سویله‌رسم یاباجقسك..

— نه‌سویله‌یه‌جککی بیلمه‌یورم که..

— بیلمه‌ك لازم ده‌کل .. سن بکی دی باقایم کوله‌رك — بکی .

— اوحالده یارین بووقت بورایه کل اولمازمی ایسته‌رسه‌ك بن کلوب سنی آلایم..

— بن کلیرم..

بز بوقرار اوزرینه قونوشیرکن لیلا، فاخره، فروزان کلدیلر .

لیلا (آلایله) — او ماشاء اه چیفته قومرولر! بویله‌ایرکندن بورون بورونه .. دیدی .

رایکان (ستمله)— بزی آرامایان آرقاداشلری بز آرامغه قرار ویردك . لیلا(معنیدار) — بن قاچ کره کلدم . قاپی دووار..رایکانی تره‌ده بولمالی؟

رایکان — نه‌وقت !!

لیلا(معنیدار) —اوج کون اول رایکان قیزاریر نظرلری سرعتله لمی‌یی‌سوزه‌راو هیچ‌دیکله‌مه‌یورمش کبی‌باغچه‌یه‌باقمقله مشغول کورونور.

— فروزان — حقیقةً أبی تصادف اولدی بزده شیمدی سکا کله‌جکدك شویله بك اوغلنه دوغرو جیقمق ایسته‌یوردق . برابر کلیرمیسك، (بکا) هایدی لمی سن‌ده حاضرلاك! دیدی.

— ناصل! بینه قالقامی اولاجغز!..

فروزان فاخره ایله لیلایه باقارق— بیلمه‌م.

لیلا — یوق .. نه‌لزومی وار. اقربامزدن بر ارکك اولامازمی؟

فاخره — اولور اما .. اقربادن برینه‌ده تصادف ایده‌رسه‌ك.

— فروزان‌اوراسی‌ده وار شو حالده بینه قالقا اول‌خیرلیسی‌او. حاضرلاندم جیقدق تونله بیتركن بر ایکی حریفله‌ده چاتیشدق آز قالدی ایش چیقاراجقدق . بر آدام لیلانك قولنی چیمدیکله‌مزدی . — های کور اولاسی، دیدم، جان یاقمقدن نه آکلارسك.. حریف یلیشیق یلیشیق صورتمه باقدی بن‌ده صورتنه توکوردم:— کور اول خنزیر حریف دیدم شیمدی شمسیه‌یی قاقا کده پارچالارم .

اوقارانلق کورولتولو یرده‌سیم‌صیقی قوجاق قوجاغه ایکی‌دقیقه‌لق بر سیاحتدن صوکرا بینه کونشه‌قاووشدق اطرافه باقارق بون‌مارشه‌یه قادار کلمشدك.. بوبزم قافله ایچین بویوك برشوق اولدی.. همان هیچ دینه‌جك قادار آز کوردکلری بك اوغلی بویله سربست کزه‌بیلمك بونلری فوق‌العاده ممنون ایدیوردی . بون مارشه‌ده چوجوق کبی اویالاندق صاغه صوله همان هرشیئه باقیوردق. برایکی اوفاق تفك‌ده آلمنی اونوتمادق. اولا برقاچ قارت پوستال.. توالت صابونی،قولونیا بر قاچ دکان داها دولاشدقدن صوکرا تکرار دوندك .

أوه کیردیکمز زمان طوپ آتیلمشدی . فاخره‌ده ایدك . بیدك ایجدك اکله‌ندك کوردکلرمزی سه‌ودکارمزی حکایه ایدبیوردق . آدامك حالی ، شوق دل قالفانك شمسیه‌سی مجلسی قهقهه‌لره بوغویوردی.

رایکان — دوغروسی، دیدی. دادیمز کبی محافظ آز بولونور. أتکمزه کدی سورونسه دریسنی یوزویور ، یانمزده کویك حاولاسه دیشنی سوکویور .

ليلا (استهزا ايله كولەرك) — سرده قابادايبلق واردە اوندن.

فروزان — ينكچ مى بو.. قابادايبلغى دە تردن چيقاردىكز بزە اولان محبتدن..

آتيلدم ـ هاى الله راضى اولسون . باق نه كوزل سويلەيور . ايشك أصلى ، دوغرو سنى آكلايان يوق كه ..

فاخره (كولەرك) — قيصقانجلغندن..

— بوداها دوغرو ديدم كولوشديلر.. قيصقانجلق محبتك شدتنه دلالت ايدر.

ليلا — محبتك دەكل عشقك..

فاخره رايكانه ، رايكان ئوكنه باقيوردى . بوكيجه مزده بويله كچمشدى.

يكرمى آلتنجى كيجه

خوجام رأفت افندى ...

بى نماز آكلاتيوردى :

ايرتەسى صباحدى . فاخره محزون محزون كلدى : — بر ايكى كون سنى كورەمەيەجكم . فروزانله اسكداره كيديورز . عمجم دعوت ايتمش كيم بيلير قاچ كيجه قالاجغز ...

بو خبر بنى هم ممنون هم محزون ايتمشدى .. رايكانه باش باشه قالابيلمك ايچين فرصتك بويوك بر قسمنى آلدە ايتمشدم . فقط اوت ايشك برفقطى واردى.. فاخره دن آيرىلمق ، كونلرجه اونى كورەمەمك ،

ديزلريمك اوستنده مينى مينى بر چوجق كبى اوينامامق .. ايشته بونلر بكا آجى ، پك آجى كليوردى . بو دوشونجەلرك ويرديكى يأس ايله شكارينى آلدن قاچيرمق ايستەمەين بر آوجى كبى اوكا داها زياده تصاحب ايتمك ، داها زياده تملك ايلەمك حرصنه دوشدم .

— كيدەيم ديدى ، آنىنەم بكلەر واپورى قاچيرمايالم .. سسمى چيقارمادم قالقدى . آيرىلامز پك فرقلى اولدى . ديپه بيليرم كه ايكيمزده آغلايوردق ..

فاخره — آرتيق كيم بيلير ، رايكانله نەلر ياپار ، نەلرده كزەرسكز ديدى .

— أمين اول فاخرەجكم هيچ ، هيچ بر يرده كزمەيز . ذاتاً بر قاچ مكتب آرقاداشم وار نه قادار زماندن برى زورلايوب دورويورلر بر قاچ كون اونلرله كزەجكم هر حالده سن كانجه يه قادار كيمسه ايله كزمەم .

— اينانايم مى ؟

— سن بيليرسك !.. كولدى ، وداعلاشدق آيريلدى . وقت غائب ايتمكسزين ليلايه قوشدم أوده يوقدى . فروزانلرە كيتديكنى سويلەديلر .. همان قاپيدن رايكانه اوغرادم.

— بوكون كيدەجكز بزەكل ديدم دوندم ليلايى أودەيولمايايم مى؟!

— سن نەدن چيقدك ؟ بن سنى آرايوردم ..

— نەدە آرايوردك ؟

— أوه اوغرادم يوقدر فروزانلرە كيتدى ديديلر .

— اوت اورادە ايدم جانم صيقيليوردى ...

— نەدن ؟

— بويوك آتنه‌م بكلر بكنه كيديبور بنى‌ده كوتورمك ايسته‌يور غالبا بر هفته قادار قالاجق بن صيقينتيدن ئولورم .

— او فنا .. يابن نه ياپارم .

— سن نه اولسا ياپارسك.. جانكه‌منت بزدن قورتولور رايكانله قول قوله كزه‌رسك .

— ئويله‌مى ظن‌ايدييورسك ليلا.. بن اوقادار حقيقتسزمى‌يم ..

— يوق يوق شاقا سويله‌دم داريڭا .. بيليبورميسك فاخره ايله فروزان‌ده كيديبور .. اونلرده عمجه‌لرينه اسكداره كيديبورلر .

— نه فنا تصادف !

— لمى نه اولور سن‌ده كلسه‌ك نه ... اوراده تيزمك قيزلرى وار اكله‌نيرز كيجه‌ده قاليرسك تيزم كورسه‌ك نه ايى قادينلر .

— ناصل اولور ليلا !

— آ واللهى ايى اولور هيچ‌اولمازسه بركيجه كل.. يا فاخره‌نك داديسى اولورسك بنى صورمغه كليرسك يا بوغجه‌جى عائشه خانم اولور ئوته برى صاتمغه كليرسك. داها أيى داديسى‌اول قولايجه كيجه‌ده قاليرسك ديدى ، آدره‌س‌ده وبردى . بر قاچ كون صوكرا كله‌جكمى وعد ايتدم اوده ممنونانه كيتدى ..

شيمدى بوتون حائلر زائل اولمشدى . ئوته‌كيلره ذاتاً اهميت ويرمزدم حاضر لغه‌باشلادم.. بزم دوقتورعلى‌بكك قيافتلرينى چيقاردم بياض پيق ، بياض صاچلرى حاضرلادم . البسه ، كوزلك ، فس هپسى حاضردى . كنديمده كيندم . وقت ئوكله‌يى كچيوردى . رايكان كورونمدى .

— آتنه‌مه كيجه افطاردە ليلاده قالاجغمى سويله‌دم. سن‌اداره ايده‌رسك .

— ليلا بوراده ده‌كل‌كه ..

— نه ديبورسك ؟

— أوت ، بكلر بكنه كيتدى . حق بنى‌ده دعوت ايتدى .. فروزانله فاخره‌ده اسكداره كيتديلر بر قاچ كيجه كله‌مه‌يه‌جكلر ..

— ديمه‌ك‌ئه‌كه آرتيق تماماً بنمسك ..

— أوت هايدى باقالم شو البسه‌لرى كيى‌ده بك اوغلنه كيدرم . ساده بنمى دادى قالفا اولاجغم سن‌ده لالا افندى اولورسك رايكان كولويوردى ـ ناصل اولور ديبوردى . ياردىم ايتدم . صاچلرينى بياض پروقانك آلتنه ئويله‌اوستالقلى يرله‌شديردم‌كه بنم ده‌ين آكلايا‌مازدى . بيقلرى‌ده طاقدم البسه‌لرى كيدى . كوزلكى طاقدى . قرقلق ، قرق بشلك تندرست ، كوزه‌ل برافندى‌اولمشدى .. قول‌قوله قاپيدن چيقدق . كنديمنه فوق‌العاده حرمت ايدييوردم. كزه كزه بك اوغلنه واردق . رايكان فوق‌العاده نشه‌لى ايدى .

— ايسته‌رميسك طوقاتليانه كيرملمى‌ديدم.. خوجام رأفت‌افندى ـ كيرملم أولاد .. ديدى . كيردك كرچه آقشام اولمشدى فقط داها طوپه وقت واردى .

— خوجام ايسته‌رسه‌ك افطارى بوراده ايده‌رز ديدم .

— سن بيليرسك . ديبوردى . فقط امين ايدم . آقشام حالنى هيچ كورمه‌ديكى بو محيطده بر افطار ايتمك فنا بر شى ده‌كلدى . حاصلى افطارى طوقاتلياندە ايتمكه قرار وبردك خوجامك كوزلرينك كولديكنى كوزلكلرينك اوستندن فرق ايدييوردم . بر طرفدن وقتى بكله‌يور ، بر طرفدن كلوب كچنى سير ايدييوردق . يولدن كچن بعضى آرقاداشلر بنى كورونجه ايچرى كيرديلر . مراسم تقديمى ايفا

ایتدم : خوجام رأفت افندی ـ صنف آرقاداشم ذهنی بك ، سعدی بك اوطوردق .. کولوشه‌رك قونوشدق .. بر آرا ذهنی ایکیلدی قولاغمه:

ـ بو رأفت افندی‌هانکی مکتبده‌خوجا کدی ؟ بردن جواب ویره‌مه‌دم. مکتبدن ذهنی ایله برابر چیقمشدق . شویله بر قاچاماق‌یول بولدم .

— او بنم فارسی خوجامدر . خصوصی درس آلیرم . کندی جداً افتخار اولوناجق عالملردندر . هله اخلاقی .. ملك ..

آرقاداشلر آیریلدیلر . طوپ‌ده آتیلمشدی . خوجامله قارشی قارشی‌یه مکمل بر یمکدن صوکرا دوغرو یولده قول‌قوله برده بیاسه ایتدك . بو بیاسه رأفت افندی‌یه پك خوش گلمشدی . مادامله‌ر ، موسیولر یوللری دولدوروبور ، آرابالر ویزیر ویزیر ایشله‌یوردی .. خوجام‌داها قیافتیله آلیشامامشدی . عجمیلك علائمی کورولویوردی . وقت خیلی ایله‌ریله‌مش کندی‌ده برآن أول أوه دونمك ایسته‌یوردی .

— یارین ، دیدم ، خیرلی کلیرز . یا بر واریته‌یه ، یا بر پهلوان کوره‌شنه گیره‌رز اولمازمی ؟

— چوق أیی اولور ، دیدی ، اون دقیقه صوکرا بزی استانبوله أولریمزه قوشدوران آرابانك کورولتولری آراسنده قهقهه‌لریمز غائب اولوب گیدییوردی ..

یکرمی یدنجی گیجه

بایزید جامعنده :

بی‌نماز دوام ایدییوردی :

رایگان ثوگله‌دن صوکرا گلمشدی : ـ بیلیورمیسك امی بوتون گیجه بك اوغلنده بیاسه ایدییوردم . هله قورقونج دقیقه‌لرده گچیردم ثویله زمانلر اولدی که بنی طانیدیلر باشمدن پروقایی چکوب چیقاردیلر . رذیل ارلدم ، قان تر ایچنده یاتاقدن فیرلادم .

— چوق قورقمشسك‌ده اونك ایچین ! ..

— بوگون کوره‌شه گیده‌جکمی یز ؟ بن آننه‌مدن اذن آلدم .

— ثویله جیجیم آما .. یز بوگیجه‌نك قدر گیجه‌سی اولدیغنی هیچ دوشونمه‌دك .

— یا ! کوردگمی بر کره .. شیمدی نه بایلم ؟

— غایت قولای بزینه برابرجه چیقارز. فقط بك اوغلنه‌ده‌گل بایزیده گیده‌رز . ایسته‌رسه‌ك افطاری‌ده اوراده بر لوقانطاده ایده‌ر تراویحه‌قادار برچایخانه‌ده اوطورورز. بوگیجه‌بایزید جامعی‌فوق‌العاده گوزه‌ل اولور حافظلر ختم اینـدیریرلر . دعالر اولور لحیهٔ سعادت زیارت اولونور . بوگیجه‌یی‌ده دیندارانه گچیریرز .

رایگان چوجوق گبی سه‌ونجندن آللرینی چیرپدی :

— چوق أیی ، چوق أیی دیدی .

— هایدی ثویله ایسه حاضرلان آبدست آل دیدم . رایگان

قالقدی . صویونمغه صیقیلیوردی . بن یاردیمه باشلادم حاولو ، ترلك هرشی کتیردم .

— سن عجله ایتمه بن سکا لکن ایله صوده کتیرر دوکه‌رم .

دیدم . آرتیق هرشیئه راضی ایدی .

بش دقیقه صوکرا بللور کبی قولارینه یاواش یاواش صو دوکرکن کوزلریم دانتلالی فستانك آرالق قالان ، کوکسندن ایچری دالوب کیدییوردی . قهقهه‌لر ، گولوشمه‌لرله آبدستی آلدی . یاریم ساعت صوکرا یینه قیرانطا ، قرقلق بر أفتدی ، خوجام رأفت افندی اولمشدی .

بز أللره تسبیح آغیر آغیر قونوشیا ، دردله‌شه باشلیدق قادار چیقدق . سرکی‌یی شویله بر کچدك برآز سیمیت ، برآز شکر آلدق .

خوجام — لمی برآز داها ئوتمه بری آلساق‌ده شورادہ شو قوجامان آغاجلرك آلتنده افطار ایتسه‌ك باق برقهوه‌ده وار دییه باشلیدجامعنك محافظه گیدن قاپیسی ئوکنده‌کی قوجامان آغاجی گوسته‌ییوردی .

بوفکری بن‌ده بکه‌نمشدم . افطاری او آغاجك آلتنده ایتدك . مدت عمرمده بوقادار طاتلی ، بوقادار شوقلی بر افطار داها ایتدیکمی بیلمه‌یورم . سه‌وکیلی خوجامله قارشی قارشی بره‌رده اوققالی قهوه ایچدك .. گلن گچن بزم ایچین جانلی برسیناما تأثیرینی ویرییوردی .

قالقدق برآز شهزاده باشی طرفلرنده گزدك برچایجی دکانته گیردك .. برساعت قادارده اوراده گچیردك . قالابالق گیتدکجه آرتیه انسان کتله‌لری کیتدکجه صیقیلاشیان ، گیتدکجه گرفت برحال الان بیغینلر تشکیل ایدییور ، یوللری ، گچیدلری ، منفذلری طیقایور . نفس آلینماز برحاله صوقوبوردی . خوجام — بوقالابالقدن ناصل گچه‌جکز دییوردی .

لاقیردی‌یه قاریشان برقاچ اختیار اولدی ، هپسی مناسب بره‌ر جواب ایله تطییب ایتدك .

— قالقالم ، دیدم . نمازدن اولده ختم ایندیره‌نلر اولور گوره‌لم .

شیمدی او قالابالق دالغاسنده بزده چالقانیوردق . بیك مشکلات ایله صیریلمغه چالیشدیغمز بوجسم کثیف ایچنده قارشیلاشدیغه گوچوك خانملرله سلاملاشیور خاطرلریی صورویور ، گولوشویور صیقینتینك شدتی تهوینه چالیشیوردق . خوجام گیفندن گولیوردی . بایزید میدانته چیقدیغمز زمان کنیش برنفس آلمشدق . وجودیمز ترایمخنده ایدی . همان جامعه آتیلدق . قاندیللریامش تك توك جماعت طوپلانمغه باشلامشدی . آیاق قاپیلریمز أملزده شویله بر طولاشدق . محرابه یاقین ئوك صافلرده اخذ موقع ایتدك . صاغمزده صولمزده خلفه‌لر تشکل ایتمکه ، حافظلر اوقومغه باشلادی . اوقونان قرآنك آهنك قدسیسی برغشی دینی ایچنده دماغمزی اویوشدوردی . خوجام — نه أیی ایتدك‌ده گلدك‌دیدی . حقیقة نه أیی ایتمشدك .. حافظلرك قراءتی ، حنملر اوچ چیرمك ساعت قادار امتداد ایتمشدی . جماعت‌ده بویوك برکثافتله اومعظم جامعی دولدورمشدی .. اوخ اونه قدسیت ، اونه عظمتدی . قبه‌یه عکس ایدن صدای قرآن برشلاله نور وایمان حالنده وجدانلره اینیور ، کوکلره ، روحلره سینیور بر انشراح دیندارانه ویرییوردی .

الله قبول ایتسین نمازی جماعتله ادا ایتدك صقال شریف زیارتنده‌ده بولوندق .. مسترح بر وجدان ایله اوقالابالقله برابر جامعك بویوك قاپیسندن چیقدق . خوجامی کورمه‌لی ایدیکز اوقادار شوقلی ، اوقادار نشه‌لی ایدی که تعریف قبول ایتمز . قلبلری ایمانله دولو بوتون بر

جماعت تسبیحلرینی چکرك ، چوبوقلرینی ایچه‌رك بایزید میدانده داغیلدیلر آقین آقین کیدییورلردی . کیمی کوپرویه اینیور ، کیمی شهزاده طرفنه کیدییوردی . کیمی آقسرایه دوغرو اوزاقلاشییوردی. بزده بر آز دولاشدق . یورولمق بیلمه‌یوردق . چوق زنده چوق مسرور ایدك . یاواش یاواش بزده دوندك . بولده قول‌قوله خوجام رأفت افندی ایله قونوشا کولوشه أویمزه کلدك . بر ساعت قادارده بزده اوطوردق . فرحانك پیشیردیکی قهوه‌لری ایچدك . خوجام بنده رایکان اولمشدی . اونی أوینه قادار کوتوردم .. ایرته‌سی کیجه پهلوان کوره‌شنه کیتمك اوزره سوزله‌شدك آیریلدق ..

بوتون کیجه رایکان رؤیامدن کیتمه‌دی .. بیلمم بوقیزه حقیقةً عاشقمی اولمشدم .

بی‌نماز حکایه‌سنی بیتیرمه‌مشدی ..

یکرمی سکزنجی کیجه

اوتلده

ایرته‌سی کون رایکانله بنم اوداده بولوشدق آرتیق صمیمیتمز چوق ایله‌ریله‌مشدی . ایکی قارده‌ش کبی یکدیکریمزه باغلی وشفقتلی ایدك . اوکلییور بلا تکلف یاناغمك بر اوجنه ایلیشییور بن یانده اوزانمش یاتییوردم . قونوشویور ، کولوشویور ، شاقالاشییور ، دردله‌شییوردق . قارده‌شلکمز صیقلاشدقجه محبتمزده صیقیلاشییوردی .

— کیده‌لمی ؟ یوقسا بر آز اوطورالمی ؟ دیدم .

بلا تردد — داها ایرکن اوطورالم .. ذاتاً بهلوانلر کیجه ده کلی دیدی . ولیلاده قالاجغم دییه آننه‌سندن کیجه یاتیسنه‌ده اذن آلدیغنی سویله‌دی . بوخبر بنی چیلدیرتمشدی .

— ادخ نه اعلا .. رایکانجغم بو کیجه‌یی برابر کچیریرز . داها أیسی کیج وقته قادار کزه‌رز . صوکراده براونله کیده‌رز یاتارز اولمازمی؟

— چوق أیی اولور . لمیجکم دییه تمنونیتی کوسته‌ردییوردی .

اوطوردق بر چوق رسملی کتابلر چیقاردم رسمه باقق ایچین یان یانه دیز دیزه اوطوردق رسملری بن آچییوردم او باقییوردی . ساعتلر کچدی . بر بومنوال اوزره کتاب قاریشدیردق ، کوکل اکله‌ندیره‌رك عشق وسودا ماصالری اوقودق .

آقشام یاقلاشییوردی . رایکان بنمه خوجا رأفت افندی اولدی بن‌ده طلبه‌سی . . قول قوله بك اوغلی یوللرینی طوتدق .. کوپرو‌ده بر آرقاداش .. تونلده بر أحباب برقاچ دقیقه یولزدن آلیقویدی . افطاری کوچوك برلوقمه‌ده ایندك خوجام مراقلیدی قیی‌یی کوشه‌یی کورمکی ایسته‌یوردی .

پهلوان کوره‌شنه کیتمك حاضرلانیوردق اولا تپه باشی باغچه‌سنه قادار ایندك اورادەکی قالابالق بزی جلب ایتمشدی . کبردك دولاشدق. هوا غازلرینك آغاجلرك یاپراقلرندن سوزولن ضیالری زمینه منه‌ویشلر، دانتلالر ایشله‌یور ، چالینان موسیقینك روحنواز آهنکی سرین بر بایغینلق وبرییوردی . خلیجه ناظر بر آغاجك آلتنه اوطوردق. هوا ایلیق ودورغوندی .

— نه ایسته‌رسك ؟ دیدم .

— بر دوندورما دیدی قارشی قارشیه بره‌ر دوندورما بیدك .
باغچه‌نك هواسی ، موسیقینك تأثیری روحمزی افسونلامشدی . باقدم
خوجام طاتلی برخولیایه دالمش دوشونوبوردی .

— کیدەلمی ؟ یوقسا بوزاده‌می قالالم بوراده‌ده وارینه وارمش
دیدم .

— ئویله ایسه قالالم . . دیدی فی‌الحقیقه بوآچیق ، تمیز هوالی
باغچه‌ده قالمق اوقاپالی ، متعفن محیطده سیکیرله‌نمکدن چوق داها أیی
ایدی . قالابالق کیتدکجه آرتدی . باغچه‌نك تیاتروسی ئوکنده‌برحرکت
کورولدی . بر اورکسترا ترنمه باشلادی . خلق اوطرفه دوغرو
تهاجم کوسته‌ریبوردی . بزده خوجام رأفت افندی ایله اوطرفه
دوغرولدق ئوك صیرالردن برینه‌کچدك اوطوردق . اوبونك باشلاماسنی
بکله‌یوردق . برده آچیلدی رنکا رنك فستانی ، یاما یاما پانطالونی ،
سکسان پارچا آیاق قابیلری ، ده‌لیك ده‌شیك شاپقاسیله قومیق عرض
اندام ایتدی . کندینه مخصوص بر شیوهٔ سخره‌کار ایله اوقودیغی
شارقیلره بوتون هیأت ، بوتون تماشاکران اشتراك ایدییوردی . خلی
کولدی وکولدوردی . . خلقك حرارتلی آلقیشلری آراسنده‌جکیلوب
کیتدی . فکرنك تللی‌پوللو برجولاتی آکدیریر رقصلر بری برینی
ولی ایتمشدی . کوزەل ، فقط حقیقةً کوزەل برقیز اسپانیول رقصی
یابدی . خلق حرارتله أل چیرپیور تکرار تکرار صحنه‌یه جیقمسان
دانسوزی آلقیشلاپوردی .

خوجام — دوغروسی کوزەل قیز . . گوزەل‌ده اویناپور ! . .
نفراتی‌دیلندن دوشورمه‌یوردی . . اوبونلری تماماً سیر ایتدك قالابالق
چکیلمکه ، هوا غازلری سونمکه باشلامشدی بزده آغیر آغیر باغچه‌دن

آپریلیوردق . چوق اوزاغه کیتمه‌دك همان باغچه‌نك قارشیسنده‌کی
« اوتل دولوندر » کیتدك . ایکی یاناقلی براودا ایسته‌دك . . اوتل
مشتریلرینك تعیین هویتلرینه مدار اولان ورقه‌لری دولدوردقدن
صوکرا غارصونله برابر چیقدق باغچه‌یه ناظر بر اودایه کیرمشدك .
غارصونه بزی ایرکن اویاندیرماسنی تنبیه‌ایله‌اودامزه چکیلدك . هرطرف
اوبوبوردی . کیجه‌نك ساکن قارانلغی بوتون کائناتی قوجاقلامشدی . .
صباحلەین غارصون قاپی‌یی یومروقلایور بز بر درلو بوطاتلی
رؤیادن کوزلریمزی آچوب اویاناماپوردق .

بی‌نماز قالقدی . . ده‌رین ده‌رین ایچنی چکدرك قاپی‌یه دوغرو
یورودی :

— اللهه ایصمارلادق قارده‌شلر دیدی .

— اللهه ایصمارلادق دییه بزده قالقدق .

یکرمی دوقوزنجی کیجه

بکلر بکنده . .

صوك کیجه اولمق اوزره بی‌نمازده طوپلانمشدق . . مکلف برافطاردن
صوکرا سره سره بره‌ر سدیره اوزاندق . بی‌نماز هرشیئك فوقنده
صمیمی برذاتدر . انسان اونك مجلسنده بولونمقدن قطعیاً صیقیلماز .
کندینه مخصوص صفوتله بزی اعزازه چالیشیپور ، سیغارا داغیتیور ،
قهوه کتیریپوردی . بزاونك راحتجه اوطوروب حکایه‌لرینه باشلاماسنی
صبرسزلقله بکله‌یوردق . باشلادی :

— رایکانله اوتلده کچن کیجه‌مزدن صوکرا لیلایه قارشی اولان وعدیمی ایفا مجبوریتنده قالدم. چونکه وقت قالمامشدی. بایرام کلییوردی شبه‌سز اونلرده کله‌جکلردی. اوزمان یکی برانتقام قارشیمده بلیره‌جك بن‌ده دلیره‌جکدم. رایکانی اوینه قادار کوتوردکدن صوکرا کوپرویه اینمدم بکلر بکی واپورینه بینمدم یوله دوشدك.. بزی کوپرودن قاپوب کوتوره‌ن‌واپور بشکطاش، قوزغونجق‌ساحللرنده دولاشدیرییور. ده کیزك روح افزا هواسی جکرلریمزه دولویوردی. بن شوق‌دل قالفا آرالرنده اوطوردیغم خانملری اینجه‌دن اینجه‌یه تدقیق ایدییور. شوباریم ساعتلك سیاحتی بوش کچیرمك ایسته‌مه‌یوردم.. نیته کیم‌ده کچیرمه‌مدم. نظر دقتمی جلب ایده‌ن صاری قیویرجق صاچلی، بایغین مائی کوزلو اون بش، اون آلتی یاشلرنده برقیزجغزله قونوشمغه باشلادم. تصادفاً اوده لیلانك تیزه‌سنك قومشوسی ده‌کلی ایمش! بنم اونلره مسافر کیتدیکمی دویونجه ممنون اولدی. بز مصاحبتی قیزیشدیرارق تیزه خانمك قیزلری حقنده خیلی معلومات آلدم.

— بهیجه چوق کوزه‌ل قیزدر کورسه‌کز قالفا جانکزه صوقاجقکز کایر.. اوقادار تربیه‌لی، اوقادار نازك، اوقادار خاطرشناس که.. هله قلبی.. أك بویوکلری اولدیغی حالده أك آلچاق کوکلیلری، عینی زمانده‌ده أك اوفاق تفکلریدر. حاصلی اینجی کبی برقیز..

— اه باغیشلاسین..

— هپسی کوزه‌ل قیزلردر. هپسنی سه‌وه‌رم. أك کوچوکلری أك بویلولریدر. صاری قیویر قیویر صاچلر، تحریرلی یشیل کوزلریله جانلی برخولیایی آندیریر، حالی‌ده خولیاویدر. دائما دوشونجه‌لی، دائما وقور کورولور یاقیندن طانیمایانلر بوحالی کبرینه ویریرلرحقیقتده هیچ کبری یوقدر.

— اوت قیزم ثویله‌در یاقیندن طانیمایانجه حکم ویرمه‌مه‌لی...

— اورتانجاق کندینه مخصوص برکوزه‌للکی واردر. صیجاق اسمر بکزلی ده‌رین سیاه کوزلو، اورتابویلو ضعیف، نحیف برقیزجغزدر کندینی اوقادار سه‌ودیریرکه.. اولماز شی..

واپوربکلربکنه یاماشمشدی. بزده‌قالابالغه‌قاریشدق واپورآرقاداشم، یول رفیقم روحیه خانمله اسکله‌یه چیقدق. لیلانك تیزه‌سی کوپلیجه جاده‌سنده اوطورویورمش.. آغیر آغیر یورومکه باشلادق.. آرقاداشم منادیاً آکلاتیوردی:

— بیلسه‌کز بهیجه، شاذیه، وذی‌النور ایله نه‌طاتلی وقت‌کچیریرز همان هرکون اونلر بزده بز اونلرده‌یز.. دیمك لیلا خانم‌ه اونلرده..

— اوت قیزیم بوکون دورت کوندر.

— بن برهفته‌در استانبولده ایدم بوکون دونوبورم‌ده.

آرقاداشم روحیه بویوجك برقاپینك تُوکنده دورمشدی.

— ایشته بوراسی.. بزمکی‌ده شو بیاض أو.. دییه دورت قاپی یوقاریده‌کی اوی کوسته‌رییوردی. پنجره‌دن کنج قیز جویلتیلری ایشیدیلیوردی. قاپی‌یی آچان خدمتجی: — بویوروکز روحیه خانم دییه چکیلدی.

— بورده‌لرمی؟

— أوه‌لر بویوروکز.

— سزه مسافر کتیردم. دییه کوله‌رك بنی کوسته‌ردی چیقدق کنج خانملرك مسارعتلی استقبالاری آراسنده اودایه کیردك لیلا:

— اوو.. دادیمغم نه‌یالان سویله‌یه‌یم سنك کله‌جککی هیچ عقلم کسمه‌یوردی.

— آمان قیزیم اوناصل لاقیردی.. اوچ کیجه‌در روٴیامدن چیقدیغمك یوق.. آرتیق یوکون کیده‌یم باری دیدم خانم افندیلری راحتسز ایده‌جکمی بیله بیله کلدم.

همپسی بردن — استغفراه افندیم. ممنون اولدق بویورو کز چارشا- فکزی چیقاریکز..

— چیقارمایایم، یاوروم، تلاشه کلیرده وایوری قاچیریرم باشده لیلا هپ برآغیزدن: — آ.. واللهی بوآقشام براقایز.

بهیجه — قالفاجغم برکیجه‌ده بکلر بکمزده کچیریکز نه‌اولور سزی صیقمامغه چالیشیرز.

— استغفراه یاوروجغم، اه عمرلر ویرسین.. فقط فروزان‌ده مراق ایده‌ر.

لیلا — یوق، یوق.. کیمسه مراق ایتمز. اونلر بنم براقادیغمی بیلیرلر. بز قالمشدق چارشافی چیقاروب برطرفه اوطوردم روحیه‌ده اوطورمشدی دایوردم ناصل بولوشدیغمزی آکلاتیوردی.

تیزه خانم افندی ایله‌ده کوروشدك طاتلی برقادینجغزدی.. ممنونیت کوسترردی. برآز کزینتی یاپمغه قرار ویردك لیلا: — دادی سن بکلر بکی بیلمه‌زسك ده کلی؟ دیدی.

— بیلمه‌م قیزم اسکداره چوق ایندم. فقط بورالری بیلمه‌م دیدم کوچوك خانملر حاضرلانمغه کیتدیلر لیلا فرصتدن بالاستفاده یانه‌صوقولدی:

— أی نه‌خبر لمی! بنی هیچ دوشوندکمی باقالم.

— دوشونمه‌ز اولورمی‌یم؟ نجین کلدم.

— تشکر ایده‌رم لمعجکم بیلسه‌ك بنی‌نه‌قادار ممنون ایتدك قوجاقلا- شمش ٹوبوشوبوردق. قاپینك ٹوکنده ایشیدیلن آیاق سسلری هریمزی

برطرفه آتدی. بوهیجانه سبب نه‌ایدی بیلمه‌م دادی ایله قیزی ٹوبوشه‌مزمی ایدی! حاضرلق یتمشدی. کویلیجه چاپیرینه دوغرو چیقیلدی تمیز، صاف برهوا جکرلریمزه دولویوردی. بهیجه کوله‌رك: — ایشته بزم بوتون واریمز برتمیز هوا ایله طاتلی صولریمزدن عبارت..

شاذیه — نه‌دن آبلا! کویمزك نام بر مسلمان کوبی اولدیغنی اونوتویورمیسك؟ علاج ایچین آرانسا بر خرستیان بولونورمی؟

— نه اعلا! نه اعلا! ایشته بوکا سه‌ویندتم.. دیدم.

آقشام طاتلی بریورغونلقله کلشدی. صمیمی بر افطاردن صوکرا طویلاندق روحیه‌ده کلشدی اکلەلر اکلانیلدی. کویك بعض خصوصیتلری ذکر ایدیلدی. أهالینك عادتلری، قناعتلری حقنده‌سوز آچیلدی وقت ایله‌ریله‌مشدی. روحیه کیتدی. کوچوك خانملرده اودالرینه چکیلدیلر. بزم یاناغی لیلانك اوداسنه یاپمشلردی.. باش باشه قالینجه قونوشمغه باشلادق.. بوبوك براشتیاقله‌بکله‌دیکمزیالکزلغه قاووشمشدق. بن هراحتماله قارشی قیسافتمی محافظه ایدییوردم. لیلا صورویوردی. بن جواب ویرییوردم. اودانك قاپیسنی کلیدله‌دك صوبونمغه باشلادق.. یاناقلریمز یان یانه یاپیلمشدی ایشده لیلانك ترتیبی واردی. صانیرم.. اوخ بوکنیج، کوزەل قیزلرك مظهر حریمی اولق نه‌طاتلی شیدی..

لیلا بردن بره.

— بیلسه‌ك لمی، دیدی، سنی نه‌قادار کوره‌جکم کلدی. سنسز کچن دقیقه‌لری اوقادار روحسز بولویورم که اوزمان یاشامایورم صانییورم. بیلسه‌م سنی سه‌ودیکم قادار سن‌ده بنی سه‌ویورمیسك؟

اوتوزنجی کیجه

یازمی ؟ طورامی ؟

کوله‌ر یوزلو کونشك بلورقوللری‌قوللریمزی آچمشدی. لیلاده ، بن‌ده قالقمق ایسته‌میوردق. کیجه اوقدرطاتلی ، اوقادار ده‌رین اویو - مشدق که.. تعبیرمخصوصیله « دیکیشسز » دییه‌بیلیرم. تووالتمز اوزون سورمه‌دی . لیلا ایله قارشی قارشی‌یه پنجره ئوگنه اوطوردق . . روز کارك چاملیجه تپه‌لرندن قوپاروب گتیردیگی او کوزه‌ل قوقولی هوایی پول پول تنفس ایده‌رك ئوتوشن ، اویناشان قوشلری سیرایدییوردق.

لیلا ؛ سوز سویله‌مکدن چکینیورمش گی سس‌سز ، دالغین دوروبور ، ذهنی خیال طبقه‌لرینی آشا آشا یوکسه‌لوب گیدییوردی . برآز صوکرا اودامرك قپوسی وورولدی. کوچوك خانمرگوله‌رك گیردیلر . بهیجه راحتسز اولمادیگریا قالفاجغم .

— خایر ارسلانم پك راحت ایتدم . کویکزك هواسی اوقادار ایی که .

— دکلمی ؟

مصاحبت باشلادی . لیلا صیقیلیور گبی گورونوبوردی حالتدن یالکز قالمغی ترجیح ایتدیکنی حس ایدییوردم .

شاذیه — سن ناصلسك لیلا ؟

ذی‌النور — او برآز دالغین گورونوبور .

لیلا گولمگه چالیشارق — خایر شو اویناشان قوشلره باقییوردم ده

بهیجه — حقیقةً نه گوزه‌ل اویناشییورلر .. سرچه‌لره بایبلیرم .

لیلا — چوق مونس حیواندر .

شاذیه — بن‌ده هرقوشدن زیاده سه‌وه‌رم .

بن — بوتون قوشلرك کندیلرینه مخصوص برگوزه‌للگی وار .

لیلا (گوله‌رك) — قارغادن باشقا .. گولوشورلر .

بهیجه — قارغادن نفرت ایده‌رم .

شاذیه — نه احمق حیواندر.. نه زمان گورسه‌م اوقورنازلیگی‌نی خاطرلارم تیلکی حکایه‌سی اوزایوب گیده‌جکدی ..

لیلا — بوگون گیتمه‌لی‌یز . دیدی .

بهیجه — آواللهی اولماز .. بوگیجه‌ده قالیر یارین گیده‌رسکز .

شاذیه ایله ذی‌النور — ئویله‌یا.. ئویله‌یاصان که بر ایشی‌وارمش .

لیلا — یارین بایرام آیول .. ایش اولماز اولورمی ؟

بن — أوت بوگون گیتمه‌لی. ذاتاً ایرکن گیده‌جکم.دیدم برقیامتدر قوبدی : — خایر ، خایر هیچ بریکزی براقمایز .. یارین گیدرسکز..

گیتمك قالمق مسأله‌سی اوزون سوردی بن گیتمك خصوصنده فضله‌جه اصرار ایدییوردم.حقیقتده لیلا ایله باش باشه یاتمقدن داها طاتلی نه‌اولابیلیردی. فقط علی‌الاصول نازلانمق، اصرار گوسترمك‌ده لازمدی . آغاج ساقیزی گیبی‌ده مسافر اولمازیا ... هرشی لیلانك آلنده ایدی . او نه قرار ویرسه او اولاجقدی . بویوك آننه‌سنك رأیی یوقدی . صورولمق زحمتی بیله اختیار اولونمایوردی . نهایت صوك سوزی قرعه‌یه براقدیلر . یازمی ، طورامی ؟ .. لیلا طورایی اونلر یازی‌یی ایسته‌دیلر . اوچ دفعه تکرار ایدیلن قرعه اوچنده‌ده یازی چیقمازمی ؟ مغلوب اولمشدق قالاجقدق :

ـــ نه یاپالم آلنمزك یازیسی بویله ایمش ! دیدم . گولوشدیلر .. اوگوندە بکلریکنی گزمگه قرار ویریلدی . جامع ثوکنی ، حوض باشی مدح ایدییورلردی . بنجه همیسندن أیسی اوجاق باشیدی .. بز اورادە لیلا ایله مرجمکی فیرینه ویریر نه طساتلی ، نه خیالی بر وقت کچیریردك . ساعتلرك کچدیکی دویولمازدی بیله.. ناچار تکلیفی قبول ایدەجکدك. ایتدك.

حوض باشنك بر قدرینی توزلو اوزون یوللرینی ترلەیه ترلەیه کچرکن هیچ شبهه ایتمەم که لیلادە بنم کبی دوشونیوردی .

اورتاسنده اوفاق بر قهوەسی بولونان بر چاپیردە او دار اوزون یول کنیشلەنیورمشدی . صاغه صابدق خفیف بر یوقوشی یاواش یاواش چیقدق کوچوك بردرکاهك ثوکندن کچوب حوض باشنه کلدك تك توك آغاجلرك سرچدیکی کولکەلره سریلدك. تربوزیمزدن آقیوردی.

بومسلمان کوینك سس سز ، صداسز قیرلرنده آرانیلان سکون انسانك روحنه سرین بر تسلی سرپیور ، اوزونتولری ، صیقینتیلری اونوتدوروپور ، سیکیرلری یاتیشدیرییور ، دینلەندیرییوردی هرکس صوصمشدی. جوارك سکوتی ساری کیبدی. دالدن داله سه کن تك توك یورغون قوشدن ماعدا سکوتی اخلال ایدن ده یوقدی . بعضاً خاشاری بر آری خیرچین بر پرواز ایله قورشون کبی ویزلایوب کچیور، بعضاً ناران برکەبك جانسز بر یاراق کبی تیترەیوب دوشویوردی.

بووجد واستغراق وادیسنده وقت وقت قونوشارق غالبا ایکی ساعت قادار قالمشدق .. ایچمده بر خلجانك چیرپیندیغنی آغاجلرك آرقاسندن باقییور کبی کورونن آقشامه اشتیاقله أل صالادیغنی دویویوردم قالقدق،عینی توزلو یوللری چیکنەیەرك جامع ثوکنەدوندك.

جامع ثوکی داهاقانلی، داهاجانلی برمحنه ایدی. طاشلری أسته مش، کندلری یوصونلانمش ریختیمی دائمی بوسەلرله ثوپن بر یر نور ایشلەنمش قویو مائی صولر کوکللرده کی أللری، اضطرابلری بیقایوب سیلیوردی. سدلی قهوەدن کتیریلن اسکملەلره اوطوردق نازنین بر رفتار ایله سوزولن برچفته، ایکی چیفته قایقلری کوکسنی شیشیره، شیشیره اوزاقلاشان یلکنلیلری، دوماتی صاووراصاووراالغالری یاران شرکت واپورلرینی سیرەدالدق برساعت قادارده اورادە کچمشدی . اوروجلیلری صوك افطاره یتیشدیرن واپور مشتریسنی اسکلەیه بوشالتیور. یاواش یاواش اوەدوندك. بن أوی ده، افطاری ده، رمضانی ده نه یالان سویلەیەیم حق بایرامی ده اونوتمشدم .. کیجه یی، لیلا ایله باش باشه کچه جك او بایرام کیجه سنی دوشونیوردم. عقلم، فکرم اوندە ایدی.

افطاردن صوکرا طوپلاشدق..خدمتجیلرك، آشجیلرك بایراملقلری داغیتیلدی . داووللك بایرامی تبشیر ایدن طنطنهٔ سروری آراسنده بایراملاشیلدی. سەوینجلی بر مصاحبتدن صوکرا ایرتەسی کون ایرکن قالقیلابیلمك اوزره یاتمغه قرار ویریلدی. کوچوك خانملرله ثوپوشەرك آیریلدق اونلر اودالرینه، بزده اودامزه چکیلدك. قاپیمزی کیدلەیوب کندی کندیمزه قالدقدن صوکرا لیلایه بایراملاشمامز صباحی بولمشدی. دیه بیلیرم که او کیجه هیچ کوزقاپامادق. طاتلی خیاللر، مسعود خوالر بواوزون بایرام کیجه سی بزه او قادار قیصا، اوقادار قیصا کوستەر - مشدی که .. اوزون بر بوسه قادار بیله سورەمەدی ظن ایتمشدك ..

اقربایه گیده جکدك . بوتون گون بووظیفه‌لر ، مجوریتلر بزی بری بریمزدن آیراجقدی . لیلاده بونلری بیلدیکی ایچین بنی تنها جه گورمگه چالیشیوردی . فقط نه‌دیمك نیتنده اولدیغنی بیلمه‌یوردم اوداده‌ایدك ..

ـــ لمی ، دیدی ، بوگیجه بزده محفل اعضاسنی طوپلایاجغم بر معایده مراسمی حاضرلایاجغم صاقین گلمه‌مزلك ایتمه‌یه‌سك . (بر آز دوشوندکدن صوکرا) رایگانی‌ده چاغیرایمی ؟

ـــ سن بیلیرسك ؟

لیلانك رایکانه قارشی بك آچیق بر حس حسدی واردی . بو هرسوزندن ، هرحرکتندن اکلاشیلیوردی . بن‌ده کندیسنه قارشی دائما احتیاطکار بر لسان قوللانمق اضطرارنده قالیبوردم . ده‌رین ده‌رین دوشوندی .

ـــ نه ایچین .. سن فکریکی سویله‌مه‌زمیسك ؟

ـــ بوایشه بن قاریشمام .

ـــ رئیسمز ، ده‌گلمیسك ؟

ـــ أوت اسماً ثویله فقط اصلاً رئیس سنسك .. نه ایسته‌رسه‌ك اونی یاپمقده مختارسك ؟

ـــ قطعی برعزم ایله : ـ پکی دیدی ، سن بواقشام گلمگی اونوتما .. گله‌جکمی وعد ایله آیریلدم ..

أوه گیره‌ر گیرمه‌ز ایشم او مستعار قیافتی ایکی گوندر اوزرمدن آتامادیغم او مستعار قیافتی قیرلاتوب المی یوزیمی بول بول بیقایوب تمیزله‌ممك اولدی .

کندیمی یورغون حس ایدییوردم . بویوك آننه‌مك ألنی ثوپوب دعاسنی آلدقدن صوکرا اقربانی زیارته چیقدم . دوندیکم زمان یمك

اوتوز برنجی گیجه

قیزلر محفلنده معایده ...

بی‌نماز آگلاتیوردی :

بایرام صباحی ایدی . قالقار قالقماز لیلا ایله قوجاقلاشدق ، بایراملاشدق . عینی زمانده چارشافلریمزی ده گیدیك یالکز ایش باشلریمزی یاپمغه قالمشدی . أو صاحبلری‌ده بزی چوق بکله‌تمه‌دیلر . لیلانك بویوك آننه‌سی‌ده حاضرلانمشدی . اصرارلرینه قارشی قویامایه‌رق برده قهوه آلتی ایتدك . اونلرله‌ده بایراملاشوب وداعلاشدق .. فوج فوج دولان اهالیی کوپرویه قوشدوران وابورده اوطوراجق بر یر بولابیلمك ایچین أبی مشکلاته اوغرامشدق . بویوك آننه‌سی قامارایه پرله‌شدیرمن لیلا ایله ایکیمز آیاقده ایدك . الله راضی اولسون اورتا یاشلی بر قادینجغز بزه بر یر اوت یالکز بر یر آچابیلدی . بوتون اصرارلریمه رغماً لیلانی اوطورتامادم . بن اوطوردم اوده دیزیمه ایلیشدی . بز بو یاریم ساعتلك صیقینتیلی سفردن صوکرا کوپرویه چیقدق . همان بر آرابا طوتدم .. ایشك تحتی اوراسی ده‌گل بنم کیم اولدیغمی حالا لیلانك بویوك آننه‌سی بیلمه‌یوردی . زاوالللی اختیارجغك نظرنده‌ده بن یاشلی باشلی بر شوق دل قالفا ایدم . أولریمزك ثوکنده آرابادن ایندك . لیلا یوقاری چیقمام ایچین زورلایوردی . بن أوه دونمکده اصرار گوسته‌ربیوردم .

ـــ اون دقیقه گل سویله‌یه‌جکم وار . دیدی . طبیی لیلاجغمی قیرامازدم چیقدم . طبیی بایراملاشمق اوزره دوسته ، احبابه ،

وقتی ایدی . بویوك آنا اوغل بكمزی بیدك .. فرحان كله‌بك گبی اطرافده دولاشیوردی . ویردیگم بخششك هیچ‌ده حسن تأثیری گورولهمشدی. او أثنا‌سی ثوپركن بن‌ده گوزلرینی ثویدم .. بوثوپوش تسخیركار بر گونش گبی او محزون گوزلری گولدورمشدی. حاضر. لاندم لیلاره گیندم . اعضای محفل‌ده همان همان عاملانمشدی . لیلا یاغمه صوقولدی : ــ رایگانی‌ده چاغیردم ، گوگلم راضی اولمادی ، اوده آرقاداشمز ده‌گلمی دیدی . بو أنی قلبلی قیزجغزه قارشی گوگلمده‌کی محبت برقات داها آرتمش ، قوتله‌نمشدی .

یانمده لیلا اوداده خیلی حاضرلق یاپمشدی . شمعدانلر یاقیلمش ، لوحه‌لر اوستنه چیچكلر طاقیلمش ، دوزه‌لتیلمشدی . طوپلاندق . لیلا گولوپور ، سویله‌یور أطرافنه كیف ونشئه صاچیوردی .. برآرا بنه یاغمه یاقلاشدی :

ــ نه‌درسك لمی .. صویوناجقمی‌ز ؟

ــ سن بیلیرسك لیلاجغم .. گیه‌جك البسه وارمی ؟

ــ أودن گتیره‌مزمیسك ؟

ــ گتیررم ، فقط بوقیافتلریكنزده اوقدر گوزه‌ل‌كه انسان دگیشدیرك دییه‌مه‌یور .

ــ بكی بویله بایراملاشالم .. مراسمه ناصل باشلایه‌جغز .

ــ بیلمه‌م سن دوشونمه‌دگمی ؟

ــ دوغرسوی‌دوشونه‌مه‌دم. یالكزعقلمدن شویله برشی گچیور. اولا بایراملاشمق ، صوگراده هپ بردن بر دانس ایتمك .. طبیعی اودانس هركسك ابداعنه براقیلاجق بللی‌باشلی بر دانس اولمایاجق.. بو ابداع كیفیق بنم بك خوشمه گیتمشدی :

ــ نه أعلا .. دیدم گوزه‌ل بر یگیلك اولور .

لیلا گوله‌رك هپسنه بره‌ر بره‌ر آگلاندی بن رئیس موقعنه گچیردیلر .. مومارك ضیاسی‌اوداده غریب گولگه‌لرله سیسله‌نن طاتلی بر آیدینلق پیدا ایدییوردی . . قافله آیاقده ایدی . ایكی گچه‌لی دیزیلدیلر . آرقا آرقایه ویردیلر . صوگرا بنم گوزله اوفاق بر اشارتم اوزرینه اولدقلری برده اوینامغه باشلادیلر . اوینایوب اوینایوب دونویور بری‌برینی ثوپوپورصوگرا چاپراست واری برلرینی ده‌گیشدیریورلردی . نهایت بر حلقه حالنده طوپلاندیلر . آچیلدیلر تكرار طوپلاندیلر . بنده اورتالرینه آلدیلر . هپسیله آیری آیری ثوپوشه‌رك بایراملاشدق . قوجاقلاشدق .. هركس برلی برینه چكیلدی قهوه‌لر، طاتلیلر گلدی . ممنونیتمزه نهایت یوقدی .

اوطوردق نازمند طنبوره باشلادی . هپسی بره‌ر بره‌ر قارشیمده دورلو جلوه‌لر ، دورلو عشوه‌لرله رقص ایتدیلر گچدیلر ..

بن آیری آیری هپسنی‌تدقیق ایدییور، دوشونوبوردم. فاخره‌نك گوزه‌للگی ، لیلانك شوخلغی ، فروزانك نازلیغنی آیری آیری مشغول ایدییوردی . فقط رایگان . . رایگانه چیقیشان یوقدی . بو بایراملاشما مراسمی‌ده خوش گچمشدی .. آرتیق داغیلمغه باشلادیلر .. لیلا ایله یالكز قالدق . دوشونجه‌لی دوشونجه‌لی بوزیمه باقدی بر شیلر سویله‌مك ایسته‌یوردی . سویله‌یه‌مه‌دی ..

— اوخ بك یورغونم بنی‌عفوایت‌لمی! دیدی. یاتمق ایسته‌یوردی.

— كیده‌یمی دیدم .

— سن بیلیرسك ، ایسته‌رسه‌ك اوطورالم .

— یوق مادامكه‌یورغونسك..دییه ألرینی، كوزلرینی ثوپه‌رك آیریلدم.

اوتوز ایکنجی کیجه

یالکز

بی نماز دوام ایدییوردی :

ایرتهسی صباح برآرا فاخره ایله فروزان کلدیلر . علی الاصول أویمده بایراملاشدیلر ، اوطوردیلر .. آرتق بو کیجه کوروشمه یه جکز بایراملاشمغه چیقاجغز .. دیدیلر . یوره کم بورقولارق تشییع ایتدم . آیریلدیلر . ئوکلهدن صوکرا ایدی . لیلا کلدی . برآز اوطوردی . چوق دوشونجهلی ایدی . برشینه صیقیلییوردی . فقط سویله یه مه یوردی اوده کیتدی . اوخ بو بایرامك وروری بزم بوتون أکلهنجه لریمزی ، نشئه لریمزی کوتورمشدی . ایشلر بر جدیت کسب ایدییوردی .

آقشام یاقلاشییوردی . أسمر سیسلر پنجره دن اودامه دولویور ، أطرافی کولکهلهیوردی . دالمش دوشونوبوردم .

قاپی یاواشجه آچیلدی . باقدم . بویوك آننهم آغیر آغیر یانمه کلیوردی بو حال همان برنجی دفعه واقع اولویوردی . غیر اختیاری آیاغه قالقدم .

— اوطور لمی ، اوطور دیدی .. پنجره نك اوکنده قارشی قارشی یه اوطوردق . آننهم قیصاجه دردینی آکلاتییوردی .

— لمی ، یاوروم ، بن قاچ زماندر سنی دوشونوبورم باق اللهه أمانت قوص قوجا دلیقانلی اولدك .. آرتیق بویله چولوق چوجوقله دوشوب قالقماك بوم بوش وقت کچیرمهك هیچ ده دوغرو اولماز ده کلی یاوروم ؟ بن بو نا کهانی سؤالك جدیت واهمیق آلتنده أزیلش

قالمشدم هیچ جواب ویرهمه یوردم . بویوك آننهم دوام ایتدی .

— رحمتلی بابانك داخلیه ناظرینی چوق أیی طانیردی . دون بایرام تبریکنه کیتدم . سنك ایچین ده رجا ایتدم . سنی باب عالی یه آلاجق . آرتیق عقللی اوصلو بر قلم أفندیسی اولاجقسك ..

بن هم سه ویندم ، هم کدرله نمشدم .. قلم افندیسی اولمق بو عطالتدن قورتولمق بنی ممنون ایتمشدی فقط آرقاداشلرمدن ، بوسه ویملی ، بو جاذبه لی آرقاداشلرمدن آیریلمق .. اوخ بونك دوشونجهسی بنی متأذی ایدییوردی . لیلا ، فاخره ، نازمند ، فروزان برقافلهٔ حسن وآن حالنده کوزیمك اوکندن کچدیلر ..

بویوك آننهم أطرافنه باقیندی برشیدن چکینورمش کبی ایکیلدی دوداقلرینی قولاغمه یاقلاشدیردی .

— آرتیق بویودك اوغلم .. بن ده اختیارلادم یالکز یاشاماك ده دوغرو اولماز .. دیدی . قالقدی کوله رك چیقوب کیتدی .. بو یالکز .. کلمهسنی کندی کندیمه ، یاپا یالکز بوتون کیجه دوشوندم ..

اوتوز اوچنجی کیجه

هانکیسی .. پکی ..

بی نماز حکایهسنه دوام ایتدی :

ایرتهسی صباحدی .. بوتون کیجه رؤیا دکل خولیا ایله کچیردیکم ساعتلردن کندیمی صیه رصیه رماز یاناقدن فیرلادم برپرده دورامایوردم وجودیمه برآتش باصیپور ، نه یاپاجغمی بیلمهیوردم . پنجره نك اوکنه

اوطوردم نه أسن خفيف روزكارك سرين توازشلرى ، نه شاقراق قوشلرك طاتلى ترانه‌لرى بنى اضطرابمدن قورتارابيليوردى . قلبمده دوكوملەنن بر عقده واردى . بويوك آننەمك بوهيچ بكله‌مه‌ديكم سوزلرى بنده درين برتأثير براقمشدى :

— آرتيق بويودك اوغلم، بنده اختيارلادم. يالكز ياشاماكده دوغرو اولماز..

بويوك آننەم نه‌ديمك ايسته‌يوردى . بنم ذهنم بوكا صاپلانمشدى. بومعمانك حلنى دوشونويوردم. فرحان كلدى:— كوچوك‌بك‌رايكان خانم كلدى . ديدى . آكلاشيلماز بر حس ايله بوتون وجوديمك تيتره‌ديكنى حس ايتدم. نه‌دن بوخبر بنى‌تيتره‌تمشدى. بويوك آننەمك سوزلريله بنم‌رعشه‌لرم آراسنده برمناسبت بولنق ايسته‌يوردم.—كلسين ! ديينه‌مه‌دم— يكى كليورم ديدم. فرحان چيقدى. بن كينيوردم. هم‌ده بويوك براهتمام، بويوك براعتنا كينيوردم. نه‌دن، بيلمم، منديله‌برآز قولونيا سرمك احتياجى بيله دويمشدم. چيقدم‌رايكانه‌قارشى قارشويه كلنجه غير اختيارى كوزلريمز يره ايكيلمشدى . طوتدم خفيفجه آلنى ٹوبدم . اوطورسەك آ.. ديدم .

— اوطورامايا‌جغم آننەم بكله‌يور ديدى . اوطورامايا‌جقسه نه‌دن كلمشدى. كلمكن نه‌دن اوطورمايوردى. اونده‌ده بر حجاب، اوندەده بر اضطراب كورولويوردى .

— اوطور ، رايكان ، اوطور برآز سنكله قونوشمق ايسته‌رم، ديدم ، دقتله يوزيمه باقدى .. سوزلريمك معناسنى كوزلريمده اوقومغه چاليشدى.بن دوغرودن دوغرويه كوزلرينه‌باقمغه جسارت‌ايده‌مه‌يوردم رايكان يانمه اوطورمشدى. آرامزده أزيجى برسكوت كچدى.

— رايكان ديدم ، سكا بر شى سويله‌يه‌جكم .. أو ديكله‌يور فقط هيچ سسنى چيقارمايوردى.

— دون آقشامدى بويوك آننەم يانمه كلدى بكا: آرتيق‌بويودك اوغلم بن ده اختيارلادم، يالكز ياشاماكده دوغرو اولماز . ديدى . هم‌ده باب عالى‌يه دوامه باشلايا‌جغمى سويله‌دى.

رايكان كوزلرينى قالديرارق تأثرله:— ديمك‌كه آرتيق كوروشه‌مه‌يه‌جكز .

— بيلمم رايكان..

ايكيمزده‌صوصمشدق. برمدت برى‌بريمزه باقدق‌صوكرا اصولجه ألميى اوزاتدم ألنى آووجلريمك ايچنه آلدم : — رايكان ، ديدم ، بنى يالكز براقق ايسته‌مه‌زميسك؟

رايكان آكلامايورمش كى يوزيمه باقدى.

— جواب ويرسەكه‌ ، ديدم.

— نه‌جواب ويره‌يم ألبته ايسته‌مهم ديبيوردى.

— ٹويله ايسه ، ديدم، سسم تيتره‌يوردى، ٹويله ايسه دائما برابر ياشايالم رايكان ..

— ناصل اولور لمى باق سن آرتيق قلمده دوام ايده‌جكسك چوجوقلقلره دوام ايتمك زمانى كچدى بن ناصل كله‌بيليرم؟

— ايسته‌رسەك كليرسك .. بكا يالكز ايسته‌ديكنى سويله..

— ايسته‌رم لمى .بن بو جواب موافقت‌اوزرينه سه‌ونجه‌يرمدن فيرلادم رايكانى قوللرم آراسنه آلدم.

— تشكر ايدرم رايكان .. تشكر ايدرم ٹولنجه‌يه قادار برابرز

دیدم. رایکان مقصدیمی آکلامش قیپ قیرمزی اولمشدی. یاری کوله‌رك یاری صیقیلارق : ـ آننه‌م بکله‌ر کیده‌یم دیدی..

کولدم ـ عجله ایتمه بویوك آننه‌مله کیدرسك دیدم. او کوله‌رك قاچدی بر آز صوکرا بویوك آننه‌مله‌باش‌باشه قونوشوبوردق او صوردی

ـ هانکیسی؟

ـ رایکان بویوك آننه‌جکم اولمازمی؟

ـ یکی شیمدی کیدرم مراق ایتمه..

کیجه یمکدن صوکرا بویوك آننه‌م بکا مژده موفقیتی کتیردی.

ـ اه مسعود ایتسین اوغلم نشان طاقدم آننه‌کك یادکاری بر پرلانطا بوزوك واردی. آننه‌سی ده‌ممنون..دیدی آلنی ثویدم تشکر ایتدم. ایکی کون صوکرا ایدی. لیلادن ، فاخره‌دن ، فروزاندن ، نازمنددن تکمیل قیزلر محفلی أعضاسندن تبریك مکتوبلری آلدم بختیار اولمامی ممکن ایدیبورلر، قارده‌شلریکی اونوتمازسك ده کلی؟ دیبورلردی. بختیار اولدم تام اوتوزسنه رایکانله بختیار اولدم.. قارده‌شلریمی ده اوتوتمادم. فقط شیمدی هپسندن، هپسندن آیری ثوکسوز ، کیمسه‌سز قالدم جانی جاناندن آیران أجل بی‌ده رایکاندن آییردی . دیدی. درین بر ایچ چکارك چیقوب کیتدی .

بو کیجه‌دن صوکرا برداها بی‌نمازی کوره‌مه‌دك. اقربالرمدن بری آمادولویه سیاحته چیقدیغنی سویله‌دی..

صوك